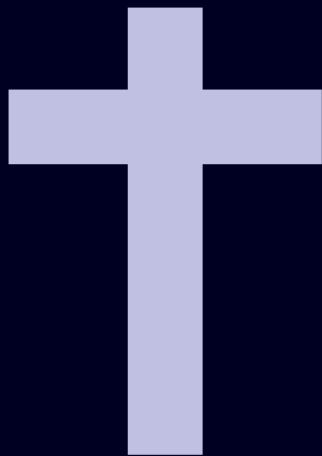

Edolo Bible

Ruth and the New Testament in the Edolo Language of Papua
New Guinea

Edolo Bible
Ruth and the New Testament in the Edolo Language of Papua New
Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Edolo long Niugini

copyright © 2010-2022 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Edolo

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-03-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 12 Mar 2024 from source files dated 12 Mar 2024

688323a7-0b01-555d-b52f-07c624ea681b

Contents

Uludi	1
Madiu	6
Maga	52
Yone	78
Abosolo	110
Golosi	149
Age Desalonaiga	154
Agedu Desalonaiga	159
Filimono	162
Yameise	164
Age Yone	170
Agedu Yone	175
Osoda Yone	176
Yudi	177

Uludi Neala olelo oboba

Beba gowegi sedalu dibe amoda hedabifalā dialea. Busa dolō amoli nefolalebegi, e awäla besela galai. Uludi eda Moaba udia Isilale fii sosogo afädēma fii. Neasebegi, ea segea Moaba ami salea egoa amo baagoi. Baagosebegi, ea egoame made digila awäla sigi nebegi, Naomi e hile Yuda fii segea obögëi. Obögësebegi egee Naomi bëgëla helegela asi. Uludia Isilaleie Gode neebe amo hawala sulo. Hobeala e dolö elöma filahilä, gini Debidiie yaye sulo. Debidi eda Isilale ilile gini dafidilo hedabi afädë nelö.

Sedalu gowe dia nidela, Uludia hamoi gowe hëdäi nabulömelë. Dafidida, Uludi e asigi afädë negei made sulo, gasoda, Isilaleie Godemage ie egoame amomage edefadema lä boba hamoi sulo. Mala ea hamolo amoda, Isilaleie Godea ilima ado säla negei i amo, ea dofä bëgëla hamolo sulo. Amase, diliage dilile iso asigiage Gode dofä hamesa namialo. Amalahilä, dilile damelë nefolalebe amoli boba hamomalo. Beba gowea ulufala olesalea, udia dolö wagadi made nefolalebe amolia Godeie galu neala gaulahilä, Godeie udia dolö nefolalebe amolibälä maala baamolö dialea. Mala amala hamoseda, dolö wagadi made nefolalebe amoli afädëa Isilale fii ilia mala hamolo amo baagila moholömelë.

Naomia yöi meli

(Uludi 1)

Elimelege idiage efegele äudä amolali Moaba asi

¹ Isilale udia dolö beaha aligilo gini maadeia, gudi mogelo amoliamu beaha nebegi, Yuda segea ami sege eso edefadema lä maala sidë i edefade gelola misi. Amala hamosebegida Bedeleheme ami fii dolö afädë sosogoda Yuda, amilahilä gäheo i odoa sege näiadodi Moaba namolö asi. Dolö asi amo ie udiage ie dolö malö äudäge ili biyidia asi.

² Dolö amoë eïda Elimelege, ie udiada Naomi, malö äudä amolele eïda Malonole Gilionole. Ili sosogoda Efalada, Yuda fiiü gaamu edefade Bedeleheme dibeaa amilahilä Moaba namolö asi. ³⁻⁵ Ili gäheo i nabülsä afädë gadoi ami nelö. Ami nea Elimelege baagoi. Baagosebegida Naomi, ie malö äudä amolali, hilido nelö. Hilido nea efegele äudä amolea Moaba udia amogi nii. Dolisä äudä amolele eïda Obale Uludile. Ele neala ami salea Gilionole Malonole helegela ami baagoi. Egoa efegele äudä amolali baagoibua Naomi hido ami sulo.

Naomi asi amo gadola Uludia bëgëla Bedeleheme obögëi

⁶ Naomi ami salea nabeleba Dafidilo Geloa ie udia dolö neala obeägilasilahilä dafidi esoi dilo amo fisilahilä molö naha dialeala säi nabi. Amo nabalahilä efege idia didalo äudä amola ili Moaba digila moholöla daiai. ⁷ Naomila efege idia didalo äudä amolali segea ami sulo amo digilahilä, Yuda segea moholö asi. ⁸ Asi amo awälahilä gaso, idiafa amilahilä Naomia efege idia äudä amolema sähalea, Alida hali segea diemebalä samolö obögëmalo. Alia nemage baagoi amolimage mala hedabi hamosa nelö amo gadola Dafidilo Geloiage alima hedabi hamomolömelë. ⁹⁻¹⁰ Dafidilo Geloa ali ugila negemäia. Dolö elöma mosalo. Dafidilo Geloa ali hedabola ugila negemolömelä sälä iahagola sälä i. Amala sälä iaha nelolahilä, Naomia udia äudä amole helegela neala mimilahilä, ali samialola sälä i. Amala säi amole udia äudä amolea düsa nea Naomima gelolafalä sähalea, Alida obögëmalo made. Di sosogo neebea di awäsego gadola nihiligila moholömelä sälä.

¹¹ Amala säsebegi, Naomia sälä obögësalea, Nie nidiwi ali-e, alida dofä wila hali mosöa obögëmäiala helësäamelë. Nebaläda alida edo nea moholö. Ali nimäia na dolö malö elö sogobamolöi gabule. Alida mosöa bahila obögëmalo. ¹²⁻¹³ Na walio gasigi dolö fila awäla malö äudä sogobalahilä amea ali nimäiale. Neda sesalebe made gabule. Ali hali segea bahila obögëmalo. Malö äudä amea ali nimäialahilä beaha samolö. Ele helësäla ali memalä samolö. Nie nidiwi ali-e, Dafidilo Geloa nema edefade baagi i amo gadola alimage amai amogi bobasëawela säi. ¹⁴ Amo säi amo nabalahilä elea bu elö dü. Düsa nelolahilä Obaea egoame Naomi gaula mimilahilä, mosalo, hawiola sälahilä hii segea obögëi. Uludia egoame sali gaula nea, neda dofä obögëmalo mademeläla säi. ¹⁵ Amala säsebegi, Naomia ema sälä obögësalea, Die disama amoda e hile sosogo neebeage hile gode neebeage obögëi amo dige amo gadola obögëmalola säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Uludia sälä obögësalea, Dia ne bahila obögëmalola sämäbe. Di awäsego gadola ne moholömelë. Di fisebea amige ne samolömelë. Di sosogo neebe amoge ne sosogo namolömelë. Die Geleiyesali Gode neebe amoge nie Geleiyesali Gode namolömelë. ¹⁷ Di baagosebea amige ne baagomolömelë. Baagosebea amida baumäiamelë. Baagoeamu ali neala hido hïdolasmolömelë. Na ado walio säi amo gadola bëgëla made hamoseda, Dafidilo Geloi edefade neebe amea nema yöi ïmäiamelëla sälä i. ¹⁸ Amala säsebegi, Naomia beahamelebe, Uludia ebalä moholöla gelosebegi, ea

ado säla made,¹⁹ amilasilahilä udia äädä amoile awäla Bedeleheme besela galai. Besela galasebegi, Bedeleheme udia dolö nefolalo amolia fudugilahilä udiafali amolia sähalea, E, goda Naomi gabule ma, nowëla säi.²⁰ Amala sääsebegi, Naomia säla obögësalea, Nema Naomila sämabu. Nema Malala säämo. (Naomi nilile ado sälada obeägisa. Amase, Malada nilile ado sälada Gamogaila sämola säi). Gode Edefade Sulubadeläi Geloi neebe amea nema gamogai yafie hamola, nihiñege neala gamogalasimelë.²¹ Amo gala ne wila awähaleada ne sosogoma asi gaso, walio Dafidilo Geloa sigi obögësaleada ne memalä misimelë. Gode Dafidilo Sulubadeläi Geloi neebe amea yöi amo gadoi i ameada edoie nïe ëi Naomila sämölö gabula säi i.

²² Goweda Naomi efege idia Uludile Moaba sege dígila obögëla misi amoie ado dialea. Ele Bedeleheme ami besela galasolo amo gala eladi gadoi eida bali dafidi sagai dilo amo mi gâwila damusa nebegi besela galai.

Uludia Boasaïe sagaia molö hogola asi

2

(Uludi 2)

Uludi e Boasaïe sagaia hamoi hamosa nelo

¹ Dolö dafidilo eï sälo afädë ie eida Boasa. Eda Naomi ie egoa Elimelege baagoi amoie fii afädëgila sosogo gadoi nelo.

² Segeyo afädëgi Uludia Naomima nabahalea, Na eladi gadoi eida bali sagaia damulo neebe amea damula hamoi hamosa neebea ami damui fisisigisini digafui dibe amo misila audulela nabi. Afädëa ie baagido hobeala misila aligi misialola sämölöla helësësamelëla säi. Amala sääsebegi, Naomia säla obögësalea, Nie nidiwi-e, dia amamalola säla i.³ Amo nabahalilä Uludi e awäla hamoi hamolo amoli baagido hobeala eladi gadoi bali gägä neala gaguala awäha nelo. Eladi gadoi bali sagai dilo amoda Elimelege sosogo Boasaïe sagai dilo.

⁴ Boasa hi e Bedeleheme nelolahilä maala besela galai. E besela galahalea ie hamoi hamosa nefolalo amolima sähalea, Dafidilo Geloi e dilibälä namiäiamelëla säi. Amala sääsebegi, ie hamoi hamolo nefolalo amolia emage, dige Dafidilo Geloa ugila negemäiamelëla säi.⁵ Boasaea ie hamoi beaha aligilo nelo amoma nabahalea, Udia dolisä neebe gagoweda nowëla nabi.⁶ Amala nabasebegi, hamoi beaha aligilo amea säla obögësalea, Udia dolisä goda Moaba segeala Naomibalä wi misi amo gabio.⁷ Ea nema nabahalea, Hamoi hamolo dolö nefolalebego baagido eladi gadoi bali gägä digafui dibego misila aligi hobeala mudulela nabasio. E yosefali maalahilä hamoi hamosanu nelo amo gaso, holofali hele fila awähilä hamoi hamosa neagola säi.⁸ Amala sääsebegi, Boasaea sähalea, Udia dolisä o, sagai odoagi nofe dabiali auloeo. Gui udia hamoi hamolo nefolalebe go ilibälä eladi gadoi bali gägä gomu misisa namialo.⁹ Dolö ilia hamoi hamosebego abidi hamosebelela fädäla bealahilä udiafaliä gegedola hamoi hahamola awäha namialo. Dolö wi nefolalebe golima, ilia dima nafade hamoloeola säimelë. Di ödä molö haläseda, ilia ödä iigi usi dië bimolömelë amogi mualola säla i.¹⁰ Boasaea ado amo sääsebegi, Uludia nagadaia gumarusila dia idogolahilä Boasama sähalea, Dia nema mala hedabi go hamosegoda mi edoie amaha. Neda sege wagadi made fii udia misi saleawela säi.¹¹ Amala sääsebegi, Boasaea säla obögësalea, Die digua baagolahilä salea mala hedabi, diguameria hamoila säi amo nabimelë. Dia dië dieme diadoge dië segege dígila udia dolö dia dawa made beahage melëlo madebalä namolö misila säi amo nabimelë.¹² Dia mala hedabi hamoi amoie Godea dimage amo gadola hamomäia. Isilaleie Dafidilo Geloi Godea dige amo gadola sigi namiäia. Ie augia hawa musügä namolö misi goiäge bidi edefade nimäiamelëla säla i.¹³ Uludia säla obögësalea, Dolö edefade-e, dië hamoi hamolo udia sefolalebe amolibälä afädëdi made sulo amo dia ado hedabi nebalä säi ameada ne neala gelolasimelë. Amalahilä dia nema mala hedabi hamomäialä säi i.

¹⁴ Molö molö nea Boasaea Uludima bu sähalea, Wahalo gadoi beledi difolalebe gowegi gelebi ëfë gägä ödäbalä gela molö guwi samolö misiäla säi. Amala sääsebegi, Uludi e hamoi hamolo amolibälä maala sebegi, Boasaea eladi gadoi bali gobei odoa amogi Uludi muäia neala i amo naala bolesalea odoa fea digai.¹⁵ Uludi e molö naha maadelahilä awäla eladi gadoi bali amo bu misila aligi awäha nelo. Uludi awäse gaalu, Boasaea ie hamoi hamolo dolö amolima sähalea, Uludia eladi gadoi bali doboi dibeadi gogi nelea maaseda, ema nemomabio.¹⁶ Doboi dibeä ami eladi gadoi bali gogi damusaleada odoa e neala gaumäia damula gui guila mosalo. Amo neala gausegida dilia ema nimabula sâlöeola säi.

¹⁷ Uludia eladi bali amo neala misisa nebegimu eso digala deadi. Ea amo misila neaha maadelahilä, eladi gadoi bali amo molö mogela hedefala negei. Molö hedefala negei amoie yöida gilo nabülasi gadoi.¹⁸ Uludia eladi gadoi bali amo ägula awäla mosöa egoamema olei. Esoa helesalea molö nahalea fea digai äguli amoge egoamegali muäia neala i.¹⁹ Amo

gadola hamoi amo bealahilä Naomia Uludima nabahalea, Dia walio eladi gadoi bali neala misila hamoi hahamola awäha nelogoda dolö nowëa sagaia hamosa nelola nabi. Dolö dima hedabi hamolo gomada Geleyesali Godeie obeägilasiloea eege obeägilasimäiameläla säi. Amala sälebe Uludia sälä obégësalea, Na eladi gadoi bali sagaia hamoi hamosa nelo amoda dolö afädë Boasaea sagaia hamosolomelelä sälä i.²⁰ Uludia ado amo sälä iasebegi, Naomia sähalea, Dafidilo Geloi neebe ameada baagoi amolibaläge sebe welibaläge hamomolömeläla sälä negei amoda asialo made neebe ameada Boasa eege neala obeägilasimäiala sähawela säi. Naomia bu sähalea, Boasa goda dofä nili sosogofal fii afädë neamelë. Alí fidila negemolöge beaha namolöge mala dibe amo gadola dolö goea hamomolömeläla sälä i.²¹ Amala säsebegi, Uludia sähalea, Eage nema ado afädë gomalä säsio. Neda ie hamoi hamolo udia amolibalä hamoi hahamola awäha nea eladi gadoi bali misila modoala agusolo amo gala fisimalaimeläla sälä i.²² Amala sälebe, Naomia Uludima sähalea, Nidiwi-e, go säi go gadolafalí Boasaea hamoi hamolo udia nefolalebegobalä gedola ie eladi gadoi bali sagaia guimu hamosa namialo. Dolö elöie eladi gadoi bali sagaido nofe dabiala awäsedä, di neala nafadelasimolö dië bimolömeläla sälä i.

²³ Uludia Boasaei hamoi hamolo nefolalo amolibalä eladi gadoi bali gagäga widi gagäga modoala dobola nelegela awäha nelo amo gadola hamola wagalahilä wagala afiase amo gadola modoala wagala asi. Mosö midilöda hile egoame salibalä diahamu nea hamola afufusa nelo.

Boasaea Uludima mala hedabi hamoi amo

3

(Uludi 3)

Naomia Uludiie dolö hogosameläla säi

¹ Segeyo afädëgi Naomia Uludima sähalea, Di nimäia. Na die dolö afädë hogosamelë. Dolöbalä hedabola filo amo gadola di segegi hedabola fodögila fimäiameläla sälä i.² Dia helësësebele. Eladi gadoi bali sagaia ie hamoi hamolo udiabalä dilia hamoi hamolasilo dolö amoda Boasamelë. Dolö amoda nili sosogofalimelë. E walio gasigi awäla eladi gadoi bali gagä amo dobisa namolömelë.³ Die domalo nigime hëmalo. Nigime hëlahilä weli gafisigäi negemalo. Negelahlä fagulo hedabifalí salugamalo. Amalahilä eladi gadoi bali amo gagä dobisa neebea ami awälahilä Boasaea di melëolea musügä awäla namialo. Ea hamoi hamosa maadelahilä molö ödäle muäia fu iala namialo.⁴ Naha maadelahilä diasebegoda abododi diasebelela fädäla bimalo. Fädäla bealahilä ie fagulo figi gauia adala emo sëgëa ami midialo. Amala hamosegida gomalä hamomalola hñ fädäla sälä imolömeläla sälä i.⁵ Amala säsebegi, Uludia sälä obégësalea, Dia säsego gadola na hamomolömeläla säi.⁶ Amala sähahilä, Uludia egoame salia hamomalola säi amo gadola hamosa maadelahilä, eladi gadoi bali gagä dobisa neebea ami asi.

⁷ Boasa e hamoi hamosa nelolahilä molö ödä mai. Naala asigi dusugala awäla süwiasebegi, eladi gadoi bali hedefala dobi nelegela fedai dilo amo agesugi adi. Amala adi dibegi, Uludi e geleä geleäla awäla Boasaei fagulo figi dibe amo geleä bidi gauia adala ie emo sëgëa ami adi.⁸ Gasi mogogi Boasa e fudugila adi besusalea beahamelebe, udia afädë ie emo sëgëa ami maala adi dibe meli.⁹ Bealahilä ea nabahalea, Di nowëla nabi. Amo nabalahilä, Uludia sälä obégësalea, Neda Uludi, die hamoi hamolo udia amomelë. Die fagulo bidia ne gesumäiamelä. Amoie mida, dida Elimelegeie sosogofalí bagubi, dia ne sigi algila ugila negemäiameläla säi.¹⁰ Boasaea amo nabalahilä Uludima sähalea, Nidiwi, Dafidilo Geloi dima hedabi hamomäia. Dia walio hamoi ameada dafidi hamosa nelo amo baagila awäla hidö elöi hedabi hamoimelë. Malisä yafie nea, odoa nelegei yafie negelo, odoa busadäoi, amoli afädëa di nimäiala made helësëi gabu.¹¹ Nidiwi-e, asigi säösäomabu. Udia dolö wi nefolalebe sulubadelaeadä dida udia hedabifalí saleala sähä. Dia nema hamomäiala säsebe amoda na hamosa maademolömelë.¹² Dia säi amoda dofä. Neda dugua baagoi amoie sosogo. Na di beaha namolö gaso, dolö afädë de beaha namolöi neamelë. Amomadale dafidi fädäla nabulömelë.¹³ Walioda gui wäla midialo. Diala aiyo yosefali ne awäla dolö amea abilia säsebelela fädäla nabulömelë. Ea di sigi namolöla säseda, amo dofea. Ea haboimeläla säseda, Dafidilo Geloiie eigi nea sähawee sosogoea beaha aligilo mala dibe amo gadola hamomolöda nie dibe amo gadola hamomolömelë. Walioda sege yomäia beahalea gui midialola sälä i.¹⁴ Amala säsebegi, Uludi e Boasa dibeä ami adi amo udia dolöea siia melëoleala helëselähä Boasaea musügä fodolofalí nowela yosefali mosalola säi amo gadola aabela nowei. Boasaeada udia dolöea Uludi e, e adi dibeä ami diala asi gabula made helësemäia amala säi.¹⁵ Nowesebegi, Boasaea ema sähalea, Dia fagulo go idogoi fösimola säi. Amo gadola Uludia fösibegi, Boasaea eladi gadoi bali gagä amogi adu äudä i, amoie yöida gilo nabülsä äudä gadoi amo ägümäai. Uludia bali gagä amo ägümäia Boasaea nigila ägusi. Uludi e amo ägula asi baagido Boasa e Bedeleheme gaamugi asi.

¹⁶ Obögëla awäla egoame sali mosöa sebea ami besela galasebegi, egoame sali amea nabahalea, Nidiwi, gelola abilia hamoila nabi. Amala nabasebegi, Uludia Boasaea säi amoge hamoi amoge hulu sulubadela säla iaha maadei. ¹⁷ Ea säla wagahalea sähalea, Boasaea di sebea obögësalea memalä ne badumu obögëmäiala made beasila, eladi gadoi bali gägä adu äädä i ägii amo gomelëla säi. ¹⁸ Amala sääsebegi, Naomia Uludima sähalea, Nafege udia, di holöfai beaha samialo. Walio Boasaea hamosebego abilia hamola dafogäsebelela bimolömelë. Boasaea abilia hamogimolöi walebelela bimolöie idi hogosamu nea. Beagolese amo gadolada e hele samolömelëla säi.

Dafidilo Geloia Naomi ugila negei amo

4

(Uludi 4)

Boasaea Uludi nii

¹ Boasa e awäla udia dolö gedolo segea nogila digalo idiafa ami sulo. E fii heleia made Elimelegeie sosogo elö säi amo maaebe meli. Boasaea dolö amoma sähalea, Ae, nedoo, güi samolö misië. Na dima ado holöfai sädeläla säi. Amala sääsebegi, dolö amo maala sulo. ² Amala maala sebegi, Boasaea segea ami dolö beaha aligilo nabülesi nefolalo amoli maala ffigimalola säla i. Amala sääsebegi, ili maala sefolalo. ³ Ea ie sosogo amoma sähalea, Naomida Moaba asi nelo amo bahila misi saleamelë. Eada alile sosogo Elimelegeie sege nalä amo dolö afädëa nimäiala helësësaleamelë. ⁴ Amaimo, dia helësämäia säla iahago. Dia sege amo nimolö helësësedä, beaha aligilo nabülesi sefolalebe gowe ilile siigi sämo. Neda di baagia gabugi sege amo dia nimäia. Made nimolö galëda, haboila sämola säi. Amala säla iäsebegi, dolö amea säla obögësalea, Sege amo na nimolömelëla säi. ⁵ Amalebe Boasaea ema sähalea, Dia Naomii sege nimolö galëda, Moaba udia Malonoë udia didalo Uludige digali nimalo. Amalahilä sege amoda baagoi amoëe sosogoëe ëigi diamäiala säi. ⁶ Ado amala sälebe dolö amea sähalea, Sege amo na nimolö gaso, na neaseda, niühne nelegei negelo made gadoi busadäo namolö gabugi. Ne haboi. Na made nimolömelë. Dih helësëse amo gadola hamomalola säi. ⁷ (Siiba Isilale udia dolö ilile mala gowe gadola hamolo negei. Udia didaloie ado sähaleage, amase, sege nalä nimolöie ado sähaleage amogi bidigi sämolö made säla wagahagola sähaleada emo usililo gila bidi nelo dolö amogali ilö negei.) ⁸ Dolö amea Boasama sähalea, Dia bidia nimalola säi. Amala sälähilä ie emo usililo amo dugala Boasagal i. ⁹ Amala iäsebegi, Boasaea mala gaui busa nabülesi sefolalo amolimage udia dolö odoa maala sefolalo amolimage sähalea, Dili sulubadela sebegoei sidaia sähago. Dafidida Elimelegeie segege nelegei dilo amoge malö äädä Malonole Gilionolele segege nelegei dilo amoge Naomia beaha nelo nelebo amoda na neahawe. ¹⁰ Amase, Moaba udia Uludida Malono baagoi amoëe udia didalo sulo amoge na neahawe. Amala hamosebeweada baagosaalea sege nalä dibë amoda Malono hile ëigimi ie sosogoëe diamäia. Baagoi amoëe sosogo afädë sebe amoliada ie ëi amo helësëa namiäiamelë. Na walio säi amoda diliage nabala siiage meli amomelëla säla i. ¹¹ Amala sälähilä dolö nabülesi amoliage udia dolö bea misi sefolalo amoliage sähalea, Ä, niliige beaha. Udia go die mosöa awäesa, Dafidilo Edefadea ugila negesegi nilile Isilaleie naye müä Eleselole Eleale gadoi samiäiamelë. Elea malö malei ägii amo gadola udia goweage malö malei ägümäiamelë. Amase, dihiidida Efalada sosogo amoëe ei sälo nea, Bedeleheme udia dolö beaha aligilo dafidilo namolömelë. ¹² Dafidilo Geloia dolisä go alima aligila malö ägûse ameada Yuda Damalalea malö sogobai nilile müä Felese sosogo gadoi di sosogo namiäiamelëla säi. ¹³ Segeyo amo gala Uludi nealahilä Boasaëe udia salea. Dafidilo Edefadea ele neala obeägilasilahilä Uludi e fagulo hagui sebe meli. Amalahilä ea dolö malö afädë neegela ägümelë. ¹⁴ Udia sefolalo amolia Naomima säla iahalea, Dafidilo Edefadeie ei gauia addadi. Ea di dihiidida samiäiala fisigisila made. Die diaye afädë di beaha namiäia i gabumelë. Malö goeada Isilale udia dolö beaha aligilo dafidilo namolömelë. ¹⁵ Diefefe idiaeä dima boba hamosebegoeada dia dolö malö gifalädaläa gadoi sogobai amai galebeda, amolima boba hamolabio amoda nagadaalahlä die diefefe idiaeä dima boba hamoi gabugo. Amaimo, ea malö walio ägii goeada di gelolasila sigi aligila beaha aliligi awäha nea, di udia sali hamomolömelëla säla i.

Boasage ie müä nelo amoge

¹⁶ Naomia dolö malö dubo amo sogobala gaula nea obëbësa nelo. Amala hamolahiläda dubo amo Naomia beaha nelo. ¹⁷ Udia ga made sefolalo amolia malö amoëe ei Obedi negei. Ei amo negelahilä ilia säla sogosalea sähalea, Naomigali dolö malö afädë sogobala i gabuwela säi.

Hobealada Obediie malöda Yesi. Yesiie malöda Debidi.

18-22 Goweda Felese sosogo awäha nea Debidi besela galai amo dialea. Feleseie malöda Hesolono. Hesolonoie malöda Alama. Alamaie malöda Aminadaba. Aminadabaie malöda Nasono. Nasonoie malöda Salomono. Salomonoie malöda Boasa. Boasaie malöda Obedi. Obediie malöda Yesi. Yesiie malöda Debidi. Amala fifii misi dialea. Hä amo.

Madiu Neala olelo oboba

Ado Mala Hedabi Madiue bebagi dëdëla negei dibe amogida, gomalä säi dialea. Asialo made ado dafidi säla negei amogida, Godea hamomolömelälage, imolömelälage säla negei amoda Yesu e misi amoma gausiala digai. Yesueada Yu udia dolömu damula moholö made, udia dolö mogela made, sulubadela damula moholö misi.

Madiue bebagi ado dëdëla negei amogi mi gäwila dëdëda, Melia Yesu neegela ägüi amoge, Yonea Yesu ödägi gei amoge, mugabe Saidania Yesu fedogola meli amoge, dëdëla negei dialea. Amase, elöda, Yesu e Galili nea, ado mala säla olelela aliligi asi amoge, udia dolö oloi difolalo amoli neala wahila didigila asi amoge, dëdëla negei dialea. Yesu e Galili sege digila nawesa namolö awäla Yalusaleme besela galai amoge, salele afädégi hamosa nelo amoge, e baagola bedefasebegi, Godea e nowela ifosi amoge, amoli dëdëla negei dialea.

Ado Mala Hedabi ameada Yesu eda säla olelelo edefademalä nelo amo neala ulufai dialea. Yesueada Godeie ado mala säla negei dibe amoda, geloi iso gäwi gowe gadoi dialeamelälage, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami gowe gadoi dialeamelälage, gelolafalä ulufadigisa nelo.

Yesuea mala olelesa nelo amoda Madiuea geloi iso gäwi bia amoli gegedola dëdëla negei amoda gowe.

Age - Yesu e segebidaia ami fedala salea, udia dolö Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo mi hamola nefolalebe amolile asigi hedabola negela namolöge, hamoi hamomolöge, hedabi dibe amomu salugamolöge, hobeä Godebalä namolöge, amoli säla olelesa nelo. (Hogoli 5-7)

Agedu - Yesue bëgëla aulo nefolalo amoli hamoi hamomolö afufumäia, Yesuea ilima gomalä hamomomalä säla i dialea. (Hogoli 10)

Osoda - Yesuea Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialeamelëlä ado besula yafie säla iäha nelo. (Hogoli 13)

Biyidu - Yesu dofä bëgëla aulo nefolalebe amolida, gowe gadoi namolö dialeamelëlä säi. (Hogoli 18)

Bi - Yesuea segeyo aligila wagahalea hamomolö amoge, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö amoge, ado säla negei amo dialea. (Hogoli 24-25)

*Yesu Gelesoïe yaua mäulali aliligi misi amolile ëi
(Ulugu 3.23-28)*

¹ Dëdëla negei difolalebe golida, Yesu Gelesoïe yaua mäulali aliligi misi amolile ëi dialea. Yesu Gelesoïe yaua mäuda Abalahamale Debidile nelo.

² Abalahamaie malöda Aisaga. Aisagaëe malöda Yeigaba. Yeigabaëe malöda Yuda, ie edoolali nefolalo amoli.*

³ Yudaëe malöda Felesele Selale. Elele emeda Damala. Amase, Feleseëe malöda Hesolono. Hesolonoëe malöda Alama.

⁴ Alamaëe malöda Aminadaba. Aminadabaëe malöda Nasono. Nasonoëe malöda Salomon.

⁵ Amase, Salomonoëe malöda Boasa. Boasaëe emeda Elehaba. Boasaëe malöda Obedi. Obediëe emeda Uludi. Obediëe malöda Yesi.

⁶ Amase, Yesiëe malöda beaha aligilo Gini Debidi.

Debidile malöda Solomono. Dafidi Solomonoëe emeda Uliae udia sulo.*

⁷ Solomonoëe malöda Elehoboama. Elehoboamaëe malöda Abia. Abiaëe malöda Asa.

⁸ Asaëe malöda Yehosafada. Yehosafadaëe malöda Yeholama. Yeholamaëe malöda Usia.

⁹ Usiaeë malöda Yodama. Yodamaëe malöda Ahasa. Ahasaëe malöda Hesegia.

¹⁰ Hesegiaeë malöda Manasa. Manasaëe malöda Amono. Amonoëe malöda Yosaea.

¹¹ Yosaeëe malöda Yehoiagini. ie edoolali nefolalo amoli. Amo gaaluda, Isilale ili sigi awäla Babilonomu gala digi nefolalo amo.

¹² Ili Babilonomu gala digi nefolalo amilada, Yehoiaginiëe malöda Sealadiele. Sealadieleëe malöda Selubabele.

¹³ Selubabeleëe malöda Abiuda. Abiudaëe malöda Eliagimi. Eliagimiëe malöda Asolo.

* ^{1:2:} Yudala ie edoolalida Isilale sosogo giwilasi besela galai amoëe yaua mäuda amoli. * ^{1:6:} Dëdëla negei dibe adogogi udia odoa ëi difolalebegoda fii odoa dili gaso, Isilalema fila misi amolile ëi. Damalale Elehabaleda fiida Gainana. Uludi eda fiida Moaba. Amase, Solomonoëe eme Badasiba afädéfäl emuda Isilale udia. Gasoda, dafidi eda Hidi sosogo dolö afädë Uliama fila asi.

¹⁴ Asoloie malöda Sadogo. Sadogoie malöda Agima. Agimaie malöda Eliudi.

¹⁵ Eliudiie malöda Eleasala. Eleasalaie malöda Madani. Madanii malöda Yeigaba.

¹⁶ Yeigabaie malöda Yosebe. Yosebeda Meliie egoa. Meliada Yesu neegela ägüi. Yesumada Gelesola sälo amo.* Amala aliligi misi.

¹⁷ Ëi amolida Abalahama nelo a mila maala Debidi nelo a milada damo silasi nelo. Debibidilahilä Isilale udia dolö ili Babilonomu gala digia amilage damo silasi nelo. Oböla Babilono gala digia amila Afädë Memelei e misia amilage damo silasimu nelo.

*Melia Yesu Geleso neegela ägüi
(Ulugu 2.1-7)*

¹⁸ Yesu Geleso ägüla maasolo amo gala, gomalä hamoi. Ëi eme Meli Yosebegali olei sulo. Yosebea, aso, made neala sebegi, Eleloï Gesamia malö dubo i amo, ili sefolalo amolia beagolei. ¹⁹ Egoa Yosebe eda dolö mogoi ameada, udia dolö nefolalebe amolia Meli e hewalasiloea, eada geleä musügä Meli fisisimolöla helésesa nelo.

²⁰ Amala heléselhilä, e adi simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloïie selesaia fii afädë ulufadigilahilä, Yosebema ado säla iahalea, Debidiie malö Yosebe-e, Meli die udia samiäia nimolö amoda bedämabio. E fagulo hagui sebe amoda Eleloï Gesamia negesimelë. ²¹ Eada dolö malö afädë neegela ägümolömelë. Neegela ägülahilä, ie ëi Yesu negemalo. Mida, ea ie udia dolö nafade hamoi amoli hëla fisila damula moholömeläla säla i.*

²² Dafidilo Geloia ie bea säloma aligila bea säla negei amo gadola gausiala digamolöie, nelebo sulubadelia amala hamoi. ²³ Bea säla negei amoda gowe. Dolisä dolöbalä made nawelo afädë fagulo hagui sulolahilä, dolö malö neegela ägümolömelë. Malö amoie ëi Emanuale negemolömeläla säla dëdëla negei dialea. Ëi amoie mida gomalä, Gode nilibälä nea. *Aisaea 7.14*

²⁴ Yosebe adi nowela awälahilä, Dafidilo Geloïie selesaia fia ema ado säi amo gadola bëgëla, ea Meli nii. ²⁵ Neasebegi, Melia malö made ägüla maala saleada, Yosebebalä made nawela sulo. Giso ägüla maasebegida, Yosebea malö amoie ëi Yesu negei.

2

Sege wagadi made eso maasidola dawadigi dolöea bea misi

¹ Heledo eda beaha aligilo gini nelo amo gaalu, Yudia segea gaamu afädë ëi Bedelehemee ami Melia Yesu neegela ägüi.* Ägüsebegi, dolö odoa gasumili melöla mala dawadigi nefolalo amoli sege wagadi made eso maasidola maala Yalusaleme besela galai. ² Besela galalahilä, ilia sähalea, Yu udia dolöle beaha aligilo gini namolö malö dubo neegela ägüi amoda, abidi dialea. Ëi gasumili eso maasido neebe amo bealahilä, nilia ie ëi gauia adamolö mofiaimelëla säi. ³ Ado amala säi amo nabalahilä, beaha aligilo Gini Heledo e asigi säosäosa nelo. Amase, Yalusaleme ami nefolalo amoli sulubadelaeage, amalamu helésesa nefolalo. ⁴ Säosäolahilä, Heledoea Yu udia dolöle gobela ilo busa nefolalo amolige, amase, mala dawadigi nefolalo amolige gegedomalolahilä, ilima nabahalea, Afädë Memelei amoda sege abidi neegela ägümolöla nabi. ⁵ Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Yudia segeamadi gaamu afädë ëi Bedelehemee amimelë. Amala säsebe amoie mida, bea sälo nelo amea säla dëdëla negei dibe amoda gowe.

⁶ Bedelehemee, Yuda segegida, dida Yuda segeie gaamu ilibia edefade difolalebe amoli hawa made. Dige sege edefademelë. Amoie mida, dima aligila sigi aligilo afädë besela galamolömelë. Eada sugua sibi sigi aligilo amo gadola, nïe Isilale udia dolö sigi namolömelëla säla dëdëla negei dialeala säi.

Maiga 5.2

⁷ Amala säi amo nabalahilä, Heledoea geleä musügä dolö dawadigi eso maasidola mofiai amoli welahilä, dilia gasumili amoda abola melila ea ilima fädäla nabi. ⁸ Nabala ili Bedelehemee mosalolahilä, ea ilima sähalea, Dilia malö amo hedabolafalä hogolahilä beagoleseda, nage ie ëi gauia adamolö moholöie nema säla imalola säla i. ⁹ Gini amea amala säi amo nabalahilä, ili awäha nebegi, gasumili dafidi eso maasido meli amo dafidi awäla, malö dibeä ami aumala aligisi.* ¹⁰ Ilia gasumili amo bealahilä, ilile iso asigigila edefademalä obeägimolö besela galai. ¹¹ Aumala aligisi neebe amo bealahilä, dolö amoli mosö afädë neebe amoie mumusogi digai. Nogila digalahilä, ilia malöle ie eme Melige

* **1:16:** Gelesoda Giligi ado. Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Gelesole Mesaeale niliie ado sälada Afädë Memelei.

* **1:21:** Yesuda Giligi ado. Hibulu adoeada Yasua. Niliee ado sälada Godea damula aulo. * **2:1:** Gini Heledo ameada, Yudia segege, sege odoa Yudia ga madela dilo amoge, Heledo eamu beaha nelo gasoda, eda Olomoie Gini edefade ei Sisala sälo amo hawa nelo. * **2:9:** Yalusalemela Bedelehemeda mia made made, holöbö gilomida gödölesi gadoi, Dodomonala Aya gadola.

bealahilä, emo gumu sasagala fia idogolahilä sefolalea, malö amoëë i gauia adaha sefolalo. Amalahilä, ilia igi gologe, i heale gobesegi höba gafisigä hedabi baëla aligilo amoge, amase, i afädëe heale sïgä gäha made misiäia hëloëë i muwege, amoli ägüi amo Yesugali somodala i.*

¹² Amala somodala ialahilä, ili misi idi amogi made, idi elögë obëgëi. Amoëë mida, ilia simasia beahaleamelebe, Godea ilima sähalea, Heledo neebeamadida obëgëmabiola sää amo nabalahilä, hilile segea amala obëgëi.

Fisäla Isibi asi

¹³ Dawadigi dolö amoli afiaibua, Yosebea simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloëë selesaia fii afädë maala ulufadigilahilä sähalea, Di nowela malöle emele sigi, dili fisäla Isibi mosalo. Awäla neëgi, na dima bu elö säälä ïmolöleë ami beaha namialo. Mida, Heledoea malögo nufudadigimolöle hogomolömelä sää. ¹⁴ Amala säsebegi, Yosebe nowela malöle emele sigi, ili gasigë fisäla Isibi asi. ¹⁵ Isibi awälahilä, eda Heledo baagomäalahilä Isibimu nelo. Amoda dafidi Dafidilo Geloia ie bea säloma aligila bea sääla negei amo gausiala digamolöle, amala hamoi. Bea sääla negei amoda gowe.

Nie nafege Isibi segeala na weimelëla
sääla dëdëla negei dialea.

Hosea 11.1

Malësä malei nufudadidigisa maadei

¹⁶ Heledoeada dolö dawadigi amolia e gadiaboi gabula helësöhilä, e edefademalä mihaläi. Edefademalä mihalähilä, Bedeleheme amige, amase, sege Bedeleheme ga madela sebea amige, dolö malësä gäheo i äudä sulo amolige, gäheo i äudä, aso, made baagi sulo amolige, ea sulubadela baagomäia nufudaha maademalola sää. Dolö dawadigi amolia gasumili mi gäwila neia idogoomelä sää i amo helësöhilä, amala nufualai. ¹⁷ Amo hamoi amoda bea säälo Yelemaea dafidi bea sääla negei amo gausiala digai. Amoëë sääla negei dibe amoda gowe.

¹⁸ Alama gaamugi ado afädë säsebe, ado amoda edefade didigaola düisa neebe amoda nabaha nea. Eleseloa ie malölaligi diisebe amo. Ili hä maade amea, afädëa e neala adoea aeasisila made sämäiala helësësa saleala

Yelemaea 31.15

Yosebelali Isibila obëgëi

¹⁹ Heledo baagoibua, Yosebe Isibi ami nea simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloëë sele-saia fii afädë maala ulufadigilahilä ²⁰ ema sähalea, Di nowela malöle emele sigi Isilale segea mosalo. Mida, malö amo nufulöla helësësa nefolalo amolida, hä, baagosa maademelä sää. ²¹ Amala säsebegi, Yosebe e nowela malöle emele sigi, Isilale segea obëgëi. ²² Ili obëgësæla, Yosebea Agelausada ie eedo bedefala Yudiaeä beaha aligilo gini neamelä sää amo nabalahilä, eda ami obëgëmölö bedäi. Bedäla nebegi, ea simasia beahaleamelebe, Godea ema mosabiosebegi, e Galili segea ami awäla ²³ bobala Nasalese gaamugi asi. Amala hamoi amoda bea säälo nefolalo amolia bea sääla negesalea, Eda Nasalese fii neala sämölömelä dafidi sääla negei amo gausiala digai.

3

Ödägi gelo Yonea ado mala sääla iaha nelo (Maga 1.1-8, Ulugu 3.1-18, Yone 1.19-28)

¹ Gäheo i odoa nelolahilä*, ödägi gelo Yone e Yudiamadi sege nafade udia dolö aligisia made ami ulufala maalahilä, mala sääla iaha nelo. ² Ea sääla iahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dibe amea, dili asigi besumalola sää iaha nelo.* ³ Godea bea säälo Aisaeara aligila Yoneiä dafidi bea sääla negesalea sähalea, Sege nafade udia dolö aligisia made ami nea, afädëa wesalea sähalea, Dafidilo Geloi misiäia idi diaila hamogilasimalo. ie idida mogola fodolasimalola sähä neameläla sääla dëdëla negei dialea.

Aisaea 40.3

⁴ Yone eda sugua gamele hilia fagulo hamoi amo salugalahilä, sugua gafodo gadoia malibu negela nelo. Eada galiawage, äwi ödäge naha nelo.* ⁵ Udia dolö Yalusalemelage, Yudia sege dibe amo sulubadelagilage, sege ödä Yodona ga made dibe amilage, Yone

* 2:11: Nelebo ohodoa i amolida gädili elögë bidi edefadea nea aulo. * 3:1: Giligi adoda Segeyo amo gaalula dëdëla negei dialea gaso, hogoli agedu baagiada hogoli osodaë gäheo i nabüläsi äudäe odoai gödöläsi gadoi nelo. * 3:2: Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebela sää amoge, amase, Godea Beaha Maadela Sigi Neebela sää amoge, ado amole sää amoda Gode eda dofä udia dolöle nelebo sulubadela dibe amolele gini namolöla sää. * 3:4: Ado egowea fagulo gäige molö naha neloge sää ameada, Yone eda bea säälo dolö afädë Elaia gadoi galea.agedu Gini 1.8ge, Malagai 4.5ge, Madiu 11.14ge, amase, 17.10-13ge bimalo.

neebea maahamu nelo. ⁶ Ilia nafade hamoi amo säla sisiasebegi, ea ili ödä Yodonagi gesa nelo.

⁷ Felesi dolö amolige, Sadiusi dolö amolige yafie Yonea ili ödägi gemäia maaha neebe amo bealahilä, ea ilima sähalea, Dilida baagolo nubaie malö nebegi, Godea së ia idogomolö amogi, made naala fisäla moholömelä dilima nowëa säla iasio. ⁸ Dilia asigi besui amoie gägä ulufala negemalo. ⁹ Dilia dihilidomu sähalea, Abalahamada nilile müä nelola sämolö dialeala helësemabio.* Na ado afädë säla iahago. Nabualo. Godea igi difolalebe gowegi neala gaulahilä, Abalahamaie yaua müä hamolasimolöi neamelë. ¹⁰ I nefolalebe mia anu gabi negesisi dialea. I gägä hedabi made negelo nefolalebe amolida, sulubadela abalahilä, nulogi gobesa maademolömelä.

¹¹ Dili asigi besui ameada na dili ödäea gelasilmelë. Hobea ne baagia afädë moholö amoda, ne holöfälimeebewe gadoi made, eda ilibia edefade neamelë. Na ie emo usililo gaumolö doflea made neawe. Eada Elelo Gesamiage, nulo söaeage dili gelasilmolömelë. ¹² Eada eladi gadoi ëi widiüe gägä dobilahilä, isole düle mogemäia nelebo gasala sadia adogolo nama gadoi afädë gaula nea. Mogesa maadelahilä, ea widi gägä amo negelo mosöä ami negesilahilä, ie widi dobilo sege amo gëgelë doala digilahilä, dü fisi amoli nulo usilo made, wisamu neebea ami gobemolömelä Yonea säi.

*Yonea Godeie malö Yesu ödägi gelasi
(Maga 1.9-11, Ulugu 3.21-22)*

¹³ Segeyo amo gaalu, Yesu e Galilila ödä Yodona dibea ami maalahilä, e Yonea ödägi gelasimäia misi. ¹⁴ Maasebegi, Yonea Yesuea oböla asigi bedefala ödägi made gemolöla sämäia, ea nabahalea, Dia ne ödägi gemolöi dialea gasoda, na di ödägi gemäia, ne neebea misi golela nabi. ¹⁵ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Walio amala hamomäiamelë. Mala go hamosaleada, Godea hamesebe amoda hamosa maademolö dialeala säi. Amala säsebegi, Yonea ema üi.

¹⁶ Yonea Yesu ödägi gei. Yesu ödägila agesua fodolo aliga adogoi amole, mu doga negelahilä, ea haea maliau hagila digalo amo gadola, Godeie Gesami digala edaia fisebe amo meli. ¹⁷ Amo gaalu, selesia mosöala ado afädë säia idogosalea, Egoweda nïe malö, na boba hamosa neawe. Ema edefademalä obeägisä neawela säi.

4

*Mugabe busaea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolöie misi
(Maga 1.12-13, Ulugu 4.1-13)*

¹ Amala hamosebegi, mugabe busaea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolöie, Godeie Gesamia Yesu e sege nafade udia dolö aligisia made ami sigi fedala ifosi. ² Amala sigi fedala ifosi nea, Yesu e segeyo nabüla biyidia, yobage gasigige, molö made naala neamu, sidëa baagoi nelo. ³ E amala sidëa baagosa nebegi, nafade hamomalalo fedogola melölo busa amea maalahilä sähalea, Di Godeie malö nea galëda, igi gowema wahalo hamomalalamolä säi.

⁴ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, Udia dolögali namolö ilo amoda wahalo nase ameamu ilo mademelë. Ado sulubadela Godeie nafiala maasebe amolia namolöila säla dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Eegei 8.3*

⁵ Amala säla obëgësebegi, mugabe busaea Yesu sigi, gaamu Godea hile nafolai Yalusaleme ami awäla, Godeie mosöä ilibifalä gadogo ifosilahilä, ⁶ ema sähalea, Di Godeie malö nea galëda, hä, di dihi nila sadia idogomo. Amoie ado afädë säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, Ea ie selesia fii amolima die säsegä, igia die emo daualoea, ilile naaboea di sogobala gauia adogomolömelä säla dëdëla negei dialeala säi. *Gë Udälo 91.11-12*

⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado elö gomala säla dëdëla negei dibe amea sähalea, Dafidilo Geloi, die Gode neebe amo, fedogola bimabiola dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Eegei 6.16*

⁸ Amala säsebegi, mugabe busaea segebi ilibia neebedaia ami Yesu sigi fedalahilä, gädili sulubadela dibe amolige, ilile nelebo hedabi difolalebe amoge olesa maadei. ⁹ Olesa maadelahilä sähalea, Dia ne mia emo gumu sasagalahilä, nïe ëi gauia adamedalilage, amase, iemu hamoi hamomalolage säla dëdëla negei dialeala säi.

¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ai. Saidani. Di moholöi mosö. Ado säla negei dibe amea sähalea, Dafidilo Geloi, die Gode neebe amo, dia ie ëi gauia adamedalilage, amase, iemu hamoi hamomalolage säla dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Eegei 6.13*

* **3:9:** Ilia Abalahamada nilile müä nelola ado amala sälo ameada, së molö dibe ame made naala, sisigala moholöla helësëlo amea, Yonea amala helësemabiolä säi.

¹¹ Amala säla obëgësebegi, mugabe busaea Yesu digila asi. Asibua, selesaia fii Yesu neebea maala, ilia e ugila negei.

*Yesuea Galili ami hamoi mi gäwila hamosa nelo
(Maga 1.14-15, Ulugu 4.14-15)*

¹² Yone e galabaia mosöa neala säi amo nabalahilä, Yesu e Galili segea obëgëi. ¹³ Obëgëla awälähilä, e Nasalese gaamu digila, Gabaniamma gaamugi namolö asi. Gabaniamma gaamuda, oceabo edefade dibe amoie agesugi Sebulunilele Nafadalilele sege dilo.* ¹⁴ Amo hamoi amoie Godea ie bea sälo Aisaeama aligila, bea säla negei amo gausiala digai.

¹⁵ Sebuluni segege, Nafadali segege, éi odoada, idi oeabo edefade dibeamadi ami aulo sege amoige, ödä Yodona agesugi dibe sege amoige, amase, Disiligi Galiligi udia dolö fii odoa yafie maala sefolalebe sege amoige, amolida Sebulunilele Nafadalilele segemu.

¹⁶ Segea ami udia dolö gasimi sagaigî nefolalebe amoliada, yo digalo edefademalä melümelä. Baagoloïe sege augi hawa nefolalebe amolimada yo digala besela galaimelä

säla dëdëla negei dialea.

Aisaea 9.1-2

¹⁷ Segeyo amo gaalu, Yesuea mi gäwila säla iahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dibe amea, dilia asigi besumalola säla iäha nelo.

*Yesuea dolö biyidia seme digisa nebegi wei
(Maga 1.16-20, Ulugu 5.1-11)*

¹⁸ Yesu e Galili oceabo edefade dibe amoie agesudilä awäha nea, ea seme digilo dolö äudä elowole éole meli. Elöda Saimono, ie éi elöda Fida, amase, ie edoo Ädulule meli. Eleada ödä edefade amogi seme digisa nelo. ¹⁹ Ele bealahilä, Yesuea elema sähalea, Alia seme nelo amo gadola, udia dolö nimäia na alima neala oleledelä. Ne bëgëla misiëla säi. ²⁰ Amala säsebegi, elea elele selégé amoli digila, fadolofalï e bëgëla asi. ²¹ Amila awäha nea, ea edoole elö neebe meli. Elöda Sebediïe malö Yamese, amase, elöda ie edoo Yone. Elea elele eedobalä ödä du amodaia selégé hamogisa neebe meli. Bealahilä, Yesuea ele wesebegi, ²² fadolofalï elea ödä duge, eedoge digila, Yesu bëgëla asi.

*Yesuea mala säla olelala digi, oloi wahila didigisa nelo
(Ulugu 6.17-19)*

²³ Yesuea Galili sege sulubadelagi nawesa neada, ilile gedolo mosöa säla olelesalea, Beaha Maadela Sigi Neebe amoie Ado Mala Hedabi säla olelala digi, udia dolö amoligi olo elö elöla olio wahila digi, amase, domalo nalafadelä nawei sulubadelä wahila didigisa nelo.

²⁴ Amala hamosa nelo amo, udia dolö Siliamadi nefolalo amoli sulubadelaea nabaha maadei.* Nabaha maadelahilä, ilia udia dolö olo elö elöla olio amolige, së edefade sësa difolalo amolige, amase, mugabe fedai difolalo amolige, amulämei difolalo amolige, fii si sefolalo amolige, sulubadelä neala gaula e neebea maasebegi, ea amoli wahisa maadei.

²⁵ Udia dolö yafie Galili amilage, Gaamu Nabülasimadilage, Yalusalemelage, Yudiamadilage, ödä Yodona näiado alömodilage, e bëgëla afiai.

5

*Obeägisä neala säi
(Ulugu 6.20-23)*

¹ Yesuea udia dolö yafie negegila nefolalebe amo bealahilä, e gau afädë amo fedala, segebidaia ami sulo.* Amala sebegi, ie bëgëla aulo amoli e sebea ami mafusebegi, ² ea mi gäwila nafi dagala ilima säla olelesalea sähalea,*

³ Odoaea asigigi helësësalea, nïe iso asigi doflea made gabula helësëa nefolalebe amolida, obeägisä nea. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ilile dialeamelä.

⁴ Diiisa nefolalebe amolida, obeägisä nea. Mida, Godea ili bobasëla aequalasimolömeli.

* **4:13:** Siiba Isilale sosoga äudä Sebulunilele Nafadalileda, Galili oceabo agesugi ami filo. Gaso, Yesu e neebe amo gaalu, sege amoda Galili bolobinisi amogi dilo. * **4:24:** Segeyo Olomoea Yuda beaha nelo amo gaaluda, Galilile Isilalelemadida holöbö bolobinisi edefade ameeda, Olomo iliada bolobinisi Siliala sälo. * **5:1:** Yu ilile malada, dawadigi amolia udia dolöma säla olelesaleada salea sälo. Madiu 13.2, 24.3, Ulugu 4.20 bimalo. * **5:2:** Madiu 4.23-25eage, amase, Madiu 9.35eage sähaleads, Yesueada hamoi nofe äudä hamosa nelola säi dialea. Amolegi ageda, ea udia dolö ilima säla olelesalea. Amase, ageduda, olio elö elöla difolalo amolige neala wahila digisa nelo. Amo gadola, Madiu 5-7 amo nilia beaseda, Yesuea udia dolöma säla olelesalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie säida, ado nahui dialea. Hobealada, Madiu 8-9gi Yesuea olio difolalo amoli wahisa nelola sedalu säi amo dialeamelä. Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, ageda go. Yesuea segebidaia fedala salea säi. Ado amoda Hogoli 5-7 amogi dialea.

⁵ Hili nagadaiala aligilo nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, sege dibe amo sulubadela Godea iligali imolömelë.

⁶ Sïdëa baagosa neebe amoli molölë ödäle gelola hamese amo gadola, mala mogoi hamomölö gelola hamesebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Godea ili neala nobalasia maademolömelë.

⁷ Odoa bobasëla ugila negelo nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Godea ili bobasëla ugila negemolömelë.

⁸ Asigi gagadelai amolida, obeägïsa nea. Mida, ilia Gode bimolömelë.

⁹ Dalulõe hamoi hamosa nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, ilima Godeie malö neala sämölömelë.

¹⁰ Mala mogoi hamolo amoie së naha nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebee amoda ilile dialeamelë.

¹¹ Dilia ne bëgëla mofiasbegoe, dolö odoaea dili gagadesäge, sëlasisege, ado nafade elö elöla wäfälä säsäla dili hololösege, mala amoli gadoi dilima hamoseda, dili obeägïsa nea. ¹² Dilia edefademałä obeägïsa namialo. Mida, selesaia mosöa dilile bidi edefade negei dialea. Dili maadeeria, bea sälo dafidi nefolalo amoliage së amo gadola wäla naha nefolalomelëla säla ï.

*Dilida äbile yo digalole gadoila säi
(Maga 9.50, Ulugu 14.34-35)*

¹³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Udia dolö sulubadelaie äbï gadoida, dili nebogomelë. Äbï hëdälo amo hogosa heleseda, edoea bu hëdälasimolöi gabu. Äbï nafade amo gadoida, iso gäwi madela, nagadaia sadia gasegi, udia dolöie emoea daiasalomelë.

¹⁴ Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amolile yo digalo gadoida, dili nebogomelë. Gaamu afädë segebibida dibe amoda, hagumolöi made dialea. ¹⁵ Amase, afädëa gamali yola sagasilahiläda, falo hawa negelo mademelë. Amala negelo made, aulidaia negesegi, mosö amogi difolalebe amoli yo digaha maadelomelë. ¹⁶ Amo gadola, dilile yo digalo udia dolöea bimäia, yo digalasimolö dialea. Dilia mala hedabi hamose amo bease amea, ilia dilile Diado selesaia mosöa neebe amoie eï gauia adamäiala säla ï.

Mosese nebegi Ado säla negei amoie Yesuea säla olelei

¹⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, bea sälo nefolalo amolia mala säla olelesa nelo amoge, na haila digimolöie misi gabula helësemabio. Na haila digimolöie made misi. Ilia ado säla negei amo gausiala digamolöie ne misi neawe.

¹⁸ Na dilima dofä sähago. Naga föige, mu giwige dibe amo gaalau, Mosese nebegi Ado säla negei dibe amogi ado damui afädëge, dudumu afädëge, dofä made hogosa helemolömelë. Mala sulubadela ado amogi dëdëla negei amo gausiala digamäia, mala amo diamolöi diamolömelë. ¹⁹ Amaimo, afädëa mala säla negei amogi, mala holöfali afädë memalä gabula, damula, amase, odoaeage damumäia olelelo neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami emada, dofä gidogofalä neala sämölömelë. Amo gadola made, afädëa mala säla negei amo gadola hamola, odoaeage hamomäia olelelo neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami emada, ilibia edefadela sämölömelë. ²⁰ Amai gabugi, na dilima ado afädë säla iahago. Dilia mala mogoi hamolo amoda, mala dawadigi nefolalebe amoliage, Felesi dolö nefolalebe amoliage hamolo amo gadola made, dilia ili baagila awäla made hamoseda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami dofä made moholömeläla säla ï.

*Yesuea yöla habobalo amo hamogimolöie ado säi
(Ulugu 12.57-59)*

²¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siibafalä udia dolö nefolalo amolima ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Udia dolö baagomäia nufuabio. Afädëa amala hamoseda, gudimolö dië bimolömelëla sälo. ²² Amai gaso, na dilima säla iahago. Afädëa ie edoobalä mihaläsedä, gudimolö dië bimolömelë. Amase, afädëa ie edooma dida dofea madela nolealeseda, Galisölo dolö neebea ami sigi awäla gudimolömelë. Gasoda, afädëa ie edooma dida nafadefalä asigi maade nebegola säseda, heli segea nulo gobei dibeä ami moholömelë. ²³ Amaimo, dia nelebo imolöie gobela ilo aulidaia negemolö nea, die didooea dima nelebo afädëgi habobai neala helësëla obégësedä, ²⁴ hä, nelebo imolö gauí amoda, gobela ilo auli ga made ami negesilahilä, dafidi die didoo neebea dalumolö mosalo. Dalula asi obégëlahilä, nelebo imolö negei amo imalo.

²⁵ Ado nii dolö afädëa dibalä gudimolöie awähala säseda, aso, gudimolö segea ami made besela galala, idiafa ebäladale fodolofalä hamogimalo. Gudimolöie sigi awäsedä, gudi mogelo dolö neebe amoma di gaula iahilä, mogelo dolö ameada di dadi gauí amolima iahilä, di galabaia mosöa ami ifosiloea. ²⁶ Na dima dofä sähago. Amala hamoseda, dia

nafade hamoi amoëe bidi nelo amo gadola neaha maademäia, galabaia mosöa ifosi neamu, made moholömelëla säla ï.

Yesuea udia fa neloë säi

²⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado säi dilia nabelo amea sähaleada, Udia dolö fa nimabiola sälo. ²⁸ Amai gaso, na dilima gomalä säla iahago. Dolö afädëa udia siia bealahilä gesami awäsedä, udia amo hä asigia fa niimelë. ²⁹ Dïe si dafädi goea di neala digalasisedä, beselala sadia gamalo. Dïe domaloëe sosogo gogi afädëe maade nea, namolöda dofea galea. Dïe domalo sulubadela aligisa maadei neégida, heli segea sadia idogomolö amoda, nafade gabugi. ³⁰ Amase, dïe naabo dafädi goea di neala digalasisedä, naabo amo damula sadia gamalo. Dïe domaloëe sosogo gogi afädëe maade nea, namolöda dofea galea. Dïe domalo sulubadela aligisa maadei neégida, heli segea moholö amoda, nafade gabugila säla ï.

Yesuea dolöea udia nii fisilöë säi

(Madiu 19.9, Maga 10.11-12, Ulugu 16.18)

³¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado elö sälo amoda gowe. Dolö afädëa ie udia fisiseda, ea beba dëdëlahilä, ie udiamä imolö dialeala säi gabio. ³² Amai gaso, na dilima säla iahago. Dolö afädëe udiaea dolö elöbalä mala nafade hamoigi made, ie udia amo fisiseda, ie udia amea dolö fa nimäia fa nimalalasimelë. Dolö afädëa dolö elöe udia memalä fisi amo neasedä, ameage udia amo fa nimolömelëla säla ï.

Yesuea migalä diigila sälöe säi

³³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siibafalä udia dolö nefolalo amolima ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Migalä diigila ado gelola säla negei amoda, made fisila, Dafidilo Geloima migalä diigila ado gelola säla negei amoda, hamomalola sälo. ³⁴ Amai gaso, na dilima säla iahago. Migalä diigila ado gelola säla negemabio. Mudaiala säla diigimabio. Mida, mudaizada Godea beaha maadelä filo dialeamelë. ³⁵ Naga föigige säla diigimabio. Mida, naga föida Godeie emoea emesaia idala filo dialeamele. Amase, Yalusalemege säla diigimabio. Mida, Yalusalemeda beaha aligilo Gini Edefade neebe amoëe gaamumelë. ³⁶ Dihile busa säla, migalä diigila ado gelola säla negemabio. Mida, dia busa hili afädë neala dihi falemolöige, yabumolöige ulimelë. ³⁷ Afädë hamomolö galëda, ü, ailemu sämalo. Ado odoage baala säseda, ado amo baala sälo amolida, mugabe busa nafadefalimadila maasebe amo sähamelëla säla ï.

Dilia hamola obögëmabiola säi

(Ulugu 6.29-30)

³⁸ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado säi dilia nabelo amea sähaleada, Afädëa elöi si besela digiseda, ie siige besela digilomelë. Amase, afädëa elöi bese besela digiseda, ie besego besela digilomelëla sälo. ³⁹ Amai gaso, na dilima säla iahago. Afädëa dilima nafade hamoseda, dilia bu dabemabio. Afädëa die ba dafädimadi nufudasedä, ba näiadogoge olelamo. ⁴⁰ Afädëa die fagulo sedi amo gudi mogeloea imalamolöje, dibalä gudimolö sigi awäsedä, die gögi fagulo daia salugalo amo bu baala imalo. ⁴¹ Afädëa gelolafali di dofe afädë mosalasedä, ebalä dofe äudä mosalo.* ⁴² Afädëa nelebo afädë go imola säseda, hä egali imalo. Amase, afädëa hobia idüläe bidi negesagola säseda, auaula baagi imabiola säla ï.

Yesuea ado nii neebe amo boba hamomalola säi

(Ulugu 6.27-28,32-36)

⁴³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siiba ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Odoa nefolalebe amolibalä boba hamosaleada, dibalä ado nii nefolalebe amolibalä habobala namialola sälo. ⁴⁴ Amai gaso, na dilima gomalä säla iahago. Dilibalä ado nii nefolalebe amolibalä boba hamola, amase, dili neala sëlasisa nefolalebe amoli hedabomäia, Godema adolasisa namialo. ⁴⁵ Ameada, dilile Diado selesaia mosöa neebe amoëe malö neala olelomömelë. Mida, eada nafade hamolomage, hedabi hamolomage, ie eso neëlasilo neada, mala mogoi hamolomage, mala mogoi made hamolomage, sege digalasilo nea. ⁴⁶ Dili boba hamolo amolimu boba hamoseda, dilia edo bidi nimolö. Dagisi muni nelo nefolalebe amoliage amo gadola hamolo nea madele. ⁴⁷ Dilia dilile didoo amolalimamu haefaula aeahaleada, odoada baagila aulole. Udia dolö Gode helësëlo made nefolalebe amoliage amo gadola hamolo nea madele. ⁴⁸ Amai galëda, dilile Diado selesaia mosöa hedabi mogoifalä neebe amo gadola, dilige hedabi mogoifalä namialola säla ï.

6

Yesuea odoa ugila negeloëe mala olelei

* **5:41:** Dofe afädëla säi amoda holöbö Dodomonala Dauba gadolaë säi.

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia Godeie mala helésela hamosaleada, udia dolö nefolalebe amolia dili bimäiala, ilile sidaiada made hamomalo. Amala hamoseda, dilile Diado selesaia mosöa nkeebe amea diligali bidi ïmolö dibe amo ïmolöi made bimolömelë.

² Amaloea, gumusui nefolalebe amoligali nelebo afädë iaseda, odoa ilile sidaia gugusämäiala gelola uuala säla ïmabio. Asigi fea negelo nefolalebe amoliada bimäialahilä, gedolo mosöage, idiafage, odoaea ilile ëi gauia adamäia, amala hamolo nea. Na dilima dofä sähago. Amoë bidida hä nii aguimelë. ³ Amaimo, dilia afädë gumusui nkeebe amogali afädë iahaleada, naabo dafädia hamosebegoda, naabo fefeädia made bimäia, ⁴ musügä ïmalo. Amala iaseda, dilile Diadoea dili hido hidolaea musügä hamosebego beaha nkeebe amea, diligali bidi ïmolömelëla säla ï.

*Yesuea Godema adoloie mala olelei
(Ulugu 11.2-4)*

⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dili nefolalebegoea Godema adosaleada, udia dolö asigi fea negelo nefolalebe amolia hamolo amo gadola made hamomalo. Ilile asigida, udia dolö odoa nefolalebe amolia bimäialahilä, gedolo mosöage, idi edefade osogoloage, nowela nea Godema adomolömu hamelo nea. Na dilima dofä sähago. Amoë bidida hä nii aguimelë. ⁶ Amala hamolo amo gadola made, dilia Godema adomolö neada, dihilile mosö hogoli afädëgi nogila digala idi gala digimalo. Amalahilä, dilile Diado siia bimolöi made nkeebe amoma adomalo. Amala adoseda, dilile Diadoea dili hido hidolaea musügä hamosebego beaha nkeebe amea, diligali bidi ïmolömelë. ⁷ Dilia Godema adosaleada, udia dolö odoa Gode made helésela nefolalebe amolia memalä säla dabolo amo gadola sämabio. Amolia sedade olögöla adosebe ameada, Godea nabulöla heléselo. ⁸ Amalo amo, dilida ili gadoi namiabio. Dili nefolalebegoea nelebo sulubadela nimolöi amolida dilile Diadoma aso, adola made neëgi, dafidi eadale dawadigisa maadei neamelë.

⁹ Amaimo, Godema ado gomalä sämalo.

Nilile Naado selesaia mosöa nebego, ðie ëi amo eleloifali hido elöi namiäia hamesa neawe. ¹⁰ Die Beaha Maadela Sigi Neebe amo misiäiage hamesa neawe. Dia hamesebe amoda, selesaia mosöa nefolalebe amolia hamolo amo gadola, nagadaia nefolalebe niliäge hamodelä hamesa neawe. ¹¹ Walioë molö molö amo, walio ïmalo. ¹² Odoa ilia nilima asiala hamosegi fisilo amo gadola, diage nilia nafade hamoi amoli fisimalo. ¹³ Nilii neebeawi fedogola bimolö made negesimalo. Mugabe busa nafadefalii nkeebe amoda, dia neala yolasimalo.

¹⁴ Amaimo, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo fisiseda, dilile Diado selesaia mosöa nkeebe amea dilia asiala hamoi amolige fisimolömelë. ¹⁵ Gasoda, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo made fisiseda, dilile Diadoea dilia asiala hamoi amolige made fisimolömelëla säla ï.

Yesuea molö made naala namolöie mala olelei

¹⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia Gode helésela molö made naala neada, udia dolö odoa asigi fea negelo nefolalebe amolia odagi augia idala aligilo amo gadola namiabio. Udia dolö amoliada molö made naha gabula helésämäia, ilia ilile odagi nigime hëla made aligilo nea. Na dilima dofä sähago. Amoë bidida hä nii aguimelë. ¹⁷ Amai gaso, dilia molö made naala, dilile odagi nigime hëlahilä, busagia weli negemalo. ¹⁸ Amala hamomolö amoë mida, udia dolö odoa nefolalebe amolia dili bealahilä, molö made naala nefolalebe amo made helésämäia, dilile Diado siia bimolöi made nkeebe ameau helésämäia hamolomelë. Amala hamoseda, dilile Diadoea dili hido hidolaea musügä hamosebego beaha nkeebe amea, diligali bidi ïmolömelëla säla ï.

*Nelebo hedabi selesaia mosöa gafedela negeloie mala säi
(Ulugu 12.33-34, 11.34-36, 16.13)*

¹⁹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nagadaia nefolalebeawi, gasiämoea nülo dibea wige, asömalö gaisa baasia wige, fa nelo amolia mosö dagabola fa nelo nkeebe wige, dilile nelegei hedabi gafedela negesa namiabio. ²⁰ Amala hamolo dibea wi made, selesaia mosöa gasiämoea made nülo dibea amige, asömalö gaisa made baasia amige, fa neloea mosö dagabola made fa neasia amige, dilile nelegei hedabi gafedela negesa namialo. ²¹ Mida, sege ðie nelegei hedabi dibea amida, ðie bobahëla asigilo amoda amimu diamolömelë.

²² Siida domaloie yo digalo gamali gadoi nea. Dilile si hedabi neëda, dilile domalo sulubadelagi yo digaha maadei namolömelë. ²³ Amase, dilile domalogi yo digalo nkeebe amo gasimi sagai diëda, gasimi sagai amoda edela gasimi sagalomelë.

²⁴ Afädëa dafidilo äudäie galabaia hamoi gadoi hamolasimolö ulimelë. Ea elö amoma bimolö habobahalea, elö amo boba hamomolömelë. Ma, elö amo hedabola ugila nege-saleada, oböla, elö amo memalä gabula helësemolömelë. Dilia Godeiege, muniiäge, helege-laie galabaia hamoi gadoi hamolasimolö ulimelëla säla i.

*Asigia säosäoloie säi
(Ulugu 12.22-31)*

²⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amoieda na dilima säla iahago. Molöle ödäle edo molödula säla, dili namolö goie asigia säosäola helësemabio. Amase, fagulo edo salug-amolödula säla, domaloiege asigia säosäola helësemabio. Molö aso, nigia galahilä, udia dolö namolö amoda dafidilo madele. Amase, faguloge aso, nigia galahilä, domaloda dafidilo madele. ²⁶ Haea hagila nawiaha dibe amo bimo. Haea amolida molö hawage sagalo made, molö faige gegegedola negelo made, amase, negelo mosöage negelo made. Amalo gasoda, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea molö hilima iaha neamelë. Haea amoli holöbö gidogolahilä, udia dolö dili dafidilo nebego madele. ²⁷ Dili neebe gogi nowëa asigia säosäose ameada, hïle nagadaia namolö amo fu holöfali baalasimolödu. ²⁸ Fagulöe asigia säosäola namolö amoda edoie. Mama amoli memalä bäulahilä, gägä negelo amo abeahäla fedaha aligilodula helësëmo. Ilia hamoige made hamolo, amase, efëge made nolo neamelë. ²⁹ Amai gaso, na dilima säla iahago. Nelebo yafie negelo Solomonoda, ie fagulo hedabifali salugalo amoda, ilile momadoi hidö elöi amo gadoi made nelo. ³⁰ Giisi mamala memalä bäu walio nefolalebe amolida, aiyo dolöea damula nulogi gobelo neamelë. Asigi afädë holöfali negei nefolalebelä dili, Godea giisi mama nefolalebe amolida memalä momadolasilo. Amo gadola made, dofä baagila awäla, dili nefolalebegoge fagulo gämäia imolö madele. ³¹ Amaimo, nilia molölö ödäle edo molödulage, fagulo edo salugamolödulage säla, dilia asigia säosäola namiabio. ³² Amo gadolada, udia dolö Gode helësëlo made amolia, nelebo amoli gadoi helësësamu aligilo nea. Amalo gaso, dilile Diado selesaia mosöa neebe ameada, dili nefolalebegoea nelebo amoli nimolö dibe amoda dawadigi neamelë. ³³ Amaimo, ie Beaha Maadela Sigi Neebe amole, ea dilia hamomäia hamesa neebe amoledale hogosa namialo. Amala hogosa aligiseda, ea nelebo amoli dibe amo sulubadelä dilima baala imolömelë. ³⁴ Amai galë, walio neada dilia aiyoie asigia säosäola namiabio. Aiyoeda, segeyo aiyo hü asigia säosäosa namolö. Segeyo afädëie yöi dibe amoda amoëmu dialeamelëla säla i.

7

*Odoaea hamose amo mogesebe amoie säi
(Ulugu 6.37-38,41-42)*

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Godea dilia hamosebego mogeloea, odoaea hamosebe amoge made mogemalo. ² Mida, dilia odoaea hamosebe amo beala memelelo amo gadola, dilia hamosebe amoge beala memelemolömelë. Amase, dilia odoa beala mogelo amo gadola, dili bealage amo gadola wäla mogemolömelë. ³ Amaimo, dia dïe didooë sihidoa gëgelë holöbö diëda melëlo amo, amai dihüle sihidoa i gäi gadoi dibe amo helësëlo made amoda edoie. ⁴ Dilia dihilile sihidoa i gäi gadoi dialea wäla, oböla dilile didooma sähalea, Die sihidoa gëgelë holöbö dibe alogo neahagola abeahäla sämolö gabu. ⁵ Asigi fea negelo nefolalebelä dili, dihilile sihidoa i gäi gadoi dibe amodale neadigilahilä, hobeala dilile didooë sihidoa gëgelë holöbö dibe amo hedabola beala nimolöi bimolömelë.

⁶ Nelebo Godema odala ilo dibe amogi, dilia ügülogali imabio. Amase, dilile bageie isogi momadoi hedabi amo gadoi helebe näia difolalebe amoli suguagali sadia idogomabio. Amala hamosedä, ilia nelebo amolida emoea daiasala obëgëia welahilä, dili emesala nolealela mihimolömelëla säla i.

*İmola sämolöge, hogomolöge, idi gai dugimola sämolöge
(Ulugu 11.9-13, 6.31)*

⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, İmola edëgëseda, diligali imolömelë. Hogosa namialo. Hogosa aligiseda, dilia beagolemolömelë. Idi gai dugimola saha namialo. Idi gai dugimola saha aligiseda, dili digamäia idi gai doga negesimolömelë. ⁸ Mida, udia dolö sulubadelæa imosa neebe amolia nimolömelë. Hogosa neebe amea beagolemolömelë. Amase, idi gai dugimola saha neebe amoma idi gai doga negesimolömelë. ⁹ Malö eedo nefolalebego, dilile malöea wahalo imola säseda, dili afädëa igi neala imolöle. ¹⁰ Amase, malöea semë imola säseda, dili afädëa dabaed neala imolöle. ¹¹ Amai dihili dili nafade hamolo nea gaso, dilile malöma hedabi ilo amoda dawa. Amo gadola made, dofä baagila awäla, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea imola säsebe amoma nelebo hedabi imolömelë.

¹² Odoaea mala sulubadela dilima hamomäiala hamelo amo gadola, amase, diliage odoa ilima amo gadola wäla hamomalo. Mida, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, bea sälo nefolalo amolia ado säla negei amoge, amolia säi amoë iso gäwida gomelëla säla i.

*Dilida idi doga negei dedelei digamalola säi
(Ulugu 13.24)*

¹³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Idi doga negei dedelei holöfali amogi digamalo. Mida, nafadelo segea aulo idi doga negeida edefade dialea, amase, idi amoge uahabai dialea. Udia dolö yafieda amogimu awäha nea. ¹⁴ Amai gaso, namolöfali segea aulo idi doga negeida dedelei holöfali dialea, amase, idige nelebolei dialea. Udia dolö afädë afädëlaeamu amo beagolelo neala säla i.

*Wäfäläl bea sälo nefolalebe amolile säi
(Ulugu 6.43-44, 13.25-27)*

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Wäfäläl bea sälo nefolalebe amoli helësëla, idihë namialo. Ili sugua sibi aeai gadoi, dili neebea mulo nea gaso, iso asigida nufudaha maadelo ilua ügülü gadoi nea. ¹⁶ Ilile gägä negesebe amo dilia bealahilä, wäfäläl bea sälo gabula helësemölömelë. Gufaeo gadoi neebe amomada, gägä hedabi ei gelebi negesegi failole. Amase, buudi äyo efe gadoi amomada äfæeo gägä negesegi failole. ¹⁷ Amo gadoi, i hedabi nefolalebe amoli sulubadelaeadä gägä hedabi negelo nea gaso, i nafade nefolalebe amoliada gägä nafade negelo nea. ¹⁸ I hedabi nefolalebe amoliada, gägä nafade negemolö uli nea, amase, i nafade nefolalebe amolia gägä hedabi negemolö uli nea. ¹⁹ I gägä hedabi made negelo nefolalebe amolida, sagai eedoea sulubadela abalahilä, nulogi sadia galo. ²⁰ Amaimo, ilile gägä negesebe amo dilia bealahilä, golida wäfäläl bea sälo gabula helësemölömelë.

²¹ Sulubadelaea ne wesalea, Dafidilo Geloi-e, Dafidilo Geloi-ela säha nefolalebe amolida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami made digamolö. Nie Naado selesaia mosöö neebe amea hamesebe amo gadola hamosa nefolalebe amolimü digamolömelë. ²² Godea gudimolö segeyo amo gala, udia dolö yafiea nema sähalea, Dafidilo Geloi-e, Dafidilo Geloi-e, die eígila nilia ado bea sälage, amase, die ei säla nilia mugabe fedai nesila digilage, amase, geloi melölo made gadoi yafiege die eígila hamosa nelo amodala sämölömelë. ²³ Amala säseda, na ilima sähalea, Dilida na dofä dawa made. Mala nafade hamolo dili, ne neebeawi made, bahila afiamola sämölömeläla säla i.

*Dolö äudäea mosö uliie säi
(Maga 1.22, Ulugu 6.47-49)*

²⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amaimo, sulubadelaea na ado säsébeweli nabala bégëla hamosebe amolida, dolö afädë asigi gäwia igidaia mosö uli amo gadoi nefolalea.* ²⁵ Amala uli nebegi, hä, sege digalage, ödä bëi nedalage, fo guula maalage, mosö amo gelola nidäla asi gaso, made dagaboi. Mida, igau geloidaia uli nelo amea. ²⁶ Amaimo, sulubadelaea na ado säsébeweli nabala made bégëla hamosebe amolida, dolö afädë asigi made gäwia ödä boseadaia mosö uli amo gadoi nefolalea. ²⁷ Amala uli nebegi, hä, sege digalage, ödä bëi nedalage, fo guula maalage, mosö amo gelola nidäla awäsebegi, mosö dagabola digala nafademolöi nafadeilla säla i.

²⁸ Yesuea ado amoli sulubadela sähämaadesebegi, udia dolö yafie negegila nefolalo amolia ea olelei amo nabalahilä, asigigi fudugisa sefolalo. ²⁹ Mida, ilile mala dawadigi nefolalo amolia säla olelelo amo gadola made, eada geloi gaulahilä, geloi hido elöi säla olelei amogi.

8

*Yesuea dolö gudubu hamoi afädë wahilasi
(Maga 1.40-45, Ulugu 5.12-16)*

¹ Yesu e segebidaila amila digasebegi, udia dolö yafie nefolalo amoli e bégëla asi. ² Amala awäha nebegi, dolö afädë gudubu hamoi amo Yesu neebea maalahilä, emo gumu sasagaia idogola salea sähalea, Dafidilo Geloi-e, dia ne wahimäiala helësëeda, hä dia ne wahilasimolöi nebegola säi.* ³ Amala säsébegi, ie naabo mogodigia gala, dolö amo diigisa nea sähalea, Na amala helësësa, wahimola säi. Amala säsébegi, dolö gudubu hamoi amo hä

* **7:24:** Giligi adoea dëdëida, igidaia mosö ulila säi. Mida, Isilale iliada igidaia mosö olelo amo helësëla amala säi. Niliada igaudaia mosö olelo amo gadola. * **8:2:** Yu ilile Ado säla negei ameada, afädë olo amo gadoi gudubu hamoi galëda, eda Godeie siigi nigime baaila sälo. Hä, hii helësëalea, e olo amo hogosa helesa maadeila helësëeda, gobela ilo neebe amo bea aulo. Ilia beahaleamelële, oloi wahi galëda, ilia sähalea, Dolö amoda Godeie siigi hä hëimelëla sälo. Gobela ilo 13-14gi bimalo.

fodolofalī wahi.* ⁴ Amala hamolahilä, Yesuea ema sähalea, Dofä asiala elöma säloeo. Gobela ilo dolö neebea ami di siia bimäia olemolö mosalo. Amalahilä, di wahi go udia dolöma olemolöie, Mosesea nelebo odala īmalola säla negei dibe amo gadola, nelebo amo odala īmalola säla i.

*Yesuea ami sigi aligilo afädëe hamoi hamolasilo wahilasi
(Ulugu 7.1-10)*

⁵ Amila awälahilä, Yesu e Gabaniama besela galasebegi, Olomo ilile ami hädali afädë beaha aligilo afädë Yesu neebea maalahilä, ema hähäfilila sähalea, ⁶ Dafidilo-o, nïe hamoi hamolasilo e nïe mosöa oloi dialea. ïe naabo emo baagola së edefademäla sélahilä, fologomolö uli dialeameläla säla i. ⁷ Amala sääsebegi, Yesuea ema sähalea, Na e wahilasimolö awähameläla sää. ⁸ Amala sääsebegi, ami sigi aligilo amea säla obögësalea, Ai. Dafidilo-o, neda dofea made. Na mosöa di nogila digamolö holöö dofea made gabugi, dia adoeamu sämäia. Säsesa, nïe hamoi hamolasilo amo wahimolö. ⁹ Nage ami beahamu aligilo geloi nefolalebe amoli hawa aligilomelë. Amase, ami dolö odoa nefolalebe amoliage ne hawala aligilomelë. Na afädëma mosöla säseda, e aulomelë. Amase, elöma misiäla säseda, e mulomelë. Na nïe galabaia hamoi gadoi hamolasiloma gowe hamomola säseda, amo hamolomelä sää. ¹⁰ Amala sää amo nabala Yesu e edefademäla budugilahilä, udia dolö e bëgëla maaha difolalo amolima sähalea, Na dilima dofä sähago. Isilale segea afädë asigi afädë egowe gadola gelola negei neebe na made meli neawe. ¹¹ Na dilima gowe sähago. Udia dolö yafie sege eso maasidolage, amase, eso digasidolage maala, ilia Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami Abalahamala Aisagala Yeigabala ilibälä molö gegedola naha sefolamolömelë. ¹² Gasoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoë malö nefolalebe amoli gasimi sagai dibeä ami, segea sogobala sadia idogomolömelë.* Amida, ili dëüslea bese ali nalëgësa namolömeläla sää.

¹³ Amala sälähilä, Yesuea ami sigi aligilo amoma sähalea, Hä, mosalo. Dia asigi afädë negei neebe go gadola hamomolömeläla sää. Amala sää amole, ami sigi aligilo amoë hamoi hamolasilo amo hä, wahi.

*Yesuea udia dolö yafie wahilasisa nelo
(Maga 1.29-34, Ulugu 4.38-41)*

¹⁴ Yesu e Fidaie mosöa awälahilä, Fidaie esöa hëgë olo oloi dibe meli. ¹⁵ Bealahilä, ea udia amoë naabogi diigisebegi, dafidi hëgë olo dilo amo damulebe, udia amea nowelahilä, Yesu e molö muäia neala i.

¹⁶ Deadi eso digase gaalu, udia dolö nefolalo amolia mugabe fedai nefolalo amoli Yesu neebea sigi mofiai. Sigi mofiasbegi, Yesuea ado sää ameamu mugabe yafie nesila didigila digi. Amase, udia dolö oloi difolalo amoli sulubadela wahisa maadesa nelo. ¹⁷ Ea amala hamoi amoda, Godea ïe bea sälo Aisaeama aligila, bea säla negei amo gausiala digai. Nilile oloi amo hï neala gaui.

Olo elö elöla nilima baai amoli ea neala gaula asila
sää amo dëdëla negei dialea.

Aisaea 53.4

*Yesuea e bëgëla moholöie mala sää
(Ulugu 9.57-62)*

¹⁸ Udia dolö yafiea e amalela nefolalebe amo bealahilä, Yesuea sähalea, Ödä edefade dibe gowe dégëla alogodigogi afaidlala sää. ¹⁹ Amala sääsebegi, mala dawadigi afädë Yesu neebea maalahilä, ema sähalea, Säla Olelelo-o, di awäsebe go gadola, ne di bëgëla maahagola sää. ²⁰ Amala sääsebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Ilua ügülü sefolalebe amolida, naga hagal hawa dilo galea. Amase, haea sefolalebe amolige, dilo mosö galea. Amalo gaso, Dolöie Malö eda busa fugulo negela dilo mosöda, maademeläla sää. ²¹ Amala sääsebegi, bëgëla aulo elöea ema nabahalea, Dafidilo-o, na nïe naado dafidi baumolö obögëmalamolö dofealela nabi. ²² Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Baagoi difolalebe amolia hilile baagoi baumäia. Dida ne bëgëla misiäla sää.

*Yesuea sole ödälema nemoi
(Maga 4.35-41, Ulugu 8.22-25)*

* **8:3:** Yu ilile ado afädë säla negei amea sähaleada, Dia gudubu hamoi amoma diigiseda, dige Godeë siigi nigime baaila sälo. Amala sälo gasoda, amo gala Yesuea naaboea dolö amoma diigisebegi, hï eda nigime made baai. Eada dolö amoë olo amomu wahilasila nigime hëi. * **8:7:** Yu ilida dolö fii odoaie mosöada aulo made. Mida, Godeë siigi ilima nigime baalala helësëalea. Abosolo 10.28 bimalo. Amalo gaso, Yesuea amogi budugila made helësëla, ea Olomo dolöea mosöa awähala sää. * **8:12:** Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoë malöla sää amolida Isilale udia dolöie sää.

²³ Yesu e ödä duugi awäsebegi, ie bëgëla aulo amolige e bëgëla asi. ²⁴ Awäha dibegi, oeabo amogi fo edefademałä fodolofalı gelola maalahilä, ödä aidagula maala, du dabeledelä hamosebe meli. Amasebegi gaso, Yesu e adi elaboi dilo. ²⁵ Adi elaboi dibegi, ie bëgëla aulo amolia awälahilä Yesu e didiigisalea, Dafidilo Geloi-e, ödäea nili hä nudulä hamosebegi, dia ugila negemola säi. ²⁶ Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Asigi holöfali negei nefolalebelä dili-e, edogi bedäha dialeala säi. Amala sälähilä e nowela, fole ödälema nemosebegi, hä, dofä gadaeala aumalasi. ²⁷ Dolö amolia fudugilahilä sähalea, Dolö goweda nowë gadoidu. Folea ödäleada ie ado nabelo gabula säi.

*Yesuea dolö ädä mugabe fedai nebegi nesila digi
(Maga 5.1-20, Ulugu 8.26-39)*

²⁸ Hä, oeabo amo dëgëla näiadiodi awäla, e Gadala segea besela galai. Besela galaha nebegi, baagoi baulo igi äbä difolalebeamadila, dolö ädä mugabe fedai maaha nebegi, Yesuea gausiala digai. Dolö ädä amolea udia dolö nufudala īalalemolö gabugi, idi amogida udia dolö aulo made. ²⁹ Elea Yesu gausialahilä, gelola üalala sähalea, Godeie malö, dia alima abilia hamomolö misi. Së imolö segeyö fu aso, made besela galaia, alidale hä, së dafidi imolö misilela säi.

³⁰ Amo gaalu, holöbö ga madela amida sugua yafie moosa nefolalo. ³¹ Hä, dolö ädä amolema mugabe fedai amolia Yesuma sähalea, Dia nili nesila digimolö galëda, nili sugua nefolalebe gagowelima nogila fedamolö mosöla sämola säi. ³² Amala säsebegi, ea mugabe amolima mosöla säi. Amala säsebegi, mugabe amolia dolö ädä amole amilahilä, sugua amolima fedai. Fedasebegi, sugua nefolalo amoli sulubadela gau domaladi gelola baluluia digafulahilä, oeabogi digafusebegi, ödäea naaha maadei. ³³ Amo bealahilä, sugua sigi aligilo nefolalo amoli baluluia fisäla asi. Fisäla awäla, gaamugi besela galalahilä, hamoi amo sulubadela säla īalahilä, dolö dafidi mugabe fedai ädä amolege, säla īaha maadei. ³⁴ Säla i amo nabalahilä, udia dolö gaamugi nefolalo amoli sulubadela Yesu neebea ami afiai. Afiala e bealahilä, ilia ema sähalea, Dida nili segeawii namolö made. Bahila mosöla säi.

9

*Yesuea dolö afädë fii si wahi
(Maga 2.1-12, Ulugu 5.17-26)*

¹ Yesu e dudaia filahilä, oeabo dibe amo dëgëla obëgëlahilä, gaamu hii aligisia ami besela galai.* ² Besela galasebegi, dolö odoaea dolö afädë fii si sulo amo dafudaia gaula misi. Amasebegi, ilile asigi afädë negei amo bealahilä, Yesuea dolö fii si amoma sähalea, Nie malö, asigi gelomalo. Dia nafade hamoi amoli häsa maadeimeläla säi.

³ Amala säsebegi, mala dawadigi odoa nefolalo amolia asigiamu helësësalea, dolö goweada Gode gagadesa neamelëla helësësa nefolalo. ⁴ Ilia amala helësësa nefolalebe amo bealahilä, Yesuea sähalea, Mi edoie dilia dilile iso asigigi asigi nafade go helësësa nea. ⁵ Dia nafade hamoi amoli häsa maadeila sämolöle ma, nowela nawesa namiëla sämolöle. Ado aabeida abodo. ⁶ Amai gaso, Dolöie Malö amea nagadaiaawi nea, udia dolöea nafade hamoi amo häla digimolöle geloi gaula neebe amo dilia helësëmäa olesagomeläla säi. Amala sälähilä, ea dolö fii si amoma sähalea, Nowelahilä, die dafu neala gaula dihi mosöa hä mosöla säi. ⁷ Amala säsebegi, e hä hä mosöa asi. ⁸ Amala hamoi amo bealahilä, udia dolö yafie negegilä nefolalo amolia bedäi. Bedälahilä, ilia Godea geloi hüd elöi amo gadoi dolöma i gabulahilä, Godeda dofä edefade gabula sähä nefolalo.

*Yesuea Madiu wei
(Maga 2.13-17, Ulugu 5.27-32)*

⁹ Yesu e amila awähalea, dolö afädë, eida Madiu, eda dagisi muni nelo mosöa ami sebegi meli. Bealahilä, Yesuea ema sähalea, Ne bëgëla misiela säi. Amala säsebegi, Madiu e nowela, Yesu bëgëla asi.

¹⁰ Awälahilä, Yesu e mosöa molö naaha sebegi, dagisi muni nelo amolige, dolö yafie mala nafade hamolo amolige maala, Yesula, ie bëgëla aulo amolalibalä, molö naaha sefolalo. ¹¹ Amala naaha sefolalebegi, Felesi dolö amolia bealahilä, ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Dilile säla olelelo goea dagisi muni neloge, mala nafade hamologe, golalibalä molö naaha sebegoda edoielä nabi.* ¹² Amala säi amo nabalahilä Yesuea sähalea, Udia dolö olio made

* **9:1:** Segeyo amo gaalu, sege gaamu Gabaniama amida Yesu e aligilo. * **9:11:** Felesi iliada gowe gadola made hamomolöla säla negeida malei bëgëla hamolo. Ilia helësësaleada, dolö afädëa säla negei amo made bëgëla hamoseda, ea Godeie siigi nafade hamoi neala helësëlo. Amase, dolö fii odoa amobalä seëda, amolige Godeie siigi nigime baai neala sälo. Felesi ilia helësësaleamelebe, dolö odoa Olomoie hamoi hamolasila dagisi muni neaha nefolalo amolida, Godeie siigi nigime baai neala helësëlo. Amoie mida, segeyo sulubadelagi amoliada Olomo dolö Gode made helësëlo amolibalä nawesa neé melëlo amogi.

nefolalebe amolida alögoda neebea aulo made. Oloif sefolalebe amolimu alögoda neebea automelë.¹³ Afialahilä ado gowe helësemalo. Amoda gomalä, Na nelebo nufudala imolö hamela made, bobasëla ugila negemolö amo hamesala säla dëdëla negei dialea.^{Hosea 6.6}
Ne misiweda udia dolö mala mogoi hamolo nefolalebe amoli wemolö misi made. Udia dolö mala nafade hamolo nefolalebe amoli wemolö misimelëla säla ï.

Yesuea molö made naha aligilo amoëe säi

(Maga 2.18-22, Ulugu 5.33-39)

¹⁴ Segeyo amo gaalu, Yoneie bëgëla aulo nefolalo amoli Yesu neebea maalahilä, ema nabahalea, Nililage, amase, Felesi dolö nefolalebe amoliage, nilia molö made naha aligilo amogi, dë bëgëla aulo nefolalebe golia molö made naala, made aligilo goda mida edoielä nabi.¹⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia dolö afädëa udia neahalea, dolö udia nelo amoëe damelë hii ebalä gedola nea, asigia yöi gadoi neada ifolole. Amalo made gaso, ili neebea amila odoaea e sigi moholö segeyo fu besela galamolömelë. Ilida segeyo amogida, molö made naala namolömelë.

¹⁶ Afädëa fagulo goofogi fagulo gähe nuli baala asogelo made. Amala baala asogeseda, fagulo gähe amo goofo baala asoge amo edela nulilo.¹⁷ Amase, afädëa wani ödä gähe dibe amo, i sugua meme gafodoea hamoi goofogi söga salelo mademelë. Amala hamoseda, wani ödä gähe amea sugua meme gafodoea hamoi goofo amo dusulahilä, wani ödä amo awäha maadela, meme gafodoea hamoi i amoge nafademolöi nafademolömelë. Amala hamoloea, wani ödä gähe dibe amoda, meme gafodoea hamoi i gähe amohi gadoigi söga salaseda, helegela hedabi dië melélola säi.*

Beaha aligilo afädëe idiwige, udiaeae Yesuie fagulogi diigi amoge

(Maga 5.21-43, Ulugu 8.40-56)

¹⁸ Aso, Yesuea ilima adosa nebegi, beaha aligilo dolö afädë maalahilä, Yesuie emo mia emo gumu sasagala fia idogolahila sähalea, Nie nidiwi hädamadefali hame doala asi dialea. Di maala, dëe naaboea andiigiseda, e wahila galala namolöla säi.¹⁹ Amala säsebegi, Yesu e nowela e awäsebe amo gadola awäsebegi, ie bëgëla aulo amolige and awäsebe amo gadola asi.

²⁰ Awäha nebegi, udia afädë gähe i giwilasi heale olo olosamu aligilo amea Yesuie baagido awälahilä, ie fagulo sedade gäi amoëe bidigifali diigi.²¹ Mida, hido asigiamu sähalea, Na ie fagulogimu diigiseda, ne wahimolö gabula helësei.²² Amala hamosebegi, Yesuea besuia imogola, e bealahilä sähalea, Nie nidiwi-e, asigi gelomalo. Dihii asigi afädë negei amea, di wahigomeläla säi. Amala säi amole, udia amo wahi.

²³ Amilahilä awäla, Yesu e beaha aligilo dolö amea mosöa nogila digai. Nogila digalahilä, ea beahaleamelebe, fëla gälo dolö odoage, udia dolö yafie gegedola didigaola goba fedaha dibe amoge bealahilä,²⁴ ea sähalea, Dili mosalo. Udia malö holöbö goda baagoi made. Süwia adi dialeameläla säi. Amala säsebegi, ilia Yesubalä öi.²⁵ Amasebegi, udia dolö nefolalo amoli segea nesila digalahilä, Yesu e ie dilo hogoligi ami nogila digalahilä, udia malö holöbö amoëe naabogi nabeleia wesebegi, nowela galai.²⁶ Yesuea hamoi amo sege amomadi nefolalo amoli sulubadelæa nabala daidoi.

Yesuea dolö si golai äudäge nafi dofogaige wahilasi

²⁷ Yesu e amilahilä awäha nebegi, dolö äudä si golai nelo amolea and baagiala bëgëla maaha nea, gelola uuala sähalea, Debidiie malö-o, ali bobasëmola säi.*²⁸ Yesu e awäla mosöa nogila digasebegi, dolö äudä amole and sebea maasebegi, Yesuea dolö äudä amolema nabahalea, Alile si na wahimäiala helësela, ali asigi afädë negei nealela nabi. Amala nabasebegi, elea sähala obëgësalea, Dafidilo-o, äla säi.²⁹ Amala säsebegi, Yesuea elele siigi digisalea sähalea, Hali asigi afädë negei neebe gohi gadola hamomolöla säi.³⁰ Amala sälähilä, elele si amo hedabola fisigäsebegi, Yesuea elela gelolafali sähalea, Go hamoigoda dofä elöma asiala sälöeola säi.³¹ Amala säi gaso, ele awähaleada, Yesuea hamoi amoda, sege amomadi nefolalo amolia nabaha maademäia sähala äla awäha nelo.

³² Dolö äudä amole doadigila awäsolö amo gala, hä oböla, odoaea dolö afädëma mugabe fedalahilä, ado adamolö uli nelo amo, sigi misi.³³ Mugabe fedai nelo amo nesila digisebegi, dolö ado maade amea hä, ado adoi. Amala hamosebegi, udia dolö yafie gegedola negegilä

* 9:17: Yu ilia sugua meme nufudala gafodo amo hololo. Amala hamolahilä, i edefade amogida wani ödä amo gögödëla salelo. Ilia wani ödä gähe amo hedabola gamogämäia, meme gafodo amogi gögödëla negesila, segeyo holöbö sedade aligilo. Amala negesi diëgi, wani ödä amo hii nobala bolela fedalo. Wani ödä gähe amo meme gafodo goofo amogi gögödëla negeseda, sugua meme gafodo i amo dusulomelë. * 9:27: Yu ilia helësësaleada, Godea Afädë Memelei ie udia dolö sigi obëgëmolöla säi amoda, Debidiie sosogogila moholöla helësei. Dolö si golai äudä amolea helësësaleage, Yesu eda Isilale dolöea misiäia beaha nelo amo gabula helësëlahilä, elea Debidiie malö-ola säi.

nefolalo amolia fudugilahilä sähalea, Isilale segeawi go gadola hamose afädë dofä made melölo neawela säi.

³⁴ Amala säsebegi, Felesi dolö nefolalo amolia sähalea, Mugabe amoli sulubadeläe dafidiloea geloi iäsebegi, ea mugabe nesila digisa neamelëla säi.*

Yesuea udia dolö amoli sulubadela bobasëi

³⁵ Yesu e gaamu sulubadelagige, sege sulubadelagige, nawesa neada, ilile gedolo mosöa sälä olelesalea, Beaha Maadela Sigi Neebe amoë Ado Mala Hedabi sälä olelela digi, olo elö elöla oloi wahila digi, amase, domalo nalafadela nawei sulubadela wahila didigila digila nawesa nelo. ³⁶ Ea udia dolö yafie gegedola negegila nefolalebe amoli bealahilä, ili bobasëi. Mida, ili sugua sibi sigi aligilo maadeia, hilido aligilo amo gadola, ilia asgia säosäolage, nalahozi gadolage nefolalo. ³⁷ Amo bealahilä, ea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Molö bëi yafie hamosalea gaso, molö bëi gegedolasimolöie hamoi hamolo amolida ede made gabumelë. ³⁸ Amai gabugi, sagai eedo hi hamoi hamolo ie sagaigi hamoi hamomolöie fisiga gamäia, dilia ema adosa namialola sälä i.

10

Bëgëla aulo giwilasi amolile éi

(Maga 3.13-19, Ulugu 6.12-16)

¹ Yesuea ie bëgëla aulo giwilasi amoli mofiamolahilä, mugabe fedai nefolalebe amoli nesila digimäiäge, olo elö elöla oloi difolalebe amolige, domalo nalafadela nawei amolige, sulubadela wahisa maademäiäge, ea ilima geloi i. ² Abosolo giwilasi amolile éida gowe ili.* Dafidida Saimono, ie éi elöda Fidala sälö, ie edoo Äduluge, amase, Sebediüe malö Yamesege, ie edoo Yonege. ³ Filibige, Badolomiuge, amase, Domasage, dagisi muni nelo Madiuge, amase, Alibiasaë malö Yamesege, Dadiusige. ⁴ Selodo sosogo Saimonoge, Yudasa Isagaliada, ea Yesu hololölo amoge.

Yesuea dolö giwilasi amoligali hamoi i

(Maga 6.7-13, Ulugu 9.1-6)

⁵ Yesuea dolö giwilasi amoli hä, mosalola sälähilä, ea ado gomalä sälä i.* Dili awähalea, udia dolö fii odoa sebea aulo idigi mosabio. Samelia gaamu difolalebeamadi amogige digamabio. ⁶ Ami made awäla, diliida Isilale udia dolö ili sugua sibi dabadigi gadoi neebea amimu mosalo. ⁷ Awälähilä, ado mala sälä iahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dialeamelëla sälä imalo. ⁸ Amase, oloj difolalebe amoli wahila digi, hame doala asi difolalebe amoli neala wahila digi, gudubu hamola nawei sefolalebe amoli wahila digi, mugabe fedai sefolalebe amoli nesila didigisa namialo. Walio dilia nelebo nii gaula neebe goda, bidia made, memalä nii amo gadola, memalä imalo. ⁹ Dilia awähaleada, muni gologe, silibage, benige afädë muni salelogi salala, made gaula mosalo. ¹⁰ Amalahilä, idiafa awäla aduge, fagulo elö baalage, emo usililoge, galiamoge, made gaula mosalo. Mida, hamoi hamolo neebe amogalida, molö imolö dialea.

¹¹ Dilia gaamu afädëgige, amase, sege afädëgige awäla besela galasegi, afädëa dili nihülligila diahala säsebelela bimolö mosalo. Awäha neëgi, diahala säsebe dolö amobalämü diaha nelolahilä, moholö fu besela galasolo amo gala, giso sege amo digila mosalo. ¹² Dili mosö amogi besela galahalea, mosö amoma, neala dalulo dilibalä diamäiamelëla sälä, nogila digamalo. ¹³ Udia dolö mosö amogi sefolalo amolia obeägila dili gauia idaseda, dalulola sälä i amo ilibalä diamialamalo. Ilia amala made hamoseda, dalulola sälä i amo dihilima obögëmäia nea nimalo. ¹⁴ Mosö afädëgi sefolalebe amoliage, gaamu afädëgi nefolalebe amoliage, dili midilö mofiamola made sälä, dilia ado säsebegoge made nabaseda, dilile emogi dao baai amo fëfëla salalahilä, mosalo.* ¹⁵ Na dilima dofä sähago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Sodomo ilibaläge, Gomola ilibaläge memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, gaamu amogi nefolalebe amolibalä, gelolafali memelela gudimolömelëla säi.

Neala sëlasimolö elö elöla moholömelëla säi

(Maga 13.9-13, Ulugu 12.2-9, 21.12-17)

¹⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nabuö. Sugua sibifalï gadoi ilua ügülo nefolalebea ami na dili mosalahagomelë. Amo helësëla, dilia hamomolö amo hedabola

* ^{9:34:} Mugabe sulubadeläe dafidiloda Saidani. * ^{10:2:} Nilile ado adola abosoloda, sälä imolö mosöla säsegi aulo.

* ^{10:5:} Yesuea ado sedadela bia sää Madiu bebagi dëdëi dibë amoligida, ageduda go. Ea sää amoda ie bëgëla aulo amolia udia dolöma Godeëe ado mala sälä olelela awäsebea ami nea, gomalä hamomalola sälä i. Ado amoda 10.5-42 amogi dialea.

* ^{10:14:} Udia dolö amolia, nilia asiala hamoi gabula helësämäia, ie bëgëla aulo amolia amala olela hamomalola sää. Maga 6.11, Abosolo 13.51ge bimalo.

heléselhilä, sisigosa namialo, amase, asigige gagadelai namialo. ¹⁷ Dolö nefolalebe amoli heléselhilä, idihé namialo. Dili ilile galisöö amolile naabogi gausimolömelë. Amase, ilile gedolo mosöö amige dili fëgämölömelë. ¹⁸ Dilia ne bëgëla mofilasebegoe, beaha aligilo gini nefolalebea amige, gamane sigi aligilo nefolalebea amige sigi awäla, dilia meli amoge nabi amoge, ilimage, fii odoa nefolalebe amolimage sälä olelemäia sigi moholömelë. ¹⁹ Ilia odoa ilile naabogi gausiseda, amogi dilia nilia ado abodo sämölödu, nilia ado abeahäla sälä obëgämölödula asigia sääsäla helésämabio. Säsolö segeyo amo gala, dilia sämölö amo sämäia dilima imolömelë. ²⁰ Mida, amo gala, ado dihili sämölö made. Diliile Diadoie Gesamia dilihilma aligila säläsimolömelë.

²¹ Dolöea ie edoo amo nufudala baagomäia gaula ïmolömelë. Malö eedoeage hile malö amo gadola wäla hamomolömelë. Amase, malöeage ie eedo emelebalä habobala nufudala baagomäia gaula ïmolömelë. ²² Nïe eigi nefolalebego beahilä, sulubadelaea dilima bimolö habobamolömelë. Amai gaso, afädëa aso maadela, wagamäialhilä gelolamu aligiseda, e damula moholömelë. ²³ Dili gaamu afädëgi neëgi neala sëlsaseda, fisäla gaamu elögi afiamalo. Na dilima dofä sähago. Dolöe Malö maasolo amo gala, dilia Isilaleie gaamu sulubadelagi hamoi hamomolö difolalebe amoda, dofä made hamosa maademolömelë.

²⁴ Bëgëla aulo neeve ameada, ie olelelo neeve amoda dabiala aulo made. Amase, galabaia hamoi gadoi hamolasilo neeve ameada, ie dafidilo neeve amoda dabiala aulo made. ²⁵ Amaimo, bëgëla aulo neeve ameada, ie olelelo neeve amo gadoi namolö amoda dofea. Amase, galabaia hamoi gadoi hamolasilo neeve ameage, ie dafidilo neeve amo gadoi namolö amoge dofea. Ilia mosö eedo neeve amoma ei Belesabulula säseda,* hile mosö aligilo amolima ado nafadela sämölö amoda dofä baagila moholö gabula säi.

Godebalämä bedämölö dialea (Ulugu 12.2-7)

²⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia dolö amolibalä bedämabio. Nelebo sulubadela dabela negei difolalebe amolida, ulufadigisa maademolömelë. Amase, nelebo sulubadela musügä negei difolalebe amolige, dawadigisa maademolömelë. ²⁷ Na gasimi sagaia nea sälä iäsebewelida, dilia eso neësebea ami nea, säsebewe gadola bu eegela sähänamialo. Geleä sädawala säi amoda, dilia mosö daiowa nea, uuala säla iäha namialo. ²⁸ Gesamila made, domalomu baagomäia nufidelo nefolalebe amolibalä bedämabio. Gasoda, domalo gesamila helegela heli segea nafademolö neeve amabalämä bedämalo. ²⁹ Haea nelësa gigiso gadoi äudäda, bidi holöfali doea afädë gadoia nelo madele. Amai gaso, dilile Diadoea amala made daiai galëda, haea amoligi afädë made baagomolömelë. ³⁰ Amase, dilile busagia busa hili nebegoge, sulubadela nidesa maadei neagomelë. ³¹ Amaimo, haea gigiso gadoi sefolalebe amolida holöbö gidogolahilä, dilida abulümi hamoi nebegoe bedämabiola säi.

Gelesoie neawela sämölöge, Gelesoma baagi ïmolöge (Ulugu 12.8-9)

³² Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Afädëa udia dolö sefolalebe amolile siigi nea, neda Gelesoie neawela sälä ulufadigiseda, amase, nage nïe Naado selesaia mosöö neeve amoëe siigi, amo gadola wäla sämölömelë. ³³ Amaimo, afädëa udia dolö sefolalebe amolile sidaia, neda e sosogo mademeläla säseda, nage nïe Naado selesaia mosöö neeve amoëe sidaia, dolö amoge ne sosogo mademeläla sämölömeläla säi.

Udia dolöea Yesu boba hamomolö (Ulugu 12.51-53, 14.26-27)

³⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Diliada na sege sulubadelagi dalulo ïmolöie gaula misi gabula helésämabio. Dalulo imolöie gaula misi made, nada nudulo helebe gaula misimelë. ³⁵ Na mogemolö misi amoda gomalä,

malöea ie eedolaläge,
idiwia ie emebaläge, amase,
malö udiaeä egoamebaläge.

³⁶ Dolöea ado niida, hile mosö aligilo amoli namolömelë.

Maiga 7.6

³⁷ Afädëa ne boba hamoi amo holöbö gidogolahilä, ie eedole emele boba edefade hamoseda, eda ne sosogo namolö dofea mademelë. Amase, afädëa ne boba hamoi amo holöbö gidogolahilä, ie malö boba edefade hamoseda, eege ne sosogo namolöda dofea mademelë. ³⁸ Amase, afädëa hile i fügäi neala gaula, ne bëgëla made maaseda, amoge

* **10:25:** Belesabuluie ei elöda, Saidani. Madiu 12.22-28 bimalo.

ne sosogo namolöda dofea mademelé.*³⁹ Afädëa hile namolö amo gaula fëdöla aligimolö helësëeda, ie namolö amo hogosa helemolömelë. Gaso, afädëa hile namolö amo ne helësëala fisiseda, ea ie namolö amo gaula namolömelëla sää.

*Udia dolöea Geleso sosogo ugila negeseda, bidi nimolö
(Maga 9.41)*

⁴⁰ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Afädëa dilima, nihilügila namolö mofiamola säseda, nege ebalä namolö misiëla sähagomelë. Amase, afädëa nema, haligila namolö misiëla säseda, ne fisiga welo amoge ebalä namolö misiëla sähagomelë.⁴¹ Amaimo, afädëa goweda bea sålo gabula helësëlahilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege, bea såloea bidi nease amo gadoimu nimolömelë. Amase, afädëa goweda dolö mala mogoi hamolo neebe gabula bealahilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege, dolö mala mogoi hamoloea bidi nease amo gadoimu nimolömelë.⁴² Dolö afädëa nie bëgëla aulo holöbö gidogo neebe amo, nie bëgëla aulo gabula helësëlahilä, amogali gögi ödämu osala iaseda, na dilima dofå sähago, dolö amoda dofå bidi nimolömelëla sähagola såla i.

11

*Ödägi gelo Yonea ie bëgëla aulo amoli Yesu neebea mosaloi
(Ulugu 7.18-35)*

¹ Yesuea ie bëgëla aulo giwilasi amolima såla olelela wagalahilä, amila awäla, ilile gaamu difolalebe amoligi nawesa nea, udia dolö ilima ado mala såla iadigi, såla olelela digisa namolö asi.

² Yone e galabaia mosöa nea, Gelesoea hamoi hamosa neamelëla sää amo nabalahilä, Yonea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Yesuma ado gomalä nabulö mosalola sää. Amala säsebegi, ili Yesu neebea awälahilä,³ ema nabahalea, Afädë moholömelëla sää amoda dile, ma, nilia elö beaha namolöledula nabi.⁴ Amala nabasebegi, Yesuea såla obëgësalea, Dili obëgëlahilä, ado nabi amoge, siia meli amoge, Yonema såla imalo. Sähaleada,⁵ Si golai nefolalo amolige, siia beaha maadela, emo nafadei sefolalo amolige, emesala nawela, amase, gudubu hamoi sefolalo amolige, wahisa maadela, gëhe gai sefolalo amolige, hä, nabaha maadela, baagoi difolalo amolige, nowelasisa maadela, amalahilä, udia dolö busadäoi nefolalebe amolima Ado Mala Hedabi såla iaha neebeola sämalo.*⁶ Udia dolöea ne bealahilä, ilile asigi afädë negei amo made digasebe amoliada, obeägïsa neamelëlage såla imolö mosalola såla i.

⁷ Amala säsebegi, dolö misi amoli awäse amo gaalu, Yesuea udia dolö gegedola nefolalo amolima Yoneie helësëala sähalea, Sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeä ami afiai amoda, dilia edo bimolö afiai. Dili afiai amoda giisi sedade foëa fologosebe amo bimolö afiaile.⁸ Amai made galëda, dili afiai amoda edo bimolö afiai. Dolöea fagulo hedabifalimu salugai neebe amo bimolö afiaile. Nabuö. Fagulo hedabifalî amo gadoi salugalo amolida beaha aligilo ginia mosöa dilo neamelë.⁹ Dili afiai amoda edo bimolö afiai. Bea sålo afädë neebe amo bimolö afiaile. Ä, amomelë. Amai galëda, na hä dilima sähago. Bea sålo ameada, bea sålo odoa baagila asi neamelë.¹⁰ Ie helësëala, gomalä dëdëla negei dialea. Nabuö. Nie ado såla iilo amo, die dafidila mosalamolömelë. Di e baagia emesala nawemolöie, ea die idì fodolasimolömelëla

säla dëdëla negei dialea.¹¹ Na dilima dofå sähago. Udiaea neegela ägüi amoli sulubadelagida, afädë ödägi gelo Yone neebe amo gadoi maade, ilida holöbö gidogo. Amai gaso, dolö afädë Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami holöbö gidogofali neebe ameada, Yone baagila asi neamelë.¹² Ödägi gelo Yonea mi gäwila mala såla iaha neloa amila maala, hä, walio wegida, odoaea Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amogi ilile geloia digaha nea, amase, dolö nefolalebe amolile geloia gausa nea.*¹³ Amaimo, bea sålo sulubadela nefolalo amoliage, amase, Mosesea Ado såla negei ameage, bea säsäla maaha nelolahilä, Yone neebea ami besela galai.¹⁴ Amaimo, dilia nabala asigi afädë negemolö galëda, Elaia

* **10:38:** Amo gaalu, Olomo iliada fii odoaeage, amase, memälä hamoi hamolasilo nefolalo amoliage nafade hamosegi nufulö galëda, iliada ili i fügäigimu baala negelo. Iliada dolö i fügäigi baala negemolö amohi, sege e baala negemolöia ami i fügäi amo gaula mosalalo. Yesuea i fügäi neala gaula aulola såi amoda ado besula sähalea, Udia dolö dofå e bëgëla aulo neebe amoliada, baagomolömadi namolö gabula helësämäla sää. * **11:5:** Godea Isilale udia dolö ugila negemolöie nelebo amo gadola hamomolömelëla Aisaeaëa bea såla negei. Aisaea 35.1-7, 61.1-4 bimalo. * **11:12:** Damo gowegi dibe amoda Giligi adoea ulufala fädäla made sää. Be, dolö odoaea helësëaleada, Yesuea såi amoda sosogo odoa ilia Olomo ilibälä nudulahilä fisigämölö gabu. Nelebo amala hamose ameada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo nagadaia digamäia, Gode hì idi hamogimolö gabula helësëi.

moholömelëla säla dëdëla negei amoda, Yone e gabumelë. ¹⁵ Afädë gëhe galea galëda, hä nabulö dialea.

¹⁶ Uidia dolö walio neebe weli ado abodo gadoima oodo beala sämölödu. Ilida malësäea magaia gaamugi salea, malësä odoama uuala säia gala sähalea,

¹⁷ Nilia dilile bäidama dülasilebeda, dililia gosala made aligisio.

Amase, nilia oböla dilile bobasëi gë udäläsilebege, amogige dilia bobasëla düila made nelomelëla

sälo amo gadoida ili nea. ¹⁸ Amaimo, Yone e maala neada, molö made naalage, wani ödäge made naala nebegi, ilia eda mugabe fedai neala sälomelë. ¹⁹ Amalahilä, Dolöie Malö amo maala neada, ea molöge wani ödäge naha nebegi, ilia sähalea, Dolö neebe goweadea molöge badoia nülo, wani ödäge edefade nülo nea. Amaimo, e dagisi muni neloge, amase, mala nafade hamolo nefolalebe amolibaläge damelë hamola aligilo neebe gowe bimola sälomelë. Amalo gaso, Godeie asigi falagasei ulufadigisebe ameada dofä dibe amo ulufadigimolömelëla säla i.

Gaamu odoagi udia dolöea asigi afädë negela made nelo

(Ulugu 10.13-15)

²⁰ Yesuea gaamu odoagi nea geloi melëlo made gadoi yafie hamoi gaso, udia dolö ami nefolalo amolia asigi besula made nelo. Amala hamosebegi, Yesuea ilima nemola sähalea, ²¹ Gaamu Golasini udia dolö dili, asigii gabu. Amase, Bedesaida udia dolö dilige, asigii gabu. Mida, dili nefolalebea ami geloi melëlo made gadoi hamoi amo gadola, gaamu Daia Saidonolemedi dafidi hamoi galebeda, ilia siiba asigi besula, nafade edefade hamoi amoë ulufala, hewai fagulo salugalahilä, nisibu uii filabio. ²² Amalabio gaso, na dilima säla iahago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Daia ilibäläge Saidono ilibäläge memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, dilibalä gelolafalä memelela gudimolömelë. ²³ Amase, Gabaniamma dilige, Godea dili gauia adogola selesaia mosöa fedamolöla helësëale. Ai, dilida heli segea nedala digamolömelë. Dili nefolalebea ami geloi melëlo made gadoi hamoi amo Sodomo ami dafidi hamoi galebeda, Sodomo gaamu amoda aso, walio diëgi amalabio. ²⁴ Amalabio gaso, na dilima säla iahago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Sodomo ilibälä memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, dilibalä gelolafalä memelela gudimolömelëla säla i.

Yesuea dili ne neebea hele namolö mofiamola säi

(Ulugu 10.21-22)

²⁵ Segeyo amo gala, Yesuea sähalea, Mudaiaiäge, nagadaiaiäge Dafidilo Geloi Naado-o, na die ei gauia adaha. Mida, asigi falagasei nefolalebe amolimage, nagadaia mala dawadigi nefolalebe amolimage, dia musügä negelihilä, oböla, malësä gadoi nefolalebe amolima nelebo amoli ulufala olei amogi. ²⁶ Ae, næ Naado. Dihü hamomolö helësëi amo gadola, amala hamoi gabumelë.

²⁷ Næ Naadoea nelebo sulubadela nema gausimelë. Afädëa Malö eda gowe neala dawadigi mademelë. Naadoea hïdomu dawadigi nea. Amase, afädëa Naado eda gowe neala dawadigi mademelë. Malö eamu hïdo dawadigi nea. Amase, Malöea ie Eedo olemolö helësëebe amolima olesegi, iliage e gowe gabula dawadigisa neamelë.

²⁸ Sulubadelaea nelebo yöi dibe amo baagi sëla gaula nefolalebelä dili-e, ne neebea mofiamo. Mofiaseda, na diligali hele fimolö amo ïmolömelë. ²⁹ Sugua gaoea nelebo afädë gaula dusugamolöie muugia i damui negela begelo amo gadola, dilia næ ado hawala nema dawa nimalo. Mida, na dolö odoama hame negela, nihî nagadaialo mala hamolo. Ameada, dili hele namolö beagolemolömelë. ³⁰ Amala hamomolö amoë mida, næ i damui negela begelo amoda häuai made, aabej dialea, amase, nelebo dihili neala gaumäia na ïmolö amoda yöi made, hageai dialeala säla i.

12

Segeyo Sabadagi hamoi made hamolo amoë Yesuea ado säi

(Maga 2.23-28, Ulugu 6.1-5)

¹ Holöbö ede made nelolahilä, segeyo Sabada gafegi Yesu e eladi gadoi ei widi sagai mogogi awäha nelö. Awäha nea, ie bëgëla aulo amoli sidëa baagosebegi, widi amoë gägä amo faila nana awäha nelö.* ² Amala hamosebegi, Felesi dolö nefolalo amolia bealahilä ema sähalea, Segeyo Sabada gafegi made hamomalai amoda, die bëgëla aulo golia hamosa

* ^{12:1:} Segeyo Sabadada Yu udia dolö ilile hele aligilo segeyoge, amase, Godeie ei gauia adalo segeyoge dilo. Godea sege föi dibe amo sulubadela segeyo gafeiägä hamosa maadelahilä, segeyo gifalädalügi hïe and hele sulo. Isilale udia dolö ilia amo gadola hamomäia, ea segeyo Sabada daiai. Segeyo Sabada Edolo nillida gafela sälo. Mi Gäwi 2.2-3ge, Sigi Obëgëi 20.8-11ge bimalo.

neebe gowe bimola säi.*³ Amala säsebegi, ea ilima säla obégësalea, Debidige, ie dolö odoa amolalia südëa baagosalea, Debidia hamoi dëdëla negei dibe amo dilia made meli neale. ⁴ Debidi e Godeïe balai mosöa nogila digalahilä, beledi Godegali odala i dibe amo nealahilä, hï eege, ie dolö odoa amoliage mai. Amala hamoi amoda, mala säla negei ameada beledi amoda gobela ilo nefolalebe amoliamu nülo, odoaeada nülo made. ⁵ Amase, segeyo Sabadagi gobela ilo amolia Godeïe mosöa ami nefolalea segeyo Sabadaïe mala damusa aligilo gaso, ilia asiala made hamolo. Moses nebegi Ado säla negei dibe amogi, dilia ado amo gadoi made meli neale. ⁶ Na dilima säla iahago. Nelebo afädë walio guwi dibe amoda Godeie mosö amo baagila asi neamelë. ⁷ Bebagi säla dëdëla negei dibe amogi afädëda gowe. Na nelebo nufudala ïmolö hamela made, bobasëla ugila negemolö amo hamesala säla dëdëla negei dialea.

Hosea 6.6

Amaimo, ado amoë mi gowe gadoila helësëi galebeda, dilia udia dolöea asiala made hamoi nefolalebe amolima, dilia asiala hamoi gabumelëla made sälo aligilabiomelë. ⁸ Amoëda Dolöe Malö amo hï eda segeyo Sabada gafeïe Dafidilo neala säla i.

*Segeyo Sabadagi Yesuea dolö afädëe naabo nafadei wahilasi
(Maga 3.1-6, Ulugu 6.6-11)*

⁹ Amila awälahilä, Yesu e ilile gedolo mosö afädë neebea ami nogila digai. ¹⁰ Mosö isogi ami dolö naabo nafadei afädë maala sulo. Dolö odoa nefolalo amolia Yesuma dia nafade hamoila sädelähilä, ilia ema nabahalea, Segeyo Sabada gafegi neala wahilasimolöda dofeale, ma, dofea madelela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea säla obégësalea, Diligi dolö afädëe sugua sibi afädë Sabada segeyo gafegi dögögi digai diëda, sugua sibi eedoea made sogobala fisiga adamolöl. ¹² Sugua sibida holöbö gidogolahilä, dolöda dafidilo edefade neebe amo beasebele. Amai ameada, segeyo Sabadagi hedabi hamomolöda dofeala säi. ¹³ Amala sälähilä, ea dolö amoma sähalea, Dïe naabo mogodigmola säi. Dolö amea naabo mogodigia gasebegi, bu hedabola obégélahilä, naabo näiado hedabi amo hï gadoi wäla hedaboi meli. ¹⁴ Amala hamosebegi, Felesi dolö amoli segea doadigila awälahilä, Yesu nufulö abilia hamomolödula didiäha dilo.*

Yesu eda Godeïe hamoi hamolasilo nea

¹⁵ Yesuea ilia e nufulö didiäha dibe amo helësähilä, sege amo dígila asi. Dígila awäsebegi, udia dolö yafie nefolalo amolige e awäse amo gadola mofiasbegi, ea udia dolö oloi amoli sulubadelala neala wahisa maadei. ¹⁶ Ea ilima sähalea, Neda gowe gabiola odoama säla imabiola säla iaha nelö. ¹⁷ Bea sälo Aisaeaæa bea säla negei amo gausiala digamäia, ea amala hamoi.

¹⁸ Nie hamoi hamolasilo na memelei amo hä neebe gowemelë. Na ema boba hamolahilä, obeägïsa neawe. Na nie Gesami ema namolö mosöla sämölömelë. Ea, na memelelönö amo gowe gadoi galeamelëla säla, udia dolö sege elö elölagi sefolalebe amoli sulubadelama säla iaha namolömelë.

¹⁹ Eada gégësadalage, uualage made sämölömelë. Amase, idiafage afädëa ea ado säse made nabulömelë.

²⁰ Eada fise dagabomolöe wäbäla digasebe amoge ea made dagabomolömelë. Eada gele wai uliliги neebe amoda made usila digimolömelë. Hamoi hamola mogola hamomolö amo baagila mosäia, eada mogola hahamogisamu namolömelë.

²¹ Ie eï helësähilä, udia dolö fii elö elöla nefolalebe amolia sisiläfüla beaha nefolamölömelëla

säla dëdëla negei dialea.

Aisaea 42.1-4

*Ilia sähalea, Yesuea Belesabulubalä nea hamosa neala säi
(Maga 3.20-30, Ulugu 11.14-23, 12.10)*

²² Segeyo amo gala odoaea dolö afädëma mugabe fedalahilä, si nafadelä ado adomolö uli nelö amo, Yesu neebea sigi misi. Sigi maasebegi, Yesuea dolö amo wahilasila, hä, ado maade amea siia beala ado adoi. ²³ Amasebegi, udia dolö yafie gegedoi nefolalo amoli budugilahilä sähalea, Wae! Egoweda Debidiië malölödula säi.*

²⁴ Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö nefolalo amolia sähalea, Dolö goea mugabe fedai nesila digisebegoda, mugabeie dafidilo nea Belesabuluea geloi i ameamu nesisebela säi.

* **12:2:** Yu ilie Ado säla negei ameada, segeyo Sabada gafegi hamoi hamolo madela säla dofogala negei dilo. Hamoi amo gadoi hamomolöe Ado säla negei amea sähalea, Bëi faila negelo amogi ilia made hamomolöla säla dofogai dilo. Sigi Obëgëi 34.21 bimalo. Amala säla negei dilo amo Yesue bëgëla aulo amolia damui. * **12:14:** Felesi dolö ilia helësäleada, olio wahiseweda hamoi hamolo gadoila helësëi. Amahaleada, ea segeyo Sabadagi oloi made wahimäiala dofogai. Amogida, Felesi ilia ema hababalähilä, Yesu e nufulöö idi hogosa nelö amo. Ulugu 13.14ge, Yone 5.16-18ge bimalo. * **12:23:** Madiu 9.27 bimalo.

25 Amala helësësebe amo Yesuea bealahilä ilima sähalea, Gädili afädëa hilimu moge nuduseda, amoda nafademolämeli. Amo gadolamu, gaamu afädëge mosö afädëge hilimu moge nuduseda, amoleda made namolämeli.²⁶ Amaimo, Saidania Saidani nesila digilo galebeda, hibalä moge mogela aligilabio. Amala aligiseda, ea beaha maadela sigi neeve amo abeahäla namolödu.²⁷ Na Belesabulü geloia mugabe fedai nesila digilo galëda, dilibälä aligilo nefolalebe amolia nowëe geloia nesila digilo. Amai galëda, dilibälä aligilo nefolalebe amoliada dilile gudi mogelo namolämeli.²⁸ Gasoda, na Godeie Gesamii geloia mugabe fedai nesila digisa galëda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo hä dili neebea besela galai dialeamele.

29 Amase elöda, afädëa dolö geloïie nelegei fa nimolö helësëseda, dolö geloi neeve amodale dafidi made nafodola negesiseda, dolö amoë mosöa digala, ie nelegei dibe amoligi abeahäla fa nimolödu. Dafidi amala nafodola negesilahilä, hobeala ie mosöa nelegei difolalebe amo fa neaha maademolïi bimolämeli.

³⁰ Afädëe e nebalä made nea galëda, hï nebalä ado nii nea. Amase, afädëa nebalä made gedolasiseda, ea dusula afiaha maademäia nesila digisameli.³¹ Amaimo, na dilima säla iahago. Udia dolöea nafade hamoi amoge, gagadei amoge, sulubadela hëla fisimolämeli. Amai gasoda, afädëa Gesami gagadeseda, amoda made hëla fisimolämeli.³² Afädëa Dolöe Malö e ado nafadela gagadela säseda, amo hëla fisimolämeli. Gasoda, afädëa Eleloi Gesami e gagadela säseda, amo walioge, hobealage made hëla fisimolämeli sää.

Iia gägä negelo

(Ulugu 6.43-45)

³³ Aso, Yesuea säi amo, uda negela made, sähamu neamu sähalea, Dilia i afädë hedabi neebela helësëseda, ie gägäge hedabila helësämalo. Be, dilia i afädë nafade neebela helësëseda, ie gägäge nafadela helësämalo. I afädëa gägä negesebe amo bealahilä, i gowe gadoi neebela helësämeli.³⁴ Dilida baagolo nubaie malö nebegó. Dihili dili nafade nea, ado hedabida abilia sämolö gabu. Iso asigigi nobala adugasebe amo gadoi nafi idigila säla ulufadigilo.³⁵ Afädë hedabi neeve ameada hïle iso asigigila hedabi dibe amo gadoi ulufadigilo nea. Amase, afädë nafade neeve ameage hïle iso asigigila nafade dibe amo gadoi ulufadigilo nea.³⁶ Na dilima sähago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, udia dolöea ado memalä galone made säi amoda, mi edoë säila säla obëgëmolämeli.³⁷ Mida, dihi ado säi ameamu, dihi mogoi neala sämolämeli. Amase, dihi ado säi ameamu, dihi asiala hamoila sämolämeliä Yesuea säi.

Dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola säi

(Maga 8.11-12, Ulugu 11.29-32)

³⁸ Amala säsebegi, mala dawadigi odoa nefolalo amoliage, Felesi dolö odoa nefolalo amoliage Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, dia dolöea hamomolöi made gadoi afädë nilia melëdelä hamomola säi.³⁹ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësaleda, Udia dolö walio nefolalebe weliala nafademu hamosa nea, udiaeä dolö fisilo amo gadola Godeie mala fisilo amolia, dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola sälo. Amalo gaso, dolöea hamomolöi made gadoi afädë bea sälo Yonama hamoi amomu ilima olemolämeli.⁴⁰ Yona e seme edefade afädëe isogi segeyo ohodoa gasi ohodoala dilo amo gadola, amase, Dolöe Malö amoge segeyo ohodoa gasi ohodoala naga hawa diamolämeli.*⁴¹ Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Niniba udia dolöea walio udia dolö nefolalebe welibalä nowela aligilahilä, ilima dofœa made hamoimelä sämolämeli. Mida, ilia Yonaea Godeie ado mala säla i amo nabalahilä, asig besusa maadei amea. Amaimo, walio gui nebegó eda Yona nelo amo gadoi made, baagila asi neamelë.⁴² Memelela gudisolo amo gala, gädili Siba udia dolö beaha aligilo gini udia amea nowela aligilahilä, walio nefolalebe welibalä, dofœa made hamoimelä sämolämeli. Mida, udia amea Solomono asigi falagasei neeve amoë ado nabulöö, wagadi made hïle segeala naba misimelë. Gaso, nabuo. Afädë walio gui nebegó eda, Solomono nelo amo gadoi made, baagila asi neamelëla säi.

Mugabe afädë bu obëgëi

(Ulugu 11.24-26)

⁴³ Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Dolö afädëma mugabe fedai amo doadigila awäsedä, mugabe amo sege falaia awälahilä, e hele fimalöie sege hogosa nea, afädë made beagolelämeli.⁴⁴ Made beagolelahilä, hidomu sähalea, Mosö digila misia ami obëgëmolöla sälomelë. Awäla mosöa besela galala beahamelèle, mosö badumu, gëgelë doala, nelebo sulubadela hedabola negesi diëgi beagolelämeli.⁴⁵ Bea negesiä, bu doadigila awälahilä, hï eda holöö hedabilahilä, mugabe gifalädalä nafade nefolalo amoli ea sigi

* **12:40:** Yona 1.17 bimalo.

obögëla ebalä awäla nogila digalahilä, mosö amogi aligilo. Amaimo, dolö amo dafidi nafade nelo amo baagila, hobealada nafadeifali aligilomelë.

Walio udia dolö nafademu hamosa nefolalebe gowe ilimage amo gadoi wäla hamomolömelëla säi.

*Yesüe eme edoolalida nowë
(Maga 3.31-35, Ulugu 8.19-21)*

⁴⁶ Yesuea udia dolö gegedoi nefolalo amolima adosa nebegimu, ie eme edoolali segea nea, ebalä ado adomolöie maala nefolalo. ⁴⁷ Amala nefolalebegi, afädëa ema sähalea, Dïe dieme didoola ilia dibälä ado adomolöie segea godogoi misi nefolalebelä säi.* ⁴⁸ Amala säsebegi, Yesuea dolö amoma sälä obégësalea, Nie nemeda abodo, nie nedoolalida nowë gabula säi.

⁴⁹ Amala sälahilä, ea ie bögëla aulo amolima naabo sögödigila sähalea, Nie neme nedoolalida nefolalebe gowe ilimelë. ⁵⁰ Mida, udia dolöea nïe Naado selesaia mosöa neebe amea hameise amo gadoi hamosa nefolalebe amolida nïe nedoooge, nïe nalifige, nïe nemefe, amoli nefolaleamelëla säi.

13

*Yesuea ado besula, molö gägä fëfëila säi
(Maga 4.1-9, Ulugu 8.4-8)*

¹ Segeyo amo galamu, Yesu e mumusogila segea doadigila fedalahilä, oeabo edefade dibe amoie agesua sulo. ² Sebegi, udia dolö yafie mafula gegedolahilä, e sebe amo nogöla amalei. Nogöla amalelebe, eda ödä dudaia fila fedala sulo. Sebegi, udia dolö gegedoi amolida oeabo agesua nefolalo. ³ Yesu e amala salea, ea ado besula mala yafie sälä iahalea, Dolö afädëa gägä sagaido fëfëila aliligi asimelë.* ⁴ Fëfëila aliligi awäha nebegi, gägä odoa amo idiafa daala negei dibegi, haea maalahilä neala naha maadei. ⁵ Gägä odoa amo igidaia naga abelëi dibea daala negelahilä, fodolofali duulu fedala bäui⁶ gaso, eso neëla galasebegi, difi moholö ulisalea, bausosa maadei. ⁷ Amase, gägä odoa amo éfë äyo gägäi neebea daala negesebegi, éfë äyo gägäi amo baulahilä, widi duulu fedasebe amo dabiala yau hai nelo. ⁸ Gägä odoa naga hedabi dibea ami daala negei amo baulahilä gägä negeimelë. Odoaea hädali afädë negei. Odoaea nabülesi gafeia negei. Amase, odoaea nabülesi ohodoa negeimelë.

⁹ Afädë gëhe galea galëda, hä nabulö dialeala säi.

*Yesuea edo helësëla ado besula sämölö mi dibegi säi
(Maga 4.10-12, Ulugu 8.9-10)*

¹⁰ Amala säsebegi, Yesuë bögëla aulo amolia e sebea maalahilä nabahalea, Dia udia dolöma ado besulamu sälä iahä nebegoda, edoie amahala nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea sälä obégësalea, Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie helësemolöda, dafidida, odoa ulufadigi made, musügä negei dilo amo, odoa ilima made i. Dilima imelë. ¹² Amoieda, afädëa nelebo afädë gaula neebe amomada, odoa baala iasegi, yafie gaula namolömelë. Amase, afädëa nelebo afädë made gaula neebe amomada, holöfalinelë gaula neebe amoda haila nimolömelë. ¹³ Na odoa ilima ado besula sälä ilo amoie mida, ilia beaha gaso, made bease amoiege, nabaha gaso, made nabala helësëa amoiege amala sälö. ¹⁴ Amaimo, Aisaeaea bea sälä negei ilima gausiala digasebe amoda gowe.

Dilia nabahamu nea gasoda, fädäla made helësemolömelë. Dilia beahamu nea gasoda, galone gowe gabula made beagolemolömelë.

¹⁵ Amoie mida, udia dolö amolile asigi dofogai nea. Ili gëhe gai gadoia hedabola made nabelo nea. Ilile siige dofogai nea. Ilia sia beala, gëhea nabala, asigia helësëla besusa galebeda, amoda na ili wahilaslabiola

Aisaea 6.9-10

¹⁶ Amai gaso, dilia obeägisa nea. Mida, dilile siia beala, amase, gëheage hä nabahagomelë.

¹⁷ Amai na dilima dofä sähago. Siiba bea sälö yafieage, amase, asigi mogoi nefolalo yafieage, dilia beasego gadola wäla edefademalä bimolö helëselahilä gaso, made meli nefolalo. Dilia nabasego gadola wäla edefademalä nabulö helëselahilä gaso, made nabi nefolalola säi.

*Ado besula säi amoie mi fädäla säi
(Maga 4.13-20, Ulugu 8.11-15)*

¹⁸ Yesuea amo sälahilä sähalea, Amai galëda, gägä fëfëlo amoie ado besula säi amo nabuö.

* **12:47:** Dawadigi dolö odoaea helësëaleada, damo goweda Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 3.32gi amoge, Ulugu 8.20gige dibe amolebalä gaalumäiae dëdëila helësei. * **13:3:** Madiugi Yesuea ado sedadelia bia säi dëdëi amo gadola, osoda dëdëida go. Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie mala sähaleada, ado besulamu malei sähä nelo. Ado amoda 13.3-52 amogi dialea.

¹⁹ Beaha Maadela Sigi Neebe amoie ado mala afädëa nabala fädäla made helësëeda, mugabe busa nafadefali maalahilä, ado mala ie asigigi fëfëi amo fedela neala gaula aulomelë. Eda molö gägä idiafa daala negei amo gadoi nea. ²⁰ Molö gägä igidaia naga abelëi dibea daala negei amo gadoida, afädëa ado mala nabala aabela obeägilä neala gaulomelë. ²¹ Amalahilä gaso, e difi made awäla sedade made aligilomelë. Ea ado mala neala gaui amoie yöi beasege, amase, odoaea e neala sëlasisege, ea fodolofali digila aulomelë. ²² Molö gägä äyo gägä eëfë neebea daala negei amo gadoida, afädëa ado nabaha nea gaso, nagadaia namolö amo säösäola helësëelomelë, nelegei yafie dibe amo asigia negesa maademolöge, amea ea ado mala nabi amo dabiala yau hahalea, gägä made negelo nea. ²³ Molö gägä naga hedabi dibea daala negei amo gadoida, afädëa ado mala nabala helësëelomelë. Ea gägä hedabola negelomelë, hädäli afädëge, nabüla si gafeiage, amase, nabüla si ohodoage negela digisa aligilo neala säi.

Ado besula giisi nafade afädëe säi

²⁴ Yesuea udia dolöma aso, ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö afädëa hile sagaia eladi gadoi ei widiie gägä hedabi amo fëfëla sadia gogoi. ²⁵ Amala hamoi gaso, ili sulubadela adi elaboi difolalebegi, ie ado nii dolö maalahilä, widi gägä sadia gogoi dibeä amä gägä nafade widi gadoi sadia gogola negesila moholöi asi. ²⁶ Widi bäulahilä, gägä negesebe amo gaalu, giisi nafade widi gadoi amoge gedola bäüi neebe meli. ²⁷ Sagai eedoie hamoi hamolasilo amolia e neebea awälähilä, ema säla iahalea, Dafidilo, dia sagaia widi gägä hedabimu hadia gogoi walebelei gaso, giisi nafade bäüi neebe amoda abododila maala bäüi neadu. ²⁸ Amala säsebegi, ea säla obëgëslea, Goda ado nii afädëa sagai gabula säi. Amala säsebegi, hamoi hamolasilo amolia ema nabahalea, Nilüa awälähilä giisi nafade amoli besela digidulela nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, ea säla obëgëslea, Ai. Giisi nafade amo walio besela digisegi, widi hi ela beselaloea. ³⁰ Faimolö fu besela galamäia, helegela amala gegedola fedamäia amilasimalo. Amala fisigisilahilä, hobeala faimolö dolö amolima sähalea, Giisi nafade amoli dafidi beselala, gobemolöie dobosa maadelahilä, hobeala widi hi e damula gegedola negelahilä, nii molö negelo mosöa ami negemalola sämolömelä säila säi.

Ado besula masada gägälege yidiiege säi

(Maga 4.30-32, Ulugu 13.18-21)

³¹ Yesuea udia dolöma ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö afädëa masada gägä gaula awälähilä, hi sagaia sagai. ³² Gägä amoda holöfifalimelë. Bäuseda, dägöala hawa hëhela odoa sagai dibe amo gadoi made, amoda i gadoi bäulomelë. Bäula fedaha nelolahilä, edefade neëda, haea sefolalebe amoli mafula adomo amogi gifila hamola dilomelä säi.

³³ Yesuea ilima aso, ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Uidiaea balawa edefade falodaia besigala salala, amo edelasilo ei yidi amo gegoala naaboseda, balawa sulubadela edela bolela fedalola säi.

Ado besulamu säla i

(Maga 4.33-34)

³⁴ Yesuea udia dolö gegedoi nefolalo amolima ado säi amo sulubadela, memalä made sähahilä, ado besulamu säla i. ³⁵ Ea amala hamoi amoie, bea sälöea bea säla negei amo gausiala digai.

Na nafi dagala ado besula säla imolömelë. Sege fëi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila musügä negei difolalo amoligi säla imolömelä
säla dëdëla negei dialea.

Gë Udälo 78.2

Giisi nafadeie ado besula säi amoie mi fädäla säi

³⁶ Yesuea ado mala sähahilä, udia dolö gegedoi amila mosöa awäla sebegi, ie bëgëla aulo amoli maalahilä sähalea, Giisi nafade sagai dibeie ado besula säi amoie mi säla imola säi.

³⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgëslea, Dolöea gägä hedabi fëfëla sadia gogola aliligi asi amoda, Dolöe Malö amo neamelë. ³⁸ Sagai amoda, naga fëi dibe amomelë. Gägä hedabi amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie malö nefolalebe amomelë. Amase, gägä nafade amoda, mugabe busa nafadefaliie udia dolö nefolalebe amomelë. ³⁹ Ado nii gägä nafade fëfëla sadia gogoi amoda, mugabe busa neamelë. Molö amo faimolö fuda, segeyo aligila wagamolö amomelë. Molö amo faila negemolöie hamoi hamolo amolida, selesaia fiimelë. ⁴⁰ Giisi nafade amo beselala dobola nulogi gobelo amo gadola, segeyo aligila wagasolo amo galada, amo gadola wäla hamomolömelë. ⁴¹ Amala hamomolö amoda, Dolöe Malö amea ie Beaha Maadela Sigi Neebea amila nelebo sulubadelaea udia dolö neala nafade hamolasila digalasilo amoge, udia dolöea mala nafade hamolo nefolalebe amoli sulubadelage gegedolasimolö mosäia, ie selesaia fii amoli fisiga gamolömelë.

⁴² Amala hamolahilä, ilia udia dolö amoli nulo edefade wisebea ami sogobala sadia idogomolömelë. Amida, ili düsaleda bese ali nalögësa namolömelë. ⁴³ Amala hamosegi, Godeëi udia dolö amolida Eedoea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, ilida eso nee yo gadoi nefolamolömelë.

Afädë gëhe galea galëda, hä nabulö dialeala säi.

Ado besula muni nagagi musügä negeiïe säi

⁴⁴ Yesuea sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Muni musügä negelo amo gadolaa sagai afädëgi musügä negei dilo. Amala dibegi, dolö afädëa beagolei. Beagolelahilä, bu gesusilahilä awäla, e hido elöla obeägilä, nelebo hii gaui amoli sulubadela bidi nelea awäha nelolahilä, sagai amo bidia niimelä.

Ado besula bage isogi momado hedabi helebe näia gadoiïe säi

⁴⁵ Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Bidi nelo dolö afädëa bageie isogi momadoi hedabi amo gadoi helebe näia dibe amo nimolöie hogosamu aligilomelë. ⁴⁶ Amala hogosolo amo gala, ea helebe näia afädë hedabi hido elöi aye negei amo beagolelahilä, ea nelebo hii gaui amoli sulubadela bidi nelea awäha nelolahilä, helebe näia amo bidia niimelä säi.

Ado besula selégëe ado säi

⁴⁷ Yesuea aso, sähalea, Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö odoaea selégë oeabo dibeä ami digisebegi, seme yafie elö elöla di-gaimelä. ⁴⁸ Selégë digi amogi nobasebegi, selégë digilo dolö amolia agesua dela gaula fedala negesila salea, seme hedabi amolida falodala negesalea, nafade amolida sadia gaimelä. ⁴⁹ Segeyo aligila wagasolo amo gala, amo gadola wäla hamomolömelë. Selesaia fii nefolalebe amoli maala, Godeëi udia dolö amoli amilasilahilä, nafade hamolo amoli neala nafolala gegedolasimolömelë. ⁵⁰ Amala hamolahilä, udia dolö nafade hamolo amoli nulo edefade wisebea ami sogobala sadia idogomolömelë. Amida, ili düsaleda bese ali nalögësa namolömelä säi.

⁵¹ Yesuea ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Dilia na ado säi amoli sulubadela helësei nefolalealela nabi. Amala nabasebegi, ilia ema, Äla säla obëgëi.

⁵² Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Amai galëda, mala dawadigi sulubadela Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie dawadigila bëgëlo nefolalebe amolida, mosö eedoea hii nelegei musügä negelo mosöala nelebo gähe hädamade negeile, siiba negeile helegela gaula segea doadigila aulo amo gadoida amoli neala säi.

Nasalese udia dolöea Yesu hamei made nelo

(Maga 6.1-6, Ulugu 4.16-30)

⁵³ Yesuea ado amoli besula säha maadelahilä, amila dügila awäla ⁵⁴ hii e ödëia gaamugi ami obëgëi. Amala obëgëlahilä, ea iilie gedolo mosöa ami ilima mala säla olelesebegi, ilia asigigi budugisa sefolalo. Ilia sähalea, Dolö gowea dawa weda, abidi niidu. Geloi melëlo made gadoi hamola nowesebeweda, abidi galudu. ⁵⁵ Eda mosö olelo amoie malö madele. Emeieë éida Meli, amase, ie edooda Yamese, Yosebe, Saimono, Yudasafulo madele. ⁵⁶ Amase, ie elefia ili sulubadelada, nilibälä sefolalebe gowe madele. Ea nelebo amolida gelola abidi dibegi niidula säi. ⁵⁷ Ilia amala säla, ema bimolö habobalahilä, hamei made nelo. Amasebegi gaso, Yesuea ilima sähalea, Bea sälo neebe amoda hile segeafalige, hile sosogofaligige, éi maade neala säi. ⁵⁸ Sege amogi fii amolia asigi afädë made negesebegi, ea ami geloi melëlo made gadoi yafie made hamola nelo.

14

Ödägi gelo Yone baagoi

(Maga 6.14-29, Ulugu 3.19-20, 9.7-9)

¹ Amo galada, Galili udia dolö beaha aligilo Heledo eada nelebo Yesuea hamosa neala säi amo nabi.* ² Nabalahilä, ea ie hamoi hamolasilo nefolalo amolima sähalea, Goda ödägi gelo Yone gabugo. E bauia amila nowela galai ameada, ea geloi melëlo made gadoi hamomolöie geloi gaula nebegola säi.

³⁻⁴ Dafidi Heledoëa edoo Filibië udia Helodiasa fedela nii. Amala fedela nii amogi, ödägi gelo Yonea Heledoma dia didooie udia asiala fedela niimelä sähä nelo. Amala sähä nelo amogi, Heledoëa Yone galabaia mosöa nafodola negei. ⁵ Amala sähä nelo amogi, Heledoëa Yone nufulö helësei gaso, udia dolöbalä bedäi. Mida, ilia Yone eda bea sälo neala helësölo amogi.

* **14:1:** Heledoëe éi elöda Ädibasa, eada Galili sege beaha nelo. Eda Gini Heledoëe malö, Melia Yesu neegela ägüi amo gaalu nelo amo. Madiu 2 bimalo.

⁶ Amala hamolahilä, Heledo ja ägüla misi segeyo amo besela galasebegi, Helodiasaa idivi amea udia dolö gegedoi sefolalebe mogogi ami nea sigoi. Sigosebe amo beala Heledoea edefademalä obeägilahilä, ⁷ udia malö amoma migalia diigila ado gelola sähalea, Dia imola säse amo gadoida imolömelä sälä i. ⁸ Amala sälebe, ie emea gomalä sämalola säsebegi, idivi amea sähalea, Walio gogi wäla ödägi gelo Yoneie busa damula falodaia negela imola sälä i. ⁹ Amala sälä iäsebegi, gini ja asigia yöön idogolahlä gaso, ea migalia diigila ado gelola sälä i amoje, udia dolö ebalä gegedola molö naha sefolalebe amolige helésäla, ea udia malö amea sää amo gadolla odoama hamomai. ¹⁰ Amala hamomalahlä, odoa ili galabaja mosöa fisiga gasebegi, ami Yoneie muugi damui. ¹¹ Damula falodaia gaula maalahilä, udia malö amo hïma iäsebegi, ea emema imolö gaula asi.* ¹² Amala hamosebegi, Yoneie bëgëla aulo nefolalo amolia maala, ie domalo gaula awäla bausilahilä, ilia Yesuma sämolö asi.

Dolö dausini biaeä molö mai

(*Maga 6.30-44, Ulugu 9.10-17, Yone 6.1-14*)

¹³ Yesuea amala sää amo nabalahilä, sege ja neloa amo dígila, e dudaia fila sege dolö afädë maadeia ami hido asi. Amala asibua, udia dolö nefolalo amolia Yesu hä asimelä sää amo nabalahilä, ilile gaamu amoli dígila, Yesu asi amo bëbégëla nagadabodo afiai. ¹⁴ Yesu e ödä dudaiala agesua daala aligilahilä beahamelebe, udia dolö yafie nefolalebe amo bealahilä, ili bobasäla, ilile oloj difolalo amoli wahilasina nelo.

¹⁵ Segeyo amo gala deadisebegi, ie bëgëla aulo amoli Yesu neebea maalahilä ema sähalea, Hä deadifali gabu. Nilida sege molö maadeia neebe amo udia dolö nefolalebe gowe ili dusula awälahilä, molö bidia nimolö sege holöfali ga made dibeä ami hogola aliligi afiamalamola sää. ¹⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima sälä obëgëslea, Ai. Ilida moholö made gabu. Ili molö muäia dihili imalola sää. ¹⁷ Amala säsebegi, ilia ema sälä obëgëslea, Niliada beledi bia, seme äudäla amomu wi galeala sää.* ¹⁸ Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Amo ja neebeawi gaula misiela sää. ¹⁹ Gaula maasebegi, ea udia dolö nefolalo amoli giisidaia fiftigimalahlä, beledi bia amola seme äudä amola gaula mudaia sida adogola nea, Godema nesegei. Nesegelahlä, ea beledi dagabodasila, ie bëgëla aulo amolima iäsebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali sogoi. ²⁰ Amala sogoi amo, ili sefolalo amoli sulubadelä dofear nahalea, odoa fea digai amo bëgëla aulo amolia gegedola, adu giwilasi salala nobala negei. ²¹ Molö mai amoli, udia malöla nidela made, dolömuda dausini bia gadoia mai.

Yesu e ödädabodo asi

(*Maga 6.45-52, Yone 6.16-21*)

²² Amalahilä, fodolofali Yesuea udia dolö nefolalo amoli dusula afiamalola sämolölahilä, ie bëgëla aulo amolima sähalea, Dilidale dudaia fila, ödä dëgëla alogodi afiamalola sää. ²³ Amalahilä, ea udia dolö amolima dusula hä afiamalolahilä, ja Godema adomolöe hido segebedaia ami fedai. Hä, gagasila digase amo gaalu, Yesu ja hïdofali nelo. ²⁴ Amala neebe amo gaalu, du amo asi mia made awäha nebegi, fo du awäse busamadila gelola maalahilä, ödä aidagusebe amea du amo besu besui. ²⁵ Amala hamosebegi, sege yomolö amo gaalu, Yesu ja bëgëla aulo awäha dibeä ami ödädabodo misi. ²⁶ Ilia ja ödädabodo maasebe amo bealahilä, edefademalä fudugila emo gigisëla bedäi. Ilia fudugila sähalea, Wae! Gosogoda mugabe gabula sälähilä, ili bedäla üula dodogöi. ²⁷ Amala üula dodogösebegi, Yesuea fodolofali ilima sähalea, Bedämabio. Asigi gelomalo. Weda nemelä sää. ²⁸ Amala säsebegi, Fidaea sähalea, Dafidilo-o, di neebea qui ne ödädabodo misiela sämola sää. ²⁹ Amala säsebegi, ea misiela sää. Misäela säsebegi, Fida ja dudaia amila ödädabodo Yesu neebea ami moholö asi. ³⁰ Amala asi gaso, fo gelola guula maasebe amo beala fudugila bedälebe, ödägi besela digala usabodelä hamosebegi, Fida hii uuahalea, Dafidilo Geloi-e, ne nabelela nimola sää. ³¹ Amala säsebegi, Yesuea fodolofali naabo mogodigia gala nabelela nea sähalea, Asigi afädë holöfali negei-e, abilideläe asigi äudä negeila nabi. ³² Amalahilä, ele dudaia fia adogoi amole fo guula maaha nelo amo boogelei. ³³ Amasebegi, ie bëgëla aulo dudaia sefolalo amolia Yesuü ei gauia adalahilä sähalea, Dida dofä Godeie malö nebegola sää.

Yesuea Genesaledi ami oloj difolalo wahi

(*Maga 6.53-56*)

³⁴ Amala hamolahilä, ili oeabo edefade amoje agesua dëgëla aligilahilä awäla, sege ei Genesaledi ami besela galai. ³⁵ Besela galasebegi, udia dolö nefolalo amolia ja bealahilä, Yesu gabula helésäi. Amala helésälahilä, sege ja made difolalo amoli sulubadelama sälä sogosebegi, oloj difolalo amoli sulubadelä Yesu neebea ami sigi maaha maadei.

* **14:11:** Yone busa damula falodaia gaula misialola sää amoje mida, Helodiasaa helésäsaleada, Yone dofä nufi gabula helésämolöe amala sää. * **14:17:** Yu ilida beledi amoli hamosaleada bobogalada hamolo made. Beledi biala sää amoda dolö äudäeamu molöi gadoi.

³⁶ Sigi maalahilä, ilia ema gelola sähalea, Oloi difolalebe gowe ilia die fagulo bidigimu diigimäiamelä säi. Amo gadola, Yesuüe fagulogii diigi amoli sulubadela hä, wahisa maadei.

15

*Godeie Ado säla negei dibe amea mäu ilia aiyalo mala dilo amo baagila asi dialea
(Maga 7.1-13)*

¹ Amala hamosebegi, Felesi dolö odoa nefolalo amolige, mala dawadigi odoa nefolalo amolige, Yalusalemela Yesu neebea maala, ilia ema nabahalea, ² Die bëgëla aulo amoliada nilile mäu ilia siiba aiyalo mala negei amo damula, naabo nigime hëla made molö nülo amoda mi edoëla nabi.* ³ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obégësalea, Dilia dilile siiba aiyalo mala negei amo helësëla, Godeia hamomalai amo damulo amoda mi edoë. ⁴ Godeia sähalea, Die diado diemele hedabola helësëla, elele ado nabalahilä hamomalola säi dialea. ⁵ Amai gasoda, dihilä sähalea, Afädëa hile nelegei amogi, eedole emele ugila negemolö nea sähalea, Nelebo goweda Godegalii odala i dialeala säseda, ⁶ ea eedo hedabola helësëla made, ugila made negemalola sälo. Dilia mala go hamose goeada, dilile siiba aiyalo mala negei amo helësëlahilä, Godeie mala säla negei amoda memälä gadoi hamola fisilo gabu. ⁷ Asigi fea negelo dili, bea sälo Aisaeaea dilile hedabola bea sähalea,

⁸ Udia dolö amolia nema asigi wagadi made ga negesilahilä, adoeamu nüe ei gauia adalo nea.

⁹ Ilia olelesaleada, dolöfääea mala säla negei amomu olelelo nea. Amaimo, ilia nüe ei memalä gauia adalo nebegola bea säla dëdëla negei dialeala Yesuea säla i.

Aisaea 29.13

*Udia dolö Godeie siigi nigime baaloëe säi
(Maga 7.14-23)*

¹⁰ Yesuea udia dolö mofiamalolahilä, ea ilima sähalea, Dilia nabala hedabola helësëmalö. ¹¹ Nelebo nafiaadi digasebe ameada, udia dolö Godeie siigi nigime baalomelä säi.

¹² Hobeala ie bëgëla aulo amolia Yesu neebea maalahilä sähalea, Dia ado amo nabalahilä, Felesi dolö nefolalo amolile iso asigigi gäwisa ale sësebe amoda dihi melilela säi. ¹³ Amala säsebegi, Yesuea säla obégësalea, Nelebo sulubadela nie Naado selesia mosöa neebe amea made sagai amoda soomo aala digisa maademolömel. ¹⁴ Felesi dolö ilida gamelä, helësëmabu. Hili ili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli naabogi gaula sigi aulo nebego. Si golai elöea si golai elö amo naabogi gaula sigi awäha neëgida, helegela balagula dögögi digalomelä säi.

¹⁵ Amala säsebegi, Fidaea säla obégësalea, Ado besula säi amoë mi nilüma awala säla imola säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Yesuea säla obégësalea, Dilige asigi made gäwi nelo amo gadoi wäla neale. ¹⁷ Nelebo nafia digase amoda isogi digalahilä, segea doadigila aulo amo dilia dawa made neale. ¹⁸ Amai gaso, nafiaadi segea doadigila awäse amoda, iso asigigila besela galasebe amea, udia dolö Godeie siigi nigime baalomel. ¹⁹ Mida, iso asigigila besela galalo amoda asigi nafadege, udia dolö baagomäia nufolöge, udia dolö fa nimolöge, hilimu nafade odoa hamomolöge, nelegei fa nimolöge, wäfali sämölöge, odoama ado nafadelä sämölöge. ²⁰ Mala nafade amolia udia dolö Godeie siigi nigime baalomel. Amalo gaso, naabo nigime hëla made, molö nülo ameada, udia dolö Godeie siigi nigime baalo mademelä säi.

*Gainana udia afädëa Yesuma dofä asigi afädë negei
(Maga 7.24-30)*

²¹ Sege amo dígila, Yesu e Daiamadige Saidonomadige asi. ²² Ami awäsebegi, Gainana udia afädë segea ami sulo amo Yesu neebea maalahilä, ema uuala sähalea, Debidii malö-o, ne bobasëla ugila negemo. Nie nidiwima mugabe fedalahilä, e neala nafadesaleameläla säi. ²³ Amala säsebegi, Yesuea ema ado afädë made säla obégëla nebegi, ie bëgëla aulo amoli Yesu neebea maalahilä ema sähalea, Udia goweada nili baagia aligila uuala aligi maasebego mosalamola säi. ²⁴ Amala säsebegi, Yesuea säla obégësalea, Isilale udia dolö sugua sibi dabadiig gadoi nefolalebe amolilemu ne fisiga wei neawela säi. ²⁵ Amala säsebegi, udia amea Yesu neebea maalahilä, e mia emo gumu sagasala salea, ema sähalea, Dafidilo-o, ne ugila negemola säi. ²⁶ Amala säsebegi, Yesuea säla obégësalea, Malöe molö negei ügülölogi

* **15:2:** Bëgëla aulo amolile naabo nigime baaiä molö nasebegi made. Yu ilia nelebo afädë Godeie siigi nigime baai gauiledula helësëlahilä, hili ili Godeie siigi nigime baaloeala bedälo. Amala helësëlahilä, hili aiyalo mala säla negei amo gadola, Godeie siigi nigime baai made namiäia, ilia dafidi naabo nigime hëlahilä, hobeala molö nülo.

sadia gala īmolöda dofea madela säi.* ²⁷ Amala sälebegi, udia amea sähalea, Dafidilo, amo dofä. Gasoda, ügülüe eedoea molö nahalea dusula digase amoda, ügülüe nüłola säi. ²⁸ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obégësalea, Udia-o, dia asigi afädë negei goda edefade. Dihii hamesebego gadola hamomolölëla säi. Yesuea ado amo sää gai amole udia amoë idowi hä wahi.

Yesuea udia dolö yafie olo i wahi

²⁹ Yesu e sege amo dígila, Galili oeabo dibe amoë agesuadi awäha nelolahilä, gau fedala deadigia adogola ami sulo. ³⁰ Ami sebegi, udia dolö yafie e neebea gegedoi, ilia odoa emo nafadeige, si golaige, domalo nafadeige, nafi dofogaige, amase, olo elö elöla oloige, sulubadela ie emo mia gaula mafula negesebegi, ea wahisa maadei. ³¹ Amala hamosebegi, udia dolö gegedoi amolia beahamelebe, odoa nafi dofogai amoli ado adola digi, domalo nafadei amoli wahila digi, emo nafadei amoli nawela digi, si golai amoli beadigisa nefolalebe amo bealahilä, ili fudugi. Fudugilahilä, ilia Isilaleie Godeëe ëi gauia adaha nefolalo.

*Dolö dausini biyidiae molö mai
(Maga 8.1-10)*

³² Yesuea ie bëgëla aulo amoli wela mofiamolahilä ilima sähalea, Udia dolö nefolalebe gowe ili asigii gabumelë. Mida, nebalä hä segeyo ohodoa nelo amea, ili molö maade gabu. Sïdëa baagoi amola wala mosöla sämölöda, na made hamesa. Idiafa ili si dädäbëlela digalooala säi. ³³ Amala säsebegi, ie bëgëla aulo amolia ema nabahalea, Udia dolö yafie gegedoi nefolalebe weli molö molöda, sege nafade udia dolö aligisia made wi abidi nimolödula nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Beledi aboläia galebela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obégësalea, Beledi gifaläldälia, seme nelësa naabo safo gabuwela säi. ³⁵ Amala gabuwela säsebegi, Yesuea udia dolö amoli nagadaia fifigimalai. ³⁶ Amala sälähilä, ea beledi gifaläldälia amoge seme amoge gaula nea, Godema nesegei. Nesegelelahilä, dagabodasila ie bëgëla aulo amolina läsebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali sogoi. ³⁷ Udia dolö sulubadela sefolalo amolia molö dofea naha maadelahilä, fea digai amo adu gifaläldäliagi salala nobala negei. ³⁸ Udia malöla nidela made, molö mai amolida dausini biyidia sefolalo.

³⁹ Amalahilä, Yesuea udia dolö gegedoi amoli afiahä maademalolahilä, e ödä duugi fila sege ëi Magadanî asi.

16

*Ilia Yesuma dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola säi
(Maga 8.11-13, Ulugu 12.54-56)*

¹ Felesi dolö nefolalo amolige, amase, Sadiusi dolö nefolalo amolige, Yesu neebea maalahilä, ilia Yesu fedogola bimolöe ema sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoi afädë selesaia mosöala misi dia hamola nilima olemola säi. ² Amala säsebegi, ea säla obégësalea, [Deadi eso fidila digahalea, mu bëla obégësedä, dilia hä, esomolö gabula sälö. ³ Amase elöda, sege yose amo gaalu, mu geläge bëla gasimi sagasedä, dilia walioda hä fo maala sege digamolö gabula sälomelë. Amalo amo dilia mu giwigi bealahilä, amo gadola hamomolö gabulada helësölo gaso, walio hamosebe amo bealahilä, amo gadola hamomolö gabula helësölo made nefolalele].* ⁴ Udia dolö walio nefolalebe welia nafademu hamosa nea, udiaeä dolö fisilo amo gadola Godeëe mala fisilo amolia, dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola sälö. Amalo gaso, dolöea hamomolöi made gadoi afädë Yonama hamoi amomu ilima olemolölëla säi. Amala sälähilä, ili dígila eda bahila moholöi asi.

*Felesi dolölele Sadiusi dolölele beledi hamolo yidila säi
(Maga 8.14-21)*

⁵ Bëgëla aulo amoli oeabo edefade dibe amo dëgëla näiado alömodi besela galahamelebe, beledi afädë made ägüla elabola misi meli. ⁶ Amaimo, Yesuea ilima sähalea, Felesi dolölele Sadiusi dolölele beledi edelo yidi amo helësëla, idihé nea hedabola beaha namialola säi. ⁷ Amala säsebegi, ilia hilidomu didiähalea, Nilia beledi made ägüi amoë säsebelä didiähä dilo. ⁸ Hilidomu didiähä dibe amo Yesuea dawadigila nea, ilima sähalea, Asigi afädë holöfälä negeila dili, dilia beledi maade gabula didiäsebegoda edoie. ⁹ Aso, dili dawadigi made nelo amo wälasimu neale. Beledi bia amea dausini biaeä nalähilä, fea digai amoda dilia adu

* **15:26:** Yesueada udia amo emesala eegela gadiabola säi made. Eada Ado Mala Hedabi dafidi Isilalemadidale daidola nabaha maadelahilä, hobeala fii odoa ilia nabuäiala helësëi. Amala helësëlahilä, ea ado besula Isilale helësëla malöla säi. Amase, fii odoa amoli helësëla ügülüe säi. Amala säi gaso, Yesuea udia amoë asigi besui amo bealahilä, ea e ugila negei.

* **16:3:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado [gomalä] holela negeida, Madiu hii dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëila helësëi.

aboläiagi salala nobala negei. Amo elaboi neale. ¹⁰ Amase elöda, beledi gifaläädalia amea dausini biyidiaealalalahilä, fea digai amoda dilia adu aboläiagi salala nobala negei. Amoge elaboi neale. ¹¹ Na dilima belediie made säi amo dilia dawadigi made nebegoda edoea. Felesilele Sadiusilele beledi edelo yidi dibe amoie hedabola idihë namialola säla i. ¹² Amala sääsebegi, ilia helësëaleamelebe, ea hedabola idihë namialola säi amoda beledi neala edelo yidiie made säi gabu. Felesi dolöle Sadiusi dolölea mala säla olelesebe amoie säi gabula helësei.

*Fidaea sähalea, Afädë Memeli amoda di nebegola säi
(Maga 8.27-30, Ulugu 9.18-21)*

¹³ Yesu e Sisalia Filibai gaamumadi awäla besela galalahilä, ea ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Udia dolö nefolalebe amolia Dolöle Malö amoda nowë neala sähä difolalebelä nabi. ¹⁴ Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Odoaeada ödägi gelo Yone neala säla digi, odoaeada Elaia neala säla digi, amase, odoaeada Yelemaea galë, bea sälo elö galë neala säla digisa difolaleamelälä säi. ¹⁵ Amala säla obëgësebegi, ea ilima nabahalea, Amai, diliada ne nowëla sähä dialeala nabi. ¹⁶ Amala nabasebegi, Saimono Fidaea säla obëgësalea, Afädë Memeli amoda dimelë. Dida Gode namolöi neebe amoie malö nebegola säi. ¹⁷ Amala sääsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Yonaë malö Saimono-o, dida obeägisa nea.* Mida, dia walio säi amoda nagadaia dolöea dima olei made. Nie Naado selesiai mosöa neebe amea oleimelë. ¹⁸ Amaimo, na dima sähago. Die eida Fida. Igi amodaia nïe udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli na ulimolömelë. Olasegi, baagomolö amoie geloi ameada made nufuda salala salolemolömelë.* ¹⁹ Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoie idi gai dogelo gii amo dima imolömelë. Dia naga föidaia hamomolö madela säla negesebe amoda, Hebenige hamomolö mademu dialea. Amase, dia naga föidaia hamomolö dialeala sääsebe amoda, Hebenige hamomolömu dialeala säi. ²⁰ Amala sähahilä, ea ie bëgëla aulo amolima gelola sähalea, Afädë Memeli moholömelälä säla negei amoda ne neawemelë, odoama säla ïmabiola säi.

*Yesu e baagolahilä nowemolömelälä säi
(Maga 8.31-9.1, Ulugu 9.22-27)*

²¹ Segeyo amila nofela, Yesuea mi gäwilafalï, ie bëgëla aulo amolima fädäla sähalea, Ne Yalusaleme moholö galeamälë. Ami awäsedä, dolö dafidilo asigi gäwi nefolalebe amoliage, gobela ilo busa nefolalebe amoliage, amase, mala dawadigi nefolalebe amoliage, ne neala elö elöla edefade sëlasimolömelë. Amala hamolahilä, ilia ne baagomäia nufudasegi, segeyo äudä nelolahilä osodagi ne nowemolömelë. Amala hamomolö galeamälä säi. ²² Amala sääsebegi, Fidaea Yesu e sigi aliga galahilä nea nemola sähalea, Dafidilo Geloi-e, amala sämabu. Dima dofä amala made hamomolömelälä säi. ²³ Amala sääsebegi, Yesu e besuia imogala Fidama sähalea, Ae. Saidani, ne neebeawi namolö made. Mosö. Dia nïe idiafa dofogasebego. Diada Godea helësëolo amo gadola made, dolöfääne helësëolo wäla helësëebela säi.

²⁴ Amala sähahilä, Yesuea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Afädëa ne awäsewe gadola moholö helësëeda, hü hamea hamela helësëolo amo fisila, hile i fügäi gaula, ne bëgëla moholö dialea. ²⁵ Mida, afädëa hile namolö amo gaula fëdöla aligimolö helësëeda, ie namolö amo hogosa helemolömelë. Amai gaso, afädëa hile namolö amo ne helësëala fisiseda, ea ie namolö amo gaula namolömelë. ²⁶ Afädëa nagadaia nelegei sulubadelä neala gausalea, hü e baagosedä, nagadaia nelegei amea abeahäla ugila negemolödu. Amase, afädëa bidi edo ïlahilä, hile namolö amo bu nea obëgëmolödu. ²⁷ Amala sääsebe amoie mida, Dolöle Malö amo ie Eedoie yo digalo hido elöi salugalahilä, ie selesiai fiibalä moholömelë. Maasegi, ea udia dolö sulubadelama ilia hamoi amo gadola budi imolömelë. ²⁸ Na dilima dofä sähago. Dolö odoa walio gui nefolalebe gowe ili baagola made, aso, neëgi wäla Dolöle Malö amo, ie Beaha Maadela Sigi Neebe amobalä maase amo bimolömelälä säi.

17

*Yesuë domalo bedefala elöi neebe meli
(Maga 9.2-13, Ulugu 9.28-36)*

¹ Segeyo gafeia nelolahilä, Yesuea Fidage, Yamesege, amase, Yameseie edoo Yonege, ili sigi awäla segebi edefadedaia gadogofalï fedala hilidofalï nefolalo. ² Ami nefolalea beahaleamelebe, ilile sidaia Yesuë domalo bedefala hido elöi neebe meli. ie odagi eso si gadoi neëla, ie fagulo gäi amoge falela yo digai hido elöi neebe meli. ³ Amo bealahilä,

* **16:17:** Giligi adoda Yonaë malö Saimonola säla dëdëla negei. Amase, Yone 1.42gida Yoneie malö Saimonola säla dëdëla negei. * **16:18:** Giligi adoea Fidaie eida igi eibälä ga madefalï dialea.

ilia beahaleamelebe, Mosesele Elaiale maala ulufadigilahilä, Yesubalä adosa neebe meli.
⁴ Amo bealahilä, Fidaea Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi-e, nili wi neebeweda hedabi gabu. Na sege mosö ohodoa oledule. Elöda dïe, elöda Mosesëe, amase, elöda Elaiaielä nabi.
⁵ Ea ado amo, aso, sähä nebegi wäla, gelë häu faleifali hido elöi amo ili neebeadi maala dabelahilä, gelë amoie isogila ado afädé sähalea, Egoweda nië malö, na boba hamosa neawe. Ema edefademalä obeägäsa neawe. Dilia ïe ado nabualola säi. ⁶ Ado säi amo nabala, bëgëla aulo amoli edefademalä budugila bedälahilä, nagadaa gumusula dia didigafui. ⁷ Amala difolalebegi, Yesu e ili difolalebea ami maala didigisalea, Bedämabu. Nowemola säi.
⁸ Amala didigisebegi, sida adogola beahaleamelebe, dolö elö maade, Yesu hïdomu neebe meli.

⁹ Ili segebidaia amila digafiah dialea, Yesuea ilima gelola sähalea, Dolöie Malö amo bauia amila, aso, made nowela neégida, dilia meli amo odoama säla imabiola säi.

¹⁰ Amala sääsebegi, bëgëla aulo amolia Yesuma nabahalea, Mala dawadigi nefolalebe amoliada Elaiaadale dafidi moholöla sälo amoda mi edoïela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Elaia eda dofä moholö. Eada nelebo sulubadela hahamogisa namolömelë. ¹² Gaso, na dilima sähago. Elaia eda misi. Misi gaso, udia dolö nefolalo amolia e gabulada helësëla made, ilia hamomolö helësëi amo gadola hamosa nelomelë. Amo hamosa nelo amo gadola wäla, Dolöie Malö amoge neala sëlasimolömelëla säi. ¹³ Amala sääsebegi, bëgëla aulo amolia helësësalea, ado ilima sääsebe amoda ödägi gelo Yoncëe sääsebela helësëi.

Yesuea maalibü afädëma mugabe fedai nesila digi

(Maga 9.14-29, Ulugu 9.37-43)

¹⁴ Ili afiala, udia dolö gegedoi dibeä ami besela galasebegi, dolö afädé maala Yesu mia emo gumi sasagala salea ¹⁵ sähalea, Dafidilo Geloi-e, nië malö bobasëmo. E amulämelahilä, sé yafie nüلومelë. E amulämesalea nulo gobeiage, ödägige neala digalasisamu aligilomelë. ¹⁶ Amaimo, dïe bëgëla aulo amoli nefolalebea sigi misi gaso, ilia e wahilasimolöi made gabiola säi. ¹⁷ Amala sääsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Udia dolö asigi afädé made negela astala hamolo walio nefolalebelä dili, ne dilibalä segeyo aboläia namolödu. Segeyo aboläiagi na dilile yöi gaula namolödu. E ne neebea sigi misiäla säi. ¹⁸ Sigi maasebegi, Yesuea ema nemoi. Nemosebegi, mugabe amo doadigila asi. Amala asi amore, malö maalibü amo fodolofali wahi.

¹⁹ Hobeala, bëgëla aulo amoli Yesu e hïdomu neebea ami maalahilä, ema nabahalea, Amai nilia mugabe nesila digilibe iliaawai amoda edoeadula nabi. ²⁰⁻²¹ Amala nabasebegi, ea ilima sähalea, Dilia asigi afädé negei nebegoda, holöfali negei nebegoea amaimelë. Na dilima dofä sähago. I masada gägä holöfali dibe amo gadoi asigi afädé negela nea, segebi gowema sähalea, Guilahilä gagowedi gasi gamola säseda, gasi gamolömelë. Amase, dilia afädé hamomolö asusugai iliaawida maade bimolömelëla säi.*

Yesuea e baagola nowemolömelëla bu elö säi

(Maga 9.30-32, Ulugu 9.43-45)

²² Ili Galili segea gege dosebegi, Yesuea ilima sähalea, Dolöie Malö amoda dolögali gaula imolö segeyo hä besela galasebewe. ²³ Gaula iäsegä, ilia e nufudala baagomolö gasoda, segeyo äudä nelolahilä, osodagi e nowela moholömelëla säi. Amala sääsebegi, ili asigia yöia ididogoi.

Godeie mosöie dagisi muni negei

²⁴ Yesuge, ié bëgëla aulo amoläi awäla, Gabaniama gaamugi besela galai. Ami nebegi, Godeie mosöie dagisi muni nelo nefolalo amolia, Fida neebea maalahilä ema nabahalea, Die säla olelelo neebe ameada dagisi muni negelolela nabi. ²⁵ Amala nabasebegi, Fidaea säla obëgësalea, Ä, negelomelëla säi.

Amala sälähilä, Fida e mosö mumusogi digala adola made nebegi, Yesuea dafidi Fidama nabahalea, Saimono, nagadaiaie beaha aligilo gini nefolalebe amolia dagisi muni elö elöla negesebe amo negelo amolida nowëadu. Dia edo helësësebe. Ilile malöaledu, ma odoaealedula nabi. ²⁶ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Amoda odoaea gabiola säi. Amala sälebegi, Yesuea ema sähalea, Amai galëda, amolile malöea dagisi muni negemolöi made gabu. ²⁷ Amai gaso, alia ili neala habobalasiloea, dia oeabo dibeä ami seme däamolö mosalo. Amaimo, seme dafidi dease amoie nafigida, muni giwi afädé dië bimolömelë. Ameada Godeie mosöie dagisi muni diege niege negemolö dofea bimolömelë. Amo neala gaulahilä, alile dagisi muni ilima ia mosalola säi.

* **17:20-21:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo 21da Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 9.29gi dibe amabalä gaalumäiae dëdëila helësëi. Amoda gomalä [Nelebo afädé hamosebe amea made, molö made naala nea, Godema adosebe ameamu mugabe fedai gowe gadoi nesila digimolöi dialeamelëla säi.]

18

*Baagila asi neebe amo nowëla nabi
(Maga 9.33-37, Ulugu 9.46-48)*

¹ Segeyo amo gala, bégëla aulo amoli Yesu neebea maalahilä, ema nabahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida baagila awäla neebe amo nowëdula nabi. ² Amala nabasebegi, Yesuea malö holöbö wela, ilile sidaia ifosilahilä ³ sähalea,* Na dilima dofä sähago. Dilile asigi bedefala, malësä gadoi made aligiseda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida made nogila digamolömelë. ⁴ Hï e nagadaiala, malö holöbö gowe gadoi neebe ameada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami baagila asi nea. ⁵ Amase elöda, afädëa nïe éigi malö holöbö gowe gadoi neebe amoma, haligila namolöïe misiëla säseda, nemage haligila namolöïe misiëla sähagomelë. ⁶ Afädëa malësä nema asigi afädë negei amoligi afädë neala digalasiseda, éfea iga edefadegi begela, bidi näiادoea iе muugia begelähilä, ödäea muäia duhulugi hadia idogoseda, ie hedabida amomelëla säi.

*Nili neala nafadelasiloie mi säi
(Maga 9.42-48, Ulugu 17.1-2)*

⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Udia dolöea asiala hamomäia, ili neala digalasilo amoïe, sege föigi nefolalebe amoli, asigii gabumelë. Digalasilo amolida dofä moholöi dialea gaso, nelebo amoli misiäia, dolö doga negelo amoda, asigii gabu. ⁸ Die naaboea galë, emoea galë, di neala digalasiseda, damula sadia gamalo. Naabo elö amo mauäi, emo elö amo mauäi neebe amoda, namolöi namolö dibea ami nogila digamolöda, dofea galea. Naabo äudäla galë, emo äudäla galë, nulo usilo made dibea sadia idogomolö amoda nafade gabugi. ⁹ Amase, die siia di neala digalasiseda, beselala sadia gamalo. Si afädëfali galëda, namolöi namolö dibea ami nogila digamolöda, dofea galea. Si helegela galëda, heli segea nulo gobeia ami sadia idogomolö amoda nafade gabugila säi.

*Ado besula sugua sibi afädë nafolala asila säi
(Ulugu 15.3-7)*

¹⁰⁻¹¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia malësä gowe iligi afädë memalä gadoi gabula helësëloea, idihë nea beaha namialo.* Na dilima sähago. Malësä ilile selesaia fii amolida, nïe Naado selesaia mosöa neebe amoïe odagia aligilomu nea.*

¹² Dilia abilia helësëbe. Dolö afädëa ie sugua sibi hädali afädë foi nelo amoligi, afädë nafolala asi galëda, eedo ameada nabülası sëgëlasü odoai sëgëlasü amolida, felea ifosilahilä, afädë nafolala asi amo hogola aulo madele. ¹³ Na dilima dofä sähago. Awälähilä, ea amo beagoleseda, sugua sibi odoa made nafolala asi amoligi obeägilomelë. ¹⁴ Amo gadola wäla, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea malësä gowe iligi afädë dabadigmäia made hamesa neamelëla säi.

*Didoo afädëa dima asiala hamosegi hamomolö
(Ulugu 17.3)*

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Die didooea dima asiala afädë hamoseda, hido neebea ami awälähilä, halidomu nea, ea asiala hamoi amo olemalo. Dia ado säsabe amo ea nabaseda, dia didoo hä sigi obëgëigomelë. ¹⁶ Ea dia ado säsabe amo made nabaseda, dolö afädë galë, äudä galë dibälä awähæamalo. Amoïe mida, ado sulubadela säse amo dofä gabula helësämäia, äudäea galë, ohodoaea galë melëlo ameage, nabelo ameage iilasila säseda, dofä gabula helësämäi. *Mala Bu Eegei 19.15*

¹⁷ Amala hamosegige, dolö amea ilia säse amo made nabala auauaseda, udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amolima sämalo. Amala hamosegige, dolö amea ilia säse amoge hä, made nabala auauaseda, dilia Gode helësëlo made amolimage, amase, dagisi muni nelo amolimage mala hamolo amo gadola, dolö amoma hamomalola säi.

¹⁸ Amaimo, na dilima dofä sähago. Dilia naga föidaia hamomolö madela säsabe amoda, Hebenige hamomolö mademu dialea. Amase, dilia naga föidaia hamomolö dialeala säsabe amoda, Hebenige hamomolömu dialea. ¹⁹ Amai na dilima ado elöge dofä sähago.

* **18:3:** Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebägi dëdëi dibe amoligida, biyiduda go. Yesuea ie bégëla aulo amolia mala abodo bégëla hamomäia sähä nelo. Ado amoda 18.3-35 amogi dialea. * **18:10-11:** Giligi adoeada malësä gowe illila säi (damo goïge, damo 6iege, amase, damo 14iege) afädëdi go gadoida Maga 10.42 amogida, ie bégëla aulo holöbö gidogo neebe amola säi. Ado amo beaseda, Yesuea malësäiemu helësëla made, ie bégëla aulo odoa amolige helësëla säi bimolö. * **18:10-11:** Dawadigi dolö odoaea helësëaleada, damo 11da Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea Ulugu 19.10 gaula maala dëdëila helësëi. Amoda gomalä [Mida, Dolööle Malö ameada udia dolö dabadigi nefolalebe amoli sigi obëgëmolö misimelë.]

Nagadaia wi nea, diligi äädäea ado afädë negela Godea afädë gowe hamomäiala säla, ema adosedä, nïe Naado selesaia mosöa neebe ameada hamomolala säse amo gadola hamomolömelë.²⁰ Amaimo, äädä galëge, ohodoa galëge, nïe ëigi gedola neëda, ne ili mogogi ami namolömeläa säi.

Hamoi hamolasiloea hamoi gaalu hamolo made bobasëila säi

²¹ Amala sääsebegi, Fida e Yesu neebea maalahilä, ema nabahalea, Dafidilo Geloi-e, nedoo afädëa nema asiala hamoseda, na aboläiagi hémolödu. Gifalädaläaledula nabi.²² Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obégësalea, Nada gifalädaliamula made säha. Nada nabülsä gifalädaliale odoai gifalädaliameläa sähago.

²³ Amoë mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Beaha aligilo gini afädëa ie hamoi hamolasilobalä bidi negei dilo amoda, hä mogomolöila helësëimelë.

²⁴ Ea mogodelä hamosebegi, ie hamoi hamolasilo afädëbalä muni edefade nïdemolö asusugai bidi negei dilo amo e neebea sigi misimelë.²⁵ Hamoi hamolasilo amea bidi negei amo beselala ïmolöi made amea, ie dafidiloea dolö odoama sähalea, Muni bidi negei amo beselala ïmolöie, hii eege, ie udiage, ie malöge, amase, ie nelegei dibe amo sulubadelage, muni bidi neaha maademalola säi.²⁶ Amala säi amo nabalahilä, hamoi hamolasilo amea e mia amo gumi sasagalä salea, fudugila sähalea, Made habobala, beaha namialo. Na, aso, sulubadelä beselala dihüma iaha maademolömeläa säi.²⁷ Amala säla obégësebegi, hamoi hamolasilo amoë dafidiloea bobasëalea, e mosalolahilä, bidi negei amo hëi.²⁸ Amala hamosebegi, dolö amo doadigila fedahamelebe, dolö afädë ebalä hamoi gaalu hamolasilo amo gausiai. Dolö e gausiai amea ebalä ie budi holöfali negei dilo. Amasebegi, ea dolö amoë muugia fëdöla gaula nea sähalea, Nïe muni budi negei amo hä beselala ïmola säi.²⁹ Amala sääsebegi, muni bidi negei amea gumusula dialea fudugila sähalea, Made habobala, beaha namialo. Na die go beselala ïmolömeläa säi.³⁰ Amala sääsebegi gaso, budi negelo dolö amea beaha namolö made helësëla, elö amea budi negei amo beselala ïmäia, e galabaia mosöa ifosi.³¹ Amala hamosebegi, hamoi hamolasilo odoa nefolalo amolia ea hamose amo bealahilä, ilia edefademalä habobai. Habobalahilä, ilile dafidilo neebea awäla, nelebo sulubadelä hamoi amo ema awala säla iaha maadei.³² Dafidilo amea ie hamoi hamolasilo amo misialolahilä, ema sähalea, Hamoi hamolasilo nafade di, dia nema fudugila säi amea, die budi negei amo na hësa maademelë.³³ Nada di bobasëi amo gadola, diada dibalä hamoi gaalu hamolo amomäge bobasëmöi galea madelela säi.³⁴ Amala sälähilä, dafidilo amea edefade habobalahilä, ie budi negei amo hulu beselala iaha maademäia, dolö amo galabaia mosöa sëlasilo dolö amoligali gaula awäla ifosi.

³⁵ Dili hido hïdolæea didooë asiala hamoi amoli iso asigigila made hësedä, nïe Naado selesaia mosöa neebe ameage, dolö dafidiloea hamoi amo gadola wäla, dilima hamomolömeläa säla i.

19

Dolöea udia nii fisiloë säi

(Maga 10:1-12, Ulugu 16:18)

¹ Yesuea ado amoli säha maadelahilä, Galili sege digila awäla, ödä Yodona dëgëla älömodi, Yudu segeamadi asi.² Awäsebegi, udia dolö yafie e awäsebe amo gadola bëgëla afiai. Amasebegi, ami ea ili neala wahilasisa nelo.

³ Felesi dolö nefolalo amoli Yesu neebea maalahilä, ilia e fedogola beala sähalea, Galonegige, galone madegige, dolö afädëa ie udia fisimolö amo dofeale, ma, dofea madelela nabi.⁴ Amala nabasebegi, Yesuea säla obégësalea, Mi gäwila hamosolo amo gala, Hamolo ameada udiale dolölé hamoila dëdëla negei amo dilia made meli neale.⁵ Amase, ea elö sähalea, Amala hamoi ameada, dolöea ie eedole emele digila, ie udiabalä gedola nea, eleda domalo afädëfali namolömeläa dëdëla negei amoge made meli neale.⁶ Amalo amo, ele äudä nelo amo fisila, eleda afädëfali aligilomelë. Amoë mida, Godea gedola dila afädëfali namiäia hamoi amo, dolöea hido hïdoläsimabiola säi.⁷ Amala sääsebegi, ilia ema nabahalea, Amai galëda, Mosesea sähaleada, Dolö afädëa beba dëdëla ialahilä, udia nii amo fisila mosalamalola säi amoda, abilia säidula nabi.⁸ Amala nabasebegi, ea säla obégësalea, Dilile iso asigi geloi dibe amoë, Mosesea udia nii fisimolö dialeala säi gabio. Gaso, mi gäwila hamoia amida made fisilomelë.⁹ Amoë mida na dilima sähago. Dolö afädëa ie udia amo dolö elöbalä mala nafade hamosegi made, memalä fisilahilä, udia elö neaseda, ea udia elö amoda fa nimolömeläa säi.¹⁰ Amala sääsebegi, ie bëgëla aulo amolia ema säla obégësalea, Dolöea udiamaa mala amo gadola hamomolö galëda, udia nimolöda dofea made gabula säi.¹¹ Amala sääsebegi, Yesuea säla obégësalea, Ado walio sääsebeweda, sulubadelaea nabala dofea gabula neala gaumolöi made. Iligali helësëlo i amoli amolia dofea gabula neala gaumolömelë.¹² Dolö odoa mi elö elöla diëda, udia made neala aligilomelë. Odoada, emea neegela

ägüsölo amo gala udia nimolöi made, neegela ägüi. Odoada, dolöea ili iso neadigi. Amase, odoaeada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amomu asigisalea, udia made neala aligilo. Olelesobe amo nabalahilä, dofea gabula neala gaumolöi galëda, neala gaumalola sää.

*Yesuea malësä e mia misiäiala sää
(Maga 10.13-16, Ulugu 18.15-17)*

¹³ Udia dolö odoa nefolalo amolia, ilile malö Yesuea naaboea diigilahilä, Godema adomäia e neebea sigi maasebegi, ie bëgëla aulo amolia ilima nemoi. ¹⁴ Amala nemosebegi gaso, Yesuea sähalea, Dofogamabu. Malësä ne neebea misiäia beasimo. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami, malësä gowe ili gadoi neebe amolile dialeamelë. ¹⁵ Amala sälähilä, malësä amoli naaboea diigilahilä, e sege amo dígila asi.

*Malësä nelegei yafie negeloea Yesuma nabi
(Maga 10.17-31, Ulugu 18.18-30)*

¹⁶ Segeyo afädëgi, afädëa Yesu neebea maalahilä ema nabahalea, Säla Olelelo-o, ne namolöi namolö neala gaumolöie, hamoi hedabi abodo gadola hamomolö dialeadula nabi. ¹⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dia hedabi amoë nema nabi amoda edoie. Afädëmu hedabi nea. Di namolöi namolö dibeä ami nogila digamolöila helësëeda, nilia hamomalai amoli hamosa namialola sää. ¹⁸ Amala säsebegi, dolö amea naba obëgësalea, Amoda abodowedula nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Baagomäia nufuabio, udia dolö fa nimabio, nelegei fa nimabio, wäfali sämabio, ¹⁹ amase, dëe diadole diemele hedabola helësëla, elele ado nabala hamomalo, dihidi bobla hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amoli boba hamomalola sää. ²⁰ Amala säsebegi, malisä amea sähalea, Amoli sulubadela na hamosa maadei. Nema maade amoda edodula nabi. ²¹ Amala nabasebegi, Yesuea ema sähalea, Di hedabi mogoifalä namolöila asigiseda, dëe nelegei dibe amo bidi neaha maademolö mosö. Amalahilä, bidi nease muni amoda, dolö busadäoi nefolalebe amoligali imalo. Amala hamosedä, di Hebeni ami bidi nimolömelä. Amalahilä, ne bëgëla misialola sää. ²² Ado sää amo nabalahilä, malisä amea asigigi yöia idogolahilä asi. Mida, ie nelegei yafie dilo amogi.

²³ Amala yösebegi, Yesuea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Na dilima dofä sähago. Nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amolida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami nogila digamolöda, baagi sëi dialeamelë. ²⁴ Na bu elö dilima sähago. Sugua gameleda nusi galabagi doadigila moholöda, baagi sëi holöfälä made. Gaso, nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amoli, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nogila digamolöda, baagi sëi baagila asi dialeamelä sää. ²⁵ Amala sää amo nabalahilä, bëgëla aulo amoli edefadamelä fudugila sähalea, Amai damula auloda nowëa gaula namolödula sää. ²⁶ Yesuea ilima siilamu nea sähalea, Udia dolöea gowe hamomolöi made. Gaso, Godeada sulubadela hamomolöimu neameläla sää.

²⁷ Amala säsebegi, Fidaea ema naba obëgësalea, Amai, niliäda nilile nelegei sulubadela fisila, di bëgëla misi amo, nilileda edo dialeadula nabi. ²⁸ Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä sähago. Namolö gähegi aligisolo amo gala, Dolöie Malö amo ie sigi aligiloë filo hedabi hido elöidäda seëgida, ne bëgëla mulo dilige sigi aligiloë filo giwilasidaia salea, Isilale sosogo giwilasi amoli sigi aligimolömelä. ²⁹ Amase, sulubadelaea nie ëi helësëla, ilile mosöge, edooge, elefige, eedoge, emege, malöge, segege, fisila dígila misi amoliada, dígila misi amo gadola hädali afädë nealahilä, namolöi namolöge nimolömeläla sää. ³⁰ Yafie dafidila nefolalebe amolida neala hobeahalea, hobeala nefolalebe amolida neala dafidimolömeläla sää.

20

Dolöea gelebi sagai dibeä ami hamoi hamoïe ado besula sää

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Segeyo afädëgi yosefalä sagai eedo afädëa, dolö odoaea ie i gägä negelo gelebi ëfë sagaia ami bidi nimolöie hamoi hamolasimäia hogola asi. ² Amala nea, dolö odoabalä ado afädë negela sähalea, Segeyo walioie bidida, muni giwi siliba afädë afädëla sogodeläla sälähilä, ie gelebi sagaia ami afiamaloi. ³ Amaimo, eso neëla udigise amo gaalu, magaia gaamugi awäla beahaleamelebe, dolö odoa memalä nefolalebe meli. ⁴ Bealahilä, ea ilima sähalea, Na muni bidi mogola idulä, dilige gelebi sagaia ami afiamaloi. ⁵ Amo nabalahilä, ilige afiasi.

Amase, eso mogogige, eso bëgisebegige, ea bu elö amo gadola wäla hamoi. ⁶ Hä, deadise amo gaalu bu awähamelebe, dolö odoa, aso, memalämu nefolalebe meli. Bealahilä ea

* ^{20:2:} Muni giwi silibala sää amoda dolö afädëa segeyo afädëgi hamoi hamola muni bidi nelo amo gadoi. Giligi adoeada denaliusala sälo.

ilima nabahalea, Segeyo sedade amoda memalä aligila waeaseigoda mi edoïela nabi.
⁷ Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Afädëa nilüma hamoi hamomolö made säsebegi nefolaleawela säi. Amala säla obëgësebegi, ea ilima sähalea, Dilige gelebi sagaia ami afiamalola säi.

⁸ Hää, deadi së gämolö amo gaalu, sagai eedo amea ie hamoi sigi aligilo amoma sähalea, Hamoi hamosa nefolalo amoli mofiamalolahilä, deadi maala hamoi amolidale bidi iïä nedala, yose maala hamoi amoli iäla wagamalola säi. ⁹ Dolö odoa deadifalä misi amoli maala, ilia muni giwi siliba afädë afädëla nii. ¹⁰ Amala neasebegi, dafidi awäla hamolo amolia maala helësëaleda, muni baagila awäla nimolö gabula helësei. Gaso, iliage muni giwi siliba afädë afädëla nii. ¹¹ Muni amo neala gaula awälahilä, ilia sagai eedo amoma habobala ¹² sähalea, Dolö hobea deadifalä misi amolia aoa afädëmu hamoi hamolo amolige, dia nilibälä dafidi misi gadoi hamola, muni afädëdila sogosio. Nilüada yosefali awäla hamosa nea, eso neea hëgisebe amoma bibisa hamosa nelola sähä dilo. ¹³ Amala sähä dibegi, sagai eedo amea iligi dolö afädëma sähalea, Nedoo, na dima asiaala made hamoi. Dia muni giwi siliba afädë afädëla nimolöe nebala ado afädë negei madele. ¹⁴ Di hä, igo gaula mosalo. Dolö gowe hobeafalä misi amoma, digali i amo gadola imolö hamesamelë. ¹⁵ Nihile munia nihi hame se amadola hamomolö diale madele. Ma, na mala hedabi hamosa nebegi, dia mudiahalela säi.

¹⁶ Amo gadola sälähilä, Yesuea säla wagala sähalea, Hobbeala nefolalebe amolida neala dafidisalea, dafidila nefolalebe amolida neala hobeamolömeläla säla i.

Yesuea e baagola nowemolömeläla bu elö säi
(Maga 10.32-34, Ulugu 18.31-34)

¹⁷ Yesu e Yalusaleme moholöe afiahalea, ea bëgëla aulo giwilasi amolima hilidomu aliga gala nea sähalea, ¹⁸ Nabahale. Nilü Yalusaleme afiahamelë. Ami neëgi, Dolöie Malö amo gobela ilö busa nefolalebe amolimage, mala dawadigi nefolalebe amolimage gaula imolömelë. Amala gaula iasegi, ilia e baagomäia nufluolola sämölömelë. ¹⁹ Amala hamolahilä, fii odoaea e gadiabola, ëfë damuia fëgälahilä, e baagomäia i fügäigi baala negemäia, ilia iligali gaula imolömelë. Amala hamoseda, segeyo äudä nelolahilä, osodagi e nowemolömeläla säi.

Dafidilo namolöie nabi
(Maga 10.35-45)

²⁰ Sebediie malö äudä amolele emela ie malölali, Yesu neebea maalahilä, udia amea emo gumu sasagal salea, ema afädë edëgëi. ²¹ Amalebe, Yesuea ema nabahalea, Dia edo hamesala nabi. Udia amea säla obëgësalea, Die Beaha Maadela Sigi Neebea amida, nïe malö äudä, elöda die naabo dafädimadi, elöda die naabo fefeädimadila samiäiala sämola säi. ²² Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Dilia nabasegoda dawa made nea, fuduia säsebe. Na ödä iigi usi molö neebewe gadola, alia molöi gabulela nabi. Amala nabasebegi, elea ema säla obëgësalea, Aliada molöi neawela säi. ²³ Molöila säsebegi, ea elema sähalea, Aliada nïe ödä iigi usi dilbe amo dofä molömelë. Gaso, ali elöda nïe naabo dafädimadi, elöda nïe naabo fefeädimadila samiäiala sämölöda, nïe made. Naadoea gowe samiäiala daiai amea sämölömeläla säi.

²⁴ Amo säi amogi, bëgëla aulo nabülsä amolia nabalahilä, elema habobai. ²⁵ Habobasebegi, Yesuea ili mofiamolahilä sähalea, Fii odoa beaha aligilo neebe amoliada, udia dolö gelola beaha aligilo nea, amase, ilile ei sälo neebe amoliada, udia dolö bobasëla made, gelola sigi aligilo amoda dilia dawa. ²⁶ Ilia hamolo amo gadola, dilia made hamomolö. Dili neebe gogi afädëa ei sälo namolöila helësëeda, ea dilile hamoi ugila negelasila hamolasilo namolömelë. ²⁷ Amase, afädëa dafidilo namolöla helësëeda, eda dilile memalä galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolömelë. ²⁸ Amo gadola, Dolöie Malöda udia dolöea ie hamoi hamolasimäia made misi. Ea ilile hamoi hamolasimäiag, ie namolö amo udia dolö yafiegali fisiga gala, ili sigi obëgëmolöge misimeläla säi.

Yesuea dolö si golai äudä wahilasi
(Maga 10.46-52, Ulugu 18.35-43)

²⁹ Ili Yaligola äudlä afiasbegi, udia dolö yafie ili bëgëla afiai. ³⁰ Afiahalea beahamelebe, dolö si golai äudä idi agesua ami sebe meli. Elea Yesu baagila awäsebela säi amo nabalahilä, uuala sähalea, Dafidilo-o, Debidiie malö-o, alii bobasëmola sähä sulo. ³¹ Elea amala uuasebegi, udia dolö gegedoi amolia elema nemola sähalea, Adomabu. Gameläla säla nemoi. Nemosebegi gaso, elea gelola uuahalea, Dafidilo-o, Debidiie malö-o, alii bobasëmola sähä sulo. ³² Amala säsebegi, Yesu e maala beaha nea, ele welahilä sähalea, Na alima edo hamomäia helësëebela nabi. ³³ Amala nabasebegi, elea ema sähalea, Dafidilo-o, dia alile

si fisigälasmäiameläla säi. ³⁴ Amala sääsebegi, Yesuea ele bobasëla, elele sihidoa diigi. Diigi amole fodolofali si fisigäla fädäla bealahilä, ele Yesu bëgëla asi.

21

*Yesu e beaha aligilo gini gadoi hamola Yalusaleme asi
(Maga 11.1-11, Ulugu 19.28-40, Yone 12.12-19)*

¹ Ili Yalusaleme besela galamolö ga madela, Olibebi neebea ami sege Bedefagi besela galamolöö yauabia nea, Yesuea bëgëla aulo äüdä dafidi mosalolahilä ² elema sähalea, Gaamugi ami awäla besela galala beahamelèle, sugua dögi aseme, ie malö daiadigile begela negei neé aabela bimolömelé. Beaseda, fisigäla ne neebeawi sigi misialo. ³ Afädéa alima ada afädë säseda, gomälä sämalo. Dafidiloea welebalä hamomolö galeamelélä sämalo. Amala säseda, ea fodolo sähalea, Hä sigi mosöla sämölömelélä säi. ⁴ Dafidi Dafidilo Geloia bea säloma aligila bea sälä negei amo gadola gausiala digamäia amala hamoi. Sälä negei amoda gowe.

⁵ Saionoë idiwima sähalea, Bimo.* Dïe beaha aligilo gini amoda di neebea maasebe. Hïi e nagadaiala aligilo nea, sugua dögidaia fila maasebe. Sugua dögi üdüldaia fila maasebegola sämalo

säla dëdëla negei dialea. ⁶ Amala sääsebegi, ie bëgëla aulo amole awäla, Yesuea hamomalola säi amo gadola hamoi. ⁷ Elea sugua dögi aseme üdülide sigi maasebegi, elea sugua dögi amoledaia elele fagulo daia salugalo gila fösisebegi, Yesu e amoledaia fila fedai. ⁸ Amala fedala fise amo gaalu, udia dolö yafie gegedoi amolia ilile daia salugalo fagulo neala idiafa föla digi, odoaea fasela bäu gadoi dagabola gaula mafula föla digisa nelo. ⁹ Udia dolö gegedoi amoli Yesu awäse amo gadola dafidila awäha nelo amoliage, hobeala maaha nelo amoliage, uuala säsäla awähalea, Agua. Nesege. Godeie ëi gauia adadi.

Debidiië malöma sähago. Afädë Dafidilo Geloïïe eïgilä maahago Godea e neala obeägilasimäia. Hosana. E libia neebe amoie ëi gauia adahala säsäla afiai.

¹⁰ Yesu e Yalusaleme awäla besela galasebegi, udia dolö ami nefolalo amoli sulubadelae fudugila bedälähilä sähalea, Dolö goweda nowëdula sähä dilo. ¹¹ Amala sähä dibegi, udia dolö gegedoi amolia sähalea, Goda bea sälö Yesu. Eda Galili segeëi gaamu Nasalese dolömelélä sähä dilo.

*Yesuea Godeie mosöla awäla hamoi
(Maga 11.15-19, Ulugu 19.45-48, Yone 2.13-22)*

¹² Yesu e awäla Godeie mosö yala isogi nogila digalahilä beahamelebe, bidi neadigi, bidi nimolöö negela digisa dibe amoli sulubadelä nesila digisa nelo. Muni bedefalo auli amoliage, amase, haea maliaub gadoi bidi neaha aligilo amolile filo auli amoliage, neala besula besigadasi.* ¹³ Ea ilima sähalea, Ado sälä dëdëla negei dibe amea sähaleada, Nie mosö amoda Godemaadol mosö dialeala sämölömelélä sälä dëdëla negei dialea gaso, dilia fa nelo musügä aligilo igi äbä gadoi hamosebela säi.

¹⁴ Amala sääsebegi, e Godeie mosö neebea ami, si golaige emo nafadeige mofiasbegi, ea ili wahila didigisa nelo. ¹⁵ Gobela ilo busa nefolalo amoliage, mala dawadigi nefolalo amoliage, Yesuea hedabifali hamose amo bealahiläge, amase, malësä nefolalo amolia Godeie mosöamadila dägö digala sähalea, Agua. Nesege. Godeie ëi gauia adadi. Debidiië malöma sähagola sääsebe amo nabalahiläge, ilia habobai. ¹⁶ Habobalahilä, ilia Yesuma nabahalea, Ilia sääsebegoda dia nabasebelela nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ilima sälä obögësalea, Ä. Ado afädë sälä dëdëla negei dibe amoda gomälä.

Malësä nelësa amoliage, malö dodo naha sefolalebe amoliage, ilile nafiala dia dïe ëi gauia adamäia hedabolafali oleleimelélä

sälä dëdëla negei dialea. Dilia ado sälä dëdëla negei dibe amo made meli nealela nabi. ¹⁷ Amala nabalahilä, Yesuea ili digila gaamugi amila Bedani midilö asi.

*Yesuea äfæœma nemosebegi bausoi
(Maga 11.12-14,20-24)*

¹⁸ Diala yosefali nowela, gaamugi obögësalea e sïdëa baagoi. ¹⁹ Amala awähalea beahamelebe, idi agesugi ami äfæeo afädë neebe beala e i mia ami bea awähamelebe, gägä afädë maade, bäu badumu neebe meli. Gägä maade beala, ea äfæeo amoma sähalea, Dia gägä hobeala dofä made negemäiala säi. Amala säi amole, fodolofali bausoi. ²⁰ Bausosebegi, ie bëgëla aulo amolia bealahilä fudugila nabahalea, Äfæeo amo fodolofali bausoi amoda

* ^{21:5:} Saionoë idiwila säi amoda, Yalusaleme udia dolöla helësemäia säi. * ^{21:12:} Dolö odoaea Godeie mosö yala isogi nelebo nea digahaleada, Godeie mosöa muni negei ameamu nelo. Iliada Olomolele Giligilele muniada nelo made. Dolö amolia haea neasebe amoliage, amase, nelebo odoa neasebe amoliage, nelebo amoli Godegali odala ilo.

abeahäladula nabi. ²¹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obégësalea, Na dilima dofä sähago. Asigi äädä negela made, asigi afädë negela aligiseda, äfääeoma na walio hamoi amo gadola, diliage hamomolömelë. Amoda afädë amomu made, dilia segebima dihü dagabola awäla, ödä duhuluma digamola säseda, amala hamomolömelë. ²² Dilia Godema adosalea, asigi afädë negela, nelebo afädë imola edégësedä, amo dilia nimolömeläla säi.

Yesu dia hamosebego nowëa hamomalai hamosala nabi

(*Maga 11.27-33, Ulugu 20.1-8*)

²³ Yesuea Godeie mosöamadi awäla, ado mala säla olelesa nebegi, gobela ilo busa nefolalo amoliage, udia dolöe dafidilo asigi gäwi nefolalo amoliage, e neebaa maalahilä ema nabahalea, Dia nelebo hamosebego, nowëa hamomalai hamosa. Nilia nabedelä, dia säla imo. Go hamomäia, geloi go nowëa iasiola nabi. ²⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obégësalea, Nage dilima ado afädë nabaha. Dilia säla obégësedä, nelebo na hamosebeweda, gowea hamomalai hamosa neala sämölömelë. ²⁵ Yonea ödägi gesa nelo amoda abidila misi. Selesaia mosöala misile ma dolömadila misilela nabi. Amala nabasebegi, hilido didiähalea, Nilia selesaia mosöalala säseda, ea nilima nabahalea, Amai galëda, ema asigi afädë made negei goda edoielä nabulö gabu. ²⁶ Gasoda, nilia dolömadilala säseda, nili udia dolöbalä bedäsebe. Mida, ili sulubadelaea helësësalea, Yoneda bea sälo nelola helësëa nefolaleala didiäi. ²⁷ Amala didiähilä, ilia Yesuma säla obégësalea, Nilia dawa madela säla obégëi. Dawa madela säla obégësebegi, ea ilima sähalea, Amai galëda, nage nelebo na hamosebeweda gowea hamomalai hamosa neala dilima made säla imolömeläla säi.

Ado besula malö äädäea hamoila säi

²⁸ Yesuea sähalea, Dilia edo helësësebe. Dolö afädë nelo amoë malö äädä sulo. Dolö amea ie malö abulümi amoma sähalea, Dia walio awäla gelebi sagaia hamoi hamosa namialola sämölömelë. ²⁹ Amala sääsebegi, malö amea ie eedoma haboila sälähilä gaso, hobeaal oböla asigi hedabi negela, hamola asi. ³⁰ Amasebegi, dolö amea ie malö elö amo neebea ami awälähilä, elö amoma säi amo gadola wäla säi. Sälebe malö elö amea säla obégësalea, Naado, hamola awähadiola sälähilä gaso, made awäla fisi. ³¹ Amai, dolö amea hamomaloi amo gadola, malö abodoea nabala hamoila nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obégësalea, Abulümiala säi. Amala säla obégësebegi, Yesuea ilima säla obégësalea, Na dilima dofä sähago. Dagisi muni nelo nefolalebe amoliage, idigi nawela susugu hamolo udia nefolalebe amoliage, dilida digila, ilidale dafidila Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami afiahagomeläla säi. ³² Amoë mida, Yone e dili neebea maalahilä, ea idi mogoifali amo olesebegi gaso, dilia dofä gabula helësëla made nelomelë. Dagisi muni nelo amoliage, idigi nawela susugu hamolo udia amoliage, ea ado mala sääsebe amo nabalahilä, ea sääse amo dofä gabula helësëmelë. Ilia amala helësësebe amo, dilia meli gaso, bealahilä dilia asigi besula, dofä gabula helësëla made nelomeläla säi.

Ado besula sagai oodola beaha namialola säi

(*Maga 2.1-12, Ulugu 20.9-19*)

³³ Yesuea sähalea, Ado besula elö sääsebewege nabualo. Sege eedo dolö afädëa sagai sagala, yalala amalela dila digimelë. Dila digilähilä, isogi ami gelebi gägä emesala fësëla salimolöie naga dögöi. Amala dögöla negesilähilä, sagai idihé nea beaha aligilo mosö holöbö ilibia ola fedalahilä negesi.* Amala hamolahilä, ea dolö odoama sähalea, Sagai oodola beaha namialola säsilähilä, hii e sege wagadi made asimelë. ³⁴ Gelebi gägä hä, faimolö segeyo ga madesebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo amoli mosalolahilä, sagai oodola beaha aligilo amolia hamoi hamolasilo amoli gaulahilä, elö amo nufudala iälalei, elö amo nufudala baagoi, amase, elö amo igia nufi. ³⁵ Amala nimolö awäsebegi, sagai oodola beaha aligilo amolia hamoi hamolasilo amoli gaulahilä, elö amo nufudala iälalei, elö amo nufudala baagoi, amase, elö amo igia nufi. ³⁶ Amala hamosebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo odoa, dafidi fisiga gai amoli holöbö gidogolähilä, fisiga galebege sagai oodola beaha aligilo amolia dafidi hamoi amo gadola wala ilimage hamoimelë. ³⁷ Hobeaafali, sagai eedo amea hile malö amo fisiga gai. Eedo amea helëselähilä sähalea, Nie malö wema ilia e hawala mogola hamomolöla helësësalä säi. ³⁸ Hile malöfali maase amo bealahilä, sagai oodola beaha aligilo amolia hilido didiähalea, Goda sagai eedo amoë malöfali gabugo. Eedoë nalä negei nilia nimolöie, e nufidedila didiäi. ³⁹ Ilia e gaulahilä, sagai amoë yala baagido sadia gala nufudala baagoimelë.

⁴⁰ Amala hamoi amo, sagai eedo amea maalahilä, sagai oodola beaha aligilo amolimada, edo hamomolö gabula nabi. ⁴¹ Amala nabasebegi, ilia ema säla obégësalea, Ea dolö nafade amoli neala nafadela nufudadigimolömelë. Amalahilä, gägä faimolö fu besela galasolo

* **21:33:** Godea ie Isilale udia dolöma hamosebe amoë, gelebi sagaila säla ado besula Aisaea 5.1-2gi säi dibe amo nealahilä Yesuea säla i. Ado besui amoë mida gomalämeli. Dolö sagai sagalola säi amo gadoida, Gode hi emelë. Amase, gelebi sagai amo gadoida Isilale udia dolömeläla säi.

amo gala, faila mogelo dolö amolia oodola beaha namiäia, sagai amo ilima ïmolömelëla säi.
⁴² Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilia ado säla dëdëla negei amoda made meli neale. Mosö olelo amolia igi galone hamomolöi made gabula memeleta fisi amoda, galone geloi dafidilo dialeameli. Dafidilo Geloia hamogilebeda, nilia siia bealahilä fulugisa neala

säla dëdëla negei dialea.

Gë Udälo 118.22-23

⁴³ Amoïe na dilima sähago. Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo dili neebea guila neala gaula awälähilä, udia dolöea amoïe gägä negelo amolima ïmolömelë. ⁴⁴ Igi amodaia udia dolö digase amolida, igi amea dusudasila fisimolömelë. Amase, igi amea udia dolö eegeseda, hä eegela fisimolöi fisimolömelëla säi.*

⁴⁵ Amo sälebe, gobela ilo busa nefolalo amoliage, Felesi dolö nefolalo amoliage, ea ado besula säsebe amo nabalahilä, amoda ille säsebelä helësëi. ⁴⁶ Ilia Yesu gaudeläla idi hogoi gaso, udia dolö nefolalebe amolia Yesuda bea sälo neala sähä dibe amogi bedäi.

22

*Ado besula udia neahalea molö giala daiala negeila säi
(Ulugu 14.15-24)*

¹ Yesuea ado besula ilima bu elö sähalea,² Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Beaha aligilo gini afädëa ie malö udia neasebegi, molö giala daiala negei. ³ Daiala negesa maadelahilä, ie e hamoi hamolasilo amolima sähalea, Udia dolö giwi säi amoli walio misiäia bea mosaloi. Bea asi gaso, giwi säi amoli moholö haboi. ⁴ Habosebegi, ea hamoi hamolasilo odoama mosalolahilä sähalea, Na giwi säi amolima gomalä sämaloo. Molö molö daiala negei dialea. Nie sugua gao gawalige, üdili odoa säfei hedabige giala dagabodasila negela, nelebo sulubadela daiala negei dialea. Udia neaseweie molö molö misiäiala sämalola säi. ⁵ Amala säla awäsebegi, giwi säi amolia auaulahilä afiai. Dolö afädëda, hile sagaia asi. Amase, elöda hile sidua mosöa asi. ⁶ Odoa made asi amoliada ie hamoi hamolasilo amoli gaulahilä, nafadelä nufudala baagoi. ⁷ Amala hamosebegi, beaha aligilo gini amea mihalälahilä, ie ami dolö amoli mosalolahilä, ilia nufidelo dolö amoli nufudala baagosa maadela, ille mosö gobesa maadei.

⁸ Amala mosalolahilä, ea ie hamoi hamolasilo amolima sähalea, Molö giala daiala negesi dialea gaso, na giwi säi amolida dofœa made gabu. ⁹ Idi osogoloa ami awälähilä, udia dolö gausiasebe amolima, udia neaseweie molö molö misiäiala sämalö mosalola säi. ¹⁰ Amala säsebe amo nabala, hamoi hamolasilo amolia idigi awäla, udia dolö gausiai amoli sulubadela neala gegedosebegi, nafadege hedabige maala, molö molöe mosö amo nobai.

¹¹ Udia dolö mofiahä maadesebegi, beaha aligilo gini amea mofiai sefolalebe amoli bimolöie digalahilä beahamelebe, dolö afädë udia neahalea fagulo gälo amo made gäi misi sebe meli. ¹² Amo bealahilä ea nabahalea, Nedoo, udia neahalea fagulo gälo amo made gäi goda, abilia misi saleala nabi. Amala nabasebegi, dolö amea ado säla obëgëla made sulo. ¹³ Ado säla made obëgësebegi, beaha aligilo gini amea ie hamoi hamolasilo amolima sähalea, ie naabo emole helegela nafadolahilä, gasimi sagai dibeä ami sadia idogomo. Amida, ili düisalea bese ali nalegësa namolömelëla säi.

¹⁴ Yafie wei gaso, afädë afädëla memelei gabiola säi.

*Dagisi muni negemolö gabule, ma made negemolö gabulela nabi
(Maga 12.13-17, Ulugu 20.20-26)*

¹⁵ Felesi dolö nefolalo amoli awälähilä, ado afädë negemolöie didihäalea, Yesuea ado säsebe amoïe abilia säla oodomolödula didiäha dilo. ¹⁶ Amala didiälahilä, ilia ilile bëgëla aulo nefolalo amolige, Heledoïe sosogo nefolalo amolige, Yesu neebea mosalosebegi, ilia ema sähalea, Säla Olelelo-o, nilia helësëaleada, dia ado dofämä sälo. Amase, dia Godeëe mala säla olelese goda, mogolafali säla olelesa. Dia dolö odoabalä made bedälo ameada, dia mogoimu olelelola helësëamelë. ¹⁷ Amalo gabugi, dia helësëebe amo nilima säla ïmäia. Beaha aligilo Gini Sisa neebe amomada, dagisi muni ïmolö dialeale ma maadelela nabi. ¹⁸ Amala nabasebegi, Yesuea ilile asigi nafade amo helësëlahilä, ea ilima sähalea, Asigi fea negelola dilia, edoïe ne fedogola beaha. ¹⁹ Muni dagisi negelo giwi gogi nema olemola säsebegi, ilia giwi afädë ema i. ²⁰ Iäsebegi, ea ilima nabahalea, Muni giwi egowegi dolö busa dibe gowege, ei dëdëi dibe gowege, nowëe gabula nabi. ²¹ Amalebe ilia sähalea, Sisaïela säi. Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nelebo Sisaïeda Sisa hüma ïmaloo. Godeëeda Gode hüma ïmalola säi. ²² Amala säi amo nabala ili fudugilahilä, e dëgila bahila asi.

* **21:44:** Dawadigi dolö odoaea helësëaleada, damo gogi dëdëi goda Madiu hi made dëdëi gasoda, dolö elöea hobeala dëdëi gabula helësëi. Ulugu 20.18 bimalo.

*Sadiusi dolö amolia Yesuma baagoi nowelo amoie nabi
(Maga 12.18-27, Ulugu 20.27-40)*

²³ Segeyo amo galamu, Sadiusi dolö nefolalo amolia Yesuma afädë nabulöie e neebea misi. Sadiusi ilia udia dolö baagoi amoli made nowemolöla sälo. ²⁴ Ilia nabahalea, Säla Olelelo-o, Mosesea sähaleada, Dolö baagoi amea malö made sogobala baagoi galëda, baagoi amoie edooea udia didalo amo bedefala nealahilä, edoo baagoi amoie malö sogobamolö dialeala säla dëdëla negei dialea. ²⁵ Amaimo, niligi edoolalal gifalädalia nefolalo amoli, abulümi amea udia nii amo malö made sogobala baagosebegi, éoea udia amo nii. ²⁶ Neala nea, edoo agedu amoge amo gadola wäla hamosebegi, edoo osoda amoge baagolebe, sosogo gifalädalia amoli sulubadela baagola mimisa maadei. ²⁷ Amala baagosa maadeibua, udia amo hobealafalä baagola wagai. ²⁸ Amo gadola hamoi amo, ili sulubadelaea udia afädë amomu neala nelo. Amai, hobeia baagoi nowesolo amo gala, malö gifalädalia amoligi udia amoda abodowei udia samolöda nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Ado säla dëdëla negei dibe amoge, Godeie geloi dibe amoge made dawadigi neebe goeada, dilia asiala helësäla säsebego. ³⁰ Amoieda, udia dolö baagoi amoli nowela galaseda, udia made nimolöge, dolö made fimolöge. Selesaia fii ili selesaia mosöa nefolalebe amoli gadoi namolömelä. ³¹ Amalo amo, baagoi amoli neala nowelasimolö amoieda, Godea dilima ado säla dëdëla negei dibe amoda, aso, nidela made neale. ³² Ea sähalea, Neda Abalahama, Aisaga, Yeigabala ilile Gode neawela säla dëdëla negei dialea. Gode eda baagoi amolile Gode made, eda nefolalebe amolile Gode neamelëla säi.

³³ Amala säsebegi, udia dolö gegedoi nefolalo amolia nabalahilä, ea säla olelesebe amogi asigigi fudugisa nefolalo.

*Godea nilia hamomalai dibe amogi, edefadeda abododula nabi
(Maga 12.28-34, Ulugu 10.25-28)*

³⁴ Yesuea ado säi amea, Sadiusi ilia säla obögëmolöi made nefolaleamelëla säi amo nabala, Felesi dolö nefolalo amoli gegedolahilä, ³⁵ ili sosogo amoligi dolö afädë mala säla negei amo olelelo amea, Yesu fedogola bimolöie ema ado afädë nabi. ³⁶ Dolö amea nabahalea, Säla Olelelo-o, Ado säla negei amogi, nilia hamomalai dibe edefadeda abododula nabi. ³⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Dafidilo Geloi die Gode neebe amo die bobaage, gesamiage, asigiage, boba hamomalo. ³⁸ Nilia hamomalai dibe amoligi, edefadeda amomelä. Amoda dafidilomelä. ³⁹ Amase, agedu gowege amo gadoimelä. Dihidi boba hamolo amo gadola, odoa dibälä nefolalebe amolige boba hamomalo. ⁴⁰ Mosesea Ado sulubadela säla negei dibe amoge, bea säle nefolalo amolia bea säla negei dibe amoge, nilia hamomalai ado äudä amolegimu begedidigila gosai dialeamelëla säi.

*Afädë Memelei moholömelëla säla negei amoie nabi
(Maga 12.35-37, Ulugu 20.41-44)*

⁴¹ Felesi dolö amoli gegedoi nefolalebegi, Yesuea ilima nabahalea, ⁴² Afädë Memelei amoieda, dilia abilia helësäla. Eda nowëie malö neala nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Debidii malöla säi. ⁴³ Amala säla obögësebegi, ea ilima nabahalea, Amai galëda, Godeie Gesamia Debidima adolasisebegi, Debidia ema Dafidilo Gelola säi amoda abiliadu. Debidida gomalä säimelä.

⁴⁴ Dafidilo Gelola nüe Dafidilo Geloma sähalea, Die ado nii nefolalebe amoli die emoea daisamäia, na neala ifosidelä, dida nüe naabo dafädimadi beaha samialola säi. ⁴⁵ Debidia hii ema Dafidilo Gelola säi galëda, eda Debidii malöda abeahäladula nabi. ⁴⁶ Amala nabasebegi, afädëa ema ado säla obögëmolöi made meli. Amasebegi, segeyo amilanofela, ili bedähalea, afädëa ema ado bu made nabelo.

23

*Felesi dolöle mala dawadigi dolölele mala
(Maga 12.38-39, Ulugu 11.43, 11.46, 20.45-46)*

¹ Hobeala, Yesuea udia dolö gegedoi amolimage, ie bëgëla aulo amolimage ² sähalea, Mala dawadigi dolö amolige, Felesi dolö amolige Mosesee filodaia saleamelë. ³ Amai gabugi, ilia dilima ado sulubadela säse amoda, dilia nabala bëgëla hamomolöi. Gaso, mala ilia hamose amo gadolada, dilia made hamomalo. Mida, ilia made hamosalea, adoeamu sälo gabugi. ⁴ Ilia nelebo yöi neegila häuala gaulo amo, dolöle giidäda negesilo amogida, hilida naaboea didiigila yöi amoli gaumolöla made helësömelä. ⁵ Nelebo sulubadela ilia hamose amoda, dolöle bimäiala hamolo. Iliada nelebo salelo amogi ado damui dëdëla salalahilä, odagiage baala, amase, naabogige gälo gaso, ilia salelo amoli edefade bobogalamu gälo

* ^{23:2:} Mosesee filodaia saleamelëla säi amoda, Ado säla negei amo Mosesea udia dolöma olelesa nelo amo gadola, mala dawadigi dolö amolimage, Felesi dolö amolimage amo gadola säla olelesa nefolalo amoie säi.

nefolalo. Amase, iliada ēfē gadoi fagulo sedade gäi amoë bidigi begedidigilo gaso, ilia ēfē sedadeamu begedidigilo nefolalo.^{*} ⁶ Iliada molö nasebea amige, gedolo mosöa amige, dafidilo filo dibeä ami fimolömu hamelo. ⁷ Amase, iliada magaia gaamugi, udia dolöea ilima, di go gabiola sämäiage, säla olelelola sämäiage hamelo.

⁸ Amalo gaso, dolöea dilima säla olelelola sämölöi mademelë. Mida, afädë emu dilile säla olelelo nea. Dili sulubadela didoo didoolali neamelë. ⁹ Amase, nagadaiaawi neada, dolö afädëma dilile diadolada sämabio. Mida, afädë emu dilile diado nea. Amoda selesaia mosöa neamelë. ¹⁰ Dilima dafidilola sämölöi mademelë. Mida, dilile Dafidilo afädë nea. Amoda Afädë Memelei amomelë. ¹¹ Dilile busa edefadee neebe amolida, dilile hamoi ugila negela hamolasilo namolömelë. ¹² Afädëa hï e ilibialo amoda, neala nagadaialasisalea, amase, afädë hï e nagadaialo amoda, ilibialasimolömelëa säi.

Yesuea mala dawadigi dolömage, Felesi dolömage mala nafade ilia hamosebe amoë säi (Maga 12.40, Ulugu 11.39-52, 20.47)

13-14 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami udia dolöie odagia gala didigilo. Dihili dilida made nogila digahalea, dilia udia dolö nogila digadelä hamose amolile idi gala didigilomelë.*

¹⁵ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Dolö afädëamu dili bögëla aulo namiäiale, dilida duhulu dibeamadige, sege föi dibeamadige nawesa aligilo. Amaimo, e hä bögëla aulo aligiseda, e heli segeëe malö dili gadoi hamolasilo. Gasoda, ie mala nafadea dili baagila aulomelë.

¹⁶ Dihili dili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebego. Dili asigii gabu. Mida, dilia sähalea, Afädëa gobela ilo mosöla säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, amoda memalä melëlo. Gaso, afädëa gobela ilo mosöa golola säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, amoda ea säi amo gadola hamomolö dialeala sälo. ¹⁷ Dilida asigi maade, si golai gabu. Godeie siigi hedabifalida abodo. Golo amo hedabi gabule, ma gobela ilo mosö amo hedabi gabule. Diliada dawa, goloda gobela ilo mosöa dibe amoë, Godeie nafolala hamolo. ¹⁸ Amase, dilia elö sähalea, Afädëa gobela ilo aulila säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, amoge memalä melëlo. Gaso, afädëa auli amodaia nelebo odala i amola säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, amoda ea säi amo gadola hamomolö dialeala sälo. ¹⁹ Dilida si golai gabu. Godeie siigi hedabifalida abodo. Nelebo gobela ilo amo hedabile ma, auli amo hedabile. Diliada dawa, nelebo gobela ilo amo aulidaa dibe amoë, Godeie nafolala hamolo. ²⁰ Amai gabugi, afädëa aulila säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, eada auli amoge, nelebo sulubadela aulidaa dibe amoge säla, migalia diigila ado gelola säla negelo. ²¹ Amase, afädëa gobela ilo mosöla säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, eada mosö amoge, mosö amogi aligilo amoge säla, migalia diigila ado gelola säla negelo. ²² Afädëa selesaia mosöla säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, eada Godeie sigi aligila filo amoge, filo amodaia sebe amoge säla, migalia diigila ado gelola säla negelo.

²³ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, nelebo nelësa sagaia neebe amo sulubadela amogi, nabülsä mogelahlä nabü afädë Godegäli ilo gaso, Ado säla negei dibe amogi ado edefadeda, dilia buludola fisi. Buludola fisi amolida gowe ili. Mogola hamologe, bobasëla ugila negeloge, amase, asigi afädë negeloge buludola fisi. Nabü afädë Godegäli ilo dafidi säi amo made fisila, dilia ado edefade gowe ili hahamosa nelo galebeda, dofegalabio. ²⁴ Dihili dili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebego. Diliada molö gobeti nahalea, eeme nelësa seëgi, amo neadigilo gaso, molö gobetigi sugua gamele seëgi, amola wälada sübä dëgilomelë.

²⁵ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Diliada gaaboge faloge daia baagido gomu hélo gabu. Gaso, isogida dilia dihilile asigi made sigi aligila, molö fa nelo amea nobai gabumelë. ²⁶ Felesi si golai di, gaabo isogi dafidi nigime hëmalo. Amala hamoseda, daia baagido goge gëgelë baai made bimolömelë.

* **23:5:** Ilia sisigila sähalea gälo amoda Yu dolö ilia hamolo. Iliada ado damui odoa dëdëlahilä, nelebo salelo amogi salelo, amo dëdëla sali amoda ilile naabo fefeädimadige gälo, amase, ilile odagiage baalo. Sigi Obëgëi 13.9, 16, Mala Bu Eegei 6.8, 11.18 amoli bimalo. Amase elöda, Yu iliada ado Nidei 15.37-41gi dibe amo bögëla, ēfë hilile fagulo gäi amoë bidigi begedidigilo. Amalo gaso, Yesuea sähalea, Mala dawadigi dolöge Felesi dolöge sisigila sämölöe nelebo gälo amoda edefade bobogama gälo, amase elöda, ēfë sedademü ilile fagulo bidigi begedidigilo. Mida, udia dolöea bimäiala, ilida hä dofä Godeie Ado säla negei amo bögëlo gabula sämäia amalola säi. * **23:13-14:** Dawadigi dolö odoaea helësäaleda, ado odoage damo amogi dialeala helësë. Ado amoda gomålä. [14 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia udia didalo sebe amoli dahila neala, ilile mosöa nelebo dibe amo fa neala gaula aulo nea. Dilile asigi musügä negesilahilä, adoeamu Godema sedadelä adolo nea. Amala hamosebe amoë, dili së edefade muäia baala ïmolömelë.] Maga 12.40 bimalo.

²⁷ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Dilida baagoi bauia beni faleia hëi amo gadoi gabugo. Baui daia amoda hedabifali beaha gaso, isogi dolö baagoi amolile giwi amoge, nelebo sulubadela nigime baala nobai dialea. ²⁸ Amo gadola wäla, dilile domalo beala udia dolöea asigisaleada, dilida dolö mogoi gabula asigilo gaso, dilile isogida asigi fea negeloge, mala nafademu hamologe nobai gabugo.

²⁹ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Diliada bea sälö amoli baulo mosö olala, amase, dolö mala mogoi hamolo amoli baulo mosö amoge momadolo gabio. ³⁰ Dilia sähaleada, Nilü nilile mäüla ili nefolalo amogi galebeda, nilia ili ugila negela bea sälö ilile heale made digalabiola sälö. ³¹ Amala sälö ameada dilia olesalea, dilida bea sälö nufidelo amolile malö gabula olelomelë. ³² Amalo gabugi, dilia dilile diadola ilia mala hamolo amo gadola, hamola wagamalo.

³³ Dilida baagolo nubage, nubaïe malöge nebego. Godea dilibalä gudisegi, dili heli segea moholö amoda abehäla sisigala moholö gabu. ³⁴ Amat gabugi, nabuö. Na bea sälöge, dolö asigi falagaseige, amase, mala dawadigi dolöge dilima fisiga gamolömelë. Odoada dilia nufudala baagola, odoada i fügägi baala negemolömelë. Amase, odoada dilile gedolo mosö am i fügälahilä, ili nesila gaamu afädégila doadigila awäla, gaamu elögí nesila fisiga gamolömelë. ³⁵ Amoie mida, dolö mogoi nagadaiaawi nefolalo odoaea nufi amoli sulubadelaie heale digai amoda dilimamu diamolömelë. Mi gäwila dolö mogoi Aibeledale heale digaia amila maala, Belegaeiae malö Segelaeage, dolö dilia gobela ilo mosöle gobela ilo aulile adeba ami nufi amoie heale digaia ami, ili sulubadelaie heale digai amoda dilimamu diamolömelë. ³⁶ Na dilima dofä sähago. Nafade egoweli sulubadela hamoi amoie bidi nimolö amoda, udia dolö walio nefolalebe welia nimolömelëla säi.

*Yesuea Yalusaleme bobasëi
(Ulugu 13.34-35, 19.41-44)*

³⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Yalusaleme-e, Yalusaleme-e, bea sälö nefolalo amoli nufudala baagologe di. Amase, dolö digali fisiga wei amoli igia nufideloge di. Haea gagalugoea ie malö augia hawa neala gafedela musügä negelo amo gadola, segeyo aboläiagi gadola, na die malö goli neala gegedolasideläi gaso, dilihil habosio. ³⁸ Nabuö. Godea dilile mosö digila awäla, mosö amo memälä diamolömelë. ³⁹ Na dilima sähago. Dilia ne bu elö made beala nelolahilä, dilia sähalea, Afädë Dafidilo Geloïïe eígila maahago, Godea e neala obeägilasimäiala säsolo amo gala, dilia ne bimolömelëla Yesuea säla ï.

24

*Godeie mosö nafademolömelëla säi
(Maga 13.1-2, Ulugu 21.5-6)*

¹ Yesu e Godeie mosöamadila awäha nebegi, ie bëgëla aulo amoli e neebia maalahilä, ilia ema, Godeie mosö amoli bimola säi. ² Amala säsebegi, ea ilima säla obëgësalea, Egoweli beahale. Na dilima dofä sähago. Igi elö daia dadagulula fedai golida, sulubadela mugulula digaha maademolömelëla säi.*

*Yöi yafie moholömelëla säi
(Maga 13.3-13, Ulugu 21.7-19)*

³ Yesu e Olibebidaia sebegi, ie bëgëla aulo amoli hilidomu maalahilä nabahalea, Dia nillima säla ïmo. Dia säi amo abola besela galamolödu. Dafidi nelebo edodale besela galasegi, nilü amo bealahilä, di hä, ulufadigimolö amoge, aligila wagamolö amoge, ga made gabula helësemolöla nabi. ⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Odoaea dili dahila neloea, idihë namialo. ⁵ Mida, dolö yafie maalahilä nie ei säla, Afädë Memeli Geleso amo ne misi neawela sälähilä, udia dolö yafie dahila nimolö moholömelë. ⁶ Amase, sege ga madefalä nudusalea ado goba nabase amogige, sege wagadi made nudusalea wabula säse amo nabase amogige, dili fudugila bedäloea, asigi sigi namialo. Nelebo amala hamomolö dialea gaso, amoda aso, aligila wagamolö mademelë. ⁷ Fii elöle elöle nudula digi, gamane elöle elöle nudula digisa namolömelë. Amase, sidë ige, fogolige sege odoagi moholömelë. ⁸ Nelebo amoli sulubadela hamomolö amoda, udiaeaa malö ägümolö salea, mi gäwila sëlo amo gadoi bimolömelë.

⁹ Amo gala, dili gaula neala sëlasila, nufudala baagomolömelë. Nie eigi nefolalebego bealahilä, udia dolö fii odoa amoli sulubadelaea dilima bimolö habobamolömelë. ¹⁰ Segeyo amo gala, yafiea nema asigi afädë negei amo digila awälahilä, ilia hilimu bimolö habobala, odoama gaula imolömelë. ¹¹ Amase, wäfali bea sälö yafiega maalahilä, udia dolö yafie dahila nimolömelë. ¹² Mala nafade edese amea, udia dolö yafiea boba hamolo amo gögila

* **24:2:** Yesuea ado sedadelia bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, biida go. Ea segeyo aligila wagamolö amoie sähä nelo. Ado amoda 24.2-25.46 amogi dialea.

badilimolömelë. ¹³ Amamolö gaso, afädëa aso maadelahilä, wagamäiala gelola aligiseda, e damula moholömelë. ¹⁴ Fifii asi sefolalebe amoli sulubadelaea nabaha maademäia, Beaha Maadela Sigi Neebe amoëe Ado Mala Hedabi amo sege föi sulubadelagi säla daidosa maademolömelë. Amala daidosa maadeseda, aligila wagamolömeläla säi.

Nelebo yöi ayägöloi bimolö amoëe säi

(*Maga 13.14-23, Ulugu 21.20-24*)

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amamolö gabugi, dilia bea sälo Danialoea nelebo yöi ayägöloi amoëe säla negei amo Godeie mosöa dië beaseda, (ado egowe nidesë ameada hedabola helësemalo) ¹⁶ Yudia segea sefolalebe amolida, segebi dibeä amäi fisäla baluluia afufumalo. ¹⁷ Amo gala, afädë mosö figidaa sebe amea digalahilä, mumusogi ie nelegei nea digamabio. ¹⁸ Amase, afädë sagaia neeve amea, fagulo dala salugalo negei amo mosöa nea obögëmabio. ¹⁹ Segeyo amo gala, udia fagulo hagu sefolalebe amolige, malö dubo dodo iaha sefolalebe amolige, asigii gabu. ²⁰ Fisäla moholö amoda i bäu gisalea gögi mulo amo gala galäge, amase, hele filo segeyo Sabada gafegi galäge muloea, dilia Godeme adosa namialo. ²¹ Mida, segeyo amo gala yöi edefade elö elöla yafie maala negei dië bimolömelë. Sege föi dibe sulubadelä mi gäwila hamoia amila yöi amo gadoi made meli. Amase, hobeage bu elö made bimolömelë. ²² Amaimo, amo gala Godea segeyo obobagilasi made galebeda, udia dolö sulubadelä fisilabio. Amalabio gaso, udia dolö hi memelei amoli helëselahilä, obobagilasimolömelë.

²³ Segeyo amo gala, afädëa dilima sähalea, Bimo. Afädë Memeli amo misi neala säsege, gagowi misi neamelëla säsege, dofä gabula helësemabio. ²⁴ Amoëe mida, wäfali Afädë Memeli gadoi odoage, wäfali bea sälo odoage moholömelë. Amala maalahilä, ilia udia dolö Godea memelei nefolalebe amoli dahila neala hamomabebela bimolöie, dolöea dofä hamomolöi made gadoige, hido elöige hamosa namolömelë. ²⁵ Nabuö. Amo made hamola neeve amo gaalu, na dilima säla iahagomelë.

²⁶ Amaimo, afädëa dilima sähalea, Nabuö. Sege udia dolö aligilo made dibeä ami neala säseda, ami mosabio. Amase, afädëa sähaleada, Mosö hogoli afädëgi nogila digai saleala säseda, dofä gabula helësemabio. ²⁷ Mida, sege yabagelela eso maasidola maala, eso digasido amige yo digalo amo gadola, Dolöie Malö amo ulufadigisolo amo gala, amo gadola wäla ulufadigmolömelë. ²⁸ Baagoi domalo dibeä ami haea säsäli gadoi gegedolomolömeläla säi.

Hobeala Dolöie Malö ulufadigimolö

(*Maga 13.24-27, Ulugu 21.25-28*)

²⁹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo amogi yöi yafie elö elöla amo hamosa maadei amole, eso usila, aube made neëla, amase, gasumili mudaiala besela didigafulahilä, muugi nelebo geloi hido elöi amoge neala fogolasimolömelë. ³⁰ Amala hamosegi, Dolöie Malö amoëe nofe elöi amo mudaia ulufadigisegi, sege dibe sulubadelagi nefolalebe amoli didigaomolömelë. Ilia beahalea, Dolöie Malö amo geloi amole, yo digalo hido elöifäli amolebalä, mu baidilidaia maala neë bimolömelë. ³¹ Amase, fuuloea gelola fuuse amo gaalu, ea ie selesaia fii amolima mosalolahilä, udia dolö hi memelei sege föi sulubadelagi, agesu näiado nefolalebe amolige, näiado nefolalebe amolige, neala gegedolasimalola sämolömeläla säi.

Yesuea äfääeoëe ado säi

(*Maga 13.28-31, Ulugu 21.29-33*)

³² Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Diliada äfääeoëe mala amogi helësemalo. Äfääeo fëségësisila, bäu gähe bobagiseda, dilia helësesalea, sege esomolöda ga made gabula helëselomelë. ³³ Amo gadola wäla, nelebo sulubadeläla säsewe gadoi hamose dilia beaseda, amoda hä, ga made, suägisa gabula helësemalo. ³⁴ Na dilima dofä sähago. Udia dolö walio nefolalebego baagola made nefolalegi wäla, nelebo säi amoli sulubadeläla hamosa maademolömelë. ³⁵ Mu giwige, naga föige hogosa helemolö gaso, nïe adoda dofä made hogosa helemolömeläla säi.

Dolö afädëa gowe gala hamomolöla dawa madela säi

(*Maga 13.32-37, Ulugu 17.26-30, 17.34-36*)

³⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amala hamomolö amoda segeyoge, aoage afädëa dawa mademelë. Selesaia fii iliäge, Malöeage dawa mademelë. Naadoea hidomu dawadigi neameli. ³⁷ Dolöie Malö ulufadigisolo amo gala, Noaëe segeyogi hamoi amo gadola wäla hamomolömelë. ³⁸ Ödä bëi made maala nebegi, ilia molö ödäge nadigi, udia neadigi, dolö fila awäla digisa nebegi, Noa duugi fila fedamolö segeyo amo besela galaimelë. ³⁹ Ilia dawa made nebegi, ödä bëi maala ödäea sulubadelä mai. Dolöie Malö ulufadigisolo amo galage, udia dolöea amo gadola wäla hamosa namolömelë. ⁴⁰ Segeyo amo gala, dolö äädä sagaia neëgi, elö amo neahalea, elö amo dägila moholömelë. ⁴¹ Udia äädä wahalo däilaha neëgi, elö amo neahalea, elö amo dägila moholömelë.

⁴² Amai gabugi, dilile Dafidilo segeyo gomo gala moholö gabula, dilia dawa made ameada, dili idihë namialo. ⁴³ Ado gowe helësëmalo. Mosö eedoea fa nelo dolö gasigi gowe gala moholöla helësëi galebeda, ea idihë neëgi, ie mosö dagabola fa nea digamäia fu made ialabiomelë. ⁴⁴ Amai amea, Dolöie Malö moholö amoda, dilia gowe gala moholö gabula helësëi made neëgi, e moholö ameada, diliia daiaha namolö dialeala sää.

*Ado besula hamoi hamolasilo hedabiëge nafadeëge
(Ulugu 12.41-48)*

⁴⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hamoi hamolasilo asigi falagaseige, nulügäige neeve amea, ie dafidiloea hile mosöa hamoi hamolasilo odoa sigi namiäia, ilile molö segeyo hii daiala negeifaligi mogela ilo amoda abodowedu. ⁴⁶ Ie dafidilo amo maalahilä beahalea, hamoi hamolasilo amea, hamoi amo gadola wälä hamosa neë beaseda, hamoi hamolasilo amo obeägisa namolömelë. ⁴⁷ Na dilima dofä sähago. Dafidilo amea hamoi hamolasilo amoma ie nelegei sulubadela sigi namialamolömelë. ⁴⁸ Amaimo, hamoi hamolasilo nafadea asigiamu helësëalea, nüe dafidilo aso, deegela, fodo made moholöledula helësëlahilä, ⁴⁹ ea hamoi gaalu hamolasilo nefolalebe amoli nufudala, gagaolo ödä nülo dolöbalä molö ödäle naaha aligilomelë. ⁵⁰ Amai gabugi, hamoi hamolasilo amea e segeyo gowegi, aoa gowegi moholöla helësëi made neëgi, ie dafidilo amo moholömelë. ⁵¹ Maalahilä, ea hamoi hamolasilo amo neala nafademoi nafadelasila, e asigi fea negelobalä nami-alamolömelë. Amida, ili diisalea bese ali nalëgësa namolömelëla sää.

25

Ado besula udia dodola nabülasëi sää

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo amo galada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida, gowe gadoi diamolömelë. Udia dodola nabülasia ilile elamu amoli neala gaula, udia nimolö dolö amo gausiamolöle afiai. ² Udia amoligi biada asigi maade, amase, biada asigi gäwi. ³ Udia asigi maade amoliada, ilile elamu gaula afiai gaso, amabalä weli osala nafolala, gaula made afiai. ⁴ Amasebegi, udia asigi gäwi amoliada, weli ödä iigi söga salala nafolala, ilile elamubalä gaula afiai. ⁵ Udia nimolö dolö amo fodo made maasebegi, ili süwiala waola, sulubadela adidi difolalo.

⁶ Gasi mogogifali, afädëe uuahalea, Uuaa. Udia nimolö dolö amoda hä, misi gabio. E gausiamolöle afiamalola uuai. ⁷ Amala uusebegi, udia dodola amoli sulubadela nowelahilä, ilile elamu amoli hahamogilahilä gaui. ⁸ Amasebegi, asigi maade amolia asigi gäwi amolima sähalea, Dilia weli gogi nüli gögödëla imo. Nilile elamu usidelä hamosebelä sää. ⁹ Amala säsebegi, asigi gäwi amolia säla obëgësalea, Ai. Weli wegida dilida nililada dofëa made. Bidi neasea ami awäla, dildia dilihile bidia nimalola sää. ¹⁰ Amala säsebegi, ili weli nea asi amo gaalu, udia nimolö dolö amo besela galai. Amasebegi, daiia udia amolida ebäla awäla, udia neahalea molö edefade nasebea ami digala, idi gai. ¹¹ Hobeala, udia dodola odoa amoli maala, ilia sähalea, Dafidilo, dafidilo, nüli idi gai dogasimola sää. ¹² Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dilida na dawa madela sää.

¹³ Amamolö gabugi, dilia segeyoge aoage dawa made neeve ameada, idihë namialola Yesuea sää.

*Ado besula hamoi hamolasilo ohodoaë sää
(Ulugu 19.11-27)*

¹⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida, gowe gadoi diamolömelë. Dolö afädëa e sege wagadi made moholö awähalea, ie hamoi hamolasilo amoli misialalahilä, ilia ie nelegei sigi namiäiae, ilile naabogi gausisi. ¹⁵ Ea afädëe muni giwi siliba dausini bia i. Elömada muni giwi dausini äudä i, amase, elömada dausini afädëfali i. Ilile asigi dibë amo gadola, afädë afädëlama muni sogola gausisi. Amala hamola negesilahilä, e asi. ¹⁶ Awäsebegi, dolö dausini bia nelo ameada, fodolofali awäla bisinesi hamosa neada, dausini bia elö neala baai. ¹⁷ Amase, dolö dausini äudä nelo ameage, amo gadola hamosalea, dausini äudä elö neala baai. ¹⁸ Amai gaso, dolö dausini afädë nelo ameada awäla, ie dafidiloie muni giwi dausini amo naga dögölahilä, naga isogi müsügä negesi.

¹⁹ Segeyo holöbö ede nelolahilä, hamoi hamolasilo amolile dafidilo amo obëgëla, ea muni i amoie, ilibälä ado fädäla sämolöie misi. ²⁰ Dolö muni giwi dausini bia nelo amea, dausini bia elöge baala nii amo gaula maala nea sähalea, Dafidilo, dia negali dausini bia i. Ameada, na dausini bia elö neala baai amo gowemelë. ²¹ Amala sälebegi, ie dafidilo amea ema sähalea, Hamoi hamolasilo hedabi-e, dia hamoi hedabolafali hamoi gabu. Dida asigi nulügäi. Dia nelegei holöfali go hedabola madëlala sigi nelo goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiae imolömelë. Di nebalä obeägisa namolöie misiela sää.

²² Amala säsebegi, dolö dausini äudä nelo ameage maala nea sähalea, Dafidilo, dia negali dausini äudä i. Ameada, na dausini äudä elö neala baai amo gowemelë. ²³ Amala sälebegi, ie dafidilo amea ema sähalea, Hamoi hamolasilo hedabi-e, dia hamoi hedabolafali hamoi gabu. Dida asigi nulügäi. Dia nelegei holöfali go hedabola madëlela sigi nelo goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiae ïmolömelë. Di nebalä obeägïsa namolöle misiëlä sää.

²⁴ Amala säsebegi, dolö muni giwi dausini afädë nelo ameage maala nea sähalea, Dafidilo, dida dolö aabelä habobalo amo na dawa. Dia made sagaia amida, dia molö nelo. Sege dia molö gägä made fëfëia amige, diada molö gegedola negelo. ²⁵ Amalo ameada, ne bedähalea. Ne awäla, die muni giwi amo na naga dögöla negei. Die muni amoda gowemelë.

²⁶ Amala säsebegi, ie dafidiloea ema säla obégësalea, Hamoi hamolasilo nafade di, dida habobame. Dia helësësalea, sagai na made sagaia ami na molö nelo, amase, sege na molö gägä made fëfëia amige, nada molö gegedola negelola helësële. ²⁷ Amala helësëi galëda, dia bëgi dolöbalä nïe muni negesi galebeda, ne obégëla maala, baai muni amola nealabio.

²⁸ Amai amea, muni giwi dausini afädë ea gaula neebe go neala, dausini nabülasi galebe amogali ïmalo. ²⁹ Amoëeda, sulubadelaea nelebo afädë gaula neebe amolimada, odoa baala ïasegi, yafie gaula namolömelë. Gaso, afädëa nelebo afädë made gaula neebe amomada, holöfälimele gaula neebe amoda haila nimolömelë. ³⁰ Hä, hamoi hamolasilo nafade goda sege gasimi sagai dibeä ami sogobala sadia idogomalo. Amida, ili düisalea bese ali nalëgësa namolömelëla sääla sää.

Dolöe Malöea udia dolö sulubadela mogemolö

³¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dolöe Malö amo, ie yo digalo hido elöi salugalahilä, selesaia fii sulubadelabalä maasolo amo gala, e ie sigi aligila filo hedabi hido elöidaiya samolömelë. ³² Fifi asi sefolalebe amoli sulubadela, ie odagia maala gegedolasisegi, sigi aligilo ilia sugua sibile sugua memele nafolala mogelo amo gadola, eada udia dolö mogela, ³³ sugua sibida dafädimadi negela, sugua memeda fefeädimadila negemolömelë.

³⁴ Amo gala, beaha aligilo Ginia ie dafädimadi nefolalebe amolima sähalea, Nie Naadoea neala obeägilä dili-e, dili misië. Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami digamalo. Amoda sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila dillile daiai dilo. ³⁵ Mida, ne sidëa baagoi nebegi, dilia ne molö i. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä i. Amase, ne näiadodi dolö gabugi, dilia ne mosöa sigi asi. ³⁶ Ne fagulo maade nebegi, dilia ne fagulo i. Amase, ne oloi dibegi, dilia ne sigi nelo. Ne galabaia mosöa nebegige, dilia ne bea misila sämölömelë. ³⁷ Amala säsegä, mogola hamolo nefolalo amolia ema säla obégësalea, Dafidilo Geloi-e, di sidëa baagoi nebegi, nilia abola beala, di molö iasio. Di ödä haläi nebegi, nilia abola di ödä iasio. ³⁸ Amase, di näiadodi dolö nebegi, nilia abola di mosöa sigi awäso. Di fagulo maade nebegi, nilia abola digali fagulo iasio. ³⁹ Amase, di oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, nilia abola bea awäsiola nabulömelë. ⁴⁰ Amala nabasegi, Gini amea ilima säla obégësalea, Na dilima dofä sähago. Dilia nelebo sulubadela nïe nedoolaligi afädë holöbö gidogofali neebe amoma hamoi amoda, dilia nema hamoila sämölömelë.

⁴¹ Amala säsegä, ea fefeädimadi nefolalebe amolima sähalea, Nemola fisi udia dolöla dili, dilida ne neebeawi made, bahila aifiala, nulo usilo made dibeä ami moholö mosö. Nulo amoda mugabe busa amoëge, ie hamoi hamolasilo amolilege daiai. ⁴² Mida, ne sidëa baagoi nebegi, dilia ne molö made i. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä made i. ⁴³ Amase, ne näiadodi dolö gabugi, dilia ne mosöa made sigi asi. Ne fagulo maade nebegi, dilia ne fagulo made i. Amase, ne oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, dilia ne made bea misila sämölömelë. ⁴⁴ Amala säsegä, iliage naba obégësalea, Dafidilo Geloi, di sidëa baagoi nebegige, di ödä haläi nebegige, di näiadodi dolö gabugige, di fagulo maade nebegige, di oloi dibegige, amase, di galabaia nebegige, nilia amo abola bealahilä, di made ugila negesiola nabulömelë. ⁴⁵ Amala nabasegi, ea ilima säla obégësalea, Na dilima dofä sähago. Dilia nelebo sulubadela afädë holöbö gidogofali neebe amoma made hamoi amoda, dilia nema made hamoila sämölömelë. ⁴⁶ Amai gabugi, ilida së nahamu namolöia ami moholömelë. Gaso, mogoi hamolo amolida namolöi namolö dibeä ami moholömelëla Yesuea säla wagai.

26

Busa dolö amolia Yesu baagomäia nufulöla didiäha dilo (Maga 14.1-2, Ulugu 22.1-2, Yone 11.45-53)

¹ Yesuea ado amoli sulubadela säha maadelahilä, ie bëgëla aulo amolima sähalea, ² Segeyo äudä namolö gabulahilä, Baagila Asi Segeyo besela galamolö amoda dilia dawa.* Hä, Dolöe Malö amo i fügägi baala negemäia, odoaie naabogi gausimolömelëla sää.

* ^{26:2:} Baagila Asi Segeyola sää amoda, Isilaleie malö made nufudala, baagila awäla, Isibïie dolö malö abulümi amoli nufudaha maadei amoëie helësëla obégëlo segeyola sää.

³ Segeyo amo gala, gobela ilo busa nefolalo amola, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amolali, gobela ilo Busa Edefade, amoie äida Gaiafasa, amoie mosöa gegedoi. ⁴ Ilia Yesu abeahämola oodolahilä, nufudala baagomäia gaumolödula geleä didiäha difolalo. ⁵ Ilia sähalea, Amamolö gaso, Segeyo Edegi gedosolo amo gala made, udia dolöea gelola üala dodogöla sälöeala säi.

*Udia afädäa Yesuüe busagia weli söga negei
(Maga 14.3-9, Yone 12.1-8)*

⁶ Yesu e sege Bedani ami gudubu hamoi Saimonoea mosöa sebegi, ⁷ udia afädäa weli hedabi gafisigäi hido elöi muni edefadea nelo amo gaula, e sebea ami misi. Yesu e ami molö naaha sebegi, udia amea weli ödä i igia hamoigi osala negei dilo amo, ie busagia söga negei. ⁸ Amala hamo amo, ie bögëla aulo amolia bealahilä, ilia habobala sähalea, Faeagasebegoda edoiedu. ⁹ Ameada bidi edefade nealahilä, muni amo busadäoigali iälabiöla säi. ¹⁰ Yesuea ilia habobasebe amo dawadigi nea, ea ilima sähalea, Dilia e edoie yölasisa. Eada nema mala hedabi hamosebemelé. ¹¹ Busadäoida dilibalä namolöi namolömelé. Gaso, neda dilibalä namolöi namolö mademelé. ¹² Udia amea nие domalogi weli negei amoda, ne baumolö amoie daiai. ¹³ Na dilima dofä sähago. Ado Mala Hedabi gowe sege föi sulubadelagi sälä olelesaleada, e helësëlahilä, ea hamoi amoge sälä imolömeläla säi.

*Yudasaea Yesu hololömolöie ado afädë negela üi
(Maga 14.10-11, Ulugu 22.3-6)*

¹⁴ Giwilasi amoligi afädë, ie äida Yudasa Isagaliada, e gobela ilo busa neebea ami awälahilä, ¹⁵ ea nabahalea, Na e dilile naabogi gausideläie, diliada negali edo imolö gabula nabi. Amala nabasebegi, ilia muni giwi siliba nabülsäi ohodoa nidelahilä, egali i.* ¹⁶ Segeyo amila nofela, ea Yesu ilile naabogi gausimolöie fu hogosa nelo.

*Yesu e ie bögëla aulo amolibalä molö naaha dilo
(Maga 14.12-21, Ulugu 22.7-14, 22.21-23, Yone 13.21-30)*

¹⁷ Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö amoie segeyo bu agesolo amo gala, bögëla aulo amoli maalahilä, Yesuma nabahalea, Dia Baagila Asi Segeyo molö molö amoie, nilia abidi daimää hamesebela nabi. ¹⁸ Amala nabasebegi, Yesuea sähalea, Gaamugi awälahilä dolö amoma gomäla sämalö. Sälä Oleleloea sähalea, Nie fuda hä, ga made gabugi, nие bögëla aulolali, Baagila Asi Segeyo amoie molö molö amo na dibalä nuduläla sälä sämalola säi. ¹⁹ Amala säsebegi, bögëla aulo amolia Yesuea säi amo gadola hamola, Baagila Asi Segeyo amoie molö molöie daiai.

²⁰ Deadifäli, Yesu e giwilasi amolibalä molö naaha sefolalo. ²¹ Ili molö naaha sefolalea, ea sähalea, Na dilima dofä sähago. Dili sebegogi afädäa ne hololöla odoaie naabogi gausimolömeläla säi. ²² Amala säsebegi, ilile asigia edefade yöia idogolahilä, hido hidolæea ema sälä didigahalea, Dafidilo Geloi-e, nale, ma nalela sälä didigai. ²³ Amala sälä didigasebegi, Yesuea sälä obégësalea, Dolö nebalä falogi naabo gaalu digai ameada, ne hololöla odoaie naabogi gausimolömelé. ²⁴ ie sälä dëdëla negei dibe amo gadola, Dolöie Malöda baagomolö. Gaso, Dolöie Malö e hololöla odoaie naabogi gausise dolö amoda, asigii gabumelé. E emea made neegela ägüi galebeda, e hedabi aligilabiömeläla säi. ²⁵ Yudasa, e hololöla odoaie naabogi gausimolö amea nabahalea, Sälä Olelelo-o, nalela nabi. Amala nabasebegi, ea ema sähalea, Dihü säse gomeläla säi.

*Yesuea beledile wani ödäle ie bögëla aulo amoligali i
(Maga 14.22-26, Ulugu 22.15-20, Age Golidi 11.23-25)*

²⁶ Ili molö naaha sefolalea, Yesuea beledi afädë nealahilä, Godema nesegei. Nesegealahilä, ea beledi dagabodasila, bögëla aulo amoligali iähalea, Goda nие domalomeläla säi. ²⁷ Amala sälälahilä, ea gaabogi usi amo neala gaula nea, Godema nesegealahilä, iligali iähalea, Dili sulubadelæa go hä, gobe dadagabola mualo. ²⁸ Goda nие healemelé. Asialo made ado elöi sälä negemolöie healemelé. Nafade hamoi amoli hämäia, udia dolö yafiegali besigahawé. ²⁹ Na dilima sähago. Segeyo wila nofela, ne wani ödä bu elö made naala nelolahilä, Naadoea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, dilibalä bu elö molömeläla säi.

³⁰ Amala sälälahilä, ilia gë afädë udälahilä, Olibebia afiai.

*Fidaea Yesu dawa madela sämölömeläla säi
(Maga 14.27-31, Ulugu 22.31-34, Yone 13.36-38)*

* ^{26:15:} Muni giwi siliba nabülsäi ohodoa go, walioda aboläiadu nilia dawa made. Goda holöbö muni edefade. Hamoi hamolo dolöea aube bia gadoigige, gafeia gadoigige bidi nelo amo gadoi. Madiu 27.9-10 amoge bimalo.

³¹ Olibebia afiahalea, Yesuea ilima sähalea, Walio gasigi, dili sulubadelaea, nema hamosebe amo beahalea, dilile asigi afädë negeigo digamolömelë. Mida, ado säla dëdëla negei dibe amea sähalea,

Na sugua sibi sigi aligilo nufudasegi, sugua sibida fisäla dusudasila afufumolömelëla säla dëdëla negei dialea. ³² Amamolö gaso, ne nowelasisegi, na dili baagila, nedale Galili moholömelëla säi. ³³ Amala säsebegi, Fidaea ema säla obégësalea, Dima hamosebe amo bealahilä, sulubadelae asigi afädë negei amo digaseda, neda dofä made amamolömelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Na dima dofä sähago. Walio gasigi gagalugo gawalia made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämölömelëla säi. ³⁵ Amasebegi, Fidaea ema sähalea, Neda dibälä gaalu baagomolö galëge, ameada na di dawa madela dofä made sämölömelëla säi. Æ bëgëla aulo amoli sulubadelaeage amalamu säla didigai.

Yesu e Gesemani sagaia Godebalä adoi

(*Maga 14.32-42, Ulugu 22.39-46*)

³⁶ Yesu e libalä sege ëi Gesemani besela galalahilä, ea bëgëla aulo amolima sähalea, Ne holbö gasi gala Godema adose gaaluda, dili wi sefolamialola säi. ³⁷ Amala sälähilä, Fidage, Sebediie malö äudä amolege, ea ili sigi awälähilä nea, ie iso asigia yöia idogola, säosäosa nelo.

³⁸ Amala nea, ea ilima sähalea, Nie iso asigia edefademalä yöia idogosalea, ne baagomolö gabumelë. Dili gui nea, nihüligila idihé namolölamelëla säi. ³⁹ Amala sälähilä, e holbö gasi gala, nagadaya gumusula dia idogola dialea, Godema sähalea, Nie Naado, asiamolö fu galëda, gaabogi usi molö amo na asiamäia. Amamäia gaso, na hameise amo gadola made, dia hameise amo gadola hamomäiamelëla säi. ⁴⁰ Amala sälähilä, ea ie bëgëla aulo sebea ami awäla beahaleamelebe, ili süwia adi dibe amo bealahilä, ea Fidama nabahalea, Dilia nebalä aoa afädë idihé namolö ulisебe. ⁴¹ Nafadea dili fedogola melëloea, idihé nea, Godema adosa namialo. Dofä. Asigida hamomolöila helësëa neago gaso, domaloda wäbäi nebegola säi. ⁴² Amala sälähilä, e bu agedu obégëla, Godema adosalea, Nie Naado, go made asiala, muäia galëge, dia hameise amo gadola hamomäiamelëla säi. ⁴³ Amala sälähilä, e bu obégëla maala beahaleamelebe, ili süwia adi dibe meli. Mida, ilile si gafodo amo hä, gadugisalea amai. ⁴⁴ Ili ami bu elö dígila awälähilä, ea bu osoda Godema dafidi säi amo gadola wäla säi. ⁴⁵ Amala sälähilä, ie bëgëla aulo amoli sebea ami bu obégëla, ea ilima sähalea, Dili süwiamu diala, hele saleale. Bimo. Fu hä, ga madesebegó. Dolöie Malö amoda, nafade hamolo amolile naabogi hololöla gausisebemelë. ⁴⁶ Dili hä, nowemo. Afiadi. Bimo. Dolöea ne hololöla odoaëe naabogi gausimolö amo hä, ga made misi neebemelëla säi.

Yesu odoaëe naabogi gausi

(*Maga 14.43-50, Ulugu 22.47-53, Yone 18.3-12*)

⁴⁷ Yesuea ado amo aso, sähäne begi, giwilasi amoligi Yudasa e misi. Dolö maleia nudulo helebege baialage gaula, ebälä mofiai. Gobela ilo busa amoliage, udia dolöie dafidilo asigi gäwi amoliage, dolö amoli misialai. ⁴⁸ E hololöla ilile naabogi gausilo amea, ilima dafidi daiala säla iahalea, Na dolö gaula mimise amoda emelë. E gaumalola säla i. ⁴⁹ Ili maalahilä, e hä, Yesu neebea fodolofali maala sähalea, Säla Olelelo-o, di go gabiola sälähilä, e gaula mimi. ⁵⁰ Mimisebegi, Yesuea ema sähalea, Nedoo, dia hamomolö misi amoda hä, hamomola säi. Amala säsebegi, dolö amoli maala, Yesu hä, gaula fëdöi. ⁵¹ Amalebegi, dolö afädë Yesubalä nelo amea, ihelebe besela neawelähilä, gobela ilo Busa Edefade amoë hamoi hamolasilo amo nufudala, ie gëhe dagala sali. ⁵² Amala hamosebegi, Yesuea ema sähalea, Dia helebege diüh negeia ami negela obégëmo. Mida, dolö sulubadelaea helebea nudumolöie gauseda, helebea ili nufudala baagosa maademolö gabu. ⁵³ Na nie Naadoma nabaseda, eada waliomu selesaia fii yafie, ami giwilasi amo baagila asi amolida, nema fisiga wemolömelë. Na ema amala nabulö ulila helësëebele. ⁵⁴ Gaso, na amala nabaha galebeda, ado säla dëdëla negei dibe amo gadola, amala hamomolöi dialeala säi amo made gausiala digalabiola säi.

⁵⁵ Amo gala, Yesuea gegedoi amolima sähalea, Fa nelö gaumolöie mulo amo gadola, nudulo helebege baialage gagaulahilä, ne gaumolö misile. Segeyo sulubadelagi, nada Godeë mosöa säla olelesa sulo amogi, dillia ne made gaui amoda. ⁵⁶ Gaso, bea sälo amolia ado säla dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamolöie, nelebo sulubadelaa amala hamosamelëla säi. Amala säsebegi, bëgëla aulo amoli sulubadelaea e dígila fisäla awäha maadei.

Ilia Yesuma gudi nabi

(*Maga 14.53-65, Ulugu 22.54-55, 63-71, Yone 18.13-14, 18.19-24*)

⁵⁷ Yesu gaui amolia gobela ilo Busa Edefade Gaiafasa neebea ami, e sigi asi. Mala dawadigi dolöge, dafidilo asigi gäwi dolöge, ili ami gegedoi nefolalo. ⁵⁸ Fida e holbö

hobeala baagiala e bëgëla awäla, gobela ilo Busa Edefadeie mosö yala isogi digalahilä, hä, wagasebe amo bimolöie, hamoi hamolasilo amolibalä beaha sulo.

⁵⁹ Gobela ilo busa amoliage, Galisölö dolö amoli sulubadelaeage, e baagomäia nufulöie, dolö odoaea wäfali, Yesuea asiala hamose melëlo amo sämäiala hogoi. ⁶⁰ Hogosebegi, yafiea wäfali, ea asiala hamose melëlo amo säla misi gaso, e nufulöie mi made meli. Made beasebegi, giso hobealafali, dolö äüä maalahilä ⁶¹ sähalea, Egowea sähaleada, Na Godeie mosö go haila digalahilä, segeyo ohodoagi bu ulimolöimeläta säämeläla sää. ⁶² Amala sääsebegi, gobela ilo Busa Edefadea nowela aligalahilä, Yesuma nabahalea, Dia ado afädë made säla obégësale. Elea dima sääsegoda, abeahämola sähadula nabi. ⁶³ Amala nabasebegi gaso, Yesu e ado saula sulo. Amasebegi, gobela ilo Busa Edefade amea ema sähalea, Gode namolöi neeve amoë eigi, dia nilüma fädäla sämola säha. Afädë Memelei amoda, dile. Dida Godeie malölela nabi. ⁶⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obégësalea, Dihî sääse gomelë. Gaso, na dilima sähago. Hobealada, Dolöie Malö Geloi Edefade amoë naabo dafädimadi filahilä, e mu baidilidai a maaha neë bimolömeläla sää. ⁶⁵ Amala sääsebegi, gobela ilo Busa Edefade amea, hile fagulo gadelahea nea sähalea, Ea Gode gagadela sääsebego. Odoama ea hamoi amoë nali made nabedelämelë. Hädamade ea Gode gagadela sääse amo dilia hä, nabi amomelë. ⁶⁶ Dilia abilia helësëbelala nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obégësalea, Eda hä, nufudala baagomolö dialeala sää. ⁶⁷ Amala sähahilä, ilia Yesu e odagia gofedela gagalala, e nufudala iälalei. Odoaeada e naabo gafea nufudalahilä ⁶⁸ sähalea, Afädë Memelei, dolö di nufudase egoweda nowë gabu. Dihî bea säla sämola sähä nelo.

Fidaea Yesu dawa madela sää

(Maga 14.66-72, Ulugu 22.56-62, Yone 18.15-18, 18.25-27)

⁶⁹ Amo gala, Fida e segea yala isogi nogila digasia ami sebegi, hamoi hamolasilo dolisä afädë maalahilä ema sähalea, Dige Galili dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula sää. ⁷⁰ Amala sääsebegi gaso, Fidaea dolö sulubadelae sideaia ne madela sähahilä sähalea, Ado dia sääs goda, na dawa mademeläla sää. ⁷¹ Amala sähahilä, e yala baagido idi dagaboomadi awäha nebegi, hamoi hamolasilo dolisä elöea e bealahilä, ami nefolalebe amolima sähalea, Dolö egoweda Nasalese dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula sää. ⁷² Amala sääsebegi, Fidaea migalä diigila, bu elö ne madela gelola sähahilä sähalea, Dolö amoda na dawa mademeläla sää. ⁷³ Hobeala, dolö odoa ami nefolalebe amolia maalahilä, Fidama sähalea, Dida dofä amoligi gabu. Dia adosebegoea dihidi ulufadigisebegomeläla sää. ⁷⁴ Amala sääsebegi, Fidaea, na we wäfali säseda, dofä ne Godea së imäiala sähahilä, migalä diigila sähalea, Dolö amo na dawa mademeläla sää. Ea säia gai amore, hä, gagalugo gawalia gäi. ⁷⁵ Amala gäsebegi, Fidaea helësësalea, Yesuea sähalea, Gagalugo gawalia aso, made gäla neëgi, dia ohodoala ne dawa madela sämölömeläla sää amo helësëla obégëi. Amala helësëla obégëlahilä, e segea doadigila awäla, gäia güüsäla dëisa nelo.

27

Ilia Yesu e Gabena Bailadi neebea sigi asi

(Maga 15.1, Ulugu 23.1-2, Yone 18.28-32)

¹ Segeyo sagala digase amo gaalu, gobela ilo busa nefolalo amoli sulubadelaeage, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amoliage, Yesu baagomäia nufulöla säla ado afädë negei.

² Ilia Yesu nafodola sigi awälahilä, Gabena Bailadii naabogii gausi.*

Yudasa e baagoi (Abosolo 1.18-19)

³ Ilia e nufulöie hamosebe amo bealahilä, Yudasa, Yesu hololölo amea asigi bedefalahilä, muni giwi siliba nabülesi ohodoa amo neala gaula, gobela ilo busa amoliage, dafidilo asigi gäwi amolige neebea obégëlahilä ⁴ sähalea, Nada dolö nafade afädë made hamoi hololöi amoda, asiala hamoi gabiola sää. Amala sääsebegi, ilia säla obégësalea, Dia hamoi goda nilile mademelä. Goda dihilemeläla sää. ⁵ Amala sääsebegi, Yudasaea muni amo Godeie mosö isogi ami sadia idogolahilä awäla, hümä maagü bëola baagoi. ⁶ Amala hamosebegi, gobela ilo busa amolia muni amo neala gaula nea sähalea, Goweeda dolöie heale digamäia hamoi amea, muni goda negelo dibea ami gedola negemolöda dofea mademeläla sää. ⁷ Ilia ado afädë negelähilä, muni amea sege afädë nii. Sege amoda, nagaea sosobene hamolo dolö amoma nii. Udia dolö sege odoadila misi amoli baagosegi baumolöie sege nii. ⁸ Amala hamoi amo

* ^{27:2:} Bailadida Olomo dolö. Olomo ilia, e Yu ilile gamane beaha aligilo gabena namialai. Yu ilia hilidomuda Yesu nufudala baagomolö uli gabugi, Olomo dolö amoliamu nufudala baagomolö dialeala sämölöi dilo. Ameada, Yu ilia Bailadi neebea Yesu sigi asi amo. Yone 18.31 bimalo.

heléselhilä, sege amoda Heale Segela sälo, amase, walioge amala sähä nea.*⁹ Amoda Godea bea sälo Yelemaeama aligila bea sää amo gausiala digai. Ado amoda gomälä. Ilia muni giwi siliba nabüla ohodoa amo neala gaui. Bidi amoda Isilaleie malö odoaea dolö goïe bidida gomälä sälä negei.¹⁰ Dafidilo Geloia na hamomalai amo gadola, nagaea sosobene hamolo dolö amoïe sege nimolöie, ilia bidi amo ilä sälä dëdëla negei dialea.

Yesuma dida Yu udia dolöie beaha aligilo ginilela nabi

(*Maga 15.2-5, Ulugu 23.3-5, Yone 18.33-38*)

¹¹ Yesu Gabenäi sügi nebegi, Gabenaea Yesuma nabahalea, Dida Yu udia dolöie beaha aligilo ginilela nabi. Amala nabasebegi, Yesuea sälä obögësega, Dihü säse gomelëla sää.

¹² Gobelä ilo busa amoliage, dafidilo asigi gäwi amoliage, ea asiala hamoimelëla säsebegi, ea ado afädë made sälä obégëi.¹³ Amasebegi, Bailadia ema nabahalea, Ilia dima asiala hamoila säsebego, dia made nabahalela nabi.¹⁴ Hä, Yesuea ado afädëge made sälä obögësebegi, Gabena amo edefademälä fudugi.

Yesu baagomää nuifuöla sää

(*Maga 15.6-15, Ulugu 23.13-25, Yone 18.38-19.16*)

¹⁵ Segeyo Ede amoïe molö nasolo amo galada, Gabenaea galabaia negei afädë fisigähamu aligilo. Udia dolö gegedoi amolia dolö gowe fisigämola säse amo gadola, hilima fisigälasilo.

¹⁶ Segeyo Ede amo gala, dolö afädë, eï Balabasa galabaia negei dilo. Udia dolö sulubadelaea ie mala dawadigi.¹⁷ Udia dolö yafie maala gegedoi nebegi, Bailadia ilima nabahalea, Na nowë dihilima fisigämäiala hamesebe. Balabasa fisigädule, ma Yesu, ema Afädë Memeleila sälö go fisigädule nabi.¹⁸ Amala nabi amoïe mida, ilia Yesuma mudialahilä, ie naabogi gausi gabula helésesalea amai.

¹⁹ Amaimo, e gudisalea filo amodaia sebegi, ie udiaeä ado afädë säsisealea, Dolö mogoi goma afädë made hamomalo. Mida, na walio simasia beala, e helésela nie asigi edefade yöia idogomelëla sää.²⁰ Amai gaso, gobela ilo busa amoliage, dafidilo asigi gäwi amoliage, udia dolö gegedoi amolima Balabasa fisigähalea, Yesu nuifuöla sämäia si nigilasi.²¹ Amasebegi, hä, Gabenaea ilima nabahalea, Äädä amolegi abodo dihilima fisigämäiala nabi. Amala nabasebegi, ilia sälä obögësealea, Balabasamelëla sää.²² Amala säsebegi, Bailadia ilima nabahalea, Amai galëda, Yesu, ema Afädë Memeleila sälö goma, na abilia hamomäiala nabi. Amala nabasebegi, ili sulubadelaea sälä obögësealea, I fügäigi baala negemäiala sää.²³ Amalebe, ea ilima nabahalea, Mida edogi. Ea edo nafade hamoi gabiola nabi. Amai gaso, ilia gelolafali uuala sähalea, Eda i fügäigi baala negemäiala sähä nelo.²⁴ Ea säse amo made nabahalea, ilia gelola üäla dodogöla sämölö hamosebe amo bealahilä, Bailadia udia dolö gegedoi amolile sidaa naabo nigime hësalea sähalea, Dolö goïe heale digaseda, asialada nema maademelé. Dihilima gomelëla sää.²⁵ Amala säsebegi, udia dolö amoli sulubadelaea sälä obögësealea, ie healeda nilimage, nilile malömage diamäiala sää.*²⁶ Amala säsebegi, ea Balabasa hilima fisigäi. Amalahilä, odoaea Yesu fegämaloi. Fegälahilä, e i fügäigi baala negemolö sigi mosalai.

Ami dolö amolia Yesu gadiaboi

(*Maga 15.16-20, Yone 19.2-3*)

²⁷ Amala hamosebegi, Gabena amoïe ami dolö amolia Yesu sigi awäla, Beledoliama mosöa nogila digalahilä, ami dolö odoama gegedomalolahilä, e nogömaloi.*²⁸ Ami nebegi, ilia ie fagulo gäi amo gila negesilahilä, fagulo bëi sedade bedefala salugasi.²⁹ Amalahilä, eëfë äyo gägäi neala nasigila amalela, ginile busa gadoi hamola ie busagia salugasilahilä, i dama dagaboige ie naabo dafädimadi gausi. Ili e mia emo gumu sasagala fia idogola salea, e gadiabola sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini-e, di go gabiola sähä nelo.*³⁰ Amalahilä, ilia e gofedala gagalala digi, amase, i dama dagaboi gausi amo fedela neala busagia nufudadigisa nelo.³¹ Ilia ema amala gagadiabosa nelolahilä, fagulo sedade amo holola, hile fagulofali amo salugasi. Salugasilahilä, ilia e i fügäigi baala negemolöie sigi asi.

Yesu e i fügäigi baala negei

(*Maga 15.21-32, Ulugu 23.26-43, Yone 19.17-27*)

³² Ili amila doadigila afiha dibegi, gaamu Sailini ami fii dolö afädë, ie eida Saimono gausiala digai. Amalebe, ilia ema Yesue i fügäi amo gaumalala eegei.³³ Afialahilä, sege

* **27:8:** Ado amea, walioge amala sähä neala sää amoda, segeyo walio nili neebeweie made sää. Amoda Madiuea ie beba dëdësebe amo gaalu segeyo dilo amoïe sää. * **27:25:** ie healeda nilimage, nilile malömage diamäiala sää amoda gomälä helésela sää. E nufudala heale digasebe amoïe sëda, hili molöla sähalea sää. * **27:27:** Beledoliama mosöda Gabenäi mosö edefade. Amogida ami dolö amoli aligilo. * **27:29:** Ami dolö ilia Yesu gadiabola dahila neala, beaha aligilo ginia momadolo amo gadola momadolası. Segeyo amo gaalu, beaha aligilo gini iliada, fagulo bëige, habuga gadoige salugala, i dama dagaboige gaula filo negei.

ëi Gologoda besela galai. Gologoda amoda Busa Giwi Segela sälo. ³⁴ Besela galalahilä, ilia wani ödäge gamogai ödäge gegoalahilä, egali müäia iäsebegi, ea nabibilage, molö made helësëi. ³⁵ Amalebe, ilia e hä, i fügäigi baala negelahilä, ie fagulo gii amo nowëa nimabelela, sadu dahila, ie fagulo amo amala mogei. ³⁶ Amalahilä, ili ami fia idogola, e idihë sefolalo. ³⁷ Ilia i fügäigi ie busa daia adomoi, ema gudisalea sái amo dëdësalea, Goda Yu udia dolöie beaha aligilo Gini Yesula dëdëla baala negei. ³⁸ Amala hamolahilä, ebalä fa nelo dolö äädä, elö naabo dafëdimadi, amase, elö naabo fefeëdimadila i fügäigi baala negei. ³⁹ Udia dolö ili amogi baagila afu mafusalea, ema busa dugagila digila gagadiabola ⁴⁰ sähalea, Diada Godeie mosö hiala digitalahilä, segeyo ohodoagi ulimolöeai amo, di dihimu damula mosö. Dida Godeie malö galëda, i fügäigi adogoila digamola sälä baagila digisa nelo. ⁴¹ Amaimo, mala dawadigi amoliage, dafidilo asigi gäwi amoliage, gobela ilo busa amoliage, amo gadola wälä gadiabola sähalea, ⁴² Eada udia dolö odoa ugila negelo. Amai gaso, hi e ugila negemolöi made gabu. Eda Isilalea beaha aligilo gini nea. I fügäigi adogoila e walio digaseda, nillä ema asigi afädë negemolö. ⁴³ Ea Godema asigi bogia adogola nelo. Godea e hameseda, ea e ugila negemäia. Mida, ea sähaleada, Neda Godeie Malöla sälo ameala sähä dilo. ⁴⁴ Fa nelo dolö ebalä i fügäigi baala negei amoleage, amo gadola wälä ema nemoi.

Yesu baagoi

(Maga 15.33-41, Ulugu 23.44-49, Yone 19.28-30)

⁴⁵ Eso mogogila awäla eso bëgise gaaluge, sege sulubadelä gasilasimu dilo. ⁴⁶ Eso bëgise gaalu, Yesuea gelolafalä wela säia adahalea, Eli, Eli lama sabagadanila säi. Amoëi mida gomalä, Nïe Gode, rië Gode, dia ne edogi fisigisisala säi. ⁴⁷ Amo nabalahilä, odoa ami nefolalo amolia sähalea, Goeada Elaia wesebegola säi. ⁴⁸ Hä, fodolofalä amoligi afädë baluluia awäla, nelebo afädë dahudu gadoi wani ödä gamogai dibeä ami gelahilä, i bidigi yaala, egali müäia i. ⁴⁹ Amala hamosebegi, odoa amolia sähalea, Aso. Elaia maala, e damula misiabelela beaha aligidila säi. ⁵⁰ Yesuea bu elö gelola sälalahilä, ie namolö amo fisila, hame hä, mosaloi. ⁵¹ Amasebegi, fagulo edefade Godeie mosöa gosagisi dilo amo, gadogola gadelala digitalahilä, elö eamu eamula negesi. Amase, fogolige maala, igige gäudäla digi. ⁵² Amase, baui amolige doga negesebegi, Godeie udia dolö baagoi difolalo amoligi, yafie nowelasi. ⁵³ Yesu baagoi amo nowelasibegi, nowelasi amoli baui amo digila awäla, gaamu Godea hile nafolai Yalusaleme dibeä ami nogila digasabegi, udia dolö yafiea ili meli.

⁵⁴ Ami dolö hädali afädë beaha aligilo ameage, amase, ebalä Yesu idihë nefolalo amoliage fogoli misi amogige, nelebo hamoi amogige beala, edefadetalä fudugila bedälähilä sähalea, Wae! Goweda dofä Godeie malö gabula säi.

⁵⁵ Udiafalä yafiea Yesu ugila negemolöi, Galilila e bëgëla mofiai amolige, ami holöbö mia madela sidawewela nefolalo. ⁵⁶ Magadala udia Melige, Yameele Yosebelele eme Melige, amase, Sebediie malö äädä amolele emege, udia amoligi nefolalo.

Yesuie domalo bauí

(Maga 15.42-47, Ulugu 23.50-56, Yone 19.38-42)

⁵⁷ Deadifalä, Alimadia nelegei yafie negelo dafidilo dolö afädë misi. Dolö amoëi ëida Yosebe. Eege Yesuie bëgëla aulo nelo. ⁵⁸ E Bailadi neebea maalahilä, Yesuie domalo amo ema imäiala nabi. Nabasebegi, Bailadia ami dolöea ema neala imalai. ⁵⁹ Amasebegi, Yosebea Yesuie domalo amo nealahilä, fagulo nigime baai made, hedabifalä amea usulala ⁶⁰ gaula awälahilä, hile igi äbä gähe duwi dilo amogi bausi. Bausilahilä, igi edefade afädë bebugula maala, idi amo dofogasila, e hä asi. ⁶¹ Magadala udia Melige, amase, Meli elö amoge, ele Yesu bauí gaalu alömodi sulo.

Ami dolö amolia bauí amo idihë nelo

⁶² Nelebo daialo segeyo amo baagia, segeyo amogi gobela ilo busa nefolalo amolige, Felesi dolö nefolalo amolige, Bailadi neebea awäla gegedolahilä ⁶³ sähalea, Dafidilo, dahila nelo goea aso, made baagola nea sähalea, Segeyo äädä nelolahilä osodagi, ne nowelasi-molömeläla säi amo nilia helësëla obëgëimelë. ⁶⁴ Amala säi amea, segeyo ohodoa gogi, odoaea bauí amoëi idi hedabola galahilä, idihë namialamalo. Bëgëla aulo amolia maala, ie domalo amo nealahilä, udia dolöma hä bauia amila nowelasimelëla sälöea. Ilia amala hamola, dahila neala säseda, ea dafidi dahila neala sälo amo baagila moholö gabumelëla säi. ⁶⁵ Amala säsebegi, Bailadia ilima sähalea, Ami dolö odoa idihë aligilo namiäia diligili iahago. Dilia ili sigi awälahilä, ilia bauia ami idihë namialamalo. Dilia gomalä hamomolöila asigisebe amo gadola hamola, bauí hedabola gamalola säi. ⁶⁶ Amala säsebegi, ili awäla bauí amo hedabola galahilä, odoaea idi galö igi amo bebugula auloea nofe negela, idihë aligilo amolima hedabola idihë namialai.

28

Yesu e baagoiala nowela asi

(Maga 16.1-10, Ulugu 24.1-12, Yone 20.1-18)

¹ Segeyo Sabada baagibua, saleleie mi gäwi segeyogi, eso mi gäwila säsälosebe amo gaalu, Magadala udia Melile, Meli elölea baui amo bea asi.* ² Ami nebegi, fogoli edefade misi. Dafidilo Geloïie selesaia fii afädë Hebenila digahalea amai. Digalahilä, selesaia fii amea igi amo bebugula negesilhilä, e amodaia sulo. ³ Selesaia fii amoëe odagida sege yabagelela yo digalo amo gadoi, amase, ie fagulo gäige falefalahilä fisi. ⁴ Amogi, idihë aligilo amoli ebalä bedähalea, ili emo gigisëla, baagoi gadoi hamoi.

⁵ Amaimo, selesaia fia udia amolema sähalea, Ali bedämabio. Aliada Yesu i fügäigi baala negei hogola misi amo, na dawamelë. ⁶ Eda wi maade. E negei diloa gowe bea misië. Mida, ea säi amo gadola, nowela asimelë. ⁷ Ali hä, aabela awäla, ie bégëla aulo amolima gomalä sämalo. Eda baagoiala nowela asimelë. Dili baagila, edale Galili moholö awäha nea, e ami bimolömelëla sämalo. Na hä, alima säi agui amomelëla säi. ⁸ Amala sääsebegi, ele bedälage, edefademalä obeägilage, fodolofali bauia amila awäla, ie bégëla aulo amolima sämölöe baluluia asi. ⁹ Awäha nebegi, Yesuea ele gausiala digala sähalea, Ali go gabiola säi. Amala sääsebegi, ele e mia ga madela maala, ie emogi gaula digala, elea ie eï gauia adai. ¹⁰ Amasebegi, Yesuea elema sähalea, Bedämabio. Aliada, nïe nedoolalima, ili Galili mosalamalo. Awäseda, ilia ne ami bimolömelëla sämölö mosalola säi.

Idihë aligilo amolia säi

¹¹ Udia äudä amoile awäha nebegi, idihë aligilo odoa awäla gaamu isogi digalahilä, ilia gobela ilo busa amolima nelebo sulubadela hamoi amo säla iha maadei. ¹² Amala sääsebegi, gobela ilo busala, dafidilo asigi gäwi dolöbalä gegedolahilä, ilia ado afädë daiala negei. Ilia muni malei neala, ami dolö amoligali iahalea ¹³ sähalea, Dilia gomalä sämalo. Ie bégëla aulo amolia gasigi maalahilä, nili adidi dibegi, ie domalo amo fa niimelëla sämalo. ¹⁴ Amasebegi, Gabenaea ado gowe nabaseda, amoda, nilia ebalä ado hahamogimolömelë. Dilia asiala hamoi made bimäiala säi. ¹⁵ Amala sääsebegi, ami dolö amolia muni amo nealahilä, ilima säi amo gadola bégëi. Amaimo, walioge Yu ilia ado amomu säla daidosa nea.

Yesuea ie bégëla auloma hamoi ilia hamomäiae säi

(Maga 16.14-18, Ulugu 24.36-49, Yone 20.19-23)

¹⁶ Bégëla aulo gïdälasi amoli Galili afialahilä, segebidaia Yesuea säla negeia ami afiai. ¹⁷ Afialahilä, ilia e beala, ie eï gauia adai. Amai gaso, odoaeada asigi äudä negei. ¹⁸ Amasebegi, Yesu e ili neebaa maala nea, ilima sähalea, Hebenïiege, nagadaiawiege, geloi sulubadela nema gausisa maadeimelë. ¹⁹ Amala hamoi amea, dili awälahilä, fifii asi sefolalebe amoli sulubadela nïe bégëla aulo aligimäiae sämölö mosalo. Amalahilä, dilia Naadoë eïgige, Malöë eïgige, Eleloï Gesamüe eïgige, ili ödägi gelasila, ²⁰ na dilia hamomalai amo sulubadela ilia bégëla hamomäia olelemalo. Segeyo sulubadelagi ne dilibalä namolömelë. Amalamu awäla, aligila wagamolömelëla säi.

Hä amo.

* **28:1:** Saleleie mi gäwi segeyoda, salele ede. Edolo niliada gifalädalüla sälo.

Maga Neala olelo oboba

Ado mala hedabi Maga bebagi dëdëla negei amea, dafidi mi mi gäwila sähaleada, Godeie malö Yesu Gelesoie ado mala hedabila sälä dëdëla negei dialea. Nilia Magaea dëdëla beaseda, Yesuea geloi hido eloi gaula nelo amoge, hamoi hamosa nelo amoge ulufala dëdëla. Yesuea mala olelesa nelo amoge, mugabe fedai nesila digisa nelo moge, udia dolöea nafade hamoi hësa nelo amoge, ea amo gadola hamosa neada, ie geloi amo olesa nelo. Yesuea hii éida gomalä sälö. Dolöie Malö Namolö misi ameada, ie namolö fisiga gala udia dolö yafie sigi obégemolömelä sää, (10.45)

Magaesa Yesuea hamosa nelo amo sedalu yafie sää. Gasoda, Yesuea udia dolöma ado mala olelesa nelo amolida ea sedalu hedabola made sää. Magaea dafidida Ödägi gelo Yoneie sedalu sälähilä, Yesu e ödägi gei amoge mugabe Saidania e fedogola meli amoge, obobala dëdélahilä, Yesuea hamoi geloi hamosa nelo amoge ulufala dëdëla. Amase elöda, Udia dolöea yöö elö elöla gauseda ea boba hamomolö amoie ilima olelesa nelo.

Íe bëgëla aulo amolia, mi gäwilafali, Yesuea nelebo hamosa nelo amoie mi fädäla dawa made nelo. Gaso, gelëala bebea awäha nea giso beagolei. Beaseda, udia dolö ilia Yesubalä ado neala yöö yafie ila sää dië bimolömelë. Ea ado mala hedabi dëdëla wagahalea, Yesu baagola nowela asi amo dëdëla negei dialea.

Yesu misi amoda udia dolöma Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie sälä ìmolö misi

(Maga 1.1-3.6)

*Ödägi gelo Yonea ado sälä iaha nelo
(Madiu 3.1-12, Ulugu 3.1-18, Yone 1.19-28)*

¹ Ado Mala Hedabi goda, Godeie malö Yesu Gelesoea dafidi mi gäwi amo dialea. ² Bea sälö Aisaeaie bebagi ado dafidi dëdëla negei dibe amoda gowe.

Godea sähalea, Nabuö! Nie ado sälä ìmolö mosalamalo amomada, die idi fodolasimäia, ema dafidimola sämölömelë. ³ *Malagai 3.1*

³ Sege falai udia dolö aligisia made ami nea afädëa wesalea, Dafidilo Geloi misiäia idi fodomolö amo dadaiaha namialo. Íe idi amoda mogolafali fodolasimalola sähä neamelëla

sää amo dëdëla negei dialea. ⁴ *Aisaea 40.3*

⁴ Amala sälä dëdëla negei dibe amo gadola, sege nafade udia dolö aligisia made ami ödägi gelo Yone e misi nelo. Ea sähalea, Dilia nafade hamoi amo Godea hémäia, dilile iso asigi besulahilä, ödägi gemolö dialela sälä iaha nelo. ⁵ Yudia sege gaamu holöfali holöfali dibe amilage, Yalusaleme udia dolö sulubadelage, nefolalo amoli e neebea ami mafusa nelo. Mafula ilia nafade hamoi amo sisiaha maadesebegi, Yonea illi ödä Yodonagi gesa nelo. ⁶ Yone eda sugua gamele hilä fagulo hamoi amo salugalahilä sugua gafodo gadoia malibu negela nelo. Eada galiawage äwi ödäge naha nelo. ⁷ Ea ado mala sälä iahalea, Ne dafidi misi neawe. Hobaea ne baagia afädë moholö amoda, ne holöfali neebewe gadoi made, eda ilibia edefade neebe amo moholömelë. Ne hedabi made ameada, na ie emo usililo èfè gumusula dialea fisigämölö amo dofea made neawe. ⁸ Na dili ödäeamu gesa neawe, eada dili Eleloi Gesamia gemolömelëla sa namolömelëla sälä iaha nelo.

*Yonea Yesu ödägi gelasi
(Madiu 3.13-17, Ulugu 3.21-22)*

⁹ Segeyo amogimu Yesu e Disiligi Galiliie gaamu Nasalesela maasebegi, Yonea Yesu ödä Yodonagi gelasi. ¹⁰ Yesu ödägi gelahilä ödägila fodolo agesua aliga adogoi amole, mu dusuia gase amo meli. Amala dusuia gasebegi, Gesami haea maliaju gadoi amo digalahilä ema fise meli. ¹¹ Amo gaalu, selesaia mosöala ado afädë sää idogosalea, Dida nie malö. Na dima edefademalä boba hamoi nea, nie iso asigia dima obeägisa neawela sää.

*Mugabea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolö misi
(Madiu 3.1-12, Ulugu 3.1-18, Yone 1.19-28)*

¹² Ado amo sähä maadeia gai amole, Godeie Gesamia Yesu e sege nafade udia dolö aligisia made ami mosäia fisiga gal. ¹³ E fisiga gaia ami segeyo nabüläsi biyidia nebegi, mugabe Saidania Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolö misi. Yesu e sugua ilaba elö elöla nefolalebea ami nebegi, selesaia fii ilia e ugila negemolö misi.

*Yesuea hamoi mi gäwila Galili hamosa nelo
(Madiu 4.12-17, Ulugu 4.14-15)*

¹⁴ Yone galabaia negesebegi, Yesu e Galili awälähilä Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie Ado Mala Hedabi säla iaha nelo. ¹⁵ Yesuea sähalea, Segeyo Godea daiala negei dilo amo walio wegi gausiai ameada, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ga madefali dialeamelë. Dili asigi besulahilä, Ado Mala Hedabi go gaula mogomalola säla i.

*Yesuea dolö biyidia seme digisa nebogi wei
(Madiu 4.18-22, Ulugu 5.1-11)*

¹⁶ Yesu e oeabo Galili agesu nedaha nea beahamelebe seme digilo dolö äudä, Saimono ie edoo Ädulule seme digisa nkee meli. ¹⁷ Bealahilä Yesuea elema sähalea, Na alima udia dolö nelö mala oleledlä. Ali ne awäsewe gadola bögëla misiëla säi. ¹⁸ Amala sääsebegi, elea selégë amo fodolofali ami negesilahilä e bögëla asi. ¹⁹ Yesu e holöbö sedade awälähilä beahamelebe, Sebediie malö Yamese ie edoo Yonele dudaia ami nea selégë nuli amo hamogisa nkee meli. ²⁰ Bealahilä fodolofali ele wesebegi, elele eedo Sebedige bidi nimolöie hamoi hamosa nefolalo amolige dudaia amilahilä ele Yesu bögëla asi.

*Yesuea dolö afädëma mugabe fedai nesila digi
(Ulugu 4.31-37)*

²¹ Yesuge udia dolö odoage ili Gabaniama gaamugi afiai. Segeyo Sabada gafe besela galasebegi, * Yesu e gedolo mosöa ami nogila digalalahilä, ea udia dolö ilima ado mala olelesa nelo. ²² Ea säla olelese amo nabalahilä ili fudugisa sefolalo. Mida, Ado säla negei olelelo amolia olelelo amo gadola made, geloi hido elöi gaula nea olelese amogi. ²³ Segeyo amo gala dolö mugabe fedai afädë gedolo mosöa ami maala sulo. Dolö amea üalala digila sähalea, ²⁴ Nasalese fii Yesu-o, nili neebea wi dia edo hamomolö misi. Nili nufudadigimolöe misile. Nada di dawa. Dida dolö hedabi mogoifali, Gode hii e neebeala misimeläla säi. ²⁵ Amala sääsebegi, Yesuea mugabe amoma nemosalea, Adomabu. Dolö go digilahilä mosöla säi. ²⁶ Amala sääsebegi, mugabe amea dolö amo neala amulämelasilahilä üalala digila doadigila asi. ²⁷ Amala hamosebegi, udia dolö sefolalo amoli sulubadelä, fudugilahilä hilidomu säla didigahalea, Walio hamoi amoda edo gadoidu. Walio dolö goea ado säi amoda ado gähe geloi hido elöi gelola säimelä. Ea ado säseda, mugabe ilia nabelo gabula säi. ²⁸ Yesuea hamoi amo fodolofali udia dolö Galilimadi nefolalo amoli sulubadelaea nabala didigai.

*Yesuea udia dolö yafie wahilasisa nelo
(Madiu 8.14-17, Ulugu 4.38-41)*

²⁹ Yesuge Yamege ie begela aulo odoa ilige gedolo mosöa amila Saimono Ädululea mosöa asi. ³⁰ Saimonoie udia amoie eme domalo hégila olio, imididaia adi dilo amo, ilia fodolofali Yesuma säla i. ³¹ Säla iäsebegi, Yesu e udia olio dibeä ami awälähilä, naabogi gaula nowela ifosi. Amala hamosebegi, e hégila olio dilo amo hogosa helela wahisebegi ea ili molö muäia neala i. ³² Deadi eso digase gaalu, udia dolö nefolalo amolia olio difolalo amoli neala gaula, mugabe fedai nefolalo amolige sigi gaula digila Yesu neebea ami gegedoi. ³³ Gaamugi ami udia dolö nefolalo amoli sulubadelä idi galo hadai daia amimü gegedoi. ³⁴ Amala hamosebegi, Yesuea udia dolö yafie olo elö elöla olio difolalo amoli wahila digi, mugabe fedai yafie nefolalo amoli nesila digila digisa nelo. Amala hamosebegi, mugabe amolia Yesu eda gowe neala dawadigi nefolalebegi, Yesuea mugabe amolima dilia adomabula säi.

*Yesuea Galilimadi ado mala säla i
(Ulugu 4.42-44)*

³⁵ Sege yomolö amo gaalu Yesu e nowela segea awäla, udia dolö aligisia made ami awälähilä Godema adosa sulo. ³⁶ Saimonoge ebalä nefolalo amoliage Yesu hogogola hobeala bögëi. ³⁷ Beaglelahilä ilia ema sähalea, udia dolö sulubadelaea di hogosa neameläla säla i. ³⁸ Amala säla iäsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Gamelä, Sege gaamu ga made dibeä ami ado mala säla imolö afiad. Neda amo hamomolö misimeläla säi. ³⁹ Amala sälähilä e Galili sege sulubadelamadi nawesa nea gedolo mosö nefolalebeadi amogi awälähilä Yesuea ado mala säla iädigi, mugabe fedai nefolalo amoli nesila digisa nelo.

*Yesuea dolö gudubu hamoi afädë wahi
(Madiu 8.1-4, Ulugu 5.12-16)*

* ^{1:21:} Segeyo Sabadada Yu udia dolö ilile hele aligilo segeyoge, amase, Godeëë gauia adalo segeyoge dilo. Godea sege föi dibe amo sulubadelä segeyo gafeiagi hamosa maadelahilä, segeyo gifalädalügi hii e hele fila sulo. Isilale udia dolö ilia amo gadola hamomäia, ea segeyo Sabada daiai. Segeyo Sabadada Edolo niliäda gafela sälo. Mi Gäwi 2.2-3ge, Sigi Obëgëi 20.8-11ge bimalo.

⁴⁰ Amala hamosa nebegi, dolö gudubu hamoi afädë Yesu neebea ami maalahilä emo gumi sasagala fia idogola salea sähalea, Dia ne wahimäia helësëeda, hä dia ne wahilasi-molöi nebegola säi. ⁴¹ Amala säsebegi, Yesuea e bobasëlahilä ie naabo mogodigia gala, dolö amo diigisa nea sähalea, Na amala helësä, wahimola säi. ⁴² Amala säsebegi, gudubu hamoi amo fodolofali hogosa helela wahi. ⁴³ Yesuea e fodolofali mosalolahilä, ema gelola sähalea, ⁴⁴ Nabuo! Di wahi go oböla odoama säla ïmabio. Gobela ilo dolö neebe amea di bimäia olemolö mosalo. Amalahilä, udia dolö ilia bimäia di wahi go olemolöie, di hëmäia Mosesea säla negei dibe amo gadola nelebo afädë odala ïmalola säla i. ⁴⁵ Amala säla i amo nabalahilä gaso, dolö amo awäha neada, ema hamoi amo ili sulubadelama säla iia awäha nelo. Amala sälebeda, Yesu e ilile siigi gaamu dibe aami made awäla, udia dolö aligisia made gasi gala nelo. Amala gasi gala nebegi, sege sulubadelagi udia dolö nefolalo amoli Yesu neebea ami mafula gegedoi.

2

*Yesuea dolö afädë fii si wahilas
(Madiu 9.1-8, Ulugu 5.17-26)*

¹ Ami segeyo odoa nelolahilä Yesu e bu Gabaniama obëgëi. Yesu obëgëla misi neala säi amo udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea nabaha maaidei. ² Nabalahilä udia dolö yafie Yesu neebea ami mafula gegedoi amea mosö isogige idilibage fimolö fu maade negegi dibegi Yesuea ilima ado mala säla iaha nelo. ³ Säla iaha nebegi, dolö afädë fii si sulo amo e neebea ami, dolö biyidiae iwasala gaula misi. ⁴ Udia dolö yafie negegi amea, ilia dolö amo Yesu neebea gaula moholö uli gabugi, mosö figidaia gaula fedalahilä, Yesu e neebe amo gaulu mosö figi dusuia galahilä dolö iwasala gaula misi dafu amo mumusogi salisi. ⁵ Ilia asigi afädë negei nea hamosebe amo bealahilä, Yesuea dolö fii si amoma sähalea, Nïe malö, dia nafade hamoi amoli na hësa maadeimelëla säi.

⁶ Amala säsebegi, mala dawadigi dolö odoa sefolalo amolia asigiamu helësëalea, ⁷ dolö goea ado egoweda abeahäla sähadu. Eada Gode gagadesa nea. Gode eamu udia dolöea nafade hamoi amoli hëmolöi neala helësä sefolalo. ⁸ Ilia amala helësä sebe amo ea asigia fodolofali bealahilä, ilima sähalea, Edoie dilia go helësä dialea. ⁹ Dia nafade hamoi amoli hësa maadeila sämölöle ma, di nowela die fëo gaula nowesa namiëla sämölöle. Dolö fii si gowema ado aabeida abodo. ¹⁰ Amaimo, Dolöie Malöe nagadaiawi nea, udia dolöea nafade hamoi amoli hëla digimolöie geloi gaula neebe amo dilia helësämäia olesagomelëla säi. Amala sälähilä ea dolö fii si amoma sähalea, ¹¹ Na dima sähago. Di nowela die fëo neala gaula dihi mosöa mosalola säi. ¹² Amala säsebegi, dolö amo nowelahilä, udia dolö sulubadelae sidaia ie fëo amo neala gaula fodolofali asi. Amala hamosebegi, ili sefolalo amoli sulubadelaea asigigi fudugilahilä Godeie ëi gauia adala sähalea, Siiba nelebo gowe gadoi hamose nilia melëlo mademelëla säla didigai.

*Yesuea Ilibai wei
(Madiu 9.9-13, Ulugu 5.27-32)*

¹³ Yesu e oeabo Galili agesu bu elö nedaha nebegi, udia dolö yafie e neebea ami mafula gegedoi. Gegedosebegi Yesuea ilima ado mala säla iaha nelo. ¹⁴ Säla iaha nelolahilä awäha nea, Alibiasaïe malö Ilibai e dagisi muni nelo mosöa sebe amo bealahilä, Yesuea ema sähalea, Ne bëgëla misiëla säi. Amala säsebegi, e Yesu bëgëla asi.

¹⁵ Yesu e Ilibaia mosöa molö naha sebegi, dolö dagisi nelo yafiege, dolö mala nafade hamolo yafiege, Yesuea ie bëgëla aulola ilibälä gedola salea molö naha sefolalo. Dolö yafie amo gadoi yafieada Yesu awäse amo gadola bëgëla awähamu nelo. ¹⁶ Ado säla negei olelelo Felesi dolö amolia beahamelebe, Yesu e dagisi muni neloge, mala nafade hamologe, nefolalo amolibälä gedola salea molö naha sebe meli. Bealahilä ilia Yesuee bëgëla aulo amolima nabahalea, Mala nafade hamologe dagisi muni neloge, nefolalo amolibälä, e gedola salea molö naha sebegoda edoïela nabi. ¹⁷ Amala nabasebegi Yesuea ilima säla obëgëalea, Udia dolö oloi made nefolalebe amolida, alögoda neebea aulo made. Oloi sefolalebe amolimu alögoda neebea aulo. Amo gadola wäla, ne misi weda, udia dolö hedabi nefolalebe amoli wemolö misi made, udia dolö nafade hamolo nefolalebe amoli wemolö misimelëla säla i.

*Yesuea molö made naala aligiloë säi
(Madiu 9.14-17, Ulugu 5.33-39)*

¹⁸ Molö nülo made segeyo amogida, ödägi gelo Yoneie bëgëla aulo amoliage Felesi dolö amoliage molö naala made aiyala nefolalo. Udia dolö odoa maalahilä, Yesuma nabahalea, Yoneie bëgëla aulo amoliage Felesi dolöie bëgëla aulo amoliage molö made naala aligilo amogi, Dïe bëgëla aulo golia molö naha nebegoda mi edoïela nabi. ¹⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgëalea, Dolö afädëa udia neahalea, udia dolö e damelë molö molö

gedoi hī ebalā sefolalebe amolima, dili molō made naala samialola samolölē. Udia nimolō dolō amo ilibalā seëda, ilia molō made naala made samolömelē.²⁰ Gaso, hobeala dolō amo odoaea sigi gaula asibua, ili molō made naala namolömelä sāi.

²¹ Amala sälahilä Yesuea ado elō sähalea, Afädëa fagulo goofogi fagulo gähea baala asogelo made. Amala hamoseda, fagulo gähe amea goifo amo nulimolömelē. Amalahilä dafidi nuli amo gadola made bu edela nulimolömelē.²² Amo gadolamu, dolō afädëa suga meme gafodoea ödā i hamoi goofa amogida, wani ödā gähe dibe amo söga salelo mademelē. Amala hamoseda, wani ödā amea ödā i sugua meme gafodoea hamoi goifo amo dusulahilä, ödā i amoge wani ödā amoge, hä, nafademolömelē. Amala hamoloea, wani ödā gähe dibe amoda sugua meme gafodoea ödā i hamoi gähegi oselola sāi.

*Yesuea segeyo Sabada gafegi hamoi made hamolo amoie sāi
(Madiu 12.1-8, Ulugu 6.1-5)*

²³ Segeyo Sabada gafegi Yesu e, iē bëgëla aulo amolalibalā eladi gadoi ēi widi sagaido afiahā dilo. Afiahā dialea ie bëgëla aulo amolia widi amoie gägä faila nana awāha nelō. ²⁴ Nana awāha neeve amo Felesi dolō ilia bealahilä Yesuma sähalea, Nilile mala sāla negei dibe ameada segeyo Sabada gafegi hamolo made amo die bëgëla aulo golia damula hamosa nebegō bimola sāi.²⁵ Amala säsebegi, Yesuea ilima sāla obégésalea, Siiba Debidia hamoi dëdëla negei dibe amo dilia nidela made neale. Debidige dolō odoa ebalā nefolalo amolige molō maadelā sïdeä baagosalea,²⁶ Abiada e gobela ilō Busa Edefade nebegi, Debidi e Godeie mosöa nogila digalahilä beledi Godegali odala i dilo amo neala mai. Beledi amoda odoaea nülo made, Gobela ilō amoliamu nülo negei amo ea nalahlä, odoa ebalā nelo amoli muäia neala gaula awāla imeläla sāi amo dilia made nidei neale.²⁷ Yesuea ilima sāla wagala sähalea, Godea segeyo Sabada gafe hamoi amoda, Udia dolō fifi asi sefolalebe amolia segeyo Sabada gafe ugila negemäia hamoi mademelē. Udia dolō fifi asi sefolalebe amoli ugila negemäia hamoimelē.²⁸ Amala negei ameada, Dolöie Malö amoda, segeyo Sabada gafeie Dafidilo neameläla sāla i.

3

*Segeyo Sabada gafegi Yesuea dolō afädë naabo nafadei wahi
(Madiu 12.9-14, Ulugu 6.6-11)*

¹ Yesu e gedolo mosöa bu elō nogila digai. Mosöa amida dolō naabo elō amo balägädöla nafadei afädë sulo. ² Udia dolō odoa sefolalo amolia Yesuma dia nafadelä hamoila sämölöhilä, segeyo Sabada gafegi Yesuea dolō amo wahisebelela bimolöie ilia si dadaiaha sefolalo. ³ Yesuea dolō naabo nafadei amoma sähalea, Di nowela mogogi namolö misiela sāi. ⁴ Amala sälahilä ea ilima nabahalea, Nilia segeyo Sabada gafegi hedabi hamomolö amo dofeale ma, nafade hamomolö amo dofeale. Udia dolō hedabola namiäia damula moholö amo dofeale ma, baagomäia nufulö amo dofealela nabi. Amala nabasebegi, ilia sāla obégëla made sefolalo. ⁵ Yesuea udia dolō sefolalo amoli sidawewela beahamelebe, ilile iso asigi geloi dibe amo beala yöi. Yölahilä ea dolō naabo nafadei amoma sähalea, Die naabo mogodigia gamola sāi. Dolō amea naabo mogodigia gai amole ie naabo amo wahimolöi wahi meli. ⁶ Amala hamosebe amo bealahilä, Felesi dolō sefolalo amoli segea fodolofali doadigila awäla Heledo sosogo nefolalo amolibalä gegedolahilä, Yesu baagomäia abilia hamomolödula sāla didiäha dilo.

Yesuea ie geloi olei, gaso hile segea fii amolia asigi afädë made negei

(Maga 3.7-6.6)

Udia dolō yafie oeabo agesua gegedoi

⁷⁻⁸ Yesula ie bëgëla aulola ili sege ili neloa amo fisila Galili oeabo dibeä ami afiai. Ili afiasebegi udia dolō yafiea ili bëgëla afiai. Sege Yudialage, gaamu Yalusalemelage, sege Idumilage, ödā Yodona dëgëla alämadilage, gaamu Daiamadilage Saidonomadilage sege amoligila udia dolō yafie sämölö asusugai Yesuea hamoi amo nabala e bëgëla afialahilä e neebea ami gegedoi. ⁹ Amala gegedosebegi Yesuea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Udia dolō yafie gegedoi amea ne fëdöla dedelei gabugi, ne dudaia fedadelä dilia du afädë gaula maala ne neebe gaalu, ga made negesimola sāi. ¹⁰ Ea udia dolō yafie dafidi wahilasi amo gadola, udia dolō oloj sefolalo amoliage ili wahilasimäialahilä, ilia e digimolöie gegedoi amea dedelei. ¹¹ Mugabe amolia and bealahilä ie emo mia gumusula dia digalahilä, üalala digila sähalea, Dida Godeie malömeläla sāi. ¹² Amala säsebegi, ea mugabe amolima gelola sähalea, Odoama ne Godeie malö neala sāla imabiola sāi.

*Yesuea abosolo giwilasi memelei
(Madiu 10.1-4, Ulugu 6.12-16)*

¹³ Yesu e segebidaia fedalahilä, dolö odoa hü hamei amoli misiäia wesebegi, ili e neebea ami misi. ¹⁴⁻¹⁵ Maasebegi ea dolö giwilasi amoli ebalä namolöe ili memelelahilä, ea ilile ei abosolo negei. Ilia Godeie ado mala säla imolö mosäiage, mugabe fedai nesila digimolöe geloi iligali imolöege ea ili memelei. ¹⁶ Giwilasi memelei amolile eida gowe ili. Saimono, Yesuea ie ei elö Fida negei amoge, ¹⁷ Sebediie malö Yamesege, ie edoo Yonege, Yesuea elele ei elö Boaneyisi negei. Nilile ado sälada sege gudusebeë malöla säla negei amolege, ¹⁸ Äduluge, Fililibig, Badolomiuge, Madiuge, Domasage, Alibiasaïe malö Yamesege, Dadiusige, Selodo sosogo Saimonoge, ¹⁹ Yudas Isagaliada, Yesu hololö amoge. Giwilasi amoli Yesuea memelei. Amala memelesa maadelahilä, Yesu e mosöa asi.

*Yesu e mugabe Belesabulubalä nea hamosa neebela säi
(Madiu 12.22-32, Ulugu 11.14-23, 12.10)*

²⁰ Udia dolö yafie bu gegedoi amea, Yesuea ie bëgëla aulola amolali molö molö fu made meli. ²¹ Amala hamoimelëla säi amo nabalahilä, Yesu sosogo nefolalo amolia e bea asi. Mida, odoa ilia e gagaosa neala säi amogi. ²² Mala dawadigi dolö Yalusalemela digafui amolia sähalea, Mugabe Belesabuluda Yesuma fedai nea.* Mugabe ilile busaea ema geloi iasegi, ea mugabe nesila digisa neamelëla säi. ²³ Amala sääsebegi, Yesuea ili mofiamolahilä ilima ado besula sähalea, Mugabe Saidani hümunä abilia nesila digimolöi gabu. ²⁴ Sege afädëgi fii hilimu mogela nuduseda, fii amoda geloi made bimolömelë. ²⁵ Mosö afädëgi fii hilimu mogela nuduseda, mosö amoda gelola namolö mademelë. ²⁶ Mugabe Saidania hümu ado neala, e sosogo neebe amoli mogeseda, amoda dofå geloi made aligila, hogosa helesa maademolämelë. ²⁷ Afädëa dolö geloi neebe amoie mosöa ie nelegei dibe amo fa nimolö moholöi mademelë. Ea dolö geloi amo dafidi naabo emoge nafodola negesiä ie mosöa nelegei dibe amo fa nimolö moholöi galë. ²⁸ Na dilima dofå gelola sähago, Udia dolöea nafade hamoi amoli sulubadelage, gagadela ado nafade elö elöla säi amolige, hëla fisimolöi bimolömelë. ²⁹ Be afädëa Elelo Gesami gagadeseda, made hëmolö. Ëe nafade hamoi amoda, walioge hobelage hü ebalä diamolöi diamolömelëla Yesuea säi. ³⁰ Ilia Yesu e mugabe fedai neala säi amo nabala ea ado amo amala säi.

*Yesuee eme edoolalida nowë
(Madiu 12.46-50, Ulugu 8.19-21)*

³¹ Segeyo amo gala Yesuee eme edoolali mafula segea ifo baagido nea. Odoa ilima sähalea, Yesu e nili neebeawi misialasebela sämola säi. ³² Amala sääsebegi, udia dolö yafie Yesu amalela sefolalo amolia ema sähalea, Nabahale. Dëe dieme didoo dialifilali misi segea nea. Ilia di misialala sääsebela säi. ³³ Amala sääsebegi, ea säla obégësalea, Nie neme nedoolalida nowë gabula säi. ³⁴ Ea e amalela sefolalebe amoli sidawewela bealahilä ilima sähalea, Bimo. Neme nedoolalida sefolalebe gowemelëla säi. ³⁵ Udiaeage dolöeage, Godea hamese amo gadola hamolo nefolalebe amolida, nedooge nalifige nemeye amolimelëla säi.

4

Yesuea ado besula, molö gägä fëëila säi

¹ Yesuea Galili oeabo agesua nea udia dolöma ado mala bu säla olelesa nelo. Udia dolö yafie gegedoi amea negegisebegi, du ödä daia dilo, amodaia Yesu e fila fedai. Udia dolö yafie gedoi amolida agesua nefolalo. ² Yesuea ado besu yafie ilima olelesalea säi amoda gowe. ³ Nabuö! Dolö afädëa gägä sagaido sadia gogola aligi asi. ⁴ Sadia gogola aligi awäha nebegi, gägä odoa idiafa daala negei amo haea maala, neala naha maadei. ⁵ Gägä odoa igi naga abeleidai daala negelahilä, gägä amea naga abeliä amodaia fodolofali bäu. ⁶ Bäui gaso, eso neea hëgisalea difi moholö asusugala öödlola bausoi. ⁷ Amase, gägä odoa äyo gägäi neebea ami digai. Amoda äyo gägäi amobalä gegedola bäu amea widi gägä amo yau hahalea gägä made negei. ⁸ Gägä odoa naga hedabi dibea ami daala negei ameada, hedabola baulahilä gägä negeimelë. Odoaeada gägä nabülesi ohodoa negei. Odoaeada nabülesi gafeia negei. Odoaeada nabülesi emu nabülesi negeimelëla säi. ⁹ Amala sälähilä Yesuea säla wagala sähalea, Dili gëhea galea galëda nabuöla säi.

*Ado besula sämölö mi dibegi säi
(Madiu 13.10-17, Ulugu 8.9-10)*

¹⁰ Udia dolö yafie afiala maadeibua e bëgëla aulo giwilasi amola udia dolö odoa Yesubalä nefolalo amola ilia ea ado besula säi amoie ema mi nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obégësalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo helësémolö amoda dafidi ulufadigila made musügä negei dilo amo dilia helësémäia säla i amomelë. Be udia dolö segea nefolalebe amolimada ado besulamu säla iha neebeweëie ¹² Mida.

* ^{3:22:} Belesabuluü ei elöda, Saidani. Madiu 12.22-28 bimalo.

Ilia siia beahamu nea gaso, dofā gowe gabula made beagolemolömelē. Ilia gëhea nabahamu nea gaso, asigia mi gowe gabula made helësemolömelē. Ilia beagolela helësësa galebeda, ili asigi besusa maadesegi ilia nafade hamoi amo Godea hësa maadelabila sälä i.

Aisaea 6.9,10

*Ado besula säi amoïe bu awala säi
(Madiu 13.18-23, Ulugu 8.11-15)*

¹³ Yesuea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Ado besula säi amoïe mi fädäla made helësëi neale. Made helësëi nea galëda, ado odoa besula säse amo sulubadela abilia helësemolö gabu. ¹⁴ Dolö amea hawa fëfëi amo gadolada aodo mala fëfëlo dolö e nea. ¹⁵ Ado mala idiafa digai amo gadoida, udia dolö odoaea ado mala nabasebegi, Godea ilile isogi aodo mala sagasi amo, mugabe Saidani maala fodolofalä neala gaula aulo nea. ¹⁶ Amase, udia dolö odoa widi gägä igi naga abelëida digai amo gadoi neebe amoliada, ado mala obeägilä nabalahilä fodolofalä neala gaulo. ¹⁷ Amai gaso, ili difi moholö ulisalea sedade made aligilo. Amalahilä ilia ado mala neala gaui amoïe yöi beasege, odoaea ili neala sëlasisege, ilia fodolofalä dëgila aulomelë. ¹⁸ Udia dolö odoa giisi äyo gägä damui fedhaa dibeaa daala negei amo gadoi neebe amoliada ado mala nabalahilä gaso, ¹⁹ ilia nagadaa galu difolalebe amoligi sääsäola helësëlahilä, muni edefade negemolöila, nelebo elö elöla gesami awäla helësëe amea, ado mala nabi amo yau hahalea gägä negelo made nea. ²⁰ Gaso, udia dolö odoa naga hedabia molö gägä daala negei amo gadoi neebe amoliada, ado mala nabala asigi afädë negela neala gaulahilä, ilia gägä nabüla ohodoa negela digi, nabüla gafeia negela digi, nabüla emu nabüla negela digilo neamelëla säi.

*Gamalië ado säi
(Ulugu 8.16-18)*

²¹ Amala sälähilä Yesuea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Afädëa gamali yola sagaseda faloea dabelole ma, imidi hawa negelole. Ai amala made hamolo, aulidaa negelomelë. ²² Nelebo müsügä negei amoda hobeala ulufadigisa maadela, udia dolöea nelebo dabela negei difolalebe amolida hobeala yo digai dibeaa ami ulufadigisa maademolömelë. ²³ Afädëa di gëhe galea galëda, nabualola säi.

²⁴ Ea aso ilima sähamu neamu sähalea, Ado dilia nabi amoda hedabola helësemalo. Dilia odoagali mogela iaseda, Godeage amo gadola wäla diligali mogela iahalea odoage baala ìmolömelë. ²⁵ Afädëa nelebo afädë gaula neebe amomada Godea odoa baala ìmolömelë. Afädëa nelebo afädë gaula made neebe amoda, ea holöfalä gaula nea dofe gaula neala neebe amolida, Gode hü fedela nimolömelëla säi.

Molö sagai bäulo amoïe ado säi

²⁶ Yesuea ado aso sähamu nea sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoda gowe gadoi dialela. Dolö afädëa sagaido hawa fëfëla aligi awäha nelolahilä, ²⁷ gasi sulubadeli dolö amo daiala, yose nowela afu mafusa neë gaalu, hawa fëfëi amo duulu besela galala bause amoda gomalä bausebelä dolö amo hida dawa made aligilo. ²⁸ Nagaea bäulasila gägä negelomelë. Dafidida bäudale bobagila, hobeala mumusu negelomelë. Hobeafalä hodo hì e gägä negelomelë. ²⁹ Molö amo nimolö galëda, dolö amo hü damulo. Mida, molö mumului nimolö segeyo besela galai amea.

*Ado besula masada gägäe säi
(Madiu 13.31-32,34, Ulugu 13.18-19)*

³⁰ Yesuea aso sähamu nea sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo, nilia abodo gadoila sämölödu. Ado besula nilia abodo gadoima oodo beala sämölödu. ³¹ Amoda masada gägä gadoi. Gägä odoa gadoi made. Gägä amoda holöfalifalä. Ilia amo sagaia sagalomelë. ³² Ilia sagai amo fedala edefadela aligiseda dägöala sagai odoa amo baagila awäla bäulomelë. Ìe adomo edefade bafui amogida haea mafula bäu augi hawa ami mosö olelomelëla säi.

³³ Udia dolö amolile asigia helësëeda helësemäia Yesuea ado mala sälä iahaleada, ado besulamu yafie sälä iaha nelo. ³⁴ Ea udia dolöma ado mala sälä iahaleada, ulufala made sälä iala, ado besulamu sälä iaha nelo. Ìe bëgëla aulolali hilidomu neada, ea ado besula sälä ilo amoïe mi sulubadela ilima sälä iaha maadei.

*Yesuea fo ödälebalä adoi
(Madiu 8.23-27, Ulugu 8.22-25)*

³⁵ Segeyo amo gala deadi eso digase gaalu, Yesuea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Oeabo edefade goïe agesu alogodigogi afiadila säi. ³⁶ Amala sälähilä udia dolö yafie nefolalo amoli amilahilä, ili Yesu sulo du amodaia fila fedalahilä, eege hiligila fila afiai. Du odoage ili awäse amo gadola hobeala bëgëla afiai. ³⁷ Afiaha dibegi, fo edefade gelola guula maalahilä

oeabo bubolela aidagula dudaia häila digala, du nobamolö hamose meli.³⁸ Amala hamose amo gaalu, Yesu eda du bidigi busa fugulo negela adi dilo. Amala adi dibegi ilia e didiigisalea sähalea, Säla Olelelo-o, di nowemo. Nili baagodelä hamosebe gowegi di holöfali fudugila made dialealela säi.³⁹ Amala säsebegi, Yesu e nowelahilä foma nemolahilä ödäma sähalea, Aeala aumamo. Fologomabula säi. Amala säi amoile fo gelola misi amo boogeleta ödä aidagula fedai amoge aumalasi.⁴⁰ Ea ie bögëla aulo ilima nabahalea, Edogi bedäha dialea. Dili Godem asigi afädë negei made nealela nabi.⁴¹ Amala usila aumase amo beala, ili edefademalä bedälahilä hilidomu sähalea, Fo elea ödä eleada ie ado nabelo gabu. Dolö weda nowëdula sähä difolalo.

5

Yesuea dolö afädëma mugabe fedai nesila digi

(*Madiu 8.28-34, Ulugu 8.26-39*)

¹ Yesula ie bögëla aulola ili oeabo Galili agesu alömodi amogi awäla Gelasa fii mosöa besela galai. ² Yesuea ödä du ami negesiä awäha nebegi, dolö mugabe fedai afädë baagoi igitäagi bausidola maaha nebegi gausiala digai. ³ Dolö amoda baagoi bausia amimu diaha aligilo. Dolö afädëa ie naabo emoge igitäeä gaula naftodomolöi made nelo. ⁴ Segeyo yafiegi ilia ie naabo emoge igitäeä naftodosamu aligilo. Gaso, igitäeä amo ea hësäla digisamu aligilo nelo. Geloi hido elöi amoda dolö afädëa e gaumolöi made nelo. ⁵ Dolö amoda gasi esoage baagoi bausiale segebidaialemu nawesa aligilo. Ea üalala gaula nawesamu neada hïle domalo igia dagabosamu aligilo.

⁶ Amala hamosamu aligilo amo, Yesu e aso wagadi made maaha neebe amo beala, e baluluu awälahilä Yesuee emo mia gumusula dia digai. ⁷ Gumsulsa dialea gelola üälala sähalea, Gode Ilibiafali ilibia neebe amoile malö Yesu, dia nema abilia hamomolöie misi. Na dima Godeie ei nabasewegida dia ne së imabiola säi. ⁸ Ea amala gelola säi amoile mida, Yesuea ema dida mugabe, dia dolö go dígila mosöla säsebegi amala sälä obögëi. ⁹ Yesuea ema nabahalea, Dïe eida nowëla nabi. Ea sälä obögësaleda, Nie eida Malei. Niliida holöfali made, maleimelä sälä. ¹⁰ Amala sälähilä ea Yesuma gelolafali sähalea, Segeweda dígila mosalola sämabiola säi.

¹¹ Amo gaalal ami sugua yafie gau domala moosa nefolalo. ¹² Mugabe amolia Yesuma gelolafali sähalea, Nilü sugua nefolalebe gagowelima fedala namolö mosöla sämola säi. ¹³ Yesuea amala hamomola säsebegi, dolö amo dígila mugabe amoli sugua nefolalo amolima fedai. Amala nogila fedalahilä gau mogobogi amogi baluluu didigafula ödägi nogila digaha maadelahilä, sulubadela ödäea naha maadei. Sugua amoli gedolada dausini äudä gadoi ödäea mai. ¹⁴ Amala hamoi amo bealahilä, sugua sigi aligilo amoli fisäla awälahilä, gaamu dibeä amige mosö gägäwila asi dibeä amige säsäla awäha nelo. Säi amo nabalahilä udia dolö nefolalo amolia abilia gelola hamoi walebelela fädäla bea asi. ¹⁵ Ili Yesu neebea awälahilä beahamelebe, dolö dafidi mugabe yafie fedai nelo amo fagulo salugalahilä, e asigi hedabi negei sebe amo beala ili bedäi. ¹⁶ Uidia dolö Yesuea hamose melëlo amolia, udia dolö misi nefolalebe amea nabuäia dolö amoma mugabe yafie fedai nesila digi amoge sugua ödäea mai amoge ilima sälä iaha maadei. ¹⁷ Amala sälä iäsebegi, ilia Yesuma gelolafali sähalea, Dida nilile segea wi namolö mademelë. Näiadodi namolö mosalola säi. ¹⁸ Amala säsebegi Yesu e dudaia fimolö awäha nebegi, dolö mugabe yafie fedai dafidi nesila digi amea, Yesuma nabahalea, Di awäsebe go gadola ne mudulela nabi. ¹⁹ Amala nabasebegi, Yesuea dolö amoma sälä obögësaleda, Nebälä moholö made. Dafidilo Geloiä dima hamoi amoilege bobasëi amoilege dïe sosogoma sälä iimolö dihö mosöla sälä. ²⁰ Amala säsebegi, dolö amea Gaamu nabülasi difolalebe amo sulubadelagi awälahilä, Yesuea ema hamoi amo udia dolö nefolalo amolima sälä iäsebegi, ilile asigigi fudugisa nefolalo.

Yalusüe idiwige, udia Yesuee fagulogi diigisebegi wahi amoge

(*Madiu 9.18-26, Ulugu 8.40-56*)

²¹ Yesu e dudaia fila Galili oeabo amo dögëla obögëla awäla agesua nebegi, udia dolö yafie mafula ea ado säse amo nabulö gegedoi. ²² Amase amo gaalu, gedolo mosö beaha aligilo afädë misi amoile eida Yalusü. Ea Yesu beagolelahilä ie emo mia gumusula dia idogolahilä ²³ Yesuma gelola sähalea, Nie nidiwi holoböda baagomolö ga madefali dialea. Dia dofä naaboea diigisegi made baagola wahimäia awähadula säi. ²⁴ Amala säsebegi, ebalä asi.

Uidia dolö yafie nefolalo amoliage e bögëla afiahalea negegilä dedelela aligi afiaha dilo. ²⁵ Afiasse amo gadola udia afädë gäheo i nabülasi afädële odoai äudä heale olo olosamu aligilo amoge asi. ²⁶ Uidia ameada e wahimäiala alögoda yafie neebea ami awähamu aligilo gaso, Ea së edefade meli. Amase, ea alögoda iligali muni iähamu aligilo gaso, e olo amo made wahila neala edesa aligilo. ²⁷ Amala hamoi salea, ea Yesuea hamolo sedalu säi amo nabalahilä, udia dolö Yesu bögëla afiasse amolibalä awälahilä e baagido maala ie

fagulogi diigi. ²⁸ Ea hido asigiamu helésesalea, na ie fagulogi diigiseda, neda wahimolöla helésëi. ²⁹ Ea Yesüe fagulogi diigi amole, heale olo olo amo hogosa helela e fodolofalü wahi gabula helésëi. ³⁰ Yesuea ie wahilo geloi awäse amo heléselhilä, besula nea nabahalea, Nie fagulogi diigi amo nowëala nabi. ³¹ Amala nabasebegi, ie bëgëla aulo amolia ema sähalea, Dibalä udia dolö yafie dedelela aligi afiahä dibewe dia beasegoda, ne nowëa diigila edoie nabahala säi. ³² Amala säse amo gaalu, e nowëa digisa walebelela sidawewela hogo. ³³ Udia amea ema hamoi amo heléselhilä emo gigisëla bedälahilä, Yesu mia ga madela gumusula dia idogolahilä. Ema hamoi amo sulubadela sälä iaha maadei. ³⁴ Yesuea ema sähalea, Nie nidiwi-e, dia nema asigi afädë negei amea di wahigomele. Olo amea dima bu elö made baamolö, dalulo gaula mosalola säi. ³⁵ Yesuea sähä nebegimu dolö odoa gedolo mosö beaha aligilo Yalusüe mosöala misi. Maalahilä ilia ema sähalea, Die didiwi hä hame doala asi amoda. Olelelo dolö goma yöi iase go edoïela säi. ³⁶ Ilia amala säsebegi, Yesuea auaulahilä gedolo mosö beaha aligilo amoma sähalea, Dia bedämabu. Godema asigi afädë negemalola säi. ³⁷ Amala sälähilä udia dolö odoa nefolalo amolima dili misiabiola sälähilä, Fida Yamese ie edoo Yonela ohodoa ilimu ebalä asi. ³⁸ Gedolo mosö beaha aligilo amoë mosöa malígahamelebe, udia dolö yafie gegedolahilä didigaosalea goba fedaha dibe meli. ³⁹ Beala e mumusogi nogila digalahilä ea ilima sähalea, Dilia edogi didigaola goba fedaha dialea. Udia malö goda baagoi made, sùwia adi dialeamelëla säi. ⁴⁰ Amala säsebegi, ilia Yesubalä ösa sefolalo. Amasebegi, ea ili sulubadela segea nesila digalahilä, udia malö amoë eedo emeleta ie bëgëla aulo ohodoa amolali udia malö dusugala negei hogoli amogi nogila digai. ⁴¹ Yesuea udia malö amoë naabogi gaula nabeleia wesaleia, Dalida gumi. Nilile ado adolada, Udia malö holöbö, na dima sähä. Di nowemola säi. ⁴² Amala säi amole udia malö amo fodolofalü nowela asi. Amala hamose amo beala udia dolö nefolalo amoli edefademalä fudugila bedäi. Udia malö amoë gäheo ida nabülesi afädëe odoi äudä. ⁴³ Yesuea ilima gelolafalü sähalea, Na walio hamoi amoda udia dolö odoama sälä imabiola säi. Amala sälähilä, Ea ilima udia malö holöbö go molö muäia imola säi.

6

Nasalese udia dolöea Yesu hamei made nelo (Madiu 13.53-58, Ulugu 4.16-30)

¹ Yesuea sege amo digila ie bëgëla aulolali hü e edëla aligi segea ami bu obëgëi. ² Segeyo Sabuda gafegi Yesu e gedolo mosöa ami awälahilä, udia dolöma ado mala olelesa nelo. Udia dolö yafie ea ado mala säse nabaha sefolalo amoli asigigi fudugilahilä sähalea. Ado goweda, dolö goea abidi niidu. Ema dawa edefade dibe goweda, dawa edo gadoidu. Ea melëlo made gadoige hamomolöi made gadoige hamose weda edodu. ³ Eda mosö olelo dolö, Meliüe malö madele. Eda Yamese Yosese Yudasa Saimonola ilile edoo madele. Ie elefila ilida nilibälä wi sebe amoda. Ilia amala sälähilä, ema bimolö habobala hamei made nelo. ⁴ Amasebegi, Yesuea ilima sähalea, udia dolö fiffi asi sulubadelada, bea sälöle ado nabaha. Gaso, hile segeafali fii amoliage sosogo iliae hile mosöa fii amoliage ie ei maademelëla säi. ⁵ Dolöea hamomolöi made gadoige melëlo made gadoige segea ami hamomolöi made gabugi ea hamola made nelo. Ea udia dolö olo afädë afädëlamu naaboea diigila wahisa nelo. ⁶ Amala hamose amo beala ilia ema asigi afädë made negesebegi Yesu e fudugisa nelo. Amasebegi, ea Nasalese sege fisila udia dolö fii odoa ilima ado mala olelela aligi nawesa nelo.

Yesuea ie bëgëla aulo amolima ie geloi olei, gaso, ilia e dawadigi made nelo.

(Maga 6.6-8.21)

*Bëgëla aulo giwilasi amolima Yesuea hamoi i
(Madiu 10.5-15, Ulugu 9.1-6)*

Amalahilä eda udia dolö nefolalebeadi ado mala olelela aligi nawesa nelo. ⁷ Yesuea ie bëgëla aulo giwilasi amoli wela gegedosebegi. Ea ili äudä äudäla afufumalola sälähilä, udia dolö mugabe fedai nefolalebe amoli nesila digamäia ea ilima geloi i. ⁸ Ea ilima sähalea, Dili afiahaleada galiamomu gaula mosalo. Nelegei odoa gaula mosabio. Molöge aduge muni salelogi salala gaula mosabio. ⁹ Emo usililo salugamalo. Fagulo äudä salugamabiola säi. ¹⁰ Ea ilima aso sähamu nea sähalea, Dili awäla sege afädëgi besela galala mosö afädëgi nogila digaseda, mosö amogimu nelolahilä dilia sege amo digila awä solo amo gala giso mosö amo hä fisimalo. ¹¹ Amase, sege odoagi besela galasegi, ami fii amolia mosö fu made iala, dilia säse amoga made nabaseda, sege amo hä digila mosalo. Digila awähaleada, dilile emogi dao baai amo fëfëla salalahilä mosalo. Amala hamoseda, ilia helésesalea, nilia asiala hamoi amea amala hamosebelä heléselömelä säi. ¹² Amala säi amo nabala ili afialahilä, udia dolö ilima sähalea, dili asigi besumalola sälä i. ¹³ Ilia amala sälä ialahilä, udia dolö yafie

mugabe fedai nefolalo amoli nesila digila digi. Udia dolö oloi yafie difolalo amolige ilia weli söga negesebegi, wahisa maadei.

*Ödägi gelo Yone baagoi
(Madiu 14.1-12, Ulugu 9.7-9)*

¹⁴ Udia dolöea Yesüeë ēi säsäi asi ameada beaha aligilo Gini Heledoea nabi. Odoaea sähalea, Ödägi gelo Yone dafidi baagoi amo bu nowelahilä obögëla misi nea, geloi melölo made gadoi hamosa neamcelä sähalea. ¹⁵ Odoaea sähaleada, Eda Elaia gabu. Amase, odoaea sähalea, Eda bea sälo siiba nelo amo gadoi gabula sää. ¹⁶ Heledoea ado amo nabalahilä sähalea, Yoneda na muugi damui amo bu obögëla maala neeve gadoi gabula sää. ¹⁷⁻¹⁸ Helodiasa eda dafidi Heledoie edoo Filibii udia sulo amo hobeala Heledoea fedela nii. Amala hamosebegi, Yonea Heledoma sähalea, Dia didooë udia fedela neala dibalä sebego dofea made hamoimelä sää. Amala säsebegi, Heledoea ami dolö nefolalo amolima sähalea, Yone gaumolö mosalola sää. Amalebe ilia e igi ēfëa nafodolahilä galaba mosöa negei. Heledoea ie udia Helodiasa obeägimäia amala hamoi. ¹⁹ ie udia Helodiasaea Yonema habobalahilä e baagomäia abilia nufulödula helësëa sulo. Gaso, nufulö fu made meli. ²⁰ Mida, Heledo eada Yone eda dolö hedabi, Godeie siigi asigi mogoi neala helësëla bedälahilä, eada Yone idihë nelo. Ea Yonea ado säse nabala obeägilö ameada e asigi säosäola helësëa nelo. ²¹ Heledo e ägula misi segeyo beala galasebegi gamane sigi aligilo nefolalo amolimage, ami sigi aligilo nefolalo amolimage, Galili segeie dafidilo nefolalo amolimage ea sähalea, Molö molö gegedomalola sää. Molö giasolo amo galada Helodiasaea Yone nufulö fu beagolei. ²² Segeyo amo gala ili molö naha dibegi udia malö Helodiasaie idivi maalahilä sigoi. Heledoage dolö odoa ebalä molö naha sefolalo amoliage, ea sigoi amogi hido elöla obeägi. Hido elöla obeägisebegi, ginia dolisä amoma sähalea, Sigosegoi nelebo afädë imose amo gadoi imolömelä sää. ²³ Ea naabo migalia diigila dolisä amoma sähalea, Nelebo afädë imoseda, na sege edefade beaha neeve amogi mogogi nofela imolömelä sää. ²⁴ Amala säsebegi, dolisä amo segea doadigila awälahilä emema nabahalea, Ne edo imola sämolödula nabi. Amala nabasebegi, emea sähalea, Ödägi gelo Yoneie busa damula imola sämalola sää. ²⁵ Amala säsebegi, dolisä amo fodolofali baluluia obögëla awälahilä Ginima sähalea, Ödägi gelo Yoneie busa damula falodaia gaula maala walio imäia hamesamelä sää. ²⁶ Amala sää amo nabalahilä ginia edefademalä bobasëi. Gaso, dolö molö naha sefolalo amoli sidaa migalia diigila sää ameada, fisismola sämolö uli gabula helësëi. ²⁷ Amala helësähilä ea fodolofali ami afädëma sähalea, Yoneie busa damula gaula obögëmolö mosöla sää. Amala säsebegi, ea galabaia mosöa awälahilä Yoneie busa damui. ²⁸ Damulahilä falodaia negela gaula maalahilä dolisä amoma i. Iäsebegi, dolisä ameada emema i. ²⁹ Amala hamoimelä sää amo nabalahilä ie bëgëla aulo amolia ie domalo neala gaula awäla igi äbägi bausi.

*Udia dolö yafiea molö mai
(Madiu 14.13-21, Ulugu 9.10-17, Yone 6-14)*

³⁰ Abosolo dolö amoli Yesu neeba obögëla maalahilä, ilia hamoi amoge mala olelei amoge sulubadela ema säla iaha maadei. ³¹ Udia dolö afu mafusalea ili molö molö fu made beasebegi, Yesuea ilima sähalea, Nilii udia dolö madeido hele namolö afiadila sää. ³² Amala sälähilä ili hilido ödä dudaia fifigila udia dolö madeido afiai. ³³ Ili afiahia dibegi, udia dolö yafiea bealahilä ili awäha gabula helësëi. Amala helësähilä ili gaamu elögi elögila nagadabodo baluluia afialahilä ili moholö awäsebea ami dafidi ilidale awäla besela galai. ³⁴ Ili awäla ödä agesua besela galahamelebe, udia dolö yafie nefolalebe meli. Bealahilä ea ili edefademalä bobasëi. Mida, Ili sugua sibi sigi aligilo maadesalea, hilido aligilo amo gadoi neeve amo beala. Amalebe ea ilima ado mala yafie säla olelesa nelo. ³⁵ Segeyo amo gala deadisebegi, ie bëgëla aulo amolia e neeba maalahilä ema sähalea, Sege udia dolö maadeia wimu nebegi hää deadisebegi. ³⁶ Dia udia dolö nefolalebe gowe ili mosalala sämo. Afialahilä hili molö bidia nimolö sagaia mosö dibea amige gaamu holöfali dibeä amige hogogola mosäiamelä sää. ³⁷ Amala säsebegi, ea ie bëgëla aulo ilima säla obögësalea, Ili molö muäia dilia imalola sää. Amala säsebegi, ilia ema säla obögësalea, Muni gina hädäli äudäea ili beledi muäia neala imolö afiadulela nabi. ³⁸ Ea ilima nabahalea, Dilia beledi aboläia ägii walebelela bimolö mosalola sää. Beala maalahilä ilia ema sähalea, Niliiada beledi bia seme äudä amolemu ägülubela sää. ³⁹ Amala säsebegi, ea ilima sähalea, Udia dolö sulubadela nuduluh hamola giisi hedabidaia, gegedola fifigimalamalola sää. ⁴⁰ Amala säsebe amo gadola säsebegi, odoada hädäli afädë, odoada nabuläsi bia gadoi dimu hamola fifigi. ⁴¹ Amala fifigi dibegi ea beledi bia amoge seme äudä amoge naaboea gaula nea, Ea selesiaia mosöa sida adogola nea Godema nesegelahilä, ie bëgëla aulo amolia udia dolö iligali sogomäia beledi dagabodasilä i. Amalahilä ea seme äudä amoge dagabodasilahilä, ili sulubadelagali sogomalai. ⁴² Amala sogoi amo, ili sefolalo amoli dofea nahalea, ⁴³ beledige semäge odoa

fea digai amo bēgēla aulo amolia gegedola, adu giwilasi salala nobai.⁴⁴ Beledi seme naha sefolalo amoli dolōmuda dausini bia sulo.

Yesu ödādabodo asi

(Madiu 14.22-23, Yone 6.15-21)

⁴⁵ Yesuea ie bēgēla aulo amoli fodolofalä mosalolahilä sähalea, Dilidale dafidi ödä dudaia fila oeabo go dēgēla alogodi sege ēi Bedesaida mosalola säi. Amala sälahilä udia dolö gegedoi amolima sähalea, Dilige dihili mosöa dusula afiamalola säi.⁴⁶ Ili sulubadela hawio afiamalolahilä, eda Godema adomolöie segebidaia fedai.⁴⁷ Ie bēgēla aulo amoli dudaia fila asi amo oeabo mogogi gasise amo gaalu, segea amida Yesu e hido nelo.⁴⁸ Yesu e ami nea beahamelebe, du busamadila fo gelola maase amea ödä adelo i amea ilia gelola adimolö iliawasebe amo meli. Haea gämolö amo gaalu, Yesu e ödādabodo ili neebea ami moholö asi. Ea ili baagila moholö awäse⁴⁹ amo gaalu, ilia e ödādabodo maase amo beala, mugabeledula heléselhilä üalai.⁵⁰ Ili sulubadelaea bealahilä edefademalä bedäsebe amo bealahilä, Ea ilima fodolofalä sähalea, Asigi hä gelomalo. Weda nemelë. Bedämabiola säi.⁵¹ E maala ilibalä dudaia fii amole fo maala made boogelei. Amala hamosebegi, ilile asigigi edefademalä fudugi.⁵² Iliada ea udia dolöea muäia beledi i amoie mida fädäla made helésëi nelo. Ilile iso asigi gai nelo.

Yesuea Genesaledi ami udia dolö olo i yafie wahi

(Madiu 14.34-36)

⁵³ Yesula ie bēgēla aulola ili oeabo amo dēgēla älämadi sege ēi Genesaledi besela galalahilä ödä du amo ēfēa begela agesua ami negesi.⁵⁴ Du negesiä maaha neebe amo udia dolö nefolalo amolia fodolofalä bealahilä, Yesu gabula helésëi.⁵⁵ Amala heléselhilä fodolofalä ili sege dibe amo sulubadelagi balululia afufulahilä udia dolöma sälä iha maadei. Udia dolö Yesu misi neala säi nabi amoliada, olio difolalo amoli iwasala gaula Yesu neebea ami misi.⁵⁶ Sege dibe sulubadelagige gaamu dibe sulubadelagige, mosö dibe sulubadelagige Yesu e awäla besela galasebea amida, udia dolö nefolalo amolia olio difolalo amo gaula mafula magaia gaamugi negesisi. Negesiä ilia Yesuma gelola sähalea, Oloi gowe ilia dëe fagulo bidigimu diigimäiamelä säi. Oloi amoli sulubadelaea amala diigisegibi, wahisa maadei.

7

Godeëe Ado sälä negei amea mäu ilile ado baagi

(Madiu 15.1-9)

¹ Felesi dolöge ado sälä negei olelelo dolö odoa Yalusalemela misi amolige gegedolahilä ili Yesu neebea afiai.² Ilia beahamelebe ie bēgēla aulo odoaea naabo nigime hëla made molö naha sefolalebe amo meli.³ Felesi dolö iliae Yu udia dolö sulubadelaeage mäu ilia aiyaloo mala negei amo heléselhilä naabo nigime hëla madeda molö nülo made nelo.⁴ Ili magaia gaamugi awäla obégëla maalahilä nigime made hëla molö nülo made nelo. Ödä ige faloge gaabo ige aiyaloo nigime hëlo negei amo gadola aiyaloo hamolo odoa yafie negei.⁵ Felesi dolö amoliage mala dawadigi dolö amoliage ema nabahalea, Dile bēgēla aulo golia mäu ilile aiyaloo mala dibe amo damula naabo nigime hëla made buludola molö nase goda edoëela nabi.⁶ Amala nabasebegi, ea ilima sälä obégësalea, Siiba Aisaaeaa asigi fea negelo dilile hedabola bea sälä negeimelë. Ea bea sälä dëdëi amoda gowe,
Udia dolö ilile iso asigi wagadi made negesiä adoeamu nüe ēi gauia adalo nea.⁷ Ilia dolöfääea mala sälä negei amomu olelesaleada, Godeëe adoda amomeläla sälö nea. Amaimo, ilia nüe ēi memalä gauia adalo nebegola

Aisaea 29.13

⁸ Dilia Godeëe mala sälä negei dibe amo fisilahilä dolöie aiyaloo mala dibe amomu gelola hamosa nebegola sälä i.⁹ Yesuea ilima aso sähamu nea sähalea, Dilile aiyaloo hamolo mala amo hamosalea. Dilia Godeëe mala sälä negei dibe amo fisi gabu.¹⁰ Amoie Mosesea ado sälä negesalea, die diado diemele hawa nea elele ado nabala bēgëla hamomalola sälahilä sähalea, Afädëa ie eedo emele gadiaboseda, baagomäia nufulö dialeala sälä negei dialea.¹¹⁻¹² Amai gaso, dilia gomalä sälomelë. Afädëa nelebo amoligi Gobana säseda eada eedo emele ugila negemolö mademeläla sähalea sälö, Gobana nilile ado sälada Godegali odala i neawe.¹³ Amalo ameada, dilia mäu ilia aiyaloo hamolo mala olelei amomu hamosa neada, dilia Godeëe ado fisilahilä mala amo gadoi yafie hamosamu aligilomelä säi.

Yesuea udia dolö neala nafadelo amoie säi

(Madiu 15.10-20)

¹⁴ Yesuea udia dolö nefolalo amoli bu misialolahilä ilima sähalea, Dili sulubadelaea na säsebewe nabala hedabola helésëmaloo.¹⁵⁻¹⁶ Nelebo segea dilo dolö isogi digase ameada udia dolö neala nafadelo mademelë. Nelebo isogi dilo segea doadigila awäse amea udia

dolö neala nafadelomelëla säi. ¹⁷ Amala sälähilä udia dolö amoli amilahilä e mumuso isogi digala sebegi, ie bëgëla aulo amolia ema nabahalea, Ado besula säi amoie mida edodula nabi. ¹⁸ Amala nabasebegi, ea ilima sähalea, Dilige aso asigi made gäwi neale. Nelebo sulubadela segea dilo isogi digase ameada, udia dolö Godeie siigi nigime baalo made amo, dilia dawa made neale. ¹⁹ Molö nase amoda asigigi aulo mademelë. Gaisagi digalahilä segea doadigila aulomelëla säi. Ado amoieda Yesuea gomalä sähalea säi. Molö sulubadela nase ameada Godeie siigi nigime baalo mademelëla säi. ²⁰ Ea sähamu nea sähalea, udia dolöle iso asigigi besela galasebe ameada, udia dolö Godeie siigi nigime baalomelë. ²¹ Udia dolö ilile iso asigigila besela galalo amoda gowe. Asigi nafadege, nelegei fa nimolöge, udia dolö baagomäia nufulöge, udia dolö susugu hamomolöge, hilimu nafade odoa hamomolöge, ²² Udia nii susugu hamomolöge, gesami moholöge, mala nafade elö elöla hamomolöge, wäfali sämölöge, nafade memelela made sulubadela hamomolöge, mudiamolöge, wäfali säsäla hololömög, gugusämäia hamomolöge, asigi maade gadoia hamolo wäla hamomolöge. ²³ Nafade amoli sulubadela asigigila besela galasebe amea udia dolö Godeie siigi nigime baalomelëla säi.

*Fonisia fii udia afädëa Yesuma asigi afädë dofä negei
(Madiu 15.21-28)*

²⁴ Yesu e sege amo digila gaamu Daiamadi asi. Awälahilä e mosö afädë neebea amoie mumusogi digai. Udia dolö nefolalebe amolia e neala made helësemäia nelo gaso, e musügä fimolöi made nelo. ²⁵ Amala nebegi, udia afädëe idowi holöböma mugabe fedai sulo. Amoie emea Yesu neala säi amo nabalahilä, e fodolofali maalahilä Yesue ema gumusula adi. ²⁶ Udia ameada Giligi ado adolo. Eda Silia Fonisia fii udia. Ea Yesuma gelola sähalea, Nie nidiwi holöböma mugabe fedai sebe amo dia nesila digamäia helësämeliä sälä i. ²⁷ Amala säsebegi, ea udia amoma sähalea, Molö nahalea dafidi malö ilidale imolö galea. Malöle molö dibe amogida tigülöea muäia sadia gala imolöi made galeala säi. ²⁸ Amala säsebegi udia amea sälä obëgësalea, Dafidilo-o, dofä gaso, malësääea molö nahalea iso dusula fisia digaida ügüloea neala nülo madelela säi. ²⁹ Amala säsebegi Yesuea udia amoma sähalea, Dia ado säi ameada die didiwima mugabe fedai amo hä asimelë. Di hä mosöa obëgëmalola säi. ³⁰ Udia amo hä mosöa obëgëlahilä beahamelebe, ie malöma mugabe fedai amo doadigila asi, diasia dofea dibe meli.

Dolö afädë gëhe gaala ado dadabi wahi

³¹ Yesu e Daiamadila obëgëla awäla gaamu Saidono awälahilä Gaamu Nabülasimadi nawesa nelolahilä Galili oeabo edefade dibe amo neebea ameada amilahilä, Yesuea e naaboea diigimäiameliä sälä i. ³² Amala säsebegi, ea udia dolö nefolalo amoli amilahilä dolö amole heledo aliga galahilä, ie naabo sögöea dolö amoie gëhe helegelagi diigilahilä, hile naabo sögögi gofedela galalahilä, dolö amoie eligi diigilahilä ³⁴ selesaia mosöa sida adogola nea hame hëia fedalahilä sähalea, Efadala säi. Nilile ado adolada, Gëhe gai dugimo. ³⁵ Amala hamosebegi, dolö amoie gëhe doga negela, ie eli fodolofali hedabolasihilä ado hedabola säi. ³⁶ Yesuea udia dolö nefolalo amolima gelola sähalea, Walio meli amo udia dolö odoa nelo sälä imabiola säi. Sämabiola sälä iahamu neebe amo nabalahilä gaso, ilia auaula sälä iahamu nelo. ³⁷ Udia dolö amolia ado amo nabala ili asigigi edefademelä fudugilahilä sähalea, Ea hamosebego sulubadela hedabola hamosebe. Gëhe gai nelo amo doga negela digi, adolo made nelo amo hedabola adomäia hedabolasilo neala sähä nelo.

8

*Yesuea udia dolö dausini biyidiagali molö i
(Madiu 15.32-39)*

¹ Segeyo amo gala udia dolö yafie bu gegedoi amoli molö molö made gabugi, Yesuea ie bëgëla aulo amoli mofihamlahilä ilima sähalea, ² Udia dolö gegedoi gowe ili nebalä segeyo ohodoa nelo amea hä molö molö maade gabugi asigisebemelë. ³ Na ili sidëa baagoi amola wäla hili mosöa mosalaseda, ili idiafa si dädäbëlela digamolö gabumelë. Odoada sege wagadi madela mofiai gabula säi. ⁴ Ie bëgëla aulo amolia ema nabahalea, Nili sege nafadeia neebe ameada, udia dolö nefolalebewe ili muäia, nilia molö abidi nea awäla nimolödula nabi. ⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Dilia Beledi aboläia galebla nabi. Ilia ema sälä obëgësalea, Nilia gifalädaläa galebla säi. ⁶ Amala säsebegi, Yesuea udia dolö nefolalo amoli nagadaia fifigimalola säi. Amala sälähilä ea beledi gifalädaläa amo gaula nea, Godema nesegelahilä, dagabodasila ie bëgëla aulo amolima sogomäia iäsebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali neala sogoi. ⁷ Ilia seme nelësa naabo safo ägüi amoge, ea nesegelahilä udia dolö iligali sogomäia i. ⁸ Udia dolö sefolalo amoli sulubadela dofea naala, bolesalea fea digai amo ilia adu gifalädaläa salala nobai. ⁹ Udia dolö amolida dausini biyidia gadoi

nelo.¹⁰ Yesuea udia dolö amoli hä afiamalola sälahilä, ie bëgëla aulola ilida fodolofali ödä dudaia fila Dalamanuda segeamadi asi.

*Iila Yesuma dolöea hamomolöi made gadoi hamomola säi
(Madiu 16.1-4)*

¹¹ Felesi dolö odoa Yesu neebea maalahilä ebalä gëgësalea. Dolöea hamomolöi made gadoi nofe elöi afädë selesaia mosöala misi dia hamomola säi. Ilia e amala fedogola beasebegi, ¹² Yesue iso asigigi yöla hame hëia fedalahilä sähalea, Udia dolö walio nefolalebe welia dolöea hamomolöi made gadoi nofe elöi hamosebe amo bimolöie hogosa nebegoë mida edo! Na dilima dofä gelola sähago. Udia dolö walio nefolalebe welima, dolöea hamomolöi made, nofe elöi afädë dofä made hamomolömelä säi. ¹³ Amala sälahilä, ili ami dígila e dudaia bu fila, oeaboa edefade amo näiado alömodi amogi asi.

*Ado besula Heledo Felesilele yidila säi
(Madiu 16.5-12)*

¹⁴ Ie bëgëla aulo amolia beledi ägüla made elabola asi. Dudaia amida, ilile beledi afädéfalimu dilo. ¹⁵ Yesuea ilima gelola sähalea. Felesi dolöige Heledoige beledi edelo yidi dibe amo helësöhilä, hedabola idihë namialola säi. ¹⁶ Amala säi amo nabalahilä ilia hilidomu sähalea, Ea säse egoweda, nilia beledi ägüla made misi amoë säsebemelëla sähä dilo. ¹⁷ Ilia säi amo ea helësöhilä ilima sähalea, Nilia beledi made ägü amoë säsebegola sähä dibegoda edoie! Dilia fädäla helësëla made nelo amomu nea, dawa made neale! Ma, dilime iso asigi gai aso neagole! ¹⁸ Dilile si galea gaso, dilia made beasebele. Gëhe galea gaso, dilia made nabahale. Dilia elaboile! ¹⁹ Amo gala beledi bia ameamu dolö dausini biaeä muäia, dagabodasi amo nalähilä, fea digai amo dilia neala, adu aboläia nobala salila nabi. Amala nabasebegi ilia ema sälä obëgësalea, Adu Giwilasila säi. ²⁰ Ilia amala säsebegi ea ilima sähalea, Udia dolö dausini biyidiaeä muäia beledi gifalädalä dagabodasi amo nalähilä, fea digai amo adu aboläia nobala salila nabi. Ilia ema sälä obëgësalea, Gifalädaläfala säi. ²¹ Amala säsebegi, ea ilima sähalea, Dilia fädäla made helësëla nelo amomu aso neagolela säi.

Yesuea ie bëgëla alo amoli olelesa nelo

(Maga 8.22-10.52)

Bedesaida dolö afädë si golai wahi

²² Yesula ie bëgëla aulolali afiala Bedesaida segea besela galai. Dolö odoaea dolö afädë si golai nelo amo e neebea sigi maalahilä ema sähalea, Dolö gowe dia naaboea diigimäiamelëla säi. ²³ Amala säsebegi, Yesuea dolö si golai amo naaboea gaula mosö dibe amila segea sigi awälahilä, Ea dolö si golai amoë sihidoa gofeda galala ie naaboea diigilahilä dolö amoma nabahalea, Nelebo beasebelela nabi. ²⁴ Amala nabasebegi, dolö amea busa fädägägia adogola bealahilä sähalea, Dolö nawese dibe beaha gaso, i gadoi nawese beasebemelëla säi. ²⁵ Amala säsebegi, Yesuea dolö amoë siigi bu elö diigisebegi, dolö amea si gadaea gala beasebegi ie si wahilahilä nelebo sulubadelä beaha maadei. ²⁶ Amala hamolahilä Yesuea dolö amoma sähalea, Mosö yafie dibeadi amogida mosabio. Dihü mosöa mosalola säi.

Fidaea afädë Memelei amo dofä dimelëla säi

(Madiu 16.13-20, Ulugu 9.18-21)

²⁷ Yesula ie bëgëla aulolali Sisalia Filibai gaamumadi sege odoa dibeadi amogi afiai. Idiafa awäha difolalea ea ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Udia dolö nefolalebe amoliada neda nowë neala sähä difolalebelä nabi. ²⁸ Amala nabasebegi, ilia ema sälä obëgësalea, Udia dolö odoaeada, ödägi gelo Yone neala sälä digi, odoaeada, Elaia neala sälä digi odoaeada, bea sälö dolö afädë neala sälä digisa neamelëla sälä i. ²⁹ Amala sälä iasebegi, ea ilima nabahalea, Diliada ne nowë neala sähä neala nabi. Fidaea ema sälä obëgësalea, Afädë Memelei amoda dofä dimelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi, Yesuea ilima gelola sähalea, Neda amomelë, odoama sälä imabiola säi.

Yesu e baagola nowemolömelëla säi

(Madiu 16.21-28, Ulugu 9.22-27)

³¹ Yesuea ie bëgëla aulo amolima mi gäwila sälä olelesalea, Dolöie Malö amoda së edefade molömelë. Dolö dafidilo neebe amoliage, gobela ilo busa neebe amoliage, mala dawadigi neebe amoliage, ema habobalahilä ilia e baagomäia nufulömelë. Segeyo osodagi hii bu nowela galalomölömelëla sälä i. ³² Ea ilima ado amo mogola sälä i gaso, Fidaea Yesu sigi aliga galalahilä, amala made sämälola nemoi. ³³ Amala säsebegi, Yesu besula, ie bëgëla aulo amolima siila nea, Fidama nemosalea, Saidani, ne neebewai namolö made. Mosö! Diada Godea helësëlo amo gadola made, dolöfääea helësëlo amo gadola helësëselba säi. ³⁴ Amala sälahilä, ea udia dolö nefolalo amolige, ie bëgëla aulo amolige mofiamolahilä ilima sähalea, Afädëa ne bëgëla moholö helësëseda, hii hamea hamela helësëlo amo fisila, hile i fügäi gaula,

ne bëgëla moholö dialea.³⁵ Afädëa hile namolö amo gaula fëdöla aligiseda, ie namolö amo hogosa helemölömelë. Amai gaso, afädëa nege, nïe Ado Mala Hedabige helésëla hile namolö amo fisiseda, eada ie namolö amo gaula namolömelë.³⁶ Afädëa nagadaia nelebo dibe amoli sulubadela gaula neëgi hï e baagoseda, nagadaia nelebo amea, hï e abeahäla ugila negemolödu.³⁷ Afädëa bidi edo ialahilä, hile namolö amo hï bu nea obégëmolödu.³⁸ Udia dolö Godeië mala made nabelo nefolalebe amolige nafade hamolo nefolalebe amolige bealahilä, afädëa nemage, nïe ado malamage hewaseda, Dolöie Malö amo Eedoë yo digalo hido elöibälä, selesaia fii hedabifalä amolibälä obégësolo amo gala, eage dolö amobalä hewamolömelëla säla ï.

9

¹ Ea ilima sähalea, Na dilima dofä sähago. Dili walio nebego odoa baagola made neëgi, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoë, geloi edefademalä maase amo bimolömelëla säla ï.

*Yesuë domalo bedefala elöi nkeebe meli
(Madiu 17.1-13)*

² Segeyo gafeia nelolahilä, Yesu Fida Yamese Yonelali hilihofalä segebidaia fedala nefolalo. Ilia beahamelebe Yesuë domalo neala bedefalahilä elöi nkeebe meli.³ Ie fagulo gäi amo yo digalahilä falefali, sege fifii asi dibe amea fagulo falei amo gadoi hamomolöi made, nkeebe meli.⁴ Ilia beahamelebe Elaia Mosesele maala ulufadigilahilä, Yesubalä adosa nkeebe meli.⁵ Amo bealahilä Fidaea Yesuma sähalea, Säla Olelelo. Nili wi nefolalebewe hedabi gabugi, nilia sege mosö ohodoa olahadio. Elöda dïe, elöda Mosesëie, elöda Elaiaiela säi.⁶ Ili edefademalä bedälahilä, ea edo sämöldöula asusugahalea, ea ado amo amala säi.⁷ Amala säse amo gaalu gel hä afädë maala ili hagulahilä, gelëgi amila ado afädë säia idogosalea, Egoweda nïe malö, na boba hamoi neamelë. Dilia ie ado nabualola säi.⁸ Amo nabalahilä ilia fodolofali sidawewela beahamelebe ilibälä dolö odoa made, Yesu emu nkeebe meli.

⁹ Ili segebidaia amila digahalea, Yesuea ilima gelola sähalea, Dilia nelebo meli amo odoama säla ila made nelolahilä, Dolöie Malö bauiala nowela neëgi giso, säla imalä sälä ï.¹⁰ Ado säi amo ilia odoama made säla musügä negelahilä, hilidomu didiähalea, Bauiala nowelasisegida säi amoda edodula didiäi.

¹¹ Ilia ema nabahalea, Mala dawadigi nkeebe amolia sähalea, Elaia e dafidi moholömelëla sähä nkeebe amoda edoïela nabi.¹² Yesuea ilima säla obégësalea, Dofä. Nelebo sulubadela hamogimolöie Elaia e dafidi moholö. Gaso, Dolöie Malö e së edefade naala, odoaea ema bimolö habobamolömelëla säla dëdëla negei dibe amoda abeahäladu.¹³ Na hä dilima säla iahago, Elaia eda hä misi. Gaso, ado säla dëdëla negei dibe amo gadola odoa nefolalo amolia ema hamomolö helésëi amo gadoi hamoimelëla säi.

*Yesuea maalibu afädëma mugabe fedai nesi
(Madiu 17.14-21, Ulugu 9.37-43)*

¹⁴ Ili awäla ie bëgëla aulo odoa nkeebe ami besela galai. Ilia beahamelebe udia dolö yafie gegedoi amolia ili amalea digilahilä, mala dawadigi dolö amolia ilibälä gëgësä dibe meli.¹⁵ Udia dolö yafie nefolalo amolia Yesu maasebe amo beala ili fodolofali fudugilahilä e nkeebe baluluia afialahilä ilia e säla olela gausiai.¹⁶ Amasebegi, ea ilima nabahalea, Dilia ilibälä edogi gëgësä dialeala nabi.¹⁷ Udia dolö gegedoi amoligi dolö afädëa ema säla obégësalea, Säla Olelelo-o, nïe nafegema mugabe fedai amea made ado adosebegi di nkeebe sigi misimelë.¹⁸ Mugabe ema fedala nagadaia nidala awälahilä, ie nafiadi dibu besigala, bese nalëgëlahilä, ie domalo gelola sosolahamelëla säla ï. Die bëgëla aulo ilia mugabe fedai amo nesila digamalai gaso, nesimolö ullisio.¹⁹ Amala säsebegi, Yesuea udia dolö amolina sähalea, Udia dolö walio nefolalebego dili asigi afädë negei made nebegoeada. Segeyo aboläia ne dilibälä namolödu. Na dilile yöi gaula segeyo aboläia namolödu. Malö go nema sigi misiela säi.²⁰ Amala säsebegi, ilia malö amo ema sigi misi. Sigi maasebegi, mugabe amea Yesu beala fodolofali malö amo gelola amulämehilä, nagadaia nidala awäla fefedelahilä, nafiadi dibu besigalasi.²¹ Amala hamosebegi, Yesuea malö amoë eedo amoma nabahalea, Gowe gadola abodo gala mi gäwila hamosiola nabi. Eedoea säla obégësalea, Holöfalgila amaila säi.²² Mugabea malö go baagomäia segeyo yafiegä nulo gobeiage ödägige digalasisamu nelomelë. Dia hamomolöi galëda, nili bobasëla ugila negemola säi.²³ Yesuea ema sähalea, Dia hamomolöi galëdala säi amo edoë. Dolö asigi afädë negei nkeebe amea nelebo sulubadela hamosa maademolöi neamelëla säi.²⁴ Amala säsebegi, malö amoë eedo amea fodolofali üalala digila sähalea, Na asigi afädë negei. Amai gaso, na asigi afädë negemolöie dia ne ugila negemola säi.²⁵ Ili nkeebe ami udia dolö yafie baluluia mafula gegedosebe amo bealahilä, Yesuea mugabe amoma nemosalea, gëhe galaloge made adologe, dida mugabe. Dima gelola sähago. Malö go digila mosö, ema

bu elō fedamabiola säi. ²⁶ Amala säsebegi, mugabe amea üalala, gelola amulämelasihilä doadigila awähalea, malō amo hame doala asi gadoi negesi. Udia dolō yafiea amo bealahilä sähalea, hame doala asi gabula säi. ²⁷ Amala hamosebegi, Yesuea malō amo naabogi nabelela nowelahilä nowela ifosi. ²⁸ Amala hamolahilä Yesu e mosöa nogila digala ie bégëla aulo amolali hilidomu salea ema nabahalea, Nilia mugabe nesimolō ulli amo abisalea amaidula nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Godema adose ameamu mugabe nesimolömelë, idi elöda mademelëla säi.

Yesu e baagola nowemolömelëla bu elō säi

(*Madiu 17.22-23, Ulugu 9.43-45*)

³⁰ Yesula ie bégëla aulolali sege amo dígila Galili segeamadi awäla moholö awäha nelo. Yesueada afädëa e neala made helësemäia helësei. ³¹ Mida, Ea ie bégëla aulo amolima säla olelemolö amo helësëla. Ea ilima sähalea, Dolöie Malö amo dolö odoama hololöla gausiseda, ilia e baagomäia nufulömelë. Baagomäia nufudaseda, segeyo osodagi hii nowela galamolömelëla säla iaha nelo. ³² Säi amo nabalahilä ilia helësei made nea, ema mi nabulö amo bedäi nelo.

Baagila asi neebe amo nowëla didiäi

(*Madiu 18.1-5, Ulugu 9.46-48*)

³³ Ili awäla Gabaniama segea besela galala mosö isogi nogila digalahilä, Yesuea ie bégëla aulo amolima nabahalea, Idiafa maaahalea dilia ado edo didiäla aligi misila nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, ili maahalea niligi baagila asi neebe amo nowëla säla didiäla aligi misi amo helëselahilä, ema säla obégëla made nefolalo. ³⁵ E fia idogola salea giwilasi amoli mofihamolahilä sähalea, Afädëe dafidilo namolöla helësëeda, dafidil hïdale made, udia dolö odoadale ugila negemolöi galeala säi. ³⁶ Amala sälähilä ea malö holöbö afädë nabelela gaula maalahilä ili mogogi ifosilahilä, sogobala gaula nea ilima sähalea, ³⁷ Afädëa ne helësëla malö holöbö gowe gadoi amoma obëbëla obeägiseda, nema obeägisamelë. Afädëa nema obeägiseda, nema obeägisa maademelë, ne digamalala sälo amoma obeägisamelëla säi.

Nilibälä ado nii made neebe amoda nili damelë neala säi

(*Ulugu 9.49-50*)

³⁸ Yonea Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, nilia beahamelebe, dolö afädëa die ei säla mugabe fedai nesila digisa nebegi nilia ema amäambabiola säimelë. Mida, dolö amoda nilibälä nowelo made amea hamosebegi amala säimelëla säi. ³⁹ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Amamabula sämabio. Afädëa nie ei säla dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamosedea, hobeäa ne aabela made gagademolömelë. ⁴⁰ Dolö nilibälä ado nii made neebe amoda nili damelë neamelë. ⁴¹ Na diliema dofä gelola sähago. Dilia nüe ei gaula neëgi, afädëa diligali ödä muäia osala iäaseda, udia dolö amoda dofä bidi nimolömelëla säi.

Asigi afädëe negei nafadeloie ado säi

(*Madiu 18.6-9, Ulugu 17.1-2*)

⁴² Yesuea aso säha neamu sähalea, Afädëa malö holöbö gowe gadoia nema asigi afädë negei neebe amo nafade hamomäia digalasiseda, igi edefade efëa ie muugia neegilahilä, ödä nudugawa sadia idogola baagomolö amoda ie hedabida amomelë. ⁴³⁻⁴⁴ Die naabo elö goea asiala hamola digalasiseda, naabo elö go damula fisimalo. Naabo afädëamu nea namolöi namolö dibeä ami moholö hedabi dialea, naabo äudälada heli segea nulo usilo made dibeä ami auloea. ⁴⁵⁻⁴⁶ Die emo elö goea di neala digalasiseda, emo elö go damula fisimalo. Emo afädëamu nea namolöi namolö dibeä ami moholö hedabi dialea, emo äudälada heli segea sogobala sadia idogoloea. ⁴⁷ Die si elö goea asiala hamola digalasiseda, si elö go beselala fisimalo. Si afädëamu nea Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö hedabi dialea, si äudälada heli segea sogobala sadia idogoloea. ⁴⁸ Amida domalo hehea nase amo baagolo madege, nulo usilo madege, dialeamele. *Aisaea 66.24* ⁴⁹ Nulo söaea udia dolö sulubadelama molögi ebi baalo amo gadola baamolömelë. ⁵⁰ Ebi hedabi dialea. Ebi hëdälo amo made galëda, dilia edoea neala hëdälasimolö gabu. Dilile isogi ebi baalahilä udia dolöbalä aeaha namialola säi.

10

Udia nii fisimabiola säi

(*Madiu 19.1-12, Ulugu 16.18*)

¹ Yesuea amala säha nelolahilä, sege amo dígila awäla Yudia segea besela galala ödä Yodona dëgëla älomodi asi. Udia dolö yafie e neebea ami mafula bu gegedosebegi, hii hamolo amo gadola ilima ado mala säla olelesa nelo. ² Amala olelesa nebegi, Felesi dolö odoa e neebea ami maalahilä, Yesuma fedogola nabahalea. Mala säla negei dibe ameada

dolö afädëa udia nii fisimolöi galeala säla negeida dialealela nabi. ³ Amala nabasebegi, ea ilima säla obögësalea, Moseseada dilima edo hamomalola säla negei dialeala nabi. ⁴ Ilia säla obögësalea, Mosesea säla negesaleada, Dolöea udia fisisaleada, beba dëdëla iälahilä, fisimolöi galeala säla negei dialeala säla obögëi. ⁵ Yesuea ilima säla obögësalea, Moseseada dilile iso asigi geloi dibe amo bealahilä dilima amala säla dëdëla negeimelë. ⁶ Godea siiba nelebo sulubadela mi gäwila hamosolo amo gala, udia dolöle hamoi. ⁷ Amala hamoi ameada, dolöle ie eedole emele digila, ie udiabalä gedola nea, ⁸ eleda domalo afädëfälä namolömelë. Amo gadola ele äudä nelo amo fisila afädëfälä nea. ⁹ Godea gedolasi amoda dolöea mogembabiola säi.

¹⁰ Hobeala ie bögëla aulolali mosöa obögëla awäla sefolalea, ie bögëla aulo amolia ado säi amoie ema mi fädäla nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, ea ilima säla obögësalea, Dolö afädëa hile udia fisila udia elö neaseda, ea udia amo fa susugu hamomolömelë. ¹² Udia afädëa ie dolö fisila dolö elöma fiseda, dolö amo ea fa susugu hamomolömeläla säi.

*Yesuea malësäma obeägïsa nelo
(Madiu 19.13-15, Ulugu 18.15-17)*

¹³ Udia dolö odoa nefolalo amolia, ilile malö Yesue naaboea diigimäia e neebea sigi maasebegi, ie bögëla aulo amolia ilima nemoi. ¹⁴ Amala hamosebe amo bealahilä Yesuea ilima habobalahilä sähalea, Malësä ne neebea maase goli misiäia, nemola dofogamabu. Godea Beaha Maadela Sigi Neebea amida malësä go gadoi nefolalebe amolile dialea. ¹⁵ Na dilima dofä gelola sähago. Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami malësä go ili gadoia moholölä helësei neebe amo gadola, afädë ne moholölä made helësei neebe amoda dofä made nogila digamolömeläla säi. ¹⁶ Amala sähiläla ea malësä amoli sogobala gaula nea naaboea diigisalea, Gode dia ugila negemalota säla fisiga idodogosa nelo.

*Dolö nelegei yafie negelo afädëa Yesuma nabi
(Madiu 19.16-30, Ulugu 18.18-30)*

¹⁷ Yesu e moholö awäha nebegi, dolö afädë baluluia maala, ie emo mia gumusula dia idogolahilä sähalea, Säla Olelelo hedabi-e, ne namolöi namolö neala gaumolöie abilia hamomolödula nabi. ¹⁸ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Dia nema hedabila säi amoda edöe. Afädë hedabi maademelë, Gode emu hedabi nea. ¹⁹ Ado säla negei dibe amolida dia dawadigi. Baagomäia nufuabio, udia fa nimabio, nelegei fa nimabio, wäfälä säsäla gudimabio, dahila neala elöle nelegei dibe amo nimabio, die diado diemelele ado nabala hamomalola säla negei dialeala säla i. ²⁰ Amala säsebegi, ea Yesuma säla obögësalea, Säla Olelelo-o, ado amolida ne malësägila hamosa maadeimeläla säi. ²¹ Amala säsebegi, Yesuea dolö amo boba hamalahilä, ema siila nea sähalea, Afädëmu dofea made nebegi. Die nelegei dibe amo bidi neaha maademolö mosö. Amalahilä muni nease amoda nelegei made negelo busadäoi neebe amoligali imalo. Amala hamoseda, selesaia mosöa bidi edefade nimolömelë. Amalahilä ne bögëla misialola säi. ²² Dolö amea ea säi amo nabala yöla ie odagi augia idalahilä asi. Mida, ie nelegei yafie dilo amogi.

²³ Amasebegi Yesuea ie bögëla aulo nefolalebeadi sidawewela bealahilä sähalea, Udia dolö nelegei yafie negelo nefolalebe amolida Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö häuai bimolömeläla säi. ²⁴ Ea amala säsebegi ie bögëla aulo amolia fudugi. Yesuea ilima aso bu elö sähalea, Nie malöla dili-e! Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö häuai galeamelë. ²⁵ Sugua gameleda nusi galabagi nogila moholö uli amo gadola, nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amolida, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö häuai bimolömeläla säla i. ²⁶ Amala säsebegi, ie bögëla aulo amolia edefademalä fudugilahilä hilidomu didiähalea, Namolöi namolö nowëa neala gaumolödula säi. ²⁷ Amala säsebegi, Yesuea ilima siila nea sähalea, Udia dolöea hamomolöi made amoda. Godea hamomolöi madeda maade, ea sulubadela hamosa maademolöi neameeläla säi.

²⁸ Amala säsebegi, Fidaea ema säla obögësalea, Hä bimo. Nilüada nelebo sulubadela fisisa maadelahilä di bögëla misimeläla säi. ²⁹ Amala säsebegi Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa nemage, Ado Mala Hedabimage helëselahilä, mosöge, edooge, elefige, emege, eedoge, malöge, segege, fisisa maadelahilä, ³⁰ hädali afädë nimolömelë. Ili nagadaiawi nebegi Godea nelebo yafie dafidi i amo baagila awäla imolömelë. Mosö yafiege, edoo yafiege, elefi yafiege, eme yafiege, sagai yafiege, segege, illia yafie nimolömelë. Amase odoaeage and neala sëlasimolömelë. Hobeala segeyo afädë besela galasolo amo gala ea namolöi namolö gaula namolömelë. ³¹ Yafie dafidila nefolalebe amolida neala hobeahalea, hobeala nefolalebe amolida neala dafidimolömeläla säla i.

*Yesu e baagola nowemolömeläla bu osoda säi
(Madiu 20.17-19, Ulugu 18.31-34)*

³² Yesula ie bëgëla aulolali Yalusaleme aulo idigi awähalea, Yesu e, edale dafidi awäsebegi ie bëgëla aulo amoli hobeala awähalea fudugila aligila aligi asi. Udia dolö odoa hobeafalı awäha nelo amoliage bedäla aligi asi. Yesuea ie bëgëla aulo giwilasi amoli bu sigi aliga galahilä ema hobea hamomolö amoie ado ³³ sälä iahalea, Nabualo. Walio nilü Yalusaleme awähamelë. Dolöe Malö amo gobela ilo busa amolimage, ado sälä negei dawadigi amolimage ilia e gaula imolömelë. Ilia ebalä gudila baagomäia nufulömelëla didiäla daialahilä, fii odoagali gaula imolömelë. ³⁴ Dolö amolia ema gofeda galala digi, ēfē damuia nufudalahilä baagomäia nufulömelë. Amala hamoseda, segeyo osodagi hii nowela moholömelëla sälä i.

*Yameše Yonele dafidilo namolöe hogoi
(Madiu 20.20-28)*

³⁵ Sedibëe malö Yameše Yonele Yesu neebea maalahilä elea ema sähalea, Sälä Olelelo-o, alia helësëwë gadoi dia alima hamomäia hamesamelëla sälä i. ³⁶ Amala säsebegi, ea elema sälä obëgësalea, Na alima edo hamomäia helësësela nabi. ³⁷ Amala nabasebegi, elea ema sälä obëgësalea, Die yo digalo hido elöibalä fisolo amo gala elöda die naabo dafädimadi, elöda die naabo fefeädimadi fimalola sämäia helësësamelëla sälä i. ³⁸ Amala säsebegi, Yesuea elema sähalea, Ado säi amoda alia helësëla made nea säimelë. Na ödä iigi usi naha neebewegi alia molöi gabule. Ma, ne ödägi gesa neebewegi ali gemolöi gabulela nabi. ³⁹ Amala nabasebegi, elea ema sälä obëgësalea, Alia amala hamomolöi neawela sälä. Amala säsebegi, Yesuea elema sähalea, Na ödä iigi usi nasewe gadola aliage molömelë. Ne ödägi gesewe gadola alige gemolömelë. ⁴⁰ Gaso, ali elö di nüe naabo dafädimadi, elö di nüe naabo fefeädimadila samiäia memelemolöda nüe mademelë. Godea fimäiala daiai amolilemelëla sälä i. ⁴¹ Bëgëla aulo nabüla odoa amolia elea ado säi amo nabalahilä elema habobaha nelo. ⁴² Amasebegi, Yesuea ili mofiamolahilä ilima sähalea, Fii odoa beaha aligilo gadoi neebe amoliada, udia dolö gelola beaha aligilo nea, amase, ilile eëi sälö neebe amoliada udia dolö bobasëla made, ilia säse amo gadola hamomäia gelola sigi aligilo amoda dilia dawa. ⁴³ Ilia amala hamolo amo gadola, dili nebegoji afädëa amala hamomolöi mademelë. Dili nebegoji afädëa eëi sälö namolöila helësëeda, odoa neebe amoligalimu hamoi hamolasilo namolöi dialea. ⁴⁴ Afädëa e dafidilo namolöila helësëeda, ea udia dolö sulubadelaie galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolöi galea. ⁴⁵ Mida, Udia dolöe Dolöe Malö misi amo egali hamoi hamolasimäia made misi. Ea ilile hamoi hamolasimäiage, ie namolö amo udia dolö yafiegali fisiga gala, ili sigi obëgëmölöge misimelëla sälä.

*Yesuea Badimasa si golai wahi
(Madiu 20.29-34, Ulugu 18.35-43)*

⁴⁶ Yesula ie bëgëla aulolali afiala Yaligo gaamugi besela galai. Besela galala ie bëgëla auloge udia dolö yafie odoage ebalä Yaligo baagila awäha dilo. Dolö si golai afädë idì agesua ami sulo. Eada muni imola édégësa filo. Dolö amoda Dimasaie malö Badimasa. ⁴⁷ E amala salea Nasalese dolö Yesu maahala sälä amo nabalahilä, ea uuala sähalea, Debidië malö Yesu-o, ne bobasëmola sälä. ⁴⁸ Amala säsebegi, udia dolö yafiea ema nemosalea, Dia adomabula sälä gaso, ea bu gelola uuala nea sähalea, Debidië malö-o, ne bobasëmola sähamu nelo. ⁴⁹ Ea Amala säsebegi, Yesu ea beaha nea sähalea, E misialamola sälä. Amala säsebegi, ilia dolö si golai amoma sähalea, Ea di wesebegi, asigia gelola nowemola sälä. ⁵⁰ Ea fagulo afädë salugala sulo amo gila sadia galahilä fodolofali nowela Yesu neebea misi. ⁵¹ Maasebegi, Yesuea ema nabahalea, Na dima edo hamomäia helësësela nabi. Amala nabasebegi, dolö si golai amea ema sälä obëgësalea. Sälä Olelelo-o, na bimolö helësësela sälä. ⁵² Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dihü asigi afädë negei amea die si wahigomelë. Hä mosalola sälä. Amala säsebegi, dolö amo fodolofali wahila siia fädäla bealahilä, Yesu bëgëla asi.

Yesu e së nalä baagoi

11

(Maga 11-16)

*Yesu e beaha aligilo gini gadoi hamola Yalusaleme besela galai
(Madiu 21.1-11, Ulugu 19.28-40, Yone 12.12-19)*

¹ Yesula ie bëgëla aulolali Yalusaleme besela galamolö ga madela nea, sege Bedefagige Bedanige Olibe biage ili awäla besela galai. Besela galala ami nea, Yesuea ie bëgëla aulo amoligi, äüdä dafidila mosalolahilä, ² elema sähalea, Segea ami awäla besela galala beahamelële, sugua dögi üdili afädë dolöe fila aulo made, ga madefalı gui gide begela negei neë bimolömelë. Dögi amo fisigälahilä wi sigi misialo. ³ Afädëa alima dögi go abidä fisigähalä nabaseda, alia ema gomalä sämalo. Dafidilo Geloia webalä hamoi hamomolömelë. Amalahilä, ea fodolofali sigi obëgëmalamolömelëla sämälola sälä. ⁴ Amala sälä amo nabalahilä, ele awäla besela galala beahamelebe, sugua dögi üdili afädë mosöa nogila digalo, ifo

baagido idiliba ami, gide begela negei neebe amo bealahilä, fisigäi.⁵ Fisigäsebegi, udia dolö ami nefolalo amolia elema nabahalea, Abilia hamodelä, sugua dögi üdili go fisigähala nabi.⁶ Elea Yesuea sämalola sää amo gadola säsebegi, ilia hä, sigi mosalola sää.⁷ Elea sugua dögi üdili amo Yesu neebea sigi gaula awälähilä, elea sugua dögi amodaia fagulo daia salugalo gilla fösisebegi, Yesu e amodaia fedala sulo.⁸ Amala hamosebegi, udia dolö yafiea ilile fagulo gäi amogilahilä idiafa föla digi, odoaea idi agesua fasela bäu gadoi dagabola gaula mafula föföla aligi awäha nelo.⁹ Udia dolö nefolalo amoli Yesu awäse amo gadola, dafidila awäha nelo amoliage, hobeala maaha nelo amoliage, uuala säsäla awähalea, Agua. Nesege. Godeie ei gauia adadi.

Afädé Dafidilo Geloïe eígila maahago, Godea ema obeägimäia.¹⁰ Nilile naado Debidia beaha maadela sigi nelo amo gadola namolö neebe amoma obeägidi. *Gë Udälo 118.25,26*
Selesaia fiaa Godeie ei gauia adala nesegemola uuala säsäla awäha nelo.¹¹ Yesu e Yalusaleme besela galalla, Godeie mosö amoë yala isogi nogila digalahilä, ami nelebo difolalebe amo sulubadela beaha maadei. Hä deadisebegi, ie bögela aulo giwilasi amolali Bedani obögeli.

*Yesuea äfæoma sää
(Madiu 21.18-19)*

¹² Diala aiyo amogi ili Bedanilahilä obögësalea Yesu e sidëa baagoi.¹³ Sidëa baagosebegi holöbö wagadi madela sida gahamelebe äfæeo bäu bealahilä, gägä negei walebelela bea asi. Bea awähamelebe gägä negei made, bäumu neebe meli. Mida, äfæeo gägä negelo segeyogi made amea bäumu meli.¹⁴ Amo bealahilä ea äfæeo amoma sähalea, Dë gägäda udia dolöea hobeaa made molömelä sää. Amala sää amo ie bögela aulo amolia nabi.

*Yesuea Godeie mosöa magaia negei hai
(Madiu 21.12-19, Ulugu 19.45-48, Yone 2.13-22)*

¹⁵ Yesula ie bögela aulolali awäla Yalusaleme besela galai. Yesu e Godeie mosö yala isogi nogila digalahilä beahamelebe, bidi neadigi, bidi nimolöe negela digisa difolalo amoli nesila digilahilä, Muni bedefalo auli amoge, haea malibau gadoi bidi neaha aligilo amolile filo auli amoge, besigala hësögudusa maadei.¹⁶ Dilia Godeie mosö yala isogi nelebo gaula, nogila digafu fedafumabiola sää i.¹⁷ Amala sälähilä ea ilima sää olelesalea sähalea, Ado bebagi sää dëdëla negei dibe amoda gomalä madele. Nie mosöda fifii asi sulubadelaea Godema adolo mosö neameläla sämölömelä dëdëi gaso, dilia fa nelo musügä aligilo igi äbä gadoi hamoi gabula sää.

¹⁸ Amala hamoila sää amo nabalahilä, gobela ilo busa amoliage, ado sää negei dawadigi dolö amoliage, Yesu abehähäla nufulödula fu hogosa nelo. E nufulö helësëi amoë mida, ebalä bedähalea. Ebalä bedäi amoë mida, udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea ea mala olelei amo nabalahilä, fudugisebegi.¹⁹ Säha nea së gäsebegi, Yesula ie bögela aulo amolali Yalusaleme dögila afiai.

*Äfæeo i bausoi amoë ado sää
(Madiu 21.20-22)*

²⁰ Ili diala yose awähalea beahamelebe, äfæeo amo bäuge difige bausosa maadei neebe meli.²¹ Bealahilä Yesuea sää amo helësähilä Fidaea ema sähalea, Säla Olelelo-o, bimo. Dia aiyo äfæoma habobala sää amoda bausoi gabuwela sää.²² Amala säsebegi, Yesuea ilima sää obögësalea, Godema asigi afädé negemalo.²³ Na dilima dofä gelola sähago, Dolö afädëa asigi ädä negela made, segebi gowema dihü dagabola duhuludaiä digamola, ea sää amo dofä amamolölä helëseda, ea sää amo gadola amamolömelä.²⁴ Amaimo, na dilima sää iahago. Dilia Godema adola nelebo afädë dofä nimolö wedala helësëla ema nabaseda, Dilia sää amo gadoi nimolömelä.

²⁵⁻²⁶ Dilia nowela nea Godema adosalea, dolö afädëa dilima asiala hamoi amo helësëeda, dolö amea asiala hamoi amo fisimalo. Amala hamosedä, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea, dilia asiala hamoi amoge fisimolömelä sää.

*Yesu dia geloi gaula neebe go nowëa ilä nabi
(Madiu 21.23-27, Ulugu 20.1-8)*

²⁷ Yesula ie bögela aulolali Yalusaleme bu obögëlahilä, Yesu e Godeie mosöa nogila digaha nebegi, gobela ilo busa amoliage, Ado sää negei dawadigi dolö amoliage, dolö dafidilo amoliage, e neebäe ami maalahilä,²⁸ ema nabahalea, Nelebo dia hamosa neebe goli hamomäia, nowëa hamomäialai hamosa. Nilä nabedelä, dia sää imo. Go hamomäia, geloi go nowëa iäsiola nabi.²⁹ Amala nababebegi, Yesuea ilima sää obögësalea, Näge dilima afädë nabahago, Na dilima nabase amo dilia sää obögësedä, na nelebo hamosa neebewe hamomäia geloi i amoda gowea imeläla na dilima sää imolömelä.³⁰ Yonea ödägi gesa nelo amoda Godeie galueale ma, dolöe galueale. Dilia nema sää imola sää.³¹ Amala säsebegi, ilia

hilido didiähalea, Nilia selesaia galueala säseda, dilia ema asigi afädë negela made nelo goda edoïla sämolö gabu,³² Amase nilia dolöe galueala sämolö gaso, amoge dofœa made gabula säi. Ilia amala säi amoie mida, Udia dolö sulubadelaea Yoneda Godeie bea sälo afädë neala helësëi neeve amo helësëla ili udia dolöbalä bedäi.³³ Amalahilä ilia Yesuma säla obëgësalea, Nilia dawa mademelëla säi. Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Amai galëda, na nelebo hamosebeweda gowea hamomalai hamosa neamelëla, nage dilima made säla ïmolömelëla säla i.

12

*Ado besula dolö afädëa gelebi sagai beaha neloie säi
(Madiu 21.33-46, Ulugu 20.9-19)*

¹ Yuda ilile busa dolö nefolalo amolima, Yesuea ado besula säla iahalea. Dolö afädëa yalala agulahilä, efe gägä negelo ei gelebi sagai. Gelebi sagai amo emesala fësëla salimolöe uli dögöi. Amalahilä sagai amo idihë namäia mosö afädë holöbö ilibia ola negesi. Amalahilä, ea dolö odoama sähalea. Sagai amo beaha nea bisinesi hamosa namialola säsilahilä, hì eda sege wagadi made namolö asi. ² Hä, gelebi gägä amo faimolö segeyo besela galasebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo afädëma sähalea. Në sagai beaha aligilo nefolalebe amolima, gelebi gägä odoa faila ïmola sämolö mosalola säi. ³ Faila ïmola samolö asi gaso, sagai beaha aligilo nefolalo amolia e gaula nufudala iälalelahilä, memalä e hodomu fisiga gaimelë. ⁴ Amala hamoi galebe, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo elöma bu mosaloi. Awäsebegi, ilia busagia afisila nufudalahilä e gagadela gadiaboi. ⁵ Amala hamosebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo osoda bu mosaloi. Awäsebegi, ilia dolö amo nufudala baagoi. Amalamu hamosebegi ea dolö yafie oböla bu mosaloi. Amolige odoa nufudala iälalelahilä, odoa baagomäia nufi. ⁶ Hä dolö afädëfälimu nelo. Dolö amoda hile efege hì boba hamoi nelo. Hobefalä eedoea ie malö amoma ili neebea mosalalahilä sähalea, Iliada nüe malöie ado nabala mogola hamomolöla helësësamelëla säi. ⁷ Gaso, sagai oodola beaha aligilo nefolalo amolia hilidomu säla didiähalea, Sagai eedo amoie malö amoda hä go gabugo. Edoëe nalä ea nimolö gabugi, niligali bedefala nedelä, e baagomäia nufidedila sälahilä, ⁸ ilia malö amo nufudalahilä ie domalo amo sagai yala baagido sadia gaimelë.

⁹ Amala hamoi amoie sagai eedoeada abilia hamomolöö. E maalahilä sagai beaha nefolalo amoli baagomäia nufudaha maadelahilä, sagai amo odoaea beaha namäia ïmolömelë. ¹⁰ Bebagi ado säla dëdëla negei dibe amo dilia made meli neale.

Mosö olelo ilia igi amo galone hamomolöi made gabula memelela fisi. Gaso, walioda galone geloi gelola dialeamelë. ¹¹ Gë Udälo 118.22-23 Amoda Dafidilo Geloi hi hamogi amo nilia siia bealahilä fudugisa neamelëla

Gë Udälo 118.22,23

¹² Dolö busa nefolalo amolia Yesuea ilile ado besula säsebe amo bealahilä ilia e gaudelä hamoi gaso, udia dolö yafie nefolalebe amoli beala ili bedähalea digila asi.

*Dagisi muni ïmolö dialeale ma, madelela nabi
(Madiu 22.15-22, Ulugu 20.20-26)*

¹³ Busa dolö amolia, Felesi dolö odoage, Heledoie damelë odoage, Yesu neebea mosaloi. Mida, Yesuea ado asiala säseda, e gaumolöe Yesu fedogola adomolö mosaloi. ¹⁴ Ili Yesu neebea afialahilä, Yesuma sähalea. Säla Olelelo-o, niliada, dia mala säla olelese amoda mogola olelesala helësësamelë. Amalahilä dolö odoa ei sälo geloi nefolalebe amolibalä bedäla madege, odoa nefolalebe amolia di beala säse amogige dia helësëla made neada, Godea hamese amoie mala udia dolöma säla olelelo amoda mogola säla olelelomelë. Amalo gabugi dima afädë nabaha. Nilile mala säla negei dibe amo helësëlahilä, Beaha Aligilo Sisa neebe amoma dagisi muni ïmolö dialeale ma, madele. ¹⁵ Nilia ema dagisi muni ïmäiale ma made ïmäiale nabi. Ilia e fedogola wäfälä säsebe amo dawadigilahilä, ea ilima säla obëgësalea. Edoëe ne fedogola beaha. Na melëdelä muni giwi afädë gaula misiela säi. ¹⁶ Ilia muni giwi afädë gaula maasebegi, ea ilima nabahalea, Muni giwi egowegi dolö busa dibe gowege, ei dëdëi dibe gowege nowëe gabula nabi. Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Beaha Aligilo Sisaïela säi. ¹⁷ Yesuea ilima säla obëgësalea, Nelebo Sisaïe dibe amoda Sisa hima ïmal. Godeie dibe amoda Gode hima ïmalola säi. Amala säi amo nabalahilä ili fudugi.

*Sadiusi ilia Yesuma baagoi abilia nowemolöla nabi
(Madiu 22.23-33, Ulugu 20.27-40)*

¹⁸ Sadiusi dolö udia dolö baagoi made nowela galamolöla sälo amoli Yesu neebea maalahilä sähalea. ¹⁹ Säla Olelelo-o, Mosesea, nilia hamomäia ado afädë dëdëla negei dibe amoda gowe. Dolö afädëe edoo malö maade nea baagoseda, udia didalo amo sulolahilä, dolö baagoi amo sosogo namiäia, ie eígila malö sogobamolöe, edoo elö amohi udia amo

nimäiala säla dëdëla negei dialea.²⁰ Amaimo, edoolali gifalädalä salea, abulümi amea udia afädë neala nea, malö made sogobala baagoi.²¹ Baagoibua, abulümi baagia amea udia didalo amo bedefala nealahilä, eage malö made sogobala baagoi. Amala bu baagoibua, edoo osoda ameage amala hamolahilä,²² edoolali gifalädalä amoli malö made sogobala baagosa maadei. Amalahilä udia amo hobea wagala baagoi.²³ Amala hamoi amo dolö gifalädalä amolia udia afädë amomu nii amea, hobea baagoi amoli nowela galasolo amo gala udia amo nowëe udia samolödula nabi.

²⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obégësalea, Bebagi ado säla dëdëla negei dibe amoge, Godeëie geloi dibe amoge, dilia dawa made amea dilia asiala sääsebegi.²⁵ Udia dolö baagoi amoli nowela galasolo amo galada, dolöea udia nimolö mademelë. Amase, udiage dolö fimolö mademelë. Ilida selesia fii neebe amo gadoi namolö madele.²⁶ Amase, udia dolö baagoi amoli nowela galamolö amoie ado afädë sähago. I afädëgi nulo sää fedaila säla Mosesea dëdëla negei dibe amo dilia made meliile. Amila Godea Mosesema sähalea, Neda Abalahamaïge, Aisagaïge, Yeigabaïge Gode neamelëla säila säla dëdëla negei dialea.²⁷ Eda udia dolö baagoi amolile Gode mademelë. Eda udia dolö sebe amolilemelë. Dilia asiala helësëi gabumelëla säi.

*Godea Ado säla negei dibe amogi geloi dafidilo gelolada säla negei dibe amoda gowe
(Madiu 22.34-40, Ulugu 10.25-28)*

²⁸ Ado säla negei dawadigi afädë nelo amo maalahilä, Sadiusi dolö amolia Yesubalä gëgëla ado sääsebegi, ea ilima hedabola säla obégësebe amo nabalahilä, ea Yesuma nabahalea. Godea Ado säla negei dibe amogi geloi dafidilo gelolada abododula nabi.²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obégësalea, Ado säla negei dibe amogi geloi dafidilo gelolada gowemelëla sähago. Isilale udia dolö-o, dilia nabualo. Dafidilo Geloi eda nilile Gode. Emu Dafidilo Geloi neamelë.³⁰ Dafidilo Geloi die Gode neebe amo die bobaeage, gesamiage, asigiage, geloiage boba hamomalola säla negei.³¹ Amo baagia elöda gowe. Diliüdi boba hamolo amo gadola, odoa dibälä nefolalebe amoli boba hamomalola säla negei. Mala geloi dafidilo gelolada äudä amolemu säla negei dialea. Odoa mademelëla säi.³² Amala sääsebegi, ado säla negei dawadigi amea ema säla obégësalea, Säla Olelelo-o, dia Gode afädëfälä emu neala säi amoda, dia dofä säi. Elöda maademelë.³³ Ema bobaeage, dawaeage, geloiage hamelahilä, dihüdi boba hamolo amo gadola odoa dibälä nefolalebe amoli boba hamomalolo. Äudä amoleada Godegalı gobela ilo amoge, odala ilo amoge baagila asimelëla säi.³⁴ Yesuea dolö amea hedabola helësëla sääsebe amo bealahilä, ema sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami di ga made nebegola säi. Amala sääsebegi, udia dolö odoa ilia Yesuma nelebo odoa nabulö bedäi.

*Yesuea udia dolöma Godea Afädë Memeleïie nabi
(Madiu 21.41-46, Ulugu 20.41-44)*

³⁵ Yesuea Godeëie mosöa säla olelesa nea sähalea, Ado säla negei dawadigi nefolalebe amolia, Afädë Memelei moholömelëla säi amo e Debidiië malölä sälo amoda abeahäla sälodu.

³⁶ Eleloï Gesamia Debidima helësälidebegi, Debidia sähalea,

Dafidilo Geloa nïe Dafidilo Geloma sähalea, Na die ado nii nefolalebe amoli die emoea emesala namiäia, dida nïe naabo dafädimadi awäla salea, beaha samialola säämelë.

Gé Udälo 110.1

³⁷ Amase, Debidia hï ema Dafidilo Gelola säi amoda, Dafidilo Geloi e Debidiië malölä abeahäladula nabi. Udia dolö yafie gegedoi amolia ea säse amogi obeägilä nabi.

*Yesuea mala dawadigi nefolalebe amoli helësëla idihë namialola säi
(Madiu 23.1-36, Ulugu 20.45-47)*

³⁸ Yesuea ilima ado mala olelesalea sähalea, Dilia Ado säla negei olelelo nefolalebe amoli hedabola idihë namialo. Ilia fagulo sedademu salugala magaia gaamugi awälahilä, udia dolöea ili beala gugusäla gausiamäiala helësëlo nea.³⁹ Amase, gedolo mosöage iliada dolö dafidilo filo dibe amimu fimolöila helësëloge, udia dolö yafie gegedola molö nasebea ami molö gialo eedo amobalä dafila salea, ua gagaula hamomolöila helësëlo nea.⁴⁰ Ilia udia didalo sebe amoli dahila neala, ilile mosöa nelebo dibe amo fa neala gaula aulo nea. Ilile asigi musügä negesilahilä, adeoamu Godema sedadela adolo nea. Amala hamosebe amoie ili se edefade muäia baala imolö dialeala säi.

*Udia didalo afädëa muni negei
(Ulugu 21.1-4)*

⁴¹ Godeëie muni negelo dibe ame Yesu e ga madela salea, udia dolö yafie misi amolia muni negelo amogi muni negese amo siila sulo. Nelegei yafie negelo dafidilo udia dolö yafie amoliada muni yafie negei.⁴² Udia didalo busadäöi afädë maalahilä muni giwi äudä, doea afädë gadoi, negei.⁴³ Amala negesebegi, Yesuea ie bëgëla aulo amoli misielahilä ilima

sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Uidia didalo busadäoi gowea negei amea uidia dolö sulubadelaea Godeie muni negelo amogi muni negei amo baagila asimelë.⁴⁴ Ilia muni yafie negei dilo amogi odoa mogela hilile negesalea mogela negei gaso, uidia goweada afädë gaula made, ea molö nimolö gauui amo sulubadela negesa maadeimelëla säi.

13

Yesuea Godeie mosö mugulula digamolömelëla säi

(*Madiu 24.1-2, Ulugu 21.5-6*)

¹ Yesu e Godeie mosöa amila doadigila awäha nebegi, ie bëgëla aulo afädëa ema sähalea, Säla Olelelo-o, igi boboga hedabi hido elöia mosö hedabi hido elöi olola fedai neeve gowe bimola säi. ² Amala säsäbegi, Yesuea ema sälä obégésalea, Dia mosö hedabi beahago gasoda, igi dadagulula olola fedai neeve goda igi afädë daia negela made, Goda sulubadela mugulula digaha maademolömelëla säi.

Yöi elö elöla bimolömelëla säi

(*Madiu 24.3-14, Ulugu 21.7-19*)

³ Yesu e Olibe bi daia fedalahilä Godeie mosö sida idogola sebegi, Fida Yamese Yone Ädululali hilidomu nea ema nabahalea, ⁴ Dia nilima sälä ìmo. Segeyo abodo gala dia säi amo besela galamolö. Dafidi nelebo edodale besela galasegi, nilla amo bealahilä dia säi amo besela galamolö amoda ga made gabula helësemolömelëla nabi. ⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sälä obégésalea, Odoaea dili dahila neloea, idihë namialo. ⁶ Dolö yafie maalahilä nie ei sälä sähalea, Neda dolö amo misi neawela sälähilä, uidia dolö yafie dahila nimolö moholömelë. ⁷ Ga made nudusalea ado goba nabase amogige, sege wagadi made nudusalea wabula säse amo nabalage, dilia bedäla fudugimabio. Nelebo amala hamose ameada, aligila wagamolöie amamolö mademelë. ⁸ Fii elöle elöle nudula digi, gamane elöle elöle nudula digisa namolömelë. Amase, sege föi odoagi fogolige maala, sidë ige moholömelë. Nelebo amoli hamomolö amoda, uidiaea malö ägümolö salea mi gäwila sëlo amo gadoi bimolömelë.

⁹ Dilia hedabola idihë namialo, Ilia dili nafodola gaula galisölö neebea sigi moholömelë. Gedolo mosöa amige dili nufudala iłalemolömelë. Nie ei gaula mogoi ameada gamane dolöe siigige, gini dolöe siigige gaula awäla ifosimolömelë. Amala hamoseda nie Ado Mala Hedabi nabuäia sälä iaha namialo. ¹⁰ Amo hamola made neebewegi wäla, fifi asi sefolalebe amoli sulubadelaea nie Ado Mala Hedabi nabaha maademäia dafidi sälä ìmalo. ¹¹ Ilia dili nafodolahilä gudimolöie sigi gaula awäaseda, ado abodo sämölödula asigia sääsäola helësemabio. Gudisolo amo gala Godea ado sälä iäsebe amo sälä ìmalo. Ado sälä ìmolo amoda dihili sämölö mademelë. Eleloji Gesamia sämölömelë. ¹² Dolöea ie edoo nufudala baagomäia gaula ìmolömelë. Malö eedoeja hile malöge amo gadola wäla hamomolömelë. Amase, malöeage ie eedo emelebalä habobalahilä nufudala baagomäia gaula ìmolömelë. ¹³ Nie eigi nefolalebego beala, sulubadelaea dilima bimolö habobamolömelë. Amai gaso, afädëa aso maadela, hamola wagamäialahilä gelola aligise amo eda damula moholömelëla säi.

Nelebo yöi hehealei bimolömelëla säi

(*Madiu 24.15-28, Ulugu 21.20-24*)

¹⁴ Yesuea ilima sähalea, Hehealela bedälasimolö maala negemolöi made dibea ami maala negei dië bimolömelëla sälä i. (Ado gove nidese ameada hedabola helësemalo.) Yesuea amala sälähilä sähalea, Amo siia beaseda, Yudia segea sefolalebe amolida segebi dibea ami fisäla baluluia afufumalo. ¹⁵ Amo gala, afädë mosö figidaa sulo amea digalahilä, ie nelegei nea mumusogi digamabio. ¹⁶ Dolö sagaja nelo amea hì mosöa fagulo nea obégëmabio. ¹⁷ Segeyo amo gala uidia fagulo haguí sefolalebe amolige, malö dubo dodo iaha sefolalebe amolige, edefademaalä asigiumolö dialea. ¹⁸ Amo hamomolö amoda, i bäu gisalea gögi mulo amo gadola muloea, Godema adosa namialo. ¹⁹ Mida, segeyo amo gala yöi yafie elö elöla maala negei dië bimolömelë. Godea nelebo mi gäwila hamoia amila yöi amo gadoi made meli. Amase, hobeage bu elö made bimolömelë. ²⁰ Amaimo, Dafidilo Geloa segeyo amo neala obobagilasimolö made helësei galebeda, uidia dolö sulubadela namolö amo fu made bealabio. Uidia dolö hì memelei amoli helëselähilä, segeyo amo neala obobagilasimolö helësei. ²¹ Amaimo, afädëa dilima sähalea, Afädë Memelei amo misi neeve gowe bimola säsäge, e neeve gagowe bimola säsäge, dofä gabula helësemabio. ²² Dolö odoaea wäfälä säsäla sähalea, Neda Godeie bea sälö misi neawela sämölö moholömelë. Amala maalahilä, ilia uidia dolö Godea memelei nefolalebe amoli dahila neala hamomolöi walebelela bimolöie, dolöea

hamomolöi made gadoige, hido elöige hamosa namolömelë.²³ Dili idihë namialo. Nelebo amoli hamola made neebe amo gaalu, na dilima dafidi säla iahagomelëla säla i.

*Hobeala Dolöie Malö bu obégémölö
(Madiu 24.29-31, Ulugu 21.25-28)*

²⁴ Yesuea aso, sähamu nea sähalea, Yöi yafie elö elöla hamosa maadeibua eso usilahilä, aube made neëla,²⁵ gasumili mudaiala besela didigafula, mudaia geloi hido elöi amo neala fogolasimolömelë.

Aisaea 13.10, 34.4

²⁶ Amala hamose amo gaalu, Dolöie Malö amoda geloile, yo digalo hido elöilebalä mu baidilidaia maala neë udia dolöea bimolömelë.²⁷ Bease amo gaalu, ea ie selesaia fii amolima mosalolahilä, udia dolö hii memelei sege föi sulubadelagi, agesu näiado nefolalebe amolige, näiado nefolalebe amolige, sege afädëgi neala gedolasimolö mosalola sämolömelëla säi.

*I bäu bobagiloie ado säi
(Madiu 24.32-35, Ulugu 21.29-33)*

²⁸ Yesuea aso, sähamu nea sähalea, Diliada äfääeoie mala amogi helësemäia sähago. Äfääeo fësëgësisila, bäu gähe bobagiseda, dilia helësësalea, sege esomolöda ga made gabula helëselömelë.²⁹ Amo gadola wäla, dilia nelebo säi amo gadoi hamose beaseda, Dolöie Malö amo hä moholö suägïsa gabula helësemalo.³⁰ Na dilima dofä gelola sähago. Udia dolö walio nefolalebegö made baagola nefolalegi wäla, nelebo säi amoli sulubadela hamosa maademolömelë.³¹ Mu giwige naga föige hogosa helemolö gaso, nïe ado mala dofä made hogosa helemolömelëla säi.

*Nelebo gowe gala hamomolö gabula sulubadelaea dawa madela Yesuea säi
(Madiu 24.36-44)*

³² Yesuea aso, sähamu nea sähalea, Amala hamomolö amoda segeyoge, aoage afädëa dawa mademelë. Selesaia fii iliage, malöeage dawa mademelë. Naadoea hido dawadigi neameli.³³ Nelebo amoli hamomolö amoda gowe gala hamomolö gabula dilia dawa made ameada, dilia hedabola idihë namialo.³⁴ Amoda gowe gadoimelë. Dolö afädëa, ie mosö digila, sege wagadi made aulo amo gadola awähalea, ie hamoi hamolasiloma, ie hamoi beaha namialola säla, hido hïdolama hamoi sogolahilä, idiliba beaha aligilo amoma sähalea, Hedabola beaha namialola säsila aulomelë.³⁵⁻³⁶ Mosö eedo amoda së gäse gaalu obégémölöledu ma, gasi mogogi obégémölöledu ma, haea gäse gaalu obégémölöledu ma, yose obégémölöledu dilia dawa made neebe ameada, dili oböla adi elaboi diëgi fodolofalil muloea, idihë namialo.³⁷ Na dilima ado säla iasewe gadola udia dolö sulubadelamage, dili idihë namialola säla iahadiola säi.

14

*Busa dolö ilia Yesu nufulöie didiäha dilo
(Madiu 26.1-5, Ulugu 22.1-2, Yone 11.45-53)*

¹ Segeyo äudä nelolahilä, osodagi Baagila Asi Segeyo amoie molö molö amoda, Beledi Yidila Made Gobei Segeyo amoie molö gabula helësei. Amala helëselahilä gobela ilo busa nefolalo amolaliage, mala dawadigi nefolalo amolaliage didiähalea, Yesuma wäfali abeahäla sälalahilä, e gaula nufulödula säla didiäha difolalo.² Ilia sähalea. Segeyo Edefadegi gedola molö nasolo amo galada, amala made hamodelä, udia dolöea nilibälä nuduloeala säi.

*Udia afädëa Yesüe busagia susu gdoi weli söga negei
(Madiu 26.6-15, Yone 12.1-8)*

³ Yesu eda sege Bedani ami Saimonoea mosöa molö naha sulo. Saimono eda dafidi gudubu hamoi nelo. Ea mosöa ami sebegi, udia afädëa weli hedabi gafisigäi hido elöi, amoie eida nada. Weli amoda muni edefaddea nelo ödä i igia hamoigi osala negei dilo. Amo gaula maala dusulahilä, Yesüe busagia söga negei.⁴ Amala hamosebegi, udia dolö odoa sefolalo amolia habobalahilä, hilidomu sähalea. Weli gafisigäi we memalä edoie waeasesadu.⁵ Weli gafisigäi egoweda gina hädäli ohodoa (300) nimolöi. Amala nii galebeda dolö busadäoï nefolalebe amoligali neala iyalbio gabula säla, ilia udia amoma habobala baagido sähä dilo.⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Beasimo. Edoie ema habobala baagido sähä. Udia gowea nema hamoi amoda, hedabi hido elöi hamoimelë.⁷ Udia dolö busadäoï nefolalebe amolida dilibalä namolöi namolömelë. Dilia ili abodo gala ugila negemolöila helëseseda, amoda dilia ugila negemolö dofea. Gaso, neda dihilibalä namolöi namolö mademelë.⁸ Udia gowea hamomolöi beala hamoimelë. Ea nïe domalogi nada hëi amoda, hobeä nïe domalo baumolö amoie, dafidi daiala hëimelë.⁹ Na dilima dofä gelola sähago. Ado Mala

Hedabi sege fōi sulubadelagi säla olelesaleada, e helēsēla, ea walio nema hamoi amo säla īmolōmelēla säi.

*Yudasaea Yesu hololömolö asi
(Madiu 26.14-16, Ulugu 22.3-6)*

¹⁰ Amalahilä bēgēla aulo giwilasi amoligi Yudasa Isagaliadaea gobela ilo busa neebea ami awālahilä, ilia Yesu nufuäia hololömolö asi. ¹¹ Ea säi amo nabala ilia obeägilahilä, egali muni īmolōmelēla säla i. Amalebe ea Yesu hololöla gaula īmolöie fu hogosa nelo.

*Yesula ie bēgēla aulolali Baagila Asi Segeyo amoie molö mai
(Madiu 26.17-25, Ulugu 22.7-14,21,23, Yone 13.21-30)*

¹² Segeyo agegi Beledi Yidila Made Gobei Segeyo amo besela galaseda, Isilale iliada Baagila Asi Segeyo amoie sugua sibi malö nufidelo. Segeyo amo gala, ie bēgēla aulo amolia Yesuma nabahalea, Baagila Asi Segeyoie molö molö amoie nilia abidi daiamatäia hamesebela nabi. ¹³ Amala nabasebegi, ea ie bēgēla aulo äudä mosalalahilä, elema sähalea. Ali awāla gaamugi besela galahamelē, dolö afädēa ödä iigi usi gaui maaha neëgi, gausiamolömelē. Alige dolö amo bēgēla mosalo. ¹⁴ Alia beahamelēle, dolö amo mosöa nogila digaseda, alia mosö eedo amoma gomalä sāmalo. Säla Olelelo neebe amea dima nabahalea, nē bēgēla aulola nili Baagila Asi Segeyo amoie molö molöie nie mosö hogoli abidi dialeala nabimelēla sāmalo. ¹⁵ Amala sāseda, ea filo aulige molö negelo aulige diaala negesa maadei hogoli edefade daia dilo amo olemolömelē. Ami nili molö molö daiamalola säi. ¹⁶ Amala säi amo nabalahilä, ie bēgēla aulo äudä amole awāla, Yalusaleme besela galalahilä beahamelebe, ea säi amo gadola sulubadela gausiala digaha maadesebegi, elea Baagila Asi Segeyo amoie molö molö daiai.

¹⁷ Deadi Yesula ie bēgēla aulo giwilasi amolibala misi. ¹⁸ Maalahilä ili molö naha sefolalea Yesuea sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Dili sebegogi afädēa ne hololömolömelē. Dolö amoda nebalä molö naha saleala säi. ¹⁹ Amala sāsabegi, ilia asigia yölahilä, ema hüd hiodaera dafidi hobeala sälä didigahalea, Nale ma, nalela sälä didigai. ²⁰ Amala sälä didigasebegi, Yesuea ilima sälä obëgësalea, Dili giwilasi sebegogi afädēa nebalä falo afädēda beledi ua negela naha sebe ameamele. ²¹ Dolöie Malö amoda bebagi ie dēdēla negei dibe amo gadola baagomolö. Gaso, Dolöie Malö e hololöla odoaie naabogii gausise dolö amo, asigiisebemelē. E emea made neegela ägūi galebeda, e hedabi aligilabiomelēla säi.

*Yesuea beledile wani ödäle ie bēgēla aulo amoligali i
(Madiu 26.26-30, Ulugu 22.14-20, Age Golidi 11.23-25)*

²² Ili molö naha sefolalea, Yesuea beledi afädē neala gaula nea, Godema nesegelahilä, beledi amo dagabodasilä ie bēgēla aulo amoligali ia gogosalea sähalea, Nimo. Nē domalo gomeläla sälä i. ²³ Amalahilä, ea wani ödä usi amo neala gaula nea, Godema nesegelahilä iligali iäsebegi, ili sulubadelaea nea mai. ²⁴ Ea ilima sähalea, Goda nē healemelē. Asialo made ado sälä negei amoie mida nē heale gogi dialeamelē. Amoda udia dolö sulubadela-gali besigahawé. ²⁵ Na dilima dofä gelola sähago. Ne wani ödä bu elö made naala nelolahilä, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, bu gähe elö molömelēla säi. ²⁶ Amala sälähilä, ilia gë afädē udälähilä, ili Olibe bi daia fedafiai.

*Fida, dia ne dawa madela sāmolömelēla säi
(Madiu 26.31-35, Ulugu 22.31-34, Yone 13.36-38)*

²⁷ Yesuea ilima sähalea, Dili sulubadelaea ne digila fisälä awäha maademolömelē. Bebagi ado sälä dēdēla negei dibe amea sähaleada, Na sugua sibi sigi aligilo neebe amo nufulömelē. Amaseda sugua sibi nefolalebe amoli fisälä dusudasila afufumolömelēla

Segelaea 13.7

sälä dēdēla negei dialea.

²⁸ Amaimo, Godea ne nowelasigeda, dili baagila nedale dafidi Galili moholömelēla säi. ²⁹ Amala sāsabegi, Fidaea sälä obëgësalea, Ili sulubadela fisälä awäsedä, neda made fisälä moholömelēla säi. ³⁰ Amala sāsabegi, Yesuea ema sälä obëgësalea, Dima na dofä gelola sähago. Walio gasigi haea gagalugo gawalia nafi bu äudä made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sāmolömelēla sälä i. ³¹ Amala sāsabegi, ea gelolafalii sälä obëgësalea, Neda dibalä baagomolö nea galëda, na di dawa madela dofä made sāmolömelēla säi. Ili sulubadelaea amo gadolamu säi.

*Yesu e Gesemani awālahilä Godebalä adosa sulo
(Madiu 26.36-46, Ulugu 22.39-46)*

³² Yesula, ie bēgēla aulolali sege ei Gesemani dibeä ami afialahilä, ea ie bēgēla aulo amolima sähalea, Ne Godema adomolö awäsewe gaalu, dili wi sefolamialola säi. ³³ Amala sälähilä, ea Fida Yameese Yonela ilimu sigi awālahilä, ie asigigi fudugila yöla sääsämäolö mi gäwila besela galai. ³⁴ Ea ilima sähalea, Nie iso asigigi edefademalä yösalea, ne baagomolö

gabumelē. Dili gui salea idihē namialola säi. ³⁵ Amala sälahilä e holöbö aliga gala nagadaia gumusula dia idogolahilä sähalea, Asiamolö fu galëda, nema walio hamomolö amo asiamalola säi. ³⁶ Ea sähalea, Aba, Naado, dia nelebo sulubadela hamosa maademolöi nebego. Nema ödä iigi usi dibe amo dia nea nimalo. Amai gaso, na helësësewe gadola made, dia helësëse amo gadola hamomalola säi. ³⁷ Amala sälahilä obégësamelebe, ili süwia adidi dibe amo bealahilä ea Fidama sähalea, Saimono, adi dialeale. Dia damo afädë idihë namolö ulisebele. ³⁸ Nafadea dili digalasiloea, idihë nea Godema adosa namialo. Asigia hamomolö helësëa neago gaso, domalo wäbäi nebegola säi. ³⁹ Amala säsila e bu awälahilä, dafidi säi amo gadola sähä sulo. ⁴⁰ Amala sälahilä e bu obégësamelebe, ili adidimu dibe meli. Mida, süwiaeä si gafodo gadugisalea amai. Ilia ema edo sälä obégëmolödula asusugai. ⁴¹ E bu osoda obégëlahilä ilima sähalea, Dili hele salea adidi dialealedu. Amo dofea. Fu hä besela galai gabu. Bimo. Dolöie Malö amoda nafade hamolo amolima gaula iäsebego. ⁴² Nowemo. Nilia gausiala afiadi. Ne gaumäia hololölo amoda ga made misi nebegó bimola säi.

Yesu gauí

(*Madiu 26.47-56, Ulugu 22.47-53*)

⁴³ Yesuea ado aso sähä nebegi, ie bögëla aulo giwilasi amoligi Yudasa e dolö maleibalä fodolofalä misi. Ilia helebe baialage gagaula ebalä misi. Gobela ilo busa amoliage, mala dawadigi amoliage, dolö dafidilo amoliage ili mosalola fisiga wesebegi misi. ⁴⁴ Yesu gaumäia hololölo amea ilima dafidi daiala sähalea, Na gomalä hamoseda, amo gabula helësemalo. Dolö na mimila nödöseda, amo gaula hedabola sigi mosalola säla i. ⁴⁵ E besela galala, Yesu neebea fodolofalä maala aligilahilä sähalea, Säla Olelelolä sälahilä, Yesu mimila nödöi. ⁴⁶ Mimila nödösebegi, ilia hä e fédöla gauí. ⁴⁷ Amala hamosebe amo gaalu, dolö afädë ami nelo amea helebe besela nealahilä, gobela ilo Busa Edefade amoë hamoi hamolasilo neebe amoë gëhe dagala salisi. ⁴⁸ Yesuea ilima sähalea, Fa nelo gaumolöle mulo amo gadola, helebe baialage gagaulahilä ne gaumolöle misile. ⁴⁹ Segeyo yafiegi ne dilibälä nea Godeie mosöa ado mala olelesa nelo amogi ne dilia made gauí amoda. Amai gaso, bebagi ado säla dëdëla negei dibe amo gadola hamomäitameläla säi. ⁵⁰ Amasebegi, ie bögëla amoli sulubadela e dígila fisäla awäha maadei.

Malö malisä afädë fisäla asi

⁵¹ Malö malisä afädë fagulo bulula gäi Yesu bögëla awäha nebegi, dolö amolia e gauí. ⁵² Gaso, fagulo bulula gäi amo ilima gila amilahilä e dudugümü fisäla asimelë.

Yesu e galisölö dolö amolibälä gudimolöle sigi asi

(*Madiu 26.57-68, Ulugu 22.54-55,63, Yone 18.13-14,19-24*)

⁵³ Ilia Yesu e sigi gaula gobela ilo Busa Edefade sebea ami asi. Gobela ilo busa amolige, dafidilo amolige, mala dawadigi amolige gedola ami sulo. ⁵⁴ Fida e Yesu bëbëgëla asi. Gaso, eda holöbö hobeala awäha nelolahilä, gobela ilo Busa Edefade amoë mosö yala isogi nogila digalahilä, idihë aligilo amolibälä nulo gobeä ami hëgi hausa sulo. ⁵⁵ Gobela ilo busa amoliage, Galisölö dolö amoli sulubadelaage, dolö odoaea Yesuea asiala hamose melöle amoli misialahilä, ilia fädäla sämalai. Ilia e nufuäia ea asiala hamoi walebelela hogosamelebe, afädë made meli. ⁵⁶ Ilima dolö yafiea ea made hamoi amo babala säi gaso, ado afädëdi made meli. ⁵⁷ Odoaea nowela nea ea made hamoi amo babala sähalea, ⁵⁸ Niliada ea gomalä säse nabimelë. Godeie mosö dolöie naaboea hamoi amo, ea haila digila, segeyo ohodoagi ea bu ulimolö amoda, dolöie naaboea olelo amo gadola made, ulimolömeläla säimeläla säi. ⁵⁹ Ilia ado amala säi amoge aso afädëdi made meli. ⁶⁰ Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade amea dolö sefolalebe amoë mogogi nowela aligilahilä Yesuma nabahalea, Dia ado afädë made sälä obégëmolöle. Ilia dia asiala hamoila säi amo edo hamoila nabi. ⁶¹ Yesuea nafi daga made sälä obégësebegi, gobela ilo Busa Edefade amea ema bu elö nabahalea, Dida Afädë Memelei Gode hedabi hido elöi neebe amoë malöda dilela nabi. ⁶² Amala nabasebegi, Yesuea sälä obégësalea, Ä, neda amomelë. Dolöie Malö e Geloi Edefade Neebe amoë naabo dafädimadi fila, mu baidilidaia maala neëda, dilile siia bimolömeläla säi. ⁶³ Amala säsebe amo nabala gobela ilo Busa Edefade amea mihäläla hile fagulo nulilahilä sähalea, Ea hamoi amo sämäia odoa misialola nali made sämalo. ⁶⁴ Ea Gode gagadese nabi amo. Dilia abilia helësësebelä nabi. Amala nabasebegi, ili sulubadelaea sähalea, Ea asiala hamoi amoëda e baagomäia nufulö dialeala sälä didigai. ⁶⁵ Amala sälahilä odoaea e gofedela galala, ie si usulala naabo gafea nufudalahilä sähalea, di dolö gowea nufila olemola säi. Amase, idihë aligilo amoliage elea nufudala fisiga gala eleäha nelo.

Fidaea, na Yesu dawa madela säi

(*Madiu 26.69-75, Ulugu 22.56-62, Yone 18.15-18,25-27*)

⁶⁶ Fida e yala isogi nogila digala sebegi, gobela ilo Busa Edefade amoë hamoi hamolasilo dolisä afädë maalahilä ⁶⁷ beahamelebe, Fida e hëgi hausa sebe amo fädäla bealahilä sähalea,

Dige Nasalese dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi. ⁶⁸ Amala säsebegi, Fidaea ne mademeläla sälähilä sähalea, dia ado säsebegoda, na dofä dawa mademeläla säi. Amala sälähilä e mosö amoie idì galo baagido awäha nebegi haea Gagalugoea gäi. ⁶⁹ Hamoi hamolo dolisä amea e bealahilä, dolö nefolalo amolima bu sähalea, Dolö goda amoligimeläla säi. ⁷⁰ Amala säsebegi, ea bu elö sähalea, ne mademeläla säi. Holöfali nelolahilä dolö nefolalo amolia Fidama bu elö sähalea, Dofä. Dida amoligi. Dige Galili dolömeläla säi. ⁷¹ Amala säsebegi, Fidaea golafalä sälä gabulo amo gadola migalia diigila sähalea, na we wäfali säseda, Godea ne dofä sé imäiameläla sälähilä, Dilia dolö ei säse goda na dofä dawa mademeläla säi. ⁷² Ea amala säia gai amore haea gagalugo gawalia nafi bu äudä gäi. Fidaea amo nabalahilä dafidi Yesuea, haea gagalugo gawalia nafi bu äudä made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämölömeläla säi amo helësëla obégëi. Amo helësëlahilä dëisa nelo.

15

Yesu Bailadi neebea sigi asi

(*Madiu 27.1-2, 11-14, Ulugu 23.1-5, Yone 18.28-38*)

¹ Yosefali gobela ilo busa amolige, dolö dafidilo amolige, mala dawadigi amolige, Galisölo dolö amoli sulubadelage gegedolahilä ilia hamomolö amoie ado didiäha dilo. Didiäha dilolahilä ilia Yesu e igi éfëa nafodolahilä Bailadi neebea sigi gaula asi. ² Sigi gaula maasebegi, Bailadia Yesuma nabahalea, Yu udia dolöie beaha aligilo ginida dilela nabi. Amala nabasebegi, ea sälä obégësalea, Dia säse gomeläla säi. ³ Gobela ilo busa amolia sähalea, Eada nafade yafie hamoimeläla säi. ⁴ Ilia Amala säsebegi, Bailadia ema bu elö nabahalea, Dia ado afädé made sälä obégémolöle. Ilia dia nafade yafie hamoila säi amo nabilela nabi. ⁵ Amala nabi amogi Yesuea ado elö made sälä obégësebegi Bailadi e fudugisa nelo.

Bailadia Yesu e i fügäigi baala negemalola säi

(*Madiu 27.15-26, Ulugu 23.13-25, Yone 18.39-19.16*)

⁶ Gähed i sulubadelagi Segeyo Ede amoie molö nase segeyo amo galada, udia dolöea galabala negei amoligi ei sälä gowe fisigämola säsegi Bailadia fisigähamu aligilo. ⁷ Segeyo amo gaaluda, dolö odoaea gamanebalä nudusalea dolö odoa nufudasebegi, ilia ili galabala negei. Amogi dolö afädé galabala negei nelo amoie éida, Balabasa. ⁸ Udia dolö gegedoi amolia Bailadi neebea maalahilä, ema sähalea. Dia nilima gähed i sulubadelagi hamolo amo gadola walio hamomäiameläla säi. ⁹ Ea ilima sälä obégësalea, Na Yu udia dolöie beaha aligilo gini dihilima fisigämäiala helësësebelela nabi. ¹⁰ Amala säi amoie mida, gobela ilo busa amolia Yesuma mudiala mihalähilä e sigi gaula misi gabula helësëla, Bailadia amala säi. ¹¹ Gaso, gobela ilo busa ilia, udia dolö gegedoi amolia Bailadima, Balabasa hilima fisigämäiala gelola sämäiala si nigilasi. ¹² Bailadia ilima bu elö nabahalea, Dilia Yu udia dolöie ginila sälö neeve Gowema na abilia hamomäia helësësebelela nabi. ¹³ Amala nabasebegi, ilia bu uuala sähalea, Eda i fügäigi baala negemalola säi. ¹⁴ Amala säsebegi, Bailadia ilima sähalea, Mi edogi. Ea edo nafade hamoi gabiola nabi. Amala nabasebegi, ilia gelolafali sähalea, I fügäigi baala negemalola säi. ¹⁵ Amala säsebegi, Bailadia, udia dolö gegedoi amolia obeägimäia, Balabasa hilima fisigälahilä, ea ami dolö ilia Yesu fëgämalolahilä, ilia e i fügäigi baala negemolö sigi mosalai.

Ami dolö ilia Yesu gadiaboi

(*Madiu 27.27-31, Yone 19.2-3*)

¹⁶ Ami dolö amolia Yesu sigi gaula gamane sigi aligiloie mosö yala isogi nogila digai. (Mosö amoie éida Beledoliama.) Ilia ami dolö odoage misialosebegi gegedoi. ¹⁷ Gedolahilä ilia fagulo sedade bëi gadoi Yesuma salugasilahilä, éfë äyo gägäi amalela nasigila giniüle habuga gadoi hamolahilä ie busagia salugasi. ¹⁸ Amalahilä ilia naabo sögödigila sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini, namolöi namiäiameläla säi. ¹⁹ Amala sälähilä, ilia ie busagia buudi damuia nufudalahilä, gofedela gagalai. Amalahilä ilia ie éi gauia adogose gadoi hamola emo gumu sasagala dia digafui. ²⁰ Ilia ema gagadela hamomolö amo gadoi hamosa maadelahilä, fagulo bëi sedade gäsi amo gilahilä hile fagulo amo salugasi. Salugasilahilä ilia e i fügäigi baala negemolö segea sigi asi.

Yesu i fügäigi baala negei

(*Madiu 27.32-44, Ulugu 23.26-43, Yone 19.17-27*)

²¹ Ili idiafa afiaha dibegi Sailini fii dolö afädé ie éida Saimono. Alegisäda Ulufasalee eedo amo, sagaiala maaha nebegi gausiala digalahilä, ami dolö amolia ema Yesu ie fügäi gaumalala eegei. ²² Ilia Yesu sigi gaula sege ei Gologoda asi. (Gologoda niilile ado adolada Busa Giwi Sege.) ²³ Ilia wani ödäge i afädéle ödä muwege gegoalahilä egali muäia i gaso, ea made mai. ²⁴ Amalahilä, ilia e i fügäigi baala negei. Ilia ie fagulo amo nowëa nimabelela, ilia sadu dahilahilä, ie fagulo amo amala mogei. ²⁵ Yose eso neëla udigisa nebegi, e i

fügäigi baala negei.²⁶ Ea nafade hamoila sälo amolia dëdësaleada, Yu udia dolöie beaha aligilo ginila säla dëdëi.²⁷⁻²⁸ Amase, Yesu baala negei amo gaalu, fa nelo dolö äudä, elö ie naabo dafädimadi, elö ie naabo fefädimadila, i fügäigi baala negei.²⁹ Uidia dolö e dibeadi baagila afu mafusaleada, Yesu gagadiabola busa dugagila sähalea, Ëhehe, Godeie mosö haila digilahilä, segeyo ohodoagi ulimolöeai amo,³⁰ dihimu damula awäla i fügäia adogoila digamola säla baagila nelo.³¹ Amo gadola wäla gobela ilo busa amoliage, mala dawadigi amoliage Yesu gagadiabola säla didigahalea, Eada udia dolö odoa ugila negela wahilo amo gadola, e hämu ugila negemolöi made gabugi dialealedu.³² Nilia ema asigi afädë negedeläile Afädë Memelei, Isilale udia dolöie gini ameada, e i fügäia adogoilahilä digamäia. Nilia amo bealahilä, asigi afädë negedeläla säi. E i fügäigi baala negei gaalu, i fügäigi baala negei äudä amoleage e gadiabola amo gadolamu säi.

Yesu hame doala asi

(*Madiu 27.45-56, Ulugu 23.44-49, Yone 19.28-30*)

³³ Eso mogogila eso bégise gaaluge, sege sulubadela gasilasimu dilo.³⁴ Eso bégise gaalu, Yesuea gelolafali säia adahalea, Elöi, Elöi, lama sabagadanila säi. Nilile adoadolada, Nïe Gode, nie Gode, abisigi ne digila asila säi.³⁵ Amala säi amo nabalahilä, udia dolö odoa ami nefolalo amolia sähalea, Nabuö. Ea Eläia wesebegola säi.³⁶ Afädë balultua awälahilä, nelebo afädë dahudu gadoi wani ödä gamogai dibeä ami gelahilä, i bidigi yaala, egali muäia iälahilä sähalea, Aso. Eläiaeä i fügäigi dibeä adogoi fisigämölö maasebelela beaha aligidila säi.³⁷ Yesuea gelola uualahilä hame doala asi.³⁸ Amasebegi, gobela ilo mosöa fagulo edefade negei dilo amo, gadogola gadelala digalahilä, elö eamu eamula negesi.³⁹ Ami dolö hädäli afädë beaha aligilo dolö amea sida adogola beahamelebe, Yesu amala hame doala asi amo bealahilä sähalea, Dolö goda dofä Godeie malö gabula säi.⁴⁰ Amo gaalu, udiafali holöbö wagadi madela nea, sida gala nefolalo amoligi Magadala udia Melige, Yosese ie öe Yamesele eme Melige, Salomege nelo.⁴¹ Dafidi Yesu e Galili neëgida, ilia e awäse amo gadola awälahilä, e ugila negesa filo. Uidia odoa yafie ebalä Yalusaleme misi amolige nefolalo.

Yesu bau

(*Madiu 27.57-61, Ulugu 23.50-56, Yone 19.38-42*)

⁴² Segeyo amoda nelebo daialo segeyo. Deadise gaalu, segeyo Sabada aiyo namolö gabula helëselahilä,⁴³ Alimadia dolö Yosebe Bailadi neebaa awälahilä, bedälo made mumulasi amea, Yesue domalo nimolö audulela nabi. Dolö amoda Galisöö amoligi asigi hedabi negei nea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo beaha nelo.⁴⁴ Amala nabasebegi, Bailadie a aabela baagoi gabula fudugilahilä, ami dolö hädäli afädë beaha aligilo amo welahilä e hä baagoilela nabi.⁴⁵ Amala nabasebegi, Bailadime ami beaha aligilo amea e hä baagoimeläle säi amo nabalahilä, Yosebema ie domalo nimolö dofæla säi.⁴⁶ Amala sälebegi Yosebea fagulo falei hedabi afädë nealahilä, ie domalo i fügäidaa dibe amo neala gaula digalahilä, fagulo amea usulala gaulahilä, igi äbä dafidi hamola negei diloa ami baumolö gaula asi. Bausilahilä, igi edefademälä afädë bebugula gaula maalahilä amea idi gasi.⁴⁷ Amala bausi dibe amo Magadala udia Meli Yoseseie eme Melilea meli.

16

Yesu nowela asi

(*Madiu 28.1-8, Ulugu 24.1-12, Yone 20.1-10*)

¹ Segeyo Sabada gafe maadeibua, Magadala udia Melige Yameseie eme Melige Salomege illa Yesue domalogi hëla moholöie, weli gafisigäi hido elöi amo bidia nii.² Segeyo gifalädalügi yosefali ili äbägi bauia ami afiai.³ Hilido afiaha dialea sähalea, Bausalea igi edefadea gai amo nowëa ugila negela doga negesimolödula säsäla afiai.⁴ Afiaha dialea igi edefadea gai dilo amo sida gala beahamelebe, igi edefade amo bebugula fisiga galahilä doga negei dibe meli.⁵ Ili äbä isogi bauia ami nogila digalahilä beahamelebe, malö malibu afädë fagulo falei sedade gäi ilile naabo dafädimadi sebe amo bealahilä, ili fudugi.⁶ Malö malibu amea ilima sähalea, Dilia fudugimabu. Dilia Nasalese fii Yesu, ilia i fügäigi baala negei amo hogola misi goda, eda nowela asimelë. Eda wi maade, Ilia e negei diloa amo bimo.⁷ Hä dili afiala Fidamage ie bégëla aulo odoa amolimage säla iahaleada, Ilia e Galili bimolömeläla dafidi säla i amo gadola, eda edale Galili moholö awäha neameläla säla imalola säla i.⁸ Amala säi amo nabalahilä ili igi äbägi amila fodolofalï doadigila awähalea emo gigisëla fudugila aligi afiai. Uidia dolö odoabaläge made addoi. Mida, ili bedähalea.

Magadala udia Melia Yesu meli
(*Madiu 28.9-10, Yone 20.11-18*)

[⁹ Segeyo gifalädälügi yosefali Yesu e nowelahilä, Magadala udia Melia bimäia e sebeadale Yesu e ulufala besela galai. Dafidi udia amoma mugabe gifalädälä fedai sebegi Yesuea nesila digi. ¹⁰ Besela galai amo bealahilä, Yesubalä dafidi nawesa aligilo amolia asigila düisa dibeä ami säla ïmolö asi. ¹¹ Awälähilä Melia ilima sähalea, Yesu hii nowela asi amo na melimeläla säi. Ilia nabi gasoda dofä gabula made helësëi.

Bëgëla aulo äudäea Yesu meli

(*Ulugu 23.13-35*)

¹² Hobeala iie bëgëla aulo äudä ididila awäha nebegi, Yesu e domalo elölahilä elea e bimäia besela galai. ¹³ Amo bealahilä ele obëgëla awäla bëgëla aulo odoa amolima säi gaso, ilia dofä gabula made helësëi.

Yesuea ie bëgëla aulo amolima Ado Mala Hedabi säla ïmalola säi
(*Madiu 28.16-20, Ulugu 24.36-49, Yone 20.19-23, Abosolo 1.6-8*)

¹⁴ Amalahilä hobeafali gïdälași amoli molö naha dibeä ami Yesu e besela galai. Besela galalahilä ilia asigi afädë made negei amogige, iso asigi geloi neebe amogige, odoaea e hii nowela neebe melila säi amo nabalahilä dofä gabula made helësëi amogige nemoi.

¹⁵ Amalahilä ea ilima sähalea, Dili sege föi sulubadelagi afufulahilä, udia dolö sulubadelama Ado Mala Hedabi säla ïmal. ¹⁶ Afädëa asigi afädë negeseda, ödägi gelahilä damula aulo neala gaumolömel. Be afädëa asigi afädë made negeseda amobalä gudimolömel. ¹⁷ Asigi afädë negei neebe amoliada dolöea hamomolöi made gowe gadoi hamomolömel. Nie eigi nea mugabe fedai nesila digimolöge, udia dolö odoaie ado adomolöge, ¹⁸ baagolo nuba gausege baagolo ödä nasege made baagomolömel. Oloj difolalebe amoli ilia naaboea diigiseda wahimolömelä säi.

Yesu selesaia mosöa fedai

(*Ulugu 24.50-53, Abosolo 1.9-11*)

¹⁹ Dafidilo Geloi Yesuea ilima ado amo säla ïalahilä, selesaia mosöa fedalahilä Godeie naabo dafädimadi sulo. ²⁰ Amala asibua ili afufulahilä, sege sulubadelagi ado mala säla iaha nebegi, Dafidilo Geloa ilibalä hamoi hamola, ilia dofä säsebela helësemäia dolöea hamomolöi made gadoi hamolas.]

Yone Neala olelo oboba

Ado Mala Hedabi Yoneie bebagi dëdëi dibe amea sähaleada, Ado eda dolö domalola digala, nillibälä wi nelola säla dëdëi. Yonea beba gowe dëdëi amoëe mida, ea sähalea, beba gowegi dëdëla negei dibe amo nidesalea, Godeie malö Yesu Gelesoma asigi afädë negemäiage, Afädë Memelei amo dofä Yesu Geleso gabula helësemäiage dëdëla negesamelëla säi (20.31 bimalo).

Dafidi Yonea nilima, Ado eda mi gäwilafali, Godebalä siiba nelomelëla säla dëdëla negei. Amalahilä, Yesuea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige hamosa nelo ameada, Afädë Memelei amoda Yesu, amase, Yesuda Godeie malö gabula helësemäia ulufala dëdëla negei dialea. Amase, Yonea nilima, Yesuea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige hamoi amoëe mi fädäla säi. Amase, udia dolö odoaea ema asigi afädë negela e bëgëla asi amoge, odoaea ema asigi afädë made negela ebäla ado nii nelo amoge dëdëi bimolömelë.

Hogoli 13-17gi dëdëi dibe ameada, Yesuea ie bëgëla aulo amolibalä nea, e hä baagomolö ga made gabula helëselahilä, ilile asigia dofæa, aso maadela gelola namüäia, galone yafie säla iaha nelo.

Yonea wagala dëdëla negei dibe ameada, Yesu e nafodola gaula awäla gudi amoge, e i fügägi baala negesebegi, hï hame doala mosaloi amoge, e nowela awäla ie bëgëla aulo nefolalebea ulufadigi amoge, dëdëla negei dialea.

Beba gowegi namolö gäheie mala dofä dibe amoli olelemolölöhilä, segeyo sulubadelagi hamomolö amoëe, galone helësemolöe dibe amolida gowe. Foïela sälage, ödäïela sälage, beledüela sälage, yo digaloïela sälage, i gägä negelo gelebi efëielä sälage, sugua sibi sigi aligiloïela sälage, säi amoli dëdëla negei dialea.

Yone Ado e dolö namolö digai. Eda udia dolöbalä namolö digai.

(Yone 1)

Ado eda namolöe mi, dolö namolö digai

¹ Ado eda mi gäwilafali siiba nelo. Eda Godebalä nelo. Ado hä eda Gode nelo. ² Eda mi gäwilafali, Godebalä siiba nelo. ³ Afädë idi elömadila misida maade. Godea Adobalä nea nelebo sulubadelha hamosa maadeimelë. ⁴ Emada namolö mi dilo. Namolö ameada udia dolöye yo digalo nelo. ⁵ Yo digalo ameada gasimi sagaia ami yo digaha nea. Gasimi sagaloeada yo digalo amo gesumolöi made dilo.

⁶ Godea dolö afädë nagadaia fisiga wei amoëe äida Yone e misi nelo. ⁷ E misi amoda yo digalo amoëe säla imolöie misi. Amaimo, udia dolö sulubadelaea ie ado nabalahilä, asigi afädë negemäiale misi. ⁸ Hï eda yo digalo amo made. E misi amoda yo digalo amoëmu säla imolö misi. ⁹ Yo digalo amoda dofä yo digalofali nelo. Udia dolö sulubadelagali yo digalo ilo. E nagadaiaawi moholö nelo.

¹⁰ Ado eda nagadaiaawi nelo. Ado ameamuda Godea sege föi hamoi gaso, nagadaia udia dolöea e gowe gabula made helësei nelo. ¹¹ Eda hïle segea wi misi gaso, hïle sosogoea e made säla olei. ¹² Gaso, odoaea e säla olela ie äigi asigi afädë negesebegi, ea ilima sähalea, Dilida Godeie malö natoriala säi. ¹³ Ili Godeie malö besela galai amoda, eedole emelele healemadila made, amase, domaloë hameloea made, amase, dolöye hameloea made, Godeamu ie malö hamola besela galai.

¹⁴ Ado eda dolö domalola digala, nillibälä wi nelo. Nillibälä wi nebegida, ie yo digaloge ie geloige hïdo elöi amo nilia melimelë. Eedoie malö emu nea, ugila negelole ado dofäle ema nobala, ie yo digaloge ie geloige hïdo elöi dilo amo nilia melimelë.

¹⁵ Yonea Adoë säla iaha nelo. Ea uuala sähalea, Dolö goda dafidi na dilima säla iahalea, Ne baagia maase amoda, ne baagila asimelë. Mida, ne maadeia e dafidi nelola säila säi. ¹⁶ Ema nobai amo adugasebegi, ea nilia sulubadelha ugila negelähilä, hä, bu elöge ugila negesamu nelo. ¹⁷ Godea Mosesemadila mala säla negei amo säla i gaso, ugila negelole ado dofäleda, Yesu Gelesomadila misimelë. ¹⁸ Afädëa Gode dofä made meli gaso, ie Malö afädëfali amea Gode e nilima ulufala olei. Malö amoda dofä Gode. Eda Eedobalä dila nea.

Ödägi gelo Yonea säla iaha nelo

(Madiu 3.1-12, Maga 1.7-8, Ulugu 3.15-17)

¹⁹ Yu ilia gobela ilo dolöge, amase Ilibai dolöge Yalusalemela Yone neebea mosalosebegi, ili maala Yonema nabahalea, Dida nowëla nabi. Amala nabasebegi, Yonea gomalä säla i. ²⁰ Ea musügä negela made, hedabola ulufala säla iahalea, Afädë Memelei amoda ne

mademelēla säla i.* ²¹ Amala säla iasebegi, ilia ema nabahalea, Amai dida nowë. Dida Elaialela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obögësalea, Neda e mademelēla säi. Amala säsebegi, ilia ema bu nabahalea, Dida bea sälo amoolela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obögësalea, Ai. Neda amo mademelēla säi. ²² Amala säsebegi, ilia ema bu nabahalea, Dida dofå nowë. Dolö nili fisiga welo amolima eda gowe gabiola sämolöö, diada dihi dimada nowëla sähala nabi. ²³ Amala nabasebegi, Yonea bea sälo Aisaeaea säi amo gadola ilima säla obögësalea, Neda afädéa sege nafadea udia dolö aligilo made dibea ami nea uuala sähalea, Dafidilo Geloi misiäia idi mogola fodomalola sähä neamelēla

Aisaea 40.3

²⁴ Felesi ilia dolö fisiga gai ²⁵ amolia Yonema nabahalea, Dida Afädé Memelei amo made galëda, amase, Elaia made galëda, amase, bea sälo amo made galëda, amai mi edoë dia udia dolö ödägi gesa neala nabi. ²⁶ Amala nabasebegi, Yonea ilima säla obögësalea, Nada ili ödäeamu gesa neawe. Gaso, dolö afädé dilia made dawa dili mogogi nea. ²⁷ Dolö amoda ne baagia hobeala moholömelë. Nihineda ie emo usililo ëfë fisigämölöda dofea mademelēla säi.

²⁸ Yonema nabi amoge, amase, ea säla obögëi amoge ödä Yodona dëgëla älomodi, Bedani segea nea amala säi. Segea amida Yonea udia dolö ödägi gesa nelo.

Yesuda Godeie Sugua Sibi Malö neala säi

²⁹ Amo aiyo amogi, Yonea Yesu e neebea maasebe amo bealahilä sähalea, Bimo. Egoweda Godeie Sugua Sibi Malömelë. Goeada udia dolö sege föi sulubadelagi nefolalebe amolile nafade hamoi amo hësa maademolömelë. ³⁰ Dolö goda dafidi na dilima säla iähalea, Ne baagia hobeala maase amoda, ne baagila asimelë. Mida, ne maadeia e dafidi nelola säla i amoda egowemelë. ³¹ Nada e dawa made nelomelë. Amai gaso, e Isilade udia dolöma ulufala olemolöö, na udia dolö ödägi gemolö misimelēla säi. ³² Yonea e ulufala sähalea, Na beahamelebe, Gesami Hebenila haea maliabu gadoi digalahilä, edaia fise melimelë. ³³ Nada e dawa made nelo gaso, udia dolö ödägi gemäia ne fisiga welo amea nema sähalea, Dia Gesami digalahilä dolö afädéda fise beaseda, dolö ameada udia dolö Eleloï Gesamia gemolömelëla säi. ³⁴ Eda Godeie malö neebe amo na melimelë. Amo na dilima säla imelëla Yonea säi.

Dolö ohodoaea Yesu bëgëla asi

³⁵ Amo aiyo amogi, Yoneg ie bëgëla aulo ädä amolege bu amimu nelo. ³⁶ Amala nea, Yonea Yesu awäha neebe amo bealahilä sähalea, Bimo. Egoweda Godeie Sugua Sibi Malömelëla säi. ³⁷ Amala säsebegi, ie bëgëla aulo ädä amolea ea säse amo nabalahilä, Yesu bëgëla asi. ³⁸ Amalebegi, Yesuea besula beahamelebe, ele e bëgëla maaha neebe meli. Ea elema nabahalea, Alia edo hogosala nabi. Amala nabasebegi, elea ema nabahalea, Elabai-e, dida mosö abodogi saleala nabi. Elabai amo besulada sähalea olelelola sälo. ³⁹ Amala säsebegi, Yesuea elema säla obögësalea, Alia bea misiäla säi. Amala säsebegi, ele awälähilä e diasebe mosö amo beaha nelo. Segeyo amoda ebalä ami nelo. Ele ebalä asi amoda eso si biyidugi gadola deadi asi.

⁴⁰ Bëgëla aulo ädädea Yoneie ado nabala Yesu bëgëla asi amolegi, afädéda Saimono Fidae edoo Ädulu. ⁴¹ Eada Yesu hä amilahilä, fodolofalí ie edoo Saimono bea asi. Amalahilä, ea Saimonoma sähalea, Alia hä Mesaea melimelëla säi. Ëi Mesaea amo besulada Gelesola sälo.* ⁴² Amalahilä Äduluea e sigi Yesu neebea asi. Maaha nebegi, Yesuea ema siila nea sähalea, Dida Saimono, Yoneie malö. Die eida Sifasala sämolömelëla säi. Ëi Sifasa amo besulada Fida.*

Yesuea Filibile Nadanalele wei

⁴³ Amo aiyo amogi, Yesu e Galili moholö helësëi. E awäla Filibi gausialahilä ema sähalea, Ne bëgëla misiäla säi. ⁴⁴ Filibida gaamu Bedesaida ami fii dolö. Sege amoda Ädulule Fidale sege. ⁴⁵ Amasebegi, Filibia Nadanale hogola asi amo beagolelahilä ema sähalea, Mosesea Ado säla negei dibe amogi ie dëdëla negei amo gadolage, amase, bea sälo amolia bebagi ie dëdëla negei amo gadolage, nilia hä e melimelë. Amoda Nasalese fii Yesu, Yosebeie malö amo gabiola säi. ⁴⁶ Amala säsebegi, Nadanalea ema nabahalea, Amai nelebo hedabi afädé Nasalesela moholöi gabulela nabi. Amala nabasebegi, Filibia ema sähalea, Dia bimolö misiäla säi. ⁴⁷ Amala säsebegi, Yesuea Nadanale e maaha neebe amo bealahilä, e

* **1:20:** Afädé Memeleila säi amoda Godea afädé memelela ie udia dolö sigi obögëmolöla helësëla säi. Giligi addoeada Gelesola sälo. Hibulu ado sälada Mesaeaala sälo. Gelesole Mesaeaaleda nilile ado sälada Afädé Memeleila sälo. * **1:41:** Hibulu ado sälada Mesaeaala sälo. Giligi ado sälada Gelesola sälo. Mesaeaale Gelesole nilile ado sälada Afädé Memeleila sälo.

* **1:42:** Ëi Sifasada Alamege ado. Segeyo amo gaaluda Yu ilile adoda Alamege ado. Amase, ëi Fidada Giligi adomadila misi. Sifasale Fidale nilile ado sälada igila sälo.

helësëla sähalea, Bimo. Dolö maasebe egagoweda dofä Isilale dolömelë. Wäfali sälo afädë egowemada mademelëla säi. ⁴⁸ Amala säsebegi, Nadanalea ema nabahalea, Dia ne abilia dawadigila nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema sälä obégësalea, Filibia di, aso, made wela nebogi, di äfäeo i mia sulo amoda na melimelëla säla ï. ⁴⁹ Amala sälä lasebegi, Nadanalea sälä obégësalea, Sälä Olelelo-o, dida Godeëe malö. Dida Isilaleie Ginimelëla säi. ⁵⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema sälä obégësalea, Di äfäeo i mia sulo amo na melila säi amea dia nema asigi afädë negesale. Hobealada go gadoi made, baagila asi elöi bimolömelëla säi. ⁵¹ Amalahilä, Yesuea ema bu elö sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Hebeni doga negei bealahilä, dilia Godeëe selesaia fii amoli Dolöie Malöma fedafu digafusa neë bimolömelëla säi.

**Yesuea ie ēi ilibia amoge, ie geloi amoge, nofe elöi amo
olemolöie melëlo made gadoige, hamomolöi made gadoige, mi
gäwila hamosa nelo***

2

(Yone 2-4)

Dolö afädëa Gaina segea udia nii

¹ Segeyo äudä nelolahilä osodagi, Disiligi Galilië Gaina segea ami, dolö afädëe udia ifosebea Yesuei emea amo bea asi. ² Ilia Yesuge ie bëgëla aulo amolige misialola wesebegi, ili awälahilä, udia ifosebea ami nelo. ³ Wani ödä amo hä maadei gabugi, Yesuei emea ema sähalea, Ilia wani ödä amo hä, maadei gabuwela säi. ⁴ Amala säsebegi, Yesuea ema sälä obégësalea, Neme, nïe hamoi amogida, dia nema hamomola sämölöi mademelë. Nïe segeyoda, asomelëla säi. ⁵ Amala säsebegi, emea oböla hamoi hamolasilo amolima sähalea, Ea dilima neleleo afädë hamomalola säseda, dilia amo nabala hamomalola säi. ⁶ Amaimo, amida gobo i igia hamoi bobogamu gafeia dilo. Yu iliada ilile aiyallo mala dibe amo gadola hësa aligilo dilo. I afädë afädëlagida bagedi i nabülesi gadoia galë, mimogolasi gadoia galë, söga salasegi nobamolöi dilo. ⁷ Amala säsebegi, Yesuea hamoi hamolasilo amolima sähalea, Gobo i gogi ödä osaha maademalola säi. Amala säsebegi, ilia ea säsebe amo gadola, osala nobaha maadei. ⁸ Amala hamosebegi, ea ilima sähalea, Ödä usi gogi odoa neala gaula, molö sigi aligilo neebaa ami mosalola säi. Amala säsebegi, ilia amo gadola hamolahilä, gaula asi. ⁹ Gaula awälahilä, molö sigi aligilo amoma lasebegi, ea ödäfaliai wani ödä hamoi amo na bealahilä, abidi niidula asusugai. Hamoi hamolasilo dolö, ödä usi gaula mulo amoliamuda, dawadigi nelo. Amala asusugalahilä, ea udia goa amo welahilä, ¹⁰ ema sähalea, Udia dolö molö molö misialola säi misi sefolalebe amoli wani ödä hedabi amo dafidi muäia osala ïia awälahilä, udia dolö amoli edefade naala gagaosa neëgi, wani ödä fea amo odoa muäia ilo negei gaso, wani ödä hedabi amo musügä negei dilolahilä, dia oböla hobeala gaula misi gabula säi.

¹¹ Yesuea dolöea hamomolöi made gadoi dafidi mi gäwila hamoi amoda, Disiligi Galilië gaamu Gaina amidale hamoi. Ea amo hamoi amoda, ie geloi hido elöi dilo amo olei. Amala hamosebegi, ie bëgëla aulo amolia ema asigi afädë negei. ¹² Hobeala, Yesuge, ie emege, ie edoolalige, amase, ie bëgëla aulo amolige, Gabaniamagaamugi awälahilä, segeyo ede made ami nelo.

Yesuea Godeëe mosöa magaia negei hai

(Madiu 21.12-13, Maga 11.15-17, Ulugu 19.45-46)

¹³ Yu ilile Baagila Asi Segeyo edefade amo hä, ga made dibegi, Yesu e Yalusaleme moholö asi.* ¹⁴ Amalahilä, ea Godeëe mosöa ami beahamelebe, sugua gaoge, sugua sibige, haea maliabu gadoige, bidi neadigisa dibe meli. Amase, dolö odoa muni bedefaloge ami sefolalebe meli.* ¹⁵ Amo bealahilä, Yesuea éfë gadoia fëgälo éfë afädë hamoi. Amalahilä, ea dolö amolige, sugua gaoge, amase, sugua sibige, Godeëe mosö yala isogi amila nulufuda segea nesila fisiga gaha maadei. Muni bedefalo sefolalo amolile muni aulaidia difolalo amola neala besigadasila sadia galahilä, auli amoige besusa maadei. ¹⁶ Amala besusa maadelahilä, haea magaia neaha difolalo amolima sähalea, Goda sulubadela segea gaula afiamo. Naadoëe mosö ameada, magaia nelo mosö gadoi hamomabiola säi. ¹⁷ Ea

* ^{2:} Yesuea hamomolöi made gadoige, melëlo made gadoige, nofe elöi hamoi amoda, Yone bebagida damo yafie gowe iligi dibe amo bimalo: 2.11, 2.18-19, 2.23, 3.2, 4.54, 6.2, 6.14, 6.26, 9.16, 11.47, 12.18, 12.37. * ^{2:13:} Baagila Asi Segeyo edefadela säi amoda, Isilaleie malö made nufudala, baagila awäla, Isibii dolö malö abulümi amoli nufudaha maadei amoë helësëla obégëlo segeyola säi. * ^{2:14:} Dolö odoaea Godeëe mosöe yala isogi nelebo nea digahaleada, Godeëe mosöa muni negei ameamu nelo. Iliada Olomolele Giligilele muniada nelo made. Dolö amolia haea neasebe amolige, amase, nelebo odoa neasebe amolige, nelebo amoli Godegalii odala ilo.

amala hamose amo bealahilä, ie bëgëla aulo amolia ado afädë bebagi säla dëdëla negei dibe amo helësëla obëgëi. Amoda gowe. Na die mosö gelola hamese amea, ne sëlasimolömeläla säla dëdëla negei dibe amo helësëi.

Gë Udälo 69.9

¹⁸ Yesuea amala nesila digisebegi, Yu ilia ema nabahalea, Dia hamoi amo gadola hamomolöie geloi galeamelëla säla, dolöea hamomolöi made gadoi abodo hamola nilima olemolö gabula nabi. ¹⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia Godeie mosö neebe gowe hä, haila fisimo. Amaseda, na segeyo ohodoagimu bu ulimolömeläla säi. ²⁰ Amala säsebegi, Yu ilia säla obëgësalea, Wae! Go hamosaleada, gäheo i nabüla si biyidiae gafeia asi amoda. Amai, diada segeyo ohodoagimu ulimolölela nabi. ²¹ Gaso, Yesuea Godeie mosöla säi amoda, hile domalo amo helësëla amala säi. ²² Hobeala, e bauiala nowesebegi, ie bëgëla aulo amolia bu helësëla obëgësalea, ea ado dafidi säi amo helësëi. Amala helësähilä, Godeie ado säla negei dibe amoge, ado Yesuea säi amoge, dofä säi gabula helësëi.

Yesuea udia dolö sulubadeläi asigi dawadigisa maadei nea

²³ Yesu e Yalusaleme ami nea, Baagila Asi Segeyo amoë helësëla molö molö gedosolo segeyo amo gala, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamose amoli bealahilä, udia dolö yafeia ie eigi asigi afädë negei. ²⁴ Amala negei gaso, Yesuea udia dolö sulubadelä dawadigi neebe amea, ilima asigi bogia gala made nelo. ²⁵ Udia dolöie iso asigi dawadigi neebe ameada, eda dawa oboba made, amase, afädëa ema ebedada gowe gadoimeläla säla imolöi mademelë.

3

Yesuea Nigudimusima ado säi

¹ Felesi dolö afädë Yu ilile busa nelo, amoë eida Nigudimus. ² E Yesu neebea gasigi maalahilä, ema sähalea, Säla Olelelo-o, nilia dida säla olelelo Godea fisiga weila helësämelë. Mida, Gode e dolö afädébalä made nea, ea dolöea hamomolöi made gadoi dia hamosego gadola hamomolöi mademeläla säi. ³ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Na dima dofä gelola sähago. Dolö afädë e bu elö made neegela ägüsedä, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo ea made bimolömeläla säi. ⁴ Amala säsebegi, Nigudimusia ema nabahalea, Dolö fädäi amoda abilia neegela ägümölödu. Amai emeie isogi nogila digaseda, emea bu elö neegela ägümölölela nabi. ⁵ Amalebe, Yesuea säla obëgësalea, Na dima dofä gelola sähago. Amai afädë ödäeage, Gesamiage, made neegela ägüi neebe amoda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami dofä made nogila digamolömelë. ⁶ Afädë e domaloea neegela ägüse amoda, domalomu neamelë. Amase, Gesamia neegela ägüse amoda, gesami neamelë. ⁷ Na dima sähalea, Dilida hä, bu elö neegela ägümölö dialeala säla i amogi, dia fudugimabu. ⁸ Foda hi hamea aulomelë. Gobamu nabelo gaso, abododila maala abododi awähadu, amoda dia dawa mademelë. Amai Gesamia neegela ägüi nefolalebe amoli sulubadelada, amo gadoi neameläla säi. ⁹ Amala säsebegi, Nigudimusia ema nabahalea, Dia säsébegoda, abeahäladula nabi. ¹⁰ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Dida Isilale ilile säla olelelo nebego gaso, na säsébeweda made helësëebele. ¹¹ Na dima dofä gelola sähago. Nelebo nilia dawadigi amoge, amase, beaha maadei amoge, dilima säla iahawé gaso, ado nilia säla iasebe amoda, dilia dofä säsébelä helësëla made nebego. ¹² Na dilima nelebo nagadaia dibe amogi neawela säla iaha gaso, asigi afädë made negese goeada, amai Hebeniie nelegei dibe amogi neawela säseda, dilia abilia asigi afädë negemolödu. ¹³ Afädë nagadaia wila Hebeni fedaida maade. Hebenila Dolöie Malö nagadaiaawi digai amomu Hebeni fedaimelë. ¹⁴ Siiba, Mosesea sege nafadeia udia dolö aligilo made dibeä amii nea, nuba iigi baala gauia adogoi amo gadola, Dolöie Malö amoge amo gadola wäla gauia adogomolö dialea.* ¹⁵ Mida, udia dolö sulubadelaea ema asigi afädë negese amoliada, namolöi namolöi gaula namiäiaë.

¹⁶ Godea udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli boba hamolahilä, ie malö afädéfali nelo amo i. Ëe malöma asigi afädë negei nefolalebe amoli, made baagola, namolöi namolö amo neala gaumäiaë imelë. ¹⁷ Godea ie malö amoda udia dolöbalä gudimolöie fisiga wei made. Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli damula mosäia fisiga weimelë. ¹⁸ Godea ie malöma asigi afädë negei nefolalebe amolibaläda gudila asiala hamoila made säimelë. Ema asigi afädë made negei nefolalebe amolibaläda gudila asiala hamoila säimelë. Mida, Godeie malö afädéfali amoë eigi asigi afädë made negei amea amaimelë. ¹⁹ Asiala hamoila säi amoda gomälä. Yo digalo nagadaiaawi digai nebegi gaso, udia dolöea mala nafademu hamolo amea, gasimi sagalomo boba hamosalea, yo digaloda boba hamoi made nelo. ²⁰ Udia dolö mala nafade hamolo amoli sulubadelaea, ilile mala nafade hamoi amo ulufadigiloea, yo digalobalä habobalahilä, ilida yo digalo neebe amu mulo mademelë. ²¹ Amai gaso, mala dofä hamolo neebe amolia hamosebe amoda, Godeie

* **3:14:** Nidei 21.9 bimalo.

geloigila hamosamelëla yo digaloea olemäialahilä, ilida yo digalomadi maala aligilomelëla Yesuea säi.

Ödägi gelo Yonea Yesuda gowe gadoi neala ulufai

²² Hobeala, Yesula ie bögëla aulo amolali, hä, Yudia segea moholö afiai. Afiala ilibälä salele odoa ami nea, ea udia dolö ödägi gesa nelo. ²³ Amase, Salimi gaamu ga madela Ainono segea ami, ödä yafie dilo ameage, amase, udia dolö yafie ödägi gemäia mafui ameage, Yonea ili ödägi gesa nelo. ²⁴ Amoda Yone e, aso, galabaia negela made nelo amo gaalu, amala hamosa nelo.

²⁵ Amaha nea, Yoneie bögëla aulo amolia, nigime hëla mala negei dibe amo helësëla, Yu dolö afädëbalä gégësa dilo. ²⁶ Amala gégësa dilolahilä, ili Yone neebea afialahilä ema sähalea, Säla Olelelo-o, dolö afädë dibalä Yodona dögëla älömodi nebegi, dia sähalea, Dolö amoda gowemelëla säi ameada, udia dolö ödägi gesa nea. Amala hamosebegi, udia dolö sulubadela e neebeamu awäha neamelëla säla i. ²⁷ Amala säla iäsebegi, Yonea säla obëgësalea, Afädëa Hebenila nelebo ema iäse amomu neala gaumolöimelë. ²⁸ Na dafidi dilima sähalea, Afädë Memelei amoda ne mademelë. E hobea misiäia, nedale fisiga weila säsebegi, dilia nabi amoda säla imolöi galeamelë. ²⁹ Amaimo, dolö afädëa udia neaseda, udia amoda dolö amoie udia filo. Dolö esama ebäla ga madela nelo amea, udia goaea ado säsebe amo nabalahilä, edefademelä obeägïlo. Amo gadola obeägïlo nema nobasebe ameada, na obeägïsa neawe. ³⁰ Neda holöfälä, eda ilibiala edemolö dialea.

³¹ Afädë gadogola digai neebe amoda, sulubadelaie edefade nea. Afädë nagadaiala misi neebe ameada, nagadaiala maala nagadaia mala amomu sälo nea. Afädë Hebenila digai neebe amoda, sulubadelaie edefade neamelë. ³² Ea meli amoge, nabi amoge, udia dolöma säla iäha nea gaso, afädëa ea säsebe amo made nii neamelë. ³³ Ea säi amo nii neebe amea, Gode eada dofä sälo neamelëla ulufalomelë. ³⁴ Amoie mida, Godeie gëla made, ie Gesami ilo amea, afädë ea fisiga idai ameada, Godeie ado amo sälo nea. ³⁵ Eedoea ie Malö amo boba hamolahilä, nelebo hulu sulubadela ie naabogi gausisa maadei. ³⁶ Malö amoma asigi afädë negei neebe ameada, namolöi namolö amo gaula nea. Malö amea ado säsebe amo made nabala, auaula fofolölo neebe ameada, namolö amo made bimolömelë. Amobaläda, Godeie habobalo amo diamolöi diamolömelëla Yonea säi.

4

Yesuea Samelia udiabalä adoi

¹ Yonea ie bögëla aulo namiäia udia dolö ödägi gesa nelo amoli holöfälähilä, Yesuea yafie gesa neamelëla odoaea säi amo Felesi dolö amolia nabi. ² Yesueada afädë made gei. Gaso, ie bögëla aulo amoliamu amala gesa nelo. ³ Amo nabimelëla säi amo Yesuea nabalahilä, e Yudia dígila Galili obëgëi.

⁴ Galili moholöda, Disiligi Sameliamadi awäla aulo negei. ⁵ Amalebe e awäla, Samelia illile gaamu afädëgi beseda galai. Gaamu amoie eida Sigala sälo. Siga gaamu amoda siiba Yeigabaea ie malö Yosebegali sege ia ami ga madela dilo. ⁶ Segea amida siiba Yeigabaea ödä dögögi afädë dilo. Yesu e awäha nea emo hëhela, ödä dögögi amo ga madela ami hele sulo. Amoda eso mogogi amai.

⁷ Amala sebegi, Samelia udia afädë ödä usimolö maaha nebegi, Yesuea ema sähalea, Ne ödä molö gabu. Osala imola säi. ⁸ Amoda ie bögëla aulo amoli, gaamugi molö nea afiaibua amai. ⁹ Amala säsebegi, Samelia udia amea ema säla obëgësalea, Dida Yu dolö. Neda Samelia udiamelë. Dia ödä imo ne nahadula säsebegoda, abilia sähala säi. Udia amea amala säi amoie mida, Yu iliada Samelia ilibälä gedola made aligilo. ¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea udia amoma säla obëgësalea, Dia Godeie galu amoge, amase, dolö dima ne ödä imo nahadula säsebegode, dawa galabeda, dia ema namolöi namolö ödä imola säsegi, ea digali namolöi namolö ödä amo iälabiola säi. ¹¹ Amala säsebegi, udia amea ema säla obëgësalea, Dafidilo-o, dida ödä i maade goda, ödä dögögi goweda ga ga gidogofali dibe amo, dia namolöi namolö ödäda abidi usimolö. ¹² Ödä dögögi oselo goweda, nilile müä Yeigabaea niligali i. Amase, hï eege, ie malölalige, ie sugua gaoge, sugua sibige, sulubadelada ödä dögögi gowegimu naha nelo amo, amai diada Yeigaba baagilela nabi. ¹³ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Udia dolö sulubadela ödä gowegi naha neebe amolida bu halämölö. ¹⁴ Gaso, afädëa ödä na imolö amo nasebe amoda, bu elö made halämölö. Ödä na ema imolö amo gü dusula besela galahamu neëgi, eda namolöi namolö gaula namolömelëla säi. ¹⁵ Amala säsebegi, udia amea Yesuma sähalea, Dafidilo-o, hobea ne ödä made halämölöiege, ödä dögögi gowegi bu elö made osa moholöiege, dia ödä go negali imola säi.

¹⁶ Amalebe Yesuea ema sähalea, Dia die dolödale dafidi bea awälähilä, haligila wi misialola säi. ¹⁷ Amala säsebegi, udia amea säla obëgësalea, Neda dolö maadela säi. Amalebe Yesuea ema sähalea, Dia di dolö maadela säi amoda mogola säimelë. ¹⁸ Dafidi die dolö bia sulo.

Amase, dolö afädëbalä di walio sebegoda, dihile dolö made. Dolö maadela säsebegoda, dofä säimeläla säi.¹⁹ Amala säsebegi, udia amea ema sälä obögësalea, Dafidilo-o, na walio helësësa, dida bea sälö afädë gabumelë.²⁰ Nilile mäu iliada segebi wedaia Godeie ëi gauia adalo. Gaso, Yu udia dolö diliada Yalusaleme amimu gauia adamolö dialeala sälomeläla säi.*

²¹ Amalebe, Yesuea ema sähalea, Uidia-o, na ado säsebewe dia nimalo. Segeyo afädë besela galasegi, dilia segebidaiaawi neamuge, amase, Yalusaleme neamuge, Naadoie ëi made gauia adamolömelë.²² Samelia diliada nelebo dawa made amoë ëi gauia adalo. Gaso, niliada nelebo dawa amoë ëi gauia adalomelë. Mida, damula auloda Yu fii ilimadila mulomelë.²³ Godeie ëi gauia adalofali amoliada ilile gesamia Naadoie ëi dofä gauia adamolömelë.* Amala hamomolö segeyo besela galasegi hamomolö amo hä, besela galai dialea. Naadoea ie ëi gauia adaloda amoli gadoi hamesa neamelë.²⁴ Gode hii eda gesami nea. ie ëi gauia adalo amolia ilile gesamia Naadoie ëi dofä gauia adamolö dialeameläla säi.²⁵ Amala säsebegi, udia amea Yesuma sähalea, Mesaea moholö amoda na helësëamelë. Ema Gelesolage sälö amo. E maaseda, ea nelebo sulubadela awala sälä ïmolöla säi.²⁶ Amala säsebegi, Yesuea ema sälä obögësalea, Walio dibalä adosa neebeweda, neda amo neawemeläla säi.

²⁷ Amala sähä nebegi, ie bëgëla aulo amoli obögëla mofiahamelebe, Yesu e udiabalä adosa neeve amo bealahilä, ili fudugi. Fudugilahilä, dia edo hogosalage, amase, edoëie udia gobalä adosa nelolage made säi.²⁸ Amalebe, udia amea ödä i amo ami digila, e bu gaamugi obögëlahilä, udia dolö amolima sähalea,²⁹ Dolö afädë neeve amea nelebo na hamoi amo sulubadela sälä iaha maadei amo, bea mofiamo. Eda Gelesoledula säi.³⁰ Amala säsebegi, ili gaamugi amila Yesu neebea afiai.

³¹ Udia amo asibua, ie bëgëla aulo amolia Yesuma sähalea, Sälä Olelelo-o, di hä molö muöla säi.³² Amala säsebegi, ea ilima sälä obögësalea, Na molö molö galebe amoda, dilia dawa mademeläla säi.³³ Amala säsebegi, ie bëgëla aulo amolia hilidomu didiähalea, Amai afädë egali molö gaula maala iledula didiäi.³⁴ Amala didiäsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nie molöda ne misialala sälö amea hamesebe amo gadola bëgëla, ie hamoi amo hamola wagamolö amomelë.³⁵ Dilia sähaleada, Aube biyidia nelolahilä, molö nelö segeyo amo besela galamolö gabula sälö madele. Gaso, nabuö. Na dilima sähago. Dilia hä, sagai dibeadi hedabola sidawewela bimo. Molö amolida mumului hä, nimolöi gabuwo.³⁶ Walioda, failoea bidi neahawe. Walioda, ea namolöi namolöi molö faisa nea. Mida, afädëa hawa fefesa neeve amoge, elöea faisa neeve amoge, ele helegela gedola nea obeägimäiamelë.³⁷ Ado goda dofämelë. Afädëa sagasegi, elöea molö amo faila nelomelë.³⁸ Dilia dafidi sagaja made ami, na dilima molö nea mosalaimelë. Odoa ilia häuala sagai dibeä ami, dilia ilia hamoi amoë molö niimeläla säi.

³⁹ Samelia udia amea säse amo nabalahilä, gaamugi ami fii yafiea Yesuma asigi afädë negei. Amoë mida, udia amea na nelebo hamoi amo sulubadela sälä iaha maadeimeläla säi amogi.⁴⁰ Amalebe, Samelia ili Yesu neebea ami maalahilä, e ilibälä neadula säi. Amasebegi, segea ami e segeyo äudä nelö. ⁴¹ Amalebe, udia dolö odoa yafieage ie ado nabala asigi afädë negei.⁴² Ilia udia amoma sähalea, Nilia dia säse nabi ameamu asigi afädë negesa mademelë. Nihili ie ado amo nabala helësëaleda, dolö goweda dofä nagadaia udia dolö neeve amolile damula aulo gabula helësëa neameläla säi.

Yesuea giniië gusigusië malö wahilasi

⁴³ Yesu e segeyo äudä Samelia ilibälä nelolahilä, sege amo dëgila Disiligi Galili asi.⁴⁴ Dafidi Yesu hi sähalea, Bea sälö neeve amoda hïle segeafalä ëi maade neala säi.⁴⁵ E awäla Galili besela galasebegi, Galili udia dolö ilia e sälä olela gausiai. Mida, ilige dafidi Yalusaleme awäla, Segeyo Edefade amoë molö molö gedosolo amo gala, ea nelebo hamose meli amogi.

⁴⁶ Yesu e Disiligi Galilië gaamu Gaina ami dafidi ödäfali neala wani ödä hamoia ami bu awäla besela galai. Segeyo amo galada, giniië gusigusië efege Gabaniamäga gaamugi ami oloi dilo.⁴⁷ Dolö amea nabebalé, Yesu e Yudia dëgila Galili misi neala säi amo nabi. Amalebe, ie malö oloi amo baagomolöfali dibe amea, e Yesu neebea awälahilä sähalea, Nie malö wahimäia di Gabaniamäga awähabulä säi.⁴⁸ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoige, hido elöige hamose amo made bealada, dofä dilia asigi afädë negelo made gabumeläla säi.⁴⁹ Amala säsebegi, gusigusi amea ema sähalea, Dafidilo-o, nïe malö baagoloea, awähabulä säi.⁵⁰ Amalebe, Yesuea ema sähalea, Di mosalo. Dïe malöda hä, wahi saleameläla säi. Dolö amea Yesuea ado säsebe amo dofä gabula helësëla e hä, asi.⁵¹ Dolö amo made besela galala awäha nebegi, ie hamoi hamolasilo amolia maala, idiafa

* **4:20:** Udia amea segebi Gelisimila säi amoda, Disiligi Samelia segea ami dilo. Samelia iliada segebi amodaia amimu Godeie ëi gauia adaha aligilo. Ulugu 9.53gi gasumili dibe amo bimalo. * **4:23:** Damo 23gige, 24gige dolö odoaea gesamiala besusaleada, Godeie Gesamiala sälä besui.

gausiala digalahilä sähalea, Die malöda hä wahi saleameläla säi. ⁵² Amala säsebegi, ea ilima nabahalea, Aoa nowëgi wahisiola nabi. Amalebe ilia säla obögësalea, Aiyo eso si agegi olo amo hä, damuimeläla säi. ⁵³ Amalebe, eedoea helësësaleada, aiyo aoa amogimu Yesuea ema die malöda wahi saleameläla säi amo gadola, wahi gabula helësëi. Amalebe, eege, e sosogo amoli sulubadelaeage, asigi afädë negei.

⁵⁴ Amoda Yesu e Yudiala Galili maala nea, ea dolöea hamomolöi made gadoi bu agedu hamoida amo.

Yesuea hii hamoi hamola digi, amase, Sabada segeyo edefade amo udia dolöma säla olelela digisa nelo*

5

(Yone 5-10)

Ödä Bedeseda nudugu dibeä ami Yesuea dolö afädë wahi

¹ Hobeala, Yu ilile segeyo edefade afädëgi gedolo amo gadola, Yalusaleme gedosebea ami Yesu eege asi. ² Yalusaleme amida yala edefade amoë idì afädëda Sugua Sibië idila sälo dibe amo ga madela amida, ödä nudugu afädë dilo. Ödä nudugu amoda Hibulu adoeada Bedesedala sälo. Amo amalelada holöbö mosö gadoïe hadai bia dilo. ³⁻⁴ Amolidaida, udia dolö oloi yafie difolalo, si golaige, emo nafadeige, fii sige.* ⁵ Hadai amodaiada dolö afädë dilo. Dolö amo oloi dialeamu gäheo i nabülsä ohodoaïe odoai gödöläsi asi dilo. ⁶ Yesuea dolö oloi dibe amo beahamelebe, e siibafali amo wälasi dilo gabula helësëlahilä, ema nabahalea, Di wahimäia hamesebela nabi. ⁷ Amala nabasëbegi, oloi amea säla obögësalea, Dafidilö-o, ödä bebedägisebea ami ne ugila negela, ödägi gelasimolö dolö madesalea. Nihüd geleä fifiläli awäha neëgi, odoa iliada ne baagila ilidale digafulomeläla säi. ⁸ Amala säi amo nabalahilä, Yesuea ema sähalea, Di nowelahilä, die fëogo gaula mosalola säi. ⁹ Amala säi amole, dolö oloi amo wahisebegi, ie fëo amo hii neala gaula asi. Dolö wahi amoda, segeyo Sabada gafegi wahi. ¹⁰ Amai gabugi, Yu ilia dolö wahilasi amoma sähalea, Walio Sabada segeyo gafego. Mala säla negei amea dia fëogo gaula mosabiola säi dialeala säi. ¹¹ Amala säsebegi, ea säla obögësalea, Dolö ne wahilaso amea die fëogo gaula mosalola säimeläla säi. ¹² Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Dolö nowëa die fëogo gaula mosalasiola nabi. ¹³ Dolö wahi amea nowëa e wahilasidula dawa made nelo. Amoë mida, udia dolö yafie gegedoi dibeä ami, Yesu e asi amea amai. ¹⁴ Hobeala, Yesuea Godeïe mosöa ami beahamelebe, dolö amo neeve bealahilä ema sähalea, Nabuö. Walio di hä, wahi gomelë. Dia nafade bu elö made hamomalo. Oböla, yöi elö dia dafidi gausiai amo baagila awäla dima besela galaloeameläla säi. ¹⁵ Amalebe, dolö amo awälahilä, Yu amolima sähalea, Ne wahilasi amoda Yesuea gabiolia säi.

¹⁶ Yesuea Sabada segeyo gafegi amala hamolo gabugi, Yu ilia e sëlasisa nelo. ¹⁷ Amasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Nie Naadoea hamoi hahamolamu maaha nelo amo gadola, nage walio hamosa neameläla säi. ¹⁸ Amala säi amo nabalahilä, Yu amolia Yesu e nufulö gelola helësëi. Amoë mida, Yesuea segeyo Sabada gafeïe mala damulo amogimu made. Nie Naadoda Godela säi ameada, e hii Gode gadoi hamosebelä helësëlahilä, ilia e nufulö helësësa nelo.

Eedoea hamosebe amo gadola wäla, Malöeage hamosa neameläla säi

¹⁹ Amala helësësa dibegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Malöeä hido asigiamu nelebo afädë hamomolöi mademelë. Eedoea hamose amo bealahilä, Malöeage amomu hamomolömelë. Mida, Eedoea nelebo sulubadelä hamosebe amo gadola, Malöeage amo gadola wäla hamosamelë. ²⁰ Eedoea ie Malö boba hamolahilä, ea hamosebe amo sulubadelä Malöma olesa. Dili sulubadelä fudugimäia, hamoi geloi hido elöi walio hamosebe meli amo gadoi made, edefademalä hamomäia ea ie Malöma olemolömelë. ²¹ Eedoeada udia dolö baagoi amoli nowela ifosilahilä, namolö ilo amo gadola, Malöeage amo gadola wäla namolö imolö helësëse amogali imolömelë. ²² Amase, Eedo hida udia dolöea hamosebe amoëeda made mogemolömelë. Sulubadelä ie Malöeamu mogemäia ifosimelë. ²³ Amala ifosi amoë mida, udia dolö sulubadelae Eedoë ei gauia adalo amo gadola, ie Malöe äige gauia adamäia ifosi nea. Afädëa Malöe ei made gauia adalo neeve ameada,

* 5:: Yone beba gowegida, Yesuea segeyo Sabada gafegi nelebo yafie amo hamoi dëdëi dialea. Amase, Yu ilile Sabada segeyo edefadegige. Damo 5.1, 5.9, amase, 6.4, 7.2, amase, 10.22ge bimalo. Dawadigi dolö yafeia helësësalea, Yonea olesaleada, Yesu hii eda Sabada segeyo edefade amoë mifalí neala olei gabula helësëi. Damo 2.13, 2.23, 11.55 amolige bimalo. * 5-3-4: Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo gowelegida ado odoa dialeala helësëi. Ado amoda gowe, [Iliada ödä amo bebedägimäia beaha fifigilo. Segeyo odoagi Dafidilo Geloïe selesaia fii afädë ödä nudugu amogi nogila digalahilä bebedägäsiloso. Bebedägäsilosa neëgi, dafididale digase amoda, e olo abodo gadoi dilo amo gadoida wahlasisa aligilo.]

Eedoea Malö misialala sälo amoie ëige made gauia adalo nea.²⁴ Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa na ado säsebe amo nabala, ne misialala sälo amoma asigi afädë negei neebe amea namolöi namolö gaula neëgi, ea hamoi amoëeda made mogemolömelë. Eda dafidi baagomolömadi nelo amo, walioda e namolöi namolömadi dëgëla aligi nea.²⁵ Na dilima dofä gelola sähago. Segeyo afädë besela galamolö amoda hä, walio besela galai dialeamelë. Segeyo amogi, udia dolö baagoi difolalebe amolia Godeie Malöie ado nabulömelë. Nabase amolida, hä, namolömelë.²⁶ Eedo hï ema namolö dibe amo gadola, Malömage namolö diamäia ea geloi i.²⁷ Amase, eda Dolöie Malö neebe amea, Eedoea udia dolöea hamosebe amoie mogemäida, ema geloi i.

²⁸ Na ado säsebewegida, dilia fudugimabio. Segeyo afädë besela galamolö amo, besela galasolo amo galada, udia dolö baui dibe amoli sulubadelaea Malöie ado nabala,²⁹ bauia amila nowela galaha maademolömelë. Udia dolö mala hedabi hamosa nefolalo amolida, namolöi namolöie nowela galamolömelë. Amase, udia dolö nafade hamosa nefolalo amolida, ilibälä gudilahilä ilima asiala hamoila sämolöie nowela galamolömelä sää.

Odoa ilia Yesu eda gowe neala säla ulufai

³⁰ Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Na nihido asigiamu nelebo afädë hamomolöi mademelë. Ado na nabelo amo gadolamu mogelomelë. Na mogelo amoda mogola hamolomelë. Mida, na nihile hamelo amo fisila, ne misialala sälo amea hamelo amo gadola mogelomelë.³¹ Na gomalä hamolomelälage, amase, ne gowe gadoi neamelälage sähä galebeda, amoda dofä made säsebela sämolö dialea.*³² Be, nelebo na hamosebe amo, afädëa gomalä hamosamelë säla īaha nea. Na ea säsebe amoda dofä sähala helësësamelë.*³³ Dilia Yonema ado naba mosäia dolö fisiga gasebegi, Yonea dolö amolima ado dofä amoie ulufala säla i.³⁴ Na helësëaleada, dolöfääe ado ulufala säla īase amoda, na ado säsebeweie gelolasimolöi madela helësësamelë. Gasoda, dili sigi obégämäia, na dilima amala sähawé.³⁵ Yone eda gele wai gadoi nea, ea gele wala yo digaha nelo. Dilia segeyo ede madegi ie yo digalo neebe amo beahalea, obeägisa nelomelë.

³⁶ Yoneada ne dilima holöfali oleimelë. Nïe Naado hï gelolasisa neëgi, hamoi hamosa maademäia i amo hamosa neebe ameada, edefadeda ne amea olesamelë. Amo bealahilä, nïe Naadoea ne misialala säsebegi misi gabula helësëmolö dialea.

³⁷ Naado ne misialala sälo amohida dofä ne neebe amo gadoi ulufala sälo nea. Dilia ie adoge dofä nabelo made, ie odagige melölo made, amase,³⁸ ie ado malage dilile iso asigigi made dibego. Mida, ea misialala säsebegi misi amoma asigi afädë made negei nefolalebe goea.*³⁹ Dilia Godeie bebagi ado säla dëdëla negei dibe amogi namolöi namolö beagolemolöila helësähilä, nidesamu aligilomelë. Be, ado säla dëdëla negei dibe ameada, ne dilima ulufala säla ilo⁴⁰ gaso, dihili namolöi namolö nimolöie ne neebaa moholö habosebego.

⁴¹ Nada dolöfääe nïe ëi gauia adamäiala helësëla sähä made⁴² gaso, dilile iso asigigi dibe amoda na dawadigi nea. Godeie boba hamolo amo dilima maade gabula helësësa neamelë.⁴³ Neda Naadoie ëigi misi neebewegida, dilia ne säla olela made gausiamelë. Amai gaso, dolö elö hïle ëigi maaseda, dilia e säla olela gausiamolömelë.⁴⁴ Gode afädëfali neebe amea dilile ëi gauia adamäiala aligila maleda, dihilim uihilile ëi gauia adadaha aligilo nebego. Amalamu hamolo neada, dilia asigi afädë abeahäla negemolöi gabu.

⁴⁵ Na Naadoie siigi nea, dilia hamosebegoie asiala hamoila sämolö gabula helësëmabio. Dihili Mosese e sisiläfülo amea, dilia asiala gomalä hamosa nelomelä Naadoma säla ïmolömelë.⁴⁶ Diliada Moseseei ado nabala asigi afädë negei galebeda, amai nemage asigi afädë negelabio. Mida, ado ea dëdëi dibe amoda nïe säla dëdëi dialea.⁴⁷ Ea säla dëdëla negei dibe amoda dofä gabula made helësëi nefolalebegoeada, amai nïe ado säsebeweda dofä gabula abeahäla helësëmolödula sää.

6

Yesuea udia dolö dausini biagali molö i

(Madiu 14.13-21, Maga 6.30-44, Ulugu 9.10-17)

¹ Hobeala, Yesu e Galili oeabo amo dëgëla alömodi asi. Galili oeabo amoie ëi elöda Dabeliasa. ² Udia dolö yafie gegedola, e awäsebe amo gadola bëgëla afiai. Mida, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamola, udia dolö oloi difolalo amoli wahisebe meli amogi.³ Yesula ie bëgëla aulo amolali segebidaia ami fedafula sefolalo. ⁴ Segeyo amo galada, Baagila Asi Segeyo amo besela galamolö dilo. Segeyo edefade amoda Yu ilile gedola molö nülo segeyo dilo.

* ^{5:31:} Mala Bu Eegei 19.15 bimalo. * ^{5:32:} Yesuea afädëala säi amoda Gode e helësëla sää. * ^{5:38:} Ea misialala säsebegi misila säi amoda Yesu hï e sää.

⁵ Amala sefolalea, Yesuea busa fädägägia adogola beahaleamelebe, udia dolö yafie e sebea ami mofiasibe amo bealahilä, ea Filibima nabahalea, Mofiasibe gowe ili molö muäia abidi bidia nimolödula nabi. ⁶ Eada gomalä hamomolöla dawadigi nea gaso, ea Filibi fedogola nabi. ⁷ Amala nabasebegi, Filibia ema säla obëgësalea, Muni gina hädalä äudäea molö bidia neaseda, udia dolö sulubadelaea holöfali holöfali molöi made gabumelä sää. ⁸ Yesu bëgëla aulo Saimono Fidaë edoo Äduluea Yesuma sähalea, ⁹ Malö maalibü neede gowea eladi gadoi balia beledi hamoi biage, amase, seme äudäge ägülea gaso, udia dolö yafie gegedoi welibälä dofeara made gabula sää. ¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Udia dolö ffigimalamalola sää. Sege amogida giisi hedabi yafie dilo. Udia dolö amoli amodaia ffigisa maadei. Dolömu nidelada dausini bia gadoi sefolalo. ¹¹ Sefolalebegi, Yesuea beledi amo neala gaula nea, Godema nesegelahilä, udia dolö sefolalebe amoligali sogomalai. Seme äudä amoge amo gadolamu hamosebegi, ilia helësëi amo gadola mai. ¹² Ili sulubadela dofeara gaalula nasebegi, ea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Fea digai amo sofälöea, sulubadela neala gegedola negemalola sää. ¹³ Ilia neala gegedola negei amo, beledi bia amea naala fea digai amo adu giwilasi salala noba.

¹⁴ Udia dolö amolia Yesuea dolöea hamomolöi made gadoi hamosebe amo bealahilä, säla didigahalea, Bea sälo nagadaiaawi moholömelä sähalea, dilo amoda dofä go gabumelä sää. ¹⁵ Yesuea ilia e gini namiäiaëe gaula fëdömolö gabula helësöhilä, ea sege amo dígila hïdofali segebedaia ami bu obëgëla asi.

Yesu e öddäabobo asi

(Madiu 14.22-33, Maga 6.45-52)

¹⁶ Deadi eso digase gaalu, ie bëgëla aulo amoli oeaba daala aligilahilä, ¹⁷ ödä duugi fila Gabaniama moholö asi. Awäha dibegi, Yesu e ili sebea ami made maala nebegimu, hä, gasimi sagai. ¹⁸ Amase amo gaalu, fo gelola guula maalahilä, ödä aidagula fedai. ¹⁹ Ilia ödä adelo amea ödä adada awäha nea, gilomida bia gafeia gadoi baagise amo gaalu, Yesu e öddäabobo maala ödä du amo ga madela maaha neebe meli. Amo bealahilä, ili edefademalä bedäi. ²⁰ Amala bedäsebegi, ea ilima sähalea, Weda nemelë. Bedämabiola sää. ²¹ Amala säsebegi, ilia e dudaia ami misiäia nabeledelä hamose amo gaalu, du amoda hä, waliomu sege ili moholöia ami besela galai neebe meli.

Udia dolöea Yesu hogoi

²² Amo aiyo amogi, ödä dëgëla alömodi adidi amolia helësësalea, aiyo ödä du afädëmu dilo amogida ie bëgëla aulo amoli fila afiase amogi, Yesu eda fila made awäla ili hilidomu fila afiaila helësesa dilo. ²³ Amala helësëa dibegi, ödä du odoa Dabeliasa gaamuala, Dafidilo Gelöia nesegesebegi, udia dolö molö maia ami ga madela maala negei. ²⁴ Udia dolö gegedoi amolia Yesuge ie bëgëla aulo amolige, ami maade, awäha maadei amo bealahilä, ödä du amoligi ffigila Yesu hogola Gabaniama afiai.

Yesuea neda namolöie beledi neawela sää

²⁵ Udia dolö amoli afiala ödä dëgëla alömodi Yesu beagolelahilä, ema nabahalea, Säla Olelelo-o, didä wi abola misila nabi. ²⁶ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Ne hogola mofiaigoda, na dolöea hamomolöi made gadoi hamoi amo bealahilä, ne hogola mofiai mademelë. Dilia beledi amo dofeara naala gaalui amoïemu, ne hogola mofiai gabumelä. ²⁷ Sigalo molö amo nimolöie hamoi hamosa namiabio. Diamolöi diamolö molö amoïe hamoi hamosa namialo. Molö amoda namolöi namolö ilo molö. Dolöie Malö amea diligali molö amo imolömelë. Naado Godea e amala namiäia memelela ifosi neamelä sää.

²⁸ Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Nilia Godeie hamoi amo hamomolöie edo hamomolödula nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Godeie hamoi amoda gomålämeli. Ea misialala säsebegi misi amoma asigi afädë negemäiamelä sää. ³⁰ Amala säsebegi, ilia ema säla obëgësalea, Dia dolöea hamomolöi made gadoi hamose amo bealahilä, nilia dima asigi afädë negedeläi, dia edo hamomolö. Diada hamoi abodo gadoi hamomolö gabu. ³¹ Nilile mäula iliada sege nafadeia udia dolö aligilo made dibe amia nea, mena naha nelo. Amala hamoi amoïe ado säla dëdëla negei dibe amoda gomålä. Eada iligali muäia selesaiala beledi ila säla dëdëla negei dialeala sää. ³² Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä gelola sähago. Selesaiala beledi diligali i amoda, Mosesea i mademelë. Nie Naadoea selesaiala beledifali amo diligali ilo neamelë. ³³ Selesaiala digai neebe amea udia dolö nagadaiaawi nefolalebewe iligali namolö amo iaha neebe amoda, Godeie beledifalida amomelä sää. ³⁴ Amala säsebegi, ilia ema sähalea, Dafidilo-o, dia beledigo niligali iahamu namialola sää. ³⁵ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Namolöie beledida nemelë. Ne neebe amaha neebe amolida sidëa dofä made baagomolö. Nema asigi afädë negesa neebe amolida, ödä bu elö dofä made halämölömeli.

³⁶ Amaimo, na dilima säi amo gadola, dilia hä, ne meli gaso, oböla nema asigi afädë made negela nebeego. ³⁷ Nie Naadoea udia dolö sulubadela nema iase amolida nema moholömelë. Ne neebea mafuse amoligida, afädë na dofä made nesila digimolömelë. ³⁸ Mida, ne selesaiala misi amoda, nihi hamese amo gadola hamomolö misimelë. ³⁹ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁴⁰ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁴¹ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁴² Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁴³ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁴⁴ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁴⁵ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁴⁶ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁴⁷ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁴⁸ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁴⁹ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁵⁰ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁵¹ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁵² Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁵³ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁵⁴ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁵⁵ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁵⁶ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁵⁷ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁵⁸ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁵⁹ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁶⁰ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁶¹ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁶² Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁶³ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁶⁴ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁶⁵ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁶⁶ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁶⁷ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁶⁸ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁶⁹ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁷⁰ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë. ⁷¹ Ne misialala sälo amea, na hamomäia hamesa amea amo gadola hamomolö misimelë.

⁴¹ Yesuea säi amo nabalahilä, Yu dolö ilia habobalahilä hilidomu didiäha difolalo. Mida, beledi selesaiala digai amoda ne neawela säi amogi. ⁴² Ilia sähalea, Goweda Yosebeü malö Yesu madele. Ie eme eedoleda nilia dawadigi amo. Oböla, ea sähalea, Selesaiala digaila säi amoda abeahäladula säla didiäha difolalo.

⁴³ Amala säla didiäha difolalebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilia habobalahilä, dihilido didiäha dibegoda gafisimo. ⁴⁴ Nie Naado ne misialala sälo amea, afädë nemadi sigi made maaseda, hidomuda ne neebea moholöi mademelë. Naadoea ne neebea sigi maase amoda, aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, na nowela ifosimolömelë. ⁴⁵ Bea sälo amolile bebagi säla dëdëla negesalea, Godea ili sulubadelama säla olelemolömelë säla dëdëla negei. Naadoea säla olelesebe amo nabalahilä, e dawadigila helësësebe amolida, sulubadela hä ne neebea maahamelë. ⁴⁶ Afädëa Naado melinlëlä säha made. Naado melida afädëfälä i Gode neebeala digai neebe ameamu hido, Naado meli nea. ⁴⁷ Na dilima dofä gelola sähago. Nema asigi afädë negei nefolalebe amoliada namolöi namolö gaula nea. ⁴⁸ Namolöie beledida nemelë. ⁴⁹ Dilile diadolalia sege nafade udia dolö aligisia made ami nea, mena naha nelo amolida baagosa maadei. ⁵⁰ Gasoda, beledi selesaiala digasebe amoda wi dialea. Beledi amo nase amolida made baagomolömelë. ⁵¹ Namolöie beledi selesaiala digai amoda nihinemelë. Beledi amo afädëa naseda, eda namolöi namolö. Beledi amoda nihile domalomele. Sege föi sulubadeli nefolalebe amolia namolö gausa maademäia, na nie domalo imolömelë säi.

⁵² Amala säi amo nabalahilä, Yu dolö amolia hilidomu gëgëla didiähalea, Dolö gowea ie domalo amo nilia muäia imolömelë säha neebe goweda, abilia imolöiedula didiäha difolalo. ⁵³ Amala didiäha difolalebegi, Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Dolöie Malö amoie domaloge healege made naseda, namolö amoda dili isogi maademelë. ⁵⁴ Nie domaloge healege naha neebe amoda, namolöi namolö gaula nea. Amoda aligila wagamolö segeyo besela galasolo amo gala, na nowela ifosimolömelë. ⁵⁵ Mida, nü domalo amoda molö dofäfälimele. Amase, nü heale amoda ödä dofäfälimele. ⁵⁶ Amase, nü domaloge healege naha neebe amoda nü isogi nea, amase, nege ié isogi nea. ⁵⁷ Naado namolöi neebe amea ne misialala säi. E namolöi neebe amea, nege namolöi neawe. Amo gadolamu, ne naha neebe amoge, ne namolöi neebe amea eege namolöi namolömelë. ⁵⁸ Goda beledi selesaiala digai. Dilile diadolalia mena naha difolalolahilä baagoi amo gadoi made, beledi gowe afädëa naseda, eda namolöi namolömelë säi. ⁵⁹ Ea säi amoda, Gabaniama gedolo mosöa ami nea, säla olelesolo amo gala amala säi.

Yesuda namolöie mi nea

⁶⁰ Amala säi amo nabalahilä, e bëgëla nawialo yafiea sähalea, Ado ea säsebe goweda yöi gabu. Nowëa nabulöidula säha difolalo. ⁶¹ E bëgëla nawialo amolia ea säi amoie habobalahilä, hilidomu didiäha difolalebe amo Yesuea asigia dawadigila nea, ilima sähalea, Na ado säi amea dili neala habobalasisiole. ⁶² Dolöie Malö amo dafidi neloa ami fedese beaseda, abilia helësömolö gabu. ⁶³ Godeie Gesamia udia dolögäli namolö ilo. Domaloda galone mademelë. Ado na dilima säla iase amoda gesamile, namolöi namolömelë. ⁶⁴ Amai, dili odoaea asigi afädë made negela nebegola säi. Yesueada ema asigi afädë made negesebe amolige, e hololömolö amoge, mi gäwilafälä dawadigi nelo. Amala nea, ado amo amala säi. ⁶⁵ Amala sälähilä sähalea, Mi amo helësëla na dilima sähalea, Nie Naadoea afädë ne neebea misiäiala made helësäsiseda, eda moholöi mademelëla dafidi säla i amomelëla säi.

⁶⁶ Segeyo amila nofela, e bëgëla nawialo yafiea bëgëla made awäla, bahila obëgësa madei. ⁶⁷ Amala hamosebegi, Yesuea giwili amolima nabahalea, Dilige bahila äudüläla helësäsalela nabi. ⁶⁸ Amala nabasebegi, Saimono Fidaea säla obëgësalea, Dafidilo-o, nili nowëma moholö. Namolöi namolö amoie adoda dima dialea. ⁶⁹ Dida mogoi hedabifali, Gode neebeala misi neebe amo helësähilä, nilia asigi afädë negei neawemelëla säi. ⁷⁰ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nada dili giwili memelei madele. Amai gaso, diligi afädëda mugabe busa neebemelëla säi. ⁷¹ Eada Saimono Isagliadiäe malö

Yudasa helësëla amala säi. Mida, Yudasa eda giwilasi amoligi nelo amea hobeala e hololölo amo.

7

Yesuë edoolalia asigi afädë made negei nelo

¹ Hobeala, Yu ilia e nufidedelä hamosebegi, Yesu e Yudiamadi nawela made, Galili madimu nawesa nelo. ² Yu ilile segeyo edefade idia dilo mosö gadoi uligi molö nülo amo ga made dibegi, ³ Yesuë edoolalia ema sähalea, Dia hamoi hamosa nebegi, di bégëla maasebe amolia bimäia, segewe digila Yudia mosalo.* ⁴ Afädëa ea hamosebe amo sulubadelaea dawadigmäiala asigiseda, musügä negela hamolo made, ulufala hamolomelë. Dia hamoi amo hamosa galëda, sege sulubadelagi nefolalebe amolima olela hamomolö mosöla säi. ⁵ Ie edoola iliage ema asigi afädë made negesalea, amala säha nelo. ⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Segeyo sulubadelada, hä, dilile segeyo dialea. Nïe segeyoda, aso, made besela galaimelë. ⁷ Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoliada, dilima bimolö habobamolöi mademelë. Be, na ilima nafade hamosa neebela sälä iahamu neebewegida, ili sulubadelaea nema bimolö habobaha nebegomelë. ⁸ Diliда segeyo edefade amoie molö molö afiamo. Nïe segeyoda, aso, made besela galai gabugi, neda saleamelëla säi. ⁹ Amala sälähilä, e made awäla, Galili ami nelo.

¹⁰ Yesuë edoolali segeyo edefade amoie molö molö afiasbegi, Yesu eege, udia dolöea e melëloeahilä, musügä hobeala asi. ¹¹ Segeyo edefade gedosolo amo gala, Yu dolö amolia e hogosalea, dolö amoda abidi neadula naba hogosa nelo. ¹² Udia dolö gegedoi amoligi yafiea sädäwala sälä didigaha dilo. Odoaea e hedabimelëla sälä digi, amasse, odoaea sähaleada, Amala made. Eada udia dolö dahila neaha sälä digisa dilo. ¹³ Ili sulubadelaea, Yu dolö amolibalä bedähalea, ulufadigila ea gomalä hamolomelëla made sälö nelo.

¹⁴ Idia Dilo Mosö Segeyo amoie segeyo odoa baagilahilä mogogi nebegi, Yesu e Godeëi mosö ami awälahilä, sälä olelesa nelo. ¹⁵ Amala olelesa neebe amo bealahilä, Yu dolö amoli fudugilahilä sähalea, Dolö gowe sugulu made hamoi amea, dawa hido elöiweda abeahäla dawa niidula säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima sälä obégësalea, Mala sälä olelesa neebeweda, nïe mademelë. Ne misialala sälä amomadila sälä olelesa neawe. ¹⁷ Afädëa Godeba hamesebe amo gadola hamomolöila helësëeda, na sälä olelesa neebewe, Godeëi helësëlogi nea olelesa nealeda, ma nihile helësëlogi nea olelesa nealedula amohi bimolömelë. ¹⁸ Afädëa hile helësëloamu sälä olelesa neebe ameada, hile ëi gauia adala sälä olelelo nea. Amai gaso, e misialala sälä amoie ëi gauia adamäialahilä, eada ado dofä sälö nea. Emada wäfälä sälö afädë maade neamelë. ¹⁹ Siiba, Ado sälä negei amoda Mosesea diligali i madele. Amai gaso, diligi afädëa gaula moguloda maade gabu. Mi edoie oböla ne nufulöie hamosa dialeala nabi. ²⁰ Amala nabasebegi, udia dolö gegedoi amolia sälä obégësalea, Dida mugabe fedai nebegi. Di nowëu nufulö hamosa neebela säi. ²¹ Amala sälebegi, Yesuea ilima sälä obégësalea, Na hamoi afädë hamoi amogi, dili fudugisa dialeamelë.* ²² Amaha gaso, gafodo damulo mala Mosesea hamomaila helësëla, Sabada gafegi dilia dilile malöläli gafodo damulomelë. Gafodo damulo mala amoda, dofä Mosesea negei made. Amoda mi gäwilafalii dilile mäulalia siibafalii mi gäwimelë. ²³ Mosesea nebegi Ado sälä negei amoda, dofä made damumolöla sälähilä, dilia Sabada gafegi dolö malësäle gafodo damusa aligilo amo gadola, nage, dolö afädëe domalo hulu wahilasisa maadei amogi nema mihaläsebele.* ²⁴ Memalä siiamu beala mogelo amo fisimalo. Mala mogoi amo hogosa nea, hedabola mogesa namialola säi.

Udia dolö ilia Yesu e nowëdula helësëi

²⁵ Amala säi amo nabalahilä, Yalusaleme udia dolö odoaea sähalea, Ilia nufidedelä hamosa neebe amoda, dolö go madele. ²⁶ Amai gaso, bimo. Ea udia dolö sidaia mala olelesa

* ^{7:3:} Segeyo edefade idia dilo mosö gadoi uligi molö nülo sälä amoda, Yu ilia gomalä hamolo. Segeyo edefade amoda molö bëi faila gaula gegedolo fu amogi besela galalo. Amase, Baagila Asi Segeyo molö nalähilä aube gafeia baagilahiläda, amo besela galalo. Idia dilo mosö gadoigilä aligilo amoie mida, Yu ilia ilile mäulali sege nafade udia dolö aligisua made ami gäheo i yafiegi aifaha dilo amo helësëlahilä, amala hamosa aligilo. Ilia segeyo gödögi amo gadola hamosa aligilo. Segeyo edefade amoie ëida Idia Dilo Mosö Segeyola sälä. Gobela İlo 23.33-36ge, Mala Bu Eegei 16.13-16ge bimalo. * ^{7:21:} Amala sälä amoda, Yesuea ödä Bedeseda nudugu besela galashea ami hamoi amo helësëla säi. Yone 5.1-18ge, Sigi Obégëi 31.14-15ge bimalo.

* ^{7:23:} Yu ilile Ado sälä negei amea sähaleada, udia ilia dolö malö ägüsedä, ägüla misia amila segeyo nidela fedai gödö besela galasolo amo gala malö dubo amoie gafodo damusa aligilo. Gobela İlo 12.3ge, Ulugu 1.59ge, 2.21ge bimalo. Segeyo Yesu digala nelo amo gaaluda Sabada gafe segeyogida, nelebo afädë hamomolö madela sälä negei dilo. Gaso, hilida Sabada gafegi gafodo damusa aligilo amoge hamoi hamolo amo gadoimur gabula helësëlahilä gaso, oböla Sabada gafegi gafodo damusamu aligilo.

neebe amogida, ilia ema ado afädë made säla neebe amoda, sigi aligilo amolia goweda dofä Afädë Memelei amola helësësa nealedu. ²⁷ Amalada abidi. Afädë Memelei misi amo galebeda, e gowegila maasebela made helëselabio gaso, dolö goda guwila misi neala nilia dawadigi nea madelela säi. ²⁸ Amala säsebegi, Yesuea Godeie mosöa ami nea, udia dolö amolima säla olelesalea, gelola sähalea, Ä. Dilia nege, sege gowegi fii misilage, helësësa neago gaso, nihile asigia misi mademelé. Ne misialala sälo amoda dofä sälo mi nea. Gasoda, dilia e dawa made nebego. ²⁹ Ne emadila misi neebe ameage, amase, ne misialala säi ameage, na e dawadigi neala säi. ³⁰ Amala säi amo nabalahilä, ilia e gaudelä hamoi gaso, ie segeyo amo gala made amea, afädëa ie naabogi made gaui. ³¹ Amai gaso, udia dolö gegedoi amoligi yafiea ema asigi afädë negei. Amolia sähalea, Afädë Memelei amo maalahilä, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamomolö amoda, dolö gowea hamosa neebe amo gadola, baagila awäla hamomolöela säi.

Yesu nafodola mosalai

³² Udia dolö gegedoi amolia Yesu helësëla sädawala säla didiäha dibe amo Felesi dolö amolia nabalahilä, iliage, gobela ilo busa nefolalo amoliage, Godeie mosö idihë nefolalo amolima e nafodola mosalola säi. ³³ Amalebegi, Yesuea sähalea, Ne dilibalä segeyo obobamelë nelolahilä, ne misialala sälo neebea ami obëgëmolömelë. ³⁴ Obëgësedä, dilia ne hogomolö gaso, made beagolemolömelë. Sege ne moholöia amida, dili moholöi made nebegola säi. ³⁵ Amala säi amo nabalahilä, Yu nefolalo amolia hilidomu didiähalea, Ne made beagolemolömelëla sähä neebea goweda, eda abododi moholö nea sähadu. Nilï sosogo odoa Giligi sege elö elöla dibe ari afufui amoli neebea ami awälahilä, Giligi udia dolö amolima mala säla olelela moholö nea sähaledu. ³⁶ Ea sähalea, Dilia ne hogomolö gaso, made beagolemolömelëla säi amoge, amase, ne moholöia amida, dili moholöi made nebegola säi amoge, mida edo helësëla sähadula säi.

Yesuea namolö ödäe säi

³⁷ Idia Dilo Mosö Segeyo amo wagamolöie segeyo edefadegi Yesuea nowela nea gelola sähalea, Afädë ödä haläi nea galëda, nema naa misialo. ³⁸ Nema asigi afädë negei neebe amolia bebagi säla dëdëla negei dibe amo gadola hamomolömelë. Ado säla dëdëla negei dibe amea sähalea, ie isogila namolöie ödä amo bugagila awäha namolömelëla säla dëdëla negei dialeala säi. ³⁹ Ea amo säi amoda udia dolö ema asigi afädë negei nefolalo amolima hobeala Gesami ìmolö amo helësëla amala säi. Yesu e yo hido elöi digalomadi gauia adogoi amo, aso, made gauia adogoi amea, Gesami made digala nebegi, amo gala amala säi.

Udia dolö ili moge mogela nefolalo

⁴⁰ Ea ado säi amo nabalahilä, udia dolö gegedoi amoligi odoaea sähalea, Dolö goda dofä bea sälo amo gabumelëla säi. ⁴¹ Amase, odoaea sähaleada, Afädë Memelei amoda emelëla säi. Oböla odoaea sähaleada, Afädë Memelei amoda amai, Galilila made moholö madele. ⁴² Godeie bebagi gomalä säi dialea. Afädë Memelei amoda, beaha aligilo Gini Debidiie sosogogila moholömelë. Amase, gaamu Bedeleheme Debidi neloala moholömelëla säla dëdëla negei dialea madelela säi. ⁴³ Udia dolö gegedoi nefolalo amolia Yesu helësëla moge mogela nefolalo. ⁴⁴ Odoaea e gaudeläla helësëi gaso, iligi afädëa e made gaui.

Yu ilile busa nefolalo amolia Yesuma asigi afädë made negei

⁴⁵ Amasebegi, Godeie mosö idihë aligilo amoli maala Felesi dolöge, gobela ilo busage nefolalebea ami bu obëgëi. Obëgësebegi, ilia amolima nabahalea, E sigi made misigoda edoïela nabi. ⁴⁶ Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Siiba dolö afädëa ea säse amo gadola säloda mademelëla säi. ⁴⁷ Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö amolia ilima säla obëgësalea, Dilige ea neala golisebegi mofiaile. ⁴⁸ Nilï sigi aligilo busa afädëage, amase, Felesi dolö afädëage, ema asigi afädë negei neebe dilia melile. ⁴⁹ Amai gaso, udia dolö amolia Mosesne begi Ado säla negei amo hedabola helësëla made, ilia ema asigi afädë negesebegoda, Godea ili së ìmolö dialeala säila säi. ⁵⁰ Amala säsebegi, Felesi dolö afädë Nigudimusi, dafidi Yesu neebea mulo amea, e sosogo amolima sähalea, ⁵¹ Nilïle Ado mala säla negei dibe ameada, dafidi afädëa ado sähalea, Na gomalä hamoila säse amo nabalahilä, gudi mogelo amo, ie ado made nabalada, gudi mogelolela nabi. ⁵² Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Dige Galilila misi neale. Bebagi säla dëdëla negei dibe amo hedabola nidela beaseda, bea sälo afädë Galilila moholömelëla säla dëdëla negei diëda, made bimolömelëla säi.

⁵³* [Amala sälähilä, ili sulubadela dusula mosöa bahila awäha maadei.

* ^{7:53:} Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado [gomalä] holela negei amoda, Yone hü dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëila helësëi.

8

¹ Yesu eda Olibebidaia ami fedai.

Ilia udia afädë nafade hamosa nebegi. Yesu neebea sigi misi

² Yesu e hä, yosefali obégëla awäla. Godeie mosöa ami besela galala nebegi, udia dolö sulubadela e neebea ami mafula gegedoi. Amalebe, e ami fia idogola salea, ilima säla olelesa sulo. ³ Mala dawadigi dolö amoliage, amase, Felesi dolö amoliage, udia dolö fii afädëa, dolö fa neaha nebegi beagolelahilä, ilia udia amo sigi misi. Sigi maalahilä, udia amo gegedoi amoli mogogi ifosilahilä, ⁴ Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, udia egowea, dolö fa neaha nebegi beaglelähilä. ⁵ Ado säla negei dibe amogi Mosesema sähaleada, Egowe gadoi hamosebe amoda, igia nufudala baagomalola säi dialela. Amai diada, abilia sämolö gabula nabi. ⁶ Ilia ea nafadelä säämeläla sädeläie, ea nafadelä säämabelala nufigila nabaha dilo. Amalebe, Yesu e dosogägilä fia idogola salea, ie naabo sögöea nagagi dëdësa sulo. ⁷ Amala bu eegela nabahamu nebegi, e noweia adogola nea ilima sähalea, Diligi afädë nafade made hamolo neebe ameadale igia udia go nidimalola säi. ⁸ Amala sälahilä, e dosogägilä fia idogola salea, naabo sögöea nagagi bu dëdësa sulo. ⁹ Ado amala säi amo nabalahilä, dolö asigi fädäi nefolalo amolidale geleä afädë afädëla doadigila awäha maadeibua, hobeala malisä nefolalo amolige geleä doadigila awäha maadei. Asibua, Yesu hido sulo, amase, udia amoge mogogi ifosia ami nelo. ¹⁰ Amalebe, Yesu e noweia adogola nea, udia amoma nabahalea, Üdia-o, ilida hä, abilisio. Di sé imolö dialeala säi amoligida afädë made gabulela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, udia amea säla obégësalea, Dafidilo-o, afädëge maade gabuwela säi. Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Nage di sé imolö dialeala säha mademelë. Mosalo. Segeyo walio neebeweа nofela, dia nafade bu elö made hamomalola säi.*

Yesuea eda sege föi sulubadelaie yo digalo neawela säi

¹² Yesuea udia dolö amolima bu elö sähalea, Nihineda sege föi sulubadelaie yo digalo neawe. Afädëa ne bégëla maasebe amoda, gasimi sagaido dofä made awäla, namolöie yo digalo gaula namolömeläla säi. ¹³ Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö amolia Yesuma sähalea, Dia hamosebego sulubadela dihümu säla ulufadigisa neebe goeada, dia säsebe amo udia dolöea dofä gabula nabulöi made gabumeläla säi.* ¹⁴ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obégësalea, Na hamoi amo nih säla ulufadigisa needa, udia dolö na säse nabase amoliada dofä gabula nabulöimelë. Mida, neda guwila misi, hä, guwi moholö nealage, nih dawadigi neamelë. Amai, ne misi amoge, ne obégëmolö amoge, dilia dawa made nebego. ¹⁵ Diliada nagadaia dolöea mogelo amo gadola mogelomelë. Nada afädë made mogelomelë. ¹⁶ Afädëa hamosebe amo na mogeseda, udia dolö na säse nabase amoliada dofä gabula helësemolöimelë. Mida, nenihidomu nea mademelë. Naado ne misialala sälo amo haligila neamelë. ¹⁷ Dilile mala säla negei dibe amea sähaleada, Dolö elöea säi amo gadola, dolö elö ameage, amo gadola wäla säseda, elea säse amoda dofä gabula helësemolö dialeameläla säla dëdëla negei dialea. ¹⁸ Nie malage, na hamolo amoge, nihimü neala säla ulufadigisa neebewe gadola, Naado ne misialala sälo ameage, nie säla ulufadigisa neamelëla säi.

¹⁹ Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö amolia ema nabahalea, Amai die Diaddoda abidi neala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obégësalea, Dilia nege dawa made, amase, Naadoge dawa made nebego. Ne dawa galebeda, Naadoge dilia dawadigilabiomelëla säi. ²⁰ Yesuea ado amo säha nelo amoda, Godeie mosöamadi Godegali muni odala ilo hogoli ga madela ami nea, amala säha nelo. Ie segeyo aso, amo gala made amea, afädëa e made gauui.

Yesuea ne awäsebe amogida, dili moholöi mademelëla säi

²¹ Yesuea ilima sähamu neamu sähalea, Neda moholö. Dilia ne hogomolömelë. Amase, dilia nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagomolömelë. Sege ne moholö awäsebea amida, dili moholöi mademelëla säi. ²² Amala säi amo nabalahilä, Yu ilia sähalea, Ne awäsebea amida, dili moholöi mademelëla säi amogi, e hümu nufudala baagomolöledula säi. ²³ Amala säha dibegi, Yesuea ilima sähalea, Diliida gidogola. Neda gadogolamelë. Dilida nagadaiala. Neda nagadaiala mademelë. ²⁴ Amoie mida na dilima sähalea, Dilia nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagomolömelëla säi amomelë. Ne Nelo Neewe amo dofälä made helësëeda, dihili nafade hamoi amo diëgi wäla dili baagosa maademolömelëla säi.* ²⁵ Amala säi amo nabalahilä, ilia ema nabahalea, Dida nowë neala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obégësalea, Neda gowe neamelëla dilima dafidi säla i amomelë. ²⁶ Dilia hamosa nebegoda, gowe hamoimelëla na säla imolöge yafie gaulea. Gaso, ne misialala sälo

* **8:11:** Dawadigi dolö odoaea helësëaleda, ado [gomalä] holela negei amoda, Yone hü dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëla helësei. * **8:13:** Mala Bu Eegei 19.15 bimalo. * **8:24:** Sigi Obëgëi 3.14gi, siiba Godea Mosesema eda gowe gadoimelëla sähalea, Ne Nelo amo Neamelëla säi. Yesueage amo gala amo gadola wäla säi gasoda, udia dolöea Yesuea säi amoie mi fädäla made helësëi nelo. Yone 8.28ge, amase, 8.58ge, amase, 13.19ge bimalo.

amoda dofā neebe amea, sāmola sāse amo gadola nagadaiaawi nefolalebe amolima sāla īaha neawemelēla sāi.²⁷ Amala sāi amoda, ea ie Eedoie sāla īasebelada ilia made dawadigi nelo.²⁸ Dawa made nebegi, Yesuea ilima bu sāhalea, Hobeala dilia Dolöie Malö amo gauia adasolo amo gala dilia helēsēalea, Ne Nelo amo Nea gabulage, amase, nie asigiamu nelebo afädē made hamola, Naadoea nema olelei amo gadola, na ado sālo gabulage dawadigmolōmelē.²⁹ Ne misialala sālo amo nebälä nea. Nada ea hamešebe amo gadola hamosamu aligilo ameada, ea ne dīgila aulo made neamelēla sāi.³⁰ Ea amala sāi amo nabalahilä, udia dolō yafeia ema asigi afädē negei.

Ado dofā amea udia dolō fisigämölömelēla sāi

³¹ Yesuea Yu dolöea ema asigi afädē negei nefolalo amolima sāhalea, Dilia na ado sāsebewe nabala, bēgēla hamosa aligiseda, diliida dofā nie bēgēla aulo nea,³² amase, dilia ado dofā amo dawadigisegi, ado dofā ameada dili fisigāha maademolömelēla sāi.³³ Amalebe, ilia ema sāla obēgēsalea, Nilida Abalahamaiae yaualali aliligi misi amogi neebe amo. Nilida afädēre galabaia hamoi gadoi made hamolasilo nelo ameada, dia dili fisigāha maademolömelēla sāi amoda abehāladula nabi.³⁴ Amala nababebegi, Yesuea ilima sāla obēgēsalea, Na dilima dofā gelola sāhago. Udia dolō nafade hamolo neebe amoli sulubadelada, nafade hamolöe galabaia hamoi gadoi hamolasilo nea.³⁵ Galabaia hamoi gadoi hamolasilo neebe amoda, mosöa namolöi namolöi mademelē. Malöda namolöi namolömelē.³⁶ Amai gabugi, Malöea dili fisigāsed, amoda dili dofā fisigāi namolömelē.³⁷ Dilida Abalahamaiae yaua aliligi misi neebe amoda na dawa. Gaso, nie adoda dilile isogi fu made īala neada, oböla ne nufidedelä hamosa nebego.³⁸ Ne Naadobalä nea meli amoda sāla īlo. Amase, diliada dilile diadorea sāse nabi amo gadola hamosa nebegola sāi.³⁹ Amala sāi amo nabalahilä, ilia ema sāla obēgēsalea, Nilile naadoda Abalahamaelēla sāi. Amala sāsebegi, Yesuea ilima sāla obēgēsalea, Dili Abalahamaiae malö galebeda, Abalahamaeda hamosa nelo amo gadola, diliage hamosa aligilabiomelē.⁴⁰ Godea nema ado sāla īasebe amo gadola na dilima ado dofā na nabi amo sāla īaha nebegida, oböla dilia ne walio nufidedelä hamosebego. Abalahamaeda amo gadola made hamoimelē.⁴¹ Diliada dilile diadorea hamolo amo gadola hamosebegola sāi. Amala sāsebegi, ilia ema sāhalea, Nemelalia fofalösa malö sogobaida nili mademelē. Nilile Naado afädēfali neebe amoda Godemelēla sāi.⁴² Amala sāsebegi, Yesuea ilima sāhalea, Dilile diado dofā Gode e nea galebeda, dilia nebalä boba hamolabio. Mida, ne Gode e neebeala misi neawe. Neda nihi asigia misi made, ea ne misialala sāimelē.⁴³ Dilia na ado sāsewe made helēsēse goda, mi edoea. Amoda, na ado sāse dilia nabulöi made neebe goeamelē.⁴⁴ Dilida dilile diado mugabe Saidanië malö nea. Ea hameše amo gadola, diliage amo gadola hamela hamosa nebego. Siiba, mi gäwia amila ea dolō nufudadigilo nelo. Amase, ema dofā sālo maade ameada, eda dofā sālomadi aligilo made nelo. Ea wäfali sāseda, ea hile mala amo gadola wäla sālo. Eda wäfali sālo nea, amase, wäfali sālo neebe amoie eedoge ne amelē.⁴⁵ Amalebe, na dilima ado dofā amo sāla īaha nea gaso, dilia dofā gabula made helēsēbego.⁴⁶ Diligi nowēa na nafade hamoi amo sāla ulufamolöi gabu. Be, na ado dofā sāla īaswegi, dilia dofā gabula made asigi amoda mi edoea amai.⁴⁷ Udia dolō Godeie nefolalebe amoliada, Godeie ado nabelo nea. Dilida Godeie made neebe ameada, dilia made nababebegola sāi.

Yesu e Abalahama maadeia nelo neamelēla sāi

⁴⁸ Yu ilia Yesuma sāla obēgēsalea, Nilia dida Samelia dolölage, amase, dima mugabe fedai nealage sālo amoda dofā sālo madelela sāi.⁴⁹ Amala sāsebegi, Yesuea sāla obēgēsalea, Neda mugabe fedai nea mademelē. Nada Naadoie ēi gauia adaha neebewegida, dilia ne gagadesa nebego.⁵⁰ Na nihiel ēi gauia adamolöda made helēsēsamelē. Afädē neebe amea nie ēi gauia adamolö helēsēla, mogelo nea.⁵¹ Na dilima dofā gelola sāhago. Afädēna na ado sāsebe amo nabala bēgēla hamosa neebe ameada, baagomolöda dofā made bimolömelēla sāi.⁵² Amo nabalahilä, Yu ilia ema sāhalea, Di mugabe fedai neebe amoda nilia hä, dawadigmelē. Abalahamage baagoi, amase, bea sālo amolige hä, baagosa maadei amo. Oböla, dia sāhalea, Na ado sāsebe amo nabala bēgēla hamosa neebe ameada, baagomolöda dofā made bimolömelēla sāsio.⁵³ Nilile müä Abalahama baagoi amo, dia e baagile. Amase, bea sālo nefolalo amolige baagosa maadei amo. Dia dihida di nowēla asigisebela nabi.⁵⁴ Amala nababebegi, Yesuea sāla obēgēsalea, Na nihiel ēi gauia adaha nea galebeda, nihi mu nie ēi gauia adai amo memalä gadoi hamolabio goda. Naadoma dilia dilile Godela sālo ameada nie ēi gauia adaha nebego.⁵⁵ Gaso, eda dilia dawa mademelē. Nada e dawadigi nea. Na e dawa mademelēla sāha galebeda, nege dili wäfali sālo nebego gadoi aligilabi. Na e dawadigilahilä, ea hamomola sāse amo gadola hamosa neawe.⁵⁶ Dilile diado Abalahamaeda ne moholö segeyo amo bimolöila helēsēlahilä, obeägilä nelo. Amo besela galabebegi, obeägilä melimelēla sāi.⁵⁷ Amala sāi amo nabalahilä, Yu ilia ema sāhalea, Dida gäheo i nabüla bia made baagi nebego gabu. Amai Abalahamada dia meli nealela nabi.

58 Amala nabasebegi, Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Neda Abalahama maadeia Ne Nelo amo Neawemeläla säi.* ⁵⁹ Amala säi amo nabalahlilä, ilia iki neala e nufulö hamosebegi gaso, Godeie mosöamadila geleä musügä segea doadigila asi.

9

Dolö si golai afädë si fisigälasi

¹ Yesu e awäha nea beahamelebe, dolö afädë si golai neebe meli. Amoda neegela ägüsolo amo gala, emea si golai amo gadoi wäla ägüla misi sulo amo neebe meli. ² Amo bealahlilä, ie bëgëla aulo amolia ema nabahalea, Säla Olelelo-o, dolö gowe nowëä nafade hamoia emea neegela ägüsolo amo gala si golai amola wäla neegela ägütidu. Hi nafade hamoaledu ma, eedole emelea nafade hamoaledula nabi. ³ Amala nabasebegi, Yesuea säla obégësalea, Eedo emeage nafade made hamoi, amase, dolö go hïge nafade made hamoi. Goda Godeie geloi ulufala olemäia hamoimeläla säi. ⁴ Walio segeyo dibewegi, nilia ne misialala sälo amoie hamoi hamosa namolöla. Gasimi sagaloda hä, besela galasebe. Amo besela galaseda, afädëa hamoi hamomolöi mademelé. ⁵ Ne nagadaiaawi neebewe gaaluda, sege föi sulubadelaï yo digalo ne neawemeläla säi. ⁶ Amala sälähilä, ea nagadaia gofederala sadia idogolahilä, naga amobalä dädälahilä, dolö si golai amoie sihidoa hëi. ⁷ Amalahilä, Yesuea dolö amoma sähalea, Di awälahilä Sailoama nudugu dibeä ami hëmolö mosalola säi. Sailoamada, Hibulu ado. Amoie mida, Mosaloi. Amala säi amo nabalahlilä, dolö amo awäla, ödägi ami hëi. Hëlahilä hä, nelebo sulubadela fädäla bebea obégëi. ⁸ Amalebe, ebalä gedola aligilo amoliage, amase, dafidi ea muni ëdëgëse melëlo amoliage sähalea, Wae! Dolö goweda udia dolöma muni imola säha see melëlo amo madeleta säi. ⁹ Odoaea sähalea, Amo gabula säi. Amase, odoaeada, Ai. Goda amo gadoi elö gabula säha dibegi, dolö amo hi sähalea, Amoda nemeläla säi. ¹⁰ Amalebe, ilia hä ema nabahalea, Dëe si goda abeahäla fisigäila nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, ea säla obégësalea, Dolö ei Yesuea nagadaia gofederala sadia idogolahilä nagabalä dädäla, nii sihidoa hëlahilä sähalea, Sailoama nudugu dibeä ami awäla hëmolö mosalola säsio. Amala säsebegi, ne hä awäla hëlahilä, siia melimeläla säi. ¹² Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Amai dolö amoda abidi neala nabi. Amala nabasebegi, ea säla obégësalea, Na dawa mademeläla säi.

¹³ Amalebe, dolö si golai nelo amo ilia Felesi dolö ili neebea ami sigi asi. ¹⁴ Yesuea gofederala nagabalä dädäi amea, dolö amoie sihidoa hësebegi, si fisigäi amoda, segeyo Sabada gafegi amai. ¹⁵ Felesi dolö amoliage ema bu nabahalea, Dia siia beasegodaa abeahäla nabi. Amala nabasebegi, ea ilima säla obégësalea, Ea gofederala nagabalä dädäi amo nii sihidoa negesebegi, na ödägi hëlahilä, siia beahameläla säi. ¹⁶ Amala säi amo nabalahlilä, Felesi dolö odoaea sähalea, Segeyo Sabada gafe dialeala made asigi goeada, dolö goda Godemadila misi made gabula säi. Amalebe, odoaea sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoi amoli nafade hamoloea abeahäla hamomolöi gabula sälähilä, hilimu moge mogei nelo. ¹⁷ Amasebegi, ilia dolö si golai nelo amoma bu nabahalea, Ea die si fisigäi goeada, dia ieda abilia sähala nabi. Amala nabasebegi, ea säla obégësalea, Eda beä sälo afädë gabiola säi.

¹⁸ Amala säsebegi gaso, dolö amoda dafidi si golai sulo amo, hä, siia beahameläla säi amo, Yu ilia dofä gabula made helësähilä, dolö si fisigäi amoie eedole emelete misialola wei. ¹⁹ Maasebegi, ilia elema nabahalea, Alile malö si golai neegela ägüila säi amoda gole. Ea beasebegoda abilia beahadula nabi. ²⁰ Amala nabasebegi, eedole emelea säla obégësalea, Goda alilä malö amoge, amase, e si golai neegela ägüi amoge alia dawa. ²¹ Ea walio beaha neebe amo abeahäla beahadu. Amoge alia dawa mademelé. Amase, nowëä ie si fisigäläsidu. Amoge alia dawa mademelé. E malësä made ameada, hima fädäla nabualo. Ea hï e hï fädäla sämölömeläla säi. ²² Elea Yu dolö amolibälä bedälo amea amala säi. Mida, ilia ado säla negesalea, afädëa Yesu eda Afädë Memelei amo gabiola säla ulufadigiseda, gedolo mosöa amila segea beselala fisimolömeläla säla negei. ²³ Amala säla negei amogi, eedole emelea sähalea, Eda malësä made. Himä nabualola säi.

²⁴ Yu dolö amolia dolö si golai nelo amo bu elö welähilä ema sähalea, Dia Godeie ei gauia adala, mogolafali sämalo. Nilida dolö goda nafade hamolo neala helësämäeläla säi. ²⁵ Amala säsebegi, ea säla obégësalea, Eda nafade hamolo nealedu. Na dawa made. Gaso, na afädë helësësebe amoda gowe. Ne si golai nelo amoda, na walio siia beahameläla säi. ²⁶ Amala säsebegi, ilia ema bu elö nabahalea, Ea dima abilia hamosio. Dëe si amo abeahäla fisigäläsisila nabi. ²⁷ Amala nabasebegi, ea ilima säla obégësalea, Na dilima dafidi säla i amo made nabile. Edoie nali nabahamu nea. Dilige ie bëgëla aulo namolöe sähalela säi. ²⁸ Amala säsebegi, ilia e gagadela sähalea, Dolö amoie bëgëla auloda di nebegoo. Nilida Mosesemaa bëgëla aulo neamelë. ²⁹ Godea Mosesemaa ado säla i amoda nilia dawadigisa maadei nea. Gaso, dolö goda abidila misi neadu, nilia dawa made neameläla säi. ³⁰ Amala säsebegi, dolö amea

* 8:58: Yone 8.24 amogi gasumili dibe amo bimalo.

ilima sälä obégésalea, Neme, ne bedä! Dilia ado elöla säsegogi. Ea ne si golai fisigälasi amogi, dilia e abidila misidula asusugai nebego.³¹ Nafade hamoloie adoda Godea nabelo made neebe amo nilia dawadigi nea. Gasoda, afädëa ie ëi gauia adaha nea, Godea hamese amo gadola bëgëla hamosa neebe amoie adoda, ea nabelo nea.³² Dafidi nelebo afädë maadeia amila, dolö afädë emea si golai neegela ägüi amo dolö elöea egomälä si fisigälasmelëla säida, dofä made nabimelë.³³ Dolö go Gode neebeala misi made galebeda, ea nelebo afädë hamomolöi mademelëla säi.³⁴ Amala säsebegi, ilia ema sälä obégésalea, Dida diemea nafadeia nea di neegela ägüsebegi, nafadebalä édëla aligi nebego gabu. Di gadoiada nili olelemolö helësësebelela nabi. Amala nabalahilä, ilia e gedolo mosöa amila segea beselala fisi.

Asigi besui made neebe amolida, si golai gadoi neala säi

³⁵ Ilia e amala beselala fisimelëla säi amo nabalahilä, Yesuea dolö amo beagolelahilä, ema nabahalea, Diada Dolöie Malö amoma asigi afädë negeilela nabi.³⁶ Amala nabasebegi, ea sälä obégésalea, Dafidilo-o, Dolöie Malö amoda nowë. Na ema asigi afädë negedeläla säi.³⁷ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Diada e melimelë. Amase, amohida walio dibalä adosa nebegomelëla säi.³⁸ Amala säsebegi, ea sähalea, Dafidilo-o, na dima asigi afädë negesagola sälähilä, Yesuei ema gumusulahilä, ie ëi gauia adaha sulo.

³⁹ Yesuea sähalea, nada mogelasimolöie nagadaiawi misi neawemelë. Dolöa siia made beaha nefolalebe amolia bimäiage, beaha nefolalebe amolida, oböla, si golamäiage, ne misi neawemelëla säi.⁴⁰ Amala säi amo, Felesi dolö odoa ebalä nefolalo amolia nabalahilä, ema nabahalea, Nilige hä, si golai neebelela nabi.⁴¹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sähalea, Dili si golai nea galebeda, nafade dilima made dialealabio. Gaso, dilia sähalea, Nilia siia beahamelëla sälö ameada, dilile nafadeda dialeamelëla säi.

10

Yesu eda sugua sibi sigi aligilo hedabi nea

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Dolö afädëa sugua sibiye yala idi galogli dogala digala made, oböla yala dabiala fedalo neebe amoda, musügä awäla fa neloge, idiafa naabo gauia adogola fa neloge nea.² Amalo gaso, yala idi galo dogala digalo neebe amoda, sugua sibi sigi aligiloda amomelë.³ Idi galo idihë aligilo neebe amea, sigi aligilo misiäia idi galo doga negesisegi, sugua sibia sigi aligiloie ado nabelo. Ea hile sugua sibi hido hïdöla ëi sälä welahilä, hï sigi segea doadigila aulo.⁴ Ea hile sugua sibi sulubadela segea sigi awälähilä, ilia e bëgëla misiäia, hï e dafidila auromelë. Ëe sugua sibia ie ado nabelo amea, e awäse amo gadola bëgëla aulo nea.⁵ Sugua sibi amolia dolö dawa made amoda dofä made bëgëla aulo. Dolö elöre ado made dawa amea, ili ebalä fisäla auromelëla säi.⁶ Yesuea ilima amala ado besula säsebegi gaso, ilia amoie mi dawadigi made nelo.

⁷ Amala hamosebegi, Yesuea ilima bu sähalea, Na dilima dofä gelola sähago. Nihineda sugua sibiye idi galo neawe.⁸ Ne made maala dafidila misi amoli sulubadelada, musügä awäla fa neloge, idiafa naabo gauia adogola fa neloge misimelë. Misi gaso, amolile adoda sugua sibia made nabimelë.⁹ Nihineda idi galo neawe. Ne mia maala nogila digase amoda damula moholö. Ea mumusogi digala digi segea doadigila fedala digisa nea, molö hedabi dibe amo beagolemolömelë.¹⁰ Fa neloeada fa nimolöge, nufudadigimolöge, neala nafademolöge, amoiemu mulomelë. Neda ilia namolö gaumäiage, amase, namolö amo ilima nobämäiage misi neawemelë.¹¹ Sugua sibi sigi aligilo hedabida nihine neawe. Sugua sibi sigi aligilo hedabiada sugua sibi amoligali hile namolö amo fisiga galomelë.¹² Dolö hamoi hamola bidi nelo neebe amoda sugua sibi sigi aligiloge, eedoge made nea. Ilua ügülo maase beaseda, ea sugua sibi digila fisäla asibua, ilua ügüloea sugua sibi nufudala balälelomelë.¹³ Dolö amo fisäla aulo amoie mida, eda bidi nelo nea, sugua sibi made helësëlo amea.¹⁴⁻¹⁵ Sugua sibi sigi aligilo hedabida nihine neawe. Naadoea ne dawadigila, amase, nage Naado dawadigi amo gadola, sugua sibi nihile nefolalebe amolida nihii dawadigi. Amase, sugua sibi nihile nefolalebe amoligali nüe namolö fisiga gamolömelë.¹⁶ Yala gowëie isogi sugua sibi nefolalebe welimu made, nada sibi odoage galeamelë. Amolige na sigi moholö dialea. Iliage nüe ado nabala, sosogo afädëfali hamola, sigi aligiloge afädëfali namolömelë.¹⁷ Naadoea ne edefade boba hamosa neebe amoie mida, na nüe namolö fisiga galahilä, bu nea obégëmolö amogi.¹⁸ Nie namolö amoda afädëa made neahamelë. Nihii fisiga gamolö hamei amo gadola fisiga gaha. Namolö fisiga gamolö amoie geloige, bu nea obégëmolö amoie geloige, nihii gaulea. Naadoea nema amala hamomalola säimelëla säi.

¹⁹ Ea amala säi amo nabalahilä, Yu ili bu äädäla mogela damula gogoi nelo.²⁰ Ili dolö yafiea sähaleada, Eda mugabe fedai nea, gagaola säsebegoe dilia nabasebegoda edoie nabahala säi.²¹ Amala säsebegi gaso, odoaea sähalea, Ea ado säsebegoda mugabe fedaia sälö

amo gadola made gabu. Amai mugabeada si golai nefolalebe amoli fisigälasmolöi gabulela säi.

Yu ilia Yesubalä ado nii nelo

²² Amo baagiada, segeyo edefade siiba Godegali mosö i amo helésäla, amoie Yalusaleme gegedolo segeyo dilo. Mugia i bäu gisalea gögi mulo segeyo amogi, ²³ Yesu eda Godeie mosöa Solomonoie hadaila sälo dibeadi amogi awäha nelo. ²⁴ Awäha nebegi, Yu ili maala e amalela digilahilä ema nabahalea, Neda gowe neameläla abola sämölö gabu. Dida Geleso nea galëda, nilima ulufala mogola sämola säi. ²⁵ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Na dilima säla i. Gaso, amo dilia dofä gabula helésäla made nebego. Na Naadoie eigi nea hamoi hamosa neebewada, ne dilima olesa. ²⁶ Gaso, dilida nие sugua sibi made ameada, dilia asigi afädë made negei nebego. ²⁷ Nie sugua sibi nefolalebe amolia nие ado nabelo. Na ili dawadigi neëgi, ilia ne bëgëla mulomelë. ²⁸ Na iligali namolöi namolö iäseg, ili dofä made baagomolömelë. Ili nие naaboea gaula neebe amoda afädëa fedemolöi made bimolömelë. ²⁹ Naadoea amolida nema i. Nelebo sulubadela holöbö gidogolahilä, eda dofä dafidilo gelolamelë. Amaimo, Naadoe naaboea gaula neebe amolida afädëa fedemolöi made bimolömelë. ³⁰ Naado aliäda afädëfali neameläla säi.

³¹ Amala säi amo nabalahilä, Yu ilia e bu nufidedelä igi nii. ³² Amala neasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Na hamoi hedabi yafie Naadomadila misi amolida dilima olei. Hamoi amoligi na abodo hamoi amoie oböla ne nufidedelä hamosala nabi. ³³ Amala nabasebegi, Yu ilia säla obögësalea, Dia hedabi hamola nowei amogi mademelë. Di dolöfä nea oböla, di dihümu Gode hamola, e gagadei amogi nilia di igia nufidedelä hamoimeläla säi. ³⁴ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Dilile Ado mala säla negei dibe amogida, ado afädë dëdësaleda, Nada dili godemeläla säla säla dëdëla negei dialea madele. ³⁵ Siiba Godeie adoda udia dolöma misi. Ea udia dolö amolima dili godemeläla säi galëda, amase, ado säla dëdëla negei amoda neadigmolöi made galëda, ³⁶ na ne Godeie malö neawela sähä neebe amea, dilia Naadoea afädë hile nafolalahilä, nagadaiaawi fisiga wei amoma, dia Gode gagadesebegola sähale. ³⁷ Na Naadoie hamoi amo made hamosa neëda, dilia na ado säsebewe dofä gabula made helësämalo. ³⁸ Gaso, ie hamoi na hamosa neëda, dilia na ado säsebewe dofä gabula made helësäla galëda, na hamoi hamosewegi dofä gabula helësämalo. Amala säsebe amoie mida, ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilalahilä neebe amo dilia dofä helësämäiameläla säi. ³⁹ Amala säi amo nabalahilä, ilia e bu gaudelä hamosebegi, e fisäla doigidila asi.

⁴⁰ Amalebe, Yesu e ödä Yodona dëgëla älömodi bu obögëlahilä, sege dafidi Yonea udia dolö ödägi gesa nelo amo awäla nelo. ⁴¹ E ami awäla nebegi, udia dolö yafie e neebea ami mafulahilä sähalea, Yoneada dolöea hamomolöi made gadoi afädë made hamola nelo gaso, ea dolö goweei säi amo sulubadelada dofä gabumeläla säi. ⁴² Hää, ami yafiea ema asigi afädë negei.

Yesu e Yudiage Yalusalemege awäsebegi, busa dolö nefolalo amolia e nufidedelä hamoi

11

(Yone 11-12)

Elasalusi baagoi

¹ Dolö afädë Bedani gaamugi ami fii Elasalusi olio dilo. Gaamu amoda Melile ie esama Madalele sege dilo. ² Meli ameada Dafidilo Geloie emogi weli gafisigäi söga negelahilä, hile busa hilia hësa sulo, amoie elefi Elasalusi olio dilo. ³ Olio dibegi, elefi äudä amolea Yesuma säsisealea, Dafidilo Gelo-e, dolö dia boba hamolo amoda, hä, olio dialeameläla säsi. ⁴ Amala säsi amo nabalahilä, Yesuea sähalea, Olio goda, baagomolöi olio mademelë. Udia dolöea Godeie geloi beala ie eïlilia amo gauia adamäia olio dialea. Ameada, Godeie Malöe eige gauia adamäiameläla säi. ⁵ Yesueada Madage, esamage, amase, Elasalusige, boba hamoi nelo. ⁶ Elasalusi olio dialeameläla säsi amo nabalahilä gaso, Yesu e segeyo äudä bu ya aligi. ⁷ Ya aligilalahilä, oböla hobeala ea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Nili Disiligi Yudiamadi obögëdila säi. ⁸ Amala säsebegi, ie bëgëla aulo amolia säla obögësalea, Säla Olelelo-o, Yu dolö ilia di hädamade igia nufulö hamoia ami bu äudulälela nabi. ⁹ Amalebe Yesuea ilima säla obögësalea, Segeyo afädëgi esoea yo digaha neebe amoieda aoa giwilas dialea madele. Amal dolö yoba nawesa aligiseda, ea nagadaiaweei yo digalo meli neebe ameada digalo mademelë. ¹⁰ Gaso, dolö amohima yo digalo maade nea, gasigi nawesa aligiseda, digalomeläla säi. ¹¹ Yesuea amala sälalahilä ilima hobeala sähalea, Nilile damelë Elasalusi adi dialea. Ne awäla e didiigmolömeläla säi. ¹² Ea amala säi amo nabalahilä, bëgëla aulo amolia ema sähalea, Dafidilo Gelo-e, e adi dialea galëda, e olio amo wahimolömeläla säi. ¹³ Yesueada e baagoi dibe amoie säi gasoda, iliada e dofä adi dialeala sähä gabula helësëi. ¹⁴ Amala

säsebegi, Yesuea ilima fädäla sähalea, Elasalusida hä, baagoimelë. ¹⁵ Dili helësëla, ne amo gala ebalä ami made nebegi baagoi amogi obeägisawe. Mida, dilia asigi affadë negemäiaë amai. Nilü hä, e dibea ami afiadila säi. ¹⁶ Yesuea amala säi amo nabalahilä, Domasa, ie elö Didimusila sälo amea, bëgëla aulo odoa amolima sähalea, Nilige ebalä baagomolö afiadila säi.

Yesuea nowelasiloë miige, namolöë miige ne neawela säi

¹⁷ Amala sälähilä awäla, besela galamolö suägila nea, Yesuea nabelebe, Elasalusi baula asi segeyo ohodoa asi, walioda biyidumelëla säse nabi. ¹⁸ Yalusalemela Bedanida holööga madela, gilomida ohodoa gadoi dilo. ¹⁹ Yu udia dolö yafiea Melile Madalele elefi baagoi amogi asigisa sebe amabalä aofila sigi samolö asi. ²⁰ Madaea Yesu maahamelä sää amo nabalahilä, e idiafa gausiamolö asi. Gaso, Melida mosöa sulo. ²¹ Madaea hä, Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi-e, di yawe nelo galebeda, nüe nalifi made baagolabio. ²² Gaso, walioge dia Godema afädë edëgësedä, ea imolöla helësëamelëla säi. ²³ Amalebe, Yesuea ema sälä obëgësalea, Die dialifi amoda hä, nowela galamolömelëla sälä i. ²⁴ Amalebe, Madaea ema sälä obëgësalea, Ä, segeyo aligila wagasegi, baagoi amoli nowela galasolo amo gala, eege nowela galamolölä helësëamelëla säi. ²⁵ Amalebe, Yesuea ema sälä obëgësalea, Nowelasimolöë miige, amase, namolöë miige ne neawe. Afädäa nema asigi afädë negei nea baagoseda, gamelä eda namolömelë. ²⁶ Amase, made baagoi sefolalebe amoli sulubadelaea nema asigi afädë negei amolida, dofä made baagomolömelë. Dia dofä säsebela helësëebelaea nabi. ²⁷ Amala nabasebegi, Madaea ema sälä obëgësalea, Ä, Dafidilo Geloi-e. Dida Geleso, Godeie malö nagadaiaawi digamolömelëla säi amo gabugi, na asigi afädë negei neawela säi.

Yesuea Elasalusi baagoi amogi bobasëla dii

²⁸ Amala sälähilä, Mada e obëgëla awäla esama Meli welahilä, geleä musügä gëhegi sähalea, Säla Olelelo amo hä, misi nea. Ea di misialaimelëla sälä i. ²⁹ Amala säi amo nabalahilä, Meli e fodolofali nowela Yesu neebea ami asi. ³⁰ Yesu e gaamugi ami made besela galala, aso, Mada gausiaia amimu nelo. ³¹ Yu ili mafula Melibalä mosöa ami aofila asigisa sefolalo amolia Meli e fodolofali nowela awäse amo bealahilä, elefi bauia ami dïila awäsebela helësähilä, ilige e bëgëla afiai. ³² Meli e Yesu neebea ami awäla besela galala e bealahilä, ie emo mia gumusula dia idogola ema sähalea, Dafidilo Geloi-e, di yawe nelo galebeda, nüe nalifi made baagolabiola säi. ³³ Amala säsebegi, Meliage, Yu ebalä misi amoliage didigaosebe amo bealahilä, Yesuei isogi edefademalä sogofalala säösäosa nelo. ³⁴ Amala nelolahilä ea sähalea, Dilia e abidi bauia dialeala nabi. Amala nabelebe ilia ema sälä obëgësalea, Dafidilo, dia bimolö misiela säi. ³⁵ Amalebe afialahilä, Yesueage dii. ³⁶ Amala dëisebegi, Yu ilia sähalea, Ea Elasalusi edefade boba hamoi nelogo beasebelela säi. ³⁷ Amase, odoaea sähaleada, Dolö si golai nelo wahilo amea dolö gowe made baagomäia, hamomolöi made beala amailedula säi.

Yesuea Elasalusi nowelasi

³⁸ Yesuei isogi bu elö edefademalä sogofalala säösäolahilä awäla, Elasalusi bau ema dibea ami besela galai. Bau emoda igi äbägi bausilahilä, igi edefademalä afädäa dofogai dilo. ³⁹ Yesuea sähalea, Igia gaigo dogala bebugula nigia gamola säi. Amala säsebegi, baagoi amoie elefi Madaea Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi-e, e bau ema segeyo walio biyidu ameada, sigä gäha moholömelëla säi. ⁴⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema sähalea, Dia asigi afädë negeseda, Godeie geloi edefade amo bimolömelëla na dima dafidi sälä i madelela säi. ⁴¹ Amalebe, ilia igia idi gai dilo amo dogala bebugula negesisebegi, Yesuea sida adogola nea sähalea, Naado-o, na säi amo dia nabi amogi dima nese gesawe. ⁴² Na ado säse amo dia nabahamu aligilola helësëa. Ado säi amoda udia dolö nefolalebe gowe ili helësëla säimelë. Ilia nabalahilä, dia ne dofä fisiga wei gabula helësemäia säimelëla säi. ⁴³ Amala sälähilä, ea gelolafalä sähalea, Elasalusi, di segea doadigila misiela säi. ⁴⁴ Amala säsebegi, e baagoi dilo amo nowela maahalea, ie naaboge emoge fagulo gadelala neleegila, busage faguloea usulala bausi dilo amola wäla nowela doadigila fedai. Amasebegi, Yesuea ilima sähalea, E mosäia bausi fagulo goli fisigälasimola säi.

Busa dolö amolia Yesu nufulö daiai

⁴⁵ Yu udia dolö yafie Meli sebea misi sefolalo amolia, Yesuea hamosebe amo bealahilä, ema asigi afädë negei. ⁴⁶ Iligi odoa Felesi dolö neebea afialahilä, Yesuea hamoi amo sälä i. ⁴⁷ Amalebe, Felesi dolöfölo gobela ilo busafulo amolia Galisölö dolö amoli mosifiala gegedomalolahilä diidähalea, Dolö gowea hamomolöi made gadoi yafie hamosebeweie, nilia edo hamomolödu. ⁴⁸ Nilia ea amala hamomäia guilasiseda, udia dolö sulubadelaea ema asigi afädë negesa maademolö gabu. Amala hamoseda, Olomo dolö ili maala, udia dolö nufudaha maadelahilä, nilile gobela ilo mosö amoge haila hësögudumolö gabumelëla säi. ⁴⁹ Amala sälähilä, iligi dolö afädë Gaiafasa gäheo i amogi gobela ilo Busa Edefade nelo

amea sähalea, Dilida dofā asigi maaade gabu. ⁵⁰ Asiala nill̄ sosogo neebe amo sulubadela nufideloeada, afädēa udia dolō baagomolō amo bedefala baagomolō dofeada amo gabu, dilia made helésesalela sāi. ⁵¹ Ado amoda Gaiafasaïe asigiamu made sāi. Eda gäheo i amogi gobela ilo Busa Edefade neada, Yesuea Yu udia dolō sulubadelaīe baagola bedefamolō amoïe bea sāi. ⁵² Yesuea Yu ililemu baagomolöie made. Godeie malölali sege sulubadelagi fifi asi sefolalebe amoli neala gegedolasila, afädëfali hamolasimäiage baagola bedefamolō amoïe bea sälä, sälä negei. ⁵³ Hä, segeyo amo gala mi gäwila, ilia Yesu nufulöie idi hogola didiäha dilo. ⁵⁴ Amasebegi, Yesu e Yu ilile siigi ulufa made nowela, gaamugi amila awäla sege udia dolō aligilo made dibe amo ga madela, gaamu afädē Efalaimula sälō dibe am, ie bëgëla aulolali awäla nelo.

⁵⁵ Yu ilile Baagila Asi Segeyo amo besela galamolō dibegi, udia dolō sege elō elölägi nelo amoli sulubadela Yalusalememu afiai. Godeie siigi nigime baaï made namolöie hamolo mala dilo amo hamomolöie, Baagila Asi Segeyo made besela galala dibegi, afiai. ⁵⁶ Ili afi-alahilä, Yesu e hogosamu nelo. Godeie mosöamadi ami nefolalea hilidomu naha hogosalea, Dilia edo helésesa. Eda molō nülo segeyo edefade gedosebeawi made moholöledula naba hogosa dilo. ⁵⁷ Dafidi gobela ilo busa nefolalo amoliage Felesi dolō nefolalo amoliage gelola sähalea, Afädëa Yesu neë beaseda, nihil̄i nafodola moholöie sälä ia misialola sälä iäha maadei.

12

*Melia Yesuïe emogi weli gafisigäi söga negei
(Madiu 26.6-13, Maga 14.3-9)*

¹ Segeyo gafeia negesilahilä, Baagila Asi Segeyo edefade amo hä, besela galamolō dibegi, Yesu e Bedani asi. Elasalusi, Yesuea baagoiala nowelasi amoda, Bedani gaamugi ami nelo. ² Ilia ami Yesu e obeägilasimolöie molö daiaha dilo. Madaeada molö mogesa nebegi, Elasalusi eda dolö Yesubalä molö naha sefolalo amolibalä sulo. ³ Amala sefolalebegi, Melia weli gafisigäi hidö elöi muni edefadea nii ödä i hasegi usi dilo amo gaula maala, Yesuïe emodaia söga negelahilä, hile busa hilia hësa sulo. Weli amoda nadaeamu hamoi. Amala hamosebegi, weli gafisigä amea mosö amo negegi dilo. ⁴ Amala hamosebegi, Yesuïe bëgëla aulo afädë, ie ëida Yudasa Isagaliada, hobeala ea Yesu hololömolö amea sähalea, ⁵ Weli gafisigäi hedabi gowea muni giwi siliba hädali ohodoa gadoi nealahilä, busadäoï nefolalebe amoligal iäla made, abisi gafeia waeasesadula sälä. ⁶ Eada busadäoï nefolalebe amoli helésela sälä made. Eda fa nelo nea amala sälä. Ilile muni salelo adu amo ägula nawesalea, ilia muni negesebe amogi ea odoa fa somodal nelo. ⁷ Amala sälä amo nabalahilä, Yesuea sähalea, Udia goea hamosebego hamomäia guilasimalo. Goda ea ne baagosegi baumolö amoïe hamosamelë. ⁸ Busadäoï nefolalebe amolida segeyo sulubadelagi dilibälä namolömelë. Be, neda segeyo sulubadelagi dilibälä namolö mademelë sälä.

Gobelä ilo busa ilia Elasalusi nufudala baagomolöie didiäi

⁹ Yesu e Bedani neala heléselahilä, Yu ili yafie e neebea ami afiai. Ili afiai amoda, Yesumu helésela made, Elasalusi e, Yesuea baagoiala nowelasi amoge bimolö afiai. ¹⁰ Amase, gobela ilo busa nefolalo amolia didiähalea, Elasalusige nufidedelämälä sälä didiäi. ¹¹ Mida, Yesuea Elasalusima hamoi amo helésela, Yu ili yafiea gobela ilo busa amoli fisila awäla, oböla, Yesuma asigi afädë negei amogi.

*Yesu e gini gadoi hamola Yalusaleme besela galai
(Madiu 21.1-11, Maga 11.1-11, Ulugu 19.28-40)*

¹² Amo aiyo amogi, udia dolö yafie segeyo edefade amo bimolö Yalusaleme mafula gegedoi amolia Yesu e hä, Yalusaleme maahamelälä sälä amo nabalahilä, ¹³ waibo bäu gadoi damula gagaula e idiafa gausiamolö afiai. Gausiala digalahilä obeägilä uuala säsäla afiahalea,

Agua. Nesege.

Afädë Dafidilo Geloïïe eägila maasebego, Isilaleie Gini go, neala hedabolasimäia.

Nillia ie eï gauia adadi. Hosanala

säsäla afiai.

¹⁴ Yesu e sugua dögi üdili afädë beagolelahilä, e amodaia fila misi. Amoïe Godeie bebagi sälä dëdëla negei dibe amoda gowe.

¹⁵ Saionoïe idiw-i-e, dia bedämabu. Die gini hä, sugua dögi üdilidaia fila maasebego bimalola sälä dëdëla negei dialea.* *Aisaea 62.11, Segelaea 9.9*

* **12:3:** Weli gafisigäi amoda hawa gadoi afädë eï nadasifia hamolo. * **12:5:** Muni giwi silibala sälä amoda dolö afädëa segeyo afädëgi hamoi hamola muni bidi nelo amo gadoi. Giligi adoeada denaliusala sälö. * **12:15:** Saionoïe idiwila sälä amoda, Yalusaleme udia dolö helésela sälä.

¹⁶ Segeyo amo gala, ie bëgëla aulo amolia amo hamoi amoë mi fädäla helësëi made nelo. Gaso, hobeala Yesu e baagola nowelahilä, fedala ie yo digalomadi sebegi, Godeëe bebagi hï eë amala säla dëdëla negei dibe amoge, amase, ilia ema amo hamoi amoge, helësëla obëgëi. ¹⁷ Dafidi Yesuea Elasalusi bauia amila welahilä, e baagoiala nowelasise melëlo amolia säla daidosamu nelo. ¹⁸ Udia dolö gegedoi amolia ea dolöea hamomolöi made gadoi hamoimelëla säi amo nabalahilä, e idiafa gausiamolö afiai. ¹⁹ Amasebegi, Felesi ilia hilidomu didiähalea, Nilia hamomolöi madego beasebele. Hä, udia dolöda sulubadela e bëgëla awäha maadesebegi bimola säla didiähä dilo.

Giligi dolö odoaea Yesu bimolö misi

²⁰ Udia dolö ilia segeyo edefade amogi Godeëe ei gauia adamolöie Yalusaleme gegedoi amoligi Giligi odoa ilige maala sulo. ²¹ Amo gala Giligi ili Filibi neebea ami misi. Filibi eda Galilië gaamu Bedesaida ami fii dolö. Ilia ema sähalea, Dafidilo, nilia Yesu melëdeläla säi. ²² Amala säsebegi, Filibi e awäla Äduluma säla īalahilä, ele helegela awäla, Yesuma säla i. ²³ Amo säla iäsebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dolöie Malö ei sälo namolö amoda hä, besela galai gabuwe. ²⁴ Na dilima dofä gelola sähago. Widi gägä afädë nagadaia dufigila digala made baagoseda, gägä afädëfälimu dië bimolömelë. Gaso, nagadaia dufigila digala baagoseda, amea gägä yafie negemolömelë. ²⁵ Amaimo, afädëa hile namolö amomu mi hamosa aligiseda, ie namolö amo hogosa helemolömelë. Amase, afädëa nagadaia wi nea, ie namolö amoma baagi īala fisiseda, namolö amo gaula nea namolöi namolömelë. ²⁶ Amaimo, afädëa nie hamoi hamolasilo nea galëda, ea ne bëgëla moholö dialea. Ne neebea ami nie hamoi hamolasiloge namolömelë. Nie hamoi hamolasiloda, Naadoea e ei sälo namialamolömelëla säi.

Ilia hä Dolöie Malö gauia adogomolö dialeala säi

²⁷ Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Walio nie iso asigigi yöia idogola säosäosebemelë. Amai na edo sämölödu. Na gomalä sädule. Naado-o, nelebo walio nema hamomolö amo dia neadigimalo. Ai, amala made gabu. Ne wi misi amoë mida, amo gausiala digamäia misi nea. ²⁸ Naado-o, dia dëe ei edelasimalola säi.

Yesuea amala säla wagaia gai amole, ado afädë Hebenila säia idogosalea, Na nie ei edelasimelë. Amase, amo gadola wäla bu edelasimolömelëla säi. ²⁹ Udia dolö amala säse nabelo ami nefolalo amolia sähalea, Gomoda sege gudusebegola säi. Amase, odoaea sähaleada, Selesaia fii afädëa ebalä adosebegola säi. ³⁰ Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Ado walio säi ameada, ne ugila negemolöie säi mademelë. Amoda dili ugila negemolöie säsio. ³¹ Walioda, Godea nagadaia udia dolö nefolalebe amoli gudila mogemolömelë. Ea aso, waliomu nagadaiaie busa neebe amoge haila digimolömelë. ³² Ilia ne nagadaia nea gauia adogoseda, amo galada na udia dolö sulubadela nemadi dusugamolömelëla säi.* ³³ Yesuea ado amala säi amoda, ema gomalä hamosegi baagomolö gabula ulufala olela amala säi. ³⁴ Amala säsebegi, udia dolö amolia ema säla obëgësalea, Nilia Godeie Ado sälä negei dibe amogida gomalä säi nabelo. Gelesoda namolömi namolömelëla säi nabi. Gaso, dia sähalea, Dolöie Malö gauia adogomolö dialeala säi amoda abeahäladu. Amai Dolöie Malöla säsebegoda nowëla nabi. ³⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Fu holöfali dibewegida yo digalo e dilibälä namolömelë. Dili gasimi sagaloea babeloead, yo digalo neebewe gaalu nawesa namialo. Dolö gasimi sagaia nawelo neebe ameada, idi gowegi awähala helësëla made nawelo nea. ³⁶ Yo digaloie malö namolöie, yo digalo neebewegi wäla dilia yo digaloma asigi afädë negemalola säi.

Yu ili yafiea Yesuma asigi afädë made negei nelo

Yesuea ado amo sähä maadelahilä, udia dolöea e melëloe musügä namolö asi. ³⁷ Yesuea ilile sidaia dolöea hamomolöi made gadoi yafie amoha nelo gaso, ilia ema asigi afädë made negei nelo. ³⁸ Aisaeaea bea säla negei amo gadola gausiala digamäia amala hamoi. Aisaeaea bea säla negei amoda gowe.

Dafidilo Geloi-e, nilia ado säsebeweda nowëla dofä gabula helësëidu. Amase, Dafidilo Geloiëe geloi amoda nowëma oleidula
säla dëdëla negei dialea.

Aisaea 53.1

³⁹ Ilia Yesuma asigi afädë negemolö uli nelo. Amoë mida, Aisaeaea ado elö säla negei dibe amoda gowe.

⁴⁰ Ilia siia beala, asigia helësëla besuseda, na ili wahilasiloea, Godea ilile si dofogalasila asigi gala digimelëla

* **12:31:** Nagadaiaie busa neebela säi amoda Saidani helësëla säi. * **12:32:** Yesuea amala säi amoda, dolö ilia e gauia adogola i fügägi baala negemolö amo helësëla amala säi. Ameamuda Godea e gauia adogolasisegi, e Hebeni fedalahlä ilibiafali ilibia namolömelë. Filibai 2.9-11 bimalo.

säla dëdëla negei dialea.

Aisaea 6.10

⁴¹ Aisaeaamala säi amoë mida, ea dafidi Gelesoë yo digalo hido eloi amo bealahilä, Gelesoë amala säämelë.

⁴² Amala säi gaso, busa dolö nefolalo amoli yafiea Yesuma asigi afädë negei. Gasoda, Felesi ilia ili gedolo mosöa amila segea beselala fisiloea, ilia Felesi amoli helësähilä, asigi afädë negei amo ulufala made säi. ⁴³ Mida, ilia dolöea ilile ei gauia adamäiala helësölo ameada, Godea ilile ei gauia adamäiala helësölo amoda baagi.

Yesuea ado säi amea udia dolö mogemolömelëla säi

⁴⁴ Yesuea gelola sähalea, Afädëa nema asigi afädë negei neebe ameada, nemamu made, ne misialala sälo neebe amomage asigi afädë negei nea. ⁴⁵ Amase, afädëa ne bease ameada, ne misialala sälo neebe amoge beaha nea. ⁴⁶ Afädëa nema asigi afädë negei neebe amo gasimi sagaia aligiloea, neda yo digalo nagadaiai namolö misi. ⁴⁷ Afädëa na ado sääbewe nabalahilä gaso, bëgëlo made neebe amoda, na e made mogemolömelë. Nada udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amoli mogemolö misi made. Nada ili sigi obégëmolö misimelë. ⁴⁸ Be amai gaso, afädëa nema baagi iala, nïe ado made nabaseda, amoë gudi mogelo afädë nea. Amoda segeyo aligila wagasolo amo gala, ado na säla iäsebe wea wäla gudila mogemolömelë. ⁴⁹ Mida, na nihile asigiamu sähä mademelë. Ne misialala sälo Naadoea ado gowe sämälola sähä imelë. ⁵⁰ Hamomalalo ameada namolöi namolö amo ulufadigilola helësämelë. Amala helësähilä, na ado sääbeweda, Naadoea nema sämälola säi amo gadolamu sähä neawemelëla säi.

Yesuea ie bëgëla aulo amolima, Dili dígila ne Naado neebea obégëmolö gabumelëla säi

13

(Yone 13-17)

Yesuea ie bëgëla aulo amolile emo nigime hëi

¹ Baagila Asi Segeyo amo hä, ga madesebegi, Yesuea asigia helësësalea, segewe dígila ie Eedo neebea moholö amoda, ga madesebela helësëa nelo. Ea hile udia dolö nagadaia nefolalebe amoli boba hamosa nelolahilä, e baagosaleage boba hamoi amo wälasimu nea baagoi.

² Hä deadifalü, ili molö naaha sefolalebegi, mugabe Saidania Saimonoë malö Yudasa Isagaliadaie asigigi Yesu hololömolö amo hä, helësëla. ³ Yesuea helësësalea, Eedoea nelebo sulubadela ie naabogimu gausisebegi, Gode neebeala misi amo, bu Gode neebea ami obégëmolö gabula helësëa nelo. ⁴ Amala helësähilä, Yesu e molö negela nülo auli mia ami nowela nea, ie fagulo daia gäi amo gilahilä, dawila neala bului. ⁵ Amalahilä, ea falodaia ödä söga negelahilä, ie bëgëla aulo amolile emo nigime hëla didigila awäla, dawila hii bului amoë bidia dogadigila digisa nelo. ⁶ Amala hëla didigila awäla, Saimono Fida sebeamadi maasebegi, ea sähalea, Dafidilo Geloi-e, dia nïe emo nigime hësaleda säi. ⁷ Amala sääbewegi, Yesuea ema säla obégësalea, Na walio hamosebeweieda, dia made helësëebego. Gaso, dia hobeala helësëmolömelëla säi. ⁸ Amala sääbewegi, Fidaea ema sähalea, Dia nïe emo nigime dofä made hëmolömelëla säi. Amala sääbewegi, Yesuea ema säla obégësalea, Na di made hëseda, dida nebalä made dila namolögodalä säi. ⁹ Amala sääbewegi, Saimono Fidaea ema sähalea, Dafidilo Geloi-e, nïe emomu made. Nie naabo busala hëmalola säi. ¹⁰ Amala sääbewegi, Yesuea ema säla obégësalea, Dolö afädë nigime hësa maadei neebe amoda, emomu hëmolö dialea. ie domalo sulubadela nigime made baai nea. Dilida hä, nigime made baai neamelë. Amai gaso, na dili sulubadela sähalea sähä mademelëla säi. ¹¹ Ea ili sulubadela nigime baai made nealada made säi amoë mida, eda dolö gowea hololömolö neala hii dawadigi nelo.

¹² Yesuea ilile emo nigime hësa maadelahilä, ie fagulo gii amo bu salugala, hii suloa ami bu filia obégëlahilä salea ilima nabahalea, Na walio dilima hamosebeweieda, dilia helësëebele.

¹³ Dilia nema sähalea, Säla Olelelolage, Dafidilo Geloilage, sääbewe amoda dofä sähamelë. Amai, neda dofä amo neamelë. ¹⁴ Dilile Säla Oleleloge, Dafidilo Geloige nea, na dilile emo nigime hëlasisewe gadola, diliage dihilimu amala hamosa namolö dialea. ¹⁵ Na dilima hamola olelesewa gadola, hobeala diliage amo gadola hamomäia olelesamelë. ¹⁶ Na dilima dofä gelola sähago. Hamoi hamolasilo neebe ameada, ie busa neebe amo made baagilo. Amase, ado gaula aulo neebe ameada, e mosalalo amo made baagilomelë. ¹⁷ Hä, walio na olelei amo gadola helësäla hamoseda, dili obeägisa namolömelë.

¹⁸ Na dili sulubadelama sähalea sähä made. Dolö na memelei amolida nihii dawadigmelë. Gaso, Godeie bebagi ado säla dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamäiae amala sähamelë. Ado säla dëdëla negei amoda gowe. Dolö nïe molö naaha filo amea, ne emesala eegeimelëla säla dëdëla negei dialea. ¹⁹ Walio na dilima säla iäsebeweda, made hamola

neebe amo gaalu säla īahago. Hobeala na ado säsebewe gadola hamola besela galaseda, amo bealahilä, Ne Nelo amo Neebela dawadigila, dilia nema asigi afädë negesa maademäia, säla īahgomelë.*²⁰ Na dilima dofä gelola sähago. Afädë na mosalosegi awäse amo neawela sigi aligise ameada, nege neawela sigi aligisagomelë. Amase, ne neawela sigi aligise ameada, ne misialala sälo amoge neawela sigi aligisagomelëla säi.

*Yesuea diligi afädëa ne hololömolömelëla säi
(Madiu 26.20-25, Maga 14.17-21, Ulugu 22.21-23)*

²¹ Yesuea amala sälahilä, ie iso asigigi edefademalä yöi nea säla ulufadigisalea, Na dilima dofä gelola sähago. Diligi afädëa ne hololömolömelëla säi. ²² Amala säi amo nabalahilä, ie bëgëla aulo amolia gowema säila dawa made ameada, elöea elöma beala, elöea elöma bealai. ²³ Bëgëla aulo amoligi Yesuea boba hamolo afädë Yesu hï e miafalï ami sulo. ²⁴ Amoma Saimono Fidaea odagi nigila sähalea, Ea nowë helësëla sähala dia nabuöla säi. ²⁵ Amalebe, bëgëla aulo amea, Yesuea bidagia golögüa alogolahilä nabahalea, Dafidilo Geloi-e, nowëa amamolö gabula nabi. ²⁶ Amala nabasebegi, Yesuea säla obégësalea, Na wahalo dagaboi amo neala hëhei gobei ödägi geagilahilä, afädëgali iäseda, amea amamolömelëla säi. Amala sälahilä, ea wahalo dagaboi amo geagilahilä, Saimono Isagalialiadaë malö Yudasagali ï. ²⁷ Yudasaea wahalo amo nii amole, mugabe Saidani ema fedai. Amasebegi, Yesuea ema sähalea, Dia afädë hamomolö neebe amo hä, abela hamomalola säi. ²⁸ Ami sefolalo amolia, Yesuea säse amo nabi gasoda, mi goweë säsebela helësëi made sefolalo. ²⁹ Odoaea helësësaleada, Yudasaea muni adu ägülo ameada, molö nülo segeyo edefade gedosebe amoë nelebo odoa bidia nea mosalahaledu, ma busadäoi nefolalebe amoligali, gui nelebo afädë ia mosalahaledula helësëi. ³⁰ Amalebe, Yudasa e wahalo geagi amo nealahilä, fodolofali doadigila asi. Amo gaalu hä, gasimi sagala gasi.

Yesuea ilima mala gähe säla negei

³¹ Yudasa e doadigila asibua, Yesuea sähalea, Walioda hä, Dolöie Malö amoë ëi ilibia amo olesebemelë. Amase, ea hamosebe amea Godeëe ëi ilibia amoge olesagomelë. ³² Amaimo, Malöea hamosebe amea Godeëe ëi ilibia amo oleseda, Gode hï Dolöie Malö amoë ëi ilibia amoge walio wegi wäla olemolömelë.

³³ Nie malöla dili-e, neda dilibalä holöb öde made namolömelë. Ne awäsedä, dilia ne hogomolömelë. Na Yu udia dolö nefolalebe amolima säla i amo gadola wäla, walioge na dilima säla īahago. Ne awäse amogida, dili moholöi mademelë. ³⁴ Dilia hamomäia na dilima mala gähe säla negesebe amoda gowe. Dilia dihilimu boba hahamosa namiyal. Na dili boba hamoi amo gadola, diliage dihilimu boba hahamosa namiyal. ³⁵ Dilia dihilimu boba hamose ameada, udia dolö sulubadelaea dilida nie bëgëla aulo neala helësëmolömelëla säi.

Yesuea Fida dia ne dawa madela sämölömelëla säi

(Madiu 26.31-35, Maga 14.27-31, Ulugu 22.31-34)

³⁶ Amala säsebegi, Saimono Fidaea Yesuma nabahalea, Dafidilo Geloi-e, dida abidi moholö nea sähala nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obégësalea, Sege ne moholö amogida walio dia bëgëla moholöi mademelë. Hobeada dia bëgëla moholömelëla säi.

³⁷ Amala säsebegi, Fidaea ema säla obégësalea, Dafidilo Geloi-e, edoea na walio di bëgëla moholöi madedu. Nie namolö amo digali fisiga gamolöi neamelëla säi. ³⁸ Amala säsebegi, Yesuea säla obégësalea, Dïe namolö amo dofä negali fisiga gamolöle. Na dima dofä gelola sähago. Haea gagalugo gawalia gäla made neëgi, nafi bu ohodoala dia ne dawa madela sämölömelëla säi.

14

Yesuea Naado neebea moholö idi, ne neawela säi

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia yöia idogola säösäola namiabio. Godema asigi afädë negemalo. Amase, nemage asigi afädë negemalo. ² Nie Naadoë mosöa hogoli yafie dialea. Amoli maade galebeda, na dilima made sälabilo. Dili namolö sege amo daiamolöie, ne ami moholömelë. ³ Awäla dili namolö sege amo daiala negesilahilä, sege ne namolöia ami dilige nebalä nihiligila namolöie, na dili bu bea obégëmolömelë. ⁴ Ne moholö idi amoda dilia dawadigi nebegomelëla säi. ⁵ Amala säsebegi, Domasaea ema nabahalea, Dafidilo Geloi-e, sege di moholö amoda nilia dawa made. Hä, di idi gowegi moholö neala nilia abilia helësëmolöi gabula nabi. ⁶ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obégësalea, Idige, ado dofäge, amase, namolöge, nihine neawe. Afädë Naado neebea moholö, ne neebea made maaseda, moholöi mademelë. ⁷ Dilia ne dawa galëda, Naadoge dawadigi. Giso, dilia walio mi gäwila, e bealahilä dawadigisagomelëla säi. ⁸ Amala säsebegi, Filibia ema sähalea, Dafidilo Geloi-e, Diado nilima olemo. Oleseda, nilia dofeala helësëmolömelëla säi. ⁹ Amala säsebegi,

* 13:19: Yone 8.24gi dibe amo bimalo.

Yesuea ema sähalea, Filibi, segeyo sedade ne dilibalä nelo amo, dia aso, ne dawa made neale. Afädëa ne meli neebe ameada Naadoge meli nea. Amala hamolo dibe amo, dia diado nilïma olemola säi amoda, abeahäladu.¹⁰ Ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilala neebewegi, dia dofä gabula made helësësale. Na dilima ado säla iaha neebeweda, nie asigamu säla iaha made. Naado e nema neebe amea ie hamoi amo hamosamelë.¹¹ Ne Naadoma aligila, amase, Naadoge nema aligilala neamelëla säsewe nabalahilä, dofä gabula helësëmal. Dofä gabula made helësësa galëda, hamoi hamosa neebewe beala dofä gabula helësëmal.

¹² Na dilima dofä gelola sähago. Afädëa nema asigi afädë neebe amea na hamoi hamosa neebewe gadola hamomolömel. Ne Naado neebea awäse ameada, nema asigi afädë neebe amea na hamosa nelo amo baagila awäla, hamoi edefade hamomolömel.¹³ Malöea hamosebe amea Eedoie ei gauia adamäia, dilia nie ëigi nea nelebo afädë edëgësedä, na hamomolömel. ¹⁴ Dilia nie ëigi nea nelebo sulubadela edëgësedä, na hamomolömelä säi.

Yesuea Eleloï Gesami moholömelëla säi

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia ne boba hamoi nea galëda, na hamomalola sähbewe gadola bégëla hamosa namolömel. ¹⁶ Dili Ugila Negela Gelolasilo elö, na Naadoma nabulömel. Eada diligili imolömel. E maalahilä, dilibalä namolöi namolömel. ¹⁷ Ugila Negela Gelolasilo amoda dofä sälo Gesamimel. Nagadaia udia dolöea e made melëlo, dawa made amea, e nimolöi mademel. Gasoda, e dilibalä neebe ameage, amase, dilima nogila digala namolö ameage, dilia e dawadigmel.

¹⁸ Na dili guluba gadoi namiäia digila moholö mademel. Neda dili neebea obëgëmolömel. ¹⁹ Holöfali nelolahilä, nagadaia udia dolöea ne made bimolö. Gaso, diliamu bimolömel. Ne neebe ameada, dilige namolömel. ²⁰ Ne Naadoma neebe amoge, dili nema neebe amoge, amase, ne dilima neebe amoge, segeyo amo gala dilia dawadigisa maademolömel. ²¹ Afädëa na hamomalola säsébe amo nealahilä, bégëla hamosa neebe ameada, ne boba hamoi nea. Afädëa ne boba hamoi neebe amoda, Naadoeage e boba hamoi namolömel. Amase, nage e boba hamolahilä, nihiine ema ulufala olemolömelä säi.

²² Amala säi amo nabalahilä, Isagaliada made, Yudasa elöea ema nabahalea, Dafidilo Gelo-i, nilimida di ulufala olesalea, oböla, nagadaia udia dolö nefolalebe amolimada, di made ulufala olemolömelä säi amoda, mi edoilo nabi. ²³ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Afädëa ne boba hamoi neebe ameada, nie ado bégëla hamosa namolömel. Naadoea e boba hamoi nea, e neebea ami Naado ali haligila maalahilä, ebalä aligimolömel. ²⁴ Afädëa ne boba made hamoi neebe ameada, nie ado bégëla made hamomolömel. Dilia ado nabaha nebegoda, nie ado made. Naado ne digamalala sälo amoie adomel.

²⁵ Ne made awäla, dilibalä neada, ado amo na dilima säla iaha nelo amomel. ²⁶ Gasoda, dili Ugila Negela Gelolasilo, Eleloï Gesami Naadoea nie ëigila fisiga wemolö amo maalahilä, ea dilima nelebo sulubadela olelesa maademolömel. Na dilima säla iaha nelo amo sulubadela, ea dilima helësëlasimolömel.

²⁷ Na dalulasilo dilibalä diamäia dilima iahagomel. Nie dalulasilo amo diligili iahago. Na iase amoda, nagadaia udia dolöea ilo amo gadoi iaha mademel. Hä, dilia yöia idogola säosäolage, bedälage namiabio. ²⁸ Na dilima sähalea, Ne awälahilä, dili neebea bu obëgëmolömelä säi amoda dilia nabi amomel. Amo nabala nema boba hamoi galebeda, ne Naado neebea awäsewegi dilia obeägilabio. Mida, Naado eda ne baagila, edefademalä nea. ²⁹ Nelebo amo made besela galala neebe amo gaalu, na dilima säla iaha nelo amomel. Säla i amo gadola hamose beaseda, dilia asigi afädë negemäiaeemel.

³⁰ Na dilibalä ado sedade sähä namolö made gabumel. Mida, nagadaiaë busa neebe amo moholö ga made dialea. Ea nema nelebo afädë hamomolö made bimolömel. ³¹ Gasoda, nagadaia udia dolöea na nie Naadoma boba hamoi neebe amo helësämäia, na Naadoea hamomalola säse amo gadolamu hamolomel.

Hä, nowemo. Afiadila säi.

15

Yesuea i gägä negelo gelebi ëfë dofäda nihüne neamelëla säi

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, I gägä negelo gelebi ëfë dofäda nihüne neawe. Amase, gelebi sagai sigi aligiloda Naado neamel. ² Nema adomo dila neebe amogi, afädë gägä made negelo neebe amoda, Naadoea damula fisilomel. Adomo elö gägä negelo neebe amoda, gägä yafie negemäia, Naadoea dagabola digila hahamogisa aligilo nea. ³ Na dilima ado säla i ameada, dili nigime hësa maadei nefolaleagomel. ⁴ Dilia nema dila namialo. Nage dilima dila namolömel. Adomo afädë i gelebi ëfë mima dila made hido nea, gägä negelo made amo gadola, dilia nema dila made aligiseda, gägä negemolöi mademel. ⁵ I

gägä negelo gelebi ëfeda ne neawe. Dilida adomo gadoi nebego. Afädëa nema dila, amase, nage ema dilala aligiseda, eada gägä yafie negemolömelë. Dilia ne fisila dihilidomu nea, nelebo afädë hamomolöi made nebego.⁶ Afädëa nema dila made aligiseda, eda i adomo dagala fisisegi bausolo amo gadoi nea. Adomo dagala digai bausoi diëgi, ilia gafedelahilä, nulo wisebea ami sadia idogola gobemolömelë.

⁷ Dilia nema dila, amase, nïe adoeage dilima dilala nea, dilia hamesebe amo gadoi ëdégësedä, ëdégëse amo gadoi diligali imolömelë.⁸ Dilida ne bëgëla aulo nea, gägä yafie negeseda, Naadoie ëgi gauia adogomolömelë.

⁹ Naadoea ne boba hamose amo gadola, nage amo gadola wäla dili boba hamosa nelomelë. Nie boba hamolo amogida dili namialo.¹⁰ Na nïe Naadoea hamomalola säse amo bëgëla hamosa nea, ie boba hamolo amogi ne neebewe gadola, dilia na hamomalola säse amo bëgëla hamosa aligiseda, nïe boba hamolo amogi diligie namolömelë.¹¹ Na helësësleada, nïe obeägilö dilima negemäiage, amase, dilile obeägilö dilile isogi nobamäiage, na dilima ado säla iaha neawemelë.¹² Na dilia hamomäia säsebe amoda gowemelë. Na dili boba hamoi amo gadola, diligie dihilimu boba hamosada namialo.¹³ Afädëa ie damelëgäli ie namolö amo fisiga gaseda, ea ie damelë boba hamose ameada, boba hamolo sulubadela baagila aulomelë.¹⁴ Na dilima hamomalola säse amo gadola hamoseda, dilida ne damelëmelë.¹⁵ Na walio dili hamoi hamolasilo neala sähalea sähä made. Hamoi hamolasilo neeve ameada, ie busa neeve amea abodo gadoi hamosadula dawa made aligilo. Gaso, na dilima damelëla sähä. Mida, Naadoea säse nabi amo sulubadela na dilia helësemäia sähä iaha maadei amomelë.¹⁶ Dilia ne memelei made. Na dili memelela, dilia awäla gägä yafie negemäia nafolala memelelasimelë. Amase, dilia gägä negela diamolöi diamäihamogilasimelë. Amala hamoi nea, dilia nïe ëgi Naadoma nelebo afädë ëdégësedä, ea iaha maademolömelë.¹⁷ Amaimo, na dilia hamomäia säsebe amoda gowe. Dilia dihilimu boba hamosada namialola säi.

Nagadaia udia dolöea ie bëgëla aulo nefolalo amolima bimolö habobamolömelëla säi

¹⁸ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nagadaia udia dolöea dilima bimolö habobaseda, dafidi nemadale bimolö habobai nelo amo helësmalo.¹⁹ Dilige nagadaia udia dolö amoli gadoi nelo galebeda, nagadaia udia dolö nefolalebe amolia, ili sosogo nefolalebe amolibälä boba hamolo amo gadola, diligibälä boba hamola aligilibiomelë. Amai gaso, dili nagadaia udia dolö nebegi na besela neala memelelasi. Ameada, dili nagadaiaë made nefolalebe goeada, nagadaia udia dolö nefolalebe amolia, dilima bimolö habobasebemelë.²⁰ Na dilima ado säla i amo helësäla obëgëmalo. Hamoi hamolasilo neeve ameada ie busa neeve amo made baagilo. Ilia ne neala sëlsäli ameada, diligie neala sëlasimolömelë. Ilia nïe ado bëgëla hamoseda, amase, dilile adoge bëgëla hamomolömelë.²¹ Amolia dilima hamomolömelëla säi amo sulubadelada, dili nïe ëgi neeve ameage, amase, ne misialala sälö neeve amo dawa made nefolalebe ameage, amala hamomolömelëla sälö i amomelë.²² Na ilima ado mala säla ïmolö made misi galebeda, ilia nafade hamosala helësäla made hamosa aligilabio. Gaso, walio ilia, nilia dawa made nea hamoimeläla sämölö uli bimolömelë.²³ Nema bimolö habobaha neeve ameada, Naadomage bimolö habobaha nea.²⁴ Amaimo, ne ili adebawi nea, afädëa siiba hamolo made gadoi hamosa nelo amo ilia bimäia, made hamosa nelo galebeda, ilia nafade hamosala helësäla made hamosa aligilabio. Be, na hamoi amo ilia bealahlä gaso, nemage Naadomage bimolö habobaha neagomelë.²⁵ Ilia amala hamoi amoë, ilide Ado säla negei dibe amogi, sälö dëdëla negei dibe amoda gowe. Habobamolö mi madegi, memälä ilia nema bimolö habobaimelëla, sälö dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamäiae ami.

²⁶ Dili Ugila Negela Gelolasilo, Naadobälä neeve amoda, na e dilima fisiga idamolömelë. Eda dofä sälö Gesami, Naado neebeala moholömelë. E maalahiläda, ne ulufala sälö iaha namolömelë.²⁷ Amase, mi gäwiafali amila dili nebalämu nelo ameada, diligie ne ulufala sälö ïmolö galeamelëla Yesuea säi.

16

¹ Dilia asigi afädë negei nebegi diğila made mosäia, na dilima ado we säla iahawemelë.² Ilia dili gedolo mosöa amila segea beselala fisimolömelë. Amase, segeyo afädë besela galamolö amogi, afädëa dili nufudahalea, eada Godeëi hamoi hamolasisala helësäla, dili nufulömelë.³ Ilia Naadoge nege dawa made amea, amala hamomolömelë.⁴ Amala hamomolömelëla säsebewe hamoseda, säi amo gadola hamosa gabula helësemäia sälö iahagomelëla sälö i.

Yesuea Eleloj Gesamia hamolö amoë säi

Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nelebo amala hamomolömelëla, na dafidi mi gäwia amila made sälö iala nelo amoda, ne diligibälä nelo amea, made sälö iala nelomelë.⁵ Amai gaso, walioda, ne misialala sälö amo neebea moholö neamelë. Amai, nema

diliq afädëa di abododi moholö neala made nabasebego. ⁶ Amala säsewegida, oböla dilile asigigi edefademalä bobailösebego. ⁷ Bobailösa gaso, na dilima dofä sälä iahago. Ne moholö ameada, dili ugila negesalea ne moholö neamelë. Na dili dígila moholö made galebeda, Ugila Negela Gelolasilo amo dilibalä namolö made maalbiomelë. Ne awäaseda, e dili neebea digamalamolömelë. ⁸ E maalahilä, nagadaia udia dolöma nafadeda gowe gadoimelälage, mala mogoida gowe gadoimelälage, amase, Godea gomalä mogemolömelälage ea fädäla sälä imolömelë. ⁹ Ilia nema asigi afädë made negei neebe ameada, nafadeda gowe gadoimeläla fädäla sälä imolömelë. ¹⁰ Ne Naado neebea awäaseda, dilia ne bu elö made bimolö ameada, mala mogoida gowe gadoimeläla fädäla sälä imolömelë.* ¹¹ Sege sulubadelagi nefolalebe amolile beaha aligilo neebe amobaläda, Godea gudila mogei neebe ameada, Godea gomalä mogemolömeläla fädäla sälä imolömelë.*

¹² Na dilima ado sämolö yafie gaulea gaso, dilia waliomu neala gaumolöi made gabu. ¹³ Amai gasoda, dofä sälo Gesami e maaseda, ea dilile asigi neala mogolasila, ado dofä amo sulubadela helèsälasia maademolömelë. Ea hile asigia sälä imolö mademelë. Ea säse nabase amomu sälä imolömelë. Amase, nelebo hobeala hamomolö amoë fädäla sälä imolömelë. ¹⁴ Ea nie ado gaula maala, dilima sälä imolömelë. Amala hamose ameada, nie eige, nie geloige gauia adogomolömelë. ¹⁵ Nelebo hulu sulubadela Naadoë dibe amoda, nie dialea. Amala dibe amea na sähaleada, Nie dibe amo Gesamia gaula maalahilä, dilima sälä imolömeläla sälä i amomeläla säi.

Yö dibe a mila hobeala obeägimolöla säi

¹⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo ede made nelolahilä, dilia ne made bimolömelë. Oböla, segeyo ede made nelolahilä, hobeala bu bimolömeläla säi. ¹⁷ Amala säi amo nabalahilä, ie bögëla aulo odoaea hilidomu didiähalea, Ea nilima säsebe amoda edodu. Ea ede made nelolahiläla dilia ne made bimolömeläla säi amoge, ede made nelolahilä, dilia hobeala bu bimolömeläla säi amoge, amase, ne Naado neebea moholö ameala säi amoge, ea edo helësäla säidu. ¹⁸ Aso, sähalea, Ea ede made nelolahiläla säi amoda, edo helësäla säidu. Amoë mida, nilia made helësësebe sälä didiäha dilo. ¹⁹ Ilia Yesu ema naba obëgëdeläla helësësebe amo hü dawadigilahilä, ea ilima sähalea, Dihilimu ado na säi amoë mi hogola didiäha dibegoda, na sähalea, Ede made nelolahilä dilia ne made bimolömeläla säi amogige, amase, ede made nelolahilä hobeala ne bu bimolömeläla säi amogige mi hogola didiäha dialeale. ²⁰ Na dilima dofä gelola sähago. Dilida didigaola diisa neëgi, udia dolö nagadaia mala hamolo amolida obeägisa namolömelë. Dilida yöi edefade namolömelë. Oböla hobealada, dili yöi nelo amo bu obeägilo bedefamolömelë. ²¹ Uidiaea malö ägümölö salea sémolö fu besela galase galauda, asigi sásosäosa filo. Gaso, ea hä malö ägüla maala saleada, dafidi säi amo elabolahilä, ea hä, nagadaiaawi malö ägüi amogi obeägilo. ²² Amo gadola wäla, walioda hä dili yösa nefolalea. Hobeala na dili bu beasolo amo galada, dilile iso asigigi obeägimolömelë. Dilia obeägimolö amoda afädëa neala hogosa helemolöi made bimolömelë. ²³ Segeyo amogida, dilia nema afädë made nabulömelë. Na dilima dofä gelola sähago. Dilia nie eígila Naadoma nelebo afädë edëgësedä, ea nabala imolömelë. ²⁴ Dafidi dilia nie eígila nelebo afädë edëgëla made nelo gasoda, edëgëmalo. Obeägilo dilima nobamäiaie, nelebo afädë edëgësedä, dilia gaula namolömeläla säi.

Yesuea nagadaia galu sulubadela nufuda salalahilä, baagila asi neawemeläla säi

²⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Na dilima sälä iaha nelo amoda, ado besulamu sälä iaha nelomelë. Hobeala segeyo afädë besela galasegida, na dilima ado besula made, Naado gowe gadoi neameläla sälä ulufadigimolömelë. ²⁶ Segeyo amo gala neada, dilia nie eígila Naadoma edëgëmolömelë. Na Naadoma dilile säsimalömeläla sähä mademelë. ²⁷ Naadoea dili boba hamosa neamelë. Mida, dilia ne boba hamola, ne dofä Godee neebeala misi gabula helësëi neebe gogi. ²⁸ Naado neebeala maala nagadaiaawi digala neawe. Oböla walioda, sege we dígila Naado neebea bu obëgësameläla säi.

²⁹ Amala säi amo nabalahilä, ie bögëla aulo amolia sähalea, Agua, dia besula made sälä, dofä ulufadigila säsebego. ³⁰ Nilia wilio helësëalea, diada nelebo sulubadela dawadigisa maadei ameada, afädëa dima nabulöi madela helësëawemelë. Ameada, nilia dida dofä Godee neebeala misi gabula helësëa neamelëla säi.

³¹ Yesuea ilima sälä obëgësalea, Walioda dilia asigi afädë negei neago gaso, ³² nabuö. Segeyo afädë besela galamolö amoda, hä, besela galahagomelë. Amo gala dili sulubadela

* **16:10:** Nagadaia udia dolö ilia Yesubalä gudilahilä sähalea, Ea mala mogoi made hamoi ameada, eda nufudala baagomolö dialeala säi. Amala säi gasoda, Godea Yesu neala nowela ifosisebegi, e balä samolö fedai. Ameada, Godea udia dolöma Yesuea mala mogoi hamoimeläla ulufala olei dialea. * **16:11:** Nagadaia udia dolö amolia Yesu baagose amo bealahilä, Yesu eda hä gudi digai gabula helësëi. Gaso, Godeeë siia Yesu eda gudi digai made. Yesu e baagoi ameada, Godea mugabe Saidanibalä gudilahilä, ie gelo amo haila fisi.

dusudasila sege dihili neloam ami afufula, ne nihiđofalī dīgīla fisāla dusudasila afiahamaademolōmelē. Amamolō gaso, ne nihiđo made, Naado haligīla neamelē.³³ Na dilimaado amo säla īaha nelo amoda, dilia nema dilahilä dalulo gaula namiäiaë, säla īaha neawemelē. Nagadaiaawi neada, dili yöi bimolōmelē. Gaso, asigi gelomalo. Na nagadaia galu sulubadelabalä nudula salolela baagila asi neawemelēlā sāi.

17

Yesuea ie bēgēla aulo amoli helēsēla Eedoma adolas

¹ Yesuea ie bēgēla aulo amolima ado amoli säla īaha maadelahilä, selesaia mosöa sidaadogola nea sähalea, Naado-o, segeyo amoda hä, besela galai gabuwe. Dīe malöea dīe īilibia amo olemäiaë, dia malöe īilibia amo olemalo. ² Mida, dia udia dolö ema i amoligali, ea namolöi namolö īmäiaë, ea udia dolö sulubadelae busa namiäia, dia egali geloi i gabumelē. ³ Namolöi namolö amoda gowe gadoi. Gode dofāda dimu neebela helēsēlo, amase, Yesu Geleso dia fisiga wei gabula helēsēlo amomelē.

⁴ Hamoi dia hamomalola säla i amoda na hä, hamosa maadeimelē. Amala hamosa nelo ameada, ne nagadaiaawi nea, dīe īilibia amo ilima oleimelē. ⁵ Naado-o, siiba naga fōi we made hamola ne dibalä nea, nüe īilibia nelo amo gadola, dīe siigi īilibia nelo amo bu imalo.

⁶ Nagadaiaawi nelo dolö odoa, dia nema i amolima dīe īo olesa nelomelē. Dīe nelo amoli dia nema īasio. Ilia dīe ado nabala dia sāi amo bēgēla hamoimelē. ⁷ Nelebo sulubadel dia nema i amoda, dimadila misi gabula ilia hä, helēsēsa maadei neamelē. ⁸ Mida, dia nema ado säla i amolida, na ilima säla īaha maadesebegi, ilia hä, niimelē. Nealahilä, ne dofā di neebeala misi gabula helēsēsa maadei nea. Amase, dia ne dofā fisiga wei gabula helēsēsa maadei neamelē.

⁹ Na ili helēsēla dima adolasisawe gasoda, nagadaia udia dolö sulubadel helēsēla adolasisa mademelē. Na adolasisebeweda dia negali i amolimu helēsēla adolasisamelē. Amoie mida, ilida dīe neebe amoie. ¹⁰ Udia dolö nüe neebe amoli sulubadelada dīe neamelē. Amase, dīe neebe amoli sulubadelada nüe nea. Ilia mala hamosebe amea, nüe īilibia amo oliesebelemē.

¹¹ Hä, walioda ne di neebea moholö neawe. Neda nagadaiaawi made namolö. Ilimu wi namolōmelē. Naado Hedabi Eleloifali-e, ali afädēdi neebewe gadola, ilige afädēdi namiäia, dia dīe īo nema i amoie geloia ili sigi namialo. ¹² Ne ilibalä nelo amogida, dīe īo nema i amoie geloia ili sigi nelomelē. Na ili sigi nebegida, afädē dabadiġi mademelē. Be, dolö afädē dabadiġimolö nelo amomuda hä, dabadiġimelē. Amala hamoi amoda ado Godeie bebagi dēdēla negei dibe amo gadola gausiala dīgamäia. ¹³ Walioda hä, ne di neebea maahago. Gaso, nüe obeāgilo ilile isogi nobämäia, ne nagadaiaawi nea dima adolasisamelē.

¹⁴ Na ilima die ado säla īaha nebegi, nagadaia malamu hamolo neebe amolia ilima bimolö habobaha nelomelē. Mida, ne nagadaia sosogo made neebe amo gadola, ilige nagadaia sosogo made neebe amea. ¹⁵ Na dima adosebe amoda, nagadaiawila dia ili sigi mosäia made adosamelē. Nafade hamolo busaea ili neala nafadelasiloea, dia sigi namiäiaë adosamelē. ¹⁶ Ne nagadaia sosogo made neebe amo gadola, ilige nagadaia sosogo made nea. ¹⁷ Dīe adoda dofā sälo dialea. Ili nafolala dihile namiäia, dofā sälo ado amea, dia ilile isogi hamoi hamolasimalola sähago. ¹⁸ Dia nema nagadaiaawi udia dolö nefolalebe welibalä namiäia fisiga wei amo gadola, nage ili udia dolö nefolalebe amoliada adolasisamelē. ¹⁹ Na ili helēsēla, ili dihilefali dofā nafolala namiäiaë, nege dima odala īala neawe.

²⁰ Dima dolö amolimu helēsēla adolasisa mademelē. Ilia ado säla īase amo nabala, nema asigi afädē negemolö amolilege gedola adolasisagomelē. ²¹ Nada ili afädēdi namiäiala helēsēla adolasisago. Naado-o, di nema neebe amo gadolage, amase, dima ne neebe amo gadolage, ilida alima namiäiala hamesa. Nagadaiaawi udia dolö nefolalebe amolia, dia ne dofā fisiga wei gabula helēsēmäiaë amala adolasisago. ²² Ali afädēdi neebe amo gadola, ilige afädēdi namiäia, dia nema geloile, īilibiale i amo, na iligali īmelē. ²³ Ne ilima neebe ameage, amase, di nema neebe ameage, ili dofā afädēdi namiäiaë. Amoie mida, nagadaiaawi udia dolö nefolalebe amolia dia ne fisiga wei gabula helēsēmäiaë, amase, dia ne boba hamose go gadola, ilige boba hamoi gabula helēsēmäiaëmelē.

²⁴ Naado-o, dia udia dolö nema i amoli ne namolöia ami ili nihiđigila namiäiaje, amase, nüe īilibiale, yo digalole dia nema i amo bimäiaje hamesamelē. Naga fōi made hamola nea, dia ne edefademuł boba hamosa nelo amea, īilibia amoje, yo digalo amoge īmelē. ²⁵ Mogoi neebe Naado-o, nagadaia sosogo nefolalebe amoliada di dawa made gaso, nada di dawadigmelē. Amase, ne sosogo nefolalebe ilia dia ne fisiga wei gabula dawadigisa maadeimelē. ²⁶ Na ilima die īo ulufasasi. Dia ne boba hamoi amo gadola, boba hamolo amo

ilima diamiäiage, amase, nihine ilima namiäiage, die ëi, hä, ulufalasisa namolömeläla adola wagai.

Yesuea yöi gaula së naala baagola nowei

18

(Yone 18-20)

Yudasaea Yesu hololöi

(Madiu 26.47-56, Maga 14.43-50, Ulugu 22.47-53)

¹ Yesuea Godema adosa maadelahilä, ie bëgëla aulo amolalibalä segea doadigila awäla ödä Gidolono dëgëla alömodi asi. Sagai afädë dibea ami ie bëgëla aulo amolali awäla besela galai. ² Sagaia amida dafidi Yesuea ie bëgëla aulo amolibalä segeyo yafiegi ami gedosa aligilo. Amala gedolo ameada, Yudasa e hololölo amea dawadigi nelo. ³ Amalameada, Olomo ami dolö odoage, Godeie mosö idihé aligilo odoage, Felesi dolö odoaeage gobela ilo busa amoliage mosalosebegi, ilia gele gamalige gaula, amase, nufidelo neleboge gagaulahilä, sagaia ami Yudasaea ili sigi asi. ⁴ Maasebegi, Yesuea ema hamomolö amo sulubadelä hì dawadigilahilä, doadigila awäla ilima nabahalea, Dilia nowë hogola mofiala nabi. ⁵ Amala nabasebegi, ilia ema sälä obëgësalea, Niliada Nasalese dolö Yesu hogola misila säi. Amalebe, Yesuea ilima sälä obëgësalea, Amoda nemeläla säi. E hololölo Yudasa amoge ilibälä misi nelo. ⁶ Yesuea, amoda nemeläla säi amo nabalahilä, ili badadi gasia imomogola nagadaia fila didigafui. ⁷ Amasebegi, Yesuea ilima bu nabahalea, Dilia nowë hogola mofiala nabi. Amalebe ilia sähalea, Niliada Nasalese dolö Yesu hogola misila säi. ⁸ Amala sääsebegi, Yesuea sälä obëgësalea, Na dilima dafidi sälä i amo, amoda nemelä. Dilia ne hogosa galëda, dolö nefolalebe gowe ili mosäia fu ìmola säi. ⁹ Dafidi hì sähalea, Naado-o, dia dolö negali i gowe ili afädë made dabadigila säi amo gadola gausiala digamäia amala säi. ¹⁰ Saimono Fidaea nudulo helebe afädë gaula misi amo dusugala neawelahilä, gobela ilo Busa Edefadeie hamoi hamolasilo amo nufi. Nufudasebegi, gëhe dafädimadi amo dagala salisi. Hamoi hamolasilo amoë ëida Malagusi. ¹¹ Amala hamosebegi, Yesuea Fidama sähalea, Dia helebego dihi salelo amogi sala obëgëmo. Dia helësësaleada, Naadoea ödä iigi usi i gowe na made molö gabula helësësalela säi.

Ilia Yesu Anasa neebea sigi asi

¹² Amalebegi, ami dolö amoliage, ilile beaha aligilo busaeage, amase, Yu ilile idihé aligilo amolaliage, Yesu gaulahilä ëfëa nafodoi. ¹³ Amalahilä, ilia e Anasa neebeadale sigi asi. Anasa eda Gaiafasaie esöa nelo. Gâheo i amogida, Gaiafasa eda gobela ilo Busa Edefade nelo. ¹⁴ Dolö ameada Yu ilima dafidi sähalea, Afädëa udia dolö baagomolö amo bedefala baagomolö dofea gabumeläla säi.

Fidaea Yesu dawa madela sääi

(Madiu 26.69-70, Maga 14.66-68, Ulugu 22.55-57)

¹⁵ Saimono Fidage bëgëla aulo elöge Yesu awäse amo gadola bëgëla hobeala asi. Bëgëla aulo elö amoda gobela ilo Busa Edefade amea dawadigi nelo. Ameada, e Yesubalä gobela ilo Busa Edefade amoë yala isogi nogila digai ¹⁶ gaso, Fida eda yala idi galo baagido nelo. Amala nebegi, bëgëla aulo elö, gobela ilo Busa Edefadea dawadigi amea udia dolisä idi galo beaha aligilo amoma sälahilä, ea Fida yala isogi sigi digai. ¹⁷ Sigi digasebegi, udia dolisä idi galo beaha aligilo amea Fidama nabahalea, Dige dolö goweië bëgëla auloledula nabi. Amala nabasebegi, ea sälä obëgësalea, Ne mademeläla säi. ¹⁸ Gögisebegi, hamoi hamolasilofulo, idihé aligilosfulo amolia nulo gobelahilä, gögï hausa nefolalebea ami, Fida eege ilibälä ami gögï hausa nelo.

Gobela ilo Busa Edefade amea Yesubalä gudi nabi

(Madiu 26.59-66, Maga 14.55-64, Ulugu 22.66-71)

¹⁹ Amo gala, gobela ilo Busa Edefade amea Yesuma ie bëgëla aulo amolilege, ea ado sälä olelei amoiege nabi. ²⁰ Amala nabasebegi, Yesuea sälä obëgësalea, Nada udia dolö nefolalebe amoli sulubadelama ulufala sälä olelesa nelo. Segeyo sulubadelagi gedolo mosöage, Godeie mosöage, sege Yu ili gedosia ami olelesaleada, afädë musügä negela made olelesa nelomelä. ²¹ Edoie dia nema nabaha. Na mala sälä lase nabelo amolima nabualo. Na säi amo ilia dawadigi neagomeläla säi. ²² Yesuea amala sääsebegi, idihé aligilo dolö afädë ga made nelo amea nabalahilä, Yesu e naabo gafea nufudalalahilä nabahalea, Dia gobela ilo Busa Edefade egewe gadoima sälä obëgëmolöi gabulela nabi. ²³ Amala nabasebegi, Yesuea sälä obëgësalea, Na nafade säi galëda, gowe asiala säimeläla nefolalebe gowe ilia nabuäia fädäla sämaloo. Be, na mogola säi amogi galëda, dia ne edogi nufudahala nabi. ²⁴ Amalebe, Anasaea Yesu e gobela ilo Busa Edefade Gaiafasa neebea sigi mosalola sääsebegi, Yesu e ëfëa nafodoi amola wäla sigi asi.

*Fidaea Bu elō Yesu dawa madela sāi
(Madiu 26.71-75, Maga 14.69-72, Ulugu 22.58-62)*

²⁵ Saimono Fida e nulo gobeia ami gögi haus a nebegi, ilia ema nabahalea, Dige ie bēgēla auloledula nabi. Amala nabasebegi, ea sāla obēgēsalea, Ai. Ne mademelēla sāi. ²⁶ Amala sāsebegi, gobela ilo Busa Edefade amoie hamoi hamolasilo afādē ami nelo amoda, dafidi Fidaea gēhe dagala sali amoie sosogo nelo, amea Fidama sāhalea, Sagaia ami ebalā neebe na meli amoda di madelela nabi. ²⁷ Amala nabasebegi, Fidaea bu elō sāhalea, Ai. Ne mademelēla sāi. Amala sāia gai amoie, haea gagalugo gawalia gāi.

*Ilia Yesu e Bailadi neebea sigi asi
(Madiu 27.1-2, 27.11-14, Maga 15.1-5, Ulugu 23.1-5)*

²⁸ Amala hamolahlilä, ilia Yesu e Gaifafasa neebea amila Beledoliama mosöa ami sigi asi. Yosefali sigi asi amoda, Yu dolö ilida Godeie siigi nigime baai made aligilo amo damumolöi made gabugi, ili mosöa ami nogila digala made, segea nelo. Mida, ilia Baagila Asi Segeyo amoie molö molöie amai.* ²⁹ Ili segea ami nebegi, Bailadi e segea fedalahilä ilima nabahalea, Dolö gowead edo nafade hamosebegi gudimolöie sigi misila nabi. ³⁰ Amala nabasebegi, ilia ema sāla obēgēsalea, Ea nafade made hamoi galebeda, nilia e sigi made maalabiomelēla sāi. ³¹ Amalebe, Bailadia sāla obēgēsalea, Dihilile mala dibe amo gadola gudimolöie, dihili e sigi obēgēmalola sāi. Amala sāsebegi ilia ema sāhalea, Nilia gudilahilä, dolö afādē nufulöi mademelēla sāla negei dialeamelēla sāi.* ³² Amala sāi amoda, dafidi Yesuea sāhalea, Nema gomälä hamosegi baagomolö gabula ulufala olei amo gadola gausiala digamäiae sāi. ³³ Amala sāsebegi, Bailadi e Beledoliama mosö isogi bu nogila digala, Yesu welahilä ema nabahalea, Dida Yu ilile ginilela nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ema sāla obēgēsalea, Dia dihü asigia helēsēla nabahale, ma, odoaea nīeie sāi nabala nabahalela nabi. ³⁵ Amala nabasebegi, Bailadia sāla obēgēsalea, Neda Yu dolö gabule. Dihile fiifali amoliage, gobela ilo busa amoliage di nüe naabogi gausi amoda, dia edo hamoi amea amahala nabi. ³⁶ Amala nabasebegi, Yesuea sāla obēgēsalea, Na beaha maadela sigi neebe amoda nagadaiaie mademelē. Be, nagadaiaie galebeda, Yu dolö ilia ne gauloea, nīe hamoi hamolo amolia nudulabiogoda. Na beaha maadela sigi neebe amoda, hä, nagadaiaie mademelēla sāi. ³⁷ Amala sāsebegi, Bailadia ema sāhalea, Hä, di dofā beaha aligilo gini madelela sāi. Amala sāsebegi, Yesuea sāla obēgēsalea, Dihü ne beaha aligilo gini neala sāsebegomelē. Ado dofā amo sāla iaha maademäia nagadaiaawi digasebegi, ne nemea neegela ägūi amo neawe. Uidia dolö dofā sālo sosogo nefolalebe amoli sulubadelaeda, nīe ado nabelo neamelēla sāi. ³⁸ Amala sāsebegi, Bailadia ema nabahalea, Ado dofā amoda edodula nabi.

*Bailadia Yesu e ifügäigi baala negemalola sāi
(Madiu 27.15-31, Maga 15.6-20, Ulugu 23.13-25)*

Bailadia ado sāha maadela, segea bu doadigila fedala Yu dolö amoli neebea awālahilä, ilima sāhalea, Ema nafade afādē made beagoleimelē. ³⁹ Amai gaso, na dilile mala dibe amo gadola, Baagila Asi Segeyo besela galaseda, galabaia dolö afādē dihilima fisigälo. Amo gadola, na walio Yu udia dolöie beaha aligilo gini gowe dihilima fisigädulela nabi. ⁴⁰ Amala nabasebegi, ilia gelola uuala sāla didigahalea, E mademelē. Balabasa fisigämälola sāi. Balabasa eada fa neaha aligilo nelo.*

19

¹ Amala sāi amo nabalahilä, Bailadia Yesu sigi awāla e fēgämalo. Fēgālahilä, ² ami dolö amolia efē äyo gägäi gadoia gini busa gadoi nasigila amalela ie busagia salugasilahilä, fagulo bēi didiga salugalo afādēge salugasi. ³ Salugasi nebegi, ili e mia ga madela mafulahilä sāhalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini-e, di go gabiola sālahilä, naabo gafea fadaha nelo.*

⁴ Bailadi e bu elō doadigila fedalahilä, ilima sāhalea, Dolö gowema nafade afādē made beagolei gabula helēsämäia, na dili neebea gui sigi segea doadigila fedahagola sāi. ⁵ Yesu

* **18:28:** Beledoliama mosöda Gabenae mosö edefade. Amogida ami dolö amoli aligilo. Gamane dolö busa Bailadige, amase, ie sosogo amoli Olomo dolö ameada, Yu ilia Godeie siigi nigime baai made aligilo amoda, ilia bēgēla hamolo made nelo. Amala hamolo ameada, Yu ilia asigisaleada, ilia fii odoa iile mosöa nogila digaseda, Godeie siigi ili nigime baamolö gabula asigi. Uidia dolö Godeie siigi nigime baai amolia Baagila Asi Segeyo amoie molö nülo made. * **18:31:** Yu ilile sege amoda Olomo ilia beaha nelo. Ado odoa gudimolö galëda, Yu hili gudila hamogimalola sāsegi, gudisa aligilo. Gasoda, Yu ilia gudisaleada, dolö afādē nufulala baagomalolada sālo made dilo. Mida, Olomo ilia sāhaleada, Yu ilia dolö nufulabiola sāla negei dilo. Dolö i fügäigi baala negela nufidelo mala amoda, Olomo iliamu amala hamolo negei dilo.

* **18:40:** Dawadigi dolö ili yafiea helēsësaleada, Balabasa eda Olomoge, Yuda gädilige, haila digimolöie nudulo amoligi afādēda e nelola helēsei. * **19:3:** Madiu 27.29gi sāi dibe amo bimalo.

e ēfē äyo gägäi gadoia gini busa gadoi amalela salugasi amola, fagulo bëi didiga salugasi amola wäla fedasebegi, Bailadia ilima sähalea, Dolö amoda gowemelë. Bimola säi.

⁶ E bealahilä, gobela ilo busa amoliage, idihë aligilo amoliage, uuala säla didigahalea, Eda i fügäigi baala negemalola säla didigai. Amala säla didigasebegi, Bailadia ilima säla obégësalea, Dihili e sigi awäla, i fügäigi baala negemolö mosalo. Nada ema nafade afädë made beagoleimelä säi. ⁷ Amala säsebegi, Yu ilia ema säla obégësalea, Nilüa ado afädë säla negei galea. Ea e Godeie malöla sälö ameada, ado säla negei dibe amo bëgëla, e nufulö dialeala säi.

⁸ Ado amo nabala Bailadi e edefadema lä bedälähilä, ⁹ Beledoliama mosö amoëe mumusogi bu nogila digalahilä, Yesuma nabahalea, Dida abidi fii dolöla nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ema made säla obégëi. ¹⁰ Made säla obégësebegi, Bailadia ema sähalea, Dia made säla obégësale. Di fisigämola sämolöe geloige, i fügäigi baala negemola sämolöe geloige na gaulube amo, dia made helësësalela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obégësalea, Gode ilibia neebe amea dia nema hamomäia geloi made i galebeda, dia nema hamomolö amo, hamomolöi made bealabio. Be, dolö die naabogi gausilo amea nafade hamoi amoda dia hamoi amo baagila, nafade edefadema lä hamoimelä säi. ¹² Bailadia amala säi amo nabalahilä, Yesu fisigämölöe idi hogoi. Gasoda, Yu ilia uuala didigala sähalea, Dia dolö go fisigäla fisiga gaseda, dida Sisaëe damelë mademelë. Dolö afädëa hë e ginila säsebe amoda Sisabalä ado niimelä säla didigai. ¹³ Amala säi amo nabala Bailadia Yesu sigi segea doadigila fedalahilä, sege eë Igi Bealë Baledei difolaleba ami gudi mogesalea filo amodaia sulo. Sege amoëe eë Hibulu adoeada, Gabadala sälö. ¹⁴ Baagila Asi Segeyo amoëe helësëla molö daialo segeyo amo gala eso mogosebegi, Bailadia Yu udia dolö ilima sähalea, Dilile beaha aligilo gini amoda gowemelë. Bimola säi. ¹⁵ Amalebe, ilia uuala didigahalea, Nufualo! Nufualo! Eda i fügäigi baala negemalola uuala säla didigai. Amalebe, Bailadia ilima nabahalea, Diliada na dilile ginigo i fügäigi baala negemäialela nabi. Amala nabasebegi, gobela ilo busa amolia säla obégësalea, Nilüle gini elöda maaade. Sisa afädëmu neamelä säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Bailadia Yesu e i fügäigi baala negemäia, hilile naabogi gausi.

Ami dolö amolia Yesu e i fügäigi baala negei

(Madiu 27.32-44, Maga 15.21-32, Ulugu 23.26-43)

Amalebe, ami dolö amolia Yesu e sigi asi. ¹⁷ Ea hële i fügäi amo hë gaulahilä, gaamu amo digila sege eë Busa Giwi Segela sälö dibea ami asi. Hibulu adoea sege amoda Gologodala sälö. ¹⁸ Segea ami ilia e i fügäigi baala negesaleada, dolö äudäge ebalä baala negei. Eda mogogi, elö ie naabo dafädimadi, elö ie naabo fefeädimadila baala negei. ¹⁹ Bailadia i gäi baledeidaia ado gowe dëdëla negemalosebegi, ilia amodaia dëdësalea, Nasalese fii Yesu, Yu udia dolöie beaha aligilo ginimelä dëdëlahilä, i fügäi amoëe bidigi baasi. ²⁰ Yesu e gaamu ga madela baala negei ameada, Hibulu adoeage, Olomo adoeage, Giligi adoeage säla dëdëla negei dibe amo, Yu udia dolö yafiea nidesamu nelo. ²¹ Amala dëdëla negei dibe amo bealahilä, Yu ilile gobela ilo busa amolia Bailadima sähalea, Dia Yu ilile beaha aligilo ginila sälada dëdëmabu. Ea hëmu sähalea, Neda Yu udia dolöie beaha aligilo gini neameläla sälola säla dëdëmola säi. ²² Amala säsebegi, Bailadia säla obégësalea, Na dëdëi gomu diamiäia. Gameläla säi.

²³ Ami dolö amolia Yesu hä, i fügäigi baala negeslahilä, ie fagulo gii amo biyidiala mogei. Mogelahilä, ilia afädë afädëla nea gagai. Nea gagalahilä, ie fagulo elö daia salugalo sedade gii amomu dilo. Fagulo amo asogemolöi made, didigala afädëfali asi gabugi, ²⁴ ami dolö amolia hilidomu sähalea, Fagulo go made gadelala, nowëa neasebelela melëdelä sadu hamodila säi. Ado säla negei amea sähalea, Ilia nïe fagulo mogelahilä, nïe daia salugalo gii amoëe sadu hamoimeläla säla dëdëla negei dibe amo gausiala digamäiae, amala hamoi.

²⁵ Yesuei emege, emeëi esamage, Golobasaëe udia Melige, amase, gaamu Magadala udia Melige, ili Yesu i fügäigi baala negei amo ga madela ami nefolalo. ²⁶ Yesuea, ie emele, ie bëgëla aulo amoligi ea boba hamolo amole ga madefali neebe amo bealahilä, emema sähalea, Neme-e, die malöda egowemeläla säi. ²⁷ Amase, bëgëla aulo amomage sähalea, Dëe diemedegowemeläla säi. Amalebe, bëgëla aulo amea amo gala säia amila e sigi awäla ea mosöa sigi nelo.

Yesu hë hame hä, mosaloi

(Madiu 27.45-56, Maga 15.33-41, Ulugu 23.44-49)

²⁸ Hobeala, Yesuea hamoi hahamola misi amo hä, walio hamosa maadei gabula helësëlahilä. Ne ödä molö gabula säi. Ado säla negei dibe amo gadola gausiala digamäiae amala säi. ²⁹ Amala säsebegi, ödä i afädëgi wani ödä gamogai usi ami dilo amogi, ilia dahudu gadoi i afädëe eë hisoboë adomogi yaala, wani ödä gamogai amogi gelahilä, Yesuei nafia diisi. ³⁰ Amala hamosebegi, Yesuea wani ödä amo nalahilä sähalea, Hä, hamosa maadei amola säla, ie busa fuäia idogola ie namolö amo fisila, hame hä, mosaloi.

Ami dolö afädëä Yesüie afawa gögë gäwi

³¹ Sabada segeyo edefade amoie molö daialo segeyo gabugi, ilia Sabada segeyo amogi domalo i fügäidaia ami made diamäiala helësëla, Yu ilia Bailadima sähalea, Ilile emo giwi dagabolahilä, domalo neala gaula mosäia, dia emo giwi dagabomalola sämäia helësëi dialeamelëla säi. ³² Amala säsebegi, ami dolö amoli awälähilä, Yesubalä baala negei dilo amogi afädëie emo giwi dagabolahilä, elö amoie emo giwige dagaboi. ³³ Amalahilä, ilia Yesu dibe maala beahamelebe, eda hä, hame doala asi dibe amo bealahilä, ie emo giwi made dagabola, ³⁴ afädëä Yesüie afawa gögë gäwi amole healele ödäle besigai. ³⁵ Amo hamose melëlo dolö amea, nelebo ea meli amo säla ulufai. Ea säla ulufai amoda dofämelë. Amase, säla ulufasebe amoda dofäla hii dawadigi. Ameada, diliage asigi afädë negemäiaë, ea säla ulufasebemelë.* ³⁶ Godeie ado säla negesalea, ie giwi afädë made dagabomolömelëla säla negei amo gadola gausiala digamäiaë amala hamoi.

*Gë Udälo 34.20
Segelaea 12.10*

³⁷ Amase, ado elö säla negei dibe amoda gowe. Dolö gögë gäwi amoda ilia bimolömelëla säla negei amo gausiala digamäiaë amai.

Ilia Yesüie domalo igi äbä gähe duwia ami bau

(*Madiu 27.57-61, Maga 15.42-47, Ulugu 23.50-56*)

³⁸ Amalahilä, hobeala Alimadia fii Yosebea Bailadima Yesüie domalo amo nedulela nabi. Yosebe eda Yesüie bëgëla aulo nelo gaso, Yu ilibalä bedähalea, ie asigi afädë negei amo musögä negela nelo. Bailadia, ä nimalola säsebegi, ea awäla Yesüie domalo amo nii. ³⁹ Nigudimus e, dafidi Yesu neebea gasigi aulo amoge, ebalä asi. Nigudimusia i afädëie heale muwege, i äi elö aloie healele gegoai dilo amea, Yesüie domalobalä negemolöie gaula asi. I heale gegoai dilo amoie yöi dofeda, gilo nabülsä ohodoxa gadoi dilo. ⁴⁰ Elea Yesüie domalo amo nealahilä, Yu dolöea bausalea hamolo amo gadola, i heale gegoai dilo amola Yesüie domalobalä baagoi usililo fagulo hedabia balagula usili. ⁴¹ Ilia Yesu i fügäigi baala negesi diloa amida, sagai afädë dilo. Sagaia amida baumolöie igi äbä afädë doalahilä, dolö afädë made bau, gähe dilo. ⁴² Elea Yu ilile Sabada segeyoie daialo segeyo gabula helësëlahilä, baumolö äbä duwi ga made dilo ameada, elea Yesüie domalo amogi bausi.

20

Yesu nowei

(*Madiu 28.1-8, Maga 16.1-8, Ulugu 24.1-12*)

¹ Salele mi gäwi segeyogi, sege yomolö gaalu, Magadala udia Meli e bauia ami awälähilä beahamelebe, äbä igia idi gai amo doga negei dibe meli.* ² Amo beala, e baluluia awälähilä, Saimono Fidale bëgëla aulo elö Yesu hii boba hamolo amole neebea besela galala, elema sähalea, Ilia Dafidilo Geloi bauia amila gaula asi gabio. Ilia abidi gaula awäla negeidu, nilia dawa madela säi. ³ Amo nabalahilä, Fidale bëgëla aulo elöle amila doadigila bauia ami moholö asi. ⁴ Helegala galalu baluluia asi gaso, bëgëla aulo elö amea Fida digila, edale bauia ami awäla besela galai. ⁵ Besela galalahilä, nogila digala made, dosogägilä fia idogola salea, aga beahamelebe, fagulo hedabi amomu isogi ami dibe meli. ⁶ Saimono Fida hobeala maala, baui isogi nogila digalahilä beahamelebe, fagulo hedabi amoge, ⁷ fagulo Yesüie busa neegisila bausi amoge, gedola negela made, fagulo busa neegisi amo hido galila negei dibe meli. ⁸ Amalebe, bëgëla aulo elö bauia dafidi besela galalo amoge, oböla hobeala baui isogi nogila digalahilä, amala hamoi dibe amo beala, e asigi afädë negei. ⁹ Yesu bauiala nowemolö dialeamelëla, ado säla negei dilo amoda, amo gala ilia hedabola helësëi made nelo. ¹⁰ Amo bealahilä, hele mosöa obëgëi.

Magadala udia Melia Yesu meli

(*Madiu 28.9-10, Maga 16.9-11*)

¹¹ Segea bau baagido nea, Melia düisa nelo. Düisa nea wäla, dosogägilä fia idogolahilä, baui isogi beahamelebe, ¹² selesaia fii fagulo falei salugai äädä, Yesüie domalo baui diloa ami, elöda busa diloamadi, elöda emo diloamadila sebe meli. ¹³ Elea Melima nabahalea, Udia-o, dia goda edogi düisa neala nabi. Amalebe, ea elema säla obëgësalea, Ilia nii Dafidilo Geloi gaula awäla, abododi negeidula dawa made amea düisamelëla säi. ¹⁴ Amala sähilä, e besua imogola beahamelebe, Yesu neebe meli. Ea meli gasoda, Yesu gabula made helësëi. ¹⁵ Amasebegi, Yesuea ema nabahalea, Udia-o, dia goda edogi düisa nea. Dia nowë hogosala nabi. Melia dolö amoda sagai beaha aligilo amo gabula helësëlahilä, ema sähalea, Dolö edefade-e, dia e gaula asi galëda, nihi nea äudulä, guwi gaula awäla negei dialeala

* **19:35:** Beahaleada, healele ödäle besigase melëlo amoda, bëgëla aulo Yesu hii boba hamolo dolö amomelë. Mida, Yone 19.26-27gi sähalea, Bëgëla aulo amoda Yesu i fügäigi baala negei dibe gaalu ga madela nelo amo säi. * **20:1:** Saleleie mi gäwi segeyoda, salele ede. Edolo niliada gifalädalüla sälo.

sämola säi. ¹⁶ Amala sääsebegi, Yesuea ema, Meli-ela säi. Amala säi amo nabalahilä, ea besuia imogolahilä, Hibulu adoea ema Elabonai-ela säi. Nilile ado sälada Säla Olelelo-o. ¹⁷ Amalebe, Yesuea ema sähalea, Naado neebea gadogo aso, fedaia maleda, dia nema diigimabu. Dia nedoolali neebea awälahilä, gomalä sämalo. Neda aso, née Naadoge dilile Eedoge, amase, née Godege dilile Godege neebea fedamolö neebeola säämalola säi. ¹⁸ Amala sääsebegi, Magadala udia Meli e awälahilä, bëgëla aulo amolima sähalea, Na Dafidilo Geloi e melimelëla sälahilä, ema sälä i amo ilima sälä häha maadei.

Bëgëla aulo amolia Yesu meli

(*Madiu 28.16-20, Maga 16.14-18, Ulugu 24.36-49*)

¹⁹ Segeyo amo galamu, salele mi gäwi segeyogi, eso digase gaalu, ie bëgëla aulo amoli Yu ilibalä bedähalea, ili sefolalo mosö amo idi fëdöla galahilä sefolalo.* Amala sefolalebegi, Yesu ili sebe mogogi ami maala nea, ilima sähalea, Dalulo dilibalä namiäiala säi. ²⁰ Amala sälahilä, naaboge afoge ilima olei. Ilia hä, Dafidilo Geloi bealahilä, edefademalä obeägi. ²¹ Yesuea ilima bu elö sähalea, Dalulo dilibalä namiäia. Naadoea ne fisiga wei amo gadola, nage dili fisiga gahagomeläla säi. ²² Amala sälahilä, ea ilimadi hame hëia fedala nafi fo diigilahilä sähalea, Elelo Gesami nimo. ²³ Odoaea nafade hamoi amo dilia hëla fisiseda, hëla fisimelë. Be, odoaea nafade hamoi amo dilia made hëla fisiseda, nafade amolida diamolömelëla säi.

Domasaea Yesu meli

²⁴ Yesu besela galasolo amo galada, ili giwilasi amoligi Domasa, ie ëi elö Didimusila sälo amo, sebegi made besela galai.* ²⁵ Hobeala, bëgëla aulo odoa amolia ema sähalea, Nilia Dafidilo Geloi melimelëla sälä i. Amala sälä iäsebegi, Domasaea ilima sähalea, ie naabogi milí gäwi amo made bealage, née naabo söögëa ie milí gäwi bu amogi made digalage, amase, ie afawa gäwi bu amogi née naaboea made digalage, noda dofä gabula made helësemolömelëla säi. ²⁶ Amala säi salele afädë baagilahilä, ie bëgëla aulo amoli bu mosöa gegedola sefolalo. Amo gala Domasage hiligila sulo. Idi sulubadela fëdöla gai gaso, Yesu e ili mogogi ami maala nea, ilima sähalea, Dalulo dilibalä namiäiala säi. ²⁷ Amala sälahilä, ea Domasama sähalea, Nie naabogi die naabo söögëa digala bimo. Amalahilä, die naabo mogodigila née afawa digala bimo. Hä, bealahilä, asigi äudä negela made, afädëfälä negemalola säi. ²⁸ Amala sääsebegi, Domasaea ema sälä obégësalea, Nie Dafidilo Geloi, née Godela säi. ²⁹ Amala sääsebegi, Yesuea ema sähalea, Dia ne beala asigi afädë negesale. Ne made beala asigi afädë negese amoliada, edefademalä obeägisä neamelëla säi.

Beba dëdëi gowëe mi

³⁰ Yesu e bëgëla aulo amolibalä nelo amo gaalu, ilile siigi dolöea hamomolöi made gadoi odoa yafie hamoi dibede amoda, beba gowegi hulu made dëdëi. ³¹ Gaso, beba gowegi dëdësebeweda, Afädë Memelei amoge, Godeie malö amoge Yesu gabula helësëla, ema asigi afädë negemäiäge, amase, dilia ema asigi afädë negesa nea, ie ëigi namolöi namolö gaula namiäiäge, dëdëla negesawe.

Yesu e ie bëgëla aulo neebea bu besela galai

21

(*Yone 21*)

Bëgëla aulo gifalädaläa Yesu meli

¹ Hobeala, bëgëla aulo amoli Dabeliasa oeaba ami nebegi, Yesu e bu elö ilima ulufadigila besela galai amoda gomalä hamoi.* ² Saimono Fidage, Domasa ie ëi elö Didimusige, Galili segeiä gaamu Gaina ami fii Nadanalege, Sebediie malö äudä amolege, ie bëgëla aulo äudä elölege, ili ami gedola nefolalo. ³ Ami nefolalea, Saimono Fidaea ilima sähalea, Neda seme digila awähadiola sääsebegi, ilia nilige hä, dibalä maahagola säi. Amala sälahilä, ili duugi fiftigila awäla, gasigi seme digisa nea, seme isoie afädëge made neala nelo.

⁴ Sege yose amo gaalu, Yesu bosea ami maala nelo gaso, ie bëgëla aulo amolia e Yesu neala made helësei nelo. ⁵ Amala nebegi, Yesuea ilima nabahalea, Malisä-o, dilia seme afädë made niilela nabi. Amala nabasebegi, ilia sälä obégësalea, Ä, made niimelëla säi. ⁶ Amalebe, ea ilima sähalea, Selëgëgo dilile du daffädimadi digiseda, seme odoa digamolömelëla säi. Amalebe, ilia selëgë amala digilibe, seme yafie digai amea, selëgë dusugamolö uli. ⁷ Amala hamosebe amo bealahilä, bëgëla aulo afädë Yesu hii boba hamolo amea, Saimono Fidama sähalea, Goweda Dafidilo Geloi gabula säi. Dafidilo Geloi gabula säi amo nabalahilä, Fidaea

* **20:19:** Yone 20.1ie gasumilä amo bimalo. * **20:24:** Ëi Didimusila säi amoie mida gomalä. Emea äudä busa dila ägüi amogi elöla säi. * **21:1:** Oeabo Dabeliasa amoie ëi elöda Galili.

fagulo daia salugalo dafidi gila negei dilo amo salugalahilä, ödägi nila digai.⁸ Amase, bëgëla aulo odoa amoliada dudaia nea, selégëgi seme digaide amo dusugala gaula agesua moholö asi. Ili neloa amila ödä agesuada, mia made made, mida hädali afädëe gadoi dilo.

⁹ Ili agesua aliga alogola beahamelebe, nulo gobei elélëgi amodaia seme gobei afädë, beledige dibe meli. ¹⁰ Yesuea ilima sähalea, Dilia walio seme nii gogi odoa gaula misiëlä säi. ¹¹ Amala sääsebegi, Saimono Fida e awäla dudaia nea, seme selégë amo agesua dusugala gaula misi. Seme bobogamu selégëgi digai amo gedolada hädali afädëe nabülsäbiae odoai ohoodaa (153). Seme malei digai amea, selégë nulimolöi gaso, made nuli.

¹² Yesuea ilima sähalea, Dili hä, molö naa mosiamola säi. Amalebe, bëgëla aulo amoli bedähalea, iligi afädëa di nowëla made nabi. Iliada Dafidilo Geloi gabulamu helësëi. ¹³ Yesu e maala nea, beledi gobei amo neala iligali sogolahilä, seme gobei amoge, amo gadola wäla hamoi.

¹⁴ Yesu e bauiala nowela awäla nea, bëgëla aulo amoli neebea bu osoda ulufala besela galaida amo.

Yesuea Fidama nïe sugua sibi amoli sigi namialola säi

¹⁵ Ili molö naha maadelahilä, Yesuea Saimono Fidama nabahalea, Yoneëie malö Saimono-o, odoa gove ilia ne boba hamose amo gadola made, dia baagila awäla, ne dofä gelola boba hamosalela nabi. Amala nabasebegi, Fidaea ema sälä obëgësalea, Ü, Dafidilo Geloi, na di boba hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala sääsebegi, Yesuea ema sähalea, Nie sugua sibi malö amoli molö iaha namialola säi. ¹⁶ Yesuea ema bu agedu nabahalea, Yoneëie malö Saimono-o, dia ne dofä gelola boba hamosalela nabi. Amala nabasebegi, Fidaea ema sähalea, Ü, Dafidilo Geloi, na di boba hamose amoda, dia dawamelëla säi. Amala sääsebegi, Yesuea ema sähalea, Nie sugua sibi amoli molö iaha namialo. ¹⁸ Na dima dofä gelola sähago. Di malisä nelo amogida, die malibu negelahilä, dihi moholö helësëe amo gadola nawesa aligilomelë. Gaso, di momaeala fia idogose amo gaaluda, die naabo mogodigia gasegi, dolö odoaea di malibu negesilahilä, dia moholö helësëi madeido amogi sigi moholämeliä säi. ¹⁹ Yesuea ado amala sai amoda, Fida e abehämola hamola baagola, Godeie ei ilibia amo gauia adamolö amoë helësëla amala säi. Amala sälahilä, Yesuea Fidama sähalea, Di ne bëgëla misiëlä säi.

Bëgëla aulo Yesuea boba hamoi amoma ado säi dialea

²⁰ Fidaea besula beahamelebe, bëgëla aulo Yesu hii boba hamolo amo, ele bëgëla maaha neebe meli. Dolö amoda dafidi ili molö naha sefolalo amo gala, Yesuei bidagia golögia alogola nabahalea, Dafidilo Geloi-e, nowëa di hololämölö gabula sälö amo maaha neebe meli. ²¹ Beahamelebe e gabugi, Fidaea Yesuma nabahalea, Dafidilo Geloi, dolö gowedala nabi. ²² Amala nabasebegi, Yesuea ema sälä obëgësalea, Ne obëgësalea e namolöi namiäiala hameseda, amoda diele. Dida ne bëgëla misiëlä säi. ²³ Amalebe, odoa ilia sähalea, Bëgëla aulo go made baagomolöla säämelëla edoolalima sälä daidoi. Gaso, Yesueada e made baagomolämeliäda made säi. Ea sähaleada, Ne obëgësalea e namolöi namiäiala hameseda, amoda dielela amomu amala säi.

²⁴ Bëgëla aulo amea nelebo ea meli amo hii sälä ulufadigisa nea, amala hamoi amo hii bebagi dëdëla negei amoda amomelë. Nilia ea sälä ulufadigi amoda dofä gabula helësësamelë.

²⁵ Yesuea hamoi elö elöla yafie hamoimelë. Hamoi amo hido hido hulu sulubadela dëdëla negesa maadei galebeda, sege dibe sulubadelagi beba yafie hamoi amo negemolö fu made bealabiola helësësamelë.

Hä amo.

Abosolo Neala olelo oboba

Uluguea Ado Mala Hedabi dafidi dëdëi amo dëdësa maadelahilä, hobeala beba elöwege Ulugu eamu dëdëi. Yesuüe Ado Mala Hedabi abosolo dolö ilia sälä olelemäia Godeie Gesamia idi olei.

Yesuea ado afädë säi amoda gowe. Eleloï Gesami e dili neebea gui maala ie geloia dilile isogi nobamolömelë. Amala hamoseda, nïe Ado Mala Hedabi gaula Yalusalemege, Yudiamadige, Sameliamadige, sege föi sulubadelagi olelesa nawesa namolömelëla säi. (Abosolo 1.8)

Yesuea amala säi amo gadola ie bëgëla aulo amolia Ado Mala Hedabi sälä daidola nawesa nelo. Amala sälä iäsebegi, dafidida Yu udia dolö hili ilimu Geleso sosogo nelo. Hobealada sege föi sulubadelagige Geleso sosogo aligisa maadela nelo.

Beba Abosologi afädë säi amoda, dafidi Bëdigosi Segeyogi Yesuüe bëgëla aulo sebea Eleloï Gesami digai amoge, amase, hobeala Eleloï Gesami ilasilä geloi iäsebegi, hamoi hamosa nelo amoge dëdëi dialea. Yesu selesaia mosöa awäla nebegi, Geleso sosogo nefolalo amolia Yalusaleme nea Ado Mala Hedabi sälä daidosebegi, udia dolö yafie nefolalo amoli asigi besui.

Ilia Yu udia dolöie sege sulubadelamadige Sameliamadige sälä daidosa maadei. Aso, illamu wagadi made sege odoa dibeamadige, Olomomadige sälä iïä nawesa maadei amoie ado sälä dëdëla negei dialea.

Yesuea Eleloï Gesami imolömelëla sälä negei

¹⁻² Diofilasa-o, dafidi na bebagi dëdëla negesaleada, Yesuea hamoi amoge, olelei amoge dafidi mi gäwia amila e selesaia mosöa fedala asi segeyo amoge dëdëla negesa maadeimelë. Fedala made nea, ea Eleloï Gesami ie geloia abosolo dolö namiäia memelei amolima gomalä hamomalo, gomalä sämälala sälä iäha maadei. ³ Yesu së naala baagolahilä, bu nowela abosolo dolö amolia e dofä nowei gabula helësemäia e ulufadigila segeyo nabülasi biyidia ilibalä nea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoie ilima sälä iäha nelo. ⁴ E, aso, ilibalä nea ea ilima sähalea, Dilia Yalusaleme digila mosabio. Naadoea imolömelëla sälä negeila na dafidi dilita sälä i amo imäia, gui beaha namialo. ⁵ Yoneada ödæa gesa nelomelë. Segeyo ede made nelolahilä, dili Eleloï Gesamia gemolömelëla säi.

⁶ Amo gala, ili gegedolahilä ema nabahalea, Dafidilo, Isilale udia dolö nilia nihili beaha namolö, nihiliima iä obëgëmolö walio gogilela nabi. ⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ilima sälä obëgësaleda, Naadoea hii asigia segeyo daiala negei amoie dawada, dilile made. Segeyo amo daialoda Naado hëdomumelë. ⁸ Amai gaso, Eleloï Gesami e dili neebea gui maala, ie geloia dilile isogi nobamolömelë. Amala hamoseda, nïe Ado Mala Hedabi gaula Yalusalemege, Yudiamadige, Sameliamadige, sege föi sulubadelagige olelesa nawesa namolömelëla säi.

Yesu selesaia mosöa fedala asi

⁹ Ea ado amo sähä maadelahilä, ilia ami beaha nebegi, e neala gauia adala selesaia mosöa fedai amo baidilia hagui amea, bu elö bimolöi made meli. ¹⁰ E fedala awäse amo gaalu, ilia muugi sisila nebegimu, dolö fagulo falei salugai äudä fodolofali maala ilibalä neebi meli. ¹¹ Amolea ilima nabahalea, Galili dolöla dili-e, mi edoie muugi sisilamu dialeala nabi. Amala nabalahilä elea sähalea, Yesu goda walio dili digila, e neala gauia adogola selesaia mosöa fedasebe amoda obëgëmolö. E selesaia mosöa awäsebe dilia meli amo gadoi wäla obëgëmolömelëla säi.

Ilia Yudasada bedefala dolö afädë memelei

¹² Amala säsébegi, ili segebi ei Olibebidaia amila Yalusaleme obëgëi. Segebia amila Yalusaleme ga madefali, Yu udia dolöea segeyo Sabada gafegi nawelo amo gadoi. ¹³ Ili Yalusaleme besela galalahilä, mosö iso daia hogoli hili fisia ami fedala nogila digai. Amolida Fidage, Yonege, Yameßege, Äduluge, Filibige, Domasage, Badolomiuge, Madiasige, Alibiasaie malö Yameßege, Selodo sosogo Saimonoge, Yameßeie malö Yudasage. ¹⁴ Dolö amolia Godema adomolö ili gegedosamu aligilo. Udia odoage, Yesuüe eme Melige, ie edoolalige ilibalä amala gegedolo.

¹⁵ Amo gala asigi afädë negei sulubadela gegedolada hädali afädëie nabülasi äudä gadoi sefolalebegi, Fidaea nowela nea sähalea, ¹⁶ Nedoola dili-e, Godeie ado siiba sälä dëdëla negei amo dofä gausiala digamolömelë. Yudasada dolö nefolalo amolia Yesu gaumäia idi olei amoie Eleloï Gesamia Debidima aligilahilä bea sälä negei amo gadola dofä gausiala digaimelë. ¹⁷ Yudasada nili sosogo nelo. Nihiligila hamoi gegedola hamomolöie e

memeleimelēla säi. ¹⁸ (Yudasa hī nafade hamola muni nii amea sege afädē nefela nii. Amala hamola sege niia ami baagola digala bole dusula gahidado besela galai. ¹⁹ Amo hamoi amo hobeala Yalusaleme nefolalo amolia nabaha maadei. Amalebe sege amoie ēi ilile ado sälada *Ageledama* negei. Nilile ado sälada heale sege.) ²⁰ Fidaea sähalea, Gē Udälo bebagi ado afädē sälä negei amo gowe.

İe mosö nalämäia. Mosö amogi afädē made midiäiala
sälä dëdëla negei dialea.

Gē Udälo 69.25

Amase, ado elō sälä negei dibe amo gowe.

Hamoi ea hamolo negei amo elōea hamola bedefamäiala
sälä dëdëla negei dialea.

Gē Udälo 109.8

²¹ Amai gabugida nilia dolö elō gowe gadoi memeleledä. Amoda Dafidilo Geloi Yesu afu mafusa nelo amo gala nillibälä nawelo. ²² Yonea ödägi gese melölo, Yesu neala gauia adala fedai melölo nillibälä nawelo. Amea nilia e dofä baagola noweila dawadigí amo nillibälä sämölöie memeleledä. ²³ Amala säsebegi, ilia dolö äudä ēi sälä negei. Dolö elō amoie ēida Yosebe, odoaea ie ēi Babasabala sälö, odoaea Yasadusila sälö nelo amo. Amase, elō amoie ēi Madiasile sälä negei. ²⁴⁻²⁵ Amala sälahlilä, ilia Godema adosalea, Dafidilo Geloi, dia sulubadelaie iso beaha maadei. Dolö äudä memelei amolegi afädëa Yudasaea abosolo hamoi idiadolasia amila bedefamäia dia afädë memelei amo olemalo. Yudasa eda hī segea awähalea abosolo hamoi dögila asi gabiola säi. ²⁶ Amala Godemaadolahilä, elele ēi dëdëla salalahilä fofogolebe Madiasüe eidale besela galasebegi, abosolo gïdälasi amolibalä giwi e baala namiäia memelela ifosi.

2

Godeie Gesami digai

¹ Yu udia dolöie molö nülo segeyeo ēi Bëdigosi besela galasebegi, ili sulubadela mosö afädëgi gegedola sefolalo.* ² Amala gegedola sefolalebegi, fo geloiie goba gadoi aabela guula maalahilä, mosö ili fifigi sebea ami digala nobai. ³ Amala digala nobalahilä, nulo söale elile gadoi moge mogela ili sulubadela hido hidolama aliligisebe meli. ⁴ Amalahilä Eleloji Gesamia udia dolö amoli sulubadelama nobalahilä, ilia fii odoaie ado sälä besela gagalamäia Eleloji Gesamia sälasisi.

⁵ Yalusaleme ami Yu udia dolö Godeie mala nabelo sege föi sulubadelagi nefolalo amoli bobala asi ami sulo. ⁶ Udia dolö amolia goba amo nabalahilä, ili sulubadela gegedoi. Gegedoi amolia hido hidolae nabelebe, ilile ado sälö amo gadola säsebe amo nabalahilä, ili sulubadela fudugi. ⁷ Amo nabala, ili edefademalä fudugilahilä sähalea, Wae! Nilile ado sälä sähä dibego ilida Galili dolö madefa. ⁸ Ilia nilile ado elō elöi amo säsebe nihili nabasebeweda, abeahäladu. ⁹ Nili Badialage, Midialage, Elamatlage, nili Mesobodemia dolöge, Yudialage, Gabadosialage, Bödasalage, Esialage, ¹⁰ Filigalage, Bäfialoge, Isibilage, Libiae sege Salinimadilage, Olomola söři misi amolige, ¹¹ Yu udia dolöge, udia dolö odoaea Yuie mala gaula mogolo amolige, Gilidilage, Alebialage, nili sulubadela nefolalebewema, ilia nihilile ado adola, Godea hamoi edefade hamoi amoie sälä läsebegola säi. ¹² Ili fudugila asigi säösälahilä sähalea, Goda edodula sälä didigai. ¹³ Odoa nefolalo amolia gadiabola sähalea, Wani ödä gähe hamola negei amo edefadela naala gagaosebegola säi.

Fidaea Ado Mala Hedabi sälä i

¹⁴ Amala säi amo nabalahilä, Fida e abosolo gïdälasi amolibalä nowela nea ea ilima ado gelolafali sähalea, Yu dolö dilimage Yalusaleme nefolalebe dilimage, amo hamoi amo sälä idulä. Nie ado hedabola nabualo. ¹⁵ Dilia dolö gowe ili gagaosebela helësei amoda amai mademelë. Segeyo walioda, aso, yosemelë.* ¹⁶ Go hamose goda dafidi bea sälö Yoalea sälä negei amo gausiashamelë. Eada gomalä sälä negei.

¹⁷ Godea sähalea, Segeyo aligila wagamolö ga madese gaaluda, na nie Gesami udia dolö sulubadelama söga salimolömelë.

Dilile didiwi diefegelalia nie mala olelesa namolömelë. Amase, dilile malö malisä amoliage sosoäla awäla elö elöla bimolömelë. Amase, dolö asigi fädäi neeve amolia simasi-molömelë.

¹⁸ Segeyo amogimu nie hamoi hamolasilo udia dolö amolimage na nie Gesami söga salimolömelë. Ilia nie mala olelesa namolömelë.

¹⁹ Na muugi adogo hido elöi hamolasila naga foidaiage dolöea hamomolöi made gadoi hamolasimolömelë. Healege nulo söage höba buguge hamomolömelë.

* **2:1:** Segeyo edefade Bëdigosi amoie ēi elöda Sagaia Molö Hëhela Nelo Segeyo. Baagila Asi Segeyo molö nalalahilä segeyo nabüläsia bia baagilahilä Bëdigosi Segeyo besela galalo. * **2:15:** Yosemelëla säi amoie mida gomalä, Yu udia dolö amolia wani ödä yose made nülo.

20 Amase, Dafidilo Geloüe Segeyo Edefademalä besela galamolö amo, aso, made besela galala neëgi, esoge usila aubege bëlalahilä heale uii besela galamolömelë.

21 Amala hamosegi Dafidilo Geloima damula mosöla säsebe amolida damula aulo gaula namolömelëla Godea säila

Yoalea sääle negei amo Fidaea sää. Yoale 2.28-32

22 Fidaea sähalea, Isilale dolöla dili-e, ado sähago. Nabualo. Nasalese fii Yesuea geloi melëlo made gadoi hamolage, hidö elöi hamolage, dolöea hamomolöi made gadoi hamolage, Godea Yesum aligila dilibälä nea amala hamoi. Amala hamoi ameada e Godea odala iala hamoi amo hamomolö misi amo olei. Amoda dilia dawadigi nebego. ²³Dolö amoda gaula imolömelëla Godea dafidi daiala negei amo gadola hamomäia fisigisi. Dilia e baagomäia dolö nafade hamolo nefolalo amolia e i fügäigilä baala negemäia hamolası.

24 Baagoia e nafodomolö uli amea Godea baago amoie sää e fisigisimäia e nowela ifosi.

25 Debidiage ie helësëla sää amo gowe.

Na beahamelebe Dafidilo Geloi e nebalä ga madefalä namolö misi neeve meli.

Nafadea ne neala fologolasiloea, ne gelolasimolöie e nüe naabo dafädimadi ga made misi nea. ²⁶Amalee nüe isogi edefade obeägilö nobalahilä na obeägilö ado sää. Amase, nüe domalogi hamomolö amo hamomäia na beaha namolö. ²⁷Dia nüe gesami baagoi uguli mosöa ami digila made moholö. Die hamoi hamolasilo dihi memelela odai amo bauia ami made sügämolömelë. ²⁸Dia ne namolöie idi oleimelë. Dia nebalä namolöi nebegoeada ne obeägilö nobalahilä obeägilö namolöla

Debidia säimelëla sää.

Gë Udälo 16.8-11

29 Fidaea amala sälähilä sähalea, Nedoola dili-e, nilile müä Debidii, na diliema fädäla sähago. E baagoige bauige. Ebau amo nili mia wi walio dialea. ³⁰Dafidi eda bea sälö nebegi, Godea ema ado dofå gelola sää negesalea sähalea, Hobeaafalä die müä afädëa beaha aligilo gini filodaia samialamolömelëla sää negei amo Debidii hü dawadigi nelo. ³¹Godea Afädë Memelei amo baagolahilä nowela ifosimolö amoie Debidia bea sähalea, ie gesami uguli mosöa digila made moholö, ie domalo bauia ami sügämolö madela bea säänegei. ³²Amaimo, Yesu amoda Godea nowela ifosi. Amo nilia beaha maadei amo sää iahamelë. ³³Godea Yesu neala gauia adala fedalasila ie naabo dafädimadi ifosilahilä, Eleloï Gesami i. Eedoea Gesami imolömelëla dafidi sää negei amo i. Ea amo walio sääli amo dilia siia beala gëhea nabi amomelë. ³⁴⁻³⁵Debidii eda selesaia mosöa fedai made gaso, ea sää negesalea sähalea, Dafidilo Geloia nüe Dafidilo Geloima sähalea, Na die ado nii nefolalebe amoli die emoea emesala namiäia, dida nüe naabo dafädimadi awäla salea, beaha samialola säimelëla sää.

Gë Udälo 11.0.1

36 Fidaea amala sälähilä sähalea, Isilale udia dolö nefolalebe dili sulubadelaea hedabola helësëmalo. Yesu e dofå dilia i fügäigilä baala negei amoda Godea e Dafidilo Geloi namiäia age Afädë Memelei namiäia age ifosi amo hedabola helësëmalola Fidaea sää.

Udia dolö yafie asigi besula ödägi gei

37 Ado sää amo nabalahilä, ilile isogi awäla gäwilebe Fidala abosolo odoa amolima nabahalea, Nedoola dili-e, nilia abilia hamomolödula nabi. ³⁸Amala nabelebe Fidaea sää obégëselea, Dili asigi besula hidö hidöla Yesu Gelesoie eigi ödägi gemalo. Amala hamosegida, dilia nafade hamoi amo hëla digila diligili Eleloï Gesami imolömelë. ³⁹Godea imolömelëla sää negei amo gadola dilimage, diliçe malö amolimage, udia dolö wagadi made nefolalebe amoli sulubadelamage imolömelëla sää negei. Dafidilo Geloi Godea e neebea misiäia wemolö amoli sulubadelama imolömelëla sää negeilla Fidaea sää.

40 Fidaea ado geloi odoage häila nabulöi hamoi odoage ilima gelola sää iahalahilä sähalea, Udia dolö nafade memelela made sulubadela hamolo walio nefolalebe welia së molö amogi diliça nüloea fisäla awäla asigi besumalola sää. ⁴¹Ea amala sää amo hedabola häila nabi amoli ödägi gei. Segeyo amo gala udia dolö dausini ohodoa baai. ⁴²Abosolo dolö amolia mala olelei amo bëgëla hamola digi, Geleso sosogo odoabalä dila nea, molö gedola nadigi, Godema adola digi, amo sulubadela ilia gelola hamosamu nelo.

Geleso sosogo nea mala hedabi hamoi

43 Udia dolö sulubadela fudugila bedäi. Godea abosolo dolö amolima aligila hidö elöi hamolasila, dolöea hamomolöi made gadoi hamola nawei amogi. ⁴⁴Amase, asigi afädë negei nefolalo amolige afädëdi nelo. Hido hidölaie nelegei dilo amoda, ili sulubadelaie ua gadoi dilo. ⁴⁵Segege, nelegeige bidi nealahilä, mogela nelegei made amoligali ilo. ⁴⁶Amase, segeyo sulubadelagi ilida Godeie mosöämä gegedolahilä, hilile mosöa afufusa neada ilile iso asigi falagasei nea hiligila obeägilä molö gegedola naala, ⁴⁷Godeie ei gauia adaha neebe amo bealahilä, udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea obeägilä melëlo. Segeyo sulubadelagi Dafidilo Geloia odoa asigi afädë negei amolida neala baalasi.

3*Dolö emo nafadei afädë wahilasi*

¹ Segeyo afädégi eso digase gaalu, Fida Yonele Godeie mosöamadi asi. Deadi amo gadola ilia Godemä adosa aligilo negei. ² Amaimo, dolö afädë, ie emea neegela ägüsölo amo gala amo nafadei amo gadoi neegela ägüi, amo ilia sogobala gaula awäla Godeie mosö idı nogila digalo Aye Negei dibeä ami ifosisa aligilo. Segeyo sulubadelagi ea Godeie mosöa digasebe amolima muni ïmola sämäia ifosilo. ³ Fida Yonele Godeie mosöa nogila digasebe amo bealahilä ea elema sähalea, Alia ne muni ïmola säi. ⁴ Amala sälebegi Fida Yonelea ema siila nea Fidaea sähalea, Alima bimola säi. ⁵ Amala sälebegi e ïmolö gabula helësëla ea elema si. ⁶ Amala sisibegi Fidaea ema sähalea, Muni afädë gaui mademelë. Amai gaso, afädë gaui amo digali iähago. Nasalese fii Yesu Gelesöi eigi sähä, di nowela nawemola säi. ⁷ Amala sälähilä ie naabo dafädi amo nabelela gauia adalasibegi, ie emo fodolofali neala gelolası. ⁸ Nowela nila sadia adodogola asi. Amala awäla elebalä Godeie mosöa nogila digala, Godeie eï gauia adala amo gumu sesegegila nawesa nelo. ⁹ Udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea and Godeie eï gauia adala awäse amo bealahilä ¹⁰ ilia helësësalea, Godeie mosöa nogila digalo Aye Negei dibeä ami salea muni ïmola sähä filo amo gabula helësëi. Ema hamoi amo bealahilä ili hame galalaia fedala fudugi.

Fidaea Godeie mosöa Ado Mala Hedabi olelei

¹¹ Dolö amea Fida Yonelema gaula fëdöla nebegi, udia dolö nefolalo amoli fudugilahilä, Godeie mosö hadai dibeä ami baluluia mafui. Hadai amoda Solomonoie hadaila sälo. ¹² Fidaea udia dolö mafui amo bealahilä, ea ilima sähalea, Isilale dolö dili-e, amo hamoi amogi dili fudugilahilä alima sisila dibegoda edoie. Amai dilia helësësalea, alile geloijage Godeie malä mogola gaula neebeweage alia dolö gowe nowela ifosila helësëale. ¹³ Abalahamage Aisagage Yeebabage, nilile mäuge ilile Godea ie hamoi hamolasilo Yesuie eï ilibiamäia neala gauia adalasi. Dolö amo dilia dili sigi aligilo neebea sigi gaula asimelë. Bailadi neebea sigi awäsebegi, Bailadia and fisigäla fisiga gamolö hamosebegi, diliada ema baagi iala golala melimelë. ¹⁴ Dilia dolö hedabi mogoifalı hido elöi amoma baagi iala golala bealahilä, dolö nufidelö amo fisigämola säla didigai. ¹⁵ Udia dolögali Namolö Gaumäia İlo amoda baagomäia nufimelë. Amo baagolahilä Godea bauia amila neala nowela ifosi neebe amo alia siia melimelë. ¹⁶ Yesuie eigi asigi afädë negei amea Yesuie eia dolö dilia beala dawadigi amoma geloi i. Yesu hü alile asigi afädë negei neala nowelasimelë. Asigi afädë negei amea dili sulubadelaeä siigi and wahilasimolöi wahilasimelë.

¹⁷ Amai gabugi, nïe nedoolaa dili-e, dilia Yesuma hamoi amo fädäla helësëla made nea hamoila helësëa. Dilile sigi aligilo amoliage amala hamoila helësësamelë. ¹⁸ Amo gadola siibafalı Gode and bea sälo sulubadelä nefolalo amolima aligilahilä nea, ea Afädë Memelei amo së molömelëla bea säla negei amo gadola amala gausiala digai. ¹⁹ Amala hamoi gabugi asigi besula dilile nafade hamoi amo hämäia Godemadi namialo. ²⁰ Dilia amala hamosedä, dilile gesami gelolasimolöe Dafidilo Geloi and neebeala fu ïmolömelë. Amase, Afädë Memelei amo dillle namiäia dafidi odalasi Yesu amo dili neebea fisiga wemolömelë. ²¹ Siibafalı Godea bea sälo hile nafolai amolima aligila bea säla negei amo gadola, Godea sulubadelä bu elö gähe namolö segeyo diaala negei amo gadola gausiala digamäia Yesu and selesaia mosöa beaha nea. ²² Siiba Mosesea sähalea, Dafidilo Geloi Godea dilile didoomadila aligila afädë bea sälo ne gadoi dilile bea sälo memelela ifosimolömelë. Amala aligiseda, dilia ie ado nabala bëgëla awäla hamomalo. ²³ Ie ado nabalahilä made hamose dolö amolida Isilale udia dolö amolibalä made namiäia nufudala baagomolömelëla Mosesea säi. ²⁴ Amo gadola bea sälo sulubadelaea, Samuale neloa amila, bea säla negesalea segeyo waliowegi hamosebeweie bea säla negei. ²⁵ Dilida bea sälo amolile malöge, amase, Godea dilile mäuma asialo made ado elöi säla negei amoë malöge nebegi. Godea Abalahamama sähalea, Die mäuma aligila udia dolö fifii asi dibe amoli sulubadelä neala obeägilasimolömelëla säi. ²⁶ Amaimo, Godea Yesu and ie hamoi hamolasilo namiäia diligidalie fisiga wei. Fisiga wei amoë mida gowe. Dilida nafade hamosa neebea amila ea sigi gaula obëgëlahilä obeägilasimäia fisiga weimelëla Fidaea säla wagai.

4*Ilia Fida Yonele nafodoi*

¹ Elea udia dolöma säla iäha nebegi, gobela İlo dolö nefolalo amolige, Godeie mosö idihë aligilo amolile beaha aligilo amoge, Sadiusi nefolalo amolige ele neebea misi. ² Elea udia dolöma Yesu baagola nowei amea baagoi amoli nowela namolömelëla säla olelesebegi, ili mihaläla misi. ³ Ili maalahilä ilia ele gaula nafodolahilä amo gala gasisebegi, aiyo

gudimolölahilä galabaia mosöa negei. ⁴ Amaimo, elea säla i amo yafiea nabalahilä asigi afädë negei. Hä dolö asigi afädë negei amoli gedolada dausini bia.

⁵ Segeyo elö aligisebegi, ilile sigi aligilo amolige, dafidilo amolige, mala dawadigi amolige ili Yalusaleme gegedoi. ⁶ Gobela ilo Busa Edefade Anasage, Gaiafasage Yonege Alegisädage, gobela ilo Busa Edefadeie sosogo nefolalo amolige sulubadela gegedoi. ⁷ Ili gegedoi sebea ami ele ifosilahilä elema nabahalea, Alia hamoi amo edo geloia, nowëe éigila hamoila nabi. ⁸ Amala nabasebegi, Fidama Eleloï Gesami nobai nea ea ilima säla obégësalea, Udia dolöle sigi aligiloge dafidilola dili-e, ⁹ amai dilia walio alima mi nabi amoda alia dolö emo nafadei afädë ugila negei amoë nabi galëda, amai dilia helësësaleada, dolö emo nafadei amoda abeahäla hedabomolöi gabu. ¹⁰ Amai galëda, dili sulubadelaeage, amase, Isilale fii sulubadelaeage, mi fädäla helësëmolö dialea. Nasalese fii Yesu Gelesoë éia dolö wagadi nebegowe wahilasimolöi wahilasi amo dilihili beasebegomelë. Dilia Yesu Geleso i fügäigi baala negei amo Godea bauia amila nowelasi amoda amo.

¹¹ Igi amoda mosö olelo dilia hamomolöi made gabulahilä, memelela fisi amo geloi dafidilo dibeda

amomelë.

Gë Udälo 118.22

¹² Elöea damula moholöi made neamelë. Sege föi sulubadelagi neeve amola nili damula moholö udia dolögali ei elö made imelëla Fidaea säi.

¹³ Ilia beahamelebe Fida Yonelea gelolahilä bedäla made säsebe amo beala ele sugulu made hamoi, nelebo afädë oodo bealage made hamoi dolö nelo amo helësähilä ili fudugi. Fudugilahilä gaso, ilia helësësalea, ele Yesubalä neë melëlo amo helësëi.

¹⁴ Amala helësähilä ilia beahamelebe amo nafadei dafidi wahilasi amo elebalä neeve amo bealahilä, elema ado säla obégëmolöi made meli. ¹⁵ Amalebe ilia ele Galisolö mosöa amila segea oodola doadigila mosalai. Ele asibua hilido didiäla ¹⁶ sähalea, Nilia malö äudä amolema abilia hamomolödu. Elea dolöea hamomolöi made gadoi afädë gelola hamoi amoda udia dolö Yalusaleme nefolalebe amolia dawadigisa maadei. Elea amala made hamoila sämolö uli gabu. ¹⁷ Amaimo, säla daidolöe, niliä ele nufulöie sähaleada, elema ei go säla udia dolö odoama bu säla imabiola gelola sädäla säi. ¹⁸ Amala sälähilä ele welahilä ele maasebegi elema gelola sähalea, Alia Yesuei ei säla udia dolö odoama amala olelemabiola säla i. ¹⁹ Amala säsébegi, Fida Yonelea säla obégësalea, Godeie siigi, alia dilia säse go gadola nabala hamomolö amo dofeale ma, Godea säsébe amo gadola nabala hamomolö amo dofeale. Dilia memelemo. ²⁰ Amai gaso, alia meli amoge nabi amoge sämolö amo, made sämolö ulimelëla säi. ²¹ Amala sälähilä ilia elema säi amo gadola bu elö ele nufulöie ado gelolafalä säla iahilä ele nufulöi fu made beasebegi fisigäla fisiga gai. Fisigäi amoë mida, udia dolö nefolalebe amoli sulubadelaea Godea hamoi amoë ie ei gauia adaha neeve amo helësähilä amai. ²² Dolöea hamomolöi made gadoi hamola dolö wahilasi amo eda gäheo i nabülasi biyidja baagi nelö.

Ilia Godema adosalea ie ado mala olelemolöie geloi imalola säi

²³ Fisigäsebegi Fida Yonele helele sosogo neeba obégëlahilä, gobela ilo busa amoliage dafidilo amoliage elema ado säi amo elea ilima säla iaha maadei. ²⁴ Säla i amo nabaha maadelahilä, ili sulubadelaea hame afädë negela Godema adosalea, Dafidilo Geloi-e, muge naga föige ödä duhuluge nelebo sulubadela amoligi dibe neeve sebe amoge dia hamosa maadei. ²⁵ Siiba nilile mäu Debidi, die hamoi hamolasilo amoma aligila Eleloï Gesamia ado säi amo gowe.

Edöe udia dolö fii odoa ilia edefademalä mihalähamu nea.

Edöe udia dolö amolia nali ado afädë negesamu nea.

²⁶ Sege sulubadelaebe beaha aligilo gini nefolalo amolia nudumolöie daiala nefolalo.

Sigi aligilo amolia gegedolahilä Dafidilo Geloi amoge ie Afädë Memelei amoge daia sasagalalä neala golila

Gë Udälo 2.1,2

²⁷ Amo gadola Heledoeage Bödiasa Bailadiage elebalä udia dolö fii odoaeage Yu udia dolöeage dofä gaamu gowegi die hamoi hamolasilo hedabifali Yesu, dia memelei amo, daia sasagalalä neala golimolöie gegedoi. ²⁸ Ilia amala hamoi amoda dafidi die geloiaje asigiaje daiala negei amo gadola gausiala digai. ²⁹ Amaimo, Dafidilo Geloi-e, ilia nili nufulöie ado gelola säha nelo amo dia walio asigimalo. Die hamoi hamolasilo niliä bedäla made gelola nea die ado mala säla olelemolöie geloi imalo. ³⁰ Amo gala olio dibe amo wahilasimolöie, die hamoi hamolasilo hedabifali Yesuei éia dolöea hamomolöi made gadoi hamolasimolöie hido elöi hamolasimolöie, die naabo mogodigimalola säla adoi.

³¹ Godema adola wagai amole mosö ili gedola sefolalo amo fogola Eleloï Gesamia ilima nobasebegi, ilia Godeie ado mala bedäla made gelola säla iaha nelö.

Udia dolö sulubadelaea odoa ugila negei

³² Udia dolö Yesuma asigi afädë negei nefolalo amoli sulubadelaea hame afädë negela asigi afädë negela nelo. Amala negela neada afädëa ie nelegei dibe amo bealahilä goweda niemelëla sälo made, hido hïdoläe nelegei dilo amoda ili sulubadelaea ua gadoi dilo. ³³ Abosolo dolö amolia gelola nea Dafidilo Geloï Yesu baagolahilä nowela neala gelola säla olelesa nelo. Godea ili sulubadelama edefademalä obeägilasihilä hedabola ugila negesa nelo. ³⁴ Ili sosogo nefolalo amoligida nelebo afädë ufoida made. Ille sosogo odoaea segege mosöge munia bidi nealahilä ³⁵ abosolo dolö amoligali ilo. Amala ialahilä abosolo dolö amoliada udia dolö odoa ufola adi nefolalebe amoligali mogela ilomelë.

³⁶ Amo gadola dolö afädë nelo amoie éida Yosebe. Ie éi elö abosolo dolö amolia negeida Banabasa. (Banabasa amoda ado gowe gadoi. Iso asigi neala gelolasilo dolöla säla éi negei.) Banabasada Ilibai sosogo nelo. Eda ödä södölogi Saibulusi fii. ³⁷ Amea ie sege afädë dolö elöma muni nii amoda gaula maala abosolo dolö amoligali i.

5

Ananaiasa Safailalea hamoi

¹ Amala hamolo amo gadola dolö afädë Ananaiasa ie udia Safailalea elele sege dilo amogi dolö afädëma bidi nii. ² Muni bidi nii amo Ananaiasaea mogela odoa hile negesi. Ie udiaeage amo dawadigi sulo. Amalahilä Ananaiasaea muni odoa amo gaula awäla abosolo dolö amolima i. ³ Iasebegi Fidaea Ananaiasamaa sähalea, Dia Eleloï Gesamima wäfälä sämölöe mugabe Saidani die isogi nobamäia fu igo edoie. Dia die segeie bidi nii muni amogi odoa dihile negei gabu. ⁴ Sege bidi made nealada dihile dilo madele. Bidi nealahiläda bidi nii amoge dihile madele. Die isogi amala hamomolö helësei amoda edoie. Dia wäfälä sái amoda dolöma made, Godema säimelelä sái. ⁵ Fidaea sái amo nabala Ananaiasa ulula digala hame doala asi. Amala hamoimelëla sái amo nabelo amoli sulubadelaea edefademalä bedäi. ⁶ Amala hamosebegi, malisääbaa goi amo faguloea usulala gaula awäla bausi.

⁷ Aoa ohodooa baagibua egoama hamoi amo helëselä made idia amo misi.* ⁸ Amala maasebegi Fidaea ema nabahalea, Nema sämo. Alia sege muni nii amoda hámä wäla niilela nabi. Amala nabasebegi, ea säla obégësalea, Ä. Alia muni nii amoda hámä go wälamelëla sái. ⁹ Amala sásäbegi, Fidaea ema sähalea, Diage diguaeage ali haligilaea Dafidilo Geloïe Gesamia abilia hamosebelela bimolöe fedogola meli amoda edoie. Digua baulo amolia dige gaula moholöe mumusogi digamolöe mosö idiliba maaha neamelëla sái. ¹⁰ Amala sái amole fodolofali Fidaie emo mia ulula digala hame doala asi. Amala hame doala asi amole malisää amolia maala e baagoi dice amo bealahilä ilia ie domalo segea gaula awälahilä egoa bauia amimü bausi. ¹¹ Udia dolö Geleso sosogo nefolalo amolia edefademalä bedäla didigai. Amala hamoimelëla sái amo nabelo sulubadelaeage amai.

Dolöea hamomolöi made gadoi hamoi

¹² Udia dolöbalä nea abosolo amolia dolöea hamomolöi made gadoige hido elöige yafie hamosa nelo. Amoli sulubadelaea hame afädë negela Solomonoie hadai dibe aamimu gegedosa aligilo. ¹³ Ili gegedosebea amida udia dolö odoa nefolalo amolida ilibälä bedälo. Amala bedäi nea gaso, ili beahaleada ilile éi gauia adaha aligilo nelo. ¹⁴ Amalo gaso, udia dolö yafie nefolalo amolia Dafidilo Geloima asigi afädë negesa maadelahilä Geleso sosogo nefolalo amolibälä baai. ¹⁵ Amalebe olio difolalo amoli gaula mafula idifa Fida awärido fëo fösisila nidila negela digi, dafudaia gaula maala nidila negela digi. Amoie mida, ilia helësesaleada, Fida e maasegi, ie ausuluboea olio difolalebe amoli dabemäia amai. ¹⁶ Sege odoa Yalusaleme ga madela dibeamadi amodila udia dolö yafiea olio difolalo amolige mugabe fedai difolalo amolige gaula gegedosebegi, sulubadela neala hedabola wahila digisa maadei.

Sellesia fia abosolo dolö fisigäi

¹⁷ Amala hamosebegi, gobela ilo Busa Edefade nelo ameage, amase, ebalä aligilo Sadiusi sosogo dolö amoliage naabo gëi. ¹⁸ Amala helëselähilä ilia abosolo dolö amoli neala nafodolahilä gaula awäla galabaia mosöa negesi. ¹⁹ Amala negesi dibegi gasigi Dafidilo Geloïe selesia fia afädëa galabaia mosö idi gai amo doga negesilahilä, ili sigi gaula segea doadigila fedalahilä ²⁰ ilima sähalea, Dili afialahilä Godeie mosöa nea namolö gähe goweie mala sulubadela udia dolöma olelemalola säla i. ²¹ Amala sái amo nabala abosolo dolö amoli yosefali Godeie mosöa ami awälahilä udia dolöma mala olelesa nelo.

Gobela ilo Busa Edefade nelo amoge ebalä aligilo nefolalo amolige maalahilä ilia ado sämölö Yu udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo Galisölö amoli gegedomalai. Gegedolahilä ilia sähalea, Galabaia mosöa amila dolö amoli sigi misiäiala säla imolö mosalola sái. ²² Amala

* 5:7: Molö giasi deala molöi gadoi baagibua.

säsebegi, idihë aligilo amolia galabaia mosöa awälahilä beahamelebe, dolö amoli maade beala Galisölö dolö amolima säla ïmolö obëgëi.²³ Obëgëlahilä ilima sähalea, Nilia galabaia mosö idi fëdöla gai amoge idihë aligilo idi gasia nefolalebe amolige melimelë. Bealahilä nilia idi gai amo dogala beahamelebe ami dolö afädë sebege made melimelëla säla ï.²⁴ Amala säla iäsebe amo nabalalahilä, Godeie mosö idihë aligiloie beaha aligilo ameage gobela ilo busa amolaliage goea edo besela galamolöda helësëla asigia sñosäosa dilo.²⁵ Ilia amala asigi sñosäosa dibegi dolö afädë maalahilä ilima sähalea, Nabuo. Dolö dilia galabaia mosöa negei amoliada Godeie mosöa udia dolöma mala olelesa nefolaleamelëla säla ï.²⁶ Amala säla ï amo nabalalahilä, idihë aligiloie beaha aligilo amola, idihë aligilo amolali awälahilä ili sigi obëgëi. Udia dolö nefolalebe amolia ili igia nufideloea bedälahilä, ilia ilima nelebo afädë made hamola, geleä awäla sigi obëgëi.

Abosolo ilia bedäla made ado säi

²⁷ Ili sigi obëgëlahilä Galisölö dolö sefolalebea ami ifosi. Ifosilebe gobela ilo Busa Edefade arnea ilima sähalea,²⁸ Nilia dofä dolö amoë ëi säla olelemabiola gelola säla ï. Amai gaso, nabuo. Mala amomu Yalusaleme udia dolöma säla iäsebegi ilia dilile ado nabaha maadei gabio. Amase, dolö baagoi amoge diliada nilia nufila sämölöi nebegola säi.²⁹ Amala säsebegi, Fidala abosolo odoa amola ilia säla obëgësalea, Nilia dolöea säse amo gadola made, Godea säse amo gadola hamomolöi galea.³⁰ Dilia Yesu baagomäia iigi baala negei amoda nilile müüie Gode neebe amea e nowela ifosimelë.³¹ Eda Dafidiloge Damula Auloge namääia Godea e gauia adala ie naabo dafädimadi ifosi. Godea amala hamoi amoë mida gowe, Isilale udia dolö asigi besumäiage nafade hamoi amo hëla fisimäiage fu ïmolöie amala hamoi.³² Nililage Eleloï Gesami Godea ie mala hamolo nefolalebe amolima ilo ameage amala hamoi amo dawadigila siia bealahilä säla ulufadigisa aligilo nili nefolalebewemelëla säla ï.

Gamelielea Galisölöma ado säi

³³ Galisölö dolö amolia ilia säi amo nabalalahilä eedefademalä habobala abosolo amoli baagomäia nufulöla helësëi.³⁴ Amala helësëa dibegi, Galisölö dolö sefolalebea amoligi afädë nowei. Eda Felesi dolö, eada mala säla negei amo olelelo. Ie ëi Gameliele. Udia dolö nefolalo sulubadelaea ëi sälo neala sälo nelo. Arnea sähalea, Dolö go ilo oodola segea namolö mosalamola säi.³⁵ Amala sälähilä Galisölö dolö amolima sähalea, Isilale dolöla dili-e, dilia dolö go ilima nelebo afädë hamomolö helësëa galëda, dafididale fädäla helësämalo.³⁶ Aso, sedade nelola made, Deyudasa e maalahilä ea sähalea, Neda dolö ëi sälomelëla säsebegi, udia dolö hädali biyidia gadoia e bëgëla afiai. Amai gaso, e baagomäia nufudasebegi e bëgëla aulo amoli dusudasisealea mala olelei amo hogosa helei.³⁷ Amase, hobeala gamanea udia dolöe ëi dëdëselo amo gala, Galili fii afädë, ie ëida Yudasa, misi. Maalahilä ie adoea udia dolö yafie neaha maadesebegi, egee baagomäia nufudasebegi, e bëgëla aulo amoli sulubadela dusudasisealea maadei.³⁸ Amaimo, walio na dilima sähä, dolö go ilima afädë hamola made hä guilasimalo. Ilia daiai amoge hamoi amoge hili döféläla hamosa galëda, amoda hogosa helemolämelë.³⁹ Ma, Godea hamomäia daiai hamosa galëda, dilia haimolö ulimelë. Dilia Godebalä ado neloeamelëla Gamelielea säi. Amala sälebegi Galisölö dolö amolia Gamelielea säi amo gadola hamodeläla helësëi.

⁴⁰ Amala helësähilä, ilia abosolo amoli welahilä mofiasbegi, ili fëgämalai. Fëgälahilä Yesuë ëi säla bu elöda olelemabiola sälähilä ili fisigäi.⁴¹ Amalebe ili Galisölö neebea amila obeägilä segea doadigila asi. Obeägilä asi amoë mida gowe, Yesuë ëigi hewai amo Godea dofeara helësëi amogi.⁴² Amalahilä segeyo sulubadelagi Godeie mosöa amige udia dolö mosöa amige Ado Mala Hedabi olelesalea, Godea Afädë Memelela ifosi amoda Yesu neamelëla fisila made, säla iahamu nelo.

6

Abosolo ili ugila negämäia ilia dolö gifalädaläla memelei

¹ Segeyo amo gaaluda, Yesu bëgëla aulo malei maala baahamu nelo. Giligi ado sälo amolia Alamege ado sälo amolibälä gëgësalea sähalea, Dilia segeyo sulubadelagi mogela ilo amogida nilile udia didalo sebe amoligali made ilomelëla säla gëgëi.² Amala gëgësebegi abosolo giwilasi amolia Yesu bëgëla aulo odoa amoli sulubadela gegedomalolahilä ilima sähalea, Nilia Godeie ado amo fisilahilä molö mogemolö amo dofeara made gabumelë.³ Amai gabugi, nedoola, dilia dili nebegogi dolö gifalädaläla mogoi neala sälo, Godeie Gesami nobai, hedabola dawadigi, amomu memelemaleo. Memelelahilä, hamoi amo ilia sigi namääia ifosidelä.⁴ Amalahiläda, niliamu Godema adosaa namolö amoge udia dolöma Godeie ado mala säla ïmolö amoge hamosamu namolämelëla säi.⁵ Amolia säi amo udia dolöea nabalalahilä sulubadelaea dofeara gabula säi. Amalahilä, ilia Sidibeni memelei. Sidibeni eda asigi afädë negelähilä gelola nea Eleloï Gesamige ema nobai nelo. Amase, Filibige,

Bologolusage, Niganologe, Dimonoge, Bamenasage, Nigolasage ili memelei. Nigolasa eda Ädiago fii. Eda Yu fii made gaso, dafidi Yu udia dolöie mala neala gaulahilä ilibalä dila nelo. ⁶ Dolö memelei amoli abosolo ili neebea sigi maala ifosisebegi, Godema adolasila ilia ilima naabo negesi.

⁷ Amala hamolahilä Godeie ado mala säla daidoi. Yalusaleme ami Yesu bëgëla aulo udia dolö yafie, sämolö asusugai awäla baai. Gobela ilo dolö yafieage Yesüie mala gaula mogola asigi afädë negezi.

Yu ilia Sidibenibalä gudi

⁸ Godeie ugila negeloge geloige Sidibenima nobalasisebegi, e udia dolöbalä nea hüd elöige dolöea hamomolöi made gadoige gelola hamosa nelo. ⁹ Amala hamosebegi, dolö odoaea Sidibenibalä gégësa nelo. Yu udia dolö amolile gedolo mosö afädë amoëë éida Fisisgäi Amoli Dilo Mosöla sälö amoligi nelo. Dolö amolida Salinialage Alegisädalialage misi. Ilibalä odoage Silisiaala Esialage misi amoli sulubadelaea Sidibenibalä gégësa nelo. ¹⁰ Gégësalea Eleloï Gesamia Sidibeni hedabola dawadigilasi amea ilia ado säi amea e aulo dabemolöi made nelo. ¹¹ Ilile adoea aulo dabemolöi made bealahilä, geleä hado musügä awälahilä dolö odoama sähalea, Sidibenia Mosesele Godele gagadela säse nabimelëla sämalola säi. ¹² Amala säi amogi udia dolö nefolalo amoliage, dolö dafidilä nefolalo amoliage, mala dawadigi nefolalo amoliage hababola mihalälahilä, ilia Sidibeni sigi gaula Galisölö dolö neebea ami asi. ¹³ Amalahilä, ema ilia wäfälä babala säsäla sämäia dolö odoa sigi maalahilä amolia sähalea, Dolö neebe egoweada sege Godea hile nafolai goge, Ado säla negei dibe amoge gagadesamu nelomelë.* ¹⁴ Eada gomalä säimelë. Nasalese fii Yesuea mosö go haila fisila, mala Mosesea säla negei amo nalaba maaha nelo nilä nabaha neebewege neala bedefamolömelä säi amo nilä nabimelëla säi. ¹⁵ Amo säi amo nabalahilä, Galisölö dolö sefolalo amolia Sidibenië odagi siila beahamelebe, selesaia fiüe odagi gadoi neebe meli.

7

Sidibenia Galisölö dolö amolima ado säi

¹ Amaimo, gobela ilo Busa Edefade nelo amea Sidibenima nabahalea, Ilia ado säsebego dofä säsebelela nabi. ² Amala nabelebe Sidibenia säla obëgësalea, Naado nedoola dili-e, ado sähago. Nabualo. Nilile naua mäu Abalahama e Halana made awäla Mesobodemia nebegi, Gode yo digalo hüd elöi amo Abalahama neebea maala besela galai. ³ Maalahilä ea ema sähalea, Die segege sosogoge digila sege na olese amogi mosalola säi. ⁴ Amala säi amo nabalahilä, e Galadia sege digila Halana namolö asi. ïe eedo baagolahilä, sege walio dili neebea ami namiäia e Godea namolö mosalola säi. ⁵ Amo gala ema sege fufu afädë nefola made ï. Sege afädë emo afädë emesamolöige dofä made ï. Amai gaso, Godea sege amogi dige die diaua mäu ilige dili namiäia imolömelëla Godea Abalahama e malö maade nebegi säla negei. ⁶ Godea gomalä säi. Die diaua mäu amoli elöie segea namolömelë. Ami gäheo i hädäli biyidia galabaia hamoi gadoi hamolasisa neebe amo gaaluda, dolö elöea ili neala sëlasimolömelë. ⁷ Amamolö gaso, ili galabaia hamoi gadoi hamomäia hamolasilo fii amolibälä na gudimolömelë. Gudilahilä ili sege amo digila awälahilä, sege wegi nea nie ëi gauia adamolömelëla Godea säi. ⁸ Amase, Godea asialo made ado elöi säla negei amoëë ea nofe negela Abalahamama gafodo damulasilo mala negei. Amala negei amo gadola Aisaga emea e ägülebeda segeyo gödögi Abalahamaea Aisagaie gafodo damulasi. Hobeala Aisagaie malö Yeigabamage amai. Amalahilä Yeigabaie malö nilile mäu giwilasi amolimage amai.

⁹ Nilile mäu gidäläsi amolia giwi afädë Yosebema naabo gélahilä, eda Isibi segea galabaia hamoi gadoi hamolasilo namiäia odoama muni imolahilä muni nii. Isibi segea sigi asi gasoda, Godea e sigi nea ¹⁰ yöi elö elöla sulubadela dibea amila e damula awäla ugila negei. Isibi sege beaha aligilo Gini Felauë siigi, Godea Yosebegali hedabola dawadigilasiloge mala hedabi hamolasimäiäge ï. Amo bealahilä, Isibi udia dolöge, amase, ie mosö sulubadelage sigi namiäia Yosebe memelela ifosi.

¹¹ Amalahilä Isibi sege sulubadelagige Gainana sege sulubadelagige sidë i maasebegi, udia dolö edefade yösa nefolalo, nilile mäu ilia molö abidi galea walebelela hogoi gaso, afädë made beagolei. ¹² Aso, molö made nebegi, Isibi segea molö galeamelëla säi amo nabalahilä, Yeigabaea nilile mäu nelo amolima degabo mi gäwila afiamola sälähilä ili fisiga gai. ¹³ Amalahilä bu elö awäsebegi Yosebea ie edoolalima, neda Yosebemelëla ulufadigila säla ï. Amala sälähilä nebegi, Felauëa Yosebe sosogo amoge dawadigi. ¹⁴ Amalahilä, Yosebea ie eedo Yeigabala e sosogola Isibi misialola säsi. E sosogo gegedolada nabülasi gifalädaliae odoai bia. ¹⁵ Misialola säsi amo nabala Yeigaba Isibi digala nebegi, hobeala e baagoi. Amalahilä nilile mäu amolalige baagosebegi, ¹⁶ ilile domalo amo Segeme segea

* **6:13:** Sege Godea hile nafolaila säi amoda Godeie mosö amoëë sähalea säi.

gaula obégélahilä, sege dafidi Abalahamaea Segeme ami Hamolöie malöma baulo sege bidia niia ami bauí.

¹⁷ Godea Abalahamama ado säla negei amo gausiala digamolö fu ga madesalea, Isilale udia dolö Isibi nefolalo amoli sosogo malei bäula besela galai. ¹⁸ Malei amala nebegi, hobeala beaha aligilo gini elö amea Yosebe made dawa nea, Isibi udia dolö sigi nelo. ¹⁹ Gini amea nili sosogo amoli dahila nealalahilä, nilile müä sëlasila, ilile malö dubo baagomäia segea sadia gamalai. ²⁰ Amo gaalu, Mosesei emea e ägüla misi, malö amoda Godei siigi hedabifali. Aube ohodoo eedo hii mosöa ami sigi nelo. ²¹ Amalahilä e segea negei dibegi, Felauïe idiwia neala gaula awälahilä, hüle malö folo wäla fosa nelo. ²² Amala fosololahilä ilia Isibii dawadigilo amo sulubadela Mosesema olelei. Amasebegi ea ado adomolö amoge mala hamomolö amoge dolö geloi edefade nelo.

²³ Mosese e gäheo i nabüla siiyidia baagilahilä ie edoo Isilaleie malö amoli neebea söfö moholö dialeala helësëi. ²⁴ Awälahilä ea beahamelebe Isibi dolö afädëa Isilale dolö afädë nufudaha neebe meli. Amalebe Mosesea Isilale dolö amo damula awäla Isibi dolö amo hii asiala hamoi amoë hii e bidigi nufudala baagoi. ²⁵ Mosesea helësëaleada, ie edoo amolia Godea Mosesei naaboea ili fisigämölo gabula helësëa dialeala helësëi. Gasoda, iliada amala made helësëi nefolalo. ²⁶ Amo aiyo amogi Mosese besela galala beahamelebe Isilale dolö äudä nudusa neebe bealahilä, ele neala aealasidelälahilä elema sähalea, Malö äudä-o, didoo madele. Halimu edogi nudusala nabi. ²⁷ Amala sälebe, mi hamola nudulo amea Mosese bobala sadia galahilä ema nabahalea, Di nilile sigi aligilo namiäiage, gudi mogelo namiäiage di nowëa memeleso. ²⁸ Aiyo dia Isibi dolö nufudadigi amo gadola nege nufudadigidä misi nealeala nabi. ²⁹ Amala säi amo nabalahilä Mosese e Midiana segea fisäla awäla nelo. Ami nea ie dolö malö äudä sogobai.

³⁰ Ami gäheo i nabüla siiyidia baagilahilä, Mosese e sege nafade udia dolö aligilo made sege Sainai bi ga made neebea ami nebegi, i holöfali afädëgi nulo söagila selesaia fii afädë Mosesea bimäia ulufadigila nelo. ³¹ Amala hamosebe amo beala Mosese e fudugilahilä ga madela hedabola fädäla bimolö awäha nebegi, Dafidilo Geloüe ado nabi. ³² Dafidilo Geloia sähalea, Neda die diado amolile Gode neawe, Abalahamaëge, Aisagaëge, Yeigabaëge ilile Gode neawemeläla säi. Amala säsebegi, Mosese e edefademalä fudugila emo gigisëlahilä bimolö bedäla nelo. ³³ Bedäla nebegi Dafidilo Geloia ema sähalea, Sege di nebegoda na nihile nafolai sege amea dia emo usililo salugai go gimo. ³⁴ Nie udia dolö Isibi nefolalebe amolima ilia edefademalä neala sëlasisebe amo siia melimelë. Ili dudumigila düisa dibe amo nabalahilä, na ili damula awäla sigi obégémolöie digai neawe. Amai gabugi, hä misië, na di Isibi mosalahagomeläla säi.

³⁵ Dafidi Mosese ema ilia habobalahilä ema säla obégësaleada, Di nilile sigi aligilo namiäiage, gudi mogelo namiäiage di nowëa memelesiola säi amoda Mosese amoma säi gasoda, selesaia fii afädë i holöfalgila ulufadigi amoë naaboea dolö amea ili sigi namiäiage damula mosäiäige Godea e fisiga galasimelë. ³⁶ Dolö amea Isibi segea neage, öðä duhulu ërida Heale Uii dibeä ame neage, gäheo i nabüla siiyidia sege nafadeia ami neage, hido elölige dolöea hamomolöi made gadoige hamola ili sigi asi. ³⁷ Mosese amea Isilaleie malöma sähaleada, Godea dilile diidoomadila aligila afädë bea sälo ne gadoi dilile bea sälo memelela ifosimolömeläla säi. ³⁸ Mosese amoda selesaia fii afädëa Sainai bia amila ema ado säla iasalo amo gala sege nafadegi gegedolo amolibalä nelo. Nilile naado amolibaläge nelo. Ado diamolöi diamolö amo nilima säla imäia ema i.

³⁹ Amaimo, nilile naado amolia ea ado säi amo gadola hamomolö habobalahilä, e bobala sadia gala ilile asigida Isibi obégësa nelo. ⁴⁰ Amala asigila nea ilia Alonoma sähalea, Niligali gode odoa naaboea hamomalo, iliadale nili sigi mosäia. Mosese amea nili Isibilahilä segea moholöi sigi nelo amoma edo gadoi besela gailaudu nilia dawa madela säi. ⁴¹ Amala säsolo amo gala ilia sugua afädë gao emalö gadoi naaboea hamalahilä wäfali gode amoma sugua gadoi elö elöla nufudala göa nelegela i. Nilia naaboea hedabi hamoi gabula helësëlahilä ilia edefademalä obeägisa nelo. ⁴² Amala hamolebe Godea ili baagi iala ilia mu ilibia gasumilima göa nelegemäia fisigisi. Amo gadola bea säloë bebagi dëdëla negei amo gowe.

Isilale fii dili-e, gäheo i nabüla siiyidia sege nafadegi nea sugua gadoi nufudala göa negela negali iledu.

⁴³ Amaimo, Molegeië balai mosö dilia gaula asi. Amase, dilile gode Lëfanaë gasumilli gadoige, dilia göa nelegemolöie naaboea hamoi amo dilia gaula asi. Dilia amala hamoi amea na dili Babilono holöbö baagia gala bobala mosäia fisiga gamolömeläla dëdëla negei dialela.

Amosi 5.25-27

⁴⁴ Gode ilibalä neebe amoë helësëla balai mosö amo nilile naadolalibalä sege nafadeia ami nelo. Mosö amoda Godea Mosesema gowe gadoi hamomalola säla olei amo gadola ilia hamoi. ⁴⁵ Hobealada nilile naado amolia ilile eedo bedefala balai mosö amo gaula Yasuabalä asi. Yasuabalä awäha nea Godea udia dolö fii odoa nefolalo amoli nesila digila

sege amo iligali bedefala aligi awäha neada balai mosö amo gaula awäha nelo. Amalahilä balai mosö amo nebegimu beaha aligilo Gini Debidi besela galai.⁴⁶ Godea ema obeägisebegi ea Godema nabahalea, Na mosö afädë Yeigaba fii amolile ulimolöda dofealela nabi.*⁴⁷ Amala nabi gaso, Solomonoea Godeie mosö uli.

⁴⁸ Amai gaso, Ilibia Edefade neebe ameada mosö naaboea uligida aligilo made nea. Bea sälöea säi amo gadola,

⁴⁹ Dafidilo Geloia sähalea, Muda näi beaha aligimolöe filo dialeamelë. Amase, naga föida näi emoea emesaia idala filo dialeamelë. Dilia ne namolöda mosö abodo gadoi olasimolö. Amase, ne hele fimolöe fuda abidi dialea.

⁵⁰ Nelebo dibe goda sulubadela näi naaboea hamoi madeleta säila
säla dëdëla negei dialeala säi.

Aisaea 66.1,2

⁵¹ Aso, Sidibenia ilima sähamu nea sähalea, Dilile iso asigi geloifalä nebego, bobaage gëheage asigi afädë made negei amo wälesi nebego. Elelo Gesamima habobahamu nebego. Dilida dilile diado amoli nelo amo gadoimu nebego.⁵² Bea sälö nefolalo amoligi afädë dilile diado amolia neala made sësa neloda nowë. Siiba dolö mogoifalä moholömeläla säla digi amolige ilia baagomäia nufudadigisa nelo. Amase, walio dilia dolö amo hololölahilä baagomäia nufimelë.⁵³ Diligali Ado säla negei amo selesaia dolöma aulo negela i amo dilia gaula nea, amo made hamolo nebego dilia amaila Sidibenia säi.

Ilia Sidibeni igia nufudala baagöi

⁵⁴ Sidibenia ado säi amo nabalahilä, ilia edefade mihaläla ema bese ali nalëgëi. ⁵⁵ Amasebegi, Sidibeni ema Elelo Gesami nobala nea, ea selesaia mosöa sida adogola nea beahamelebe, Godeie yo digalo hido elöi amoge, Yesu e Godeie naabo dafädimadi neebe amoge meli.⁵⁶ Sila nea sähalea, Bimo. Selesaia mosö doga negei dibe amoge Dolöie Malö amo Godeie naabo dafädimadi neebe amoge beahameläla säi.⁵⁷ Amala säi amo nabala, ilia gelola hoala digila naaboea ilile gëhe galahilä, e neebaa gaalu fadolofalä nawela awäla⁵⁸ e gaula gaamu yala baagia sadia galahilä, e baagomäia igia nufudaha nelo. Dolö dafidi ema babala sälö amolia ilile fragulo sedade daina salugai amo gilahilä, malisä afädëe emo mia nidila negei. Malisä amoie éida Solo.⁵⁹ Ilia Sidibeni e igia nufudaha nebegi, ea Godema adosalea, Dafidilo Geloj Yesu-o, dia näi gesami nea nimola säi.⁶⁰ Amala sälähilä, emo gumu sasagala salea, gelolafalä sähalea, Dafidilo Geloj-e, ilia nafade hamosebe goweieda ili sé imabiola sälähilä, Sidibeni e süwia dilo wäla adi.

8

¹ Sidibeni nufudadigi amogi Soloea ie siigi dofea hamoila helësëi.

Soloea Godea udia dolö wela ifosi nefolalo amoli neala sëlasisa nelo

Segeyo amo gaala, Sidibeni nufudalahilä, Godea Yalusaleme udia dolö wela ifosi nefolalo amoli mi gäwila edefademalä gelola neala sëlasisa nelo. Amalebe ili sulubadela fisäla awäla Yudia segeamadige Samelia segeamadige dusudasila afiaha maadei. Abosolo ilimu Yalusaleme ami nelo.² Dolö odoa Godeie mala nabelo nefolalo amolia edefademalä didigaola Sidibeniie domalo bausi.³ Amalahilä Soloea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli nufudala ialalesa nelo. Amala hamosa nea mosö neebe amo sulubadelagi awälahilä, udiage dolöge gaula dusugaia awäla galabaia negesa nelo.

Samelia segea Ado Mala Hedabi säla i

⁴ Udia dolö fisäla dusudasila afiai amolia sege ili afiaido amo sulubadelagi Ado Mala Hedabi säla iia afiai.⁵ Amala afialahilä, Filibi Sameliaie gaamu afädë dibeä ami awälahilä, ea ilima sähalea, Godea Afädë Memelei amo hä misi neameläla säla iäha nelo.⁶ Fibilia ado säla i amo udia dolö gegedoi amolia hedabola nabalahilä, ea dolöea hamomolöi made gadoi hamola digisebe amo beala ili sulubadelaea ea ado säsebe amo nabaha nelo.⁷ Amaha nea, udia dolö yafiema mugabe fedai nefolalo amoli nesila digisebegi üalala gäwila doadigila awäla digi, amase, dolö emo nafadeige, dolö fii siige yafie wahila digisa maadei.⁸ Amala hamosebegi, gaamugi ami fii udia dolö amolia edefade obeägisa nelo.

⁹ Gaamugi ami dolö afädë ie éi Saimono sulo. Dafidida ea golë hamosa nelo. Samelia fii udia dolö fudugimäia elö elöla hamosa nelo. Ea hümu sähaleada, Neda éi sälö edefademeläla sälö.¹⁰ Amase, dolö odoa éi sälöge, memasage sulubadelaea Saimonoie ado nabaha aligilo. Amoli sulubadelaea sähaleada, Godeie geloi amo ilia Edefadelä sälö amoda amola sälö.¹¹ Saimoneoa segeyo yafiegi golë hamosa nelo amogi ili neala fudugilasilo amea ilia ea säsebe amo nabaha nelo.¹² Amai gaso, Filibia ilima Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoiege Yesu Gelesoie eige Ado Mala Hedabi säla iäsebegi, uidiaeage dolöge, asigi afädë

* **7:46:** Mosö amoda Yeigaba fii (Isilale udia dolö) Godegali nelebo odala iala ie éi gauia adamolöe gobela ilo mosö.

negesebegi, ödägi gei.¹³ Amase, Saimono eege asigi afädë negesebegi ödägi gei. Amalahilä e Filibibalä nawesa nea, dolöea hamomolöi made gadoige, geloi melélo made gadoige hamosebe amo bealahilä Saimono e fudugi.

¹⁴ Abosolo dolö Yalusaleme nefolalo amolia Samelia ilia Godeie ado mala neala gausaleala säi amo nabalahilä ilia Fidale Yonele ili neebea fisiga gai. ¹⁵ Amala säsebegi, ele awäla besela galalahilä, elea Samelia udia dolö amolia Eleloï Gesami nimäia Godema adolasi. ¹⁶ Mida, Eleloï Gesami ilibälä digala made nelo. Yesüe ēigimu ödägi gesa nelo. ¹⁷ Godema adolasilahilä, elea ilima naabo negesisebegi ilia Eleloï Gesami nii. ¹⁸ Abosolo äudä amolea naabo negesi amea Gesami iäsebe amo Saimonoea bealahilä, ea muni iahagolahilä ¹⁹ sähalea, Na afädëma nïe naabo negesisegi Eleloï Gesami nimolö amoie geloi amo nema ïmäiameläla säi. ²⁰ Amala sälebe Fidaea ema sälä obögësalea, Godea memalä ïmolö amogi dia munia nimolö helësëi amea, dige dëi munige haligila heli segea mosäiamelä. ²¹ Die iso asigi Godeie siigi mogoi made nebego. Ameada allä hamoi hamosebewegida dofä dia hamomolöi mademelä. ²² Dia nafade hamomolö helësëi amoie asigi besumalo. Amalahilä, die isogi nafade asiala helësëi amo hémäia Dafidilo Geloina adomalo. ²³ Na säi amoie mida, gesam aulo gamogai amo dëi isogi nobalahilä, nafade hamomolö amea di gide begei dibe go beahameläla Fidaea säi. ²⁴ Amala säsebegi, Saimonoea sälä obögësalea, Alia säi amo gadola nema made hamomäia Dafidilo Geloina nïe adolasimola säi. ²⁵ Amalahilä elea Yesuea elema hamoi amo sälä i. Amase, Dafidilo Geloiüe ado malage sälä ialahilä Yalusaleme obögëi. Obögësalea Samelia segeie gaamu holöfali dibeadi amogi Ado Mala Hedabi sälä olelala aliligi obögëi.

Filibia Idiobia dolöma Ado Mala Hedabi sälä ii

²⁶ Amalahilä Dafidilo Geloiüe selesaia fi afädëa Filibima sähalea, Yalusalemela Gasa segea aulo idu gumidi mosalo. Idi sege nafadeido aulo amogi mosalola säi. ²⁷ Amala säi amo nabalahilä Filibi e nowela asi. Idi amogi awäha nebegi, Idiobia dolö afädë idiafa gausiai. Dolö amoda dafidi iso neadigi nelo. Dolö ameda Idiobia udia dolöie beaha aligilo gini udia ei Gädasi sulo amoie muni nelegeige beaha aligilo nelo. Dolö amoda Yalusaleme ami Godeie ei gauia adala Godema adomolö asi ²⁸ obögësalea, galo sugua hosima begela dusugala aulo amogi filahilä, bea sälö Aisaeeaa bebagi dëdëla negei dibe amo nidela aligi awäha nelo. ²⁹ Nidela aligi awäha nebegi Gesamia Filibima sähalea, Di awäha galo mia ga madela, galu awäse amo gadola mosalola säi. ³⁰ Amala säsebegi, Filibi e baluluya galu awäse amo gadola awäla nebegi, Idiobia dolö amea Aisaeeaa bebagi dëdëla negei dibe amo nidese nabi. Amo nabalahilä Filibia ema nabahalea, Ado nidese goienda helësësebelela nabi. ³¹ Amala nabasebegi, ea sälä obögësalea, Afädëa goëe mida gowemeläla nema made sälä iaseda, na abeahäla helësëmolödula säi. Amala sälähilä ea Filibima sähalea, Galodaia haligila fidelä fedala fimola säi. ³² Bebagi ado sälä dëdëla negei nidei amoda gowe.

Sugua sibi baagomäia nufulö sigi awäsebe amo gadolage, sibi emalö hilii damusegi nafi dagala adolo made amo gadolage, ea nafi made dagai. ³³ E neala hewalasilahilä ie gudi mogola made säsi. E nagadaia namolöda aligila wagai amoie yaua mäuvi ado nowëa säsimolöla

Aisaee 53.7-8

³⁴ Idiobia dolö amea Filibima nabahalea, Bea sälö amea, amo säi amo nowëe helësëla säi gabu, hii e helësëla säi gabule ma, elöie helësëla säi gabulela nema sälä ïmola nabi. ³⁵ Amalebe Filibia dafidi ado dëdëla negei nidei amila mi gäwila Yesüe Ado Mala Hedabi dolö amoma sälä olelesa nelo. ³⁶⁻³⁷ Ele idiafa awähalea ödä afädë dibeä ami besela galala Idiobia dolö amea Filibima nabahalea, Bimo. Ödä dialea. Ne ödägi gemolö amo nelebo afädëa dofogamolöi gabulela nabi.* ³⁸ Amalahilä ea galo gaulo amoma beaha namiëlahilä, eege Filibige helegela ödägi digala aligilahilä Filibia e ödägi gelasi. ³⁹ Ele ödägila fedalahilä, Dafidilo Geloiüe Gesamia Filibi fodolofalä sogobala gaula asibua Idiobia dolö amea e bu elö made meli. Amalahilä ea obeägila nelea hii aulo idi amogi asi. ⁴⁰ Filibi e hä Asodasa gaamua neebe meli. Amalahilä e segea amila doadigila awäla gaamu dibe sulubadelagi nawesalea, Ado Mala Hedabi olelala aliligi awäla Sisalia gaamugi besela galai.

9

Solo e asigi besui

¹ Amo gala Soloea Dafidilo Geloiüe bëgëla aulo nefolalo amolima sëlasila nufudadigideläla gelola sähamu nelo. Ea gobela ilo Busa Edefade neebea ami awälahilä sähalea,² Gedolo mosö

* **8:36-37:** Uluguea beba gowe dëdëi amogi hobeala dolö odoaea ado odoa neala baala, damo 37 dëdëi. [37 Amala sälebe Filibia sälä obögësalea, Die bobaea gelola asigi afädë negei nea galëda, ödägi gemolöi dialeameliäla säi. Amala sälebe dolö amea sähalea, Ä, asigi afädë negei neawe. Yesu Geleso e Godeie Efege neala helësëlahilä gaula mogosameläla säi.]

amoli beaha aligilo Damasaga nefolalebe amolima iülä, beba afädë dëdëla imo. Yesuüe Idigi aulo nefolalebe, udiage dolöge, beagoleseda, nafodolahilä Yalusaleme sigi obögëdeläla säi.
³ Amalahilä, Solo e Damasaga suägila nebegi, mudaiala yo digalo maala fodolofali ema sege yabagelole wäla yabageloi. ⁴ Amea e nagadaia digai dibegi, afädëa ema sähalea, Solo-o, Solo-o, edogi dia ne neala sélasisala säse nabi. ⁵ Amo nabalahilä ea säla obögësalea, Dafidilo, dida nowëla nabi. Amala nababesebegi, ea säla obögësalea, Neda Yesu, dia neala sélasisalo amomelë.
⁶ Di hä nowela Damasaga gaamugi mosalo. Dia hamomolö amo ami säla imolömeläla säi.
⁷ Dolö odoa Solobalä asi amolia adola made aumala nelo. Ado säse amo nabi gaso, dolö hodo made meli. ⁸ Solo e digai amo noweia adalahilä si fisigäla meli gaso, nelebo bimolö uli meli. Uli galebeda ilia e nabelela gaulahilä sigi awäla Damasaga besela galai. ⁹ Besela galalahilä, ami segeyo ohodoa nelo amogi bimolö uli nea, molö ödäge made naala nelo.

¹⁰ Damasaga ami bögëla aulo afädë nelo. Amoie eida Ananaiasa. Ea sosoäla awäla beahaleamelebe Dafidilo Geloia wela sähalea, Ananaiasa-ola säi. Amala säsébegi, ea säla obögësalea, Dafidilo Gelo-i-e, ne neawela säi. ¹¹ Amasebegi Dafidilo Geloia ema sähalea, Di nowelahilä idi gogi mosalo. Iди amoie eida Mogoi Iди. Amogi awälahilä Yudasaïe mosöa besela galamolöie nowela mosalo. Yudasäie mosöa besela galalahilä dia Dasasa fii dolö afädë eï Soloda salealela nabualo. Mosalola säi amoie mida, ea Godema adosa neebe amoie. ¹² Ea sosoäla awäla beahaleamelebe ie si hedabomäa dolö afädë eida Ananaiasa maalahilä ie naabo negesi meliä säi. ¹³ Amala sälebe Ananaiasaæa säla obögësalea, Dafidilo Gelo-i-e, dolö goeada udia dolö dihiile nafolai Yalusaleme nefolalo amolima nafade edefade hamoimeläla udia dolö yafeia säi amo na nabimelë. ¹⁴ Nili neebaa wige udia dolö dïe eï gauia adalo amoli sulubadela nafodomolöie gobela ilo busa nefolalo amolia ema geloi imeläla säi. ¹⁵ Amala säsébegi, Dafidilo Geloia ema säla obögësalea, Mosalo. Dolö amoda nïe hamoi hamolasilo namiäia memeleimelë. Eada udia dolö fii odoa amolige, beaha aligilo gini nefolalebe amolige, Isilale udia dolö nefolalebe amolige, nïe eï ilile siigi sämäia memeleimelë. ¹⁶ Ea nïe eïgi së elö elöla molö amo na ema olemolömeläla säi. ¹⁷ Amala säi amo nabalahilä, Ananaiasa awäla besela galalahilä mosö amogi nogila digai. Digalahilä ea ema naabo negesla sähalea, Nedoo Solo-o, Dafidilo Geloia ne wi misialai, di wi maahalea Yesu idiafa dia meli amea. Die si bu bimäiäge Eleloï Gesami dima nobamäiäge ne misialaila säi. ¹⁸ Amala sälebe fodolofali seme bebe gadoi Soloie siigila digalahilä ea bu bimolöi meli. Amalebe Solo e hä nowelahilä, ödägi gei. ¹⁹ Ödägi gelahilä, molö naala gelola obögëi.

Solo Damasaga nea Yesuüe mala säla iaha nelo

Damasaga nea Solo e bögëla aulo amolibälä segeyo odoa nelo. ²⁰ Beaha aligila made fodolofali gedolo mosöa awäla nea, ea Yesuda Godeie Efege neameläla säla iaha nelo. ²¹ Amalebe ea ado säi amo nabelo amoli sulubadelaea fudugilahilä sähalea, Uidia dolö eï go gauia adalo amoli Yalusaleme nufudadigisa aligilo amo e madele. Yawege amala hamomolöie ili nafodolahilä gobela ilo busa nefolalebea ami sigi gaula moholöie misi madeleta säla didigai. ²² Amalo gaso, Soloëa edefademälä gelolasila ado mala säla iaha nelo. Säla iahalea Afädë Memeli amoda dofä Yesu e neameläla säi amo Yu udia dolö Damasaga nefolalo amolia nabala fudugila, dofä säsébelä helësähilä, säla obögëmolö asusugai nelo.

²³ Segeyo yafei baagilahilä, Yu ili gegedola Solo baagomäia nufidedelämäla säla didiäha dilo. ²⁴ Amala didiäi amo Soloëa nabi. Ilia segeyo sulubadela gasi esoage Damasaga gaamu yalaalamaela digi amoie idi nogila digalo amo sulubadela Solo e baagomäia nufulöie idia negesamu nelo. ²⁵ Amala hamosa nebegi gasi afädëgi Soloëe bögëla aulo nefolalo amolia Solo adu gadoigi salalahilä yala baagido efëa begela fisiga idai.

Solo e Yalusaleme nelo

²⁶ Solo e Yalusaleme awäla, Yesu bögëla aulo amolibälä gedola namolö helësei. Amala helësäla nebegi, eda Yesu bögëla aulo made neala helësäla sulubadelaea bedäha nefolalo. ²⁷ Amalo gaso, Banabasaea e sigi awäla abosolo amoli neebaa ami asi. Sigi awälahilä ea abosolo amolima Solo e idiafa awäha nebegi Dafidilo Gelo meli amoge, ea Soloma ado säi amoge, ilima awala säla i. Amala säla ialahilä Damasaga awäla Soloëa Yesuüe eïgi ie ado mala gelola säla i amoge ilima awala säla i. ²⁸ Amala sälahilä Solo e libalä gedola nea, Yalusaleme sege sulubadelagi awäha nea, Dafidilo Geloii eïgi gelola säla iaha nawesa nelo. ²⁹ Amala säla iaha nea, ea Yu dolö Giligi ado adolo nefolalebe amolibälä ado adosa nea gëgësa nelo. Gëgësebegi ilia e baagomäia nufulöie idi hogosa nelo. ³⁰ Amala hamosa neameläla säi amo nabalahilä edoolalia Solo Sisalia sigi awälahilä e Dasasa mosäia ifola asi.

³¹ Amala hamolahilä, Yudiage Galilige Sameliage udia dolö Godea wela ifosi nefolalo ame aeaeala nelo. Amala nea ili neala gelolasisebegi, Dafidilo Geloibälä bedäla nagadaiala nelo. Eleloï Gesamia ilile asigi falagaselasisebegi, udia dolö odoaea asigi afädë negela ilima disa maadei.

Fidaea Eniasa wahilasi

³² Fida e sege sulubadelagi nawesalea, udia dolö Godea hile nafolai Lida gaamugi nefolalebea amige digala nelo. ³³ Digala nea segea ami dolö afädë fii si dibe meli. Dolö amoëë ida Eniasa, e imididaia diasi dibegimu gäheo i gödölasi baagi. ³⁴ Fidaea ema sähalea, Eniasa-o, Yesu Gelesoea di wahilasisebego. Nowelahilä die fëo galimola sái. Amala sái amole e fodolofali nowei. ³⁵ Udia dolö sulubadela Lidalage sege Salonolage ili sulubadelaea e bealahilä Dafidilo Geloima asigi besui.

³⁶ Yesu bëgëla aulo udia afädëë ida Dabida, Giligi ado adola éi elöda Dogasa, e Yoba filo. Udia amea hamoi hedabi hamosamu nea. Udia dolö busadäoi nefolalebe amoli ugila negesamu aligilo. ³⁷ Amala hamosa sebegi e olola baagoi. Baagosebegi odoaea ie domalo nigime hëla hogoli ilibia afädëgi nea negesi. ³⁸ Yoba gaamu amoda Lida gaamu ga madela negei. Bëgëla aulo nefolalo amolia Fida segeyo amo gala Lida neai amo nabalahilä, ilia dolö äudämä e neebea bea mosalai. Awälähilä elea ema sähalea, Saula made, nili nefolalebea fodolo misialola sälä i. ³⁹ Amala sälä iäsebegi, Fida e nowelahilä hiligila obëgëi. Besela galalahilä hogoli ilibia amogi ilia e sigi asi. Sigi awälähilä udia didalo nefolalo amoli e neebea gaalu ga madela nefolalea didigaola fagulo sedadege fagulo odoage Dogasaea hë e made baagola salea hamoi dilo amo ema nidila olei. ⁴⁰ Fidaea ili sulubadela afiaha maademolahilä, emo gumu sasagalaa salea Godema ado. Amalaadolahilä Fidaea ie domalomadi besua galalahilä sähalea, Dabida, nowemola sái. Amalebe udia amea si fisigäla Fidama bealahilä e nowela fii. ⁴¹ Amala hamolebeda Fidaea udia amoënaabogi nabeleba nowela ifosi. Ifosilahilä Fidaea udia dolö Godea hile nafolai nefolalo amolimage, udia didalo amolimage mofiamolahilä, ea udia wahi neebe amo ilima olei. ⁴² Amala hamoi amo Yoba udia dolödëa dawadigisa maadelahilä yafiea Dafidilo Geloima asigi afädë negei. ⁴³ Fida e segeyo yafiea Yoba segea ami nelo. E ami nelo amoda dolö afädëë ida Saimonobalä nelo. Saimono ameada sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöë daiaha aligilo.

10

Selesaia fii afädëë maalahilä Goniliásama ado sälä i

¹ Sisilia gaamugi ami dolö afädë nelo. Ie éida Goniliásaa. Eada ami dolö hädali afädë sigi aligilo nelo. Hädali afädë amoda hädali gafeia amoligi, hädali gafeia amolile éida Idali Ami Dolölä sälö. ² Goniliásaa eada Godea hamei dibe amomu hamolo nea, Godebalä bedäla nagadaiala aligilo. Ie mosöa nefolalo amoli sulubadelaeage amalo. Eada busadäoi neebe amoli ugila negela muni nelegeige iaha aligilo nea, segeyo sulubadelagi Godema adolasisa aligilo nelo. ³ Amala hamosa nebegi segeyo afädëgi eso bëgisebe amo gaalu, Goniliásaa sosoäla awälä beahaleamelebe, Godeële selesaia fii afädëa e neebea maalahilä ema Goniliásaa sâsebegi ea fädäla meli. ⁴ Amala sâsebegi, ea bedälahilä, selesaia fii amoma sila dialea nabahalea, Dafidilo, edola nabi. Amala nabasebegi, ea ema sälä obëgësalea, Dia Godema adosa aligilo amoge, nelegei muni busadäoi amoligali iaha aligilo amoge Godea bealahilä di helësëa neamel. ⁵ Amaimo, dolö afädë Saimono, ie éi elöda Fida, amoda de neebea gui misiäla dolö odoaea Yoba bea mosalamalo. ⁶ Dolö amoda edao Saimonoë mosöa söfë misi saleameli. Saimono ameada sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöë daiaha aligilo. Ie mosöda duhulu agesugi neamelëla sái. ⁷ Selesaia fii amea ema sälä iala asibua Goniliásaa ie hamoi hamolasilo äudä nelo amolege, amase, ami dolö afädë Godea hamei dibe amomu hamolo ebalämä aligilo amoge, ohodoo amoli misialolahilä, ⁸ nelebo e neebea maala hamoi amo sulubadela ilima fädäla sälä iaha maadelahilä ea ili Yoba mosalo.

Fidaea sosoäla awälä meli

⁹ Amo aiyo amogi ili awälä idiafa eso mogogi suägila gaamu ga madela awäha neebe amo gaalu, Fidaea Godema adamolö mosö figü baledeidaia fedai. ¹⁰ Fedalahilä adosa salea, Fida e sidëa baagosebegi molö molö helësëi. Odoaea molö giala daiasebe amo gaalu, Fida e ololoba salea sosoäla awälä meli. ¹¹ Beahaleamelebe mu doga negelahilä nelebo afädë fagulo gadoi edefade bidi biyidiagi gaulahilä nagadaia fisiga idogosebe meli. ¹² Amodaia ami hogoi elö elöige, nagadaia hagomoea aulo elö elöige, hagila aulo haea elö elöige sefolalebe meli. ¹³ Amo beaha nebegi, ado afädë sähalea, Fida-o, nowelahilä dia nufudala muöla sâse nabi. ¹⁴ Amala sái amo nabalahilä Fidaea sälä obëgësalea, Dafidilo Geloi-e. Ai, made molö. Nilia made mualaise, nelebo dëe siigi dofea madege, na afädë dofä made maimelëla sái. ¹⁵ Amala sälebe, ado amea bu elö ema sähalea, Godea dofea muöla sái amoda ie siigi dofea madela sämabiola sâse nabi. ¹⁶ Amo gadola bu ohodoala hamolahilä fodolofali nelebo fagulo gadoi amo mudaia dusugala neasebe meli.

¹⁷ Sosoäla awälä meli amo Fidaea mi edoiedula asigi sâsäola hehelësëa sebegi, dolö ohodoo Goniliásaaë mosöäla misi amoli maalahilä, Saimonoë mosö abidi neala nalaba awälä beaglelähilä, idi galo mia ami segeamadi nelo. ¹⁸ Idi galo baagido segea nea wala

nabahalea, Dolö afädë Saimono, ie ēi elöda Fida, mosöa gui sebelela nabi.¹⁹ Sosoäla awäla meli amo Fidaea edodula hehelësësamu sebegi Gesamia sähalea, Nabuö, dolö ohodoaea di hogosa nea.²⁰ Di hä nowela digamo. Ilibalä moholö amogi dia asigi sääsäomabu. Na ili fisiga weila säi.²¹ Amala sääsebegi, Fida e digalahilä dolö amolima nabahalea, Dolö dilia hogose amoda nemelë. Edoie misila nabi.²² Amala nabasebegi, ilia sälä obégësalea, Godeie selesaia fii afädëe ami dolö hädali afädë sigi aligilo Goniliásama sähalea, Fida di neebea misialamalo. Ea säse amo dia nabualola säämelë. Goniliásada dolö asigi mogoi, Godebalä bedäla nagadaiala aligilo neamelë. Yu udia dolö amoliage e asigi mogoi neala sälomelëla säi.²³ Amala sääsebegi, Fidaea ili mosöa digafiamola sälahilä, ili ami adi.

Fida e Goniliásaaë mosöa asi

Diala nowela hiligila afiai. Edoolali odoa Yoba gaamugi nefolalo amolige hiligila afiai.²⁴ Amo aiyo amogi e Sisalia gaamugi besela galai. Gaamugi ami Goniliásaea ili beaha nelo. E sosogo amolige e damelëfali amolige misialolahilä, ili gegedola beaha nefolalo.²⁵ Fida e digala besela galasebegi Goniliásama maalahilä, ie emo mia gumusula dia idogoi.²⁶ Amala hamosebegi, Fidaea e nabeleia idahalea sähalea, Di nowemo. Nege dolöfämelëla säi.²⁷ Fidaea ebalä adodola mumusogi digahamelebe udia dolö yafie gegedoi dibe meli.²⁸ Bealahilä ilima sähalea, Afädë Yu dolö neebe amogida udia dolö fii elöbalä aligilo madege, amase, söfäge aulo madela sälä negei amoda dilia dawadigi nebego. Amala hamolo gaso, dolö elöma dida nafade, amase, Godeie siigi doflea madela made sämäia Godea nema oleimelë.²⁹ Amalebe misialoi amogi na sälä obégëla made, ne misimelë. Amaimo, mi edoie ne misialala nabahala nabi.³⁰ Amala nabasebegi, Goniliásaea sähalea, Gomoë gahada deadi walio neebe we gadola eso begisebe amo gaalu, nihü mosöa Godema adosa sebegi, dolö afädë fagulo hedabi elelo salugai nië odagia maala nelo gabio.³¹ Amala maala nea ea sähalea, Goniliásaa-o, dia Godema adoi amo ea nabi. Amase, dia nelegei munige busadäoi amoligali iaha aligilo amoge Godea made elaboi nea.³² Dolö afädë Saimono, ie ēi elöda Fida, e Yoba gaamugi neamelë. Dolö odoama bea mosalamalo. Dolö amoda edaio Saimonoie mosöa söfë misi saleamalë. Saimono ameada sugua gao gafodo nealahilä, amea nelebo odoa hamomolöie daisha aligilo. ie mosöda duhulu agesugi neamelëla säi.³³ Amala säälebe na fodolofali di bea mosalola säi. Nabalahilä misi goda hedabi hamoi. Nesege. Amaimo, Dafidilo Geloia sulubadela dima sämälolä säi amo gadola sääsebe amo nabulö nii sulubadela Godeie sidaia gedola saleawela säi.

Fidaea Goniliásaaë mosöa Ado Mala Hedabi olelei

34-35 Fidaea sähalea, Godea udia dolö sulubadela memelela made, fii sulubadelaea ebalä bedäla nagadaialahilä, mala mogoi hamosa nefolalebe amoli Godea hulu helësëla obeägïlo neebe amoda, dofä na walio beagolei neawe.³⁶ Godea neala dalulasilo Ado Mala Hedabi Yesu Geleso aulodaia nea sälä, Isilule udia dolöma sälä i amo dilia dawadigi nebego. Yesu Geleso amoda udia dolö sulubadelae Dafidilo Geloj nea.³⁷ Yonea ödägi gelo mala oleleibua, Galili ami mi gäwilahilä, Yudia sege sulubadelamadi hamoi amo dilia dawadigi nebego.³⁸ Ami hamoi amoda gowe. Godea Nasalese fii Yesu memelela Eleloj Gesamige, geloige, ema söga negesebegi, Gode ebalä nelö amea Yesuea fufuia nawesa nea, udia dolöma hedabi hamola digi, udia dolö mugabe busaie gelo hawa nefolalebe amoli sulubadela wahila digi amo dilia dawadigi.³⁹ Ea Yalusaleme neage, Yu udia dolö sege sulubadelagi neage hamoi amo niiä beaha maadei. Ilia e baagomäa iigi baala negeimelë.⁴⁰ Amaimo, segeyo äudä nelolahilä osodagi Godea dolö amo nowela ifosilahilä, udia dolöa e bimäia olei.⁴¹ Amala olei amoda, udia dolö sulubadelama made, Godea e bimäia memeleiamu meli. E baagola nowesebegi ebalä molö ödäge naha aligilo neebe nilimamu oleimelë.⁴² Ea nilima sähalea, Udia dolöma ado mala sälä iahalea, udia dolö dafidi baagoi amolilege walio nefolalebe welilege gudi mogelo namiäia Godea ne memelela ifosila sälä ïmalola säi.⁴³ Dafidi bea sälö nefolalo amoli sulubadelaea ie helësëla bea sälä sähalea, Ema asigi afädë negei nefolalebe amolia nafade hamoi amoda Godea ie ēia hëla digimolömelëla säi.

Godea udia dolö fii odoagali Eleloj Gesami ii

44 Fidaea ado amo, aso, sähä nebegimu, Eleloj Gesami udia dolö ea säi amo nabaha nefolalo amoli sulubadelama digai.⁴⁵ Asigi afädë negei gafodo damulo Fidabalä misi amolia Eleloj Gesami memälä udu ilo amo fii odoama söga sali amo beala fudugisa dilo.⁴⁶ Fudugi amoie mida gowe. Udia dolö amolia ado elö sälä, Gode eda edefade neala säse nabi amogi. Amalahilä Fidaea nabahalea,⁴⁷ Nilia Eleloj Gesami nii amo gadola nii amoli ödägi made gemolöila sämölöi nealela nabi.⁴⁸ Amala nabasebegi, ea Yesu Gelesoie eigi ödägi gemalola säi. Amalahilä ilia ema segeyo odoa ilibalä namolömelëla sälä gauia idai.

11

Fida e Yalusaleme avälahilä nelebo hamoi säla i

¹ Abosolo iliaage edoolalali Yudia sege sulubadelagi nefolalo amoliage nabahalea, udia dolö fii odoa amoliage Godeie ado mala neala gaui neala säi amo nabi. ² Nabalahilä nea, gafodo damulo dolö odoaea Fida Yalusaleme awäla besela galasebegi, ilia ema nemoi. ³ Nemola sähalea, Dia dolö gafodo made damui nefolalebe amolile mosöa digalahilä, ilibälä molö gedola naha sulo gabiola säi.

⁴ Amala säsebegi, Fidaea nelebo dafidi mi gäwila hamoi amo ilima awala sähalea, ⁵ Ne Yoba gaamugi Godema adosa sebegi, olobola salea sosoäla awäla beahaleamelebe, mudaiala nelebo fagulo gadoi edefade bidì biyidiagi gaulahilä ne mia fisiga idogosio. ⁶ Fisiga idogosebegi fagulo gadoi amogi na siila fädäla beahamelebe, sugua foi elö elöige, hogoi odoage, hagomoea aulo gadoige, hagila aulo haeage sefolalebe meli. ⁷ Beaha nebegi nema ado afadë sähalea, Fida-o, nowelahilä dia nufudala muöla säse nabi. ⁸ Amo nabalahilä na sälä obögësalea, Dafidilo Geloi-e. Ai, made molö. Nilia made mualaige, nelebo die siigi doflea madege, afädë nïe nafia made maimelelä säi. ⁹ Amala sälebeda ado amea mudaiala bu elö sähalea, Godea doflea muöla säi amoda ie siigi doflea madela sämabiola säse nabi. ¹⁰ Amo gadola bu ohodoala hamolahilä nelebo amoli sulubadela mudaia dusugala neasebe meli.

¹¹ Amo gala dolö ohodoa Sisaliala fisiga gai amoli mosö ne neebea ami maala besela galasio. ¹² Besela galasebegi Gesamia nema ilibälä moholö amogi dia asigi säosämabula säi. Amala säsebegi, neddo gafeia amolalige nebalä awälahilä, nihiligilä dolö amoë mosöa nogila digai. ¹³ Digalahilä ea nilima säla iahalea sähalea, Selesaia fii afädë nïe mosöa maase meli. Selesaia fii amea sähalea, Dolö odoa Yoba mosaloi, amoli awäla dolö afädë Saimono, ie ëi elöda Fida, e misiäa bea mosaloi. ¹⁴ Ea ado mala säla iäsebe amea dige die mosöa neebe amolige dili sulubadela damula moholömeläla säila säi. ¹⁵ Amaimo, na ado sähä nebegi, Eleloï Gesamia dafidi mi gäwila nilima digai amo gadola ilimage digasio. ¹⁶ Amala hamolebe na helésela obögësalea, dafidi Geloi Yesuä ödäea gesa nelo, dili Eleloï Gesamia gemolömeläla säi amo helésela obögëimelé. ¹⁷ Dafidilo Geloi Yesu Gelesoma asigi afädë negesebegi, Godea niligilä i amo gadola, iligalige iäsebegi, na Godema iligali amala imabula sämölöi nelolela Fidaea säla wagai.

¹⁸ Amala säi amo nabalahilä, ilia bu säla obögëla made, Godeie ëi gauia adala sähalea, Godea udia dolö fii odoa neebe amoliage asigi besulahilä namolö gähe neala gaumäia iligali fu i gabula säi.

Udia dolö Godea wela ifosisi Ädiago nefolalo

¹⁹ Sidibeni baagomäia nufia amila odoaea ili neala sëlasisa nebegi, udia dolö fisäla dusudasila afiai amoli fisäla odoa Fonisiage, Saibulusige, Ädiagoge awäla ado mala säla iïä Yu udia dolömamu olelela aliligi asi. ²⁰ Amai gaso, fisäla asi amoligi Saibulusi dolö odoage Sailini dolö odoage Ädiago gaamugi awäla Giligi udia dolömage Dafidilo Geloi Yesuä Ado Mala Hedabi olelesa nelo. ²¹ Dafidilo Geloi ie geloi ilima olesebegi udia dolö yafie asigi afädë negesa maadelahilä Godemadi namolö obögëi. ²² Amala hamolla säi amo Godea Yalusaleme udia dolö wela ifosi nefolalo amolia nabalahilä, ilia Banabasama Ädiago segea bea mosalai. ²³ E awäla besela galalahilä beahamelebe, Godea ili hedabola ugila negei amo bealahilä ea obeägi. Obeägilahilä ea ilile iso asigi gelolasila udia dolö sulubadelama sähalea, Fisila made, Dafidilo Geloi balä dila nebegoda go wälasismu namialola säi. ²⁴ Banabasa e dolö hedabi, Eleloï Gesamia ema nobai nea, asigi afädë negei geloi nelo amea amala säi. Amaimo, udia dolö yafiege Dafidilo Geloi amagi afädë negela baaí.

²⁵ Amala hamolahilä Banabasaea Solo hogomolöie Dasasa asi. ²⁶ Beagolelahilä ea e Ädiago sigi obögëti. Ädiago ami gäheo i afädë ele udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amolibalä gedegeda nea, udia dolö yafiema mala säla olelesa nelo.

Yesu bögëla aulo Ädiago ami mi gäwila Geleso sosogola ëi negei.

²⁷ Segeyo amo gaalu, bea sälo odoa Yalusalemelahilä Ädiago digai. ²⁸ Iligi afädëie ëi Agabasa e nowelahilä, Gesamii gejola bea säla negesalea sähalea, Sege föi sulubadelagi sidë i edefademalä gelola moholömeläla säla negei. Amala säi amo gadola beaha aligilo Gini Sisa Golodiasa nebegi gausiala digai. ²⁹ Ado säi amo nabalahilä, bögëla aulo nefolalo amolia ado afädë negela, edoolalali Yudia nefolalebe amoligali ugila negela imolöie, muni dibe amo gadola idulämeläla säi. ³⁰ Ilia amala säi amo gadola hamolahilä, ilia Banabasale Sololele naabogi gausilahilä, dolö dafidilo nefolalebe amolima imolöie gaula mosaloi.

12

Yamese baagomäia nufudalahilä, Fida nafodoi

¹ Amo gaalu, Gini Heledoea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo odoa amoli neala sëlasimolöe gaula nafodosa nelo. ² Ea Yoneie edoo Yamese baagomäia nudulu helebea nufi. ³ Heledoea beahamelebe, Yu ilia ea nelebo hamosebe amogi haeafula obeägisebegi, Fidage gaula nafodomalai. Ea amo hamoi amo Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö fu amo gala amala hamoi. ⁴ Fida gaula galabaia mosöa negesilahilä, ami dolö nudulu gäwi biyidia amolia Fida e idihë namialai. Nudulu gäwi afädë afädëlagi ami dolö biyidia biyidiala ifosisi. Amala ifosisilahilä, Heledoea Baagila Asi Segeyo amo baagibua ebalä gudimolöe udia dolö neebea e sigi moholöla helësëi. ⁵ Amaimo, Fida e galabaia mosöamu nebegi, udia dolö Godea wela ifosi amolia ie Godema gelola adosa nelo.

Selesaia fia Fida fisigäi

⁶ Heledoea aiyo gadola e sigi moholölahilä, walio gasigi gadola, Fida e ami dolö äudä amoile mogogi ami adi dilo. Ilia e igi èfë äudäea begela negesilahilä, ami dolö odoaea galabaia mosö amoie idi galo baagido idihë nefolalo. ⁷ Amala dibegi, Dafidilo Geloïie selesaia fii afädë fodolofali maala aligisilahilä, galabaia mosö hogoliga ami yo digai. Selesaia fii amea Fidaë afawa nufigila didiigisalea sähalea, Di fodolofali nowemola säi. Amala säi amoile igi èfë äudä amo Fidaë naabogi amila fisigäla digai. ⁸ Amala hamosebegi, selesaia fii amea sähalea, Die malibu fëdöla negelahilä, emo usililoge salugamola säi. Amala säi amo gadola Fidaea hamosebegi, selesaia fii amea ema sähalea, Die daia salugalo fagulo amoge salugalahilä, ne bëgëla misiäla säi. ⁹ Amala sääsebegi, e awäse amo gadola bëgëla segea doadigila awähaleada, selesaia fia e dofä sigi awäsebela made helësëla, ea sosoäla awäla beahala helësëi. ¹⁰ Ele awähalea idihë aligilo elö neebe amo baagila awäla, elö neebe amoge baagila asi. Amala awäla gaamugi aulo idi galo igi aeanea hamoia gaia ami besela galai. Besela galalebe idi gai amo hi asigia doga negesebegi, ele doadigila asi. Awäla idi afädë amogi awäha nebegi, selesaia fii amea e amilahilä fodolofali digila asi.

¹¹ Selesaia fii amea dígila asibua Fidaea fädäla helësëla obëgësalea sähalea, Heledoëe naaboea gauia amilage, Yu udia dolö ilia hamomolö helësëia amilage, Dafidilo Geloia ne damula awäla ie selesaia fii dofä fisiga wei gabula säi. ¹² Amala fädäla helësëlahilä, Fida e Yoneie eme Meliïe mosöa asi. Yoneie ëi elöda Maga. Mosöa ami udia dolö yafie gegedolahilä Godema adosa dilo. ¹³ Fida e maalahilä idi galo baagido segeamadila nea, gödögödöla nufigisebegi, hamoi hamolasilö dolisä ëi Olodaea idi gai dugimolö misi. ¹⁴ E maalahilä säse amo nabahamelebe, Fidaea adose nabala e edefademalä obeägësalea, idi gai amo made dogala bululua digalahilä sähalea, Wae, dili-e! Fida idiliba misi neamelëla säi. ¹⁵ Amala säälebe, ilia ema sähalea, Di gagaosa walofala säi. Amala sääsebegi, ea ado gelolafali sähamu nea, Ai, dofä misi neala säi. Amalebe ilia sähalea, Goda ie selesaia fii gabula säi. ¹⁶ Ilia amala sähä dibegimu, Fida ea, aso, idi galogi gödögödöla nufigisamu nebegi, idi gai dogalahilä beahamelebe Fida neebe beala ili edefademalä fudugi. ¹⁷ Amalebe udia dolö amolia made adomäia ea naabo usigilahilä, Dafidilo Geloia e galabaia mosöa amila doadigila segea sigi misi amo ilima awala iaha maadei. Awala iaha maadelahilä sähalea, Amala hamoimelëla Yamesemage, edoolalimage sälä imalola sälä ihalilä Fida e doadigila awäla sege elögi asi.

¹⁸ Sege yose amo gaalu, ami dolö amolia fudugilahilä Fida abodogi asidula didiäla edefademalä asigi säosäosa dilo. ¹⁹ Amala hamoi gabugi, Heledoea e hogo amo made beagolesebegi, idihë aligilo nelo amolibalä gudilahilä ili baagomäia nufualai.

Amalahilä Heledo e Yudia sege dígila Sisalia gaamugi namolö asi.

Heledo baagoi

²⁰ Udia dolö Daiamadi nefolalebe amolimage, Saidonomadi nefolalebe amolimage, Heledoea edefademalä mihaläha nelo. Amala nebegi, hili asigi afädë negelahilä Heledo neebea asi. Ilia bea moholö nea, gini dilo mosö beaha aligilo dolö ëi Balasadusabalä ado afädë negelahilä, hobeala neala dalumolöe ado sämolö ili Heledo neebea asi. Amala sämolö asi amoie mida, ilia Heledoë segeamadi molö bidia nelo amo helësëla amai. ²¹ Segeyo daiala negei amo gala Heledo e beaha aligilo ginüe fagulo sedade salugalahilä, beaha aligilo filodaia salea, ea udia dolöma ado edefade sälä i. ²² Amo nabalahilä udia dolö amolia, Ado sääsebe goda dolöea säse amo gadola made gabu, gode afädë elöea säse amo gadola sääsebela gelola sähamu nelo. ²³ Ado amo Heledoea nabalahilä, Godeie ëi gauia adamolö made helësëi amea, Dafidilo Geloïie selesaia fii afädëa e fodolofali nufi. Amalebe, fësöea naala e hame doala asi.

²⁴ Amaibua Godeie ado mala sälä daidola băui.

²⁵ Hä Banabasale Sololea Yalusaleme ami ugila negemolö asi amo hamosa maadelahilä, elea Yone Maga sigi hiligila Ädiago obëgëi.

13

Banabasale Solole Godeie hamoi hamomolö mosaloi

¹ Udia dolö Godea wela ifosi Ädiago nefolalo amoligi odoaea bea sälo nea, odoaea säla olelelo nelo. Ilile eida gowe, Banabasage Simeono, ie éi elö Nigeluge, gaamu Sailini ami fii Ulusiusige, beaha aligilo Heledobälä esamala aligilo Manainige, Sologe, ili nelo. ² Segeyo afädëgi udia dolö Godea wela ifosi amolia Dafidilo Geloi helësëla molö aiyala made mai. Made naala nea, Dafidilo Geloië éi gauia adala Godema adosebegi, Eleloï Gesamia ilima sähalea, Banabasale Sololea hamoi hamomäia na helësëla daiai dibe amo gadola hamomäia, ele nafolala odasimalola säi. ³ Amalebe ilia molö made naala aiyala, Godema adola elema naabo negesilahilä mosalai.

Banabasale Sololea Saibulusi Godeie ado mala olelei

⁴ Eleloï Gesamia ele mosalosebegi, ele gaamu Selusia ami digai. Selusia amila ele du edefadegi fila awäla Saibulusi södölo dibeä ami asi. ⁵ Ele awäla gaamu Salamisi besela galalahilä, elea Yu udia dolö gedolo mosö nefolalebea ami Godeie ado mala säla iaha nelo. Ele ugila negemolöie Yonege elebalä asi. ⁶ Ele ödä södölo amoë sege sulubadelamadi newesa nelolahilä awäla gaamu Bafosi besela galai. Segea ami Yu dolö afädë sebe meli. Dolö ameada golë elö elölä hamosa aligilo nea, wäfali bea sälo nelo. Amoë eida Ba-Yesu. ⁷ Eda gamane beaha aligilo dolö Segiäsa Folasabalä aligilo nelo. Gamane dolö amoda asigi gäwi nulügäi nelo. E Godeie ado mala nabedelä Banabasale Solole misialola wei. ⁸ Amai gaso, golë hamolo, amoë elöda Elimasi, ea Banabasale Solole ado bafuäha nelo. Mida, ea gamane beaha aligilo neebe amea Yesuma asigi afädë made negemäia helësëla amai. ⁹ Amala hamosebegi, Solo, ie éi elö Folola sälo nelo amoma Eleloï Gesami nobalahilä ema siila dialea sähalea, ¹⁰ Wäfali säsäla dahila nelo sulubadelage, asigi musügä negela gadiabolo sulubadelage dima nobai gabu. Amai, dida mugabe busaë malö neebe, mogoi hamomolö dibe amo sulubadelabaläda dia ado neala aligilo. Diada Dafidilo Geloië mala mogoi hamolo dibe amo halowemolö helësäa aligilo amo, made fisimolöl. ¹¹ Amai galëda, nabualo. Dafidilo Geloië naaboea di nufudasebegi. Hä die si dofogalahilä, eso nee made beala, holöbö segeyo sedade namolömeläla säi. Amala säi amole fodolofali gelë gadoiage gasimi sagai gadoiage ie si gesusebegi, nagubila newesalea afädëa e nabelela gaula sigi mosäia ea hogosa nelo. ¹² Amala hamoi amo bealahilä, gamane beaha aligilo dolö amea Dafidilo Geloië ado mala säi amo nabala fudugilahilä, asigi afädë negei.

Banabasale Folole Bisidia segeie gaamu Ädiago ado mala säla olelei

¹³ Bafosi amila Fologe ebalä asi amolige du edefadegi fila awäla Bäfilia segeie Bega gaamugi besela galai. Gaamugi amila ili dígila Yone e Yalusaleme obégëi. ¹⁴ Amala hamosebegi, ili Bega gaamugi amila awäla, Bisidia segeie Ädiago gaamu dibeä ami besela galai. Besela galalahilä, segeyo Sabada gafegi ili gedolo mosöä ami awäla sulo. ¹⁵ Gedolo mosöä ami sebegi, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, amase, bea sälo nefolalo amolia säla negei amoge nidelahilä, gedolo mosö beaha aligilo amolia dolö afädëma ilima sämäia säsi. Säsisalea, Nedoola dili-e, dilia udia dolö asigi gelolasimolöe ado afädë gaulea galëda, säla imäiameläla säi. ¹⁶ Amala säi amo nabalahilä, Foloea nowela aligila naabo usigillahilä sähalea, Isilale dolö diliage, amase, fii odoa Godebalä bedäla nagadaiala neebe diliage, nabualo. ¹⁷ Isilale udia dolö go ille Gode neebe amea dafidi nilile naado nefolalo amoli memelei. Amalahilä ili Isibi awäla nebegi, sosogo malei besela galämäia neala edelasilahilä, hobeala ie geloiamu Isibila sigi doadigila asi. ¹⁸ Sigi awäla sege nafade udia dolö aligisia made ami nebegi, gäheo i nabülasi biyidiagi ea yöi gaula hi guila auauula nelo. ¹⁹ Amalahilä Gainana ami fii gifalädalä sulo amoli nufudaha maadelahilä, ilile sege Isilale udia dolö samiäia hilima imel. ²⁰ Amala hahamola maaha nea gäheo i hädali biyidiae nabülasi bia gadoi nelo. Sege amo nealahilä, Godea éi sälo odoaea beaha aligimäia iligali iäla beaha aliligi awälahilä, bea sälo Samuue neloa ami awäla besela galai. ²¹ Samuue nebegi, ilia beaha aligilo gini imäia édégësebegi, Godea Bëyamini sosogomadila Gisië malö Solo i. Amala iäsebegi Solo eda gäheo i nabülasi biyidiagi beaha aligilo nelo. ²² Godea Solo beselalahilä, ilile beaha aligilo Gini Debidi namiäia memelela ifosi. Debidi helësëla ado gomålä säi, Yesiile malö Debidiida nie naabo dafädi, hame salifali neebe melimel. Eada na helësëi dibe amo gadoi hamosa maademolömelä Godea säi. ²³ Dolö amoë yaua mäumadila afädëa Isilale udia dolöe damula aulo namiäia Godea dafidi säla negei amo gadula Yesu e misimel. ²⁴ Yesu e, aso, maala ulufadigila made nebegi, Yonea Isilale udia dolö sulubadelama sähalea, Asigi besulahilä ödägi gemalola säla iaha nelo. ²⁵ Yonea ie hamoi hamola wagamolö fu ga madesebegi, ea sähalea, Diliada ne nowë neala helësësebe. Neda amo mademel. Amai gaso, nabualo. Hobeala ne baagia e moholömel. Na ie emo usililo éfë fisigämolö dofea made neawela Yonea säimel. ²⁶ Nedoola dili, Abalahamaë malöge, amase,

fii odoa Godebalä bedäla nagadaiala neebege, damula moholö amoie ado gowe nilima fisiga wei. ²⁷ Udia dolö Yalusaleme nefolalo amola, ilile dafidilo nefolalo amolalia dolö amo fädäla dawadigi made nelo. Dawadigi made nea, ilia e baagomäia nufulöla säi amea bea sälo nefolalo amolia ado säla negei dilo amo segeyo Sabada gafe sulubadelagi nidesamu aligilo amo gadola gausiala digai. ²⁸ Amaimo, e baagomolö mi maadegi, ilia Bailadima nufulala säi. ²⁹ Ie helésela dëdëla negei dibe amo sulubadela gausiala maadesebegi, ilia idaiala gaula digalahilä igi ävägi bausi. ³⁰ Ama gaso, Godea e bauia amila neala nowelasi. ³¹ Nowelasisbegi, dafidi ebäla Galilila Yalusaleme fedafiai amolia e segeyo yafiegi meli. Meli amolia udia dolöma e oelo nea. ³² Amaimo, nilia dilima Ado Mala Hedabi säla iäha neawe. Dafidi nilile naadolalima hamomolömeläla säla negei amo gadola ³³ Godea Yesu neala nowelasi amea ilile malö nilima gausiala digaimel. Gë Udälo agedugi dëdëla negei amoda gowe.

Dida nije malö nebego, wario neda dïe Diado aligisawela

säla dëdëla negei dialea.

Gë Udälo 2.7

³⁴ Godea Yesu neala nowelasi amo bu made baagomolömeläla gomalä säla dëdëla negei dialea.

Dofä hedabi obeägilasimolö dafidi Debidima ïmolömeläla säla i amo gadola dilima ïmolömeläla

säla dëdëla negei dialea.

Aisaea 55.3

³⁵ Amo gadoi ado elö säla dëdëla negeida gowe.

Dïe hamoi hamolasilo diih memelela odai amo bauia ami made sigämolömeläla säla dëdëla negei dialea.

Gë Udälo 16.10

³⁶ Debidi nelo amo gaalu, Godeie hamoi hamomolö negei dilo amo gadola hamosa maade-

lahilä e baagoi. Baagosebegi ie eedolali bauia ami eege amimu baula sigäi. ³⁷ Amaimo,

Godea afädé neala nowelasi amoda sigäi made melimel. ³⁸ Amai gabugi, nedoola dili-e, Yesuue aulodaia nea nafade hamoi amo hémölöie mala dilima säla iäha neebewe helésämalo.

³⁹ Ea hamoi amea, sulubadelaea dolö amoma asigi afädé negesebegi, nafade hamoi amo Mosese nebegi Ado säla negei ameada hémölö uli amo sulubadela ea hëla digisa maadelo nea. ⁴⁰ Amaimo, bea sälo nefolalo amolia dafidi bea säla negei amo dilima gausiala digaloce, hedabola idihë namialo. Bea säla negei amoda gowe.

⁴¹ Gadiabolo nefolalebe, bimo. Beala fudugilahilä baago geia mosalo. Dili neebe amo gaalu, na hamomolö amo afädäa dilima amala hamoila säseda, dilia dofä gabula made helésämölömeläla

säla dëdëla negeila Foloea säla wagai.

Habagaga 1.5

⁴² Amala säla wagalahilä, Folole Banabasale gedolo mosöalahilä doadigila awäha nebegi, udia dolöea elema sähalea, Mala amo gadoi segeyo Sabada gafe elö gogi säla ïmolö obégëmalola säi. ⁴³ Amalahilä gedoi amoli dusula awäla, Yu udia dolö yafiege, amase, udia dolö fii odoa Yuue mala bëgëla hamolo yafiege, Folole Banabasale bëgëla asi. Bëgëla maasebegi, elea ilima säla iähalea, Godea ugila negelo dibeä ami fodola namialola gelola säla iä.

⁴⁴ Segeyo Sabada gafe elö amogi Godeie ado nabulö gaamu sulubadela gegedoi gaso, odoa holöbö made gedoi. ⁴⁵ Amaimo, Yu udia dolö amolia yafie gegedoi dibe amo bealahilä, ilile iso asigia Foloma edefademalä naabo gélahilä, e gadiabola, ie ado bafuäha nelo. ⁴⁶ Amasebegi, Folola Banabasalea hubabelela made gelola nea sähalea, Amaimo, Godeie ado dilimadale dafidi säla ïmolöi galea gaso, dilia helésäsaleada, namolöi namolö nimolö amo nilia dofea madela helésalahilä, ado amo eegeia gasebegoeada alia dili dígila fii odoamadi moholömel. ⁴⁷ Mida, Dafidilo Geloia alia hamomalai amoda gowe.

Dida fii odoa udia dolöie yo digalo nebego. Damula aulo amo sege föi dibe sulubadelamadi gaula mosäiala

säi.

Aisaea 49.6

⁴⁸ Elea amala säi amo nabalahilä, udia dolö fii odoaea obeägilä, Dafidilo Geloie ado mala gauia adalahilä, Godea namolöi namolö amo gaula namiäia memelei amoli sulubadela asigi afädé negei. ⁴⁹ Amalahilä Dafidilo Geloie ado mala neala gaulahilä sege amogi säla daidoi.

⁵⁰ Amaimo, Yu udia dolö amolia gaamu amoie udia dafidila fii Gode helésöle sefolalo amoliage, dolö ei sälo nefolalo amoliage mihalämäiala, Folole Banabasale neala sëlasimäialahilä, sege amomadi made namiäia nesila digi. ⁵¹ Amala hamolebe ilia asiala hamoi amo helésämäia elea dao elele emogi baai amo fëfëla salalahilä, Aigoniamä as. ⁵² Yesu bëgëla aulo nefolalo amolima obeägiloge Eleloji Gesamige nobai nelo.

14

Folole Banabasale Aigoniamama nea ado mala säla olelei

¹ Aigoniamama ami Folole Banabasalea gaamu odoagi aulo amo gadola Yuie gedolo mosöa ami asi. Ami awälahilä ado mala hedabolafali olelesa nelo amea, udia dolö yafie, Yuge, Giligige, ilia asigi afädë negei. ² Amasebegi, Yu udia dolö asigi afädë negemolö haboi nefolalo amolia udia dolö fii odoa amolia edoolalima bimolö habobamäia si nigilasi. ³ Segeyo yafie Folole Banabasale ami nea, bedäla made Dafidilo Geloïe ado mala gelola olelesa nelo. Amala olelesa nebegi, Dafidilo Geloïe ugila negelasilo mala säla i amo dofä gabula helësemäia, Dafidilo Geloia ele neala gelolasilahilä, dolöea hamomolöi made gadoige, hido elöige hamomäia elema geloi i. ⁴ Amala hamosebegi, gaamugi ami fii udia dolö nefolalo amoli mogelahilä, odoa damula Yumadi, odoa damula abosolomadila mogela nelo. ⁵ Amasebegi, Yu ilige, amase, fii odoa amolige, ilile sigi aligilo amolibälä nea, Folole Banabasale së müäia igia nufulö dialeala helësei. ⁶ Amala helësesaleala säi amo nabalahilä, Folole Banabasale fisäla awäla Ligonia segeë gaamu Ilisidalage Debige sege amoë ga made ga madela dibeadi amogige asi. ⁷ Amige elea Ado Mala Hedabi säla iia asi.

Folole Banabasale Ilisidala nea hamoi

⁸ Ilisidala gaamugi ami dolö emo nafadei afädë sulo. Emea emo nafadei amo gadoi neegela ägüla misi salea, holöfali emesala nawelo made sulo. ⁹ Dolö amea Foloea ado säsebe amo nabaha sulo. Nabaha sebegi, Foloea ema sisamelebe, e wahimäia asigi afädë negei sebe amo bealahilä ¹⁰ gelola sähalea, Dihile emoea nowela namiëla säi. Amala sälebe, dolö amo nila fedala aligisilahilä nawesa nelo.

¹¹ Foloea amo hamose amo bealahilä, Ligonia udia dolö yafie gegedoi amolia hilile ado adola gelolafali sähalea, Dolö gadoi hamolahilä, gode amoli nihili neebea digai gabuwela säi. ¹² Amala sälahilä, Banabasaë ëi Susa negei. Amase, Folo eda ado adolo neala helëselahilä, ie ëi Hemisi negei.* ¹³ Ilisidala gaamu amoë yala baagido ami ilile gode Susaë odala iilo mosö olasi nelo. Amoë gobela iilo dolö nelo amea mama bebegesiala amalei amoge sugua gao gawali amoge idiliba ami sigi misi. Sigi maalahilä eage gegedoi nefolalo amoliage elegali göa nelegela nufudala imolö helësela sigi misi.

¹⁴ Amala hamomolöihamosa neala säi amo nabalahilä abosolo äüdä Banabasale Fololea helele fagulo amo nullahilä, udia dolö gegedoi mogogi ami baluluia awälahilä, ado gelola silälasila ¹⁵ sähalea, Dolö dili-e, dilia goda edo hamomolöihamosa. Alige dolöfå dili nebego gadoi neamelé. Dilia nelebo memalä gadoi go fisila Gode namolöi neebe amoma besumäia alia Ado Mala Hedabi säla imolö misimelé. Gode namolöi neebe ameada muge naga föige ödä duhuluge nelebo sulubadela amoligi dibe neebe sebe amoge ea hamosa maadei. ¹⁶ Dafidi ea udia dolö fii odoa siiba fii amoli sulubadela hili helësese amo gadola mosäia fisigisi. ¹⁷ Amai gaso, ea hamoi amo sulubadela aeofä neala helësemäia, musüä negela made, hi e ole. Ea hedabi hamosebe amoda gowe. Sege mudaiala fisiga idaloge, amase, molö baulasiloge amole diligili omelé. Diligali molö iase amea boleasiloge obeägilo dilile isogi nobalasiloge neameléla säi. ¹⁸ Elea ado amala sälahilä, udia dolö gegedoi sefolalo amolia elegali göa nelegela sugua gao made nufudala imärialahilä, baagi sei hamoi hamosa nelo. Amalebeda ilia made amai.

¹⁹ Amaha nebegi, Yu odoa Ädiagolage Aigoniamalage mofiai. Mofiai amolia helësese amo gadola gegedoi amolia amala helësemäialahilä, ilia ado afädë negei. Ado afädë negelahilä, ilia Folo igia nufi. Nufi amo baagoi gabula helëselahilä, dusugala gaula awäia gaamu baagido negesi. ²⁰ Amala hamosebegi, Yesu bëgëla aulo nefolalo amolia Folo e amalela digila nebegi, e nowelahilä gaamu amogi bu obëgëla digai. Diala aiyo amogi Banabasale helegela Debi asi.

Banabasale Fololea Yesu bëgëla aulo nefolalo amoli neala gelolasi

²¹ Ele gaamugi ami nea elea Ado Mala Hedabi säla iha nelo. Säla i amea Yesu bëgëla aulo yafie besela galai. Amalahilä ele Ilisidalage Aigoniamage Ädiagoge obëbëgela awähalea, ²² elea bëgëla aulo nefolalo amoli neala gelolasila sähalea, Dilia asigi afädë negei nebegoda go wälasimu namialola säsäsisila aliligi obëgëi. Elea sähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholöi, nilia yöi yafie bimolömeläla säla i. ²³ Asi amo obëgësalea, elea Godea wela ifosi sege hido hidolagi dolö odoa dafidilo nefolalebe amolia sigi aligimäia memelela ifosisi. Ifosisilahilä, molö made naala aiyala nea, udia dolö Dafidilo Geloima asigi afädë negei nefolalo amoli Godema adola ema gausisila aliligi asi.

Ele Sisalia segeë gaamu Ädiago obëgëi

* **14:12:** Ilia hilile gode ëi sälo dibe amo gadola ëi negei.

²⁴ Amalahilä Bisidia sege baagila awäla Bäfilia segea besela galai. ²⁵ Besela galalahilä elea Bega gaamugi ami Godeie ado mala säla iahilä, Adalia digai. ²⁶ Adaliala ödä du edefadegi fila Ädiago obëgëi. Dafidi Ädiago ami elea hamoi hamola wagai amo hamomäia Godea udia dolö wela ifosi Ädiago nefolalo amolia Godea ele ugila negemäia ele Godema adolasila gausia ami obëgëi. ²⁷ Ami besela galalahilä, elea udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli gegedomalolahilä, Godea elemadi aligila hamoi amo ilima awala säla iaha maadei. Elea sähalea, Udia dolö fii odoa amoli Yesuma asigi afädë negemäia ea idi doga negei gabiola säla i. ²⁸ Eleda segeyo yafie Yesu bëgëla aulo amolibälä ami nelo.

15

Mala hamogimolöie Yalusaleme gegedoi

¹ Dolö odoa Yudiala digalahilä ilia edoolalima säla olelesalea sähalea, Mosese nebegi säla negei dibe amo gadola, gafodo damulo mala dibe amo made hamoseda, Godea dili made damula moholömelä säla i. ² Amala säla i amo nabalahilä, Folole Banabasale dolö odoa nefolalo amolibälä mala amo hamogimolöie abosolo amolimage dolö dafidilo nefolalo amolimage nabuäia Yalusaleme fedamalai. ³ Amala säi amo gadola Godea wela ifosi nefolalo amolia mosalosebegi ili fedafiai. Fedafiahalea ilia Fonisiamadige Sameliamadige udia dolö nefolalo amolima fii odoa nefolalo amoli Godema asigi afädë negeimelä säla iia fedafiai. Ado amala säi amo nabalahilä, edoolalia edefademälä obeägisä nefolalo. ⁴ Ili fedafiai Yalusaleme besela galasebegi, udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amolimage, abosolo amoliage, dolö dafidilo nefolalo amolalia dili mofiaha golela säla olei. Amasebegi Folole Banabasalea Godea elema aligila hamoi amo sulubadela ilima säla iaha maadei. ⁵ Amai gaso, Felesi sosogo odoa asigi afädë negei nefolalo amolia nowela aligilahilä sähalea, Fii odoa amoliage gafodo damumolö dialea. Amase, Mosese nebegi Ado säla negei amoge ilia hamomäia säla imolö dialeala säi.

⁶ Ado amo hamogimolöie abosologe, dolö dafidilo nefolalo amolalige gegedoi. ⁷ Gegegdolahilä ado säsäla awäla gidogo gadogosebegi, Fida e nowela aligilahilä ilima sähalea, Nedoola dili-e, fii odoa nefolalebe amolia Ado Mala Hedabi nie nafia nabalahilä asigi afädë negemäia Godea dafidifalä dili ne mememei amo dilia dawadigi. ⁸ Sulubadelaie iso asigi dawadigi neebe Gode amea udia dolö fii odoa nefolalebe ilige dofea neebela ulufadigila olesalea ie Eleloï Gesami niligali i amo gadola iligalige imelë. ⁹ Eada ilige nilige mogogi nofeida maade. Ilia Yesuma asigi afädë negesebegi, ilile nafade hamoi amo ea hëla fisimelë. ¹⁰ Amaimo, dilia Gode fedogola bimolölahilä adu yöi edefade niliage nilile naado amoliage ägümölöi made amo bëgëla aulo nefolalebe amolia ägümäia neala ägusi amo mi edoie. ¹¹ Amala hamomolöi mademelë. Nilia helësëaleada, Dafidilo Geloi Yesuë ugila negeloa ili damula asi amo gadolla nilige damula asila helësëamelä Fidaea säi. ¹² Amala sääsebegi, Banabasale Fololea udia dolö fii odoabalä nea, Godea elema aligila nea dolöea hamomolöi made gadoige hido elöige hamoi amo sulubadela gegedoi sefolalebe amolima elea säla i. Säla iaha nebegi, ilia ado adola made, nalabola sefolalo. ¹³ Elea ado sähä maadesebegi Yamesea sähalea, Nedoola dili-e, na sääsebewe nabuö. ¹⁴ Godea udia dolö fii odoa nefolalebe amoli hamei amo dafidi orela odoa iligi ie namiäia mememei amo Saimonoea nilima awala säla imelë. ¹⁵ Säla i amo gadolla bea sälo nefolalo amolia ado amo wäla säla negei dialea. Amoda gomalä dëdëla negei dialea.

¹⁶ Dafidilo Geloia sähalea, Hobeä ne obëgëlahilä na Debidiie mosö dagabola digai amo hamogimolö. Mosö hai dibe amo hahamogilahilä gelolasimolömelë. ¹⁷ Mida, udia dolö fii odoa amolia Dafidilo Geloi hogomäia amamolömelë. Fii odoa nie ei gaula neebe amoli sulubadela ne hogomäia amamolömelä säi. Gowe sulubadela hamolo Dafidilo Geloi amala säila

säla dëdëla negei dialea. Amosi 9.11-12
¹⁸ Amoda siibafali nilia dawadigi. ¹⁹ Na sämölö helësëebe amoda gowe. Udia dolö fii odoaea Godema asigi besusa neebe amolida nilia neala yolasimolö amo dofea made. ²⁰ Ilia yöi made gaumäia nilia ilima beba gomalä dëdëla fisiga gadelä. Age gowe, molö nülo dibe amogi wäfalä godegali göa nelegela i muabio. Agedu gowe, udia dolö fa nimabio. Osoda gowe, hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea, muugia heale gälo sali amola muabio. Biyidu gowe, heale hii eäge muabio. Amoli dëdëla fisiga gadelä. ²¹ Mida, siibafali Mosese nebegi mala säla negei dibe amoda gaamu sulubadeli dolö odoaea säla iahamu aligilo. Ie ado mala amoda gedolo mosö difolalebea ami segeyo Sabada gafe sulubadeli nidesamu aligilomelä Yamesea säi.

Fii odoa Geleso sosogo nefolalebe amolima beba dëdëla i

²² Amala sääsebegi, abosolo amoliage dolö dafidilo nefolalo amoliage, amase, udia dolö Godea wela ifosi ami nefolalo amoli sulubadelaeage ado afädë negelahilä sähalea, Nili neebewegi dolö odoa Folole Banabasalebalä Ädiago mosäia memeledelämeliä sää. Amala sälahilä ilia Yudasale, ie eï elöda Basabasa, Sailsale memelei. Eleda edoolali amoligi dafidilo nelo. ²³ Beba ilia gaula mosäia gomalä sää dëdëla i.

Abosolo niliage, dolö dafidilo nefolalebeweage, dilile didoo nefolalebe nilia nilile nedoo fii odoa Ädiagoge Siliamadige Silisiamadige nefolalebe dilima dili go gabiola sää beba gowe dëdëla iasisago.

²⁴ Nili neebewegi odoaea dilima ado sää i amea dili budugila asigi sääsäola nefolaleai amo nilia nabi. Ilia amo amala säämalola nilia made säimelë. ²⁵ Amoie nilia ado afädë negelahilä, dolö memelei amoli nilile damelë aeaifali Banabasale Fololebalä dili neebea fisiga idamolöla helësëi. ²⁶ Dolö äudä amoleada nilile Dafidilo Geloi Yesu Gelesoë eigi hamoi hamosalea baagomolö ga made dibea amimu ga madela aligilomelë. ²⁷ Nilia amala helësëi amo gadola Yudasale Sailsalea bebagi ado dëdëi amo gadola adoea sää iinää dili neebea mosalahagomelë. ²⁸ Eleloj Gesamiage niliage yöi afädë dilima neala baasiloea nilia ado geloi biyidiamu dilia hamomäia sää imolöla helësëi. Amoda gowe ili.

²⁹ Age gowe, molö nülo dibe amogi wäfali godegali göa nelegela i muabio.

Agedu gowe, heale hü e muabio.

Osoda gowe, hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea muugia heale gälo sali amola muabio.

Biyidu gowe, udia dolö fa nimabio.

Amo hamomabiola sää amo hamola made sisigaha aligiseda, hedabola namolömelë.

Hä amomelë. Hawiola

sää dëdëla i. ³⁰ Hä mofiamalolahilä ilia Ädiago digai. Digala besela galalahilä ilia Geleso sosogo nefolalo amoli gegedomalolahilä beba dëdëi amo ilima i. ³¹ Amala iäsebegi udia dolö amolia dëdëi amo nidei. Ado hedabi dëdëi amo nidei amea ilile asigi neala gelolasisebe amogi obeägi. ³² Yudasale Sailsaleage bea säälæ nea, edoolali bogodei namiäia neala asigi gelolasila ilima ado yafie sääla iahamu nelo. ³³⁻³⁴ Ele Ädiago ami segeyo holöbö ede nelolahilä, ilia dafidi ele mosalola säälæ nefolalebea ami obégämäia edoolalia aealo alima diamäialahilä, Hawio obégämäla sääi.* ³⁵ Folole Banabasale Ädiago ami nea, eleage dolö odoa yafieage amolalia Dafidilo Geloië ado mala sää iadigi sääla olela digisa nelo.

Folole Banabasale gégëlahilä hüdo hüdi

³⁶ Segeyo odoa nelolahilä Foloea Banabasama sähalea, Gaamu sulubadelagi Dafidilo Geloië ado mala sää iä ami edoolali hedabola neebelela fädäla bebea obégëdila sää. ³⁷ Amala sääsebegi, Banabasaea Yone Maga helësëlahilä, nihiligla afiahala sää. ³⁸ Amai gaso, Foloea e sigi moholö amo dofea madela helësëi. Mida, dafidi ea elebalä hamoi hamomolö made awäla ele dígila Bäffiliala bahila obëgei amogi. ³⁹ Amala helësësebegi Folole Banabasale helelu edefade gégëlahilä mogela, Banabasaea Maga sigi gaula ele Saibulusi moholöle ödä duugi fila asi. ⁴⁰ Amase, Foloea Sailsalea memelesebegi edoolalia sähalea, Godeie ugila negelo alibalä namialola sääsebegi, ele asi. ⁴¹ Ele awäla Folo e Siliamadige Silisiamadige nawesa nea, udia dolö Godea wela ifosisi sege amoligi nefolalo amoli neala gelolasila aliligi asi.

16

Dimodi e Folole Sailsalebalä asi

¹ Folo e awähamu nelolahilä, Debige Iisidalage awäla besela galai. Ami bëgëla aulo afädë ëi Dimodi nelo. Ie emeda Yu fii udia gaso, ie eedoda Giligi dolö nelo. Emeda asigi afädë negei sulo. ² Edoolali Iisidalä amfiiaage Aigoniamäa fiaage Dimodi eda asigi mogoi neala sää nelo. ³ Foloea Dimodi ebalä moholöla helësëlahilä, ea Dimodië gafodo damulasi. Amala hamoi amoë mida, segea ami Yu udia dolö neebe amoli sulubadelaeada Dimodië eedoda Giligi dolö neala dawadigi neebe amo helësëlahilä amala hamoi. ⁴ Ili gaamu dibeamadi amogi nawesalea ilia abosologe dolö dafidiloge Yalusaleme ami nefolalo amolia mala sää negei amo gadola ilia bëgëla hamomäia ilima sää iia awäha nelo.

⁵ Amalebe udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amoli Yesuma asigi afädë negemolömadì neala gelolasilahilä, segeyo sulubadelagi odoaea asigi afädë negelahilä ilima maala baala bâusa nelo.

Foloea Doloasa nea sosoäla awäla meli

* **15:33-34:** Dawadigi odoa ilia helësësaleada, ado odoa sää damo gogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [Amai gaso, Sailsala eda Ädiago ami namolöila helësëi.]

⁶ Elelo Gesamia ilia Esiamadi ado mala säla ïmolö mosabiola idi gasebegi, ili Fili-giamadile Galesiamadilemu nawesa namolö asi. ⁷ Misia sege nofea ami awäla besela galalahilä, ili Bidiniamadi awäla besela galamolö helësësebegi, Yesüe Gesamia mosabiola idi gai. ⁸ Amala idi gasebegi, ili Misia baagila digala gaamu Doloasa awäla besela galai. ⁹ Awäla besela galasolo amo gala, gasigi Foloea sosoäla awäla beahaleamelebe, Masedonia fii dolö afädëa ema sähalea, Dia nili Masedonia ugila negemolö duhulu dëgëla misialola sähä neeve meli. ¹⁰ Foloea amala sosoäla awäla beasebegi, hä, nili fodolofali Masedonia moholöle fu hogosa neada, Godea niliä ilima Ado Mala Hedabi säla imäia neala olei gabula helësë.

Ilidiaeaa asigi afädë negei

¹¹ Amalahilä nilia Doloasa digila ödä duugi fila mogolafali awäla Samodelese besela galai. Amo aiyo amogi oböla awäla Neabolisi besela galai. ¹² Neabolisi amila nagadabodo awäla Filibai besela galai. Gaamu amoda Masedonia segeë afädë dilo. Amida Olomo gamane maala aligilo. Nili ami segeyo odoa nelo. ¹³ Segeyo Sabada gafegi Filibai gaamu amoë yala idi galo baagido doadigila awäla, ödä afädëe agesua Godema adolo sege dialealedula helësëlahilä, nili ödägi ami afiai. Ami awäla udiafali odoa gegedola sefolalebe amolibalä fiftigilahilä adosa sefolalo. ¹⁴ Daiaidaila udia afädë ei Ildia sulo. Ado säi amo ea nabaha sulo. Udia ameada fragulo hogale uii gadoi amo bidi neaha aligilo. Ea Godeie ei gauia adala Godema adosa filo. Foloea ado mala säla iaha nebegi, Ilidiaeaa mala amo hedabola nabala gaula mogomäia Dafidilo Geloia ie iso asigi doga negelası. ¹⁵ Amala hamosebegi, Iliideage ie mosöa ami aligilo amolige ödägi gei. Ödägi gesebegi Ilidiaeaa nilüma sähalea, Dafidilo Geloima na dofä asigi afädë negei gabula helësësa galëda, na mosöa namolö mofiamalola säi. Ea ähadulamu eegesebegi nili ea mosöa afiai.

Folole Sailasale Filibai galabaia negei

¹⁶ Nilü Godema adolo segea ami awäha nebegi, dolisä afädë galabaia hamoi gadoi hamolasilo sulo amoma, mugabe fedalahilä meualasilo sulo amo, nilia gausiala digai. Dolisä amea meusaseb amoë, udia dolö nefolalo amolia ie beaha aligilo nefolalo amoligali muni ede ilo nelo. ¹⁷ Folola nihilihilä awäha nebegi, dolisä amea bëgëla maalahilä üala sähalea, Dolö golida Gode ilibia edefadee neebe amoë hamoi hamolasilo neamelë. Dili damula aulo neala gaumäia, ilia säla ilo neala säi. ¹⁸ Dolisä amea segeyo yafiegi ado amala sähamu aligisebegi, Foloea habobalahilä besuia imogola mugabe fedai amoma sähalea, Yesu Gelesöie eïgila sähago. Dolisä go digila, segea mosöla säi. Amala säi amole, mugabe amo doadigila asi.

¹⁹ Amala hamosebegi, dolisä amoë beaha aligilo amolia hobeala muni bu elö made nimolö gabula helësëlahilä, ilia Folole Sailasale gaulahilä, magaia gaamugi sigi aligilo nefolalebea ami, ele gaula dusugaia asi. ²⁰ Ilia Olomo gamane gudi mogelo nefolalo amoli neebea ami sigi awälahilä sähalea, Yu dolö äudä gowelea nilile gaamugi wi maalahilä, udia dolö neala nafadelasisebemelë. ²¹ Nilia hamomolö madela säla negei dibe amoda, elea hamomalola säla olelesa neamelë. Mala olelesebe amoda, Olomo dolö nefolalebe niliada amo nabala hamomolöi mademelë säi. ²² Amala säi amo nabalahilä, udia dolö gegedoi amoliage ele nufulö hamosebegi, gudi mogelo amolia elele fragulo gila digilahilä, ele buudi damuia nufualai. ²³ Ilia gelola nufudala iłalalahilä, Folole Sailasale dusugaia awäla, galabaia mosöa ifosilahilä, galabaia beaha aligilo amoma gelola sähalea, Ele hedabola idihë namialola säla i. ²⁴ Amala säla iäsebegi, galabaia sigi aligilo amea ele galabaia mosö hogoli mogogi amogi gaula awäla ifosilahilä, elele emo i gäia igadula negesi.

²⁵ Gasi mogogi Folole Sailasalea Godema adola digi, ie ei gauia adala gë udäla digisebe amo, odoa galabaia mosöa sefolalo amolia nabi. ²⁶ Amala sähä sebegi, fogoli edefademalä fodolo maalahilä, galabaia mosö igau fogosa maadei. Amala hamoi amole, mosö amoë idi galo doga negesa maadelahilä, igi eñea ili sulubadela nafodoi amoge, holola fisigäla digaha maadei. ²⁷ Amala hamoi amogi, galabaia beaha aligilo amo adi elaboi amo nowelahilä beahamelebe, idi galo sulubadela doga negesa maadei dibe amo bealahilä, galabaia negei amoli fisäla awäha maadei gabula helësëi. Amala helësëlahilä, ea hile nudulo helebe besela neala, hii e nufudala baagodelä hamosebegi, ²⁸ Foloea ado gelolafali sähalea, A, di diliimü nufuabio. Nilida fisäla made asimelë. Sulubadela sefolaleawela säi. ²⁹ Amala säi amo nabalahilä, galabaia beaha aligilo amea gele gaula mofiamola sälähilä, Folole Sailasale sebea baluluia awäla, e emo gigisëla elele emo mia fila digai. ³⁰ Amala hamolahilä, ea ele segea sigi fedalahilä elema sähalea, Dafidilo äudä ali-e, Godea ne damula mosäia na abilia hamomolödula nabi. ³¹ Amala nabasebegi, elea säla obëgësalea, Dafidilo Geloüe Yesuma asigi afädë negeseda, dihiidige, die mosöa ami aligilo amolige, damula moholömelë säla i. ³² Amala sälähilä, elea emage, ie mosöa aligilo amolimage, Dafidilo Geloüe ado mala säla iäha nelo. ³³ Amo gala, gasi mogogi galabaia beaha aligilo amea ele sigi awälahilä, elele domalogi

buudi damuia nufi amo nigime hëlasi. Amala hamosebegi, eege ea mosöa aligilo amolige ödägi gelasi.³⁴ Ödägi gelasisebegi, ea ele ea mosöa sigi awälahilä, ele molö muäia i. Eage, ea mosöa aligilo amoliage, ilia Godema asigi afädë negei amogi edefade obeägäsa nelo.

³⁵ Yose Olomo gamane gudi mogelo amolia dadi gaui nefolalo amolima ado säsisealea sähalea, Dolö äädä amole fisigämäia sälä ìmalola säsi. ³⁶ Amala säsi amo nabalahilä, galabaia beaha aligilo amea Foloma sälä iahalea, Na ali fisigämäla gudi mogelo amolia säsä gabumelë. Ilia amala säsi gabugi ali doadigila awähalea dalulo go gaula geleä mosalola säi.

³⁷ Amala sääsebegi, gaso, Foloea dadi gaui mofiai amolima sähalea, Alida Olomo dolö amogi neebe amo ilia gudila made, udia dolö si mogogi buudi damuia ali nufi. Nufudalahilä galabaia mosöa gaula dusugaia awäla ifosisio. Amaimo, iliada walio ali geleä musügä fisigäla mosalasiole. Ai, amala mademelë. Hili ili maalahilä ali fisigämäiamelëla säi.

³⁸ Foloea säi amo gadola dadi gaui amolia gudi mogelo amolima sälä ïasebegi, ele Olomo dolö amogi gabiola säi amo nabalahilä ili bedäi. ³⁹ Amalahilä ilia ele neebea awäla elemä aeala sähalea, Asiala hamoimelëla sälahilä, amila sigi segea doadigila awäla gaamu we digila mosäiamelëla geleä säi. ⁴⁰ Amala sääsebegi, ele galabaia mosö digila awäla Ilidiaeä mosöa asi. Mosöa amida edoolali sefolalebe amoli bealahilä, elea ili neala gelolasilahilä asi.

17

Folole Sillasalea Desalonaiga nea hamosa nelo

¹ Ili asi amo awäla Äfibolisige Aboloniage besela galala digila awäla giso Desalonaiga besela galai. Gaamugi amida Yu udia dolöe gedolo mosö afädë nelo. ² Dafidi Folo e sege odoagi nea gedolo mosöa aulo amo gadola e awäla gedolo mosöa ami digai. Gedolo mosöa ami Foloea segeyo Sabada gafe ohodoagi gegedola mofiai amolibä ado bebagi sälä dëdëla negei amo ilima sälä iaha nelo. ³ Amala sälä iaha nea ea ilima Godeie ado mi ulufadigila awala sälä iaha nelo. Ea ilima sähalea, Afädë Memeleia së naala baagola nowemolöla bea sälä amolia dofä amala sälä dëdëla negei dialea. Yesuda na walio dilima sälä iahago. Amoda Afädë Memelei amomelëla Foloea säi. ⁴ Amala sälä ïasebegi, odoa ami nefolalo amolia ea dofä sääsebela helësöhilä Folole Sillasalebalä dii. Giligi udia dolö Godeie ëi gauia adalo yafieage udia dafidila fii odoaeage amai.

⁵ Amai gaso, Yu dolö nefolalo amolia naabo gëlahilä, dolö nafade hamolo memalä magaia gaamugi nawesa aligilo nefolalo odoa amoli hobe nii. Hobe nealahilä udia dolö yafie gegedolasila, ado gelolafali säi amea ili sulubadelaea gaamugi ami nududulä hamoi. Amala hamola ilia Folole Sillasale udia dolö neebea sigi moholöe ele hogosalea dolö afädë ëi Yeisonoie mosöa ami budulasia awäla hogola digai. ⁶ Awäla hogoi amo ele made beasebegi, ilia Yeisonoie edoo odoa amolali gaula dusugaia awäla galisölö dolö amoli neebea awälahilä gelolafali sähalea, Dolö sege sulubadelagi nafade yafie daidola hamosa maadelo amolia hä nilile segea besela galai gabumelë. ⁷ Besela galasebegi Yeisonoea ie mosöa fimäia fu i gabio. Ili sulubadelaea beaha aligilo gini elö Yesu neebe amo sähaleada, beaha aligilo Gini Sisa neebe amea hamolo mala sälä negei dibe amoda damusa neamelëla säi. ⁸ Udia dolö sulubadelae nefolalo amolige galisölö dolö nefolalo amolige ilia ado säi amo nabalahilä, fudugila bedäi. ⁹ Fudugila bedäsebegi galisölö dolö amolia Yeisonoeage dolö odoa ebälä gaui amoliage ili fisigämölöe muni ìmalasebegi, ìmalasebe amo gadola ïasebegi ili fisigäi.

Folole Sillasalea Belia nea hamoi

¹⁰ Segeyo amoie gasigi edoolalia Folole Sillasale Belia moholö mosalola säi. Amala sääsebegi, ele awäla Belia besela galalahilä, Yu udia dolöe gedolo mosöa ami asi. ¹¹ Udia dolö Belia ami sefolalo amolile asigi fisigäi ameada Desalonaiga udia dolö amoli baagila asi. Ilia Godeie ado mala nabulö edefademalä obeägila nabahamu nelo. Nabalahilä, ilia Foloea ado mala sälä i amo dofä walebelela bimolöie segeyo sulubadelagi bebagi ado dëdëla negei amo nidela fädäla beaha aligilo. ¹² Amala hamolahilä ili yafiea asigi afädë negei. Giligi udia dafidila fii sefolalo amoliage, amase, Giligi dolö yafieage asigi afädë negei.

¹³ Amala hamosebegi, Foloea Belia amige Godeie ado mala sälä iaha neala säi amo nabalahilä, Yu dolö Desalonaiga nefolalo amoli Belia ami mafulahilä, udia dolö amoli fudugila bedämäia ili neala fologolası. ¹⁴ Amala hamosebegi, edoolalia Folo e ödä duhulu dibeamadi amodi mosäia fodolofali fisiga gai. Sillasale Dimodile made awäla Belia ami nelo. ¹⁵ Folo ifola afiai amolia e Adenesi gaamugi ami ifosila obëgësebegi, Foloea ilima ado säsisealea, Sillasale Dimodile ne neebea fodolofali misiäia sälä ìmalola säsisebegi ili obëgëi.

Folole Sillasalea Adenesi nea hamoi

¹⁶ Folo e ele misiäia Adenesi ami beaha nea beahamelebe, gaamugi ami nelebo yafie wäfali godegali göa nelegela sämölöie naaboea hamoi difolalebe amo bealahilä, ie asigigi

edefademalä yösa nelō. ¹⁷ Amogi yöla ea gedolo mosöa ami awälähilä, Yu udia dolö nefolalo amolibälä odoa Godeie ei gauia adalo nefolalo amolibälä didiäha nelō. Magaia gaamu dibeä amige segeyo sulubadelagi udia dolö gausiasebe amolibälä ea didiäha nelō. ¹⁸ Ebigulia sosogo mala olelelo dolö odoaeage Sidoigi sosogo mala olelelo dolö odoaeage Folobälä sälä obégë obégësa nelō. Ili odoaea sähaleada, E dawadigi gadoi hamola sähä neebe goda edo säsebelä sää. Amase, ili odoaea sähaleada, Sege näiadodi amolibälä godeie mala sälä iahaledula sää. Ilia amala sää amoë mida gowe. Foloea Yesüie malage baagoi amoli nowemolö malage sälä i amogi amai. ¹⁹ Amala sälähilä ilia Folo e sigi awäla Aliobagusa Galisölö dolö amoli gegedola adolo segea ami awälähilä ilia ema sähalea, Dia mala gähe sälä olelelo amo nilia nabulö hamesamelë. ²⁰ Ado odoa sää amo hido elöi gabugi, amoë mi helésdeläla sää. ²¹ (Adenesi fii amoliage, amase, sege näiadodi fii Adenesi ami maala nefolalo amoliage nelebo odoada hamolo made, segeyo sulubadelagi iliada mala gähe elöi elöi sämolöge nabulöge amomu hamosamu aligilo.)

²² Amasebegi Foloea Aliobagusa Galisölö dolö amoli mogogi nowela nea sähalea, Adenesi fii dili-e, dilia nelebo afädë hamosebego na beahaleada, dilia göa nelegela hamolo mala amo gelola hamei gabula helésamalë. ²³ Na nawesalea beahamelebe, dilile göa nelegela sälä mosö yafie meli. Beahaleamelebe göa nelegela nufudala ilo auli afädë aulula negei dibeä ami gomalä dëdëla negei dibeo. Gode nilia dawa madegalila dëdëla negei dibeo. Dilia Gode dawa made nea e helésëlo. Amo hile ado malafali amo na walio dilima sälä iahagomelë. ²⁴ Godeada sege dibe sulubadelage nelebo sulubadela amogi dibe neebe sebe amoge hamosa maadei. Gode eda mudaiaiäge nagadaiaiäge Dafidilo Geloj nea. Gode amoda gobela ilo mosö naaboea hamoi amoli aligilo made nea. ²⁵ Eda nelebo afädë ufolä adida made neebe amo dolofäea e ugila negela nelebo afädë imolöi mademelë. Mida gowe. Ea namolöge hamege nelebo sulubadelage udia dolö sulubadelagali imolöda hii e nea. ²⁶ Eada mi gäwila dolö afädë hamoi amoma aligila udia dolö fii sulubadela hahamola sege sulubadelagi awäha namilai. Aso, amala made hamola nebogi, dafidifali ea daiaha maadelähilä, udia dolö ili amo gala gowegi namüäiala heléselähilä, ilile sege nofela daiala negei. ²⁷ Ea ili hamoi amoë mida gowe. Ilia e hogomäiäge nagubaia nawella e beagolemäiäge ea ili hamoi. Gode eda nili hido hïdola neebea wagadi made made nea. ²⁸ Mi ema aligilähilä, ie geloigi nili segegi fila digi fologola digisa sebewemelë. Amo gadola diligi ado dëdëlo dolö odoa nefolalo amolia sähalea, Nilige ie malölali neamelëla sälä. ²⁹ Hä nilüda Godeie malö neebe amea, nilia e goloeage silibaeage igiage, nelebo afädë dolöea ie asigia naaboea hamola negei difolalebe amoma Godeda amo gadoi neala helésémolöi mademelë. ³⁰ Godeada dafidi udia dolöea e dawa made nea hamoi amoda ea helésëlo made nelō. Amalo gasoda, walio ea udia dolö sege föi sulubadelagi neebe amo sulubadelaea asigi besumalola gelola sähä nea. ³¹ Ea dolö afädë memelei amoë aulodaiala udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amolibälä mögolafalä memelela mogemolöi segeyo afädë daiai amo dialea. Ea dolö memelei amo baagola nowela ifosi amea udia dolö nefolalebe sulubadelabalä amala hamomolömelä dofä gelola sälä negei amo oleimeläla Foloea sää.

³² Baagoi amoli nowemolö sää amo nabalahilä, dolö odoa nefolalo amolia ölahilä e gadiaboi. Amase, odoaea sähalea, Ado walio sälä i amo hobeala bu elö nabulö helésamalëla sälä i. ³³ Amala säsebegi, Foloea ili amilahilä digila asi. ³⁴ Amala awäsebegi dolö odoa nefolalo amolia ebäla dila asigi afädë negei. Asigi afädë negei amoli godoi dolö afädë eida Daionisisa, eda Aliobagusa Galisölö dolö nelō. Eage, amase, udia afädë ei Damalisi eage, amase, odoaeage elebalä asigi afädë negei.

18

Foloea Golidi nea hamoi

¹ Amala hamosebegi, Folo e Adenesi digila Golidi asi. ² Golidi ami Yu dolö afädë ei Aguila gausiai. Eda Bödasa fii dolö. Beaha aligilo Gini Golodiasaea Yu fii Olomo nefolalebe amoli sulubadelama näiadodi afiahä maademalola säsebegi, Aguila ie udia Bilisilale Idali sege digila hädamade müsi nelō. Folo e ele sebea asi. ³ Foloeage Aguila Bilisilaleage hamoi afädë hamolo. Amalebe e elea mosöa gedola nea eage hamoi hamosa nelō. Ili bidi nimolöi ilile hamoida balai mosö nedëmesa aligilo. ⁴ Amo hamosa neada Foloea segeyo Sabada gafe sulubadelagi gedolo mosöa ami awälähilä, gegedoi amolibälä didiäha nelō. Yu udia dolö odoaeage Giligi udia dolö odoaeage ea dofä säsebelä helésëi.

⁵ Sailsale Dimodule Masedonia digasebegi, Foloea segeyo sulubadelagi Godeie ado mala sälä iahamu nelō. Ea Yu udia dolö nefolalo amolima Afädë Memeli amoda Yesu neamelëla gelola sälä iaha nelō. ⁶ Amala sälä iaha nebogi gaso, ilia made nabalahilä e baagido sälä digi gagadela digisa nelō. Amala hamosebegi, Foloea ie fagulo fefëla digilahilä, ea ilima sähalea, Dili nafadegi awäsedä, dihili asiala hamoi ameamele. Asialada nema

mademelē. Walio neebe wegida ne awäla udia dolö fii odoa nefolalebea moholömelēla säi. ⁷ Amala sälahilä, amila ili digila Folo e dolö afädë ēi Didiasa Yasadusi amea mosöa asi. ïe mosöda gedolo mosö gägägfafali nelo. Dolö ameada Godeëe ëi gauia adalo nelo. ⁸ Gedolo mosö beaha aligilo ëi Galisibusaeage ea mosöa aligilo amoliage ilia Dafidilo Geloima asigi afädë negela nelo. Amase, Golidi udia dolö yafie nefolalo amoliage nabalahilä asigi afädë negesebegi ili ödägi gei.

⁹ Gasi afädëgi Foloea sosoäla awäla beahaleamelebe, Dafidilo Geloia ema sähalea, Bedäla nafi yömbio. Mala sälä iahamu namiälo. ¹⁰ Mida, ne dibälä neamelë. Gaamugi guida, udia dolö yafie nie neebe amea afädëa di nufudala sëlasimolö mademelëla sälä ï. ¹¹ Amala sälä iäsebegi, Foloea udia dolö nefolalo amolima Godeëe ado mala sälä iaha nea gäheo i afädëe, elö amoë aube gafeia ami nelo.

¹² Agaia sege Galioea beaha aligilo nelo amo gaalu, Yu fii nefolalo amoli ado afädë negela ilia Folobalä ado neala e gaulahilä gudilo mosöa sigi asi. ¹³ Sigi awälahilä ilia sähalea, Udia dolö nefolalebe amolia Godeëe ëi gauia adamäia dolö gowea mala sälä negei dibe amo gadola made, mala elöi sälä, sälä olelesa neamelëla sälä. ¹⁴ Amala säsebegi, Foloea ado sädelä hamosa nebegi, Galioea Yu fii amolima sähalea, Yu dolöla dili-e, mala dabiala nafade hamoëi sämölö mofiai galebeda, amoda na habobala made hedabola nababalbio. ¹⁵ Gasoda, adoge ëige dihilile mala sälä negeige amolilemu galëda, amoda dihili hamogimalo. Goienda na made mogemolömelëla sälä. ¹⁶ Amala sälahilä ea ili gudilo mosöa amilahilä nesila digi. ¹⁷ Amala hamosebegi, ili sulubadelaea gedolo mosö beaha aligilo ie ëi Sosodenisi nelo amo gaulahilä gudilo mosö baagido segeamadi ami nea nufudaha nelo. Amala nufudasebegi Galioeada hilile hamoi hamosebogla helësöhilä ea adola made nelo.

Folo Silia segeëe Ädiago obëgëi

¹⁸ Amala hamosebegi, Folo e Golidi ami segeyo odoa nelolahilä ea edoolalima dili samialola sälä, ödä duugi fila Silia segea moholö asi. Bilisilale Aguilalege hiligila asi. Awäla Ségilia gaamua ami nea Foloea Godema afädë hamomolömelëla sälä negei amea ie busa hili damusa maadei. ¹⁹ Amalahilä awäla Ebesa besela galai. Besela galalahilä Foloea ele ami digilahilä, hido awäla gedolo mosö neebea ami besela galai. Besela galalahilä Yu dolö nefolalo amolibalä ado didiäha dilo. ²⁰ Amala didiäha dibegi ilia ema sähalea, Dida nilibälä holöbö sedade namiäiamelëla sälä. Ilia Amala säsebegi, Foloea ilima üla made sälä. ²¹ E moholö nea ea ilima sähalea, Ne dili neebea obëgëmäiala Godea hameseda, amoda ne obëgëmolömelëla sälä. Amala sälahilä ea ili hawiola sälahilä e Ebesa digila ödä duugi fila asi. ²² Awäla ödä agesua besela galalahilä Sisala gaamugi besela galai. Besela galalahilä awäla e fedalahilä udia dolö Godea wela ifosi nefolalo amolima dili go gabiola sälä olelahilä awäla Ädiago digai. ²³ Folo e Ädiago ami holöbö ede nelolahilä, e awäla Galesiamadige Filigiamadige holöbö aligila baagila digila awähalea, Yesu bëgëla aulo nefolalo amoli sulubadela neala gelolasila aliligi awäha nelo.

Abolosia Ebesa nea hamosa nelo

²⁴ Amo gaalu, Yu dolö afädë ëi Abolosi eda Alegisädalia fii nelo amo Ebesa misi. Eada ado hedabola dawadigila adolo nea, bebagi ado dëdëla negei dibe amo hedabola dawadigi nelo. ²⁵ Dafidi Dafidilo Geloëi idigi aulo mala ema olelei. ïe iso asigigi sämo sämosa nebegi, ea Yesuë mala amo udia dolöma hedabola olelesa nelo. Abolosi eada Yonea ödägi gelo mala olelei amomu dawadigi nelo. ²⁶ Abolosia gedolo mosöa ami nea gelola sälä iaha nelo. Amala sälä iäsebe amo nabalahilä, Bilisilale Aguilalea Abolosi sigi aliga galahilä, elea Abolosi ea Godeëe idigi aulo mala hedabola helësämäia mogolafali sälä iaha nelo.

²⁷ Hobea Abolosi e Agaia segea moholö helësëebegi, edoolaliala e gelolasila hä mosalola sälahilä, Yesu bëgëla aulo amolima beba dëdëla iäsisalea Abolosima obeägilahilä gauia idogomaloi. Abolosi e ami besela galasebegi, udia dolö Godeëe ugila negeloea ili ugila negesebegi asigi afädë negei amoli ea hedabola ugila negesa nelo. ²⁸ Mida, udia dolö yafie gegedoi nebegi, ea bebagi ado dëdëla negei dibe amogila sähalea, Afädë Memelai amoda Yesu e neamelëla ulufadigila sälä. Ea ado amo gelolafali säsebegi, Yu udia dolö hewalahilä ilia adola made sau sagai.

19

Foloea Ebesa nea mala sälä iaha nelo

¹ Abolosi e Golidi nebegi Folo e nawesalea segebi gau fedala digala digila awäla Ebesa besela galai. Besela galala Ebesa ami bëgëla aulo odoa gausiai. ² Gausialahilä ea ilima nabahalea, Dilia Yesuma asigi afädë negeselo amo gala Eleloï Gesami niilela nabi. Amala nabasebegi, ilia sälä obëgësalea, Eleloï Gesami neala sälä goda nilia nabi mademelëla sälä. ³ Amala säsebegi, Foloea sälä obëgësalea, Amai galëda, edoea ödägi geila nabi. Amala

nabasebegi, ilia sälä obögësalea, Yonea ödägi gelo amo gadola geimelëla säi.⁴ Amala säsebegi, Foloea sälä obögësalea, Yonea ilia nafade hamoi amoë asigi besula ödägi gelo. Ea udia dolöma sähalea, Ne dafidi misi neamelë. Hobeala afädë moholö amoma dilia asigi afädë negemolö dialeala säi. Hobeala moholöla säi amoda Yesu hü e helësëla sälä Foloea säi.⁵ Foloea amala säi amo nabalahilä, ili Dafidilo Geloi Yesuüë ëgi ödägi gei.⁶ Amasebegi Foloea ilima naaboo negesisebegi Eleroi Gesami ilima digala ilia ado elö sälä bea sähä nelo.⁷ Dolö amolida giwilasi gadoi nelo.

⁸ Amala hamosebegi, Folo e gedolo mosöa ami digai. Aube ohodoagi amala digahamu nea ea ado mala gelola sälä iahalea, udia dolö nefolalo amolibalä didiähalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoë mala sälä iaha nelo amoda dofä säi gabula helësemäia sälä iahamu nelo.⁹ Amala sälä iahamu nebegi dolö odoa nefolalo amolia ilile asigi geloi neada asigi afädë made negei. Udia dolö nefolalo amolia nabuää ilia Idigi aulo mala amo gagadesa nelo. Ilia amala hamosebegi, Foloea ili amilahilä Yesu bégëla aulo amoli sigi asi. Amala hamolahilä segeyo sulubadelagi ado mala sälä didiälo mosö afädë Dilanasaäe neebea ami awälahilä, Foloea Yesu mala sälä didiäha nelo.¹⁰ Ea gäheo i äudägi amala hamosamu nelo. Amala hamoi amea Esia segea nefolalebe ili sulubadela, Yu udia dolöeage, Giligi udia dolöeage, Dafidilo Geloiüe ado mala nabi.

Segebaie efegelalia hamoi

¹¹ Godea Foloëe naaboea geloi melölo made hüdo elöi hamosa nelo.¹² Ie filimo dogelo faguloge bululo faguloge hile domalogi diigilo amo gaula olio difolalebea ami awäsebegi, olio damula digi, mugabe doadigila awäla digisa nelo.

¹³ Amala hamosebegi, Yu dolö nawesalea mugabe fedai nesila digisa aligilo nefolalo amoligi odoaea oodo beala Dafidilo Geloi Yesuüë ëi sälä mugabe fedai nefolalo amolina sähalea, Foloea ie mala sälä ilo Yesu amoë ëgi dili nesila digisagola sälo.¹⁴ Yu udia dolöie gobela ilo busa afädëre ëi Segebaie efegelali gifalädalä amolia amala hamosebegi,¹⁵ mugabe fedai amea ilima sälä obögësalea, Na Yesu dawa, Fologe helësäa. Gasoda, dilida nowëla nabi.¹⁶ Amala nabalahilä dolö amoma mugabe fedai nelo amea ilima nila sadia alogola ie geloia ili baagila awäla, ili nufudala iälalesebegi ili mosöa amila sësëla dudugimu fisäla asi.¹⁷ Amala hamoimelëla säi amo nabalahilä, Ebesa nefolalo sulubadela Yu udia dolöge Giligi udia dolöge edefademalä bedalahilä, Dafidilo Geloi Yesuüë ëi gauia adaha nelo.¹⁸ Amase, asigi afädë negei yafie nefolalo amoli maalahilä, ulufadigila, nilia nafade amo hamoimelä sälä sisihaa maadei.¹⁹ Golë hamolo yafie nefolalo amolia ilile golëie beba difolalo amo gaula mafulahilä, udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea bimäia gobesa maadei. Beba gobei amoli muni dafidi nii amoda näba gegedolada siliba giwi dausini nabülsasi bia gadoia nii.

²⁰ Amo gadola Dafidilo Geloiüe ado mala daidolahilä, edefademalä gelola băui.

Ebesa ami nebegi, habobahalea üalala säi

²¹ Amala hamosebegi, Folo ema Gesamia helësëlasisebegi daiala negesalea, dafidi Masedoniage Agaage awälahilä, hobeala Yalusaleme moholöi moholöla helësëi. Amala helësëlahilä sähalea, Ami awäla maadelahiläda, Olomoge söfë moholö dialeala säi.²² Amala sähilä ea ie ugila negelo Dimodule Elasadasale Masedonia mosaloi. Ele amala mosalolähilä, e holböö Esia segea beaha nelo.

²³ Amo gala, Idigi aulo mala olelei amogi yönolö holöfali made, edefade besela galai.²⁴ Dolö afädë nelo amoë ëi Demediliasa, ea nelebo elö elöla silibaea hamolo nelo. Ademisiie odala ilo mosö gadoi holöfali afädë afädëla Demediliasa silibaea hamolo nelo.* Ea amo hamolo ameada hamoi hamolasilo nefolalo amolia muni edefade neaha aligilo.²⁵ Ea ie hamoi hamolasilo amolige, dolö odoaea hamoi amo gadoi hamolo nefolalo amolige neala gegedolasilahilä sähalea, Dolöla dili-e, nilia hamoi amo hamolo amea muni edefade nelo amoda dilia dawa.²⁶ Ebesa wimu made, Esiamadi sege holböö sulubadalamadida, dolö Folo amea udia dolö yafie dusugala nidilahilä, ilile asigi neala gagaolasila sähalea, Nelebo dolö naaboea hamola nowei amolida, gode madela sälo nea. Amo dilia beadigi nabadigi amomelë.²⁷ Ea amala hamosa neebe ameada, udia dolö amolia nabalahilä, nilia bidi nimolöie hamoi hamolo amoda nafadela sälöea. Amomu made, nilile gode edefade udia Ademisiie odala ilo mosöge udia dolöe siigi memalä gabula sälöea. Amase, Esiamadi udia dolö nefolalebe amoliage, udia dolö sege sulubadeliä nefolalebe amoliage dafidi ie ëi gauia adalo gaso, ie ëi edefade amo neala nagadaialoela säi.

²⁸ Ado säi amo nabalahilä, ilia edefademalä mihaläla gelola üalalahilä sähalea, Ebesaie Ademisiida edefademalä neala gelola sähamu nelo.²⁹ Amaimo, gaamugi nefolalo amoli

* **19:24:** Ademisiida gowe gadoi. Eda wäfali gode udia gadoi. Udia dolöea nelebo elö elöla göa nelegela, wäfali gode amogali ilo.

sulubadelaea üalala ddogösa difolalo. Amala üalala ddogösa difolalea, Masedonia fii dolö äudä Gaiusale Alisadagusale Folobalä nawesa aligilo amole ilia gaalu gedolo gaamu edefade dibeä ami fodolofali sigi gaula asi.³⁰ Foloea udia dolö yafie gegedoi dibeä ami hii äudulä hamosebegi, Yesu bëgëla aulo nefolalo amolia made mosalola sääi.³¹ Esia sege amoë gamane sigi aligilo odoa Folobalä damelä hamola aligilo nelo amolia Foloma ado säsisealea sähalea, Di gedolo gaamu dibeä ami dofä mosabiola sääi.

³² Ilia amala säsisebe amo gaalu, udia dolö gegedoi amolia gelola üalala ddogöla sähä difolalo amea, ili asusugahalea odoaea ado elö säsébegida, odoaeada, oböla, ado elö sälä aulo dabela digisa dilo. Ili yafieada, mi goweëe gedoi gabula made helësëi nefolalo.³³ Yu dolö nefolalo amolia Alegisäda e nowela fedala aligisia ami namiäia nabelela gaula fedala ifosisebe amo bealahilä, udia dolö odoaea helësësaleada, mi e gabula helësëi. Amala helësëebegi Alegisäda e nowela aligilahilä nea naabo usigilisalea, gegedoi amolima ne mademelëla sädëlä hamoi.³⁴ Amala hamoi gaso, ilia eda Yu dolö amogi gabula bealahilä, ado gelola gaalu sähalea, Ebesaile Ademisida, edefademalä neamelëla sähä nebegimu, aoa äudä gadoi asi.*

³⁵ Gaamu amoë gusigusi nelo amea udia dolö sulubadelä nefolalo amolima sau sagamolahlilä, ea ilima sähalea, Ebesa dolöla dili-e, Ademisi edefade neebe amoëe odala ilo mosö neebe amoëge, amase, nelebo afädë mudaala beselala digai dibe amoëge sigi aligiloda Ebesa gaamumu dibe amoda dolö afädë, dawa madera nowë.³⁶ Hä, na sää amo gadola afädëa wäfali sääla sämölö uli ameada, dilia nelebo afädë asigi made gäwila hamolo amo gadola, made hamola, sau sagamo.³⁷ Dilia dolö äudä sigi misi goweleada odala ilo mosö negei amogi afädë made fa nii, dilile gode udia amoge made gagadeimelë.³⁸ Amaimo, Demediliasaage ebäla hamoi hamolo neebe amoliage, ilia afädëbalä gudimolö helësëa nea galëda, gamane gudilo dolö neebe amea amoëe gudimolö segeyo odoa daiala negei dialea. Ilia amogi gudimolöi galea.³⁹ Amomu made ado odoage sämölö helësëa nea galëda, amoda gamane dolö amolia ado giwi sämölö gegedomalola säségi sämölöi galea.⁴⁰ Nilia walio hamoi amea Olomo gamane neebe ameada, nilüma dilia üalala ddogöla gëgëimelëla sähahilä, nilibälä gudimolöi gabumelë. Ilia amala hamoseda, nilia walio gegedola üalala sää amoë mi goweëe säämelëla sämölöi mademelëla gusigusi amea sääla wagai.⁴¹ Amala sää wagalahilä, ea gegedoi nefolalebe amolima afiha maademalai.

20

Folo e Masedoniage Giligige asi

¹ Ado gelola üalala ddogöla sähä dilo amo sau sagaha maadeibua, Foloea Yesu bëgëla aulo amoli mofiamalohilä, asigi gelolo mala ilima sääla jaalahilä, ne awähamele, dili hawio, namialola sähahilä, e Masedonia moholö asi. ² Sege amoligi nawesa nea, Foloea ilima asigi gelolo ado yafie sääla iia awähahilä, hobeala Giligi segea besela galai. ³ E ami aube ohodoa nelolahilä, hobeala e du neala Silia moholö hamosebegi, Yu fii nefolalo amolia e nufulöla didiäha dialeai amea, e Masedonia obëgmöläla helësëi. ⁴ Dolö ebäla asi amolida gowe ili. Gaamu Belialada Bilusaile malö Sobadage, Desalonaigala Alisadagusa Següdasalage, Debila Gaiusage, amase, Dimodig, Esia segeala Digigusu Dolofimasalage, amoli ebäla asi.⁵ Dolö amolida ilidale dafidi awäla nilli misiäia Doloasa ami beaha nelo.⁶ Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö amo baagilahilä, nili Filibai dügila ödä duugi fila afiia. Amala afiia ödä duugi fila segeyo bia awähahilä, afiia ili neebea Doloasa besela galai. Besela galalahilä segeyo gifalädalia ami nelo.

Doloasa ami Foloea Yudigasa neala nowelasi

⁷ Segeyo gifalädälu nili molö molö gedolahilä Foloea ilibälä didiäha nelo.* E aiyo amogi moholö gabula helësähilä, ea sääla iaha nebegimu gasi mogoi.⁸ Mosö ilibia hogoli nili gedoi amogida gamali wala negei malei dilo.⁹ Ami malisä afädë amoëe ei Yudigasa e mosö amoëe wido holela dagaboidaia ami salea edefademalä süwiala waoi. Foloea sähahmu nebegi, Yudigasa süwiala adi elaboi amo hogogolula fedai osodadaia amila bebedoi. Amala hamosebegi, neahamelebe hä, baagoi meli.¹⁰ Folo e digalahilä malisä amodaia dia fedalahilä naaboea gauia welahilä sähalea, Hame gudusebemelë. Didigaomabula sääi.¹¹ Amala sähahilä Folo e bu fedala beledi dagabodasila nalalahilä, ado sedadela sähä nebegimu segeyo sagai. Segeyo sagasebegi, e asi.¹² Malö amo made baagoi sebegi, ilia e sigi awähalea ilile iso asigia edefade obeägi.

Folo e Doloasala Miledusa asi

* 19:34: Aoa äudäda molö gai deala molöi gadoi. * 20:7: Dolö dawadigi odoa amolia helësësaleada, molö mai amoda Yesue molö maila helësëi.

¹³ Nilii nilidale ödä duugi filahilä Asoso moholö afiai. Asoso ami Folo gausialahilä, ödä duugi fimolö helësëi. Folo e nagadabodo moholöie ea amala daiai. ¹⁴ Afialahilä Asoso ami ea nilii gausialahilä, eege ödä duugi fedala filahilä nihüligila Midilini afiai. ¹⁵ Amo aiyo amogi amilahilä, ödä duugi fila awäla Giosi sida gagala awäla, aiyo amogi Samoso awäla besela galai. Amilahilä amo aiyo amogi Miledusa awäla besela galai. ¹⁶ Esia segeamadi segeyo yogobodimolö madelahilä, Foloea Ebesa baagila moholöla helësëi. Yu udia dolöe molö nülo segeyo ëi Bëdigosi made besela galai amo gaalu, fodolofali Yalusaleme awäla besela galamaloi galëda, amoda moholöla helësëi.*

Foloea Geleso sosogo Ebesa nefolalo amolile dafidilo amolima hawiola säi

¹⁷ Miledusa ami nea, Foloea udia dolö Godea wela ifosi Ebesa nefolalo amolile dolö dafidilo nefolalo amoli e neebea misiäla misialola säsi.* ¹⁸ Ili e neebea maala besela galasebegi, ea ilima sähalea, Esia segeamadi degabo mi gäwila maala neloa amila dilibälä nea hamosa nelo amoda dilia dawadigi. ¹⁹ Yu dolö nefolalo amolia ne nufulö daiaha nelo amea ne fedogola beasebegi, na nihi nagadaiala siahölo digaha nea, Dafidilo Geloiñe hamoi hamolasisa nelomelë. ²⁰ Dili ugila negemolö amogi afädë musügä negela made, na dilima säla iadigi, udia dolö gegedoi dibe amige, dilile mosöa amige, säla olelela digi amoda, dilia dawadigi amomelë. ²¹ Amaimo, na Yu ilimage, amase, Giligi ilimage asigi besulahilä, Godemadi nea, nilile Dafidilo Geloi Yesuma asigi afädë negemalola gelola säla i amomelë.

²² Anala hamosa nelo gaso, hä walio Gesamia ne mosöla säse amo gadola, ne Yalusaleme moholö neawe. Ami neëgi, nema edo hamomolödu, na dawa mademelë. ²³ Dawa made gaso, na afädë dawadigida gowemelë. Sege sulubadelagi ne neloadi amogi nebegi, Eleoi Gesamia nema säla iahalea, Galabaia negemolöge sé molöge bimolömelëla gelola säla iahamu nelomelë. ²⁴ Amaimo, ne namolö amoda, nema memälä gadoi gabula helësäsamelë. Godeë ugila negelasilo Ado Mala Hedabi säla imolöle hamoi Dafidilo Geloi Yesuea nema i amo hamola wagamolö amoda, geloi gabula gelola helësäsa neawe. ²⁵ Hä, nabuö. Ne dafidi dili nefolalebeadi Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoëi mala säla iaha nelo gasoda, diligi afädëa hobeala nïe mi bu elö made bimolöla helësäsamelë. ²⁶ Amai gabugi, walio na dilima ulufadigila fädäla säla iahago. Afädë nafadegi awäsedä, asialada nema mademelë. ²⁷ Mida gowe. Godea hamomolö amo afädë musügä negela made, sulubadela na dilima säla iaha maadei amea. ²⁸ Geleso sosogo sugua sibi gadoi nefolalebe amoli dilia sigi namiäia Eleoi Gesamia dili ifosi amo ilile asigige dihilile asigige hedabola beaha namialo. Udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli ie namiäia hile healea nii amoli dilia sugua sibi sigi aligilo amo gadola, ili sigi namialo. ²⁹ Ne asibua ilua ügülo geloi gadoi dili nefolalebeagui maalahilä, sugua sibi gadoi nefolalebe amoli bobasëla made, nufudala hësömolöla helësäsamelë. ³⁰ Dihili diligi dolö odoaea nowelähilä, ado halowela säla, Yesu bëgëla aulo nefolalebe amoli dusugala ili bëgëla misiäia moholömelë. ³¹ Hä, idihë namialo. Na gäheo i ohodoagi esoage gasigige siahölo digaha nea, dili hido hïdolama säla olelesamu nelo amo helësämalö.

³² Amai gabugi Godemage, ie ugila negelo ado mala amomage dili gausisagomelë. Mala amea dili neala gelolasimolöige, Godeë udia dolögali hedabi imolö dibe amo gadola dilima imolöige nea. ³³ Na afädëe munige faguloge gesamia awäla made nelomelë. ³⁴ Nihüle naaboea nihi hamoi hamola, nihünege, nebalä aligilo amolige, nili molöge neleboge doflea negei dilo amoda, dihili dawadigi amomelë. ³⁵ Na sulubadela hamosa nelo amo gadola hamoi edefade hamosebewea udia dolö geloi made nefolalebe amoli ugila negemolöi dibe amo oleimelë. Amase, Dafidilo Geloi Yesuea sähalea, Afädëa digali afädë iaseda, dia holöfali obeägimolö. Gasoda, dia afädë elögali iaseda, dia edefademalä obeägimolömelëla säi amo helësämolöi dibe amoge oleimelëla Foloea säla wagai. ³⁶ Ea ado amo sähä maadelahilä, ili sulubadelabalä ea emo gumu sagala gumusala Godema adoi. ³⁷ Godema adola wagasebegi, ili sulubadelalea edefademalä dilia Folo gaula mimi. ³⁸ Amala ilia edefademalä asigii. Asigii amoëi mi edefadeda gowe. Ea nïe mi bu elö made bimolömelëla säi amogi. Hä, amalahilä ilia e du dibe am i folo asi.

21

Folo ödä duugi awäla, Yalusaleme asi

¹ Nilii ilima, nili hä afiahamelë, dili hawiola sähahilä, ödä duugi fila mogolafalä awäla Gosi besela galai. Amo aiyo amogi Olodesi besela galai. Amilahilä Badala besela galai.

² Badala amila ödä du elö Fonisia moholö dibe amo bealahilä, nili amogi fila afiai.

³ Afiahalea nilia Saibulusi södölo dibe amo bealahilä naabo feseädimadi dibe amo amilahilä

* **20:16:** Baagila Asi Segeyo molö nalalahilä segeyo nabülası bia baagilahiläda, Bëdigosi Segeyo besela galalo. * **20:17:** Miledusala Ebesa moholöda mia made, giłomida nabülası bia gadoi. Ayala Fogomayu gadola.

nili baagila awäla Siliamadi awähamu nelo. Awähamu nea Daia awäla besela galai, du amogi nelegei gaui amo ami negemolöie. ⁴ Daia ami besela galala bëgëla aulo nefolalo amoli beaglelahilä, nili ilibalä segeyo gifalädalä ami nelo. Gesamia ilima aligilahilä helësälasebegi, ilia Foloma Yalusaleme mosabiola säi. ⁵ Amala säsebegi gaso, nili moholö fu besela galasebegi, hä doadigila afiai. Afiasebegi ili sulubadela udia malöla gaamugi amila nilibälä duhulu agesua afiai. Afialahilä nili sulubadelaea duhulu bosea ami emo gumu sasagalalahilä Godema adoi. ⁶ Godema adulahilä, nili hä afahamelë, ilima dili hawiola säi. Amase, iliage nilima amala hawiolahilä hili mosöa obëgësebegi nili duugi fimalölöie afiai.

Sisalia ami bea sälo Agabasaea Foloma ado säla i

⁷ Ödä duugi filahilä Daia dígila awähamu nea, Dolemesi besela galai. Besela galalahilä nedoo nefolalo amoli säla olela gausialahilä ilibalä segeyo afädë adi. ⁸ Diala aiyo amogi awäla Sisalia besela galai. Besela galalahilä Ado Mala Hedabi säla ilo afädë nelo amoë eï Filibi amoë mosöa digalahilä ebalä nefolalo. Filibida dolö Gifalädalä amoligi nelo.* ⁹ Ie idilwili biyidia sulo amoli dolö made fila awäla salea, Godeie bea sälo sulo.

¹⁰ Nili ami segeyo nahui nebegi Godeie bea sälo afädë amoë eïda Agabasa eda Yudiala misi. ¹¹ E nili neebea ami maala, ea Foloë malibu gii amo nealahilä hile emole naabole neegilahilä, ea sähalea, Eleløi Gesamia sähalea, Malibu gowëe eedo amo Yalusaleme ami Yu dolö nefolalebe amolia gowe gadola gaula neegila dolö fii odoama imolömeläla säsebemeläla säi. ¹² Amala säi amo nabalahilä niliage, amase, udia dolö ami nefolalo amoliage Foloma Yalusaleme fedamolö gamelälä sähamu nea häuái. ¹³ Amala sähamu nefolalebegi ea säla obëgësaleda, Dilia diisamu dibegoëa ne neala yölasisebe goda edoë. Ne Yalusaleme ami nea nie emo naabo neegimolö gomu made. Dafidilo Geloë Yesuë eïgi baagomolö diëge amoda dofeala helësämeläla säi. ¹⁴ Amala säsebegi, ea helësëi neebe amo haila fisimolöi made beala nilia fisilahilä sähalea, Dafidilo Geloia hamesebe amo gadola hamomäiameläla säi.

Folo e Yalusaleme asi

¹⁵ Amala säla, segeyo amala nelolahilä, nelegei neala gaula Yalusaleme fedai. ¹⁶ Bëgëla aulo odoa Sisialia nilibälä gegedola afiai. Afiai amoda Saibulusi fii afädë bëgëla aulo siiba nelo amoë eïda Nesono ie mosöa awäla nefolamolöie ilia nili sigi asi.

¹⁷ Nili Yalusaleme besela galasebegi ami nedoolali amolia obeägilä gauia idai. ¹⁸ Amo aiyo amogi Folola nihilügila Yamese neebea afiai. Afiahä dibegi, dolö dafidilo nefolalo amoli sulubadelage ami gegedoi. ¹⁹ Foloea ilima dili go gabiola sälähilä, udia dolö fii odoa nefolalebea ami Godea emadi aligila hamoi amo ilima awala säla iaha maadei. ²⁰ Foloea awai amo ilia nabalahilä Godeie eï gauia adai. Amalahilä ilia Foloma sähalea, Nedoo, dia dawa, Yu udia dolöda dausini maleia asigi afädë negei. Udia dolö amoli sulubadelaea Ado sälä negei amo gelola bëgëla awäha neamelë. ²¹ Amala hamola nelo amolima dolö odoa nefolalo amolia sähalea, Foloea Yu udia dolö sege elö elöla fii odoa amoligi nefolalebe amoli sulubadelama ado gowe gadöi säla olelelo. Mosesea Ado säla negei dilo amo fisimola säla, dilile malöie gafodo damumabio, siiba mala hamolo amoda made hamomalola säla iaha neamelëla odoaea säla i gabio. ²² Odoaea di yawe misi neala säseda, ilia dofä nabulö gabumelë. Hä nilia abilia hamomolöödu. ²³ Amaimo, nillida dia mala afädë bëgëla hamomäiae säla iaha. Nilibäläda Godema afädë hamomolömeläla säla negei dolö biyidia nea. ²⁴ Diada ili sigi awäla, ilia Godeie siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamomolö amo diage amala hamomalo, amase, ili busa gesemolöie ilile bidige dia negelasimalo.* Amala hamosedä, odoaea ado dïe säi amo nabelo amoliada, nilima wäfali säla i gabula helësälähilä. Ado säla negei dibe amo dia bëgëla hamolo gabula helësemolömelë. ²⁵ Udia dolö fii odoa asigi afädë negei neebe amolima, ado sämolö helësëi dilo amo nilia beba dëdëla i. Nilia ilima sähalea, ili idihë nea, molö nülo dibe amogi wäfali godegali góa nelegela i muabio. Amase, heale hi e muabio. Hogoi elö elöla sebe amo nufudahalea muugia heale gálo sali amola muabio. Amase, udia dolö fa nimabiola säla ilä säi.

²⁶ Amalahilä amo aiyo amogi Foloea dolö biyidia amoli sigi nea, hiligila Godeie siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamoi. Amalahilä e Godeie mosöa awäla gobela iloma nigime baai made neebe amo olelöie segeyo amogi wagamolö gabugi, afädë afädëlaea amo galada odala imolö gabula säla i.

Yu dolö amolia Folo gauí

²⁷ Mala amoë segeyo gifalädalä dilo awäha maademolö ga made dibegi, Yu dolö odoa Esia segeala mofiai amolia Folo Godeie mosöa neebe amo meli. Bealahilä udia dolö nefolalo amoli sulubadelaea Foloma habobamäia neala habobasilahilä Folo gauí. ²⁸ Gaulahilä ilia

* **21:8:** Filibida dolö gifalädalä abosolo ugila negelo namäia dafidi memelei amoligi nelo. Abosolo 6.1-6 bimalo.

* **21:24:** Abosolo 18.18 amoë bimalo.

gelola uuala sähalea, Isilale dolöla dili-e, nili ugila negemolö mofiamo. Dolö gowea sege dibe sulubadelagi udia dolö nefolalebe sulubadelama säla olelesalea, Isilale udia dolöge, Ado säla negei dibe amoge, amase, sege gowege, amolida memälämeläla säla olelelomelë. Amomu made, ea Giligi dolö odoa nefolalebe amoligi Godeie mosöa sigi maalahilä mosö Godea hile nafolai nelo amoge neala nafadei gabiola säi. ²⁹ Amala säi amoda dafidi ilia Ebesa fii ëi Dolofimasa e Folobalä gaamugi neebe amo bealahilä, Foloea e Godeie mosöa sigi nogila digai gabula heléselhilä amala säi.

Ami dolö amolia Folo e sigi asi

³⁰ Amala säsébegi, gaamugi nefolalo amoli sulubadela fudugilahilä, udia dolö baluluia mafula gegedola ilia Folo gaulahilä, Godeie mosöa amila dusugala gaula awähalea Godeie mosö idi galö sulubadela fodolofali gaha maadei. ³¹ Amala hamolahilä Folo baagomäia nufulö hamosebegi, Olomo ami dolö beaha aligilo busa amea Yalusaleme udia dolö sulubadela edefademälä fudugila nudusaleamelä säi amo nabi. ³² Amo nabalahilä ea ami dolö sigi aligilo odoa nefolalo amolige ami dolö odoa nefolalo amolige sigi awähahilä, udia dolö gegedoi neebea ami ili fodolofali baluluia afiai. Beaha aligilo busa amoge ami dolö odoa amolige maase bealahilä, ilia Folo made nufudala fisi. ³³ Ami dolö beaha aligilo busa amea Folo neebea awähahilä e gaula nea, ea ami dolö amolima sähalea, Igi ëfë äudäea e nafovdomola säi. Amala sähahilä ea nabahalea, Dolö goweda nowë, ea edo hamosiola nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, udia dolö gegedoi nefolalo amolia säla obögësalea, ado elö elöla gelola säla didigai. Amala gelola säla didigai amea ami dolö beaha aligilo busa amea ado mi fädäla made beasebegi, ami dolö amolima dolö goweda ami mosöa sigi mosalola säi. ³⁵ Amala sigi awäla e mosö aulo didaia fedadelä hamolebe udia dolö gegedoi amolia edefade habobasebegi, ami dolö amolia Folo e naaboea sogobala gaula fedai. ³⁶ Mida, udia dolö amolia, nufuö, baagomäia nufuöla gelola säla didigala ili bëgëla maasebegi amai.

Folo e sigi afädë negei amoë mi Yu ilima fädäla säla i

³⁷ Ami dolö amolia Folo e sigi gaula ilia mosöa digamolö hamosebegi, Foloea ami dolö beaha aligilo busa amoma sähalea, Na dima ado afädë nabedulela säi. Amala sälebe busa amea sähalea, Dida Giligi ado adolole. ³⁸ Isibi dolö afädë dafidi gamanebalä nudulahilä ie nudulo dolö dausini biyidia sege nafade udia dolö aligisia made ami sigi awähä nelo amoda di madelela nabi. ³⁹ Amala nabasebegi, Foloea sähalea, Neda Yu dolö neawe. Silisia segeë gaamu Dasasa dibe amoda nïe segemelë. Nie gaamuda ilibia edefademelë. Na udia dolö ilima ado sädäla dima nabahala säi.

⁴⁰ Amala sälebe ami dolö beaha aligilo busa amea dofœa sämosebegi, Foloea aulo didaia ami nea naabo usigili. Sau sagaha maadesebegi Foloea Hibulu adoea sähalea,

22

¹ Naado nedoola dili-e, dilia na asiala hamoila säsébegoë, asiala made hamoila dilima fädäla säla iahago, nabualola säi.

² Amala sähahilä Hibulu adoea sähä neebe amo nabalahilä, dolö nefolalo amolia dofä adola made sau sagala nefolalo.

Sau sagala nefolalebegi Foloea sähalea, ³ Ne fiida Yumelë. Silisia segeë gaamu Dasasa amida nemea ne neegela ägüi. Gasoda, neda gaamu wegi nea wi fädäla aligisebegi, Gamelielea ne olelesa nelo. Eada nema nilile naua mäüie mala säla negei dibe amo sulubadela hedabola säla olelei. Na Godea hamomola säségi gelola hamosa nelo, dili walio nefolalebe goea hamosa neebe go gadola. ⁴ Idi gowegi bëgëla aulo nefolalo amoli na neala sëlasisa nelo, ili baagomäia. Udiage dolöge nafovdomahilä, ili galaba mosöa negesa aligilomelë. ⁵ Gobelä ilo Busa Edefade neebe ameage galisolö dolö nefolalebe sulubadelaage, ilia na dofä säsébegoë dilima säla ilo amo. Ilia ilile edoo Damasaga nefolalebe amolima beba dëdëla, na gaula mosäia iasisio. Iasisibegi Idi bëgëla aulo ami nefolalo amoli gaulahilä sé imäia Yalusaleme sigi obögëmolöie nea asimelë. ⁶ Ne Damasaga suägilä eso mogogi aligisebe amo gaalu, mudaiala yo digalo edefade fodolofali maala nema sege yabagelelo wäla yabagelei. ⁷ Amaimo, ne nagadaia digala negei dibegi afädëa nema sähalea, Solo-o, Solo-o, edogi dia ne neala sëlasisala säse nabi. ⁸ Amo nabalahilä na, Dafidilo, dida nowëla säla obögëgi. Amala säla obögëlebeda ea nema sähalea, Neda Nasalese fii Yesu, dia neala sëlasilo amomeläla säsiö. ⁹ Dolö nebalä afiai amoliada yo digai amo meli gaso, afädëa nema ado säi amoë adoda ilia made nabi. ¹⁰ Amala hamosebegi, na nabahalea, Dafidilo, na abilia hamomolödula nabi. Amala nabasebegi, Dafidilo Gelioa nema sähalea, Di nowela Damasaga mosö. Ami dia hamomolö Godea daiai amoda afädë ami neebe amea dima säla iaha maademolömeläla säsiö. ¹¹ Yo edefade digai amea na bimolö ulisebegi, dolö nebalä afiai amolia ne nabelela gaula awäla Damasaga besela galai.

¹² Dolö afädë ēi Ananaiasa e Damasaga ami nelo. Eada Ado säla negei dibe amo gadola hamolo nebegi, Yu udia dolö ami nefolalo amoli sulubadelaeada, eda dolö hedabi mogoi neala sälo nelo. ¹³ E maala ne neebea ga madefali nea, ea nema sähalea, Nedoo Solo-o, die si hedabi bu bimalola säsio. Amala säi amole nïe si bu hedabolahilä bimolöi gabugi e meli. ¹⁴ Amasebegi ea sähalea, Nilile mäüle Godee neebe amea ea hamesebe amo dia helësämäiage, ie hamoi hamolasilo asigi mogoifali neebe amo dia siia bimäiage, hii ado säsebe amo nabuäiage di memeleimele. ¹⁵ Dia meli amoge nabi amoge udia dolö sulubadelama säla ìmolöi e neala olelo di namolömelë. ¹⁶ Di memalä beaha samolöda edoie. Hä nowelahilä ödägi gela, Dafidilo Geloima adola, dia nafade hamoi amo hëla fisimalola säsiola Foloea säi.

Foloea fii elöma ado mala sämäia Godea fisiga gai

¹⁷ Foloea säla iahamu nea sähalea, Ne Yalusaleme obëgëlahilä Godeeë mosöa Godema adosa salea sosoäla awäla ¹⁸ beahamelebe, Dafidilo Gelo e misi nelo gabio. Ea nema sähalea, Dia nïe säsise amoda Yalusaleme nefolalebe amolia made nabulö ameada, hä fodolofali, Yalusaleme digila di aabela mosalola säsio. ¹⁹ Amala säsebegi, na säla obëgësalea, Dafidilo Gelo-e, na gedolo mosö difolalebe ami awäla udia dolö dima asigi afädë negei nefolalo amoli nufudala iälalela, galabaia negelo amoge hili dawadigimelë. ²⁰ Die olelo Sidibeniihe heale digasolo amo gala nege ilibälä nelomelë. E baagomolöge dofearla helësélahilä e baagomäia nufidelö amolile fagulo daina salugalo gii amoda na beaha nelomelëla säi. ²¹ Amala sälebe ea nema sähalea, Mosalo. Na di sege wagadi made, udia dolö fii elö sefolalebea ami fisiga gamolömeläla säi.

Foloea ami dolö amolima neda Olomo dolömelëla säi

²² Ea ado säha nelo amo udia dolö nefolalo amolia hedabola nabaha nea gaso, ea udia dolö fii elöma moholömelëla säse amo nabalahilä, ilia gelola üalala sähalea, Dolö goweda baagomäia nufuö. Go gadoida wi namolöi made gabula säla didigai. ²³ Ilia üalala didigala sähamu nea hilile fagulo daina salugai gila sadia gala digi, gulu dao gasala sadia adala digisa nebegi, ²⁴ ami dolö beaha aligilo busa amea sähalea, Ilia ema ado gelola säse goie mi säla imäia ami mosö mumusogi digala e fëgämäla säi. ²⁵ Amasebegi ilia Folo fëgämölöie e nafodoi. Nafodoi amola wäla nea, Foloea ami sigi aligilo ga madela neebe amoma nabahalea, Olomo dolöma gudi made nabala, Olomoë mala säla negei ameada dolö amo fëgämölöda mogolalela nabi. ²⁶ Amala säi amo nabalahilä sigi aligilo amea ami dolö beaha aligilo busa neebea awäla ema säla iälahilä nabahalea, Dia abilia hamomolö gabu. Dolö goweda Olomo dolöla säi. ²⁷ Amasebegi beaha aligilo busa amea e neebea awäla ema nabahalea, Nema sämo. Dida Olomo dolölela nabi. Amalebe ea säla obëgësalea, Äla säi. ²⁸ Amalebe beaha aligilo busa amea sähalea, Nihine muni edefadea ne Olomo dolö hamomoläe niimeläla säi. Amalebegi Foloea sähalea, Nemea ne neegela ägüsölo amo gala ne amala nelola säi. ²⁹ Amalebe e fëgämölö nefolalo amoli fodolofali badadi gasi gagai. Amasebegi ami dolö beaha aligilo busa amea helësësaleada, na Olomo dolö nafodoila helësélahilä, e bedäha nelo.

Foloea Yuü Galisölöma ado säi

³⁰ Amo aiyo amogi ami dolö beaha aligilo busa amea Yu amolia Folo eada edo asiala hamoidula fädäla bimolöie, e fisigälähilä gobela ilo busa amolige, Galisölö dolö amoli sulubadelage gegedomalai. Gegedosebegi ea Folo sigi digala ili sebea ami ifosi.

23

¹ Foloea Galisölö dolö amolima siila nea sähalea, Nedoola dili-e, ne Godeeë siigi nawesa neada nïe iso asigia dofearlahilä hahamola misi amo, aso, hamosa neawe. ² Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade Ananaiasaæa dolö odoa Folo ga made nefolalo amolima sähalea, ie nafigi nufuöla säi. ³ Amala säsebegi, Foloea ema sähalea, Dida mosö alalo gai beni faleia hëi amo gadoi nebego, Godea di nufulömelë.* Ado säla negei dibe amo gadola dia nema gudi nabulö salea gasoda, dia Ado säla negei dibe amo damula ne nufuöla sähalela nabi. ⁴ Ea Amala nabasebegi, dolö e ga madela nefolalo amolia sähalea, Dia Godeeë gobela ilo Busa Edefade neebe goma nafadelä sähalela nabi. ⁵ Amala nabasebegi, Foloea säla obëgësalea,

Nie nedoola dili-e, e gobela ilo Busa Edefade neala na made helësëi. Udia dolö dili nefolalebe amoë beaha aligilo neebe amo dilia e gagademabiola bebagi dëdëla negei dialeala säi. ⁶ Amalahilä Foloea dolö nefolalebe amoli odoa Sadiusi sosogo, odoa Felesi sosogo nefolalebe amo helësélahilä, Galisölö gegedoi nefolalo amolima ado gelola sähalea, Nedoola dili-e, neda Felesi sosogo neawe. Nie naadoge Felesi sosogo nelomelë. Udia dolö baagoi nowemolö amo dofäf gabula helësëla asigia sislläfüsa neebeweieda gudisagomelëla

* **23:3:** Mosö alalo gai beni faleia hëila säi amoë mida gomalä. Mosö alalo gai nafade fea amoda made bimäialahilä beni faleia hëlo amo gadoila helësëi.

säi.⁷ Ea amala sälebegi, Sadiusi sosogo amoliage, Felesi sosogo amoliage ili gégélahilä gegedoi amo hilimu moge mogela nelo.⁸ Sadiusi sosogo iliada udia dolö baagoi amoli made nowelolage selesaia fiige gesamige madela sälö nea, Felesi sosogo ilia ohodoa amoli dofä gabula helësäa neamelë.⁹ Amalahilä dolö amolia gégësalea ado gelola sähamu nebegi, mala dawadigi odoa Felesi sosogo amoligi nefolalo ilia nowela aligilahilä ado gelola sähalea, Dolö gowea nafade afädë hamoi nilia made meli neawe. Amai gesamiale ma, selesaia fia ema ado sälä iiledu sää.¹⁰ Amala säsebegi, ilia gégélahilä edefade nudusalea, Folo dusugagise amea damala galaloea ami dolö beaha aligilo busa amo bedäi. Bedälahilä ea ami dolö nefolalo amolima sähalea, Dili idogo digalahilä Folo e ili mogogila neala ami mosö mumusogi sigi obégëmalola sää.

¹¹ Amala hamolahilä gasigi Dafidilo Geloi Folo neebea maalahilä sähalea, Asigi gelomalo. Bedämabio. Yawe Yalusaleme nea di nie neala olelo nelo amo gadola Olomo awälage amo gadola wäla hamomolömelä sää.

Yu dolö ilia Folo baagomäia nufulö daiai

¹² Sege yosebe amo gaalu, Yu dolö nefolalo amolia Folo nufulö daiaha dilo. Ilia migalia diigila ado gelola sälä negesaleada, ilia molö ödäge made naala, Folo nufudala baagolahilä molö ödä molömelä sälä negei.¹³ Nufulöla dailao amolida nabülası biyidia baagi.¹⁴ Ili gobela ilö busa amolige dolö dafidilo amolige neebea awälahilä ilia sähalea, Nilia migalia diigila ado gelola sälä negesaleada, nilia molö made naala, Folo nufudala baagolahilä molö molömelä sälä negeimelë.¹⁵ Amala hamoi gabugi, Galisölöla diliada ami dolö beaha aligilo busa amo sebea ado fisiga gahaleada, Folo dili neebea sigi digamalamäia, ema sää amoie mi fädäla hogomolöla sämal. Amala hamosedä, e dili mia, aso, made besela galala neëgi, nilia e nufulöie daiai neamelëla sälä i.¹⁶ Amala säsebegi, gaso, Foloie elefiie malöea ilia sää amo nabalahilä, e ami dolöie mosöa awäla mumusogi digala Foloma sälä i.¹⁷ Amo nabala Foloea sigi aligilo dolö afädë welahilä sähalea, Diada malö malisä gowe beaha aligilo busa sebea sigi mosalo. Eada ado afädë ema sämolö gauleameläla sää.¹⁸ Amalebe ea malö malisä amo beaha aligilo busa sebea sigi awälahilä sähalea, Galabaia negei Foloea ne wesaleada, malö malisä goweada ado afädë dima sämolö galea, di sebea sigi mosöla sälä imeläla sää.¹⁹ Amala säsebegi, ami dolö beaha aligilo busa amea malö malisä amoie naabogi gaula agesudi heledo nea nabahalea, Diada nema edo sädeläla nabi.²⁰ Amalebe ea sähalea, Yu ilia ado afädë negesalea gomalä negesio. Ema sää amoie mi fädäla nabulöie, dia Folo e Galisölö neebea aiyo sigi digamalamäiala sämolöla säsio.²¹ Amaseda, diada ilima ümabio. Mida, dolö amolida nabülası biyidia baagi, ilia e nufulö musügä beaha nea. Ilia migalia diigila ado gelola sälä negesaleada, molö ödäge made naala, e nufudala baagolahilä molö ödä molömelä sälä negesio. Hä dia ümäia ili walio dailala beaha neamelëla sälä i.²² Amala sälä ibé beaha aligilo busa amea malö malisä amoma gelola sähalea, Dia nema sälä i amo afädëma sälä imabio, mosalola sää.

Gamane sigi aligilo Feligisi neebea, Folo e sigi asi

²³ Amala sälähilä ea ami sigi aligilo äudä misiela welahilä elema sähalea, Sisalia moholöie ami dolö hädäli äudäge, sugua hosidaa fila aulo dolö nabülası gifalädaliäge, amase, göğe gaulo dolö hädäli äudäge, süwia midilö neë gaalu, moholöie walio daiamalo.²⁴ Amase, Foloie sugua hosige dilia dailahilä e hedabola sigi awäla gamane busa Feligisi neebea sigi mosalola sää.²⁵ Amala sälähilä ea beba afädë dëdëla iahalea gomalä sälä dëdëla i.

²⁶ Neda Golodiasa Ilisiasi, na gamane sigi aligilo Feligisi dolö edefade dima, Di go gabiola sälä, beba gowe dëdëla iasisago.

²⁷ Yu iliada dolö go gaula nufudadigmolöie hamosebegi, na eda Olomo dolömeläla säsebe amo nabalahilä, ami dolö amola e neebea maala na e damula awäla sigi obégëmelë.²⁸ Ilia ema gudimolö ado säsebe amoie mi nabulöilahilä, na ilile Galisölö neebea e sigi asimelë.²⁹ Sigi awälahilä beahameleb, ilia ema gudimolö ado sää amoie mida ilile mala sälä negei amoiemu meli. Amai ameada, e baagomäia nufulöge, galabaia negemolöige, afädë made meli.³⁰ Dolö go baagomäia nufulö daiahaleameläla afädëa nema sälä iasebegida, di neebea e fodolo fisiga idogosagomelë. Ea nafade hamoila sälö amoliage mi goweiemelä dima sälä imolö mosalahagomelë

sälä dëdëla i.³¹ Amaimo, ami dolö amolia ea sää amo gadola, gasigi Folo e sigi awäla Ädibadalisi gaamugi besela galai.³² Amo aiyo amogi ami dolö sugua hosidaa fila aulo amoliamu e sigi awähamu nebegi, ami dolö odoa amolida hilile mosöa obégëi.³³ Ami dolö sugua hosidaa fila aifai awäla Sisalia besela galalahilä, gamane sigi aligilo amoma beba dëdëi amo neala īala, amase, Fologe sigi maala e mia ifosi.³⁴ Amalebe beba amo nidelahilä Foloma nabahalea, Dida bolobinisi abidilala nabi. Eda Silisiala helëselahilä³⁵ ea sähalea, Dia nafade hamoila sälö amoli mofiala neëgi, na dëi gudi nabulömelë. Amala sälähilä ea Heledoea mosöa e idihé namialai.

24

Yu dolöea Foloea nafade hamoila säi

¹ Segeyo bia nelolahilä gobela ilo Busa Edefade Ananaiasage, dolö dafidilo nefolalo amolige, Olomoie mala negei amo gadola sälasislo ēi Dedulusi nelo amea ilile säsämäia eege hiligila digai. Digalahilä, ilia gamane sigi aligilo amea nabuäia Foloeada nafade gomu hamoimeläla säla i. ² Amalahilä sigi aligilo amea Folo misialai. Maala nebegi, Dedulusia ea asiala hamoi amoë ado säla iahalea, Dia nili sigi namolöi nelo amea nili neebea dalulo amoda negesimu dialeamelä. Dia nili hedabola sigi nelo amea sege edefade gowegi nefolalebewe hedabi namolöe, neala mogolasisa nelo. ³ Dolö edefade Feligisi-e, nilia amo bealahilä segeyo sulubadelagige sege dibe sulubadelagige dima obeägilä edefademelä ne-segesa aligilomelä. ⁴ Amai gaso, na asiala dima dofogaloea, dia nili bobasäla nilia ado oboba säsewe nabuäia. ⁵ Nafade hamoloda dolö gowemadila misi gabula beagolesamelä. Eada Yu dolö sege dibe sulubadelagi nefolalebe amoli neala habobalasilahilä nudulasiloge, amase, Nasalese sosogo nefolalebe amolile dafidiloge emu neamelä. ⁶⁻⁷ Amase, ea Godeie mosö Godeie siigi nigime baasililage hamoi. Amalebegida nilia gauimelä.* ⁸ Amaimo, dihi mi fädäla hogomolöe dolö goma nabaseda, nilia nafade gowe hamoila säsewedä dofä sääsabela helësémolämeläla säi. ⁹ Amala sääsabegi, Yu iliage Dedulusiüe ado ugila negela ado säi amoda dofämeläla säla i.

Foloea Feligisima ado säi

¹⁰ Gamane sigi aligilo amea Foloea ado sämäia ie naaboeamu oodo bibila sääsabegi, ea obögela sähalea, Dida gäheo i yafiegi sege edefade gowei gudi mogelo nelo amo helëselahilä, nie asigida ilia ado säi amoë dima obögela sämölöda hedabi galea. ¹¹ Amaimo, na Godeie ei gauia adala Godema adamolö Yalusaleme fedaa amila segeyo walioda giwimelä. Amoda dihi dawadigmolöi. ¹² Amaimo, ilia na Godeie mosöa nea affädëbalä didiäha neebe made meli. Amase, gedolo mosöage, sege gaamu dibeage udia dolö gegedoi amoli fudugilasila hamosedä made melimelä. ¹³ Amaimo, na nafade hamoila ilia walio sälebeda, na dofä amala hamoi amoda dima säla ulufadigmolö amo ulisio. ¹⁴ Ado dofä dima säla iahawe, amoda gomalä. Neda Idi ilia sosogo elöla säse gowe begësaleada, niliile mäüie Gode ei gauia adalomelä. Amase, nada Ado säla negei dibe amo sulubadelage, Godeie bea sälo amolia ado säla dëdëla negei amoë dofä gabula helësämäelä. ¹⁵ Godea baagoi amoli nowela ifosimäia na beaha neebe amo gadola, amase, dolö gowe iliage amala beaha neamelä. Godea amala hamomäia na asgia sisiläfusa nea. ¹⁶ Amalebe segeyo sulubadelagi Godeie siigige udia dolöe siigige nie iso asgia mogola namiäiala helësäsa aligilo. ¹⁷ Neda gäheo i odoa nelolahiläda, nihiile segea obögësalea, udia dolö nelebo maade amoligali muni imolöiege, amase, Godegali odala imolöiege obögëi. ¹⁸ Dafidida Godeie siigi nigime baai made neebe amo olelo mala hamolahilä, Godeie mosöa odala imolöie awäla nebegi, ilia ne meli. Nebala udia dolö gegedoi made, gëgëla nudusage made nudui. ¹⁹ Amalebe, Yu dolö odoa Esia segeala mofiai ami nefolalo amolia nema dia nafade hamoila sähä nea galëda, di neebea hili ado amo sämölö yawe moholöi galea. ²⁰ Maade galëda, dolö nefolalebe gowe ilia ne Galisölo dolö neebea nowela ifosisolo amo gala, ilia na dofä nafade hamoila meli amo säla imäia. ²¹ Ne ilibalä nea na ado afädë säi amomuda gowe. Udia dolö baagoi nowemolö amo dofä gabula helësäla asgia sisiläfusa neebeweieda, dilia walio gudisagomeläla säämeläla Foloea säi.

²² Amala sääsabegi, Feligisia Idigi aulo mala hedabola dawadigi nelo ameada gudi nabi amo wagalahilä sähalea, Ami beaha aligilo busa Ilisia e maasegi, dilile gudi sälä mogemolöla säi. ²³ Amala sälähilä, ami sigi aligilo amoma sähalea, Folo e idihé nea gaso, hi helësëe amo gadola hamomäiage, amase, e damelë neebe amolia e ugila negemolö misiäiage fu imalola säi.

Feligisia Folo e gäheo i äudä galabaia negei

²⁴ Segeyo odoa nelolahilä, Feligisi e hile udia Dulusilabalä misi. Dulusila eda Yu udia. Feligisia Folo bea mosolalahilä sigi maasebegi, Foloea Geleso Yesuma asigi afädë negemolö mala säla iäsebegi, Feligisia nabaha nelo. ²⁵ Nabelebe Foloea mogoi namolöge, asigi sigi namolöge, mogemolöie segeyo daiala negei amo maasebe amoëge säla iaha nelo. Säla iaha nebegi, Feligisi e bedälahilä sähalea, Di mosa. Hobeala fu beaseda, na di misialamolömeläla säi. ²⁶ Amala helësäselo amo gala Feligisia Folobalä ado didiämööe wesamu nelo amoda muni imäiala helëselahilä amal. ²⁷ Gäheo i äudä nelolahilä Feligisi gadoi Bosiusi

* **24:6-7:** Dolö dawadigi odoa amolia helësämäelä, ado odoage damo gogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [Nilia niliile Ado säla negei amoë ema gudideläi 7 gaso, ami dolö beaha aligilo busa Ilisia maala, nili bobala didigilahilä, ea nilia gaula nelo amo sigi awäso. 8 Sigi awäla ea nafade hamoila sälo amoli di neebea misialola säi.]

Fesidusi e gamane sigi aligilo bedefala nelo. Feligiada Yu dolö nefolalo amoli obeäigmäia Folo e galabaia mosöa ifosisamu nelo.

25

Foloea sähalea, Olomo beaha aligilo Gini Sisa neebea gudimolö moholömelëla säi

¹ Bolobinisiigi ami gamane sigi aligilo Fesidusi besela galala segeyo ohodoa nelolahilä, e Sisalia digila Yalusaleme fedai. ² Yalusaleme fedala nebegi gobela ilo busa nefolalo amolige, Yu udia dolö ei sälo nefolalo amolige e neebea awälahilä, Foloea nafade gomalä hamoimelëla säla i. Säla ialahilä ilia ema gelolafali sähalea, ³ Dia dofä nili ugila negela Folo eda Yalusaleme misialamäiala säi. Dafidi ilia didiähalea, Folo e, aso, idiafa maaha neëgi, e nufulöie idia negemolömelëla didiäi amo helësëla amala säi. ⁴ Amalebe Fesidusia säla obëgësalea, Folo eda Sisalia galabaia nea. Neda holöfalä nelolahilä ami obëgëmolömelë. ⁵ Dolö goea nafade afädë hamoi galëda, dilile ei sälo odoa nefolalebe amolia ebalä gudimolöie nebalä digamalamalola säi.

⁶ Amida Fesidusi e ilibala segeyo gödölasi gadoiledu ma, nabülesi gadoiledu, nelolahilä Sisalia digai. Amo aiyo amogi Fesidusi e gudisalea filo amodaia salea, ea Folo sigi misialai. ⁷ E maasebegi Yu dolö Yalusalemela digafiai amolia Folo e nogöla amalela digila nea, ea nafade yafie edefade hamoimelëla säi. Amala säi gaso, ea dofä amala hamoi amoda säla ulufadigimolö amoda uli meli. ⁸ Amaimo, Foloea sähalea, Yu udia dolöie mala säla negei dibe amoge, Godeie mosöge, amase, Olomo beaha aligilo Gini Sisa neebe amomage na nafade afädë made hamoi neawela säi.

⁹ Amala säsebegi, Fesidusia Yu udia dolö obeäginäiala helësëlahilä, Foloma säla obëgëla nabahalea, Ilia säi amoie na gudi mogemolöie Yalusaleme fedamolö helësësebelela nabi. ¹⁰ Amasebegi Foloea säla obëgësalea, Mosöa walio ne neebeweda Sisaë gudilo mosö. Nebalä gudimolö amoda mosö wegimelë. Dih i dawadigi, nada Yu ilimada asiala hamoi afädëda made. ¹¹ Amaimo, na nafade hamolo amea baagomolö galebeda, ne baagomolö amoda dofealabio. Amai walio dolö gowe ilia na nafade hamoila säsebego, amo dofä made galëda, afädëa ne neala ilile naabogi gausimolöda made bimolömelë. Amaimo, neda Sisaeamu nie gudi nabuäiala helësämäelä säi. ¹² Amala säsebegi, Fesidusia dolö e ugila negela sälasilo amolibäldiälaahilä, ea Foloma säla obëgësalea, Dia Sisaea nabuäiala säi ameada dida Sisama moholömeläla säi.

Fesidusia Gini Agilibama Foloë nabi

¹³ Segeyo odoa baagilahilä, beaha aligilo Gini Agilibale Benisile Sisalia Fesidusima di go gabiola säla olemolö misi.* ¹⁴ Eleda Sisalia segeyo holöbö nahui nelo. Segeyo amo gala Fesidusia Foloë ad amoie ginima säla i. Ea sähalea, Dolö afädë dafidi Feligiisa galabaia negei nelo amo, wimu neamelé. ¹⁵ Ne Yalusaleme nelo amogida, Yu ilile gobela ilo busa amoliage dolö dafidilo amoliage dolö amoie sähalea, Ea nafade gomalä hamoimelëla säla ialahilä, na dofä ea asiala hamoila sämäiala säsio. ¹⁶ Amasebegi na ilima säla obëgësalea, Olomo nilile malada dolö memalä neala előie naabogi gausiloda mademelë. Dolö gudimolö galëda, eda dafidi gudimolö dolö amo mimigila mia sida alogola aligilo. Amase, niliä ema fu iahalea ilia ema säse amoie säla obëgëmäia fu ilomelëla säi. ¹⁷ Amalebe ilia wi maala gegedosebegi, segeyo baagila made, amo aiyo amogi ne gudisalea filo amodaia salea, na dolö amo sigi misialola säi. ¹⁸ Dolö ebalä gudimolö amoli hä nowela nefolalebeda, ilia ea nafadefali hamoi gabula sämabelela helësëi gaso, maade gabu. ¹⁹ Ilia ado gëgëla sähä nelo amoda ilile Gode bëgëlo mala amole, Yesu baagola Foloea e noweimelëla sälo amolegi gëgëi. ²⁰ Na ado goie mi fädäla bimolö amo asusugasebegi, na ema nabahalea, Ado goie gudi mogemolöie Yalusaleme moholö helësësebelela nabi. ²¹ Amalebe Foloea, beaha aligilo giniamu nie gudi mogemäia galabaia namolöla säsebego, na e beaha aligilo Gini Sisa neebe fisiga gamolölahilä gaso, aso, galabaia namialaimelä Fesidusia säi. ²² Amala säsebegi, Agilibaea Fesidusima sähalea, Dolö goea ado säse amo nihi nabulöila helësësebemelëla säi. Amala sälebe, ea säla obëgësalea, aiyo dia ie ado nabulömelëla säi.

²³ Amo aiyo amogi Agilibale Benisile momadolahilä maala ami beaha aligilo busa nefolalo amolige, gaamu amoie dolö dafidilo nefolalo amolali gamane gegedolo mosöa ami digai. Digalahilä, Fesidusia Folo e sigi misialasebegi ilia e sigi misi. ²⁴ Sigi maala nebegi Fesidusia sähalea, Gini Agiliba-o, dolö gegedoi sulubadelaea, dili-e, dolö dilia beasebe egoeda Yu udia dolö sulubadelaea, Yalusaleme amige, amase wige, nema nabahamu nea sähalea, E namolöi madela ülala sähä aligilmelë. ²⁵ Amai gaso, na ea hamoi amoie e baagomäia nufulöda mi afädë made beagolei. Gasoda, ea beaha aligilo ginia ie gudi mogemäiala säsebegi, na ado afädë negesaleada, e fisiga gamolöla säi. ²⁶ Ea hamoi amoie dafidiloma beba

* **25:13:** Gini Agilibada Heledo, Yameise nufidelö amoie malö. Abosolo 12.1 bimalo. Benisida Agilibaïe elefi.

dédémolöe afädë fädäla made beagolesebegi, Gini Agiliba-o, die siigi e sigi misialaimelë, amase dilile siigige. Mida, nilia ema säi amoë mi fädäla hogolahilä, ea hamoi amoë mi bebagi dëdëla negemolö dibe amo helësälähilä, dëdëmölömelë.²⁷ Afädë galabaia neeve amea nafade gomalä hamoila made dëdëla fisiga gamolöda dofea madela helësämameläla Fesidusia säi.

26

Foloea Gini Agilibaea nabuäia ado säi

¹ Agilibaea Foloma sähalea, Dia sämölö amo sämalola säi. Amala säsebegi, Foloea naabo gauia adogola nea sähalea, ² Gini Agiliba-o, Yu dolöea nema dia nafade hamoila säi amo sulubadelaieda walio na dima säla obégemolö amogida obeägisamelë. ³ Obeägisameläla säi amoda, diada Yu udia dolö neeve amoë mala sulubadelage, amase, nilia elö elöla helësälä gégélo amoë dawadigisa maadei nebego. Ameada na walio ado säsebewe sedade säsebeta helësälä made, hame negela nabuäiala helësäsa.

⁴ Ne malësägila na hamosa nelo amoda Yu udia dolö sulubadelaedaa dawadigisa maadei nea. Mi güwia amila niüh segea neage Yalusaleme neage, namolöi nelo amo ilia dawadigi nea. ⁵ Ilia ne malësägila dawadigi ameada ilia sämölö helësäsa, na Felesi ilile mala hamosa nelo amo dima sämölöi gabu. Nilile Gode bégélo mala amoë sosogo odoa dialea gaso, Felesi sosogoë mala elö elöla yafie hamolo ameada sosogo odoa sulubadela baagila asimelë. ⁶ Amaimo, dafidi Godea nilile mäuma ado afädë säla negei amo hamomäia na asigia sisiläfusa neebeweëne ne nebegi walio gudisagomelë. ⁷ Ado säla negei amo bimolöe nili fii giwilasi nefolalo amolia asigia sisiläfuhilä, esoage gasigige Godeie ëi gauia adala ema ado sähamu nefolalea. Amaimo, beaha aligilo gini-e, na asigia sisiläfusa neebeweëeda Yu dolö ilia dia nafade hamoila sähä neamelë. ⁸ Godea udia dolö baagoi amoli nowelasilo neeve amo dilia e amala hamolo ulila helësäsa nefolalebegoda edoie.

⁹ Nasalese fii Yesue ëi neala nafademolöe, na hamoi edefade hamomolöila helësäsa nelomelë. ¹⁰ Amala helësälähilä, na Yalusaleme nea amala hamosa nelo. Gobela ilo busa nefolalo amolia ne geloi iäsebegi, udia dolö yafie Godea hile nafolai amoli na galabaia negei. Amalahilä, ilia udia dolö amoli baagomäia nufualola säsegige na ülomelë. ¹¹ Segeyo yafiegi gedolo mosö nefolalebe amo sulubadelagi awälähilä, ilia Gode gagademäiae na ili neala sélasisa nelo. Na ilima edefademalä mihalälä fii elö elöläe gaamu dibeä amige awälähilä, ili neala sélasisa nelomelë.

¹² Na amo gadola hamomäia gobela ilo busa nefolalo amolia ne geloi iäla, bebage dëdëla iäsebegi Damasaga gaamugi asi. ¹³ Beaha aligilo gini-e, ne idiafa awäla eso mogogi aligisebe amo gaalu, na beahamelebe, nege nebalä afiai amola nili neebea ami eso si gadoi made, yo edefade hido eloi mudaiala sásälosebe meli. ¹⁴ Amala hamosebegi, nili sulubadela digafua difolalebegi, afädëa nema Hibulu adoea sähalea, Solo-o, Solo-o, edogi dia ne neala sélasisa. I ägëgi emoea nufidelo wäla nufidelo goeada di dihümu yölasisebegola säsio. ¹⁵ Amala säläbe na naba obégësalea, Dafidilo, dida nowëla nabi. Amala nabelebe Dafidilo Geloia säla obégësalea, Neda Yesu, dia neala sélasio amomelë. ¹⁶ Di nowela emoea emesala namië. Di hamoi hamolasilo namiäiae, dia walio ne neeve meli amoge, hobea ne bimolö amoë udia dolöma säla imäia na di memelela ifosimolöe ulufadigila misi neawe. ¹⁷ Hobea ne bimolöla säi amoda, di fii nefolalebe amoliage, amase, udia dolö fii elö nefolalebe amoliage, di nufudadigiloea na damula moholömelë. Na di ilima fisiga gahagomelë. ¹⁸ Ilile si fisigäläsimolöe, gasimi sagaia amila yo digalo dibeä amige, amase, Saidanii geloi hawa amila Godea sigi neebea amiili besulasimolöe, na di fisiga gahagomelë. Ilia amala hamoseda, ilile nafade hamoi amo hëla fisimolö. Amase, udia dolö nema asigi afädë negela Godea hile nafolaimadi namiäiae fu imolömeläla säsio.

¹⁹ Amalebe, Gini Agiliba-o, selesaia mosöala olesalea ado säi amoda na fisila made nelo. ²⁰ Dafidida Damasaga nefolalebe amolimage, Yalusaleme nefolalebe amolimage, amase, Yudia sege sulubadela dibeä nefolalebe amolimage säla iähalea, Dili asigi besulahilä Godemadi nea, dili dofä asigi besui amo gadola mala hedabi olela hamosa namialola säla iälahilä, hobealada fii odoa ilimage amala säla iaha aligilomelë. ²¹ Amala säla iaha aligilo amoë, Yu dolö nefolalo amolia ne Godeie mosöa nebegi gaulahilä baagomäia nufidedelä hamoimelë. ²² Amaimo, Godea ne ugila negesebegida, na memasame, ëi sälomage ado säsäla misi amo, aso, walio sähä neawe. Nada ado elö made sähamelë. Nada siiba bea sälolea, Moseselea nelebo gausiala digamolömeläla ado säla negei amomu sähamelë. ²³ Ilia gomalä säla negei. Afädë Memeli amoda së molö dialea. Amalahilä, bauiala nowemolö amo dafidifali hii nowese amea ea Godeie yo digalo amo e fii amolimage, amase, udia dolö fii odoa amolimage säla imolöla bea säla negeila Foloea säi.

Foloea Agiliba asigi afädë negemäiae säi

²⁴ Foloea amala sāha nebegi Fesidusia gelola uuala sāhalea, Folo, dida gagaosebego. Die dawadigilo edefade goeada dihiü gagaosebegola sāi. ²⁵ Amala sāsebegi, Foloea sāhalea, Dolö edefade Fesidusi-e, ne gagaosa maademelē. Nada dofā sāha. Asigi gäwi nea gowe sāhala sāhamelē. ²⁶ Gini Agilibaeada na ado sāi amoie dawadigisa neamelē. Nada musügä negela made sāla iāha maademolöi neawe. Na helésaleada, ea dawa made made, amoli sulubadela ea dofā dawadigisa maadei nebegola helésamelē. Mida, amo hamoi amoda musügä nea hamoi made ameada amala helésesa. ²⁷ Gini Agiliba-o, diada bea sāloie ado amoda dofāla helésale. Na helésaleada, diada dofāla helésala helésamelēla sāi. ²⁸ Amasebegi Agilibaea Foloma sāla obégésalea, Ne Geleso sosogo namolöi fu oboba gogi aligilasimäia helésesebla sāi. ²⁹ Amala sāsebegi, Foloea sāla obégésalea, Fu obobagi galëge ma, sedadegi galëge amoie na dimu made, udia dolö na walio ado sāsebe nabaha nefolalebe amoli sulubadelage nihine gadoi namiäiale Godema adosamelē. Nihine gadoi gaso, dili igi efēa galabaia negelo amo gadola made negela namiäiala helésamelēla sāi.

³⁰ Amasebegi beaha aligilo ginige, gamane sigi aligilogé, Benisige, ilibälä sulo amolige hä nowei. ³¹ Nowelahilä ili segea doadigila awäla hilidomu sāhalea, Dolö goweda ea hamoi amoie nufulöge, galabaia negemolöge maade gabula sāi. ³² Amasebegi Agilibaea Fesidusima sāhalea, Dolö goeada Sisaea ie gudi nabuäiala made sāi galebeda, dia fisiga gamalabiolia sāi.

27

Ilia Folo e Olomo mosäia ödä du edefadegi fisiga gai

¹ Ilia nili ödä du edefadegi Olomo moholö dialeala ado afädë negesebegi, ilia Fologe dolö galabaia negei odoage ami sigi aligilo afädëe naabogi gausi. Sigi aligilo amoie éida Yuliasa. Eada ami dolö hädäli afädë sigi aligilo nelo. Eda beaha aligilo Gini Sisaie Ami Dolö amoligi nelo. ² Nili ödä du edefade Adalamidiamala misi dilo amogi fila afiai. Ödä du amoda Esia segeie gaamu agesumadi besela galala digila moholö dilo. Desalonaigala Masedonia fii dolö afädë éi Alisadagusage nilibälä afiai. ³ Afiala amo aiyo amogi Saidono besela galai. Besela galalahilä Yuliasaea Foloma hedabola heléselasila sāhalea, Di damelë wi nefolalebe amolia nelebo di gumusui dibe amo gadoi ìmäia, ili neebea moholöi galeala sāla i. ⁴ Amalahilä sege amo digila ödä duugi afiaha dibegi, fo eso digasebeamadila maasebeamadil amogi moholö ilia wasebegi, fo hagula Saibulusimadil dewagila afiai. ⁵ Afialahilä ödä duhulu dëgëla awäla Silisiale Bäfiliale agesumadi awälahilä Iliniaie gaamu Maila besela galai. ⁶ Besela galahamelebe, ami dolö sigi aligilo amea ödä du elö Alegisädaliala misi Idalimadi moholö dilo amogi nili sigi awäla ifosi. ⁷ Segeyo holöbö nahuigi afiahalea baagi sëla aligi gebela awäla Nidusa gaamu sida gagala afiai. Fo amea nili moholö helésëido amogi moholöi made gabugida oböla fo hagula ödä södölo Gilidimadi dewagila awäla Salomone segeamadi sida gagala afiai. ⁸ Nili baagi sëla aligi dewagila didigila awäla sege afädëgi besela galai. Sege amoda Ödä Du Musügä Negelo Hedabi Segela sälo. Amoda gaamu Alasea ga madela ami dilo.

⁹ Segeyo yafie baagila asi amogige, amase, Molö Made Nülo Segeyo^{*} amoge baagila asi amogige segeyo amo gaaluda, baagoloea ödä duugi aulo made negei. Amo helésela Foloea ilima sāhalea, ¹⁰ Dolö dili-e, wilahilä moholö amoda dofea made, nafade na melimelë. Nelegei difolalebe goge, du edefade wege neala nafademolö gabumelë. Amase, nili odoage baagomolö gabumelëla sāi. ¹¹ Amala sāi gaso, ami sigi aligilo amea ödä du gaulolea ödä du eedolea helésëe amo gadola hamodeläla helésëla Foloea sāsebe amo gadola made hamodeläla helésëi. ¹² I bäu gise gaalu, gögi mulo segeyo besela galasebegi sege amogida ödä du negesilamu diamolö amo dofea made gabula heléselähilä, dolö yafie ilia Finigisi moholö amoie ado afädë negei. Ilia nili Finigisi besela galamolö walebelela bimolö moholöla helésëi. Gögi mulo segeyo besela galasebegi ami negesimu diamolöla helésëi. Finigisi amoda Gilidi södölöle ödä agesua. Du negelo segea ami diëda eso digasido amoie fefädimadilage dafädimadilage melëlo.

Du ödägi awäha nebegi fo edefade misi

¹³ Fo eso digasido amoie fefädimadila holöbö geleäla maasebegi, dolö amolia hili helésëi amo gadola ga moholö dialeala helésëi. Amala heléselähilä nelebo yöi igi aeanea hamoi amo dusugala neala gauia adalahilä, Gilidi segeie ödä agesumadi afiai.* ¹⁴ Aso, afiaha dibegi heleia made fo geloi edefademuäde Gilidi södölonadila misi. Fo amoie éida Ulagulo fo.*

* 27:9: Molö Made Nülo Segeyola sāi amoda nafade hémolöie odala ilo mala siiba daiala negei segeyo dilo amola helésëi.

* 27:13: Nelebo yöi igi aeanea hamolla sāi amoda gomalä. Nelebo yöi igi aeanea hamolähilä ödä du made mosäia begela ödägi nea salelo. * 27:14: Ulagulo foda eso fedasido amoie fefädimadila mulo, mugi fo gadoi.

15 Amalahilä du amo foea gaula näiadodimu bolosebegi iliada du obégëdelä hamoi gasoda, obégëmolöi made meli. Amasebegi hä foea du gaula mosäia fisigisi.¹⁶ Fisigisila awäla södölo holöfali, eida Gaudaea fo holöfali hagusebegi, niliada häualafalä du edefade mia du holöfali begela negei amo dusugala gaula misi.¹⁷ Dusugala gaula maala du holöfali amo gauia adala du edefade amodaia negesebegi, ilia du edefade hawa éfë fisiga idogolahilä amo bäämäia fédöla begela negei. Ilia du amo ödämä dibe amogi ödä dögöla digai made giäbigi ei Sidisi amogi aligisiloea bedähalea ie balai amo haila negesebegi foearu gaula asi.¹⁸ Fole ödä bubolele dagabola maase amolea niliada edefade besu besu. Amasebegi, amo aiyo amogi ilia mi gäwila nelegei dudαι negei amo duhulugi hadia idodogosa nelo.¹⁹ Amalahilä awäla segeyo naabo osodagi, ödä duugi negelo nelegei odoa, éfëge balaise ige amo gadoi difolalo amoge hili naaboea neala ödägi hadia idodogoi.²⁰ Segeyo yafiegi niliada eso, gasumilile made beala, fo edefademu maahalea nili neala besu besusamu nelo. Amasebegi nilia helësëalea, niliada samolö made gabu, baagomolö gabula helësëi.

²¹ Segeyo yafie ili molö made nasebegi, Foloea ili mogogi nowela nea sähalea, Dolö dili-e, dilia nïe ado nabala Gilidi made baagi galebeda, nafadela bedälasila hamoi amoda made beala, nelegei odoa made fisilabio.²² Amaimo, walio na dilima gomalä sähawé. Dili bedäla made, obeägimalo. Mida, niligi afädë made baagomolö. Du wemu nafademolömelë.²³ Gode neebe amoë ne neawe. Nada ie ei gauia adaha aligilo. Gode amoë selesaia fii afädëa walio gasigi ne sebea maala nea²⁴ sähalea, Folo, bedämabu. Dida awäla Sisaïe siigi namolö galea. Amase, nabuö. Dolö dibälä ödä duugi sefolalebe goli sulubadelada made baagomolö Godea die naabogi gausila imeläla säsio.²⁵ Ämeada, dolö dili-e, bedäla made, obeägimalo. Mida, na helësëalea, Godea ado nema säi amo gadola gausiala digamolöla helësëamelë.²⁶ Gaso, foea nilli gaula awäla södölo affädëgi aligisimolö galeamelëla Foloea säi.

²⁷ Amaimo, segeyo silasi awäha nelolahilä gasisebegi, nilli ödä duhulu ei Ödä Adiliagi foea gaula awähamu nelo. Gasi mogogi ödä du gaulo dolö amolia ödä agesu holöbö ga madei gabula helësëi.²⁸ Amala helësélahilä ilia ödä amo dofe bimolöie éfë sedade amoë bidigi yöi afädë begelahilä ödägi fisiga idogoi. Fisiga idogoi amo nea adogola beahamelebe ödä dögöla digai dofei amo mida nabüla biyidia gadoi meli.* Amala bealahilä holöfali aliga galahilä bu elö fisiga idogola dofela beahamelebe ödä dofei amo mida nabüla ohodoa gadoi meli.*²⁹ Amalahilä nilli awähalea igidaia aligisiloea bedälahilä, ilia nelebo yöi igi aeanea hamoi biyidia amoli du amoë gobegi begela sadia idogoi.* Amalahilä ilia sege yola eso neämäia Godema adosa nelo.³⁰ Amaimo, ödä du gaulo amolia du dígila äudulähilä du holöfali fisiga idogola wäfälä sähalea, Nelebo yöi igi aeanea hamoi odoa duie busamadila fisiga idogosamelëla säi.³¹ Amalebe Foloea ami sigi aligilo amomage ami dolö amolimage sähalea, Ili du gowegi made aligiseda, dili baagomolömelëla säi.³² Amala sälebegi ami dolö amolia du edefadegi du holöfali begei amo damula sali.³³ Haea gämolö hä ga madese amo gaalu, Foloea dolö amoli molö muäiala ilima sähalea, Segeyo silasigi dili molö fodögila made naala memalä nelo.³⁴ Walio dili molö muäiala sähamelë. Dili namolöie molö molö dialea. Dilile busa hili afädë made besela digimolömelëla säi.³⁵ Amala sälähilä Foloea beledi afädë nealahilä ili sulubadela sebea ami nea Godema nesegelähilä dagabola naha nelo.³⁶ Amala hamosebegi, sulubadela asigi gadaealahilä ilige molö mai.³⁷ Ödä du amogi dolö sefolalo amoli gedolada hädäli äudäle nabüla gifalädaläie odoai gafeia sulo.³⁸ Molö mai agulahilä, ilia ödä du amo hageamäia eladi gadoi ei widi dilo amo ödägi sadia idodogosa nelo.

Du dagabodasi

³⁹ Segeyo hosogasebe amo gaulu, ilia duhulu agesua besela galaia amo bealahilä, sege abididula asusugai. Asusugalähilä beahaleamelebe duhulu hedogola bose fula asi dibe amo bealahilä, ami awäla ödä du negemolöi galëda, negemolöla helësëi.⁴⁰ Amala helësélahilä ilia nelebo yöi igi aeanea hamoi amoli ödägi éfë amo damula sasali. Amala hamolahilä ödä du mogola mosäia adelo i éfëa begela negei dilo amo fisigäi. Fisigalahilä foea ödä du gaula mosäia ilia duie busamödi balai afädë dilo amo gauia adogola neegilähilä, ilia ödä agesu dibea ami besela galamolöie awäha nelo.⁴¹ Awäha nea ödä du amo ödä isogi bose giäbila fedai dilo amogi udigi. Busa amo udigila aligisilahilä fogomolö uli dilo. Amala aligisi dibegi ödä bubolela edefade maasebe amea du gobe aba fedafusalea dagabodasila nafadei.⁴² Amala hamosebegi, dolö galabaia negei amoli ödä agesua dasi afufula fisäla arialoea, ami dolö amolia ili sulubadela nufudadigimolöla helësëi.⁴³ Ilia amala helësëebegi ami sigi aligilo amea Folo e made nufuäiala helësëla ilima säla iahalea, Dilia helësëi amo gadola hamomabiola säi. Amala sälähilä ea sulubadelama sähalea, Ödä dasi aulo nefolalebe dilidale ödägi nila digala dasi afufula agesua mosalo.⁴⁴ Odoa dilida i gäi amogi gaula,

* 27:28: Mida nabüla biyidia amoda hësä gädläsi gadoi. * 27:28: Mida nabüla ohodoa amoda hësä gödöläsi gadoi.

* 27:29: Abosolo 27.13 amogi gasumilile nufi amo bimalo.

amase, odoa du nuli amogi gaula biila mola afufula mosalola säla i. Amala säi amo gadola hamolahilä niligi afädë made baagola hulu agesua dea negesa maadeimelë.

28

Folo e Malada södölogi nelo

¹ Nili agesua hedabola besela galalahilä, ami fii amolia sege ödä södölo amoëi ei Maladamelä säla i. ² Udia dolö sege amogi fii amolia nili hedabola helësëla hido elöla ugila negei. Sege digahalea gögïsebegi, ilia nulo gobelahilä nili sulubadelama hëgi haumolö mofiomalola säi. ³ Foloea nulo gasa nidilahilä nulo gaamugi gobesegi, nulo amogi baagolo nuba afädë nulo gaamuea hëgïsebegi doadigila fedala, Foloë naabogi mihiha begedigila gosai dilo. ⁴ Ami fii udia dolö amolia beahamelebe, Foloë naabogi nubaea mihiha begedigila gosai dibe amo bealahilä hilidomu sähalea, Dolö goeada dofä dolö nufudala baagolo. Eda duhulugi baagomolö halabai gaso, godea nafade hamolo amolima bidi obégëla ilo amea e made namiäia amasebela säi. ⁵ Amasebegi Foloea nuba amo folalela nulogi hadia galalahilä, eda made olola hedabi nelo. ⁶ Udia dolö amolia helësësalea, e galumolöledu ma, fodolo baagola digamolöledula helësëi. Amala helësëlahilä, ili sedademalä beaha nefolalebegi, emada nelebo afädë made hamose meli. Amasebegi ilia asigia oböla elö bedefala helësësalea, eda gode afädë gabula helësëi.

⁷ Sege afädë ili sebe amo gägägëla dilo amoda södölo amoëi dafidilo ei Bubuliasaë sege dilo. Dolö amea nili ea mosöa fimäia fu iasebegi segeyo ohodoagi ea nili hedabola sigi nelo. ⁸ Bubuliasaë eedo domalo hëgige gaisa sége oloi dibegi, Foloea e dibeä ami awäla Godema adoi. Godema adulahilä ea ie naabo negesebegi oloi dilo amo wahilasi. ⁹ Amala hamosebegi, södölogi ami oloi difolalo amoli Folo neebea mafusebegi ili wahilasi. ¹⁰ Nilüma obeägila ilia hedabolafalä hamoi. Amala hamolahilä hobeala nili ödä duugi äudulä hamosebegida ilia nelebo nili gumusui dibe amo gadoi ii.

Folo awäla Olomo besela galai

¹¹ Aube ohodoa ami nelolahilä, nili ödä du afädë Alegisädäliala misi dilo amogi fila afiai. Ödä du amo i bau gilo segeyo amoli besela galasebegi södölogi ami negesi dilo. Ödä du amoë busamadi malö äudä balagula ägüi amoleale ausulubo iia hamola baala negei dilo.* ¹² Afiala nili Silagusa besela galalahilä, segeyo ohodoa ami nelo. ¹³ Silagusa amila awäla giso Ilegiuma besela galai. Segeyo afädë ami nelolahilä, fo eso digasido amoë fefeädimadila maasebegi, nili afiala gasila didigadigila awälahilä amo aiyo amogi awäla Budeoli besela galai. ¹⁴ Besela galalahilä ami nedoo odoa nefolalebe amoli beagolelahilä, ilia nilüma segeyo gifalädalä namolömelä säi. Ami nelolahilä nili Olomo moholö afiai. ¹⁵ Afiahä dibegi nedoolali Olomo ami nefolalo amolia nili maahala säi amo nabalahilä, ilia nili idiafa gausiamolö maala odoa Abiasa magaia gaamugi gausialahilä, odoada hele filo mosö ohodoa neebea ami gausiai. Foloea ili maasebe amo beala Godema nesegelahilä, ie iso asigi delësi.

¹⁶ Nilüma Olomo besela galasebegi gamane ilia, ami dolö afädëa idihë neëgi, Folo mosö afädëgi hido namolöi galeala säi.

Foloea Olomo nea Yesuë mala säla i

¹⁷ Segeyo ohodoa nelolahilä, Foloea Yu udia dolö nefolalo amolile dafidilo nefolalo amoli misiäia wei. Maala gegeđosebegi Foloea ilima sähalea, Nedoola dili-e, nili fii amolimage, nilüle mäüle mala amomage na nafade afädë made hamoi nebegi, ne Yalusaleme ami nafadolahilä, Olomo dolö nefolalebe amolile naabogi gausimelë. ¹⁸ Ilia gudilahilä ne nufudala baagomolö amoë mi fädäla made beasebegi, fisigämölöla helësëi. ¹⁹ Amala helësësebegi, Yu dolö amolia amamabiola säsébegi, idi elö maade gabugi na beaha aligilo Gini Sisaeamu næ gudi nabuäiala säi. Amai gasoda, na ne fii amolima nafadela hamoila sämoldä helësëla made nelo. ²⁰ Mi amoë na dili siia beala ado sämölöe dili misiäia weimelë. Isilale ilia asigia sisiläfusa neebe amoë igi efë gowea ne begela negei neawela säi.*

²¹ Amala säsébegi, ilia ema sähalea, Yudia amila dia hamoi amoë beba nilüma made dëdëla iasi. Nilile nedoo misi amoliage ado made säi. Dia nafade hamoilage made säla imelë. ²² Dia helësëi amo nilia nabulöila helësësebe. Mida, sege sulubadelagi sosogo gowe nafade neala sälo amo nilia dawadigi neameläla säi. ²³ Amala sälähilä ilia ema segeyo naabo negesebegi, ili yafie Folo neebea mosöa ami moftala gegeđoi. Gegeđosebegi Foloea yosefali nowela Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoë ado säla iahalea mi awala iaha nebegimu së gäi. Ea Moseese nebegi Ado säla negei amo gadolage, amase, Godeëe bea sälo nefolalo amolia bea säla negei amo gadolage säla iahalea Yesuë säi amo dofä gabula helësëmäia säla iahamu

* **28:11:** Malö äudä balagula ägüila säi amoda, wäfali gode Susa amoë dolö malö äudäielä säi. * **28:20:** Abosolo 23.6, 24.21, 26.6 amoli bimalo.

nelo. ²⁴ Amala säla iäsebegi, dolö odoaeada ea ado säsebe amo dofä gabula helësëi. Amase, odoaeada dofä gabulada made helësëi. ²⁵ Amala hamolahilä ili hilimu asigi afädë made negela afiai. Dafidida, Foloea ado afädë wagala sähalea, Eleloï Gesamia bea sälo Aisaeama algila dilile mäuma mogola säi gabu. ²⁶ Ea sähalea,

Udia dolö amoli neebea awäla ilima sähalea, Dilia nabahamu nea gasoda, fädäla made helësëmolömelë. Dilia beahamu nea gasoda, galone gowe gabula made beagole-molömelë. ²⁷ Amoie mida, udia dolö amolile asigi dofogai nea. Ili gëhe gai gadoia hedabola made nabelo nea. Ille siige dofogai nea. Ilia siia beala, gëhea nabala, asigia helësëla besusa galebeda, amoda na ili wahilasiliabiola sämalola

Aisaea 6.9,10

²⁸⁻²⁹ Amai ameada gowe helësëmalo. Godeie damula moholö ado mala amoda udia dolö fii elö amolima fisiga gaila helësëmalo. Ilia nabulömelëla Foloea säla wagaï.*

³⁰ Foloea mosö e adi amoie bidi iälahilä ami gâneo i äudä nelo. Ami nea udia dolö sulubadela e neebea mofusebe amoli obeägilä gauia idala nelo. ³¹ Ea Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoïge säla iäla, amase, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïe malage säla olelesa nelo. Bedäla made gelola säla olelesa nebegi, afädëa ema olelemabiola made säi. Hä amo.

* **28:28-29:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado odoage amogi dialeala helësëi. Ado amoda gomalä. [29 Foloea ado säsebegi, Yu dolö amolia awäha nea hilimu mihaläla gëgëla afiai.]

Golosi Neala olelo oboba

Golosi gaamu amoda bolobinisi Esiae Ebesa gaamu ga madela adadi eso maasido dilo. Foloea made, dolö odoaea Golosi udia dolöma Ado Mala Hedabi säla olelesebegi, udia dolö odoa nefolalo amolia asigi besula Yesuma asigi afädë negei.

Amala hamosebegi, Geleso sosogo Golosi nefolalo amolima, dolö odoaea Godeie mala dofä dibe amo gadola made säla olelesa neala säsebe amo nabalahilä, Foloea beba we dëdëla i. Godeie mala dofä dibe amo gadola made säla olelelo nefolalo amolia sähalea, Gode neebe amo hedabola helësëla, ie damula aulo neala gausa maademolöie, mudaia sigi aligilo nefolalebe amolige, busa nefolalebe amolige helësëla ei gauia adamolö dialeala säi.

Ilia amomu made, mala elö elöla hamomolöge, made hamomolöge säla digi, gafodo damumolö dialealage, amo gadoi yafie säla olelesa nelo. Ado amo nabalahilä, Foloeada amolia Godeie mala dofä dibe amo gadola made olelei gabula helësëlahilä, Godeie mala dofä dibe amo dëdëla ilima i.

Foloea beba amo dëdëla dolö äudäma i. Dolö elö amoie éida Digigusi, elö amoie éida Onesimus. Elea gaula mosäia i. Onesimus eda, galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelo. ie dafidilo ei Filimonoma beba elö Foloea dëdëla i amo dialea.

Geleso eda nelebo dibe sulubadelai busa neada, namolö sulubadelage, Godeie mala dibe amoge ema nobai nea

(Golosi 1.1-3.4)

¹⁻² Neda Folo, Gode hile hamelo dibe amea, Geleso Yesuie abosolo neawe. Nedoo nalifi Golosi gaamugi Gelesoma asigi afädë negela, ema dila nefolalebelä dilima, nilile nedoo Dimodi alia beba gowe dëdëla iasisago.

Nilile Naado Godea dilima ugila negelasiloge, neala dalulasiloge imäia hamesa neawe.

Golosi ilia Yesuma asigi afädë dofä negei

³ Alia dilile Godema adosaleada, segeyo sulubadelagi nilile Dafidilo Geloi Yesu Gelesoie Eedo Gode neebe amoma nesegeesamu aligilomel. ⁴ Dili nefolalebe goea Geleso Yesuma asigi afädë negei amo, amo wälasi nebegoge, amase, Godeie udia dolö sulubadelama boba hahamosa nebegoge, alia nabalahilä, nesegeesamu aligilo. ⁵⁻⁶ Ado dofä amoda, Ado Mala Hedabi dili neebä besela galasebegi, asigia sisiläfusa namolö amoda, nabi gomel. Selesaia mosöa musügä negei amoie dilia asigia sisiläfusa neebä goeada, dilia asigi afädë negesa nebegole, boba hamosa nebegolemel. Ado Mala Hedabi ameeda, sege sulubadelagi baula edelahilä, gagä negelasilo nea. Diliage ado amo dafidi mi gäwila nabalahilä, Godea ugila negelasilo i amo hedabola helësëla, dofä gabula beagolesolo amo gala, amo gadolamu gagä negela baulasismu nelo. ⁷ Ado mala amoda, Ebafolasaea dilima säla olelei. Eda nilile damelë obeägilo nilibälä hamoi gedola hamolasilo nea. Eda asigi falagasei nea, dili ugila negela, Gelesoie hamoi hamosa nelomel. ⁸ Godeie Gesamia odoa boba hamolo dilima i amo, Ebafolasaea alima ulufala säla imel.

Golosi ili gelolasila Foloea Godema adolasi

⁹ Dili säla iasebegi, dafidi nabia amila alia Godema dilile adolasisamu nelo amo neamel. Asigi falagasei namolöle, helësëlele, ie Gesamia ilo dibe ameada, Godea hamese amo gadola helësölo amo dilima nobamäiae adolasisamu neamel. ¹⁰ Amala adosebe amoie mida, dilia Godeie mala bëgémolö dibe amo gadola bëgëla awäla, Gode neala obeägimäiae adolasil. Amoda gomalä. Hamoi hedabi amoli sulubadelagi dilia gagä negemäiae, Gode dawadigilo amo edemäiae, ¹¹⁻¹² dili mia yöt dibe amo sulubadelagi, aabelä made habobala, aso maadela, gelola namiäiae, ie geloi hido elöia geloi sulubadelä iala, dili neala gelolasimäiae, amase, Godeie udia dolö yo digalo neebä amä neegi, ilima imolö diaala negei dibe amoda, Naadoea dili neala hedabolasi amea, dilimage mogela imolö amogi, ema obeägila nesegeesamu namiäiae, adolasil. ¹³ Gasimi sagaloie geloi nili gide begei dibe amo beala, Naadoea nili naabogi gaula, ie malö boba hamoi neebä amea beaha maadela sigi neebä amä nili sigi maala ifosi. ¹⁴ Malö ameada nilia nafade hamoi amo hëla fisilahilä, nili fisigäla ifosi nefolalea.

Gelesoie mala amoge hamoi hamolo amoge Foloea säi

¹⁵ Nilia Gode made melëlo gaso, ie malöda Gode hü e gadoi nea. Eda ie malö abulümi neada, Godea hamoi dibe neebä sebe amo sulubadelai busa nea. ¹⁶ Godea ie malömadila mudaia neebä amolige, nagadaia dibe neebä sebe amolige sulubadelä hamoi. Siia bimolöi dibe neebä sebe amolige, bimolöi made dibe neebä sebe amolige, sigi aligilo nefolalebe amolige,

dafidilo nefolalebe amolige, mudaia geloi elō elölä nefolalebe amolige, sulubadela emadilamu aligila hamoi. Godea ie malöie namiäia hamoi amolida, sulubadela ie malömadilamu hamoi.¹⁷ Amoli sulubadelada dafidi nelo made, Geleso e dafidi nelo amo nea. Sulubadela dibe neebe sebe amolige, made balälemäia gaula aligilo nea.¹⁸ Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadelada, ie domalo nea, hii eda busa nea. Domalo amoie namolö mida, hii e nea. Sulubadela dibe neebe sebe amoige, busa hii emu namiäia, malö abulümi nelo amo baagola, baagoi bauiala mi gäwila nowelasi.¹⁹ Godea hamei amo gadola, ie namolö amoge, mala amoge sulubadela ie malöma nobamäia hamelahilä, Gode hii ie malöma nobalasi.²⁰ Hä, malöea hamoi ameada, nelebo sulubadela dibe neebe sebe amolibälä ado nii neebe amo nufuda salimäia helësëi, nagadaiage, mudaiaige. ie malö i fügägi baagola, ie heale digai ameada, Godea sulubadela ebalä neala aearasi. Aearasi ameada, amala nufuda sali.

²¹ Dafidi dilia Gode baagi iäla wagadi made nelo. Amoda dilia mala nafade hamosa nelo amea iso asigigila Godebalä ado neala nelomel.²² Gaso, walioda, hä, dilima asiai maade, nafade made baai, mogoi elelei neëgi, ie sidaia sigi moholöie, ie malö domalogi baagoi amea, dilibälä ado nii nelo amo nufuda sali neamel.²³ Amai gaso, dilia Godema asigi afädë negei amo, fologola made, amo wälası nea, Ado Mala Hedabi nabi ameada, asigia sisiläfusa namolö i amo, nigia gala fisila made, gaula fëdöla namolö dialea. Ado Mala Hedabi dilia nabi amoda sege dibe sulubadelagi säla iaha maadei. Neda amoie hamoi hamolasilo Folo neawe.

Foloea Geleso sosogo nefolalo amolile hamoi hamolasilo nelo

²⁴ Na dilile së nase wegi obeägisa neawe. Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadela Gelesoie domalo neebe amoie, na nihüle domalogi ilile së nasebe ameada, Gelesoie dafidi së naala idiadoi amo na së naala baahadio.²⁵ Geleso sosogo neebe amoli sulubadelae hamoi hamolasilo namiäia, Godea ne memelela ifosi neawe. Dili hedabi namiäiai, ea hamoi amo na hamomäia nema i. Gelesoie ado mala dibe amo sulubadela dilima säla olelemäia, hamoi amo nema iäsiö.²⁶ Amoda mi gäwia amila udia dolö nefolalo amoli sulubadelama ulufadigi made, musügä negesi dilo amo walioda, hä, hile udia dolö ilima ulufala olesa nea.²⁷ Hile hameloea, ado musügä negesi dilo amo Godea ie udia dolö amolima ulufala olei. Ado amoda hedabi hido elöi amo helësemäiae, amase, udia dolö fifii asi nefolalebe amoli sulubadela ado amea ugila negemolöi gabula helësemäiae, amala hamoi. Musügä negesi dilo amoda gomalä. Geleso eda dilile isogi dilibälä neebe amomel. Amala neebe ameada, Godeie hedabi hido elöi namolö dibeä ami namolöila helëselä, asigia sisiläfusa namiälo.

²⁸ Hä, dofä asigi falagasei nea, nilia säla iädig, hahamogila digi, säla olelela digisa aligise ameada, ie säla ulufalo neamel. Udia dolö neebe amoli sulubadela Gelesoma dilahilä, asigi hedabi negei nefolalebe amoli, Godeie siigi, sigi gaula moholöie, amala hamosa aligilomel.²⁹ Hamoi amo hamosa maademolöie, ea ie geloi edefadea ne neala gelolasisa neëgida, na aso maadelahilä, hamoi amo baagi sëi edefade hamosa neawe.

2

Nilia asigi afädë negei gelola nea, wäfälä ado säse neadigimolö

¹ Dili nefolalebe diliage, udia dolö Eleodisia gaamugi nefolalebe amoliage, udia dolö ne made melëlo nefolalebe amoli sulubadelaeage, na dili ugila negemolöie baagi sëi nea, hamoi hamosa neebewe helësemäiala hamesamel.² Na dili sulubadelaie iso asigi gelolasimolöge, dihilimu boba hamola dila aeala namiäiae, amoie hamoi hamosa neawe. Dili amo gadoi neada, asigi hedabi neaha maadelahilä, dilile asigi afädë negei amo dofä gelomolömel. Hä, Godea ado dafidi musügä negei dilo amoda, dilia dawadigimolömel. Ado musügä negei amoda, Geleso hii emel.³ Asigi falagasei namolöle, dawadigilole hedabi hido elöi amoli sulubadelada, Gelesoma musügä negei dialea.

⁴ Na dilima säsreweda, odoaea ado hedabi hido elöi säsrebe amea dili gadiabola dahila neloeäi sähamel.⁵ Ne dilibälä nea made gaso, nïe asigi gesamileda, dilibälä nea. Dilia Gelesoma asigi afädë negei amo fologola made nea, mala mogoi hamosa nebego bealahilä, na edefademalä obeägisa neawe.

Nili Gelesobalä dila nea, namolö gähe gaula namolö

⁶ Dilia Geleso Yesu e dilile Dafidilo Geloi namiäialahilä, neala gaui amo gadola, ebalä dila namolöi namiälo. ⁷ I nagagi difi aulo amo gadola, dilile difi ema awälähilä, osogolodaia mosö olelo amo gadola dilile namolö Gelesoma diia adogola namiälo. Dilima säla olelei amo gadola, dilia Gelesoma asigi afädë negei amo gelola namolöi nea, nesegemolö nobala adugamäia namiälo. ⁸ Dolö odoaea dolöle dawaea dili dahila neala, ado iso gäwi made säsrebe amea, dilia asiaala ilia helësëe amo bëgëla awäla, ie memalä galabaia hamoi gadoi hamolasilo aligiloea idihë namiälo. Iliada Geleso mi hamolo made, hilile maüie mala olelei amoge, nagadaia galuge, mugabege, mi hamola sälo nea. ⁹ Geleso e dolö domalo

nea, hedabi hido eloi elö elöla Godema nobai dibe amolida, ema nobai dialea. ¹⁰ Diliage Gelesoma dila nebegi, namolö dilima i ameada, namolö amo dilima nobaha maadei neamelë. Gelesoda, nelebo geloi elö elöla dibe amo sulubadelaë busada, e neamelë. ¹¹ Gelesoma dila nea, fagulo gäi gilo amo gadola nagadaia mala gäi amo ami gila fisila, dili gafodo damui nea. Amoda dolö naaboea dagaboi made, Geleso ea dagaboi. ¹² Dili ödägi gei ameada, Gelesobalä gedola baui amomelë. Gode e geloi edefade neeve amea, Geleso e baagoiala nowelasi neeve amoma dilia asigi afäde negesebegi, dilige Gelesobalä gedola nowela ifosi neagomelë.

¹³ Dili dafidi nagadaia mala hawa neada, asiala hamosamu nelo amea, dili baagoi gadoi nebegi, Godea dili Gelesobalä neala nowela ifosi amo neagomelë. Nilia asiala hamoi amo sulubadela Godea häsa maadeimelë. ¹⁴ Ado säla negei amo damula, nilia nafade hamosa nelo ameada, bidi negei nebegi, Godea neadigi. Ado säla negei amea hamomolö dialeala säi ameada, nilibälä ado neala gide begei dibegi, Godea neala gaula awälahilä, Gelesoë i fügäidaia baala fisimolö fisi. ¹⁵ I fügäi amodaia Gelesoea mudaia sigi aligilo nefolalo amolige, beaha aligilo nefolalo amolige, ilile geloi hamolo nefolalo amoli sulubadela damusa maadelahilä, udia dolö sulubadela bimäia, na baagila asimelëla säla, ili gide begela gaula moholö asi.

Nili Gelesobalä baagoi ameada, ado säla negei elö elöla difolalebe amea nili ugila nege-molöi made dialea

¹⁶ Ameada, dilia molö nase ameage, ödä nase ameage, amase, segeyo edefade amoiege, aube gähe olei amoiege, molö giala nülo segeyo bégela hamose ameage, segeyo Sabadaie mala amo gadola hamose ameage, odoaea dili mogelasila asiala hamoimelëa sämölöda, dofea mademelë. ¹⁷ Mala amolida, hobela moholö amoie ausulubo gadoi dialea. Hodo dofäda, Geleso hii emelë. ¹⁸ Afädëa wäfälä dihi nagadaialo gadoi namolö galealage, selesiaia fii ei gauia adogola sämölöi galealage, dilia hamoi amoie bidi nimolö amo made neloeala säseda, ie ado made nabala, idihë nantialo. Dolö ameada simasia meli amoie ado yafie memälä säla dabola, nagadaia mala helésëla, mi maade amogi, guguslä bimäia säse amea, ¹⁹ ea Geleso nilile busa neeve amo gaula aligilo made nea. Busa ameada domalo nelebo hulu dibe amoma geloi iala, domalogi moma gumu, dii sulubadela amea iilasila, Godea hameise amo gadola edëlasilo neamelë.

²⁰ Dili Gelesobalä baagoi ameada, nagadaia nea hamolo ameage, mugabeie geloi ameage, dili dafidi gide begei dilo amo fisigäi neagomelë. Amala neada, nagadaia mala hamolo nefolalebe amea hamosa neeve amo gadola, dili made fisigäia hamolo amo gadola wäla hamosa nebegoda mi edoie. ²¹ Iliada ado sälo amoda gowe gadoi. Gowe nimabio. Gowe muabio. Gowe diigimabiola sälo. ²² Amolida, dafidi dolö hii hamolahilä, säla olelela hamomalalo. Ameada, mala amoli sigälo dialeamelë. ²³ Dolöea hii asigia göa nelegeloge, wäfälä nagadaiai gadoi aligiloge, gafodogi sémäia hamologe, mala amoli gadoi helësësalea, asigi nulügäi hedabiai säla negei gabula helësemolöi gaso, mala amoli gadoi hamose ameada, domaloie gesami aulo dibe amo fisimäia hamolo made nea.

3

Nili Gelesobalä baagola nowei

¹ Godea dili Gelesobalä neala nowelasi neagomelë. Amala hamoi neeve ameada, dilia selesiaia mosöa Geleso hile filodaia, Godeie naabo dafädimadi sebea ami nelebo dibe amoli helësëla, amida dilile boba gosala namialo. ² Nagadaia nelebo dibe amoli helësëla made, nelebo selesiaia mosöa dibe amolimu helësëa namialo. ³ Dili baagoi nea, dili namolö Gelesobalä, Gode neebea ami musügä negei neagomelë. ⁴ Dilile namolö gähe Geleso hii e neeve amo ulufadigisolo amo gala, dilige ebalä, ie yo digalo hido eloi amola ulufadigmolömelë.

Geleso e nilile isogi neeve ameada, nili gähe nea

(Golosi 3.5-4.18)

Nili gähe nea

⁵ Amamolö ameada, nagadaia mala amea hamelo amoli baagosa maademalo. Amolida, udia dolö susugu hamologe, nigime baai mala hamologe, gesami auloge, hamela diigiloge, gesami awäla naamu negemolöila helësëloge, amo sulubadela baagosa maademolöi maademalo. Gesami aulo amoda, nelebo odoama göa negelo mala amo gadoi dialea. ⁶ Mala amoli gadoi hamosalea, Godeie ado neadigilo nefolalebe amolima Godeie habobalo moholömelë. ⁷ Dafidida, mala amolia dili sigi nea, ilia hamomola säse amo gadola, dilia bégela hamosa nelo amomelë.

⁸ Amaimo, walioda mala egowe ili gadoi sulubadela fisia maademalo. Habobaloge, mi-hälöge, nafade hamologe, gagadeloge, baagido säloge, dilile nafi idigila ado nafade säloge, fisia maademolöi maademalo. ⁹⁻¹⁰ Asigi goofo, ie mala amola gila fisilahilä, asigi gähe salugai neeve ameada, dilia dihilimu wäfali sämabio. Asigi gähe amo hamolo Gode neeve amea, hii e gadoi namäia, ea dili bedefalasila, e neeve amo dawadigisa maademäia, dilima amala helésälasisa neamelë. ¹¹ Asigi gähe amogi, nili sulubadelada, afädëdi nea. Yu udia dolöle, Giligi udia dolöleda maade. Gafodo damulole, made damuloleda maade. Amase, sege elögi fiige, mala melölo made gadoi hamologe, galabaihamoi gadoi hamolasiloge, fisigäige, maademelë. Mi hii eda, Geleso nea. Eda nili sulubadelaite isogi nea.

Nilia odoa boba hamomolö dialea

¹² Godea dili boba hamola ie namäia, ea dili memelela ifosila, hile udia dolö nefolaleagomelë. Amala nefolalebe ameada, dilia bobasämölöge, ugila negemölöge, dihili nagadaiala namolöge, amase, hedabola beala geleä hamomölöge, aabelaa made habobamölöge, amoli gadoi salugala namialo. ¹³ Dili nebegoea odoaë mala beala, weda abidä amahadula helésäsedä, made sälä, fisimalo. Amase, dilia nafade hamoi amo Dafidilo Geloiä hela fisi amo gadola, diliage odoaea nafade hamose amo hela fisimalo. ¹⁴ Hedabi hamomolö amolidaiaida boba hamolo amo bu salugamalo. Boba hamolo ameada, mala hedabi hido hïdola dibe amoli sulubadela neala afädëfali hamolasila, hedabi hido elöi hamola neala gedolasilo nea. ¹⁵ Dili domalo afädë nea, Godea dili dalulasimäia wei ameada, Gelesoea neala dalulasilo dilima i amo helésäla, dilile iso asigigi hedabola memelela hamomalo. Amala hamosa neada, nesegesamu namialo. ¹⁶ Dofä asigi falagasei nea, dilia dihilimu sälä olelela digisa neage, neala hamogila digisage, namialo. Amase, gé udähalea, Gé Udälo bebagi dibe amolige, Godeie ei gauia adogola gé udälo amolige, Eleloï Gesamia dilima gé udälo olelesebe amolige, udäha namialo. Amala hamosa neada, dilile iso asigigila Godema nesegesa nea, Gelesoea ado hido elöi asigi dafidilo namolö dibe amoda, dilile isogi negesiä namialo. ¹⁷ Amaimo, Yesuie aulodaia nea, Naado Godema nesegesa neada, dilia hamosebe amoge, säsäbe amoge, sulubadela Dafidilo Geloi Yesuie éigi nea, hamomalo.

Foloea sosogo ilile säi

¹⁸ Udia dolöma fi sefolalebelia dili-e, dili Geleso sosogo salea hamomolö dibe amo gadola, dilile diguaea hamomola säse amo nabala ili hawa namialo. ¹⁹ Dolö udia nii nefolalebelia dili-e, dilile udia sämäia yölasila made sälä, boba hamosa namialo.

²⁰ Malësä-o, dilile diado diemelea ado säse amo sulubadela, nabala hamomalo. Amo gadola hamosebe ameada, Dafidilo Geloi neala obeägiläsisa neamelë. ²¹ Malö eedo nefolalebelia dili-e, dilia dilile malö yölasisegi, ili dofea madela helésäia idogoloea, eegedidigila sämabio.

Foloea hamoi hamolasilo ililege sigi aligilo ililege säi

²² Galabaia hamoi gadoi hamolasilo nefolalebelia dili-e, dilia dilile sigi aligilo nagadaia nefolalebe amolia hamomola säsäbe amo gadola, sulubadela hamosa maademalo. Ilile sidaiamu made, amase, illia hedabi hamolo neala sämäiamu made hamomalo. Amala made, dofä asigi mogoi negei nea, Dafidilo Geloiä bedäla, e helésäsa nea, dilile sigi aligilo amolia säsäbe amo bëgäla, hedabimu hamosa namialo. ²³⁻²⁴ Dafidilo Geloiä dilile bidi daiala negei dibe amo ïmolö helésäsa nea, nelebo sulubadela hamosebego hamosaleada, dolöie hamoi hamolasilala helésäla made, Dafidilo Geloiä hamoi hamolasilala helésälahilä, dilile geloi sulubadela hamomalo. Dilia hamoi hamose amoda, Dafidilo Geloi Gelesoe hamoi hamolasisamélë. ²⁵ Nafade hamosa neeve ameada, nafade hii hamose amo gadola, së ia obégëmolömelë. Godea udia dolö memelelahilä, hili hamoi amo gadola, nofela made, afädëdila mogemolömelë.

4

¹ Sigi aligilo nefolalebelia dili-e, dilile galabaia hamoi gadoi hamolasilo nefolalebe amolima mogola hamomolö dibe amo gadola, nofela made, afädëdila hamosa namialo. Diliage dilile sigi aligilo selesaia mosöa neeve amo helésämallo.

Nilia Godema adomolö amo gelola bëgësa nea, mogola namolö dialea

² Godema nesegela sälä, hedabola helésäla idihë nea, Godema gelola adosamu namialo. ³ Amala hamosa neada, dilia nililege adolasisa namialo. Amala säseda, nilia Godeie ado mala Gelesomadi aligila dafidi ulufadigi made negei dilo amo sälä ïmolöie, Godea nili fu iala, idi doga negemäia, adolasisa namialo. Mi amoieda, ne walio galabaia neawe. ⁴ Na udia dolöma ado mala ulufala sälä ïmolö dibe amo gadola sälä iduläi, Godema adolasimalo.

⁵ Udia dolö segea nefolalebe amolibala neada, hedabola helésäla asigi falagasei namialo. Mala hedabi hamomäia, fu i dibe amogida, memalä namiabio. ⁶ Odoaea dilima ado säsägi,

dilia ili sulubadelama hedabola gomalä säla obögëmolölä helësëmolöienda, molögi äbï baalo amo gadola, ili ugila negemolöila helësëla, ado hedabola sälo namialo.

Foloea Digigusile Onesimusile Golosi fisiga gai

⁷ Na hamosa neebeweie adoda, Digigusi ea dilima säla ïmolömelë. Eda nedoo obeägilö asigi falagasei nea, hamoi hamosamu aligilo. Dafidilo Geloïie hamoi nilia gedola hamolasisa aligilomelë. ⁸ Ea nili neebeweia hamosa neebeweie ado dilima säla ïmäiage, dilile iso asigi gelolasimäiage, na e dili neebea fisiga gaseweie mida, amoïemelë. ⁹ Nilile nedoo obeägilö Onesimus i asigi falagasei nea, diligi sosogo afädë neebe amo, eege Digigusi helegela moholölömelë. Wi hamose amoïe ado sulubadelada, ele dili neebea maala, säla iaha maademolömelë.*

¹⁰ Alisadagusa e haligila galabaia neebe amea, dili hawiola säsisebego. Banabasaie esago Magaeage, amo gadola wäla hawiosebego. E dili neebea maaseda, dilia e säla olela gausialahilä, e gauia idogomalola na dilima dafidi säla i amomelë. ¹¹ Yesu, ie äi elö Yasadusi eage dili hawiola säsisebego. Udia dolö Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami namiäiae nebalä hamoi hamosa neebe amoligi, dolö ohodoa amolimuda, Yu dolömelë. Ilia ne edefademalä ugila negesa nelomelë. ¹² Ebafolasa eege diligi sosogo afädë nea, Geleso Yesuü hamoi hamolasilo neebe ameada, dili hawiola säsisebego. Dili asigi fädäi nea, Godeie mala dawadigila neebe amo gadola gelola namiäiage, Godea hamei dibe amo sulubadelada dawadigisa maadelahilä, fologola made namiäiage, dili helësëla ea segeyo sulubadelagi Godema adolasismu neamelë. ¹³ Ea dilile hamoi baagi sei edefade hamolasi amo na meli ameada, dofä amala hamolasala sämolöi neawe. Ea udia dolö Eleodisia nefolalebe amolilege, Hielabolisi nefolalebe amolilege, amala hamolasisa neamelë. ¹⁴ Nilile alögoda obeägilö dolö Ulugu Demasaleage, aso, dili hawiola säsisebego.* ¹⁵ Geleso sosogo Eleodisia nefolalebe amolima, nilia ili hawioila säsimelela säla ïmal. Udia äi Nifä emage, ea mosöa Geleso sosogo gedolo nefolalebe amolimage, amalamu säsimelela säla ïmal.

¹⁶ Beba goda dilia nabaha maademäia nidesa maadelahiläda, Geleso sosogo Eleodisia ami nefolalebe amoliage nabaha maademäia, ilima fisiga gamalo. Hä, beba Eleodisia nefolalebe amolima fisiga gai amo nealahilä, amoge aso, nidemalo.

¹⁷ Agibasa ema dilia ado gomalä sämalo. Dafidilo Geloïie hamoi dia hamomäia i amo hamosa maademolöla helësësa namialola säimelëla säla ïmal.*

¹⁸ Neda Folo, na dili hawiola säla, nihile naaboea dëdësago.*

Neda igi efäa galabaia negei neebewe elaboloeo. Godeie ugila negelo dilima diamolöi diamiäia hamesa neawe.

Hä amo.

* **4:9:** Onesimus eda Filimonoie galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelo. Filimono bebagi dibe amo bimalo. * **4:14:** Dolö yafea helësëaleada, beba äudä Ado Mala Hedabi Ulugule Abosolole dëdëi amoleda Ulugu egowea dëdëila helësëi.

* **4:18:** Age Golidi 16.21gi dibe amoge bimalo.

Age Desalonaiga Neala olelo oboba

Foloea udia dolö Godea wela ifosisi Desalonaiga nefolalo amolima beba afädë dëdëla iasi. Amoëe mida, ilia hä, gelomäiage, ilile asigi delësila namiäiage, dëdëla i. Ilia Godema asigi afädë negela namolöi neeve amoge, amase, boba hamola namolöi neeve amoge, Dimodia säsebe amo Foloea nabala, Godema nesegei. Amala sälahilä, Folo hï e dafidi ilibalä nelo amogi, neda gowe gadoi nelomelälage, amase, Yesu obégëmolö ilia nabi amoge, helësëlasila dëdëi.

Amase, Dafidilo Geloi obégësolo amo gala, udia dolö Gelesoma asigi afädë negei baagoi amolidale nowemolömelë. Nilä made baagoi gähe sefolalebeweda, ilibalä gaalu mu baidildaia Dafidilo Geloi gausiamolö afiamolömelä sälä, Foloea dëdëla iasi.

Amala dëdëlahilä, Dimodia ado säi nabi amoëge, Foloea ado elö sälä obégësalea, Geleso e obégëmäia beaha neada, dilia dihilile asigi neala gelolasila digi, ugila negela digila, walio hamosa neeve go gadola wäla, hamosamu naminolala sälä dëdëla iasi.

Folola, ebälä hamoi gaalu hamolo nefolalo amolalia Desalonaiga ili helësëla säösäosa nelo

(Age Desalonaiga 1-3)

¹ Folo Sailasa Dimodila nilä udia dolö Geleso sosogo Desalonaiga nefolalebe dilima beba gowe dëdëla iasisago. Nilile Naado Godeïge, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoïge dili nefolaleagomelë.

Ugila negelasiloge, neala dalulasiloge, dilima iimäia hamesa neawe.

Desalonaiga ili asigi afädë negei amogi Foloea obeägi

² Dili sulubadela helesëla, nilä segeyo sulubadelagi nesegela digi, dilile ei sälä Godema adola digisa aligilomelë. ³ Amala sähä neada, nilä nilile Naado Godeïe siigi nea, dilia asigi afädë negela hamoi hamoi amoëge, boba hamola nea, hamoi baagi sëi hamosa nebegoëge, nilile Dafidilo Geloi Yesu Gelesoma asigia sisiläfusa nea, yöi diëgi, dofea, aso maadelä, auaula nebegoëge, helësësa aligilomelë. ⁴ Në nedoo nalifila dili-e, nilä helësësaleada, Godea dili boba hamola, hilefali nafolai nefolaleala helësësamelë. ⁵ Mida, nilä Ado Mala Hedabi dili neebaa gui gaula misi amoda, adoeamu gaula misi mademelë. Amoda gelibaläge, Eleloï Gesamibaläge, nilile asigi afädë negei geloi amoda, dilia beala dawadigi amomelë. Nilä dilibalä nea, ugila negela hamosa nelo amoda, gomalä hamoila dihili dawadigi nebegomelë.

⁶ Dilia nilile malage, Dafidilo Geloië malage, bëgëla hamosa aligilo. Amase, Godeïe ado mala neala gaula nelo ameada, yöi yafie beasebegi, Eleloï Gesamia dili neala obeägilasimelë.

⁷ Amala hamoi ameada, Bolobinisi Masedoniamadige, Agajamadige, udia dolö Gelesoma asigi afädë negei sulubadelama, mala hedabi hamola olei gabio. ⁸ Dafidilo Geloië ado mala dilia sälä iïä asi amoda, Masedonia segeamadile Agaja segeamadilemu made. Dilia Godema asigi afädë negeigoge, sege dibe sulubadelaea nabala daidosa maadei gabio. Ameada, nilä ilima bu daiasela sälä iimolö helësësa mademelë. ⁹ Mida, nilä dili neebaa maasebegi, dilia nilima obeägila damelä hamolahilä, gauia idogoi ameada, udia dolö sege amogi neeve amoli sulubadelaea säsäi awäha dialea. Dilia dafidi wäfali gode amo fisila, namolöi neeve Gode dofä amoma besula, amoë hamoi hamolo besela galai amoge, ¹⁰ amase, Godeïe malö e selesaia mosöala obégëla misiäiala beaha nefolalebegoge, ilia säsäi awäha dialeamelë. Malö amoda Godea baagoiala nowelasi. Amoda Yesu, hobea Godeïe mihalälö besela galamolö dibe amo baagimäia, nilä sigi obégëlo amomelë.

2

Foloea Desalonaiga nea hamoi hamosa nelo

¹ Në nedoo nalifila dili-e, nilä dili neebaa maalahilä, hamoi hamosa nelo amoda, hamola waeasei made amo, dihili dawadigi neagomelë. ^{*} ² Nilä dili neebaa Desalonaiga, aso, made maala Filibai nebegi, gaamu amogi nefolalo amolia nilä neala sëlasila gagadesa nelo amoda dilia dawadigi neagomelë. Dili neebaa guwi odoaea nilibalä ado nii nelo gaso, nilile Godea nilä neala gelolasisebegi, nilä dilima Ado Mala Hedabi Godemadila misi dibe amo sälä imelë. ³ Nilä dili Gelesoma asigi afädë negemäia wesaleada, halowela helësëlo, asigi nafade musügä negelähilä, dili dahila neala, made oleleimelë. ⁴ Amalebeda, Godea nilä fedogola bealahilä, hile hamelo amea nilä ie Ado Mala Hedabi amo sälä olelemäia, ea nilima iasio. Ado

* 2:1: Abosolo 17.1-9 bimalo.

amo säla olelesaleada, udia dolöea obeägimäiala olelelo made. Nilile asigi fedogola melëlo Godea obeägimäiala olelelomelë.⁵ Nilia dili neala golila ado sämolöge, asigi musügä negela dilile nelebo dibe amogi gesami moholöge, amo gadola hamolo made nea, säla olelesa nelo amoda, dilia dawadigi. Amase, Godeage amala säla ulufamolöi nea.⁶ Dili neebe goeage, udia dolö odoa nefolalebe amoliage, nilile ēi gauia adamäiala made helësëi nelomelë.⁷ Nilia Gelesoie abosolo dolö nelo amea, dili yölasila nili ugila negemäia sämolöi nea gaso, säla made nelo. Amala made säla, dilibalä hame negela neada, emea malö geleä sigi aligilo amo gadola sigi nelo amomelë.⁸ Nilia dili boba edefade hamoi neebe amea, dilima Godeie ado mala säla imolö amomu made, nilia nihüü nili imolö amoge dofua gabula helësëimelë. Mida, dili hä, nili sosogofali besela galai amea.

⁹ Nie nedoo nalifila dili-e, nilia dilibalä nea, naaboea hamoi baagi sëi hamosa nelo amoda, dilia dawagomelë. Godeie Ado Mala Hedabi säla iaha neada, dili yölasila afädëa imäiala made helësëla, nihüü naha namolö amoë hamoi nilia yoba gasigige, baagi sëla hamosa nelomelë.

¹⁰ Udia dolö asigi afädë negei nefolalebe dilibalä nea, mala nilia hamosa nelo amoda, diliage, Godeage, säla ulufamolöi nea. Nilia Godeie siigi mala mogoi hedabi hamosa neada, asialada, hamolo mademelë.¹¹ Malö eedoea ie malö sigi aligilo amo gadola, nili dilibalä nea, dili afädë afädëlabalä mala afädëdila hamosa nelo amoda, dihili dawagomelë.¹² Amala hamosa neada, nilia dilile asigi delësilasila, gelolasilage, amase, dili Godeie mala bëgëmolö dibe amo gadola bëgëla mosäiage, ado säla iahamu nelo amomelë. Dili Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami, ie yo digalo hidu elöi neebea ami awäla namiäia, ea dili wesa neamelë.

Geleso sosogo amolia asigi afädë negei gelola nea, yöi gaula nelo

¹³ Nilia Godeie ado mala säla iäsbegi, dilia dolöie ado gabula made helësëla, Godeie ado dofua gabula nabi amoë, nilia Godema nesegesamu aligilomelë. Ado amoda dofua Godeie ado. Gelesoma asigi afädë negei nefolalebe dilile isogi, ado ameada hamoi hamosagomelë.¹⁴ Nie nedoo nalifila dili-e, Yudia segea Geleso Yesuie udia dolö Godea wela ifosisi nefolalo amolima hamoi amo gadola, dilige sëlsäi gabugo. Yu dolö sosogo hilimu sëlasisa nelo amo gadola, dilige dihilile sosogoea sëlasisa nebego.¹⁵ Yu dolö ilia Dafidilo Geloi Yesuge, bea sälo nefolalo amolige nufudalahilä, nilige nesila digisa nelomelë. Godeada ilibalä made obeägisa. Udia dolö sulubadelabalä ado nelo neebe amea,¹⁶ Yu dolö made, fii odoama ado mala made säla imäia, ilia nili idi gahamu aligisio. Amoë mida, Godea udia dolö amoli sigi made obëgëmäiaë amasio. Amase ameada, ilile nafade hamoi amo edela nobala, ilia nafade hahamolamu awäha nefolalea. Ameada, Godeie mihalälo ilima dofua misi dialea.

Foloea Desalonaiga bu elö moholö helësëi

¹⁷ Nie nedoo nalifila dili-e, Yuda ilia niliä hamoa amila, nilia dili dögila holöbö gasi gala neada, nilia dilile migali made beala nea gaso, nilile asigida dilibalä neamelë. Amala helësësa neada, nilia dili edefademalä hamela, bu bimolöila helësëla, dili neebea moholöie idi hogosamu nelo.¹⁸ Nilida, hä, dili neebea moholö helësëi neamelë. Neda Folo, nada afädë made, segeyo nahuigi mudulä hamoi gaso, mugabe Saidania nilile idi gasio.¹⁹ Nilile Dafidilo Geloi Yesu e bu obégësegi, ie siigi nilia abeahäla gelola obeägila namolödu. Dilima maade galëda, edoea nilia hamoi hedabi gowe gadoi hamoimelëla säla ulufala olemolödu. Be, nilile bidida, dilimelë.²⁰ Å, dofua. Dilia hamosebe amea nili obeägilasisebe ameada, nilia dilima obeägisa neamelë.

3

Foloea Desalonaiga ili gelolasimäia Dimodi fisiga gai

¹ Nilia dili asigila, beaha namolöda dofua made gabugi, hä, alimu Adenesi namolöla helësëlahilä,² alla nilile nedoo Dimodi e dili bimäia fisiga gai. Dimodi eda Gelesoie Ado Mala Hedabi säla ilo neada, Godebalä nea hamoi gaalu hamosa aligilomelë. Ea dili gelolasila, dilile asigi afädë negei amo ilasimäia, e fisiga gai amoda,³ dilia yöi gaula, së naha nebego, fologola fudugiloeä amai. Yöi amoli gaumäia Godea nili memelei amoda, dihili dawagomelë.⁴ Nili dafidi dilibalä nelo amogi neada, dilima niliä gomalä säla i. Sëi elö elöla nili mia besela galamolömelä säla i amomelë. Segeyo nafade amoda, hä, nili mia besela galai dibe amoda, dilia dawadigi.⁵ Na beaha namolöda dofua made gabugi, dilia asigi afädë negeigo amalasi neebelela bimolöie, Dimodi e mosalaigomelë. Na helësëaleada, fedogola melëlo mugabe Saidania, dilile asigi afädë negeigo fisimäia, dili säfe negesegi, nilia hamoi hamosa nelo amo waeaseloeamelë.

Dimodia ado hedabi gaula misi amogi Foloea obeägäi

⁶ Amaimo, Dimodi e dili neebea guila, hädamade maala, nilibalä nea. Ea sähalea, dilia asigi afädë negei amo amalasi neamelëlage, dihilimu boba hahamosa neamelëlage, ea obeägäi ado amo nilima säla iäsi. Amo gadola säla iahalea, nilia dili helësësamu nea, dili bimolöila

helēsēsa neebewe gadola, diliage segeyo sulubadelagi nili helēsēla obeägilomu nea, nili siia bimolöila sähä neamelēla säi amo nilia nabimelē.⁷ Nie nedoo nalifila dili-e, amala hamosa neamelēla ea säla i ameada, nilia yönölge sémolöge dibea amila, dilia asigi afädë negei amo amalasi neamelēla säi nabi ameada, nilile iso asigi neala gelolasimelē.⁸ Hä, dilia Dafidilo Geloina dilahilä, gelola namolöi neebe ameada, walio dofä nilile iso asigi neala obeägilasi neamelē.⁹ Nilia dili helēsēla, nilile Godeie sidaea edefademalä obeägisa nea. Amaha gaso, nilia helēsēaleada, obeägilö nilima i dibe ameada, nilia Godema nesegela säla, bu dabe abehäla obögëmolödula helēsēmelē.¹⁰ Nilia dili bimolöila helēsēla, yoba gasigige Godema adosamu neada, dilile asigi afädë negei amo obobaloea, nilia neala gelolasila moholöie, adosamu aligilomelē.

Folo e ili neebea moholö amoie, Godea idi gai doga negemäia, ea Godema adosa nelo

¹¹ Nilile Naado Godeage, nilile Dafidilo Geloi Yesueage, nilia dili neebea moholö amo idi doga negemäia hamesa neamelē.¹² Dihilimu boba hamosa neebe goiäge, udia dolö sulubadelabalä boba hamosa neebe goiäge, Dafidilo Geloa baulasila, nobala adugaha namiäiala sähä. Dilia boba hamolo amoda, nilia dilima boba hamosebewe gadola hamomäia hamesamelē.¹³ Nilile Dafidilo Geloi Yesula, e fii asigi mogoi sulubadelabalä maasolo amo gala, dili nilile Naado Godeie siigi, nafade made baai, mogofalä namolöie, ea dilile iso asigi neala gelolasimäiala sähä.

Desalonaiga ilima mala mogoi amoli ilile namolögi gelolasila bäumaloit

4

(Age Desalonaiga 4-5)

Susugu hamomabiola säi

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, na ado wagahalea gomalä säla iahago. Dilia Gode obeägimäia gomalä hamosa namiäiala, nilia dafidi säla i amo dilia gelola hamosa neagomelē. Amai nili walio, Dafidilo Geloi Yesuü eigi nea, dilima gelola säsebe amoda gowe. Dilia hamosa neebe amo gadolamu made, baalage hamomäiala sähä.

² Nilia Dafidilo Geloi Yesuü geloigila nea sähaleada, dilia gomalä hamosa namolö dialeala säla i amoda, dihili dawadigi nebegomelē.³ Godea hamei neebe amoda gowe. Dilia dilile namolö sulubadela ema odala iala, elelo namiäialo. Susugu hamolo mala dibe amo sulubadela sisigaha namiäialo.⁴⁻⁵ Amase, fii odoa, Gode helēsēlo made nefolalebe amolia susugu hidö elöla hamolo amo gadola made, Godeie siigige, udia dolöi siigige mala hedabi bëgëla hamosa neada, dilile domalo hedabola sigi namolö helēsēmalō.⁶ Amo helēsēla, didoolali asiala dahila nimabio. Mala amoli gadoi hamosa neebe amoligalida, Godea së imolömelēla nilia dilima dafidi gelola säla iahäne nelo amomelē.⁷ Godea nili wei amoda, nigime baai mala hamosa namiäia made, nilile namolö egali ialahilä, elelo namiäiala mala amo bëgëla hamosa namiäia weimelē.⁸ Amal gabugi, afädëa ado säla olelesebewe baagi iaseda, dolöi ado neadigimolö mademelē. Eada, Godea Elelo Gesami diligali ilo neebe amoie ado neadigisa neamelē.

Nilia mala hedabi hamomolö amo gelolasimolö dialea

⁹ Geleso sosogo nefolalebe amoli boba hamolo amoie, nilia beba dëdëla imolöi dialeala helēsēsa mademelē. Amoie mida, dihilimu gomalä boba hamomolö dialeala Godea säla olelei amea.¹⁰ Bolobinisi Masedonia segea Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadelama boba hamosa nefolalebegomelē. Nie nedoo nalifila dili-e, dilia baala gelola hamosamu namiäiala säla dëdëla iahago.¹¹ Amala hamosa neada, nilia dilima dafidi säha nelo amo gadola, asigia hame negela aumala nea, dihilile hamoi hamomolö amo helēsēla, naaboea hedabola hamosa namiäialo.¹² Amala helēsēsa aligiseda, udia dolö segea nefolalebe amolile siigi, dofä mala mogola hamolo nea, nelebo afädë ufoida, made bimolömelē.

Dafidilo Geloi e obögësolo amo gala, nilia neala gedolasimolö

¹³ Nie nedoo nalifila dili-e, udia dolö baagoi amolima edo hamomolödu, amo dilia hedabola helēsēmäiae sähawé. Amase, udia dolö odoa Gelesoma asigia sisiläfusa aligilo made amolia baagoigi didigaolo amo gadola, dilia amamäia made hamesamelē.¹⁴ Mida, Yesu baagola nowei amo nilia dofälä helēsēse ameada, udia dolö Godema asigi afädë negei amoli, Yesuü geloigila Godea neala nowelasisegi, Yesubalä obögëmolö gabula helēsēmelē.

¹⁵ Dafidilo Geloiie ado nilia dilima säsebeweda gomalä. Dafidilo Geloi obögësolo amo gala, nilia made baagoi nefolalebeweada, udia dolö dafidi baagoi amoli baagila, dofä nillidale dafidi made moholömelē.¹⁶ Segeyo amo gala, Godea ado gelola sämolö amoge, selesaia fii dafidilo amea ado uuala sämölö amoge, Godeie melo fuloaea fumolö amoge, Dafidilo

Geloi hii e Hebenila digasegi, udia dolö Gelesoma asigi afädë negei baagoi amolidale nowemolömelë.¹⁷ Amo baagiada, nili udia dolö made baagoi nagadaia nefolalebewe, ea neala gegedolahilä, baagoi dafidi nowei amolibälä gedola, Dafidilo Geloi e gausiamolöi, mu baidilidaia fedafiamolömelë. Amalahilä, nili Dafidilo Geloibalä gedola namolöi namolömelë.¹⁸ Amala namolö gabugi, hä, dilia dihilimu adowe sälä iaha neada, iso asigi neala gelolasisa namialo.

5

Nilia Dafidilo Geloi obégämäia daiala namolö

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, amala hamomolö amoda, nilia dilima segeyo gowegilage, eso si gowegilage sälä, dëdëla ïmolöi dialeala made helësäamelë.² Dafidilo Geloiïe segeyo amo, fa nelö dolö gasigi mulo amo gadoi amoda, dihili hedabola dawa gomelë.³ Udia dolöea sähalea, Nilida nudula made, dofea neawela sähä neëgi, ili neala nafademolö amo, aabelä misi dië bimolö. Udiaea malö ägümolö salea, aabelä sëlo amo gadoi bimolö. Ilia sisigamolöi made bimolömelë.

⁴ Nie nedoo nalifila dili-e, dilida gasimi sagaia made nebego, fa nelö maasegi fudugilo amo gadola, segeyo amo besela galasolo amo galada, dili fudugimolöi made bimolömelë.⁵ Mida, nili gasile gasimi sagalo elele made nea. Dili sulubadelada, yo digalole, esolele malö nebego.⁶ Amai gabugi, nilia udia dolö odoa amoli gadoi made namolöla. Ili adi elaboi diëgi, nilia idihë nea, asigi sigi namolöla.⁷ Udia dolö sùwialo neeve amolida, gasigi sùwia dilo nea, amase, udia dolö gagaalo neeve amolida, gasigi gagaalo ödä nülo nea.⁸ Amala hamolo amo gadola made. Nili esoë neeve ameada, nihilile asigi sigi aligmolöla. Amala neada, nudusalea bidagia salugala aligilo amo gadolada, nilia asigi afädë negemolöle boba hamomolöle salugala namolöla. Amo salugalahilä, nudusalea habuga salugalo amo gadolada, nili damula mosäia, asigia sisiläfusa namolö amo salugala namolöla.⁹ Nilia Godeie habobalo dibe amoë së müäia, ea nili memelela ifosi made. Dafidilo Geloi Yesu Gelesamadila nea, damula aulo gaula namiäia, ea nili memelela ifosi nea.¹⁰ Dafidilo Geloi Yesu Geleso e obégësedä, nili baagola made namolöi neëgi galëge, ma, baagoi galëge, mogela made, ebalä gedola namolöi namolöi, e nilile baagoi.¹¹ Amala hamoi gabugida, dilia walio hamosa nefolalebego gadola, dilia dihilile asigi neala gelolasila digi, iila ugila negela digisa nebogeda, amala hamosamu namialo.

Hamomolö dialealage, dili helësëa neamelëlage, Foloea ado sälä wagai amoëge

¹² Nie nedoo nalifila dili-e, nilia dilima gomala sälä iahago. Dili häuala ugila negelo dolö amoli hawa nagadaiala namialo. Ilia Dafidilo Geloiïe eigi dili beaha aligilo nea, ado sälä iadigi, hamogila digisa neamelë.¹³ Ilia hamoi hamosebe amo, dilia ili hedabola helësëla obeägila, dofä boba hamosa namialo. Amase, dili sulubadelaeage, dihilimu aeeahamu namialo.

¹⁴ Nie nedoo nalifila dili-e, dilia hamomolö dibe amoda gowe. Hamoi hamomolö habobalo nefolalebe amolima gelola sälä ïmalö. Bedälo nefolalebe amolimada, ilile asigi delësimäia, gelolasila ado sälä ïmalö. Amase, asigi hubabelei nefolalebe amolida, ugila negemalo. Sulubadelabalä aabelä habobala made, geleä sämalo.¹⁵ Amaimo, afädëa dili afädëma nafadela hamoseda, amoma nafade hamola obégëmabio. Segeyo sulubadelagi, Godeie udia dolö nefolalebe amolimage, amase, udia dolö odoamäge, mala hedabimu hamosa namialo.

¹⁶ Amaha neada, dilia segeyo sulubadelagi obeägisamu nea,¹⁷ Godema adosamu namialo. ¹⁸ Dili neebea ami hedabi diëge, nafademolö diëge, Godema nesegesamu namialo. Dilia Geleso Yesuma dila nea, mala amo gadola hamosa namiäia, Godea hamesa neamelë.

¹⁹ Eleloï Gesami dilima neeve amo usimabio.²⁰ Bea sälö afädëa ado sälä iaseda, memalä gadoi hamola, gagadela sämabio.²¹ Ado sulubadela mogola säsebele, ma, halowela säsebelela fedogola bealahilä, mogola säse amoda neala gaumalo.²² Mala nafade elö elöla sulubadela, sisigahamu namialo.

²³ Gode eda neala aaelasilo mi neeve amohi, dilile namolö neala hamogila, dili sulubadela nígime baai made, eleloï namiäiale sähä. Nilile Dafidilo Geloi Yesu Geleso obégësegi, dilile gesamiage, asigiage, domaloëage asiai maade, hedabifalimu namiäiale sähägo.²⁴ Dili wela ifosilo amoda, sälä waeaselö made neeve ameada, dofä hii amala hamomolömelë.

²⁵ Nie nedoo nalifila dili-e, dilia nilile Godema adolasimalo.²⁶ Dilia Geleso sosogo nefolalebe amoli sulubadela gausiala mimisa namialo.²⁷ Dafidilo Geloiïe eígila na dilima gelola sälä iahago. Godeie udia dolö nefolalebe amoli sulubadelaea nabuäia, beba gowe nidela sälä ïmalö.

28 Nilile Dafidilo Geloi Yesu Gelesoë ugila negelasilo dilibalä negesi diamiaia hamesa neawe.

Hä amo.

Agedu Desalonaiga Neala olelo oboba

Foloea Geleso sosogo Desalonaiga nefolalo amolima beba agedu gowe dëdëla iasi.

Foloea udia dolö Godea wela ifosisi Desalonaiga nefolalo amolima beba agedu dëdëla iasi amoie mida, dolö odoaea sähalea, Geleso obégemölö säi segeyo amoda, hä, misimeläla säla olelesa neala säsebegi, ili neala mogolasila beba gowe dëdëla iasi. Geleso made obégela neegi, afädë hamomolömelä säi amoda gowe. Udia dolœa Godeie ado made nabala, auaula nefolalegi, ado säla negei neadigilo dolö amo maala, hä e sigi aligilo gadoi hamomolömelë.

Amala hamomolö amo heléselhilä, Gelesoma asigi afädë negei nefolalebe amoliada, yömolö diëgige, sëmolö diëgige, fologola made, aso maadela, namialala säla beba gowe dëdëla iasi.

Hobeala Dafidilo Geloii segeyo besela galamolö

(Agedu Desalonaiga 1-2)

¹ Folo Sailasa Dimodila nilia udia dolö Geleso sosogo Desalonaiga nefolalebe dilima, beba gowe dëdëla iasisago. Nilile Naado Godeiege, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoiege dili nefolaleagomelë.

² Nilile Naado Godeage, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoeage, dilima ugila negelasiloge, neala dalasiloge imäia hamesa neawe.

Yöi dibegi Desalonaiga ilia, aso maadela, gelola nelö

³ Nïe nedoo nalifila dili-e, dilia asigi afädë negei nebego, dofä bäula edela awäha nebegoege, dihilimu boba hahamosa nefolalebego bäusa nebegoege, dili helésela nilia segeyo sulubadelagi Godema nesegemölö dialea. ⁴ Amoie mida, ado niija dili yölasimolöge, sëlasimolöge iäse amogida, dilia habobala made, auaula, aso maadela nebegoege, Godema asigi afädë negei amalasi namolöi neeve goiege, nilia udia dolö Godea wela ifosisi sege elö elölagi nefolalebe amolima dilile ei gauia adalomelë.

Gode e mogoi nea nili mogemolö

⁵ Dilia hamoi amo gadola, Godea mogolafali mogemolö amoie, ea nilima ulufai dialea. Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoieda, dilia yöi amoli gaula neamelë. Ameada, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami digamolö amoda, ea dofeala helésämölömelë. ⁶ Godea mogolafali hamolo nea. Odoaea dili neala sëlasise amoieda, eage ili neala sëlasimolömelë. ⁷ Yöi gaula nebegoda, ea neala hogosa helela, dilige nilige hele fämäia imolömelë. Dafidilo Geloi Yesula ie selesaia ffi geloibälä, selesaia mosöala nulo söa hido elöibälä maala ulufadigisolo amo gala, Godea amala hamomolömelë. ⁸ Udia dolö Gode baagi iaha nefolalebe amolige, nilile Dafidilo Geloi Yesuie ado malama mi hamola aligilo made amolige, së imolömelë. ⁹ Ilile bidì nafade nimolö amoda, së naha namolöi namolömelë. Dafidilo Geloi neebea amige, amase, ie geloi hido elöi dibe amige made namolö. Nafadeia animu namolöi namolömelë. ¹⁰ Amala hamomolö amoie segeyo amogida, Dafidilo Geloi maasegi, Godeie udia dolö ema asigi afädë negei neeve amoli sulubadelaea ie ei gauia adala, ema obeägisä namolömelë. Nilia dilima ado mala säla i amo nabala, dilia asigi afädë negei amea diliage obeägisä namolömelë.

Ilia Desalonaiga gelolasila Godema adolasi

¹¹ Amo heléselhilä, nilia segeyo sulubadelagi dilile Godema adosamu neamelë. Ea dili wei amoda, dofeala helésämäiae adolasisamu neamelë. Dilia hedabi hamomolö dibe amo sulubadelia hamomolöila hamesa neeve goie, ie geloia hamolasimäiage, asigi afädë negei nea hamosego sulubadelia hamomolöila helésämäiage, adolasisa neawe. ¹² Ugila negemalola adolasisa nelo amea ugila negeseda, dilia nilile Dafidilo Geloi Yesuie ei gauia adogomolömelë. Amase, eage dilile ei gauia adogomolö. Nilile Godeage, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoeage, elele ugila negelasiloea amala hamomolömelë.

Godeie ado neadigilo dolö moholö

¹ Nïe nedoo nalifila dili-e, nilile Dafidilo Geloi Yesu Geleso e bu obégësegi, nili ebalä gedomolö amoie dilima ado afädë gelola säla iahago. ² Dolö odoaea dilima sähalea, Dafidilo Geloi segeyo amo, hä, besela galaimeläla säsege, bea sälo afädëa amala bea säla säimeläla säsege, amase, dolö afädëa sähalea, Folola ilia beba dëdëi amogi amo gadola dëdëi dibeola säsege, amo nabala fodolofali säösäola fudugimabio. ³ Ili odoaea amoli säi amo gadola elö elöla sälähilä, dili dahila neloea hedabola idihë namialo. Segeyo amoda memalä made besela

galamolömelë. Dafidida, yafiea Godeie ado made nabala auaula namolöge, amase, ado säla negei neadigilo dolöge maala ulufadigimolömelë. Dolö amoda heli segea moholömelë. ⁴ Eada udia dolöea wäfali gode gadoima göa nelegelo nelebo amoli sulubadelabalä ado nimolöge, ea nelebo amoli baagila awäla hile ēi gauia adogola, Godeie mosöa nogila digala salea, Neda Godemeläla sämolömelë.

⁵ Ne dilibalä nelamogilä, amoli hamomolö amo na dilima säla i amoda, dilia made helëselä, elaboi neale. ⁶ Waliowegi ado neadigilo dolö amo made misiäia idi gai amoda gowe gadoila dilia dawadigisa maadei. Godea daiai segeyogi e maala ulufadigimolömelë. ⁷ Ado säla negei neadigilo mala amoda, odoaea walio musügä hamoi hamosa nefolalea. Amaha gaso, neadigilo mala amo walio idi galo dolö amea amala gagala awäha neëgi, Godea e hä, bisilimolömelë. ⁸ Amala hamoseda, ado säla negei neadigilo dolö amo ulufamolö. Dolö amoda Dafidilo Geloi Yesuea ie nafiadila hame fisigise amea baagomäia nufulömelë. Ä, hii e yo digalo geloibalä maalahilä, yo digalo amea dolö amo nuufudaha maademolömelë. ⁹ Ado säla negei neadigilo dolö amoda, mugabe Saidanüe geloigila maalahilä, hido elöi hamola, dolöea hamomolöi made gadoige, melélo made gadoige, wäfali hamomolömelë. ¹⁰ Ea nafade elö elöla wäfali hamolo dibe amo sulubadelaea, udia dolö nafadegi moholö amoli dahila neala hamomolömelë. Ilia ado dofä amoma boba hamomolö amo habobai amea, ili nafadegi moholömelë. Ilia ado dofä amoma boba hamoi galebeda, Godea ili sigi obégelabio. ¹¹ Amai amea, ilia wäfali säse amo dofä gabula helësemäiae, Godea ilile asigi neala gagaolasisa nea. ¹² Amase, udia dolöea ado dofä amo gaula mogola made, mala nafademu obeägila hamolo nefolalebe amoli sulubadelabaläda, Godea gudila mogemäiamelë.

Godea dili damula moholöie daiala memelei

¹³ Nedoo nalifi Dafidilo Geloi boba hamosa neebela dili-e, nilia dili helësela segeyo sulubadelagi Godema nesegesa namolöi dialea. Mida, sege föi mi gäwia amila hile udia dolöfali namiäia dili nafolala memelei. Elelo Gesamia ugila negelasisebegi, dilia dilile namolö sulubadela Godegali iäha maadelahilä elelo nneebe ameage, amase, Godeie ado amoda dofä gabula helësesa nneebe ameage, Godea dili damula moholöla daiala memelei. ¹⁴ Amala hamomäiae, Ado Mala Hedabi nilia dilima säla olelesebegi nabi ameada, Godea dili weimelë. Nilile Dafidilo Geloi Yesu Gelesöe geloile yo digalo amole diliage gaalu niämäiae weimelë. ¹⁵ Amai ameada, nië nedoo nalifila dili-e, gelola namialo. Nilia dilima Godeie ado mala säla i amoge, amase, beba dëdëla i amogi säla olelei amoge, dilia hedabolä bégela hamomalo.

¹⁶ Nilile Dafidilo Geloi Yesu Geleso hii emage, nilile Naado Godemage dilile adolasisa nea. Naado Godea nili boba hamolahilä, ie ugila negelasilo amea nilile asigi neala gelolasila, fisila made, gelolasismu nea, dofä asigi neala sisiläfülasisio. ¹⁷ Ea dilile iso asigi gelolasila, ado hedabolamu sämäiae, mala hedabi dibe amo gadola sulubadela bégela hamomäiae, geloi imäia adolasisa neamelë.

Desalonaiga ilia udia dolö hamoi hamomolö bobogoi nefolalo amoli hä, hamogimalola säi

3

(Agedu Desalonaiga 3)

Godea nili ugila negemäiae adolasimalola säi

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, na ado säla wagahalea gomalä säla iahago. Udia dolö sege odoadi nefolalebe amolia nabuäiae, Dafidilo Geloi e ado mala aabelä säla daidomäiae, amase, dilia ado mala gauia adogoi amo gadola, iliae gauia adogomäiae, dilia nilile Godema adolasisa namialo. ² Ado elö goweiege adolasimalo. Dofä nafade hamolo nefolalebe amolibala neëgi, Godea nili damula mosäia, dilia ema adosa namialo. Mida, udia dolö sulubadela asigi besui mademu nefolalebe amea. ³ Amai gaso, mugabe Saidani nafadea dili made digalasimäia, Dafidilo Geloi eda mogoi nneebe amea, ea dili neala gelolasila idihë nea sigi namolömelë. ⁴ Dafidilo Geloi nilile asigigi helësälasisebegi, nilia dilima hamomola säse amo hamosa nebego gadola, hobealage dilia hamosamu namolö gabula helësesa neawe.

⁵ Dilile iso asigia Godeie boba hamolomadige, Gelesöe fologola made nea gelola namolömadige, Dafidilo Geloi sigi mosäia hamesa neawe.

Udia dolö sulubadelaea hamoi hamomolö dialea

⁶ Nie nedoo nalifila dili-e, nilia Dafidilo Geloi Yesu Gelesöe eägila dilia gomalä hamomoläla sähaleada, nedoo nalifi odoa hamoi hamomolö bobogologe, nilia gomalä hamomolö dialeala säsegä hamolo made nefolalebe amolibala, dili gedola namiabiola sähä. ⁷ Nilia

hamolo amo gadola, diliage amo gadola hamomolö dialeala dawadigi neagomelë. Nili dilibalä nelo amogi neada, hamoi hamomolö habola made, hamosa nelo.⁸ Amala hamosa nebegi, dilia niligali molö ï amoda, memalä made naala, bidia neala naha nelo amomelë. Memalä made naala, nilia naaboea hamoi baagi sëi yoba gasigige hamosa neada, diligi afädëa yöi made gaumäia, nilia hamoi hamosamu nelo amomelë.⁹ Ugila negemola sämolöi made made, sämolöi nea gaso, nihili hamoi amoë mida, dilia nilia hamolo amo gadola bëgëla hamomäiae amala olela hamoimelë.¹⁰ Afädëa hamoi made hamolo nea galëda, amogali molö made ìmalola nili dilibalä dafidi nelo amogi nea, säla ï amomelë.¹¹ Nilia ado sái amoë mida, dihiligi odoa neebe amolia hamoi hamomolö bobogolo nea, ilia hilile hamoi made hamola, odoaea hamoi hamose amomu memele nawesa nelolahilä, adomu adosamelëla sái amo nabalahilä sähamelë.¹² Dafidilo Geloi Yesu Gelesoëë ëigila gelola sähago. Udia dolö amo gadoi neebe amoli nilibälä ado nii neala helësëla made, nili sosogo neala helësëlahilä, ili asigi gäwimäia ado säla ïala hahamogisa namialo.

Ado säla wagai

¹³ Amaimo, nüe nedoo nalifila dili-e, dilia mala hedabi hamomolö amo habobala fisimabio. ¹⁴ Nilia dilima ado galone beba gogi dëdëla ïasisego, afädëa made bëgëla hamoseda, eda gowe gadoi neala helësëlahilä, hi e hewamäia, dili ebalä gedola namiabio.

¹⁵ Udia dolö amo gadoi neebe amoli nilibälä ado nii neala helësëla made, nili sosogo neala helësëlahilä, ili asigi gäwimäia ado säla ïala hahamogisa namialo.

Hä amo.

¹⁶ Dafidilo Geloi hï emu dalulasilo mi neebe amea segeyo sulubadelagige, nelebo elö elöla gausiala digasolo amo galage, dili neala dalulasimäia hamesa neamelë. Dafidilo Geloi eda dili sulubadelabalä namiaia hamesa neawe.

¹⁷ Neda Folo, na dili hawiola säla nihile naaboea dëdësago. Na beba dëdëse sulubadelagi wagahalea go gadolamu dëdëlomelë.

¹⁸ Nilile Dafidilo Geloi Yesu Gelesoëë ugila negelasilo dili sulubadelabalä negesi diamiaia hamesa neawe.

Filimono Neala olelo oboba

Filimono eda dolö edefade afädë nelo. Eda gaamu Golosi ami fii Geleso sosogo nefolalo amogi afädëda e nelo. Dolö afädë, ie galabaia hamoi gadoi hamolasilo, ie éida Onesimus i nelo. Eada, ie beaha aligilo neebe amo digila awäla, gaamu elögï namolö asi. Gaamugi ami nea, Onesimus ea Folo galabaia neebe amobalä damelë hamola neada, Onesimus e Gelesoma asigi afädë negei.

Segeyo amo gala Folo e galabaia negei nelo ameada, e Filimono neebea moholö uli nelo. Amai gabugi, Onesimus i ie beaha aligilo neebea obëgëmäia, Foloea beba gowe dëdëlahilä, Onesimusima i. Foloea Filimonoma gomalä sälä beba dëdëla iasi. ie galabaia hamoi gadoi hamolasilo amoma habobala made, eda walio Geleso sosogo ameada, Filimono eda ie edoo gadoi hamola, e neawela helegala namolöla sämalola sälä dëdëla iasi.

Filimonoie galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelo bahila asi amo, hobeala bu oböla Geleso sosogo nebegi, Foloea e Filimono neebea bu obëgëmalola säi

¹ Neda Folo. Neda Geleso Yesuie galabaia dolömelë. Nilile nedoo Dimodi alia nilile damelë hamoi gaalu hamolo Filimono dima beba gowe dëdëla iasisago. ² Amase, alia nilile nalifi Abia dimage, nihiliigila nudusa aligilo Agibasa dimage, Geleso sosogo Filimono dia mosöa gedosa aligilo amolimage, beba gowe dëdëla iasisago. ³ Nilile Naado Godeage, Dafidilo Geloi Yesu Gelesoeage, dilima ugila negelasiloge, neala dalulasiloge imäia hamesa neawe.

Filimonoie mala hedabia Folo neala obeägiläsi

⁴⁻⁵ Dia Dafidilo Geloi Yesuma asigi bogia adogola nea, Godeie udia dolö sulubadela boba hamosa neala säi nabi amolegi, na nïe Godema adosaleada, di helésela Godema nesegesamu aligilomelë. ⁶ Dida nilibalä nea, nilia Gelesoma asigi afädë negei amoiege, asigi afädë negei amomadila Godeie dawa hedabi dima bäumäiage, nilia nelebo hedabi Gelesomadila nii amoli sulubadela dia hedabola helésämäiage, na Godema adolasisa aligilomelë. ⁷ Ae, nedoo. Die boba hamolo dibe goeada, Godeie udia dolö sulubadela iso asigi gelolasilomelë. Amala hamolo ameada, nïe iso asigige neala obeägiläsa gelolasimelë.

Filimonea Onesimus i eedoafal i gadoi hamola neawela namialola säi

⁸ Dia hamomäia na hamese amoda, Gelesoie éigi nea, dofea dia hamomola dofä ulufala sämolö made helésëi. Boba hamolo mala dibe ameada, na dima geleä sähä. Neda Folo, ado mala gaula aulo momaeai, Geleso Yesuie galabaia dolö nea sähago. ¹⁰ Na dima, nïe malö Onesimusima mala hedabi hamomolöle nabaha. Onesimus i ne galabaia neebea ami maasebegi, ea Gelesoma asigi afädë negemäia, na ema sälä oleleimelë. Ne galabaia nea, neda ie eedo gadoi hamola nelo.* ¹¹ Dafidida, ea di fidila negemolö made nelo gasoda, oböla walioda, ea ali haligila ugila negemolö nea.*

¹² Na hä, e walio di neebea obëgëmalahago. E maasebegoda, dofä nïe bobafalî fisiga gagahomelë. ¹³ Ado Mala Hedabi olelelo amoie galabaia neebea ami neëgi, dia ne ugila negelo amo gadola, Onesimusia hamomäia e haligila neala sämolö helésëi. ¹⁴ Gaso, dia dofeala made säseda, nada e made gauia idogomolö. Dia hamomolö amoda, na dima gomalä hamomolola made sämolö. Be, dia hamese amo gadola hamomäiamelë. Dia nema hamoi hedabi hamomolö helésëeda, dihi hamese amo gadola hamomalo.

¹⁵ Na helésëaleda, ea di digila salele ede made aliga gala nelo ameada, e obëgëla maala, hä, dibalä namolöla namolöla helésëameli. ¹⁶ E obëgëla maala dibalä namolö amoda, e galabaia hamoi gadoimu hamolasilo neala helésämabio. Dofä, eda die hamoi hamolasilo gaso, walio amo baagila awäla, eda didoo obeägïfali namolömelë. Na e dofä boba hamolo gaso, dia ema obeägïmolö amoda, ea galabaia hamoi gadoi hamolasise amogimu made, Gelesomadila e didooftali neebela beala, na e boba hamolo neebe amo baagila awäla, dia e dofä boba hamomolömelë.

¹⁷ Dia alii dila neala helésëeda, ne maasegi obeägilä gauia idogolo amo gadola, Onesimus emage amo gadola wäla hamomalo. ¹⁸ Amase, ea dibalä asiala hamoi galëge, bidi negei

* **1:10:** Onesimus eda Filimonoie galabaia hamoi gadoi hamolasilo nelo. Hobeala, e fisala awäla Folo neebea besela galai. Amalahilä, Folobalä neada, e Gelesoma asigi afädë negei. Segeyo amo gaalu ilile malaeada, hamoi hamolasilo fisala awäsedä, beaha aligiloea ami dolöma nufudala baagomäiala sälä imolö dialeala sälä negei dilo. * **1:11:** Onesimus, Giligi adoeada, hamoi hedabi hamolola sälä amo gadoi.

galäge, nema negesimalo. ¹⁹ Neda Folo, nihile naaboea ado we dëdësamelë. Bidi goda na ïdulä. Die namolö nebalä bidi negei dialeala sämölöi gasoda, na ado go sämölö habosebe.* ²⁰ Nedoo, dia nabualo. Dafidilo Geloüe ëigi nea, dia mala hedabi na säse amo gadola hamomäia hamesa. Ali Yesu Gelesoëe neebe ameada, dia mala hamosebe amea, nïe iso asigi neala obeägilasimäia hamesamelë.

²¹ Na dima beba dëdëla iasisegoda, dia hamomolöla helësësa. Na helësësaleada, dia hamomolö ameada, na dima nabasewe baagila moholöla helësësamelë. ²² Amase elöda, dilia adoi amo Godea nabala, ne dili neebea fisiga gamolö gabula helësësamelë. Ameada, ne maala midilöie dia mosö hogoli afädë daiala negesimalo.

Folobalä hamoi gaalu hamolo nefolalo amolia Filimono hawioi

²³ Ebafolasa euge, Geleso Yesuëe hamoi hamosa nebegi galabaia negei nebalä neebeweage, di hawiosebego. ²⁴ Dolö odoa nebalä gedola hamoi hamolo Magaeage, Alisadagusaeage, Demasaeage, Ulugueage, ilia di hawiosebego. ²⁵ Dafidilo Geloi Yesu Gelesoëe ugila negelasilo dilile gesamibalä diamäiamelë.

Hä amo.

* **1:19:** Ado Age Golidi 16.21gi dibe amo bimalo.

Yameese Neala olelo oboba

Yameesea ie beba gowegi dëdëi dibe amoda, Godeie udia dolö sege elögi afufui nefolalebe amoli sulubadelaea mala hedabi dibe amo bëgëla hamomäia dëdëla iasi. Beba egowegi dëdëi dibe amea Godeie mala nilile isogi nogila digala, asigi falagasemäia ado yafie dëdëla negei dialea.

Geleso sosogoea udia dolöbalä nea, mala mogoi hamola ulufadigila hamomolö dialea. Ado odoa dëdëi dibe amoda gowe. Nagadaia neebewegi neada, dafidilo namolöge, busadäo namolöge, neala nafademolöge, hedabi hamomolöge, mogemolöge, asigi afädë negemolöge, hamoi hamomolöge, elii sigi namolöge, habobala gëgësadiala made sämölöge, asigi nagadiala namolöge, gugusäla bimäia made namolöge, fologola made, aso maadela namolöge, Godema adomolöge, amo gadola hamosa namolö dialeala säla dëdëla negei dialea.

Yöi diëgi gelola nelolahilä, hobeä nili Godebalä hedabola namolömelë

(Yameese 1.1-18)

¹ Neda Yameese, Godeiege Dafidilo Geloi Yesu Gelesoëge hamoi hamolasilo neebewe nea. Isilale sosogo giwilasi sege elögi afufui nefolalebe dilima go gabiola säla, beba gowe dëdëla iasisago.

Yöi amoliada nili gelolasilo dialea

² Nie nedoo nalifila dili-e, neala sëlasimolö elö elöla dili neebea gui dië bease amogi, obeägisamu namialo. ³ Mida, dilia Godema asigi afädë negei neëgi, fedogola bease ameada, dofear, aso maadela namiäia gelolasilo. Amoda dilia dawadigi. ⁴ Gufula namolöi nea, aso maadela gelola nebegoeada, asigi falagasei hedabi, dofleafali dofear nea, Godeie mala hamolo dibe amogi, afädë maadeda, made namolömelë.

Afädëa asigi falagasela helësëmolö amo ema maade galëda, ea Godema nabulö dialea

⁵ Amaimo, dili neebe gogi afädë asigi falagasela helësëlo amo maade galëda, Godea ïmäia ea Godema édëgëmolö dialea. Gode eada, nemola gëla made, udia dolö sulubadelagali nelebo baala ilo neebe ameada, egali ïmolömelë. ⁶ Amai gaso, ïmola édëgësa neebe ameada, asigi äudä negela made, asigi afädë negelahilä édëgëmal. Asigi äudä negelo amoda, foëa ödä aidagula afu mafusalea aidagula sadia galo amo gadoi neamelë. ⁷ Amo gadoiada, Dafidilo Geloiä egali afädë ïmolö gabula helësëmabio. ⁸ Ea asigi äudä negei nea, ie mala sulubadelada hii sigi aligilo made neamelë.

Yameesea busadäoile nelegei yafie negeleolema ado säi

⁹ Amaimo, Geleso sosogo afädë e busadäoi nea galëda, e Godeie siigi ilibia neebe amogi, obeägimolö dialea. ¹⁰ Gaso, afädë e nelegei yafie negelo dafidilo dolö nea galëda, e nagadaia neebe amogi, obeägimolö dialea. Mida, e mama gadio nea, egee baagomolömelë. ¹¹ Mama hedabi hido elöi difolalegi, eso neëla galala hëgise amea, ödölä dufigila didigafulo amo gadola, nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amolida, hilile hamoi hamosa neëgi, baagomolömelë.

Nilia nafade hamomäia helësëlasila made, Godea nili neala hedabolasilo nea

¹² Udia dolöea vöi gaula, aso maadela, gelola aligisebe amoliada, obeägisa nea. Mida, ilia fologola made, gufula aligiseda, namolö gähe bidi amo nimolömelë. Godea e boba hamoi nefolalebe amoligali bidi ïmolömelëla säi amo ïmolömelë. ¹³ Amaimo, dolö afädëa hile iso asigigi nafade hamomolö helësëlahilä, Godea na nafade hamomäia helësëlasimelëla sämölöi mademelë. Nafadeada Godea nafade hamomäia helësëlasimolöi mademelë. Amase, Godeada udia dolöea nafade hamomäia helësëlasilo nea mademelë. ¹⁴ Amalo made, nili sulubadela hido hidoläi asigigi gesami awäla nafade hamomolö helësëlo. Nihilile hameloeada, öhoeo fädämäia salëgi wale yaala gosalo amo gadola, nili neala dusugalasila nafade hamolo dialea. ¹⁵ Amaimo, gesami aulo ameada, udiaeä malö fagulo haguï gadoi sulolahilä, malö giisi mosöa aulo amo gadola, hobeala hä, nafade hamoi amo ulufadigila besela galala neegela ägülo. Amalahilä, nafade hamoi amo edelahilä, baagomolö amo neegela ägülomelë.

¹⁶ Nie nedoo nalifi obeägilola dili-e, mala amo gadoia dili dahila neloeamelë. ¹⁷ Gode eamu nelebo hedabi hido elöi difolalebe amo sulubadela mudaiala ilo nea. Gode eda eso aube gasumili mudaia yo digalo neebe amo sulubadelae Eedo nea. Naado eada, mala hamomolö amo bedefa bedefalo made nea. Eda nelebo afädëa eso hagula digi, neëla digilo amo gadoi made nea, eda sedadelahilä, oböla, obobagilo made neamelë. ¹⁸ Hile hameamu

e nilile Naado namolö besela galai. Nelebo ea hamoi dibe amogi, nilida abulümi gadoi namiäiala helësëla, ie ado dofä dibe amea ea nili neegela ägülasimelë.

Nilia dofä Godema asigi afädë negeseda, mala hedabi amo hamolomelë

(Yamese 1.19-5.6)

Nilia ado mala nabala bëgëla hamomolö dialea

¹⁹ Nie nedoo nalifi obeägilola dili-e, dilia gowe hedabola helësemäiaë. Dili sulubadelaea ado säsebe amo hä, fodolofali gëhe sagala nalabomalo. Ado sämölöfeda hä, fodolofali sadia gala made, geleä sämalo. Amase, aabela miyahalämabio. ²⁰ Amoë mida, udia dolöie miyahalälo dibe ameada, Godeëe mogoi hamomolö dibe amoda, hedabolo made dialea. ²¹ Amaimo, nafade hamolo dibe amoli sulubadelage, mala nafade yafie elö elöla besela galalo dibe amoge, fisia maademalo. Amalahilä, dihili dili nagadaiala nea, Godeëe ado mala dilile isogi sagasi amo nimalo. Amala hamoseda, ado amea dilile gesami sigi obögëmolöimelë.

²² Amaimo, dilia ado mala nabala waeaseseda, dili dihilimu gadiabosa neagomelë. Nabala hamomalo. ²³ Afädëa ie ado mala nabala bëgëla hamola made, waeaseseda, eda dolöea ie odagi ödäsöea melëlo amo gadoi nea. ²⁴ Ea ie odagi ödäsöea melëlo gasoda, e awähalea ie odagi abodo gadoidula aabela asusugaha aligilo nea. ²⁵ Godeëe ado mogoi hedabifali säla negei ameada, udia dolö fisigäla fisigisilo. Ado säla negei amo, elabola made, afädëa hedabola bebeahamu aligila dofä hamomolö dibe amo gadola bëgëla hamoseda, Godea dolö amea hamosebe amo sulubadela neala hedabolasimolömelë.

²⁶ Amaimo, afädëa helësëalea, neda Geleso sosogo dofea neawedahilä, ea ie nafi made sigi aligiseda, e hïmu gadiabosa nea. Ea asigi afädë negei neebe amoge, mala nabaha neebe amoge, memalämelë. ²⁷ Nilile Naado Godeëe siigi nafade made baai, Geleso sosogoea hamolo mala dibe amo gadola hamolo nea, mogola neebe ameada, malö guluba sefolalebe amolige, udia didalo sefolalebe amolige, yöi gaula neebe amo ugila negelo, amase, Godeëe siigi nagadaia mala nafade dibe amea ema baaloea, hedabola beala sisigaha aligilomelë.

2

Dilia udia dolöbalänofela made, afädëdila hamomolö dialea

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, Dafidilo Geloi Yesu Geleso e yo digalo hido elöi neebe amoma asigi afädë negelahilä, udia dolöbalänofela made, afädëdila hamomalo. ² Dolö äudä, elöda, naabogi gälo ulini goloea hamoi amo gäla, fagulo hedabifali salugala, amase, elö busadäoi amoda, fagulo nafade nulibaiiai salugalahilä, ele dili gedosebea ami maasegi, hamolo amo helësemälo. ³ Dilia fagulo hedabi salugala misi amoma guwi samolö misiäla säla, filo hedabi olelo. Gaso elö fagulo nulibaiiai salugai amoma sähalea, Dihii neebea gui aligisale, ma, maala nïe emo mia gudogoi fisalela säseda, ⁴ hä, dili dihilimunofela, dilia asigi nafade negela, gudi mogelo gadoi nea, mogesa nea madele.

⁵ Nie nedoo nalifi obeägilola dili-e, dilia hä, nabualo. Nagadaia udia dolöie siigi busadäoi nefolalebe amolia asigi afädë negese amoë, nelegei negelo gadoi namiäia, Godea ili memelei madele. Amase, Godea siiba säla negesalea, udia dolöea e dofä boba hamoi neebe amolida, ea beaha maadela sigi neebea ami sigi moholömelëla säla negelahilä, ea busadäoi neebe amolige ami namiäia memelei nea madele. ⁶ Gaso, dilia busadäoi nefolalebe amoli gagadelomelë. Dili nowëa hewala yölasila gudisadialo nea. Amoda, nelegei yafie negelo dafidilo dolö amolia amalo madele. ⁷ Dilia Yesu Gelesoëe ei hedabi salugala neebe amogi, ilia ei amo gagadelo nea madele.

⁸ Nilile Gini Gode neebe amoë bebagi ado säla negei dibe amea sähalea, Dihidi boba hamolo amo gadola, odoa dibalänefolalebe amolige boba hamomalola säla dëdëla negei dialea. Amala säi dibe amo gadola bëgëla hamosa nea galëda, hedabola hamosa neagomelë.

⁹ Amai gaso, dilia udia dolönofela nea galëda, asiala hamosa nea. Amala hamosa neebe amea ado säla negei dibe ameada dilia hä, mala damulomelëla olelomelë. ¹⁰ Amaimo, dolö afädëa Godea ado säla negei dibe amo hulu sulubadela bëgësalea gaso, ado amogi holöfali holöbö afädë damuseda, ea ado säla negei dibe amo hulu sulubadela damusagomelë.

¹¹ Udia fa nimabiola säi ameada, udia dolö baagomäia nufuabiologe säi. Dia udia fa made nea gaso, baagomäia nufudaseda, dia hä, mala säla negei dibe amo damulomelë.

¹² Godeëe ado säla negei nili fisigälasilo amea, oböla, nili mogemolömelë. Hä, ado adomolömadige, amase, mala hamomolömadige, amo helësëla hamomalo. ¹³ Mida, afädëa udia dolö odoa neebe amoli made bobasëesa, Godea mogela gudisolo amo gala, egee made bobasëmolömelë. Amai gaso, bobasëlo amea gudi mogese amo nufuda salalahilä, baagila aulomelë.

Asigi afädë negei amea mala hedabi hamola ulufamolö

¹⁴ Nie nedoo nalifila dili-e, afädëä neda asigi afädë negei neawelahilä, mala hedabi made hamola ulufadigiseda, ameada e ugila negemolölö. Ea asigi afädë negei ameamuda e damula moholölö. ¹⁵ Nedoo nalifila ili nkeebe amoligi faguloge molöge maade neëgi, ¹⁶ amolima dili afädëä sähalea, Gögï fagulo salugala, molö mualola säla, nelebo afädë dofä made iahalea, memalä hawioseda, dilia amala hawiose ameamuda, ili abeahäla ugila negemolödu. ¹⁷ Amo gadola wäla, asigi afädë negeida nea gaso, mala hedabi hamola made ulufaseda, asigi afädë negei badu gomuda, hä, baagoi gadoimelë. ¹⁸ Amaimo afädëä sähalea, Dolö gomoda asigi afädë negei nea. Amase, dolö odoa gomoeada mala hedabi hamosiola sälo nea. Amala sälo nkeebe amoma na gomälä säla obëgësago. Afädëä ne asigi afädë negei neawela sälä, mala hedabi ulufadigila made hamosedä, e asigi afädë negei neala na abeahäla helësämölödu. Nage nihi mala hedabi hamosebe amea, ne asigi afädë negei neawela ulufala olemolölömelë. ¹⁹ Dilia Gode afädëfali nkeebe amo helësësegoda, hedabolafali helësëi gabu. Mugabe nkeebe amoliage amala helësäla, budugila bedäha dialea.

²⁰ Asigi maadela dili-e, asigi afädë negei nea mala hedabi hamola, made ulufaseda, asigi afädë negei nkeebe gomuda memalämeli. Amo dilima oledule. ²¹ Nilile naado Abalahamaea ie malö Aisaga gobela ilo aulidaia negela Godegali iameada, Godea ea hamoi amo bealahilä, eda dolö asigi mogoi neala säi madele. ²² Ea asigi afädë negei nelo amole, mala hedabi hamosa nelo amole, helegela afädëdi nelo go beasebele. Ea mala hedabi hamoi amea, ie asigi afädë negei amo hä, dofearasimelë. ²³ Amala hamosebegi, ado säla negei dibe amo gadola gausiala digai amoda gowe. Abalahamaea asigi afädë negei nebegi, Godea eda asigi mogoi neala säla dëdëla negei dialea. Amase, Abalahamaada Godeie damelë neala säimelë. *Mi Gäwi 15.6, Aisaea 41.8* ²⁴ Amaimo, afädëä asigi afädë negese ameamu made, mala hedabi hamose ameage, Godea di asigi mogoi nebegola sämolö go beasebele.

²⁵ Amo gadola wäla, idigi nawela susugu hamolo udia Eleihaba sulo amea, desega mosäia Yasuaea fisiga gai äudä amole ie mosöa sigi nelolahilä, ele idi elögi obëgëmäia idi olela fisiga gasebegi, Godea Eleihabama dida asigi mogoi uidala säi madele. ²⁶ Amaimo, afädë e hame doala asi galëda, ie domalo amoda hä, baagoi dialea. Amo gadola wäla, afädëä asigi afädë negeida nea gaso, mala hedabi hamola ulufalo made galëda, asigi afädë negei badu amomuda hä, baagoi gadoi dialea.

3

Nilia ado sigi namolö dialea

¹ Nie nedoo nalifila dili-e, dili sulubadelaea nili säla olelelomu namolöila helësämabio. Amoë mida, Godea udia dolöea hamoi amo gadola mogemolö segeyo besela galasolo amo gala, odoabalä gudimolö amo gadola made, säla olelelo nkeebe nilibälä Godea hedabolafali memelela gudimolö amoda, dilia dawadigi. ² Nilä sulubadelaea asiala idi elö elöla hamolo. Amaimo, afädëä ado asiala made sälo nea galëda, eda hedabifali nea. ie domalo asigige hedabola sigi aligimolöi galea.

³ Nilia sugua hosii nafigi aeane fisiga gala, eëfë begei amogi gaulahlilä, nilä hamese amo gadola mosäialahilä hosi sigi aligilo. Ameada, nilia hosii domalo sulubadela sigi namolöie amalo. ⁴ Amase, sibia ödägi aulo dibe amo helësëdelä. Sibida edefademalä, amase, fo gelola guula maala bobadelä hamosegi gaso, sibi gaulo amea helësë amo gadola duhuludabodo mosäia, sibi edefade amo i aeane baledei holöfali amea hamogilomelë. ⁵ Amo gadola, elida holöfali gaso, hamoi edefade elö elöla yafie hamomolöla sälo nea. Amase, nulo iso holöfalinelä sege ilo sulubadela naha maadelo dialea madele. ⁶ Elida nulo gadoi galea. Nafade hamomolö dibe amo sulubadelada elimadilamu besela galaha. Eliada domalo sulubadela nigime baahia maadelo nea. Ameada nilile iso asigigi mala nafade elö elöla besela galasebe amoda, nulo sôa fedalo amo gadoi galea. Elii sôa fedalo mida, heli segeala mulo.

⁷ Sugua ilaba elö elölage, haea elö elölage, nuba elö elölage, ödägi fii elö elölage sefolalebe amolida, udia dolöea aeaseda, aeamolöi. Amoli aealo ⁸ gaso, elida dofä aeamolöi mademelë. Elida sigi aligimolö ulimelë. Dofä nafadefali nafade galea. Elida baagolo nuba se gadoi nobai galeamelë. ⁹ Nilile elia Dafidile Geloi nilile Naedo nkeebe amoë eë gauia adalo. Amalahilä, eli ameamu, oböla, Godea hi e gadoi namiäia hamoi nkeebe amoli neala nafadefalomala nafadela sälo nea. ¹⁰ Nafi idi afädë amogila Godeie eë gauia adogomolöge, amase, odoa neala nafademäiala sämolöge, besela galaha. Nie nedoo nalifila dili-e, mala amo gadoida, dofëa mademelë. ¹¹ Ödä gü afädëgila hedabigae gamogaigae besela galalole. ¹² Nie nedoo nalifila dili-e, äfæoeada silama gagä negelole, ma, mahabu eëfë gadoi gelebi eëfëada äfæeo gagä negelole. Amo gadola wäla, eëbä ödä dibe ameada, bu oböla ödä hëdäi besela galalo mademelë.

Dolö asigi falagasei neebe ameada mala hedabi hamomolö dialea

¹³ Dili neebe gogi asigi falagaselä hedabola helësëla hamoloda nowë neebe. Amo gadoi hamolo neebe ameada, hedabimu hamola, e asigi falagasei amea ea hïle ëi gauia adogola made, nagadaiala nea, mala hedabi hamola ulufamolö galea. ¹⁴ Amai gaso, dilile iso asigigila odoaea nelegei dibe amo dofå negali negemolöila helësëla, nelebo hamosalea odoaea dilile ëi gauia adamäialamu hamoseda, dilile asigi dibe amea ne dofeala made helësemalo. Dilia mala amo gadoi hamosebe amea dofå sâlo dibe amo fisiloeamalë. ¹⁵ Asigi amo gadoida mudaiala digalo mademelë. Amoda nagadaialage, dolöfämadilage, mugabemadilage mulomelë. ¹⁶ Odoaea nelegei dibe amo dofå negali negemolöila adabala helësëlo mala amoge, nelebo hamosalea odoaea dilile ëi gauia adamäialamu hamolo mala amoge dibe amida, asigi afädëdi madege, mala nafade sulubadelage dibe bimolömelë.

¹⁷ Amai gaso, asigi falagasei namolö mudaiala misi gowe gadoi nii neebe amoliada, mala gowe gadoi hamomolömelë. Mi gäwilada, ilile asigi gagadelai namolöge, amase, aealo mala bëgëla hamomolöge, odoabalä hame negela namolöge, odoaea sâse nabala hamomolöge, bobasëolea gägä hedabilea nobai namolöge, nofela made uidia dolö sulubadelabalä afädëdi namolöge, ado äudä sâlo madea namolöge, aligilo nea. ¹⁸ Aealo neebe ameada, aealo hawa amo sagamolömelë. Bäuseda, hï emage uidia dolö odoamäge asigi bobagila namolö amoë gägä negemolömelë.

4

Nagadaia mala boba hamosa neebe amoliada, Godebalä ado nii neala säi

¹ Dilia gëgëla nudusa nebegoda, abidila besela galahadu. Amoda domaloea gelola hamelo amoli dilile isogi dibe amila gëgëla nudula besela galaha madele. ² Dilia nelebo odoa dibe amo nimolöila helësëlahilä gaso, made nelomelë. Amahaleada, baagomäia nufidelo. Amase, odoaënelebo dibe amo asigia negalimu negemolöila adabala helësëlahilä, made neala, gëgëla nudusa aligilogé nea. Amala hamolo nea, Godema imola made edëgëlo ameada, made neala nebegomelë. ³ Dilia nimolö helësëla edëgësedä, made nelo. Amoë mida, dilile asigi mogoi made nea, edëgësebe ameamelë. Dilia nelebo nimolöila helësëse amoda, dihili dilimu helësëla, domaloea gelola hamelo amo gadola waeasemolöie edëgëlo.

⁴ Udiaea egoa digila dolö elöma aulo amo gadola, Gode digila asi nefolalebelä dili-e, nagadaia galu dibe amobalä damelë hamola neebe ameada, Godema bimolö habobaha neebe amoda, dihili dawa made neale. Dilia nagadaia galu dibe amobalä damelë hamola neebe ameada, Godebalä ado nii neamelë. ⁵ Godeie bebagi ado gowe sâla negei dibe amoda, memalä sâla negei dialeala helësësale. Godea gesami nilile isogi ifosi neebe ameada, ea helësësebe amo gadola hamoiabelamu helësësa neamelë.* ⁶ Amai Godea nili hido elöla ugila negelasilo. Amai amea, Godeie ado sâla negei dibe amoda gowe. Asigi dalagaia galu neebe amolida, Godea nagadaialasilahilä gaso, nagadaialo neebe amolida, oböla, ea ugila negelasilola sâla dëdëla negei dialela. *Malai 3.34*

⁷ Amai gabugi, dilia Gode hawa nagadaiala namialo. Mugabe busama habobaseda, ea dili digila fisäla moholömelë. ⁸ Dili Gode neebea ga madela aligiseda, eege dili neebea ami ga madela aligimolömelë. Nafade hamolo dili-e, dilile naabo nigime hëmalo. Asigi äudä negelo dili-e, dilile iso asigigi nafade dibe amo sulubadela fisisa maadela, asigi gagadelai namialo.

⁹ Didigaomalo. Asigi sâosäola, bobasëla edefadela düimalo. Ösa nefolalebe dilida, bedefala didigaomalo. Amase, obeägisa nefolalebe dilida, oböla, bedefala asigi sâosäoia idogola düimalo. ¹⁰ Dilia Dafidilo Gelöiü siigi, dihili dili nagadaiala namialo. Amala hamoseda, ea dili neala gauia adogolasimolömelë.

Odoa neebe amoli baagido sämabiola säi

¹¹ Nie nedoo nalifila dili-e, odoa neebe amoli baagido sämabio. Afädëa edooma baagido sâla mogeseda, ea Mosee nebegi Ado sâla negei dibe amo baagido sâla mogelo nea. Amaimo, dia Ado sâla negei dibe amo mogeseda, ado amo bëgëla hamolo made nea, dida oböla, amoë mogelo gadoi neamelë.* ¹² Gode afädëfali eamu ado sâla negei amo iloge, amase, gudi mogeloge e hëdomu nea. Ea hëdomu namolö iloge, namolö nea neloge e nea. Dia odoa dibalä nefolalebegoli mogesegoda, di nowë neala helësëlahilä, mogelo wäla mogesa nea.

Na gomalä hamomolöla daiala negela sämabiola säi

* **4:5:** Damo gowegi dëdëla negei dibe go gadoida, beba odoagi maademelë. Amase, Giligi adoeada hedabola ulufala made dëdëi. Dolö odoaea helësëla sähaleada, Godea gesami nilile isogi ifosi neebe ameada, segeyo sulubadelagi mala nafade dibe amobalä gesami awäla siia nufudaha nea. Diliada ado goda memalä gabula helësëlela säi. **4:11:** Yamesea damo gowegi Ado sâla negei helësëla dëdëi dibe amoda Gobela Ilo 19.18. Amase, Yamese 2.8ge bimalo.

¹³ Aiyo gahada gogi galë, ne hä, gaamu afädëgi awälahilä, gäheo i afädë gadoi ami nea, bisinesi hamose ameada, na muni nimolöla säha nefolalebe dilima sähago. Nabualo. ¹⁴ Dilia aiyo besela galamolö amoda dawa mademelë. Dilile namolöda abodo gadoi. Gelë galahilä, aabela hogosa helelo amo gadola, dilile namolö goda amo gadola hogosa helemolömelë. ¹⁵ Dilia sämölö dibe amoda gomälä. Dafidilo Geloia hamei galëda, hä, nili namolö neebewegi, gomälä hamomolöla sämölöda. ¹⁶ Amala säla made, dilia dihili dili ilibialahilä, asigi dalagala neda hamoi edefade gowe gadoi hamomolömeläla sälo. Ado amo gadolada asiala sälomelë. ¹⁷ Hä, afädëa hedabi hamomolö dibe amo hï dawadigilahilä gaso, made hamola fisiseda, nafade hamosa nea.

5

Nelegei yafie negelo neebe amoë ado säi dialea

¹ Nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe dilia nabualo. Neala nafademolö dilile dië bimolö amogi gäia güsäla diisa namialo. ² Dilile nelegei amo sulubadela gäalimusa maadeimelë. Amase, dilile fagulo hedabi difolalebe amoda, hä, gasiämoea damusa maadeimelë. ³ Dilile golo silibage negei amoda hä, asömalö gaisa baaha maadeimelë. Asömalö gaisa baai ameada, dilia nafade hamoimelëla neala ulufamolömelë. Nuloea wilo amo gadola, golo silibage asömalö gaisa baai ameada, dilile domalo nuloea molömelë. Aligila wagamolö ga madese gaalu, dilia nelebo sulubadela gafedela negei gabugo.* ⁴ Nabuo. Sagaia hamoi hamolasilo amolia dilile sagaia hamoi hamolasisa nebegi, dilia ili dahila neala, bidi made iala dofogai. Dilia dofogai amea, Gode wesegei, dilia asiala hamoi amoë bidi nimolömelë. Hamoi hamolasilo dilia gadiabola amolia ado säsebe amoda, Dafidilo Geloi sulubadelaе geloi neebe amea nabaha nea. ⁵ Dili nagadaiaawi nea nagadaia nelebo hedabi amomu gaula nea, domaloiemu hamela mi hamosalea, dihili dili obeägisa nea. Domalo besolomäialahilä, molö badoja naha nebegoo gaso, dihili dili nufudala baagomolö segeyo hä, besela galai dialea. ⁶ Nafade hamolo made nefolalo amolima dilia nafade hamoimelëla sälahilä, ilia nudumolö helësei made neëgi, baagomäia nufidelomelë.

Gelola nea Godema adosa neada, Dafidilo Geloi misiäia beaha namolö

(Yamese 5.7-20)

Nilia iso asigia fologola made, aso maadela nea, Dafidilo Geloi misiäia beaha namolö

⁷ Nie nedoo nalifila dili-e, Dafidilo Geloi misiäia fologola made, aso maadela beaha namialo. Dolö sagai sagalo neebe amea, ie sagai sagai amo hedabola bäumäiala beaha aligilo amoda, dilia dawamelë. Ea ie iso asigia, aso maadela, gelola nea, i bäu giloë segeage, bobagiloë segeage hamoi hamomäia, fologola made, aumala aligilo amo helësemal. ⁸ Amaimo, diliage fologola made, aso maadela, gelola namialo. Mida, Dafidilo Geloi obëgëmolö segeyo hä, ga madefali galeamelë. ⁹ Nie nedoo nalifila dili-e, Godea dilia hamosebegoo mogeloea, dilia dihilimlu habobala gëgësadiamabio. Memelela gudimolö dolö amoda, hä, mosöö nogila digamolöie, idi galo baagido neamelë.

¹⁰ Bea sälo dafidi nefolalo amolia së naha nea, aso maadela, Dafidilo Geloëe äigi ie ado mala säla olelesa nelo amo helësemal. Nie nedoo nalifila dili-e, amo helëselahilä, diliage amo gadola wäla hamosa namialo. ¹¹ Bimo. Ili së edefade naha nea gaso, aso maadela, gelola nea, obeägisa nelomelëla nilia sälo amoda dilia dawadigi gomelë. Dilia Yoboe sedaluge nabelo amomelë. Yoboea yöi amoli gaula nea, aso maadela, gelola nebegi, Dafidilo Geloia hobeala ema hedabi hamoi amoda, dilia dawa amomelë. Bobasëloge, ugila negelasiloge, Dafidilo Geloima nobai nea.

Migalja diigila sämabiola säi

¹² Nie nedoo nalifila dili-e, dilia dofä gomälä made hamomäia säla iahago. Selesaia mosööie ado sähaleage, nagadaiaie ado sähaleage, nelebo odoaie sähaleage, migalja diigila sämabio. Godea dia asiala hamoila säloea, ü, ailemu sämalo.

Dolö asigi neebe amea Godema adose amoda geloi dialeala säi

¹³ Amaimo, dili nebegogi afädë yöi gaula nea galëda, hï Godema adomolö dialea. Amase, afädë obeägisa nea galëda, Godeie eï gauia adogola gë udämolö dialea. ¹⁴ Dili nebegogi afädë oloj galëda, ea Geleso sosogo udia dolö Godea wela ifosisi sigi aligilo dafidi nelo amoli wemolö dialea. Ilia dolö amoë Godema adosalea, Dafidilo Geloëe äigi ie busagia

* ^{5:3:} Udia dolö amolibä Godea mogela gudisoloo amo galada, udia dolö amoli nagadaiaawi nea hedabi hamoi afädëge, iligi hedabi afädëge, dofä maadefali maade bimolömelë. Iliada nelebo nafademolö amomu gaula namolö. Ameada, ili nagadaia nelo amogida, mala hedabi made hamoi amo olemolömelë. Nuloea molömelëla säi amoda ilia bidi nafade nimolömelëla säi.

susu gadoi weli negemolö dialea. ¹⁵ Ilia Godema asigi afädë negela nea adose amea e wahilasimolömelë. Oloi dilo amo Dafidilo Geloia neala wahila nowelasimolömelë. Ea nafade hamoi galëda, amoge hëla fisimolömelë. ¹⁶ Hä, dili hüd hïdolaea nafade hamoi amo odoalima säla sisaha maadesegi, ili helësëla Godema adolasimalo. Dili wahisa maademäiaë, amala hamomolö dialea. Asigi mogoi neebe amea Godema adose amoda, gelofalii, dofä udia dolö ugila negelomele.

¹⁷ Elaiada dolofä nili neebewe hë gadoi nelo. Ea sege made digamäia Godema gelola adosebegi, gäheo i ohodoaie aube gafeiagi sege made digala esoi mu dilo. ¹⁸ Oböla, hobeala ea Godema bu adosebegi, mu dusuia gala sege digalahilä, sagai bu hedabola besela galai.

Afädë e idi asiala asi neëgi, nilia sigi obëgëmolö dialea

¹⁹ Nie nedoo nalifila dili-e, dili neebe gogi afädëa ado dofä amo amilahilä digila idi asiala awäsegì, edoo afädëa e oböla bu sigi obëgësedä, ²⁰ gomalä helësëmal. Afädëa nafade hamolo e asiala asia amila sigi neala obëgësedä, ea e baagomolö dibea amila sigi obëgëla, nafade yafie hamoi amoge Godea hësa maadeila helësëmal. *

Hä amo.

* **5:20:** Beba gowe dëdëi goda, Yamese hë helësësaleada, edoolaligi odoaea Godeie ado dofä amo digila asi amo hamogimolöie dëdëi gadoi galea.

Age Yone Neala olelo oboba

Yone eda Yesuie damelö. Eda Yesu bëgëla aulo dolö giwilasi amogi. Hobeañali èdëi sali hamoselea ea ado go dëdëla Geleso sosogo nefolalo amolima ï. Dëdëla ï amoë mida gowe. Godea nili boba hamoi amo gadola, amase, niliage udia dolö odoa boba hamomalola sälä dëdëi. Amase, ea elö sähalea, Wäfali säsäla olelelo möholömelë. Hedabola beaha namialola sälä dëdëi. Ilia sähalea, Godeie malöda dolö namolö misi mademelëla sämölömelëla Yonea beba gowe dëdëi. Ado Mala Hedabi Yone dëdëi amoë Yone eamu dëdëmelë.

Namolöi namolö Ado e ulufadigila misi

¹ Nelebo sulubadela maadeia, nelo misi amoë ado nilia nabala, siia beala, naaboea diigilalahilä, nilia dilima namolöi namolö Ado e misi amoë sälä iahago. ² Namolö dofä ulufadigi amo bealahilä, nilia meli amo dilima sähä. Namolöi namolö e siiba Eedobalä nelo ulufadigila misi amoë sälä iahago. ³ Dilia nilibälä dila namiäia nilia meli nabi amole dilima sälä iahago. Eedo, ie Efege Yesu Gelesolebalä nilia dila neamelë. ⁴ Dilimage nilimage obeägilö nobamäia, nilia dilima beba dëdëla iasisago.

Gode eda yo digalo nea

⁵ Ea ado säi amo nilia nabalahilä, dilima sälä iahago. Gode eda yo digalo nea, gasimi sagalo gadoi nafade ema madefalimelë. ⁶ Nilia ebalä dila neala sähä nea, gasimi sagalo gadoi nafade ema aligiseda, wäfali sälö nea, dofä sälö made gaula neamelë. ⁷ E nafade baai made, yo digalo neebe amo gadola nili nafade baai made, yo digalomadi nawesa aligiseda, odoa neebe amolibalä dila neage, ie malö Yesuie healea nafade hamoi amo sulubadela hësage neamelë. ⁸ Nilia sähalea, Na nafade hamolo madela säseda, nili nihili gadiabola sähä, dofä sälö nillie isogi made neamelë. ⁹ Amai gaso, nilia nafade hamoi amo sälä sisaseda, Gode mogoi nea hëmolömelëla säi amo gadola hëmolömelë. Nilia mala nafade hamoi amoge sulubadela hësa maademolömelë. ¹⁰ Nilia sähalea, Na nafade hamoi madela säseda, Gode eda wäfali sälö neala sälöge, ie adoge nilima mademelë.

2

Gelesoda nilile ugila negelo nea

¹ Nie malöla dili-e, nafade made hamomäia na dilima beba gowe dëdëla iasisago. Gasoda, nili afädëa nafade afädë hamoseda, nilile Ugila Negelo Eedobalä nea, Yesu Geleso e asigi mogoi neebe amo neamelë. ² Nilile nafade hamoi amo hëmäia ea hile namolö amo odala iala baagoi. Nililemu hëmäia made, udia dolö sulubadelaë nafade hamoi amo hëmäia amala hamoi.

Gode dawadigi neebe ameada ie mala bëgëla hamosa neala säi

³ Amaimo, nilia ea säi dibe amo gadola hamosamu aligiseda, nilia e dawadigila helësämelë. ⁴ Afädëa ea säi amo gadola made hamosa nea sähalea, E dawadigila säseda, eda wäfali sälö nea, dofä sälö ema mademelë. ⁵ Afädëa ea säi dibe amo gadola hamoseda, Godema boba hamolo amo dofä fädäi neamelë. Nili ebalä dila neada gomalä helësëdelä. ⁶ Afädëa ebalä dila neala säseda, Yesuea hamosa nelo amo gadola hamosa namolöi galea. ⁷ Ne damelë obeägilola dili-e, na dilima hamomalola sälä negei amo dëdëla iasisce amoda hädamade negei made, siiba negei.* Amoda mi gäwia amila dilo. Siiba negeila säi amo dilia nabaha maadei. ⁸ Amai gaso, hamomalola sälä negei amo dëdëla iasisbegoda gähemelë. Gelesoie namolöea hamoi amoge dilile namolöea hamoi amoge dofä gabula melëlo. Mida, gasimi sagalo amoda usila, yo digalo dofä amoda yo digaha neamelë. ⁹ Afädëa ie edooma bimolö habobala nea ea sähalea, Yo digalo neebea ami neala säseda, gasimi sagaïa ami neamelë. ¹⁰ Afädëa ie edooma boba hamosa neebe amoda yo digalomadi nea. Ie isogi yo digalo neebe ameada nelebo afädëa e digalasimolöi mademelë. ¹¹ Amai gasoda, afädëa ie edooma bimolö habobala nea galëda, gasimi sagaïgi nea. Ami nawesa nea. Gasimi sagaloea ie si dofogasegi, idi gowegi awähala helësëla made, nagubaia nawesa nea.

¹² Malöla dili-e, dilile nafade hamoi amo Gelesoie eigi hëla fisi amoë, na dilima dëdëla iahago.

¹³ Asigi fädäi naadola dili-e, Afädë siibafalü siiba neamu nelo dilia dawadigi amoë, na dilima dëdëla iahago.

* **2:7:** Yone 13.34 gomalä sälä dëdëla negei dialea. Yesuea sähalea, Na dili boba hamoi amo gadola dilia dihilimu boba hamomala namialola sälä dëdëla negei dialea.

Malisäfalië, dilia nafadelasiloë busa neebe amo nudula salolela baagila asi amoë, na dilima dëdëla iahago.

¹⁴ Malöla dili-e, dilile Diado neebe amo dawadigi amoë na dilima dëdëla iahago.

Asigi fädäi naadola dili-e, Afädë siibafali siiba neamu nelo dilia dawadigi amoë na dilima dëdëla iahago.

Malisäfali-e, dilia geloi amoëge, Godeie ado dilile isogi dibe amoëge, nafadelasiloë busa neebe amo nudula salolela baagila asi amoëge, na dilima dëdëla iahago.

Nagadaia galu boba hamomabiola säi

¹⁵ Nagadaia galu amole nelebo nagadaia dibe amole boba hamola namiabio. Afädëa nagadaia galu dibe amo boba hamosedo, Naadoma boba hamolo amo ema mademelë.

¹⁶ Nagadaia dibe amo sulubadela Naadomadila mulo made. Amoda gowe. Domaloea gelola hamelo amoge, siiä beala gelola hamelo amoge, afädëa nelegei yafe negelo ameage hamoi hamolo ameage gugusäla bimäia hamolo. Amo sulubadela Naadomadila mulo made, nagadaia amila mulomelë. ¹⁷ Naga föige nagadaia hamelo amoge hogosa helesalea gaso, uidia dolöea Godea hameise amo gadola hamolo amoli namolöi namolömelë.

Gelesoë ado nii misi nea

¹⁸ Nie malöla dili-e, nilida hä segeyo aligila wagamolö fumadi neamelë. Dilia dafidi Gelesoë ado nii moholömelë säi nabi amo walioda hä odoa Gelesoë ado nii malei misi neamelë. Ameada nilida hä aligila wagamolö fumadi nea gabula helësëdelä. ¹⁹ Ilia nili dígila bahila doadigila afiaha maadei. Amolia nilibälä dila made nelo. Dofä dila nelø galebeda nili gedola afädëfali neëgi, amalabio. Ili afiaha maadei amea ili sulubadela nilibälä dila made nelo amo oleimelë. ²⁰ Amai gaso, dilima Gelesoea Godeie Gesami i. Dili sulubadelaea dofä sålo dawadigi nebego. ²¹ Dilia ado dofä amo dawadigi madela helësëla dëdëla maade. Dilia ado dofä amo dawadigi ameage wäfali sålo amo ado dofä amila mulo made amo dawadigi ameage na dilima dëdëla iasisago. ²² Wäfali sålo amoda nowë. Eada sähalea, Afädë Memeleida Yesu madela sälomelë. Efegele Eedolema baagi ilo amoda Gelesoë ado niimelë. ²³ Efegema baagi ilo amobalä eedoda nea mademelë. Efegema asigi afädë negelo neebe amobaläda eedo neamelë.

Ado dofä Eleloï Gesamia olelesa nea

²⁴ Mi gäwia amila nabi dili-e isogi dibe amo amalasi namialo. Amalasi aligiseda, dili Efegele Eedolebalä namolömelë. ²⁵ Ea niligali ïmolöla daiai amoda gowe. Namolöi namolö ïmolöla daiai. ²⁶ Ilia dili dahila nimolö helësëba neebe amoë na dilima beba dëdëla iahago.

²⁷ Amai gaso, dilima Gelesoea Godeie Gesami i amo nea. Ameada afädëa dili olelemolöi made. Gesamia nelebo sulubadela dili olelesaleada wäfali made, dofä sålo nea. Dilima olelei amo gadola, Gelesobalä dila namialo.

Nili Godeie malö nea

²⁸ Amai gabugi, nie malöla dili-e, hä e ulufadigisolo amo gala ie siigi nili hewaloëa bedäla made gelola namolöie ebalä dila namialo. ²⁹ Amai dilia eda mogofalä neebe amo helësësebe amea gomalä helësëmalo. Sulubadelaea mala mogoi hamosa neebe amolida Godeie malölali nefolaleala helësëmalo.

3

¹ Wae! Naado Godea nilima sähalea, Dili nie malölali nebogola säla abodo gadola boba hamosa neadu. Dofä gelola nilida ie malölali neebe amo. Nagadaia nafade hamolo neebe amolia Naado dawa made neebe amea nilige dawa made nea. ² Ne damelë obeägilola dili-e, nili walio Godeie malölali neebe amo hobea nili abodo gadoi namolödu dawa made nea gaso, nilia afädëfali helësësebe amoda gowe. Geleso ulufadigisolo amo gala, e abodo gadoi maase bimolödu, amo nilia siiä beahalea, e neebe amo gadoi namolö gabula helësëmalen. ³ Ea nili hä e gadoi namolö gabula sulubadelaea asigia sisiläfusa nefolalebe amolida nigime baai made, hä e nigime baai made neebe amo gadoi namolö gabula hehelësësa neamelë.

⁴ Nafademu hamolo nefolalebe amoli sulubadelaea Godeie ado säla negei dibe amo neadigilo nea. Mala nafade dibe amea ie ado säla negei dibe amo neadigilomelë. ⁵ Nafade häla fisimolöie e ulufadigila misi amoge ema nafade afädë baai made amoge dilia dawadigi.

⁶ Amaimo, afädë ebalä dila neebe ameada nafade hamosamu aligilo mademelë. Afädëa nafade hamosamu neebe ameada e made beaglei, e dawa made nea. ⁷ Nie malöla dili-e, afädëa dili dahila neloea idihé namialo. E asigi mogoi neebe amo gadola afädëa mala mogoi hamolo neebe amoge asigi mogoi nea. ⁸ Siiba mi gäwilafali mugabe busaeadaa nafademu hamosa nelo. Amo gadola afädëa nafademu hamolo neebe amoge e sosogo nea. Ea nafademu hamosa nebegi, Godeie Malöea mugabe busaeadaa hamoi amo haila digimolöie ulufadigila misi. ⁹ Amaimo, afädë Godeie malö neebe ameada nafade hamosamu aligilo

made nea. Amoie mida, ie namolöe gägä negela hii e gadoi bedefai nea. E Godeie malö neebe amea nafade hamosamu namolö uli nea.¹⁰ Amo helësëlahilä, Godeie malö neebe amoge mugabe busaie malö neebe amoge nowëie walebelela mogela melëlomelë. Mala mogoi hamolo made neebe amoda Godeie malö made nea. Amase, ie edooma boba hamolo made neebe amoge Godeie malö made neamelë.

¹¹ Mi gäwia amila ado säla i nilia nabi amoda gowe. Nilia nihilimu boba hahamosa namialola säla i.¹² Nafadelasiloie busaie sosogo nelo Geinia ie eo baagomäia nufi. Nilii e gadoi namiabio. Nufi amoda mi edogi. Mida, ie éoea hedabimu hamosa nebegida, Geiniada nafademu hamosa nelo.¹³ Amaimo, nië nedoola dili-e, nagadaia nafade hamolo neebe amolia dilima bimolö habobaseda, fudugimabio.¹⁴ Nilia nilile nedoo nefolalebe amolibalä boba hamosa neebe amea nilia helësësaleada, nilida baagomolö dibe a mila namolöi namolömadi dégëla asi nefolaleala helësësa. Afädëa boba made hamoseda, eda baagomolö dibe a ami nea.¹⁵ Afädëa hile edooma bimolö habobaha neebe amoda udia dolö baagomäia nufidelo nea. Baagomäia nufidelo neebe amolia namolöi namolö gaula made neebe amoda dilia dawadigi.¹⁶ Gelesoea hile namolö amo niligali fisiga gala i amea, nilia boba hamolo amo helësësa nea. Amai gabugi, niliige nilile nedoo nefolalebe amoligali nilile namolö amo fisiga gala imolöla.¹⁷ Afädë nelegei negelo neebe amea ie edoo nelebo maade neebe amo bealahilä made bobasëeda, Godeie boba hamolo amo ebalä abeahäla neadu.¹⁸ Nie malöla dili-e, nilia adoeamu boba hamolo gadoi namiabio. Dofä hamoi hamosa nea boba hamola namialo.

Godeie siigi neebe amea gelola namolö

¹⁹⁻²⁰ Amala hamolo amea nilida dofä säloie sosogo neala helësëmolömelë. Nafade hamosebe amoie së molö dialeala iso asigigi säla iaseda, ie siigi asigi sigi namialo. Mida, Godeie nilile iso asigi baagila awäla, ea sulubadela dawadigi amea amala sigi namolöla.²¹ Ne damelë obeägilola dili-e, nilile iso asigigi së molö dialeala made säla iaseda, ie siigi bedäi made gelola neamelë.²² Elöda, nilia ea hamomalola säi amo gadola hamosebe ameage, e obeägimäia hamosebe ameage nilia ema afädë nabaseda, ea imolömelë.²³ Godea hamomalola säi amo amoda gowe. Nilia ie malö Yesu Gelesoei äigi asigi afädë negela nea, nihilimu boba hahamosa namolöla. Ea amala hamomalola säi.²⁴ Amaimo, afädëa ea hamomalola säi amo gadola bëgëla hamoseda, eda Godebalä dila nea. Amase, egee dolö amolibalä dila neamelë. Godea ie Gesami niligali i ameada nili Godebalä dila neala helësësamelë.

4

Dofä sälo Gesamile wäfali sälo gesamile mogemolö

¹ Ne damelë obeägilola dili-e, wäfali bea sälo yafie amoli sege sulubadelagi nawesa nea. Amai odoaea Gesami nema neala säseda, sulubadelaea dofä säsebela helësëmabio. Ili Godemadila walebelela bimolöe fedogola bimalo.² Ilima Godeie Gesami neebelela fädäla bimolö amoda gowe. Afädëa sähalea, Yesu Gelesoe eda dofä dolö domalola digaila sähä neebe amomada Godeie Gesami nea.³ Amaimo, afädëa sähalea, Yesu amala made digaila sähä neebe amomada Godeie Gesami nea mademelë. Mala amoda Gelesoei ado niimidila misi dialea. Dafidi mala amo moholömelä säi dilia nabi amoda walio hä nagadaia misi dialea.⁴ Nie malöla dili-e, dilida Godeie malö nea. Wäfali bea sälo neebe amoli nudula salolela baagila asi nebego. Mida, dilibälä dila neebe ameada nagadaia nafade hamolo amolibalä dila neebe amoda baagila asi neamelë.⁵ Amolida nagadaia dolö neebe amea ilia nagadaia galu sähä neebe amoda nagadaia nafade hamolo amolia nabelo nea.⁶ Amaimo, nili Godeie sosogo nefolalea. Ado nilia sásolo amo gala udia dolöea Gode dawadigi nefolalebe amolia nilile ado nabelo nea. Amai gaso, udia dolö Godeie sosogo made nefolalebe amolia nilile ado nabelo made neamelë. Amo gadola dofä sälo Gesamige wäfali sälo gesamige mogemolöi galea.

Dolö afädëa Gode boba hamoi neebe ameada odoage boba hamomalola säi

⁷ Ne damelë obeägilola dili-e, boba hamolo amoda Godemadila mulo amea nilia nihilimu boba hahamosa namolöla. Afädëa odoa neebe amo boba hamosa neebe amoda Godeie malö nea, ea Gode dawadigi nea.⁸ Amaimo, afädëa odoa boba made hamosa neebe amoda Gode dawadigi made nea. Mida, Gode eda boba hamolo nea.⁹ Godea ie Efege afädëfali amo nagadaia digamalai. Ea amala hamoi amea nili namolöi namiäia amai. Amala digamalai ameada Godea nili boba hamosa neebe amo olei.¹⁰ Boba hamolo amoie mida gowe. Nilia edale boba hamoi made, eadale nili boba hamolahilä, nilia nafade hamoi amo hëmäia ie malöea hile namolö amo odala iala baagomäia e digamalai.

¹¹ Ne damelë obeägilola dili-e, Godea nili amala boba hamoi amea nilia nihilimu boba hahamosa namolöla.¹² Afädëa Gode made meli nea gaso, nili nihilimu boba hahamosa

aligiseda, Gode eege nilibälä dila nea, nilile isogi ie boba hamolo amea hamese amo gadola hamosage neamelë.¹³ Amaimo, Godeia ie Gesami niligali i amea nilia ema dila neebe amoge, amase, ea nilima dila neebe amoge nilia dawadigimelë.¹⁴ Naadoea ie malö nili sege föi sulubadelagi neebe amo sulubadelagali damula aulo namiäia fisiga idai. Fisiga idai amo nilia siia bealahilä, ulufadigila säla iahago.¹⁵ Afädëa Yesu eda Godeie Efege neala säla ulufadigiseda, Godeda ebalä dila nea, amase, eege Godebalä dila neamelë.¹⁶ Amaimo, Godeia nili dofä boba hamosa neala nilia dawadigi nea. Gode eda boba hamolo nea. Afädëa boba hamahosa aligiseda, e Godebalä dila nea, amase, Godege ebalä dila neamelë.

¹⁷ Nilia amala aligiseda, nilile isogi ie boba hamolo amea hamese amo gadola hamosa nea. Amala hamosa neebe amea, nili nagadaia nea hi e gadoi aligilo amea, aligila wagala gudisolo amo gala nili bedämölö made, geloi namolömelë.¹⁸ Afädëa boba hamomolöge bedämölöge balagula gaula namolöi mademelë. Boba hamolo dofä fädäi amea bedälo amo nesila digilo. Mida, sé molömadi neebe amea bedälo. Afädë bedälo neebe amoda Godeie boba hamolo amea hamese amo gadola made hamosa neamelë.¹⁹ Godeia dafidi nilidale boba hamoi amea nilia boba hamosa nea.²⁰ Afädëa ie edooma bimolö habobaha nea sähalea, Na Godema boba hamosa neawela säseda, eda wäfali sälo nea. Ea ie edoo amoli siia bealahilä, ili boba made hamosa nea galëda, Gode made meli neebe amo ea boba hamomolö amo uli nea.²¹ Ea nilia hamomalola säla i amoda gowe. Afädëa Godema boba hamosa nea ie edooma boba hamomolöi galeala säi.

5

Geleso sosogoea nafade sulubadelala nufuda salelo nea

¹ Afädë Memelei amo dofä Yesu e neahilä asigi afädë negei neebe amoli sulubadelada Godeie malö nea. Eedo afädë amoma boba hamosa neebe amoli sulubadelaea ie malö amomage boba hamosa nea.² Nilia Gode boba hamolahilä ea hamomalola säla negei dibe amo nabala hamolo amea, nilia Godeie malölali neebe amo boba hamolo neala helësemölö dialea.³ Mida, Godema boba hamolo amoda gowe. Ea hamomalola säi amo nabala hamolo. Amoda illiawai made, hamomolöi dialea.⁴ Mida, Godeie malö nefolalebe amoliada nagadaia nafade hamolo elö elöla dibe amo nudula salolela baagila aulo nea. Yesu Gelesoma asigi afädë negei neebe amea nagadaia nafade hamolo dibe amo nudula salolela baagila asimelë.⁵ Nagadaia nafade hamolo dibe amo nudula salolela baagila aulo neebe amoda nowëa. Amoda gowea, Yesu e Godeie malö neala sähahilä, asigi afädë negei neebe ameamu baagila aulo nea.

Godeia ie malömadila namolöi namolö i

⁶ Ödäeage healeage misi amoda Yesu Geleso.* Ödäeamu made, ödäeage healeage misi. Gesamia dofä sälo amea dofä amala misi amo säla iaha nea.⁷ Ohodoa ilia dofä amala misila säla iaha nea.⁸ Gesamige, ödäge, healege amolile adoda afädëdimu säla iaha nea.⁹ Udia dolöea siia meli amo dofä säsebla asigi afädë negelomelë. Amai gaso, Godeie ado dofä sälo dibe amea udia dolöie ado sälo amo baagila asi dialea. Mida, e Gode nea. Elöda, hile efegeie säsisa nea.¹⁰ Amala säi i amo, afädëa Godeie malöma asigi afädë negei neebe amoie isogi ie malöea hamoi Eedoea säsisa neebe amo neala gaula nea. Amai gaso, elöea Godema asigi afädë made negei nea, Gode eda wäfali sälo neala helësölo nea. Mida gowe. Ie malöea hamoi säla i amo dofä gabula asigi afädë made negei amea.¹¹ Amaimo, ado säla i amoda gowe. Godeia niligali namolöi namolö i. Ie malömadila namolöi namolö amo i.¹² Afädëa ie malöma dila neebe ameada namolöi namolö amo gaula nea. Afädëa ie malöma dila made neebe ameada namolöi namolö amo made gaula nea.¹³ Godeie malöe eigi asigi afädë negei nefolalebelä dili-e, dilia namolöi namolö gaula nebegö dawadigimäia, na dilima ado gowe dëdëla iasisago.¹⁴ Nilia Godeia helësëi dibe amo gadola ema adosa nea, nilia afädë nabaseda, ea nilia säi amo gadoi imolömelë. Ameada nili ie siigi bedäla made gelola neamelë.¹⁵ Nilia ema ado afädë nabasegi, ea nabulö gabula dawadigi nefolalebe amea ema nabi amo imolö gabula dawadigi nefolalea.¹⁶ Afädëa ie edooea nafade hamosa neë beaseda, nafade amo gadoi hamose ameada baagomolöi made galëda, Godema nabaseda, Godeia ema namolö imolömelë. Amo säsebe amoda, nafade ameada ili baagomolöi made säha nea. Amaimo, na gormalä säha, nafade hamose ameada baagolo dialea. Nafade amoie dilia adolasimalola säha maade.¹⁷ Asiala hamolo sulubadelada nafademu. Amai gasoda, nafade hamose ameada baagolo made, nafade ooda amo gadoi dialea.

¹⁸ Nilia helësëaleada, afädë Godeie malö neebe ameada nafade hamosamu aligilo made neala helësëa. Mida, Godeie efegea e sigi neëgida, nafadelasiloie busa neebe ameada e

* **5:6:** Giligi adogida ulufadigila dëdëi made, ödä heale elemu säi. Dawadigi odoa neebe amoliada, ödäla säi amoda Yesu ödägi gei amo helësëi. Healela säi amoda Yesu baagoi amo helësëi.

diigimolöi made nea.¹⁹ Nilüda Godeie malö neebe amoda dawadigi. Nafadelasiloie busa amea nafade hamolo neebe amoli sulubadela beaha neebe amoge nilüa dawadigi.²⁰ Godeie malö nagadaia digai amo nilüa dawadigi nea. Nilüa Gode dofä neebe amo dawadigmäia ea dawadigilo amo niligali i. Nilüa dofä Gode neebe amoma dila, ie malö Yesu Gelesomage dila nefolalea. Gode eda dofä nea. Namolöi namolö amoda hii e gelola nea.²¹ Nie malöla dili-e, wäfali sälo gode neebe amo helësëlahilä, gasi gala sigola namialo. Hä amo.

Agedu Yone Neala olelo oboba

Yonea beba agedu gowe dëdëi amoda ado holöbö obobala säi amo gowe. Geleso sosogo dihilimu boba hahamosa namolö dialeala säi. Amase elöda, wäfälü säsäla olelelo neebe amolia dili neala golila dahila neloea, hedabola idihë namialola dëdëla ï.

¹ Neda ëdëi sali dafidiloea udia Godea memelei ie malölalima dëdëla ïahago.* Na dili dofä boba hamosa neamelë. Namu made, ado dofä dawadigi ili sulubadelaeage dili boba hamosa nea. ² Ado dofä nilile isogi dibe ameage amo nilibälä diamolöi dibe ameage dili boba hamosa nea. ³ Naado Godeage, ie malö Yesu Gelesoeage dofä nili boba hamola, elea ugila negela, nili bobasëla, aegalasiloea nilile isogi gelolasimolömelë.

⁴ Naadoea nilia hamomalola säi amo gadola die malö odoaea ado dofä amo bëgëla awähala säi amo nabalahilä, na edefademalä obeägimelë. ⁵ Amai gabugi, udia-o, nili nihilimu boba hamodi. Hamomalola säla negei dëdëla iasise amoda gähe made, mi gäwia amila nilibälä dilo amo. ⁶ Boba hamolo amoda gomälä. Ea hamomalola säla negei amo gadola bëgëla awäla hamolo. Ea hamomalola säla negei amoda gowe. Dilia mi gäwia amila nabi amo bëgëla hamomalo. ⁷ Mida, dahila nelo yafiea Yesu Gelesoda dolö domalola digai madela säsäla sege elö elögi afiaha maadei. Amolida dahila nelo, Gelesoe ado nii nea. ⁸ Amai gabugi, dilia hamoi amoë bidi nimolö amo made neala dabadilöea, idihë namialo. Bidi amo sulubadelä nimolöie amala namialo. ⁹ Afädëa Gelesoea säla olelei amo hedabola gaula made, ado odoa balagula gaula neebe amoda medelala baagila asi neebe amabaläda Gode e nea made. Afädëa ea säla olelei amo hedabola gaula neebe amabaläda Efegèle Eedole nea. ¹⁰ Afädëa dili neebea maala, Gelesoea säla olelei amo gadola made, elö gaula maaseda, e säla olela gausiala mosöa maala fimola säämabio. ¹¹ Afädëa e säla olela gausiaseda, ie nafade hamosa neebe amo ebalä dila hamosa nea.

¹² Na dilima ado yafie säla imolö gaso, bebagi dëdëla ïase amo dofea made. Ne dili neebea söfë mudulä. Maala nea dilile odagi beala säla idülä, nili obeägisa maademolöie. ¹³ Dilile dialifi memelei* amoë malölali dilima ilia hawioila säsisago. Hä amo.

* **1:1:** Udia Godea memelei amo gadoida Geleso sosogo. * **1:13:** Agedu Yone 1 bimalo.

Osoda Yone Neala olelo oboba

Yonea beba osoda gowe dëdëi amoda udia dolö Godea wela ifosi amoli beaha aligilo ëi Gaiusama dëdëla ï. Dëdëla iahalea, Yonea Gaiusaea Geleso sosogo sigi nea ugila negesa nelo amoë nesegesamelëla säla ï. Nesegelahilä sähalea, Dolö afädë ëi Daiodelefisia asiala hamosebe amoë hedabola siia bealahilä, sigola namialola säla dëdëla ï.

¹ Neda édëi sali dafidiloea, nie damelë obeägilo Gaiusa-o, na di dofä boba hamosa nea dima dëdëla iasisago. ² Nie damelë obeägilo-o, nelebo dia hamosa nebego hedabola hamosa namiäiage, di olola made hedabola namiäiage, die gesami hedabi neebe amo gadola namiäia helësësamelë. ³ Dofä sämölömadi namolöi neloo amo gadola, asigi falagasei nea dofä sämölömadi namolöi neamelëla nedoo odoa maalahilä nema säla i amo nabalahilä, na edefademalä obeägimelë. ⁴ Afädëa sähalea, Die malësä dofä sämölömadi asi namolöi neala säse nabalahilä, na edefademalä obeägisa aligilo. Na obeägilo ameada, obeägilo sulubadela baagila asi dialea.

⁵ Nie damelë obeägilo-o, di asigi falagasei nea. Didoolali ugila negela digi, odoa ilia di dawa made nefolalebe amoli ugila negela digisa nebegoda hedabola hamosa nebegola sähä. ⁶ Amolia udia dolö Godea wela ifosi yawe nefolalebe welima dia boba hamolo amo säla imelë. Amala säla ilo amoli nelebo gaula nawesa namolöi awäsebe amo gadola afiasebea ami Godea helësëe amo gadola dia ili ugila negemalo. ⁷ Mida, ili Yesüe ëigi awähalea, Godema asigi afädë negei made nefolalo amolile nelebo afädë iligali imäiala made helësëla, bahila asi gabio. ⁸ Amala hamolo amoë nilia ilibalä dofä säloie hamoi gedola hamomolöie dia ili ugila negemolö dialea.*

⁹ Na beba dëdëla udia dolö Godea wela ifosi di neebea nefolalebe amolima ï. Amala i gasoda, Daiodelefisia e busa namolöila helësëlahilä, na ado säi amo fisi gabio. ¹⁰ Ea nilile ëi säla udia dolö odoama ado nafadefalï nafadege wäfali sämölöge sähä neebe amo ne dili neebea maalahilä, ea nafade hamolo amo dilia nabuäia na säla ulufadigmolömelë. Ea amomu hamolo made, edoolali odoa maasegige dili misigolela säla obeägilo mademelë. Amala hamolo made nea, udia dolö odoaea dili maase amoma mosöa fimäia fu imolö helësëi neebe dilia udia dolö Godea wela ifosi odoabalä seëge ili segea doadigila mosäia eada nesila digimolömu helësëlomelë.

¹¹ Nie damelë obeägilo-o, nafade hamolo neebe amolia nafade hamolo amo gadola hamola oodo bibila hamola made, hedabi hamolo neebe amolia hedabi hamolo amo gadola hedabi hamola oodo bibila hamosa namialo. Udia dolö hedabi hamosa neebe amolida Godefe malö nea. Nafade hamosa neebe amoliada e meli made nea.

¹² Udia dolö sulubadelaea Demediliasa eda gowe gadoi neala sähä aligilomelë. Eada dofä sämölömadi nea ea dofä sämölö gaui neebe amo gadoi neala olelo nea. Nililage e siaa bealahilä, eda gowe gadoi neala sämölomelë. Dia nilia säsebeweda mogola säsebela dawadigi.

¹³ Ado sämölö yafie gaulea gaso, dima bebagimu dëdëla imolö habosebemelë. ¹⁴ Holöfälï nelolahilä, haligila odagi beaha nea sämölöie ne di neebea mudulä.

¹⁵ Aealo dima diamäia hamesamelë. Damelë odoa amolia dima hawiosebegola säsisago. Alile damelë di neebea neebe amoli hido hïdolama hawioila säila säla imalo. Hä amo.

* **1:8:** Dolö amolia Gode mala säla ïa wage nawesa namolö asi.

Yudi Neala olelo oboba

Yudia dëdësaleada, Geleso sosogo nefolalebe dilia, ado mala dofä amobalä ado nii neebe amolile ado, made nabualola säla dëdëi. Amase, Godea ie udia dolö amolima Ado Mala Hedabi säla iaha maadei amoë, afädëa ie ado mala bedefamolöi mademelë. Ado nii maase amobilä gelola säla obégämäia, beba gowe dëdëla iasisagola säla dëdëla negei dialea.

Beba gowegi dëdëi dibe amoda Agedu Fidagi dëdëi dibe amo gadoi dialeamelë.

Dilia Ado Mala Hedabilaä ado nii neebe amoë ado made nabala, auaula neada, dilile asigi afädë negei nebegi idihë namialo

¹ Neda Yudi, Yesu Gelesoë hamoi hamolasilo, Yameseë edoomelë. Naado Godea boba hamola, Yesu Gelesoea sigi neebe, udia dolö Godea wei dilima ² bobasëloge, daluloge, boba hamologe, bäula nobamäia hamesamelë.

*Sesigi ado mala dofä amobalä ado nii misi neala säi
(Agedu Fida 2.1-18)*

³ Ne damelë obeägilola dili-e, Godea dilige nege nili sulubadela damula asi amoë, na beba dëdëla imolöi gelola helësësamu nelo gaso, walioda fodolo dëdëmolöi dialeala helësëa neawe. Godeie udia dolö nefolalebe amolima mala hedabi säla iaha maadei amoë, ado mala dofä amobalä ado nii neebe amolima dilia gelola säla obégämäia, beba gowe dëdëla iasisago. ⁴ Mida, odoaea geleä musügä maalahilä, dilibala gegoala neamelë. Dolö amolida, Gode made helësëla baagi ilo nea. Ilia mala nafadefalä nafade hamosebe amoda, dofea hamosala sämölöie, nilile Godeie ugila negelasilo dibe amo neala bedefalo nea. Amase, nilile Busa Dafidilo Geloi Yesu Geleso emu neebe amomada, ilia oböla, habobalo nea. Amala hamosa neebe amobilä gudila, asiala hamoila säla, së molömelä siibafalä dëdëla negei dilo amo dialeamelë.

⁵ Galone goweda, dilia dawadigisa maadei. Dafidilo Geloa ie udia dolö damula awäla, Isibi segeala sigi doadigila asi gasoda, hobeala amoligi odoaea asigi afädë made negesebegi, nufudaha maadei amoda, na dilima bu oböla helësëlasamu namolö asigisa. ⁶ Selesiaia fii ilima Godea hamoile geloile i amo hamosalea, hedabola aligila made, ilile sege amo digila asi. Amasebegi, segeyo edefade besela galasolo amo gala, Dafidilo Geloa ilibalä gudimolöie, igit efü damumolö uli amea nafodolahilä, uli gasimi sagai dibeä ami negesi dialea. ⁷ Amo gadola wäla, Sodomö Gomola fii udia dolö amoliage, domaloea nafade hamomolö amomu helësëla, gesami awäla nafade elö elöla hamosa nelo. Amala hamosa nebegi, Godea ili së muäia, nulo wisamu neebea ami ifosi nefolalea. Amoda nili sulubadelaea helësämäia, ulufala negei dialea.

⁸ Amase, amo gadola wäla, dolö dilibala gegoala neebe amolia simasia melölo ameada, susugu hamola ilile domalo nafadela nigime baaloge, sigi aligilo nefolalebe amolima auaula baagi iloge, amase, yo digalo hido elöibalä aligilo nefolalebe amolima gagadeloge nea. ⁹ Gaso, selesiaia fii nefolalebe amoie busa Maigoloea mugabe busabalä Moseseie domalo nimolöie elewalosolo amo galada, ea ie asigia gagadela, asiala hamoila made säla, Dafidilo Geloa dima nemomäiala säimelë. ¹⁰ Dolö amoliada, nelebo dibe amo mi fädäla dawa made neada, nelebo ilia dawa made amoma nafadela säla gagadelo nea. Ilaba elö elölaea helësëse amo gadoi hamolo amo gadola, dolö amolia helësëse amo gadoi hamose ameada, hili ili neala nafadesa neamelë. ¹¹ Dolö amoli gadoi amogi asigii gabu. Ilida Geini aulo idi amogi asimelë. Balamaea asiala hamoi amo gadola, ilia muni nimolöie, ea asiala hamoimadi baluluya asimelë. Amase, Golæa Godele Moseseie ba beasebegi, nufudadigi amo gadola, iliage ba beasebegi, nufudaha maademolömelë.

¹² Dilia gegedola Geleso sosogo odoama boba hamolo olemolöie, molö nasolo amo gala, dolö amoli maala ilile mala hamolo ameada, molö gegedola nülo amo holöbö nigime baai gadoi hamolo. Molö gïai nülo segeyo edefadegi gabula helësëla hewala made neada, ilia sugua sibi sigi aligilo hili ilimu helësëla nülo nea. Gelë odoa sege gaula mulo made, foea doala gaula aulo amo gadoida, dolö amoli nea. Amase, i gägä negelo segeyogi gägä negelo made amo gadoige, i soomo beselala fisi bauso amo gadoige neebe amolida, bu äudäla baagoi gadoi neamelë. ¹³ Ilida ödä edefadela aidagula mulo amo gadoi nea, mala nafade hewai hamose amolida, ödä södaa dibu ulufa negelo amo gadola ulufadigilo nea. Ilida gasumilä odoa muugi fufududuia aulo neebe amo gadoi nea. Godea ili sege nafadefalä nafade, gasimi sagala fisi dibeä amimu namolöi namiäia daiala negesi dialea.

¹⁴Inogo eda Adamaïe yaua mi näba gifalädalü amea, dolö nafade hamolo amolile siibafalii bea säla negesaleada, Nabuö. Dafidilo Geloi e, ie selesaia fii dausini yafiebalä maala, ¹⁵udia dolö sulubadelabalä gudila mogemolömelë. Gode made helësëla amolia Gode made helësëla nafade hamosa dilo amoïege, amase, Gode made helësëla asiaala hamolo amolia ado nafade sulubadelala ema säha nelo amoïege, ilibalä gudila mogemolömelëla bea säla negei dialea. ¹⁶Dolö amolia segeyo sulubadelagi adoea elewalola säloge, gadiabola elö elöla säloge, amase, domaloea gelola hamelo amoïe idigi bëgëla auloge, ilia hili hamoi amo gugusäla bimäia, ado yafie gelola säloge, ilia helësëse amo bëgëla hamomäia, odoama säfe negela säloge nea.

Gelola idihë namialola säi

¹⁷Amai gaso, ne damelë obeägilola dili-e, nilile Dafidilo Geloi Yesu Gelesoë abosolo dolö amolia dafidi säla i amo helësëla obëgëmalo. ¹⁸Ilia dilima säla iahaleada, segeyo aligila wagamolö ga madese gaalu, gadiabolo dolö amoliada domaloea gelola hamelo amoïe idigi bëgëla moholömelëla säi. ¹⁹Dolö amoliada, udia dolö mogelasila, dolöfääle mala dibe amomu bëgësalea, Godeë Gesamida ilima maademelë.

²⁰Amai gaso, ne damelë obeägilola dili-e, Eleloi Gesamii geloigi nea, Godema adosa neada, dilia asigi afädë negela, Godeële mala elelo hedabifalii amo gaula mogosa nebego, bâula edemäia neala dabilibaha namialo. ²¹Amala hamosa neada, dili Dafidilo Geloi Yesu Gelesoea bobasëla dilima namolöi namolö imäia beaha nebego neada, Godeë boba hamolomadi namolöi namialo. ²²Udia dolö asigi afädë negei gaso, asigi äudä negela asusugai nefolalebe amoli, dilia bobasësa namialo. ²³Udia dolö odoa nulo gobetia needa, aabela nabelela nimalo. Odoa bobasësaleada, dilihili diligie bedäha nea, hamogisa namialo. Ilia mala nafade hamosa aligilo amea, Godeë siigi fagulo nigime baai gadoi salugala neebe ameada, fagulo amolima habobaha namialo.

Nilia Godema nesegesa namolöla

²⁴Dili emo dauala digaloëa, dili sigi namolöi neebe amomage, dili nigime baai made, obeägisä nea, e mia ie yo digalomadi, dili neala ifosimolöi neebe amomage, ²⁵amase, nilile damula aulo afädëfali Gode neebe amomage, Yesu Geleso nilile Dafidilo Geloië aulodaiala, yo digalo hido elöige, ei ilibia namolöge, geloige, busa nea sigi namolöge, mi gäwiafalii amila, Gode hilemu dilo amo walio dibe wege, hobealage, amalasimu diamäia.

Amala gelola hamomäiamelë.

Hä amo.